

”בזק” החברה הישראלית לתקשורת בע”מ

דוח תקופתי לשנת 2016

פרק א - תיאור עסקי התאגיד

פרק ב - דוח הדירקטוריון על מצב עסקי התאגיד

פרק ג - דוחות כספיים

פרק ד - פרטים נוספים על התאגיד ושאלון ממשל תאגידי

פרק ה - דוח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית (במתווה SOX)

פרק א' (תיאור עסקי התאגיד) לדוח התקופתי לשנת 2016

פרק א' - תיאור עסקי התאגיד - תוכן העניינים

1	1. תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי הקבוצה	1
1.1	פעילות הקבוצה ותיאור התפתחות עסקיה	1
1.2	תחומי פעילות	5
1.3	השקעות בהון התאגיד ועסקאות במניותיו	5
1.4	חלוקת דיבידנדים	6
1.5	מידע כספי לגבי תחומי הפעילות של הקבוצה	7
1.6	תחזית ביחס לקבוצה	13
1.7	סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות הקבוצה	13
24	2. בזק - תקשורת פנים-ארצית נייחת	24
2.1	מידע כללי על תחום הפעילות	24
2.2	מוצרים ושירותים	28
2.3	פילוח הכנסות מוצרים ושירותים	30
2.4	לקוחות	30
2.5	שיווק, הפצה ושירות	30
2.6	תחרות	30
2.7	רכוש קבוע ומיתקנים	34
2.8	נכסים לא מוחשיים	37
2.9	הון אנושי	37
2.10	ציוד וספקים	39
2.11	הון חוזר	39
2.12	השקעות	40
2.13	מימון	40
2.14	מיסוי	42
2.15	סיכונים סביבתיים ודרכי ניהולם	42
2.16	מגבלות ופיקוח על פעילות החברה	43
2.17	הסכמים מהותיים	49
2.18	הליכים משפטיים	51
2.19	יעדים ואסטרטגיה עסקית	54
2.20	דיון בגורמי סיכון	55
59	3. פלאפון - רדיו-טלפון נייד (טלפוניה סלולארית)	59
3.1	מידע כללי על תחום הפעילות	59
3.2	שירותים ומוצרים	61
3.3	פילוח הכנסות ממוצרים ושירותים	62
3.4	לקוחות	62
3.5	שיווק, הפצה ושירות	63
3.6	תחרות	63
3.7	רכוש קבוע ומיתקנים	64
3.8	נכסים לא מוחשיים	65

66	הון אנושי	3.9
67	ספקים	3.10
68	הון חוזר	3.11
68	מיסוי	3.12
68	סיכונים סביבתיים ודרכי ניהולם	3.13
69	מגבלות ופיקוח על פעולות פלאפון	3.14
72	הסכמים מהותיים	3.15
73	הליכים משפטיים	3.16
75	יעדים ואסטרטגיה עסקית	3.17
75	צפי להתפתחות בשנה הקרובה	3.18
75	דיון בגורמי סיכון	3.19

4. בזק בינלאומי - תקשורת בין-לאומית, שירותי אינטרנט ונס"ר

78	כללי	4.1
79	מוצרים ושירותים	4.2
80	הכנסות	4.3
80	לקוחות	4.4
80	שיווק, הפצה ושירות	4.5
80	תחרות	4.6
81	רכוש קבוע ומתקנים	4.7
81	הון אנושי	4.8
82	ספקים	4.9
83	מיסוי	4.10
83	מגבלות ופיקוח על פעילות בזק בינלאומי	4.11
83	הסכמי שיתוף פעולה	4.12
84	הליכים משפטיים	4.13
85	יעדים, אסטרטגיה עסקית וצפי להתפתחות	4.14
85	דיון בגורמי סיכון	4.15

5. די.בי.אס - טלוויזיה רב-ערוצית

87	מידע כללי על תחום הפעילות	5.1
92	מוצרים ושירותים	5.2
92	הכנסות מוצרים ושירותים	5.3
92	לקוחות	5.4
92	שיווק והפצה	5.5
93	תחרות	5.6
94	כושר ייצור	5.7
94	רכוש קבוע, מקרקעין ומתקנים	5.8
95	נכסים לא מוחשיים	5.9
96	זכויות שידור	5.10
96	הון אנושי	5.11
97	ספקים	5.12
97	מימון	5.13

98	מיסוי	5.14
98	מגבלות ופיקוח על התאגיד	5.15
101	הסכמים מהותיים	5.16
102	הליכים משפטיים	5.17
104	יעדים ואסטרטגיה	5.18
104	דיון בגורמי סיכון	5.19

פרק א' - תיאור עסקי התאגיד

"בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ ("החברה" או "בזק") ביחד עם החברות הבנות שלה, בבעלותה המלאה או החלקית, שדוחותיהן הכספיים מאוחדים עם דוחות החברה, ייקראו בדוח תקופתי זה ביחד - "הקבוצה" או "קבוצת בזק".

לנוחות הקריאה, מובא בנספח א' לפרק זה מילון מושגים ביחס למונחים מרכזיים הנזכרים בו.

1. תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי הקבוצה

1.1. פעילות הקבוצה ותיאור התפתחות עסקיה

1.1.1. כללי

לתאריך פרסום דוח תקופתי זה, קבוצת בזק הינה ספק מרכזי של שירותי תקשורת במדינת ישראל. קבוצת בזק מבצעת ומספקת מגוון רחב של פעולות בזק ושירותי בזק, לרבות שירותי תקשורת פנים-ארציים נייחים, שירותי רדיו-טלפון נייד (רטי"ן - טלפוניה סלולארית), שירותי תקשורת בין-לאומיים, שירותי טלוויזיה רב-ערוצית באמצעות לוויין, שירותי תשתית וגישה לאינטרנט, שירותי מוקדים טלפוניים, אחזקה ופיתוח של תשתיות תקשורת, מתן שירותי תקשורת לספקי תקשורת אחרים, הפצת שידורי טלוויזיה ורדיו, הספקה ותחזוקה של ציוד ושירותים בחצרי הלקוח (שירותי נס"ר).

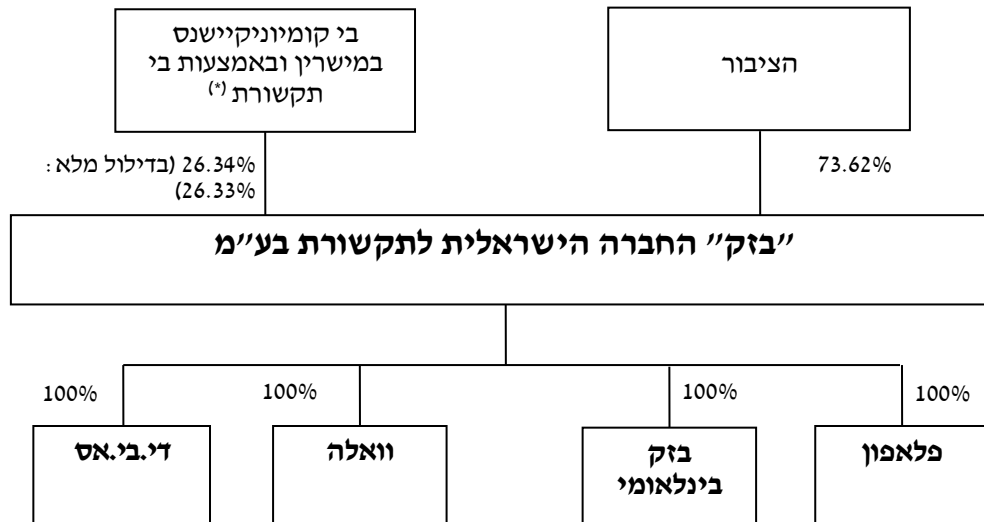
החברה הוקמה בשנת 1980 כחברה ממשלתית אליה הועברה פעילות בזק שהתקיימה עד אותו מועד במשרד התקשורת, והיא הופרטה במהלך השנים. החל משנת 1990 החברה הינה חברה ציבורית שמניותיה נסחרות בבורסה.

החל מיום 14.4.2010 בעלת השליטה בחברה הינה בי קומיוניקיישנס, במישרין ובאמצעות חברה בשליטתה המלאה (בעקיפין) בי תקשורת (אס.פי.2) בע"מ ("בי תקשורת") (לעניין אישורים רגולטוריים שניתנו בקשר עם עסקת רכישת השליטה, ראו סעיף 1.7.6¹).

לפרטים אודות מגבלות שעשויות לחול החל מחודש דצמבר 2019 על בי קומיוניקיישנס מכוח חוק הריכוזיות, בקשר עם שליטה בחברה, ככל שבאותו מועד תהיה בי קומיוניקיישנס חברה "שכבה שנייה" מכוח חוק זה, וכן מגבלות החלות על החברה בהקשר זה כחברת "שכבה שלישית", ראו סעיף 1.7.4.7.

¹ למיטב ידיעת החברה, בי תקשורת הינה חברה פרטית הרשומה בישראל, המצויה בבעלות ובשליטה מלאה של חברת בי תקשורת (אס פי 2) בע"מ המצויה בבעלות ובשליטה מלאה של בי קומיוניקיישנס. בי קומיוניקיישנס הינה חברה ציבורית ישראלית אשר מניותיה נסחרות בדרך של רישום כפול בבורסה ובבורסת ה - Nasdaq. בעלת השליטה בבי קומיוניקיישנס הינה אינטרנט גולד - קווי זהב בע"מ ובעלת השליטה באינטרנט גולד - קווי זהב בע"מ הינה יורוקום תקשורת בע"מ ("יורוקום תקשורת"), חברה בשליטת יורוקום אחזקות (1979) בע"מ, המצויה בשליטת מר שאול אלוביץ ואחיו יוסף אלוביץ. 714,169,560 ממניות החברה מוחזקות על ידי בי תקשורת. בנוסף, 14,204,153 ממניות החברה הינן בבעלות בי קומיוניקיישנס במישרין.

להלן תרשים מבנה ההחזקות בחברה והחזקות החברה בחברות הבנות והקשורות העיקריות, נכון למועד אישור הדוח (29.3.2017):

(*) בנוסף לסך ההחזקות המתואר לעיל, 1,000,000 מניות מוחזקות במשותף על-ידי יו"ר הדירקטוריון מר שאול אלוביץ ואחיו מר יוסף אלוביץ, בעלי השליטה (בשרשור) בחברה, 72,360 מניות מוחזקות ע"י הגברת איריס אלוביץ רעייתו של בעל השליטה מר שאול אלוביץ ו-11,556 מניות מוחזקות ע"י הגברת אורנה אלוביץ-פלד דירקטורית בחברה ואשתו של אור אלוביץ, דירקטור בחברה ובנו של שאול אלוביץ, בעל השליטה בחברה בשרשור. סך החזקות אלו מסתכמות לכדי כ- 0.03% מכלל ההון המונפק של החברה.

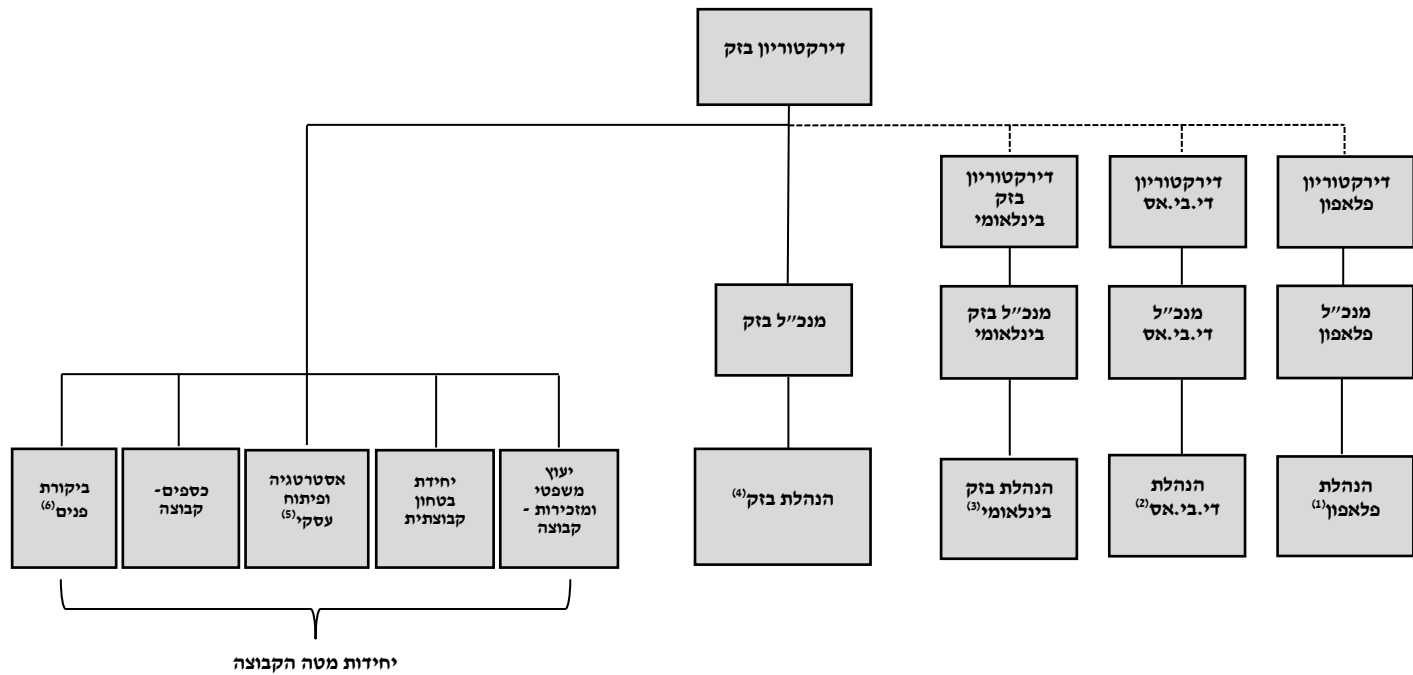
בנוסף, החברה מחזיקה ב-100% מהונה המונפק של חברת בזק און ליין, לה פעילות שירותי מוקדי לקוחות בהיקף שאינו מהותי לחברה.

מבנה ארגוני - קבוצת בזק

ביום 4.9.2007 החליט דירקטוריון החברה, בהתאם לסעיף 50(א) לחוק החברות ובהתאם לתקנות 119 ו-121.1 לתקנון החברה, כי סמכויות המנהל הכללי בכל הקשור לתאגידים המוחזקים במישרין או בעקיפין, על-ידי החברה (לרבות פלאפון, בזק בינלאומי, די.בי.אס, וואלה, בזק און ליין ובזק זהב אחזקות) יועברו לדירקטוריון, והדירקטוריון קיבל החלטות לצורך יישום האמור לעיל.

ביום 22.3.2017 אישר דירקטוריון החברה את הרחבת מטה הקבוצה. המטה יסייע לדירקטוריון ביישום תפקידי התוויית האסטרטגיה והפיקוח המוקנים לו על פי חוק החברות, וכן בהפעלת סמכויות ביצוע וניהול מסוימות הנובעות מנטילת הסמכויות בנוגע לפעילות החברות הבנות ולפעילויות שתיקלטנה בעתיד, ככל שתיקלטנה, לתוך החברה במסגרת מיזוגים ורכישות. בכלל זה הוחלט על מינוי מנהל אסטרטגיה ופיתוח עסקי בקבוצה וכן מינוי יועץ משפטי למטה הקבוצה. כפועל יוצא של ההחלטות המתוארות לעיל, בנושאים הנוגעים לכלל הקבוצה, לדוחות המאוחדים, ולחברות הבנות מדווח סמנכ"ל הכספים ומנהל הכספים הראשי של הקבוצה לדירקטוריון, ואילו בנוגע לפעילות החברה בתחום תקשורת פנים ארצית נייחת הוא מדווח לסמנכ"ל החברה. מנהל יחידת הבטחון מדווח אף הוא לדירקטוריון החברה בנושאים הנוגעים לכלל הקבוצה ולחברות הבנות.

להלן תרשים ארגוני של הקבוצה (כולל חברות בנות מהותיות בלבד), נכון למועד פרסום הדוח:

(1) לתרשים ארגוני של פלאפון ראו סעיף 3.9.

(2) לתרשים ארגוני של די.בי.אס ראו סעיף 5.11.

(3) לתרשים ארגוני של בזק בינלאומי ראו סעיף 4.8.

(4) לתרשים ארגוני של בזק (קווי) ראו סעיף 2.9.

(5) מנהל האסטרטגיה והפיתוח העסקי ייכנס לתפקידו ביום 23.4.2017.

(6) מבקר הפנים כפוף אירגונית ליו"ר דירקטוריון החברה.

1.1.2 מיזוגים ורכישות

מיזוג החברה ודי.בי.אס

עד ליום 25.3.2015 החזיקה החברה בכ - 49.78% ממניות די.בי.אס וכן היו בבעלותה כתבי אופציה אשר הקנו לה זכות לכ- 8.6% ממניות די.בי.אס ואשר נמנע מהחברה לממשם. לנוכח החלטת בית המשפט העליון מיום 21.8.2009, שלא לאשר את מיזוג החברה עם די.בי.אס, חדלה החברה מאותו יום מלאחד בדוחותיה הכספיים את דוחות די.בי.אס וההשקעה במניות די.בי.אס הוצגה החל מאותו מועד לפי שיטת השווי המאזני. יתרת מניות די.בי.אס הוחזקה על-ידי יורוקום די.בי.אס².

ביום 25.3.2015 מימשה החברה את כתבי האופציה שהוקנו לה, ללא תשלום, וביום 24.6.2015 השלימה החברה עסקה במסגרתה רכשה את מלוא החזקות יורוקום די.בי.אס בדי.בי.אס, אשר היוו נכון לאותה עת 50.22% מהון המניות המונפק של די.בי.אס (41.62% בדילול מלא), וכן את כל הלוואות הבעלים אשר יורוקום העמידה לדי.בי.אס (כ-1,538 מיליוני ש"ח נכון ליום 31.12.14) ("עסקת הרכישה").

במעמד ההשלמה העבירה החברה ליורוקום די.בי.אס את תמורת המזומן בגין עסקת הרכישה בסך של 680 מיליון ש"ח, יורוקום די.בי.אס העבירה לחברה את כל מניותיה וזכויותיה למניות בדי.בי.אס והמחתה לחברה את מלוא זכויותיה בהלוואות הבעלים שהעמידה לדי.בי.אס. עם השלמת עסקת הרכישה כאמור הפכה די.בי.אס להיות חברה בת בבעלות מלאה (100%) של החברה.

יצויין, כי בהתאם לתנאי עסקת הרכישה בנוסף לתמורת המזומן בסך 680 מיליון ש"ח, כללה התמורה גם שתי תמורות מותנות נוספות כדלקמן: תמורה נוספת אחת בסך של עד 200 מיליון ש"ח בהתאם לסינרגיית המס ("תמורה מותנית ראשונה"); ותמורה נוספת בסך של עד 170 מיליון ש"ח, תשולם על פי תוצאותיה העסקיות של די.בי.אס בשלוש השנים הקרובות

² חברה בשליטתם (בעקיפין) של ה"ה שאול ויוסף אלוביץ, בעלי השליטה בחברה.

("תמורה מותנית שניה"). מרבית התמורה המותנית הראשונה שולמה לאחר התקשרות החברה בהסכם שומה והחלטת מיסוי עם רשות המיסים בעניין הכנסות מימון, הלוואות בעלים, הפסדי די.בי.אס ומיזוג (ראו גם סעיף 2.14.2 וכן ביאורים 6 ו- 11 לדוחות 2016). החברה שילמה מקדמות על חשבון התמורה המותנית השניה (אשר לא נרשמו כהוצאה בדוחות הכספיים). בנוסף, בדוחות הכספיים נכללה התחייבות בסך 84 מיליון ש"ח בגין התמורה המותנית השניה על פי אומדן ההנהלה. ככל שמיזוג די.בי.אס יבוצע במהלך שנת 2017, צפוי סכום התחייבות זו לעמוד על מלוא סכום התמורה המותנית השניה, וככל שהמיזוג יבוצע לאחר תום שנת 2017, יהא תלוי סכום התחייבות זו בתוצאות די.בי.אס לשנת 2017 ולהערכת החברה למועד הדוח, הוא עשוי להיות נמוך מסכום ההתחייבות שנכללה בדוחות הכספיים כאמור.

בהתאם לתנאים שנקבעו באישור רשות ההגבלים העסקיים מיום 26.3.2014 למיזוג (כמשמעו בחוק ההגבלים העסקיים) בין החברה ודי.בי.אס, חלות המגבלות הבאות ביחס לחברה ולדי.בי.אס³:

א. החברה וכל אדם קשור בה (בסעיף זה - "בזק") לא יטילו כל מגבלה על צריכת שירותי תשתית אינטרנט קווי הנובעת מנפח הגלישה המצטבר של הלקוח, וכן לא יגרמו להגבלה או לחסימה של האפשרות הנתונה ללקוח לעשות שימוש בכל שירות או יישום המסופקים על גבי רשת האינטרנט.

ב. בזק תנכה מתשלומי ספק אינטרנט עבור חיבורו לרשת החברה סכומים בגין אספקת שירותי טלוויזיה רב ערוצית.

ג. בזק תמכור ותספק שירותי תשתית אינטרנט ושירותי טלוויזיה בתנאים שוויוניים לכל לקוחות בזק (מכירה של שירותי תשתית אינטרנט כחלק מסל שירותים כשלעצמה לא תחשב למכירה בתנאים לא שוויוניים).

ד. בזק ודי.בי.אס יבטלו את כל הסדרי הבלעדיות בנוגע להפקות שאינן הפקות מקור ולא יהיו צד להסדרי בלעדיות כאלה (למעט ביחס לצד שלישי שהוא בעל רישיון לשידורים במועד ההחלטה). כמו כן, במשך שנתיים מיום אישור המיזוג בזק לא תמנע מאף גורם (למעט מי שהינו בעל רישיון לשידורים במועד ההחלטה) מלרכוש זכויות בהפקות מקור (לא חל על הפקות חדשות).

לנוסח המלא של החלטת רשות ההגבלים העסקיים ראו דיווח מיידי של החברה מיום 26.3.2014 (מס' אסמכתא 01-024669-2014), המוכלל בדוח זה על דרך הפניה.

לפרטים נוספים ביחס לאמור לעיל בסעיף זה ראו דוח העסקה המתקן מיום 12.3.2015 (מס' אסמכתא 01-050563-2015) המוכלל בדוח זה על דרך הפניה וכן ביאור 11.2 לדוחות 2016.

בהמשך להודעת מנכ"ל משרד התקשורת מיום 21.12.2016 בדבר "ביטול חובת ההפרדה המבנית בקבוצת בזק" (ראו לעניין זה סעיף 1.7.2), נחתם ביום 25.12.2016 הסכם מיזוג בין החברה לדי.בי.אס ("הסכם המיזוג") אשר בכפוף לתנאים המתלים המפורטים בו והמצויינים להלן, במועד השלמת המיזוג, ובתוקף למפרע מהמועד הקובע למיזוג (31.12.2016), תתמזג כל פעילות די.בי.אס עם ולתוך החברה, ללא תמורה, בהתאם להוראות סעיף 323 לחוק החברות ובהתאם להוראות סעיף 103ב וסעיף 103ג לפקודת מס הכנסה⁴, ודי.בי.אס תחדל להתקיים כישות משפטית נפרדת, תתחיל ללא פירוק ורשם החברות ימחק אותה ממרשמו.

השלמת המיזוג כפופה להתמלאות התנאים הבאים:

א. קבלת אישור רשם החברות למיזוג (תעודת מיזוג).

ב. קבלת אישורים רגולטוריים שונים מאת משרד התקשורת, שר התקשורת וראש המנהל האזרחי.

ג. קבלת אישורים מצדדים שלישיים, אשר אישורם נדרש. דירקטוריון החברה, אם יסבור כי אישור כאמור אינו מהותי להשלמת המיזוג, יוכל על פי שיקול דעתו לוותר על קבלת אישור של צד שלישי כלשהו.

³ יצויין, כי תנאים דומים לתנאים המפורטים בסעיפים א', ב', ו- ד' הוחלו על הוט טלקום שותפות מוגבלת במסגרת אישורי מיזוג של הרשות להגבלים עסקיים.

⁴ לעניין החלטת מיסוי שנתקבלה ביום 15.9.2016 ע"י רשות המסים במסגרת הסכם שומה שנחתם בין החברה לבין רשות המסים, הכוללת אישור מקדמי של רשות המיסים לצרכי מס לביצוע מיזוג די.בי.אס עם ולתוך החברה בהתאם להוראות סעיף 103ב לפקודת מס הכנסה, ראו דיווח מיידי של החברה מיום 18.9.2016 (מס' אסמכתא 01-124486-2016). בהמשך להודעת משרד התקשורת האמורה, החברה קיימה מגעים עם רשות המסים ובשלב זה סוכם כי בסמוך למועד בו יתקבל אישור מיזוג ממשרד התקשורת, תיבחן התאמתו להחלטת המיסוי.

ד. הסדרת אי ההתאמה שתתקיים עם השלמת המיזוג בין שטר הנאמנות לאגרות החוב של די.בי.אס ושעבודים קבועים הרשומים על רכוש מסוים של די.בי.אס, לבין מסמכי המימון של החברה, אשר על פיהם קיימת התחייבות שלא ליצור שעבודים על נכסי החברה; הסרת המגבלות והתניות הפיננסיות הקבועות בהסכמי המימון של יס, באופן שלא יחולו על החברה הממוזגת והכל לשביעות רצונה של החברה וכפי שיאושר על ידי דירקטוריון החברה⁵.

תכליתו העיקרית של המיזוג, מבחינה עסקית וכלכלית, הינה ייעול פעילותן ותפעולן של החברה ושל די.בי.אס ואיחודן תחת יישות משפטית אחת באופן שיביא לחסכון בעלויות התפעול על ציר הזמן.

בהמשך לכך, הלוואות הבעלים הרשומות על שם החברה בספרי די.בי.אס, אשר יתרתן, הכוללת קרן וריבית צבורה ליום 27.12.2016, עמדה על סך של כ- 389 מיליון ש"ח, הומרו להון עצמי, וכן בוצעה על ידי החברה השקעה נוספת בהון של די.בי.אס כנגד פרמיה בסך של 130 מיליון ש"ח (יצוין, כי קודם לכן, בחודש ספטמבר 2016, בוצעה המרת הלוואות בעלים בסך של כ- 5.3 מיליארד ש"ח כמפורט בסעיף 5.13.1).

החברה ודי.בי.אס ממשיכות לפעול בהתאם לאמור לעיל לקידום המיזוג בין החברות.

לפרטים נוספים ביחס לאמור בסעיף זה לעניין מיזוג החברות ראו גם דיווחים מיידיים של החברה מהימים 23.12.2016 (מס' אסמכתא 2016-01-090906), 25.12.2016 (מס' אסמכתא 2016-01-091068), 26.12.2016 (מס' אסמכתא 2016-01-091446), 28.12.2016 (מס' אסמכתא 2016-01-093060), ו- 29.12.2016 (מס' אסמכתא 2016-01-093318) המוכללים בדוח זה על דרך הפניה וכן ביאור 11.2 לדוחות 2016.

1.2. תחומי פעילות

לקבוצה ארבעה תחומי פעילות עיקריים המקבילים לחלוקה התאגידית בין חברות הקבוצה ומדווחים כמגזרים עסקיים בדוחותיה הכספיים המאוחדים של החברה (ראו גם ביאור 27 לדוחות 2016):

1.2.1. החברה - תקשורת פנים-ארצית נייחת

תחום זה כולל בעיקר את הפעילות המבוצעת על-ידי החברה כמפ"א (מפעיל פנים ארצי), לרבות שירותי טלפניה, שירותי תשתית גישה לאינטרנט (ובכלל זה שירותי סיטונאי BSA), שירותי תמסורת ותקשורת נתונים ושירותי סיטונאי שימוש בתשתיות פיזיות של החברה. פעילות החברה בתחום התקשורת הפנים-ארצית הנייחת מתוארת בסעיף 2 לדוח זה.

1.2.2. פלאפון - תקשורת סלולארית ("רט"ן")

שירותי רדיו-טלפון תאי נייד (תקשורת סלולארית), שיווק ציוד קצה, התקנה, הפעלה ותחזוקה של ציוד ומערכות בתחום התקשורת הסלולארית. פעילות פלאפון מתוארת בסעיף 3 לדוח זה.

1.2.3. בזק בינלאומי - תקשורת בינלאומית, שירותי אינטרנט ונס"ר

שירותי גישה לאינטרנט (ISP), שירותי תקשורת בין-לאומיים ושירותי נס"ר. פעילות בזק בינלאומי מתוארת בסעיף 4 לדוח זה.

1.2.4. די.בי.אס - טלוויזיה רב-ערוצית

שירותי שידורי טלוויזיה דיגיטאליים רב ערוציים למנויים באמצעות לוויין (DBS) ואספקת שירותי ערך מוסף למנויים. פעילות די.בי.אס מתוארת בסעיף 5 לדוח זה.

יצוין, כי בנוסף, קיים בדוחותיה הכספיים המאוחדים של החברה מגזר "אחרים" אשר כולל בעיקר שירותי תוכן וסחר בתחום האינטרנט (באמצעות וואלה, וואלה שופס ואתרים נוספים) ושירותי מוקדים ללקוחות (באמצעות בזק און ליין). מגזר "אחרים" זה אינו מהותי ברמת הקבוצה.

1.3. השקעות בהון התאגיד ועסקאות במניותיו

1.3.1. ביום 2.2.2016 נמסרה לחברה הודעת בי תקשורת לפיה היא השלימה באותו יום מכירת 115,500,000 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.נ. של החברה (אשר היו באותו מועד כ-4.18% מההון המונפק והנפרע של החברה) במחיר של 850 אגורות למניה (בסעיף זה: "**המניות**").

1.3.2. בי תקשורת מסרה לחברה, כי המכירה בוצעה בהתאם להוראות סעיף 3(א3) לצו התקשורת,

בדרך של התקשרות בהסכם למכירת המניות מול "גורם מפיץ"⁶ (כהגדרת מונח זה בצו התקשורת) אשר התקשר עם צדדים שלישיים לשם מכירת המניות אליהם בעסקאות מחוץ לבורסה.

1.3.3. לאחר השלמת תהליך המכירה נותרו בידי בי תקשורת ובי קומיוניקיישנס ביחד כ-26.34% מההון המונפק והנפרע של מניות החברה.

1.3.4. בהתאם לדיווחיה של בי קומיוניקיישנס, ביום 25.10.16 פרעה בי קומיוניקיישנס בפרעון מוקדם את אגרות החוב (סדרה דולרית 144A) אשר להבטחת פרעון שועבדו מרבית החזקותיה של בי קומיוניקיישנס בחברה (ואשר הוחזקו באמצעות בי תקשורת). בעקבות הפרעון כאמור הוסר השעבוד על מניותיה של בי קומיוניקיישנס בחברה.

לעניין זה ראו גם סעיף 1.7.6.3.

1.4. חלוקת דיבידנדים

1.4.1. מדיניות דיבידנד

ביום 4.8.2009 החליט דירקטוריון החברה לאמץ מדיניות חלוקת דיבידנד, אשר על פיה תחלק החברה לבעלי מניותיה, מדי כחצי שנה, דיבידנד בשיעור של 100% מתוך הרווח החצי שנתי (לאחר מס) ("רווח לתקופה מיוחס לבעלים של החברה") על פי הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה. יישום מדיניות חלוקת דיבידנד כפוף להוראות כל דין, לרבות מבחני החלוקה הקבועים בחוק החברות, ולהערכת דירקטוריון החברה בדבר יכולתה של החברה לעמוד מעת לעת בחביותיה הקיימות והצפויות, והכול בשים לב לתזרים הצפוי, פעילויות החברה והתחייבויותיה, יתרות המזומנים של החברה, תוכניותיה ומצבה כפי שיהיו מעת לעת ובכפוף לאישור האסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה לגבי כל חלוקה ספציפית וזאת כקבוע בתקנון החברה. נכון למועד פרסום הדוח מדיניות זו הינה בתוקף.

1.4.2. חלוקת דיבידנד

לפרטים בנוגע לחלוקות שביצעה החברה במהלך השנים 2015-2016, והמלצת דירקטוריון החברה מיום 29.3.2017 לאסיפה הכללית על חלוקת דיבידנד, ראו ביאור 19.2 לדוחות 2016.

יתרת הרווחים הניתנים לחלוקה לתאריך הדוח - 590 מיליון ש"ח⁷ (עודפים שנצברו בשנתיים האחרונות לאחר הפחתת חלוקות קודמות).

⁶ סעיף 3(א3) לצו התקשורת, עניינו: "מכירה או הקצאה פרטית לגורמים מפיצים (כהגדרתם בצו התקשורת), אחד או יותר, ובלבד שהרכישה לא נעשתה בעבור עצמם או בעבור גורמים בשליטתם או גורמים השולטים בהם, וכן הם התחייבו לא למכור אמצעי שליטה בשיעור אשר כתוצאה ממנו יחזיק רוכש, אחד או יותר, בשיעור הטעון אישור לפי צו התקשורת, אלא אם כן בידי הרוכש אישור בהתאם לצו...".

⁷ כולל רווחי שערך בסך של כ - 12 מיליון ש"ח בגין עלייה לשליטה בדי.בי.אס. בהתאם להחלטת דירקטוריון החברה מיום 10.2.2015 רווחי שערך אלו יורגו ממדיניות חלוקת דיבידנד ולא יחולקו כדיבידנד.

1.5. מידע כספי לגבי תחומי הפעילות של הקבוצה

כל הנתונים בסעיפים 1.5.11.5, 1.5.2, 1.5.3 הינם במיליוני ש"ח.

1.5.1. שנת 2016

מאחד	התאמות למאחד (2)	אחרים	טלויזיה רב ערוצית	תקשורת בין- לאומית, שירותי אינטרנט ונס"ר	תקשורת סלולארית (רט"ן)	תקשורת פנים ארצית נייחת	
							סך ההכנסות:
10,071	-	198	1,745	1,478	2,587	4,063	מחיצוניים
13	(440)	20	-	70	43	320	מתחומי פעילות אחרים בתאגיד
10,084	(440)	218	1,745	1,548	2,630	4,383	סך הכול הכנסות
							סך העלויות המיוחסות:
		179	593	817	1,421	575	עלויות משתנות המיוחסות לתחום פעילות(1)
		73	888	555	1,177	1,732	עלויות קבועות המיוחסות לתחום הפעילות(1)
7,763	(247)	252	1,481	1,372	2,598	2,307	סך הכול עלויות
7,750	193	245	1,471	1,161	2,437	2,243	עלויות אשר אינן מהוות הכנסות בתחום פעילות אחר
13	(440)	7	10	211	161	64	עלויות המהוות הכנסות של תחומי פעילות אחרים
7,763	(247)	252	1,481	1,372	2,598	2,307	סך הכול עלויות
2,321	(193)	(34)	264	176	32	2,076	רווח מפעולות רגילות המיוחס לבעלים של החברה
15,947	2,124	204	2,026	1,188	3,294	7,111	סך נכסים המיוחסים לפעילות ליום 31 בדצמבר 2016
13,744	(730)	104	1,434	380	569	11,988	סך ההתחייבויות המיוחסות לתחום פעילות ליום 31 בדצמבר 2016

(1) חברות הקבוצה, שהינן חברות המספקות שירותים (להבדיל מחברות יצרניות), אינן מנהלות מערכת תמחיר ייעודית המבחינה בין עלויות קבועות ומשתנות. החלוקה לעיל נעשתה לצרכי דיווח זה בלבד. עלויות משתנות הינן עלויות שיש לחברות גמישות בניהול ובשליטה בהן בטווח הקצר והשפעתן על התפוקה ישירה, לעומת עלויות קבועות שאינן גמישות בטווח הקצר ואינן משפיעות על התפוקה באופן ישיר (לעניין זה, ביחס להגדרת עלויות קבועות ועלויות משתנות, מובהר כי "טווח קצר" משמעו תקופה של עד שנה אחת).

(2) פירוט ההתאמות למאחד - עסקאות בין תחומי פעילות.

1.5.2. שנת 2015

מאוחד	התאמות למאוחד (2)	אחרים	טלויזיה רב ערוצית	תקשורת בין-לאומית, שירותי אינטרנט ונס"ר	תקשורת סלולארית (רט"ן)	תקשורת פנים ארצית נייחת	
							סך ההכנסות:
9,969	(440)	197	1,774	1,485	2,831	4,122	מחיצוניים
16	(445)	24	-	93	59	285	מתחומי פעילות אחרים בתאגיד
9,985	(885)	221	1,774	1,578	2,890	4,407	סך הכול הכנסות
							סך העלויות המיוחסות:
		174	606	837	1,469	522	עלויות משתנות המיוחסות לתחום פעילות (1)
		63	918	501	1,264	1,737	עלויות קבועות המיוחסות לתחום הפעילות (1)
7,415	(676)	237	1,524	1,338	2,733	2,259	סך הכול עלויות
7,402	(233)	230	1,507	1,177	2,540	2,181	עלויות אשר אינן מהוות הכנסות בתחום פעילות אחר
13	(443)	7	17	161	193	78	עלויות המהוות הכנסות של תחומי פעילות אחרים
7,415	(676)	237	1,524	1,338	2,733	2,259	סך הכול עלויות
2,570	(180)	(15)	220	240	157	2,148	רווח מפעולות רגילות המיוחס לבעלים של החברה
-	(30)	-	30	-	-	-	רווח מפעולות רגילות המיוחס לזכויות שאינן מקנות שליטה
16,679	2,586	676	1,667	1,170	3,269	7,311	סך נכסים המיוחסים לפעילות ליום 31 בדצמבר 2015
14,268	(5,494)	104	6,685	343	513	12,117	סך ההתחייבויות המיוחסות לתחום פעילות ליום 31 בדצמבר 2015

(1) ראו הערה (1) לטבלה בסעיף 1.5.1.

(2) פירוט ההתאמות למאוחד - עסקאות בין תחומי פעילות ועסקאות בתחום טלויזיה רב ערוצית ברבעון ראשון (לפני עליה לשליטה ואיחוד די.בי.אס.).

1.5.3. שנת 2014 :

מאוחד	התאמות למאוחד ⁽²⁾	אחרים	טלויזיה רב ערוצית	תקשורת בין-לאומית, שירותי אינטרנט ונס"ר	תקשורת סלולארית (רס"ן)	תקשורת פנים ארצית נייחת	
							סך ההכנסות :
9,034	(1,724)	209	1,724	1,419	3,361	4,045	מחיצוניים
21	(411)	17	-	85	58	272	מתחומי פעילות אחרים בתאגיד
9,055	(2,135)	226	1,724	1,504	3,419	4,317	סך הכול הכנסות
							סך העלויות המיוחסות :
		(472) ⁽³⁾	602	775	1,636	622	עלויות משתנות המיוחסות לתחום פעילות ⁽¹⁾
		69	849	497	1,334	1,715	עלויות קבועות המיוחסות לתחום הפעילות ⁽¹⁾
5,829	(1,798)	(403)	1,451	1,272	2,970	2,337	סך הכול עלויות
5,823	(1,372)	(411)	1,436	1,121	2,792	2,257	עלויות אשר אינן מהוות הכנסות בתחום פעילות אחר
6	(426)	8	15	151	178	80	עלויות המהוות הכנסות של תחומי פעילות אחרים
5,829	(1,798)	(403)	1,451	1,272	2,970	2,337	סך הכול עלויות
3,226	(199)	629	135	232	449	1,980	רווח מפעולות רגילות המיוחס לבעלים של החברה
-	(138)	-	138	-	-	-	רווח מפעולות רגילות המיוחס לזכויות שאינן מקנות שליטה
15,313	(451)	703	1,820	1,217	3,541	8,483	סך נכסים המיוחסים לפעילות ליום 31 בדצמבר 2014
12,872	(7,176)	107	6,484	392	696	12,369	סך ההתחייבויות המיוחסות לתחום פעילות ליום 31 בדצמבר 2014

(1) ראו הערה (1) לטבלה בסעיף 1.5.1.

(2) פירוט ההתאמות למאוחד - עסקאות בין תחומי פעילות ועסקאות בתחום טלויזיה רב ערוצית.

(3) כולל רווח ממכירת מניות חברת קורל תל בע"מ.

להסברים אודות התפתחויות הנתונים הכספיים המובאים בסעיפים 1.5.1 עד 1.5.3 ראו סעיף 1 לדוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד ("דוח הדירקטוריון").

1.5.4. עיקרי התוצאות ונתונים תפעוליים

להלן ריכוז נתונים אודות תוצאות כל אחד מתחומי הפעילות העיקריים של החברה בשנים 2015 ו- 2016.

1.5.4.1 בוזק קווי (פעילות החברה כמפ"א)

שנת 2016	שנת 2015	רבעון רביעי 2016	רבעון שלישי 2016	רבעון שני 2016	רבעון ראשון 2016	רבעון רביעי 2015	רבעון שלישי 2015	רבעון שני 2015	רבעון ראשון 2015
הכנסות (במיליוני ש"ח)	4,383	4,407	1,082	1,089	1,100	1,112	1,088	1,101	1,113
רווח תפעולי (במיליוני ש"ח)	2,076	2,148	481	519	540	536	427	512	547
פחת והפחתות (במיליוני ש"ח)	717	725	161	188	185	183	185	184	176
רווח תפעולי לפני פחת והפחתות (EBITDA) (במיליוני ש"ח) ⁽¹⁾	2,793	2,873	642	707	725	719	612	696	723
רווח נקי (במיליוני ש"ח)	1,232	1,324	235	343	326	328	340	256	346
תזרים מפעילות שוטפת (במיליוני ש"ח)	2,064	2,358	482	526	517	539	668	686	548
תשלומים עבור השקעות ברכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים (במיליוני ש"ח)	834	849	205	207	227	195	197	230	231
תקבולים ממכירת רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים (במיליוני ש"ח)	132	146	15	22	54	41	33	21	12
תזרים חופשי (במיליוני ש"ח) ⁽²⁾	1,362	1,655	292	341	344	385	504	477	329
מספר קווי מנוי פעילים בסוף התקופה (באלפים) ⁽³⁾	2,119	2,181	2,119	2,137	2,151	2,167	2,181	2,193	2,208
הכנסה חודשית ממוצעת לקו (ש"ח) (ARPL) ⁽⁴⁾	58	60	56	58	58	59	60	60	61
מספר דקות שימוש יוצאות (במיליונים)	5,009	5,607	1,139	1,297	1,257	1,316	1,379	1,373	1,459
מספר דקות שימוש נכנסות (במיליונים)	5,297	5,628	1,252	1,383	1,314	1,348	1,403	1,410	1,429
סה"כ מספר קווי אינטרנט בסוף התקופה (באלפים) ⁽⁷⁾	1,558	1,479	1,558	1,539	1,521	1,503	1,479	1,448	1,390
מתוכם מספר קווי אינטרנט בסוף התקופה - בסיטונות (באלפים) ⁽⁷⁾	377	244	377	347	323	290	244	177	11
הכנסה חודשית ממוצעת למנוי אינטרנט (ש"ח) - קמעונות	90	88	90	89	90	91	89	88	87
קצב חבילה ממוצע למנוי אינטרנט - קמעונאות (מס"ש) ⁽⁵⁾	43.4	37.8	43.2	41.8	40.2	38.9	37.8	36.7	33.2
שיעור נטישת מנויי טלפוניה (Churn Rate) ⁽⁶⁾	10.4%	10.1%	2.4%	2.6%	2.4%	2.9%	2.7%	2.6%	2.4%

(1) רווח תפעולי לפני פחת והפחתות (EBITDA) הוא מדד פיננסי שאינו מבוסס על כללי חשבונאות מקובלים. החברה מציגה מדד זה כמדד נוסף להערכת התוצאות העסקיות שלה היות ומדובר במדד מקובל בתחום פעילות החברה אשר מנטרל היבטים הנובעים משונות במבנה ההון, היבטים מיסויים שונים ואופן ותקופת ההפחתה של נכסים קבועים ובלתי מוחשיים. מדד זה אינו מהווה תחליף למדדים המבוססים על כללי חשבונאות מקובלים, ואינו משמש כמדד יחיד להערכת תוצאות הפעילות או תזרים המזומנים של החברה. כמו כן, המדד המוצג בדוח זה עשוי שלא להיות מחושב באופן זהה למדדים מקבילים בחברות אחרות.

(2) תזרים חופשי הוא מדד פיננסי שאינו מבוסס על כללי חשבונאות מקובלים. תזרים חופשי מוגדר כמזומנים שנבעו מפעילות שוטפת פחות מזומנים לרכישת/ממכירת רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים, נטו. החברה מציגה תזרים חופשי כמדד נוסף להערכת התוצאות העסקיות ותזרימי המזומנים היות ולדעת החברה התזרים החופשי הינו מדד נזילות חשוב המשקף את המזומנים הנובעים לחברה מפעילותה השוטפת לאחר השקעת מזומנים בתשתית ובנכסים קבועים ונכסים בלתי מוחשיים אחרים.

(3) מנויים שאינם פעילים הינם מנויים אשר קווי הבזק שלהם נותקו פיזית (למעט מנוי בשלושת החודשים הראשונים (בקירוב) של הליכי גבייה).

(4) לא כולל הכנסות משירותי תמסורת ותקשורת נתונים, שירותי אינטרנט, שירותים למפעילי תקשורת ועבודות קבלן ואחרים. חושב לפי ממוצע קווים לתקופה.

(5) בחבילות בהן קיים טווח קצבים, מובא בחשבון הקצב המירבי בחבילה.

(6) כמות מנויי טלפוניה שנטשו (ברוטו) את בוזק קווי במהלך התקופה חלקי הכמות הממוצעת של מנויי טלפוניה הרשומים בתקופה.

(7) סה"כ מספר קווי אינטרנט כולל קווים בקמעונות ובסיטונות. קמעונות - קווי אינטרנט ישירים של החברה. סיטונות - קווי אינטרנט באמצעות שירותי סיטונאי לספקי תקשורת אחרים.

1.5.4.2 פלאפון

רבעון ראשון 2015	רבעון שני 2015	רבעון שלישי 2015	רבעון רביעי 2015	רבעון ראשון 2016	רבעון שני 2016	רבעון שלישי 2016	רבעון רביעי 2016	שנת 2015	שנת 2016	
499	502	521	477	455	456	468	439	1,999	1,818	הכנסות משירותים (במיליוני ש"ח)
228	219	208	236	216	202	181	213	891	812	הכנסות ממכירת ציוד קצה (במיליוני ש"ח)
727	721	729	713	671	658	649	652	2,890	2,630	סה"כ הכנסות (במיליוני ש"ח)
32	53	61	11	1	8	27	(4)	157	32	רווח תפעולי (במיליוני ש"ח)
104	106	109	100	104	95	92	89	419	380	פחת והפחתות (במיליוני ש"ח)
136	159	170	111	105	103	119	85	576	412	רווח תפעולי לפני פחת והפחתות (EBITDA) (מיליוני ש"ח) (1)
36	49	55	11	13	13	32	3	151	61	רווח נקי (במיליוני ש"ח)
351	202	163	14	185	180	152	65	730	582	תזרים מפעילות שוטפת (במיליוני ש"ח)
72	199	90	65	51	63	64	63	426	241	תשלומים עבור השקעות ברכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים, נטו (במיליוני ש"ח)
279	3	73	(51)	134	117	88	2	304	341	תזרים חופשי (במיליוני ש"ח) (1)
2,565	2,566	2,569	2,651	2,692	2,260	2,348	2,402	2,651	2,402	מספר מנויים לסוף תקופה (אלפים) (2) (5)
65	65	68	60	57	68	68	62	64	63	הכנסה חודשית ממוצעת למנוי (ש"ח) (ARPU) (3) (6)
6.5%	6.1%	6.4%	6.7%	5.2%	6.2%	6.1%	6.3%	25.8%	23.7%	שיעור נטישת מנויים (Churn Rate) (4)

(1) לעניין הגדרת רווח תפעולי לפני פחת והפחתות (EBITDA) ותזרים חופשי, ראו הערות (1) ו- (2) בטבלת בוק קווי.

(2) נתוני המנויים כוללים את מנויי פלאפון (ללא מנויי מפעילים אחרים אשר מתארחים על רשת פלאפון) ואינם כוללים מנויים המחוברים לשירותי פלאפון במשך שישה חודשים או יותר אך אינם פעילים. מנויים שאינם פעילים הינם מנויים אשר בששת החודשים האחרונים לא קיבלו לפחות שיחה אחת, לא הוציאו לפחות שיחה אחת / מסרון אחד, לא ביצעו פעולת גלישה או לא שילמו עבור שירותים לפלאפון. יצוין, כי לקוח יכול להיות בעל יותר ממספר מנוי ("קו") אחד.

(3) ההכנסה החודשית הממוצעת למנוי. המדד מחושב על-ידי חלוקת הממוצע החודשי של סך ההכנסות משירותי סלולאר הן ממנויי פלאפון והן ממפעילי תקשורת אחרים, כולל הכנסות המתקבלות ממפעילים סלולאריים העושים שימוש ברשת פלאפון, שירות תיקונים ואחריות מורחבת בתקופה במצבת המנויים הפעילים הממוצעת באותה תקופה.

(4) שיעור נטישת מנויים מחושב על פי היחס של המנויים שהתנתקו משרותי פלאפון והמנויים שהפכו ללא-פעילים במהלך התקופה לממוצע המנויים הפעילים במהלך התקופה.

(5) לעניין גריעת מנויי ה-CDMA ראה סעיף 3.4 ברבעון השני לשנת 2016 גרעה פלאפון 499 אלף מנויי CDMA כאמור בסעיף 3.4.

(6) השפעת גריעת מנויי ה-CDMA כאמור בסעיף 3.4 הביאה לגידול של 12 ש"ח ב-ARPU של פלאפון ברבעון השני, השלישי והרביעי של 2016. השפעת גריעת המנויים על ה-ARPU לכלל שנת 2016 הינה בסך של כ-9 ש"ח.

1.5.4.3 בוק בינלאומי

רבעון ראשון 2015	רבעון שני 2015	רבעון שלישי 2015	רבעון רביעי 2015	רבעון ראשון 2016	רבעון שני 2016	רבעון שלישי 2016	רבעון רביעי 2016	שנת 2015	שנת 2016	
393	391	389	405	395	377	384	392	1,578	1,548	הכנסות (במיליוני ש"ח)
61	62	59	58	37	47	45	47	240	176	רווח תפעולי (במיליוני ש"ח)
32	32	33	35	33	35	35	34	132	137	פחת והפחתות (במיליוני ש"ח)
93	94	92	93	70	82	80	81	372	313	רווח תפעולי לפני פחת והפחתות (EBITDA) (במיליוני ש"ח) (1)
44	45	41	42	26	33	33	33	172	125	רווח נקי (במיליוני ש"ח)
62	74	69	96	49	69	65	86	301	269	תזרים מפעילות שוטפת (במיליוני ש"ח)
53	26	28	21	37	33	24	25	128	119	תשלומים עבור השקעות ברכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים, נטו (במיליוני ש"ח) (2)
9	48	41	75	12	36	41	61	173	150	תזרים חופשי (במיליוני ש"ח) (1)
4.1%	4.2%	4.4%	4.6%	5.2%	4.5%	5.5%	5.2%	17.3%	20.4%	שיעור נטישת מנויים (Churn Rate) (3)

- (1) לעניין הגדרת רווח תפעולי לפני פחת והפחתות (EBITDA) ותזרים חופשי ראו הערות (1) ו- (2) בטבלת בוק קווי.
(2) הסעיף כולל גם השקעות בנכסים לזמן ארוך.
(3) כמות מנויי אינטרנט שנטשו את בוק בינלאומי במהלך התקופה חלקי ממוצע מנויי אינטרנט הרשומים בתקופה.

1.5.4.4 די.בי.אס

רבעון ראשון 2015	רבעון שני 2015	רבעון שלישי 2015	רבעון רביעי 2015	רבעון ראשון 2016	רבעון שני 2016	רבעון שלישי 2016	רבעון רביעי 2016	שנת 2015	שנת 2016	
440	439	446	449	439	434	434	438	1,774	1,745	הכנסות (במיליוני ש"ח)
59	70	74	47	57	77	62	68	250	264	רווח תפעולי (במיליוני ש"ח)
76	80	78	88	76	74	75	71	322	296	פחת והפחתות (במיליוני ש"ח)
135	150	152	135	133	151	137	139	572	560	רווח תפעולי לפני פחת והפחתות (EBITDA) (במיליוני ש"ח) (1)
(3)	(166)	(75)	(110)	(71)	(114)	(142)	395	(354)	68	רווח (הפסד) נקי (במיליוני ש"ח)
149	106	145	105	158	110	154	207	505	629	תזרים מפעילות שוטפת (במיליוני ש"ח)
65	82	75	43	59	58	50	41	265	208	תשלומים עבור השקעות ברכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים, נטו (במיליוני ש"ח)
84	24	70	62	99	52	104	166	240	421	תזרים חופשי (במיליוני ש"ח) (1)
632	636	637	635	629	623	618	614	635	614	מספר מנויים (בסוף התקופה, באלפים) (2)
232	231	233	235	231	231	233	237	233	233	הכנסה חודשית ממוצעת למנוי (ARPU) (בש"ח) (3)
3.4%	3.1%	3.9%	3.5%	4.2%	3.6%	4.5%	3.6%	13.9%	15.9%	שיעור נטישת מנויים (Churn Rate) (4)

- (1) לעניין הגדרת רווח תפעולי לפני פחת והפחתות (EBITDA) ותזרים חופשי ראו הערות (1) ו- (2) בטבלת בוק קווי.
(2) מנוי - בית אב אחד או לקוח עסקי קטן. במקרה של לקוח עסקי בעל נקודות קליטה רבות או מספר מפענחים רב (כגון בית מלון, קיבוץ או חדר כושר), מחושב מספר המנויים כחלוקת התשלום הכולל המתקבל מהלקוח העסקי בהכנסה הממוצעת מלקוח עסקי קטן. מספר המנויים תוקנו למפרע כתוצאה משינוי לא מהותי בספירת מנויים בקרב לקוחות גדולים.
(3) ההכנסה החודשית הממוצעת למנוי מחושבת על ידי חלוקת כלל הכנסות די.בי.אס (הכנסות מתוכן וציוד, ערוצי פרימיום, מוצרים מתקדמים, ואחר) בממוצע הלקוחות. ההכנסה החודשית הממוצעת למנוי תוקנה למפרע כתוצאה משינוי לא מהותי בספירת מנויים בקרב לקוחות גדולים.
(4) כמות מנויי די.בי.אס שנטשו את די.בי.אס במהלך התקופה חלקי הכמות הממוצעת של מנויי די.בי.אס הרשומים בתקופה.

1.6. תחזית ביחס לקבוצה

בהתבסס על המידע הידוע לקבוצת בזק כיום, תחזית הקבוצה לשנת 2017 הינה כדלקמן:

- הרווח הנקי לבעלי מניות צפוי להיות כ - 1.4 מיליארד ש"ח.
- ה-EBITDA⁸ צפוי להיות כ - 4 מיליארד ש"ח.
- תזרים המזומנים החופשי⁹ של הקבוצה צפוי להיות כ - 2 מיליארד ש"ח.

תחזיות החברה המפורטות בסעיף זה הינן מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך. התחזיות מבוססות על הערכות, הנחות וציפיות של החברה, ובכלל זה - התחזיות אינן כוללות השפעות, ככל שיתרחשו, של הפרשה לפרישה מוקדמת של עובדים ו/או חתימה על הסכמים קיבוציים בקבוצה, מימוש זכויות החברה בנכס המקרקעין "סקיה" (ראו סעיף 2.7.4.1) וכן ביטול הפרדה מבנית/תאגידית בקבוצה, ובכלל זה השפעות הליכי המיזוג עם די.בי.אס וכל הכרוך בהם (ראו סעיף 1.7.2). התחזיות מבוססות, בין היתר, על הערכות הקבוצה ביחס למבנה התחרות בשוק התקשורת ולהסדרה הרגולטורית של התחום, על המצב הכלכלי במשק ובהתאם לכך ליכולתה של הקבוצה להוציא אל הפועל את תוכניותיה לשנת 2017. כמו כן, התחזיות כוללות את הערכת החברה לגבי השפעות היישום המוקדם של תקן חשבונאי IFRS15 החל מיום 1.1.2017 בסך של כ - 120-160 מיליון ש"ח על ה-EBITDA ובסך של כ - 60-90 מיליון ש"ח על הרווח הנקי (ראו ביאור 2.17.2 לדוחות 2016). התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהערכות אלו, בשים לב לשינויים שיחולו באמור לעיל, בתנאים העסקיים ובהשפעות שתהיינה להחלטות רגולטוריות, שינויים טכנולוגיים, התפתחויות במבנה שוק התקשורת וכיוב' או ככל שיתממש אחד או יותר מגורמי הסיכון המפורטים בסעיפים 2.20, 3.19, 4.15, ו-5.19.

1.7. סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות הקבוצה

ענף התקשורת בעולם ובמשק הישראלי מתאפיין בקצב התפתחות מהיר, ובשינויים תכופים הן מבחינה טכנולוגית, הן מבחינת המבנה העסקי של הענף והן מבחינת הרגולציה החלה עליו. להלן יתוארו המגמות העיקריות והמאפיינים המרכזיים של שוק התקשורת בשנים האחרונות, שהינם בעלי השפעה מהותית על פעילות הקבוצה בכללותה.

בשנים האחרונות מורגשת תחרות חריפה בשוק התקשורת, בעיקר בתחום הטלפוניה הסלולארית (שהתגברה עם כניסת המפעילות הוט מובייל וגולן טלקום), וזאת תוך הצעת חבילות הכוללות מספר שירותים, וכן חבילות במחיר קבוע ללא הגבלת היקף הצריכה. התגברות התחרות מביאה להוזלת מחירים ולניידות מוגברת של לקוחות, לירידה בצריכת דקות טלפוניה ניידות וכן לנטישת לקוחות, וכתוצאה מכך, לפגיעה בתוצאות הקבוצה. יישום השוק הסיטונאי (ראו סעיף 1.7.3) החריף את התחרות בתחום חבילות שירותי האינטרנט, והעמקת יישום שירותים סיטונאיים נוספים עשויה להביא להתגברות התחרות וניידות לקוחות. במגזר העסקי מתגברת התחרות מצד קבוצות תקשורת מתחרות, באופן הבא לידי ביטוי גם בהשתתפות וזכיה במכרזים. על מנת לצמצם את הפגיעה בתוצאות כאמור, נוקטות חברות הקבוצה בצעדי התייעלות וכן במהלכים שונים לצורך שיפור השירותים שהן מספקות ובידולם מהמתחרים.

נוכח הגיוון בתחומי פעילות התקשורת של הקבוצה, התפתחויות רגולטוריות עשויות במקרים מסוימים להשפיע באופן שונה (ואף בכיוונים הפוכים) על תחומי פעילות שונים בקבוצה, כלומר - שינויים בהסדרה הרגולטורית אשר משפיעים לרעה על תחום אחד, עשויים להשפיע לטובה על תחום אחר. במקרים מסוימים עשויות השפעות מנוגדות על תחומי הפעילות להתקזז חלקית אחת למול האחרת ברמת הקבוצה.

⁸ להגדרת EBITDA, ראו הערה (1) לטבלה בסעיף 1.5.4.1.

⁹ להגדרת תזרים מזומנים חופשי, ראו הערה (2) לטבלה בסעיף 1.5.4.1.

1.7.1 קבוצות תקשורת בשוק הישראלי

בשנים האחרונות מתאפיין השוק בתחרות בין קבוצות תקשורת הפועלות במקביל במספר מגזרים של שוק התקשורת¹⁰, מתוך מטרה לתת מענה כולל לצרכי התקשורתיים המקיפים של הלקוח, כמפורט בטבלה שלהלן ובביאורים לה:

פעילות	קבוצה	חברות קבוצת בזק	סלקום (א)	פרטנר (ב)	הוט (ג)
טלפוניה סלולארית	פלאפון	✓	✓	✓	✓
טלפוניה ניידת	בזק בזק בינלאומי	✓	✓	✓	✓
שירותי אינטרנט (נייד / סלולארי)	בזק פלאפון בזק בינלאומי	✓	✓	✓	✓
שיחות בינלאומיות	בזק בינלאומי	✓	✓	✓	✓
טלוויזיה רב-ערוצית	די.בי.אס	✓	✓	-	✓

1.7.1.1 קבוצת סלקום - למיטב ידיעת החברה, קבוצת סלקום מספקת שירותי סלולאר; טלפוניה ניידת באמצעות תשתית עצמאית; שירותי תמסורת ותקשורת נתונים באמצעות רשת התמסורת העצמאית של סלקום ללקוחות עסקיים; שירותי ISP וכן חבילות שירות קצה לקצה - ISP ותשתית אינטרנט על בסיס שירותי סיסטונאי; שירותי טלפוניה בינלאומית (מב"ל); שירותי טלפוניה ניידת בטכנולוגיית VoB; וכן שירותי טלוויזיה מבוסס על רשת האינטרנט (OTT) הכולל בעיקר שירותי VOD וכן מספר ערוצים ליניאריים, ובנוסף שילוב קליטה של ערוצי "עידן +".

1.7.1.2 קבוצת פרטנר - למיטב ידיעת החברה, קבוצת פרטנר מספקת שירותי סלולאר; שירותי תמסורת ותקשורת נתונים; שירותי ISP, חבילות שירות קצה לקצה - ISP ותשתית אינטרנט על בסיס שירותי סיסטונאי; וכן שירותי טלפוניה ניידת בטכנולוגיית VoB.

1.7.1.3 קבוצת הוט - למיטב ידיעת החברה, קבוצת הוט היא בעלת תשתית כבלים בפריסה ארצית, והיא מספקת שירותי טלוויזיה רב-ערוצית; שירותי סלולאר; שירותי טלפוניה ניידת, תשתית אינטרנט תמסורת ותקשורת נתונים; וכן שירותי ISP. על קבוצת הוט הוטלו מגבלות הפרדה מבנית מסויימות ומגבלות מסויימות על שיווק סלי שירותים משותפים הכוללים שירותי ISP.

1.7.1.4 הסכמי שיתוף רשתות - לפרטים אודות הסכמי שיתוף רשתות בין חלק מהמפעילים הסלולאריים, ראו סעיף 3.6.2.

1.7.1.5 יצוין כי בשוק פועלות גם מתחרות שאינן חלק מקבוצת תקשורת כמתואר לעיל (כגון גולן טלקום ומפעילי MVNO בתחום הסלולאר, מפעילים בינלאומיים ו- ISPs, ובכללם ספקים הנותנים שירות במסגרת השוק הסיטונאי).

התחרות בין קבוצות תקשורת באה לידי ביטוי בגידול בצריכת "סלי שירותים" (חבילות הכוללות צירופים שונים של מספר שירותי תקשורת שונים). קבוצות התקשורת משווקות, או עשויות לשווק בעתיד, סלי שירותים "משותפים" המורכבים משירותי תקשורת שונים של תאגידי כל קבוצה. ככלל, שיווק הסל המשותף מאפשר לקבוצת התקשורת להציע ללקוח תעריפים אטרקטיביים עבור הלקוח על פני תעריף רכישת כל שירות בנפרד (במקרים מסוימים תוך "סבסוד צולב" בין הרכיבים הכוללים בסל), וכן פתרון כולל המייתר את הצורך להתקשר במקביל עם מספר ספקים שונים. המגמות הללו התחזקו עם יישומו של שוק שירותי סיסטונאי BSA (ראו סעיף 1.7.3.2) המאפשר למפעילים שאינם בעלי תשתית, לרבות מפעילים שאינם חלק מקבוצת תקשורת, להציע חבילת שירותי קצה לקצה מלאה ללקוחותיהם (כולל תשתית).

על קבוצת בזק חלות, נכון למועד הדוח, מגבלות נוקשות יותר בשיווק סלי שירותים משותפים מאשר על הקבוצות האחרות, כמפורט להלן.

מתן שירות כולל ללקוח העונה על מגוון צרכיו נעשה קל יותר הן בשל מגמה של לכידות טכנולוגית (ראו סעיף 2.1.4) והן בעקבות שינויים רגולטוריים ומעבר לאסדרה באמצעות רישיון כללי אחד אשר הוענק למפעילי תקשורת שונים ובמסגרתו ניתן לספק שירותי

¹⁰ לעניין זה "קבוצה" מאופיינת ביחסי קרבה הנובעים מזהות בעלי מניות, אף שבחלק מהקבוצות קיימת הפרדה תאגידית, חשבונאית או שיווקית בין הישויות המשתייכות לקבוצה.

תקשורת שונים, שבעבר הצריכו רישיונות נפרדים, תחת אותו רישיון.

1.7.2. פעילות קבוצת בזק כקבוצת תקשורת ומגבלות ההפרדה המבנית

נכון למועד הדוח, כפופה הקבוצה למספר מגבלות רגולטוריות בהקשר של יצירת שיתופי פעולה בין חברות הקבוצה.

1.7.2.1 הפרדה מבנית

(א) **חובת ההפרדה המבנית** - בחוק התקשורת נתונה לשר סמכות להורות על הפרדה חשבונאית בין שירותים שונים שניתנים על ידי אותה קבוצה/חברה, וכן סמכות לדרוש קיומם של תאגידים נפרדים לצורך מתן שירותים שונים, ובכלל זה הפרדה בין מתן שירותים לבעל רישיון לבין מתן שירותים למנוי, והוראות בדבר מימוש ההפרדה.

ברישיון המפ"א של החברה נקבע, כי על החברה לקיים הפרדה מבנית בינה לבין חברות הבת שלה¹¹. במסגרת זו, נדרשת, בין היתר, הפרדה מלאה בין הנהלות החברות.

מגבלות ההפרדה המבנית מציבות את הקבוצה בעמדת נחיתות תחרותית אשר הולכת ומחריפה עם הזמן מול קבוצות התקשורת האחרות אשר אינן כפופות למגבלות בהיקף דומה, ואל מול אפשרות המפעילים לספק למנויים שירותי קצה לקצה, תוך שימוש בשירותים הסיטונאיים, ובעיקר שירותי BSA. בנוסף גורמות מגבלות ההפרדה המבנית לתקורות ניהול גבוהות.

(ב) **ביטול ההפרדה המבנית** - ביום 22.12.2016 התקבלה בחברה הודעת מנכ"ל משרד התקשורת (מיום 21.12.2016) בדבר "ביטול חובת ההפרדה המבנית בקבוצת בזק". בהתאם להודעה, המשרד מקדם בשלב ראשון את ביטול ההפרדה התאגידית בקבוצת בזק, באופן שפעילות החברות הבנות של החברה תהיה תחת מבנה תאגידי של חברה אחת, אך תוך הפרדה חטיבתית בין הפעילויות השונות, כך שבשלב זה ישמרו כללי האסדרה הקבועים כיום ברשיונה של החברה לעניין הפרדה מבנית בהיבטים התחרותיים בין הפעילויות השונות (לאחר משלוח ההודעה הבהיר מנכ"ל משרד התקשורת לחברה כי תיקון הרישיון לעניין ביטול חובת ההפרדה התאגידית יהיה מלווה בהליך שימוע). בהודעה הובהר כי האמור לעיל כפוף להתחייבות החברה להשקעה בתשתית לפיה תאיץ החברה את הפרישה של תשתית רחבת פס (סיבים אופטיים) מתוך כוונה להשיק את השירות על גביהם כבר בתחילת 2017, ולקבוע תוכנית פרישה מואצת ל-76% מבתי האב שתסתיים תוך 3 שנים, ולהשלמת חובת הפרישה האוניברסאלית המלאה, לה מחוייבת החברה בזמן שיקבע. בהתאם להודעה, הבהיר המשרד כי בנוסף בכוונתו לצאת במהלך שנת 2017 בשימוע בדבר ההסדרים לביטול ההפרדה המבנית (למועד פרסום הדוח טרם פורסם שימוע).

החברה בוחנת את האפשרויות ליישום ביטול ההפרדה התאגידית כאמור ומקדמת מיזוג בין החברה לדי.בי.אס (בכפוף להתקיימות תנאים מתלים) כמפורט בסעיף 1.1.2.

כאמור, ההודעה בדבר ביטול ההפרדה המבנית עניינה ביטול ההפרדה התאגידית בקבוצה, אולם היא לא נתנה מענה מלא להיבטים הנוספים של ההפרדה המבנית. במסמך מדיניות מיום 2.5.2012 בנושא הרחבת התחרות בתחום התקשורת הניחת - שוק סיטונאי ("מסמך המדיניות") (ראו גם סעיף 1.7.3.1), נקבע, בין היתר, ביחס להפרדה המבנית כי -

1. בתוך 9 חודשים מפרסום הצעת המדף¹² למכירת שירותים סיטונאיים, יורה השר על ביטול ההפרדה המבנית בין ספק התשתיות שפרסם הצעה כאמור לבין ספקי השיחות הבינלאומיות וה- ISPs והמרתה בהפרדה חשבונאית (אלא אם הדבר עלול להביא לדעתו לפגיעה ניכרת בתחרות או בעניינו של הציבור), כך שהחברה תוכל להציע חבילות לא "פריקות" של שירותים יחד עם השירותים הללו (להבדיל מחבילות "פריקות" שהן

¹¹ פלאפון, בזק בינלאומי, די.בי.אס ובזק און ליין.

¹² במסמך המדיניות נקבעה פרוצדורה לפיה ינוהל משא ומתן לגיבוש הסכם למתן שירותים סיטונאיים ומחירם ומיד עם חתימת הסכם כאמור יפרסם בעל התשתית הצעת מדף למכירת השירותים המבוססת על ההסכם.

חבילות אשר כל שירות הכלול בהן מוצע בנפרד, שלא במסגרת סל שירותים, באותם תנאים שבו הוא מוצע במסגרת החבילה).

2. פריקות השידורים הכלולים בסלים משותפים תיבחן, וביטול ההפרדה המבנית בין ספקי התשתיות לבין תחום הטלוויזיה הרב ערוצית ייעשה, בהינתן אפשרות סבירה לספק חבילת שירותי טלוויזיה בסיסית באמצעות רשת האינטרנט על ידי ספקים חסרי תשתית ניחת כלל ארצית.

3. השר ישקול הקלות או ביטול ההפרדה המבנית בין ספק התשתית לבין מפעיל סלולארי בעל זיקה אליו, בשים לב להתפתחות השוק הסיטונאי ותחרות מבוססת על סלי שירותים משותפים.

לעמדת החברה, התקיימו התנאים המאזכרים במסמך המדיניות לביטול ההפרדה המבנית (ולא רק ההפרדה התאגידית), וזאת- בין היתר לאחר שביום 17.2.2015 החל לפעול בישראל שוק סיטונאי בתחום הפס הרחב ובו פועלים מגוון ספקים המעניקים שירות פס רחב מקצה לקצה על גבי תשתית החברה, ולאור העובדה שקיימת תחרות עזה בשירותים הסלולריים וקיימות חברות המספקות שירותי טלוויזיה על גבי רשת האינטרנט.

1.7.2.2 שיווק סל שירותים משותף עם חברה בת כהקלה במגבלות ההפרדה המבנית

לחברה הותר להציע למנויים סלי שירותים משותפים עם החברות הבנות בכפוף לאישורם על ידי משרד התקשורת ובכפוף למספר תנאים הקבועים ברישיון המפ"א, ובכלל זה:

- הסלים יהיו "פריקים", כלומר - כל שירות הכלול בהם יוצע בנפרד שלא במסגרת סל שירותים, בתנאים זהים.
- במועד הגשת הבקשה לאישור הסל, קיים מקבץ שירותים במתכונת דומה המשווה למנוי כחבילה על ידי בעל רישיון שאינו חברה בת של החברה, או קיימת קבוצה הכוללת בעלי רישיון המספקים למנוי פרטי את כל השירותים הנכללים בסל השירותים המשותף.
- שיווק סלי שירותים משותפים על ידי החברות הבנות, הכוללים את שירותי החברה, כפוף גם הוא, על פי רישיונותיהן, למגבלות דומות, לרבות דרישת "פריקות" (למעט סל המשווה על ידי חברה בת והכולל רק שירות תשתית אינטרנט של החברה).

מגבלות אלו, ובעיקר חובת ה"פריקות" אשר מגבילה מאוד את יכולת הקבוצה להעניק הנחות על רכיבים שונים בסל השירותים, מציבות את הקבוצה בעמדה תחרותית נחותה ביחס לקבוצות התקשורת המתחרות אשר אינן כפופות למגבלות דומות בשיווק סלים משותפים (להלן גם: "**בנדלים**") (למעט מגבלה על שיווק סל משותף של הוט-נט וחברות נוספות מקבוצת הוט כאמור בסעיף 1.7.1). מוגבלותה של החברה באה לידי ביטוי משמעותי עוד יותר עם יישומו של שירות סיטונאי BSA, ואפשרותם של ה- ISPs לספק שירותי קצה לקצה ללקוחות במחירים מופחתים, אל מול הסלים הפריקים שהחברה יכולה לשווק. לעניין מגבלות על שיתוף פעולה עם די.בי.אס למכירת סלי שירותים משותפים מכח רשיונות החברה ודי.בי.אס ראו גם סעיף 5.15.9.

בקשר עם תנאי הסכם שיווק בנדלים על ידי החברה, של שירות תשתית האינטרנט יחד עם שירות ISP, ביום 1.1.2017 הודיע משרד התקשורת לחברה כי על החברה לבצע שינויים במתכונת מכירת הבנדלים הנוכחית, ובין היתר לבטל סעיף בהסכם האוסר על ה- ISPs לעשות שימוש מסחרי בנתוני לקוחות שגייסה והעבירה להם החברה, שאם לא כן יבוטל האישור שניתן לחברה לשווק סל שירותים משותף כאמור ברישיון. יצוין, כי הודעת משרד התקשורת באה על רקע פניית סלקום ופרטנר בתלונות למשרד התקשורת ולרשות ההגבלים העסקיים בנושא, ובהמשך אף הגישו סלקום ופרטנר תובענה על דרך המרצת פתיחה למתן סעדים הצהרתיים, בין היתר, בנושא זה (ראו סעיף 2.18). ביום 27.3.2017 הודיע משרד התקשורת לחברה כי הוא אינו מאשר את בקשת החברה לשווק סל שירותים משותף עם די.בי.אס היות שבתקופה הקרובה עומד המשרד בפני השלמת מספר מהלכים רגולטוריים שיאפשרו ישום מלא יותר של רפורמת השוק הסיטונאי ובכלל כך אסדרת הטלפוניה במכירה חוזרת, אסדרה חדשה של התעריפים הקמעונאיים של החברה, אסדרת מנגנון של צמצום מרווחים ואסדרת תנאי שיווק של הבנדל ההפוך. ולפיכך, לפי הודעת המשרד, הוא נכון לבחון בקשות מסוג זה לסל שירותים משותף, הכוללות בנדל, טלפוניה וטלוויזיה, בעוד כששה חודשים לפחות, לאחר שיבחן את השפעת המהלכים דלעיל על השוק ויווכח כי החברה מקיימת את הוראות האסדרה. בהודעתו זו חזר המשרד וציין כי בכוונתו לבחון בכפוף לשימוע

את ביטול חובת ההפרדה המבנית בקבוצת בזק ולבחון אסדרה שתחליף את משטר ההפרדה המבנית הקיים, באופן שעשוי להשפיע על שיווק סל שירותים משותף.

1.7.2.3 מגבלות נוספות על שיתופי פעולה והעדפה בין חברות הקבוצה

קיימות מגבלות נוספות על שיתופי פעולה בין החברה לבין חברות הקבוצה הן מכוח דיני ההגבלים העסקיים ותנאים שנקבעו על ידי הממונה על הגבלים עסקיים באישורי מיזוג בין החברה לבין חברות בקבוצה, האוסרים על הפליה לטובה של חברות הקבוצה במתן שירותים מסוימים (ראו סעיף 2.16.7) והן מכוח הוראות רישיונה של החברה, המחייבות אותה במתן שירותיה באופן שוויוני. להגבלות נוספות ראו גם סעיף 5.15.9.

הסרת מגבלות ההפרדה המבנית ויתר המגבלות החלות על שיתופי פעולה בין חברות הקבוצה כמפורט לעיל, ככל שתוסרנה, עשויה ליצור לקבוצה הזדמנויות שונות לניצול סיnergיות או להקל על ניצול סיnergיות כאמור.

1.7.3 פיקוח רגולטורי ושינויים בסביבה הרגולטורית - שוק סיטונאי

בשנים האחרונות הוחל ביישום מודל של "שוק סיטונאי" בישראל, במסגרתו הוטלו חובות על בעלות תשתית הגישה הנייחות הכלל ארציות בישראל (החברה והוט) למכור שירותים סיטונאיים למפעילי תקשורת אחרים.

לקביעות הרגולטוריות ביחס לשוק הסיטונאי וכן ליישומן והתפתחותו בתקופת הדו"ח השפעה על חלק מהותי מפעילות הקבוצה.

1.7.3.1 מסמך המדיניות

השירותים הסיטונאיים נקבעו בהמשך למסמך המדיניות, בו אימץ שר התקשורת את עיקרי המלצותיה של הוועדה לבחינת מבנה תעריפי חברת "בזק" ועדכוןם ולקביעת תעריפי שירותים סיטונאיים בתחום התקשורת (ועדת חייק)¹³. במסמך המדיניות נקבע, בין היתר, כי בעלי תשתיות הגישה הנייחות הכלל ארציות, המספקים שירותים קמעונאיים, ובכללם החברה, יחויבו במכירת שירותים סיטונאיים לבעלי רישיונות תקשורת, על בסיס תנאים בלתי מפלים וללא הנחות לגודל. במסמך נקבעו תנאים לביטול ההפרדה המבנית (1.7.2.1 ב) וכן, כי השר יפעל למעבר לשיטת הפיקוח על תעריפי החברה על ידי קביעת מחיר מרבי, בתוך 6 חודשים מפרסום "הצעת מדף" למכירת השירותים על ידי בעלי התשתיות, וכי המשרד יגבש בתוך 9 חודשים אסדרה שמטרתה הגברת ההשקעה בתשתיות התקשורת הנייחות בישראל ושדרוגן.

בהמשך למסמך המדיניות קבע משרד התקשורת תיקי שירות לשירותים השונים, הקובעים את מתכונת מתן השירותים על ידי בעלי התשתיות. התעריפים המירביים שרשאית החברה לגבות עבור שירותים אלה נקבעו על ידי שר התקשורת בהסכמת שר האוצר בתקנות התקשורת (בזק ושידורים) (שימוש ברשת ציבורית של מפ"א), תשע"ה-2014 ("תקנות השימוש"). לתאריך פרסום הדוח לא נקבעו תעריפים עבור שירותים סיטונאיים של הוט.

1.7.3.2 שירות BSA

החברה החלה להעניק את השירות ביום 17.2.2015. שירות זה מאפשר לספקי שירות שאינם בעלי תשתית להציע ללקוחותיהם שירות אינטרנט מלא מקצה לקצה הכולל הן שירות קישור לאינטרנט והן את שירות התשתית של החברה. מאז השקת השירות מאות אלפי לקוחות עברו לקבל שירות באמצעות ספקי שירות כאמור, לעניין זה ראו סעיפים 1.5.4.1 ו-2.1.3.

בימים הראשונים למתן השירות, קיים המשרד הליך פיקוח בחברה שהוביל להטלת עיצומים בסך 8.5 מליון ש"ח. החברה שילמה את סכום העיצומים והגישה עתירה לבית המשפט כנגד הליך זה. בנוסף, בין החברה לבין ספקי השירות התעוררו מחלוקות ביחס ליישום תיקי השירות. מחלוקות אלה נגעו להליכי גיוס ומעבר לקוחות, התשלומים המגיעים לחברה בגין השירות, והשימוש בנתבים שהשכירה החברה ללקוחותיה.

המשרד מקיים שימועים במגוון נושאים הקשורים ליישום שירות זה. חלק מהשימועים הינו ביוזמת המשרד לצורך יישום מדיניותו, חלקם נובעים ממחלוקות ביחס ליישום השירות כאמור לעיל וחלקם נובעים מעתירת החברה לבג"צ שקדמה

¹³ מסמך המדיניות צורף לדיווח מיידי של החברה מיום 2.5.2012 (מס' אסמכתא 115083-01-2012).

לתחילת מתן השירות (ראו סעיף 1.7.3.5). תוצאות השימועים עשויות להשפיע, בין היתר, על תעריפי השירות ועל מעמדה התחרותי של החברה בשוק.

עניינם של השימועים העיקריים בנושא, בין השאר: מנגנוני בדיקה ועדכון תחזית הביקושים לצורך עדכון תעריפי השוק הסיטונאי (בו התקבלה החלטה ביחס להפחתה בתעריפי רכיבים שירותי BSA), עדכון דרישות רמות שירות (SLA), נוהל מעבר בין מפעילים, ועוד.

כמו כן, ביום 17.11.2014 פורסם שימוע בעניין קביעת מתכונת לבחינת צמצום מרווחים¹⁴ (Margin Squeeze) על-ידי בעלי תשתית תקשורת נייחת בפס רחב. על פי השימוע, יידרשו בעלי התשתית להעביר לבחינת משרד התקשורת כל הצעה שיווקית, ובתוך 14 יום יודיע משרד התקשורת לבעל התשתית אם נאסר עליו לשוק את החבילה מחשש לקיומו של צמצום מרווחים. מנגנון הבחינה כאמור ומגבלות קביעת תעריפי השירותים הקמעונאיים הנגזרות ממנו, אם וככל שיופעל, עלולים לפגוע ביכולתה של החברה לשווק הצעות שיווקיות של שירותיה הקמעונאיים מבחינת העיתוי (Time to market) והמחירים שביכולתה להציע. נכון למועד פרסום הדוח, טרם התקבלה החלטה בשימוע.

1.7.3.3 שירות סיטונאי שימוש בתשתיות פיזיות

א) תיק השירות נכנס לתוקף ביום 31.7.2015 ובהתאם לו מאפשרת החברה לספקים חסרי תשתית להשתמש בתשתית פיזית של החברה זמינה למעבר כבלי תקשורת, וכן להשתמש בסיב אפל זמין מתוך כבל אופטי זמין של החברה, כאשר לשם ביצוע חיבור תשתית ספק השירות עם תשתית החברה על ספק השירות להקים מתקן תשתית פאסיבית בסמוך למתקן התשתית הפאסיבית של החברה.

במכתב מיום 6.7.2016 הודיע משרד התקשורת על החלטתו לפיה העבודות בתשתית יבוצעו על ידי החברה עצמה או מספר של חברות שהחברה נוהגת להיעזר בשירותיהן במקרים חריגים ובתיאום עימה, וזאת להבדיל ממצב בו ספקי השירות חסרי התשתית המשתמשים בתשתית החברה הם שמבצעים את העבודות. בעניין זה יצוין כי במסגרת מכתב נוסף הובהר כי הוראות אלו יחולו גם ביחס לשימוש בתשתיות החברה על ידי בעלי תשתיות - ראו סעיף 1.7.3.4.

ב) בעקבות מחלוקת בין החברה לבין ספקית תקשורת אחרת לעניין האפשרות להשתמש בתשתיות הפיזיות במסגרת שירות זה לצרכים סלולאריים, הבהיר משרד התקשורת את עמדתו, לפיה אספקת השירות אינה מותנית באופן השימוש שיעשה ספק השירות ולמעשה דחה את עמדת החברה לפיה שירותי השוק הסיטונאי מיועדים לשוק הנייח בלבד. החברה מספקת את השירות בהתאם. לעניין זה, ראו גם תיאור תביעת סלקום ופרטנר בסעיף 2.18.

1.7.3.4 שימוש בתשתיות פיזיות של החברה על ידי בעלי תשתית

במסגרת תיקון חוק התקשורת כפי שבוצע בחוק ההסדרים, חויב בעל רישיון מפ"א לאפשר לבעלי רישיונות מפ"א אחרים (שהם לא בהכרח בעלי רישיונות ללא תשתית) שימוש בתשתית הפאסיבית שלו (למעט תשתית פאסיבית של מפ"א המוחזקת בידי חברת החשמל ודרושה לה לצורך פעילותה כבעל רישיון ספק שירות חיוני), לצורך ביצוע כל פעולת בוק ומתן כל שירות בוק על פי רשיונו. מדובר במתן אפשרות שימוש בתשתיות הפאסיביות של החברה ל- IBC, והחל מיום 1.10.2017 - גם לחברת הוט טלקום, בתעריפים שייקבעו על ידי שר התקשורת בהסכמת שר האוצר עד ליום 1.4.2018, כאשר עד לקביעת התעריפים כאמור יחולו התעריפים שנקבעו בתקנות השימוש. לאחר קביעת התעריפים כאמור תבוצע התחשבות רטרואקטיבית בין החברה לבין הוט טלקום בלבד.

לתיקונים נוספים שנכללו בחוק ההסדרים ביחס לשידורים - ראו סעיף 5.1.1.3 וביחס לפטור מהיתרים ראו סעיף 2.16.4.

¹⁴ מצב שבו בעל התשתית מוזיל את מחיריו הקמעונאיים ומצמצם את המרווח בין מחיריו הקמעונאיים לבין המחיר הסיטונאי של תשומות התשתית הנרכשות על ידי ספקי השירותים לרמה השוחקת את הרווח של ספקי השירותים לכדי חוסר כדאיות כלכלית בהמשך פעילותם.

1.7.3.5 שירות סיטונאי טלפוניה

במסמך המדיניות נקבע כי החברה תוכל לספק לחברות הבנות שלה שירותי טלפוניה שלא על גבי רשת רחבת פס, במתכונת סיטונאית, ובלבד שיסופקו ללא אפליה גם לכל דורש אחר. במסמך ההחלטה של משרד התקשורת לעניין רשימת השירותים הסיטונאיים מיום 15.1.2014 נכלל אמנם שירות טלפוניה, ואולם, בתיק שירות BSA (מיום 17.11.2014) נכלל לראשונה שירות טלפוניה סיטונאית (Wholesale) במתכונת המפורטת בו ונקבע כי שירות זה יינתן החל מיום 17.5.2015, תוך שנקבעו לגביו תעריפים נמוכים משמעותית ביחס לתעריפי שירותי הטלפוניה של החברה.

ביום 29.12.2014 הגישה החברה עתירה לבג"צ, בה טענה, בין היתר, לחוסר סמכות ולהעדר ישימות של שירות הטלפוניה הסיטונאית (Wholesale) במתכונת שנכללה בתיק שירות BSA. בתגובה, טען משרד התקשורת, כי קיימת ישימות טכנולוגית למתכונת תיק השירות, בהתאם לפתרונות שהציע לאחר שהחברה הגישה עתירתה. הפתרונות הללו נדחו על ידי מומחים מטעם החברה כלא ישימים.

יחד עם זאת, ביום 10.12.2015 פרסם משרד התקשורת שימוע בדבר אספקת שירות טלפוניה במתכונת שונה ממתכונת ה- Wholesale, המפורטת בשימוע - מכירה חוזרת (Resale) ברשת החברה. שירות ה- Resale מאפשר למפ"א בעל רשיון אחוד לרכוש מהחברה שירותי טלפוניה, כך שיתאפשר קיום שיחות יוצאות ונכנסות ומתן שירותים נלווים ושירותי ערך מוסף הניתנים על ידי החברה (להבדיל משירות ה- Wholesale שבו השיחה עוברת גם דרך המתג של בעל הרשיון). כפתרון ביניים זמני לתקופה מוגבלת של שנה מיום קבלת ההחלטה בשימוע, שלאחריה תספק החברה שירות טלפוניה סיטונאית (במתכונת Wholesale)¹⁵. בהתייחסותה לאפשרות לחזרה לתיק שירות טלפוניה סיטונאית (Wholesale) הדגישה החברה כי לא ניתן להחיל (באופן אוטומטי) את מתכונת השירות שבתיק השירות, שכן היא אינה ישימה, נטולת צידוק וסותרת את המגמה העולמית. הדרך היחידה שתאפשר לחברה לספק את השירות במתכונת הקבועה בתיק השירות כרוכה בהחלפת מתג ולא ניתן להצדיק את חיוב החברה במהלך מורכב, בלתי מידתי בעליל, אשר ניתן לכאורה בחוסר סמכות. בשימוע הוצגו תעריפים לשירות הטלפוניה (במתכונת Resale) הנגזרים ממחיר קמעונאי של מסלולים של החברה ומבטאים הפחתה של כ- 40% ביחס לתעריפיה של החברה. לעניין זה הבהירה החברה, כי שיעור ההפחתה המקובל בעולם עומד לכל היותר על בין 10% ל- 20%. לתאריך הדוח משרד התקשורת טרם פרסם החלטה או שימוע חדש.

בין היתר, לנוכח הודעת המשרד בדבר פרסום שימוע כאמור, דחה בג"צ ביום 11.10.2015 את עתירת החברה, ככל שהיא נוגעת לשירותי טלפוניה סיטונאיים. לעניין נושאים נוספים הקשורים לתעריפי השירותים הסיטונאיים אשר נכללו באותה עתירה ראו בסעיף זה לעיל.

להערכת החברה, יישום שירות הטלפוניה הסיטונאית עלול להשפיע לרעה על החברה ותוצאותיה. יחד עם זאת, נכון למועד הדוח, קיימת אי ודאות ביחס למועד יישום השירות ומאפייניו, ולפיכך אין באפשרות החברה להעריך בשלב זה כיצד ישפיע יישום שירות הטלפוניה הסיטונאית על החברה.

1.7.4 היבטים רגולטוריים נוספים שהינם רלוונטיים לכלל הקבוצה או למספר חברות בה

1.7.4.1 שינוי בתעריפי קישור הגומלין

חברות התקשורת בקבוצה (החברה, פלאפון ובזק בינלאומי) משלמות דמי קישור גומלין למפעילי תקשורת אחרים בגין שיחות המסתיימות ברשתות של אותם מפעילים וחלקן (החברה ופלאפון) מקבלות תשלומי דמי קישור גומלין בגין שיחות המסתיימות ברשתות שלהן וממפעילי תקשורת בינלאומיים בגין שיחות היוצאות ברשתות שלהן.

תעריפי קישור גומלין נקבעים כתעריפים מירביים על ידי הרגולטור בתקנות קש"ג. לשינויים בתעריפי קישור גומלין השפעה מקוּזָזת ברמת הקבוצה לאור השפעתם על הוצאות או הכנסות החברה והחברות הבנות באותו עניין.

¹⁵ המסמך המלא צורף לדיווח המיידית שפרסמה החברה ביום 12.12.2015 מס' אסמכתא - 2015-01-178008 והוא נכלל בדוח זה על דרך ההפניה. במסמך נמנו גם נסיבות נוספות בהן יבוטל השירות והחברה תחוייב במתן שירות טלפוניה סיטונאית (Wholesale).

1.7.4.2 הגבלת עמלת היציאה שרשאי בעל רישיון לגבות ממנו

בהתאם להוראות חוק התקשורת (שמרביתן משנת 2011) בעלי רישיונות מפ"א, מב"ל ושידורים (ובכלל זה החברה, בזק בינלאומי, די.בי.אס ובי איי פי) - אינם רשאים לגבות דמי יציאה בגין ביטול ההתקשרות על ידי מנוי, שסכום ממוצע החשבוניות החודשיים שלו נמוך מ- 5,000 ש"ח, או לשלול ממנו הטבה שהיה מקבל אלמלא סיים את ההתקשרות¹⁶. מפעילים סלולאריים (ובכלל זה פלאפון) - אינם רשאים לגבות עמלות יציאה מלקוחות המחזיקים עד 100 קווי טלפון או לקשור בין התקשרות לקבלת שירותי סלולאר להתקשרות לרכישה, השכרה או שאילה של ציוד קצה ("ניתוק זיקה"). ככלל, מגבלות אלו מקשות על שימור לקוחות בידי מפעילי התקשורת הכפופים להן.

1.7.4.3 איסור אפליה במתן הטבות ותוכניות תעריפים ייחודיות

לאור עמדות שונות שהובעו על ידי משרד התקשורת בעבר, חברות התקשורת עשויות להיות מוגבלות בנסיבות מסוימות ביכולתן להציע הטבות ותוכניות תעריפים ייחודיות ללקוחותיהן החדשים או למנוע ממנוי לעבור לתוכניות המשווקות ללקוחות חדשים. משרד התקשורת הודיע על כוונתו לבחון קיום שימוע ביחס לשינוי הוראות הרישיונות בעניין אפליית מחירים בין מנויים במגמה ליצור האחדה ברישיונות ובאופן שיעלה בקנה אחד גם עם שינויים ותמורות בשוק.

1.7.4.4 תיקוני רישיונות וחקיקה נלווית

(א) שימוע בנושא זמני מענה במוקדים

ביום 18.8.2014 פרסם משרד התקשורת שימועים לבעלי רישיונות תקשורת, בנושא אסדרת המענה במוקדי התמיכה והשירות הטלפוניים, לרבות קביעת חובות מענה אנושי ושורה של הוראות נוספות וכן - תזכיר לתיקון חוק התקשורת, הקובע פיצוי ללא הוכחת נזק במקרה בו זמן המענה במוקדים גבוה מהקבוע, ופיצוי על חיוב יתר. הוגשו תגובות לשימוע המתנגדות לאסדרה המוצעת. לתאריך הדו"ח לא חלה התפתחות בנושא. ככל שהאסדרה המוצעת תאושר במתכונת הקבועה בשימועים, ייתכן גידול בעלויות הפעלת המוקדים של חברות הקבוצה.

(ב) תיקון רישיונות בנושא הבטחת הרציפות התפקודית של חברות התקשורת במצב חירום.

ביום 1.3.2015 תוקנו רישיונות מפעילי תקשורת ובכללם החברה, פלאפון ובי איי פי. בהתאם לתיקון מחוייבים בעלי הרישיונות לעמוד בדרישות מינימום להבטחת הרציפות התפקודית (תכנית המשכיות עסקית ותכנית להתאוששות הרשת מאסון) במצב חירום.

ביום 1.11.2016 פרסם משרד התקשורת שימוע לתיקון נוסף ברישיונות הכולל הוראות בדבר התקנות תשתיות תומכות באתרי ליבה. החברה העבירה את התייחסותה לשימוע.

1.7.4.5 חקיקה צרכנית

שינויים בחקיקה צרכנית משפיעים על פעילותן של חברות הקבוצה באופן שוטף. בשנים האחרונות אושרו תיקונים שונים לחוק הגנת הצרכן ותקנותיו, בין היתר, בעניין ביטול עסקאות גם לאחר שהוחל במתן השירות, התנתקות משירותים מתמשכים, וצורך בהסכמה מפורשת להמשך עסקאות לאחר תום התקופה הקצובה שנקבעה לגביהן ומשלוח הודעות, הוראות לעניין חזר חובים שנגבו ממנוי שלא בהתאם להסכם התקשרות בתוספת דמי טיפול קבועים על פי החוק, מגבלות על הליכי גביית חובות, וכן זמן המתנה מקסימלי למענה אנושי והארכת שעות ביקור טכנאים בבתי לקוחות. כמו כן, על שולחנה של הכנסת הונחו מגוון הצעות חוק לתיקונים נוספים בחוק הגנת הצרכן, שעשויה להיות להן השפעה, בין היתר, על תנאי ההתקשרות וההתנהלות של חברות הקבוצה מול המנויים שלהן.

¹⁶ בהתייחס לטענת מפעילים בשימוע שערך המשרד בקשר להוראה זו, לפיה הנחות או הטבות המותנות בתנאים אותם נדרש המנוי לקיים אינן מהוות הפרה של ההוראה, קבע המשרד כי ייבחן בכל מקרה האם התנאי אמיתי ורלוונטי גם כאשר המנוי נותר מנוי המפעיל.

1.7.4.6 אכיפה ועיצומים כספיים

בשנים האחרונות תוקנו חוק התקשורת, חוק ההגבלים העסקיים, חוק ניירות ערך וחוק הגנת הצרכן והוענקו לרגולטורים מכוחם סמכויות אכיפה, פיקוח והטלת עיצומים כספיים מדורגים בגין הפרות של החוקים האמורים או תקנות והוראות מכוחם. כן חוקק החוק להגברת האכיפה של דיני העבודה. לחקיקה כאמור השפעה על התנהלות חברות הקבוצה, בין היתר, מבחינת החשש להטלת עיצומים עליהן, יכולת ההתגוננות שלהן וכו'.

בשנתיים האחרונות עושה משרד התקשורת שימוש נרחב בסמכות הפיקוח ומתן הודעות על כוונה להטיל עיצומים כספיים על החברה בעניינים רגולטוריים שוטפים וכן בעניינים הקשורים ליישום השוק הסיטונאי. החברה העבירה למשרד את התייחסותה לדוחות הפיקוח ולהודעות בדבר הטלת העיצומים כאמור. בחלק מהמקרים דחה המשרד את עמדת החברה והטיל עליה עיצומים כספיים. לעיצום כספי בעניין יישום השוק הסיטונאי ראו סעיף 1.7.3.2.

1.7.4.7 חוק הריכוזיות

בחודש דצמבר 2013 פורסם חוק הריכוזיות. להלן תמצית עיקרי הוראות החוק הרלוונטיות לחברה:

(א) הגבלת השליטה בחברות במבנה פירמידלי

החוק קובע איסור על "חברת שכבה" (חברה ציבורית או חברת אג"ח שהינה תאגיד מדווח) שהינה "חברת שכבה שניה" (חברת שכבה שבעל השליטה בה אינו חברת שכבה), לשלוט בחברת שכבה אחרת. ביחס לחברות קיימות, נקבעו הוראות מעבר לפיהן, בין היתר, חברת שכבה שניה רשאית להמשיך ולשלוט בחברת שכבה אחרת בה שלטה במועד פרסום החוק, למשך תקופה של שש שנים מיום פרסום החוק (עד ליום 10.12.2019). כן נקבעו מנגנונים המאפשרים ביצוע הסדרים מסוימים לרכישת מניות ולפדיון מוקדם של אגרות חוב שהוצעו לציבור, על מנת לעמוד בהוראות החוק.

החברה נחשבת לחברת "שכבה שלישית" לצרכי החוק ובהתאם, ככל שעד ליום 10.12.2019 תישאר בי קומיוניקיישנס "חברת שכבה", יחול עליה איסור לשלוט בחברה החל מאותו מועד.

(ב) הוראות מיוחדות לעניין דירקטורים בחברת שכבה שלישית בתקופת המעבר

בהתאם לחוק חלות כיום על החברה כחברת שכבה שלישית, הוראות מיוחדות לעניין הרכב הדירקטוריון ומינוי דירקטורים, וביניהן - רוב חברי הדירקטוריון יהיו דירקטורים בלתי תלויים, הדירקטורים החיצוניים ימונו ברוב מקרב בעלי מניות המיעוט בחברה (שאינם בעלי השליטה בה) ומספרם יעמוד על מחצית מחברי הדירקטוריון פחות אחד, וזאת - למעט אם ייקבע אחרת בתקנות שהסמכה להתקנתן נקבעה בחוק.

בהתאם לתקנות לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות (הקלות לעניין מספר הדירקטורים החיצוניים), התשע"ד - 2014, מאחר שנכון למועד פרסום הדוח, מכהן בחברה דירקטור אחד שהתמנה על פי הצעת ארגון עובדים, יפחת מספר הדירקטורים החיצוניים הנדרש לפי חוק הריכוזיות כמספר הדירקטורים שמתקיים בהם האמור, ובלבד שמספר הדירקטורים החיצוניים לא יפחת משליש ממספר חברי הדירקטוריון. החברה עומדת בתנאי חוק הריכוזיות ותקנותיו לעניין זה.

(ג) מגבלות על העמדת אשראי לקבוצות עסקיות

שר האוצר ונגיד בנק ישראל הוסמכו לקבוע תקנות והוראות לעניין מגבלות אשראי שיינתן בידי גופים פיננסיים בישראל, במצטבר, לתאגיד או לקבוצה עסקית (קבוצת חברות המצויות תחת שליטה משותפת ובעל השליטה בהן).

(ד) שקילת שיקולי ריכוזיות כלל משקית בהקצאת זכויות - מגבלות על הקצאת זכויות בתשתית חיונית ל"גורם ריכוזי"

בחוק נקבעה פרוצדורה מיוחדת ומגבילה שבה על כל מאסדר (רגולטור) לנקוט בטרם הקצאת זכויות (כגון - רישיון, זיכיון, התקשרות בחוזה עם המדינה להפעלת תשתית חיונית ובנסיבות מסוימות גם הארכה של רישיונות קיימים) בתחומים שהוגדרו כתחומי "תשתית חיונית" לגורמים שהוגדרו כ"גורם ריכוזי". לעניין זה, הוגדרה רשימה של תחומים אשר ייחשבו ל"תחומי תשתית חיונית", וביניהם פעילויות בתחום שלגביו נדרשים רישיונות תקשורת

מסוימים (מפ"א למעט מפ"א ייחודי (כגון מפעילי VoB) וסלולאר), רישיונות לשידורים ותחומים נוספים. החברה, תאגידים שבשליטתה ותאגידים בשליטת בעלי השליטה בה כלולים ברשימה שפורסמה על ידי הרשות להגבלים עסקיים ונחשבים ל"גורם ריכוזי". הפרוצדורה שנקבעה בחוק לגבי הקצאת זכות לגורם ריכוזי תחול גם על מתן אישור להעברת אמצעי שליטה בחברות המוחזקות בידי המדינה או שהיו בעבר חברות ממשלתיות (ובניהן החברה) בשיעורים הקבועים בחוק, לגורם ריכוזי.

הוראות פרק זה נכנסו לתוקף בחודש דצמבר 2014, ואולם לעניין הארכת תוקף רישיונות קיימים, יחולו הוראותיו החל מחודש דצמבר 2017.

לחוק עלולות להיות השפעות לרעה על יכולת הקבוצה לפעול בתחומי פעילות חדשים ואף על פעילותה בתחומי הפעילות הקיימים שלה.

1.7.5. מגבלות על יצירת שעבודים על נכסי חברות הקבוצה

לשם הנוחות, להלן יובאו במרוכז הפניות לסעיפים בדוח התקופתי לשנת 2016 המתייחסים למגבלות החלות על חברות הקבוצה בשעבוד נכסיהן ועיקרי המגבלות:

1.7.5.1 מגבלות רגולטוריות - חוק התקשורת, צו התקשורת (החל על החברה) וכן חלק מרישיונות התקשורת של חברות הקבוצה כוללים מגבלות על הקניית זכויות לצד ג' בנכסים המשמשים למתן השירות החיוני או בנכסי הרישיון¹⁷, לפי העניין, ובניהן צורך בקבלת אישורים רגולטוריים ליצירת שעבודים על נכסים אלו. בחלק מהמקרים, דוגמת רישיון הרט"ן של פלאפון והרישיון האחד של בזק בינלאומי, קיימים חריגים המתירים יצירת שעבודים לטובת תאגיד בנקאי ללא צורך באישור רגולטורי מראש, ובלבד שהסכם השעבוד כולל הוראות המבטיחות כי מימוש השעבוד בידי התאגיד הבנקאי לא יפגע במתן השירותים לפי הרישיון. בנוסף, על פי הוראות הדין ורישיונות התקשורת, הרישיון והזכויות מכוחו אינם ניתנים להעברה, שעבוד או עיקול (בכפוף לחריגים). ראו גם סעיפים 2.16.3.7, 3.14.2.1 ו-5.15.8.

1.7.5.2 מגבלות הסכמיות - החברה התחייבה כלפי מממנים מסוימים בהתחייבות שלא לשעבד את נכסיה אלא אם כן תיצור לטובת אותם גורמים מממנים בעת ובעונה אחת שעבוד מאותו סוג, דרגה וסכום (שעבוד שלילי), בכפוף לחריגים מסוימים. ראו גם ביאור 12 לדוחות 2016. די.בי.אס יצרה שעבוד שוטף על כלל נכסיה וכן שעבוד קבוע על נכסים מסוימים שלה, אשר תנאיהם כוללים, בין היתר, מגבלות על יצירת שעבודים נוספים ללא קבלת הסכמת בעל השעבוד.

1.7.6. אישורים ומגבלות במסגרת רכישת השליטה ב - 2010.

במסגרת העסקה לרכישת השליטה בחברה בידי בי קומיוניקיישנס שהושלמה בחודש אפריל 2010, הוענקו לחברה אישורים שונים כמפורט להלן:

1.7.6.1 אישורי משרד התקשורת לעסקה. האישורים הותנו בתנאים שעיקרם: קביעה כי עסקאות רכש ציוד קצה בין "קבוצת יורוקום"¹⁸ לבין פלאפון תחשבה עסקה חריגה לפי סעיף 270(4) לחוק החברות ותחייבנה, נוסף על הליך האישור המתקיים בפלאפון, גם הליך אישור בחברה (הוראה דומה נקבעה גם ביחס לעסקאות רכש ציוד קצה לוויני על ידי די.בי.אס מקבוצת יורוקום); קבוצת יורוקום לא תעביר לפלאפון מידע הנוגע לאספקת מוצרים ושירותים למתחרתיה; עובד ביורוקום תקשורת סלולארית בע"מ לא ישמש דירקטור בפלאפון ועובד פלאפון לא ישמש דירקטור ביורוקום תקשורת סלולארית בע"מ.

1.7.6.2 אישור הממונה על הגבלים עסקיים לעסקה. האישור הותנה בתנאים שעיקרם: הטלת איסור על "קבוצת יורוקום"¹⁹ להיות מעורבת בקביעת תנאים מסחריים שבכוונת חברת סלולאר הרוכשת מחברת יורוקום תקשורת סלולארית בע"מ מכשירי קצה, להציע לציבור הצרכנים בישראל, זולת השתתפות במימון מבצע המכירות של חברת הסלולאר.

¹⁷ הנכסים הדרושים להבטחת מתן השירותים בידי בעל הרישיון.

¹⁸ לעניין זה "קבוצת יורוקום": כל התאגידים הנשלטים, במישרין או בעקיפין, על ידי יורוקום אחזקות (1979) בע"מ ו/או יורוקום מדיה-נט אחזקות בע"מ, למעט החברה, פלאפון תקשורת בע"מ, בזק בינלאומי בע"מ ובי. אי.פי פתרונות תקשורת שותפות מוגבלת וכן העובדים בבזק ובתאגידים הנ"ל אשר אינם עובדים בחברות אחרות בקבוצה.

¹⁹ לעניין זה "קבוצת יורוקום": כל התאגידים הנשלטים, במישרין או בעקיפין, על ידי יורוקום אחזקות (1979) בע"מ ו/או יורוקום מדיה-נט אחזקות בע"מ, וכן כל אדם הקשור לתאגידים אלה, ולמעט החברה והחברות בהן מחזיקה החברה בלמעלה מ-50% מהמניות.

1.7.6.3 אישור ראש הממשלה ושר התקשורת על פי הוראות חוק התקשורת - והוראות צו התקשורת, לרבות אישור לתאגידים מקבוצת בי קומיוניקיישנס וליחידים בעלי השליטה בה לשלוט בחברה ("היתר השליטה"). היתר השליטה הותנה, בין היתר, בכך ששיעור החזקותיה של בי תקשורת בחברה לא ירד אל מתחת ל - 30% ("השיעור המזערי"), בכפוף למספר חריגים הקבועים בצו התקשורת.

ביום 1.2.2016 נמסרה לחברה הודעת בי קומיוניקיישנס לפיה, בהתאם להוראות הדין ובהתאם להוראות היתרי השליטה, רשאית בי קומיוניקיישנס לרדת מהשיעור המזערי בכפוף לתנאים מסוימים הקבועים בצו התקשורת, ובלבד שקבוצת בי קומיוניקיישנס מוסיפה לשלוט בחברה תוך ששיעור החזקתה בה אינו נמוך מ- 25%. לעניין עיסקה למכירת חלק ממניות בי תקשורת שבוצעה בהמשך להודעה זו ראו סעיף 1.3.

1.7.7. לתיאור התפתחויות רגולטוריות נוספות בתקופת הדוח ולתיאור עיקרי המגבלות החלות על תחומי הפעילות של הקבוצה, ראו סעיפים 2.16, 3.14, 4.11 ו-5.15.

2. בזק - תקשורת פנים-ארצית נייחת**2.1. מידע כללי על תחום הפעילות****2.1.1. תחום הפעילות ושינויים החלים בו**

החברה היא בעלת רישיון כללי למתן שירותי תקשורת פנים-ארציים נייחים ומספקת שירותי תקשורת מגוונים כמפורט בסעיף 2.2, שהעיקריים שבהם הינם: טלפוניה פנים-ארצית נייחת (טלפוניה קווית), שירותי תשתית גישה לאינטרנט, שירותי תמסורת ותקשורת נתונים, ושירותים סיטונאיים (לענין השירותים הסיטונאיים ראו סעיף 1.7.3).

2.1.2. מגבלות חקיקה ותקינה ואילוצים מיוחדים**2.1.2.1 דיני התקשורת ורישיון המפ"א של החברה**

פעילות החברה נתונה לאסדרה שלטונית ולפיקוח מקיפים הנובעים ממעמד החברה כבעלת רישיון כללי לפי חוק התקשורת, הכפופה להוראות חוק התקשורת, להוראות, תקנות, צווים וכללים שהותקנו על פיו ולהוראות רישיון המפ"א וכן לחוקים נוספים. לענין זה ולמגבלות על פעילות החברה בין היתר בענין קביעת תעריפים, הפרדה מבנית, אישורים לשירותים חדשים וסלי שירותים ראו סעיף 1.7.2 וסעיף 2.16. לפרטים אודות אסדרת השוק הסיטונאי ראו סעיף 1.7.3.

בנוסף, החברה הוכרזה כנותנת שירותי בזק חיוניים על פי צו התקשורת. מתוקף הכרזה זו, מחויבת החברה לספק מספר שירותים בסיסיים על פי רישיון המפ"א ואינה רשאית להפסיקם או לצמצמם ללא אישור. עוד קובע הצו מגבלות על העברה ורכישה של אמצעי שליטה בחברה ומגבלות מסוימות על פעילותה של החברה. לפרטים ראו סעיף 2.16.3.

2.1.2.2 דיני ההגבלים העסקיים

החברה הוכרזה כמונופול בתחומים עיקריים של פעילותה, והיא כפופה גם לפיקוח ולמגבלות על פי חוק ההגבלים העסקיים (ראו סעיף 2.16.7).

2.1.2.3 דיני איכות הסביבה ודיני התכנון והבניה

חלק מפעילות החברה כרוך בשימוש בתדרי אלחוט ובהפעלת מיתקנים הפולטים קרינה אלקטרומגנטית, הכפופים, בהתאמה, לפקודת הטלגרף (ראו סעיף 2.16.8), לחוק הקרינה הבלתי מייננת (ראו סעיף 2.15.2) ולתמ"א 36 ותמ"א 56 (ראו סעיף 2.16.9).

2.1.3. שינויים בהיקף הפעילות בתחום וברווחיותו והתפתחויות בשוק ובמאפייני הלקוחות

לנתונים מרכזיים אודות היקף הפעילות בתחום התקשורת הפנים הארצית הניחת ורווחיותו בשנים 2015 ו-2016, ראו סעיף 1.5.4.1. להלן תיאור השינויים המרכזיים בהיקף הפעילות בתחום בתקופת הדוח²⁰:

2.1.3.1 שוק סיטונאי - בתחילת שנת 2015 החלה החברה לספק שירותים סיטונאיים לספקי שירות, כאשר נכון לסוף 2016 מספר קווי אינטרנט בסיטונות על גבי רשת החברה עמד על כ- 377 אלף קווים המהווים כ- 24% מסך מנויי האינטרנט של החברה. בהקשר זה, יצויין כי במסגרת קווים אלה מצויים גם קווים אשר לא היו מלכתחילה על רשת החברה (חדשים או מרשת מתחרה). להערכת החברה, כ- 17% ממנויי האינטרנט הקווי בישראל, הינם מנויים במסגרת שירות סיטונאי BSA. לענין שימועים בנושא מתן שירותי טלפוניה סיטונאית ושירותים סיטונאיים של שימוש בתשתיות פאסיביות ראו סעיף 1.7.3.

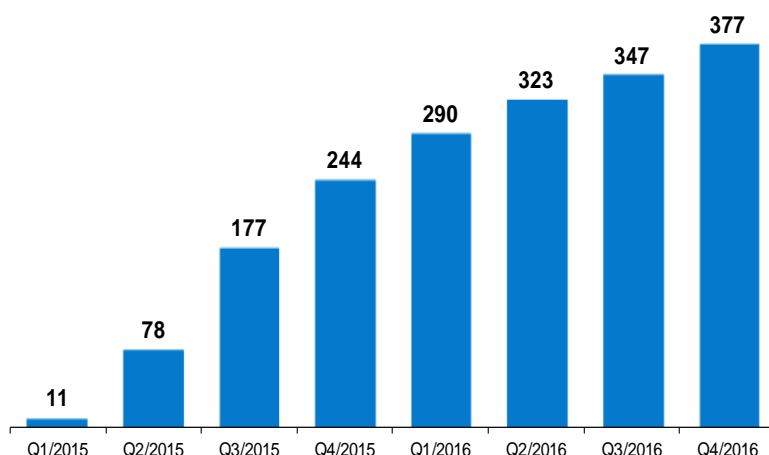
2.1.3.2 תחום הטלפוניה הניחת - בשנים האחרונות, מתאפיין תחום הטלפוניה הניחת בירידת ביקושים אשר באה לידי ביטוי בירידה בשיעור הבעלות על קו טלפון נייח ובשחיקה הדרגתית בכמות השיחות שמקורן ברשתות נייחות. להערכת החברה, מגמה זו נובעת בעיקר מהעלייה בהיקף השימוש בטלפונים סלולאריים לאור חבילות דקות שיחה רחבות היקף שהחברות הסלולאריות משווקות בשנים האחרונות באופן נרחב וירידת מחירים בתחום (להערכת החברה כ- 80% מכלל השיחות מקורן ברשת הסלולארית), וכן מעלייה בכמות השיחות על גבי רשת האינטרנט (ראו סעיף 2.1.4). בשנת 2016 נרשמה ירידה של כ- 3% במספר הקווים של החברה (לעומת ירידה של כ- 1% במספר הקווים בשנת 2015). כמו כן חלה

²⁰ לפירוט הנתונים וכן הגדרות מנחי והכנסה ממוצעת, ראו הביאורים לטבלה שבסעיף 1.5.4.1.

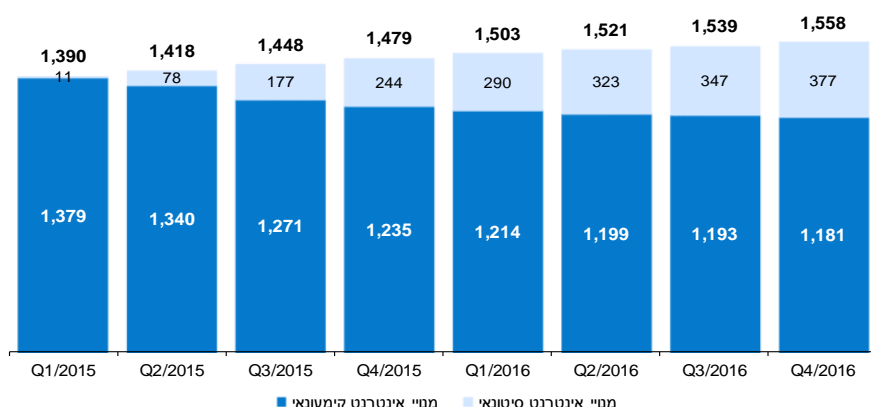
ירידה של כ-8% בהיקף דקות השיחה (יוצאות ונכנסות) בקווי טלפון נייד של החברה בהשוואה לשנת 2015. בהיקף ההכנסה החודשית הממוצעת מקו טלפון חלה ירידה של כ-4%.

2.1.3.3 תחום הגישה לאינטרנט - בשוק האינטרנט נרשמה בשנים האחרונות צמיחה במונחי מספר הלקוחות. בנוסף, תחום האינטרנט מתאפיין בעלייה בקצבי הגלישה ובאימוץ שירותים מתקדמים ויישומי ערך מוסף. במהלך שנת 2016 חל גידול של כ-4% בכמות מנויי האינטרנט הקווי בישראל. בשנת 2016 על רקע כניסת והתרחבות שירותי האינטרנט בסיטונאות, נרשמה עליה של כ-5% במספר מנויי האינטרנט (קימעונאי וסיטונאי) של החברה בהשוואה לשנת 2015. ההכנסה החודשית הממוצעת למנוי אינטרנט (ריטייל) עלתה בכ-2% בהשוואה לשנת 2015.

תרשים - מצבת מנויי תשתית אינטרנט - שוק סיטונאי מאז השקת השירות ברבעון ראשון 2015 (רבעוני, באלפים):

תרשים - התפלגות קווי אינטרנט על גבי תשתית בזק (רבעוני, באלפים):

2.1.3.4 שירותי תמסורת ותקשורת נתונים

תחומי התמסורת ותקשורת הנתונים ללקוחות עסקיים וספקי תקשורת מתאפיינים בגידול מהיר בצורכי רוחב הפס של הלקוחות אולם באופן כללי בירידה במחיר לנפח תעבורה נתון, אשר נובעת הן מהתפתחות הטכנולוגיה המאפשרת הגדלת רוחב הפס בעלויות נמוכות מבעבר, והן מן התחרות בתחום (ראו סעיף 2.6.4). כמו כן, קיימת ירידה בשימוש ספקי תקשורת בשירותי תמסורת ותקשורת נתונים של החברה, בין היתר כתוצאה ממגמת ההתכנסות לקבוצות תקשורת. מגמה זו צפויה להתגבר בשל שימוש בתשתיות פיזיות (במסגרת השירותים הסיטונאיים אותם מעמידה החברה) גם לצרכים סלולאריים, לעניין זה ראו סעיף 1.7.3.3.

2.1.3.5 שימוש בתשתיות פיזיות - לעניין שירותי סיטונאי זה ולעניין מתן אפשרות שימוש למתחרים בעלי תשתיות בתשתיות הפאסיביות של החברה ראו סעיף 1.7.3.

2.1.3.6 סלי שירותים

לעניין גידול בצריכת סלי שירותים וחבילות רחבות היקף ראו סעיף 1.7.1 ולעניין סלי שירותים משותפים של החברה ראו סעיף 1.7.2.

2.1.4 שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על תחום הפעילות

2.1.4.1 בשנים האחרונות מתבססת בשוק התקשורת מגמת מעבר לטכנולוגיות מבוססות פרוטוקול IP, אשר מקדם את תופעת "הלכידות הטכנולוגית" (convergence) בין מערכות התקשורת השונות (דוגמת טלפוניה ו-DATA). כמו כן, עלתה חדירתם של מכשירי קצה משולבים (integrated products) המאפשרים צריכת פתרונות תקשורת שונים באותו מכשיר (דוגמת שירותי סלולאר ו-Wi-Fi). שני אלה, יחד עם העליה בזמינותן של טכנולוגיות מבוססות פרוטוקול IP ועם המגמה הנמשכת של הגדלת רוחבי פס, מאפשרים ללקוח, לרבות הלקוח העסקי, מגוון רחב של יישומים ושירותים על תשתיות מבוססות IP, כגון: שירותי טלפוניה, לרבות שירותי מרכזיה פרטית, שירותי העברת וידאו, טלוויזיה, שירותי רשת עם אפליקציות ארגוניות על תשתית האינטרנט (CRM, ERP וכו') ושירותי ענן. התפתחויות אלה מובילות לגידול בביקוש לרוחב פס על ידי לקוחות תשתית האינטרנט, תמסורת ותקשורת נתונים של החברה. לפריסת כבלים אופטיים ולטכנולוגיית G.fast המאפשרות קצבי גלישה אולטרה מהירים ראו סעיף 2.7.2.

התפתחויות אלה הן אחד הגורמים אשר הובילו לירידה בצריכת שירותי הטלפוניה הנייחת המסורתית של הקבוצה (לתחרות בתחום הטלפוניה באמצעות מתן שירותים על גבי תשתית האינטרנט של החברה (VoB) ראו סעיף 2.6.2). עם הגדלת תפוצת שירות דור 4 חל גידול בקיבולת רשתות הסלולאר. גידול זה לצד שיפורים טכנולוגיים, לרבות הטמעה של רשתות LTE, מאפשרים למפעילי הסלולאר להתחרות בשירותי הטלפוניה והאינטרנט של החברה, ולשווק ללקוחותיהם רוחבי פס גדולים יותר במחירים נמוכים יותר מבעבר. גם בשנה האחרונה נמשכה המגמה של גידול במספר הגולשים באינטרנט הסלולארי (ראו סעיף 2.6.3). להערכת החברה, נכון למועד הדוח, הגידול במספר הלקוחות הגולשים באינטרנט סלולארי לא השפיע באופן מהותי על היקף פעילות האינטרנט שלה. עם זאת, פוטנציאל הגידול של הרשתות הסלולאריות על חשבון נתח השוק של החברה קיים. להערכת החברה, המעבר של חברות הסלולר לדור 4 במהלך 2015 עדיין אינו משנה משמעותית את מאזן התחליפיות של שירותי הסלולר לעומת השירותים הנייחים בתחום האינטרנט.

2.1.4.2 החברה עוסקת גם בפיתוח ומתן שירותים על בסיס טכנולוגיות אלחוטיות לפתרונות IOT (אינטרנט של דברים) עבור בתים, ערים ומתחמים חכמים ראו סעיף 2.2.5.9.

2.1.4.3 לעניין הקמת תשתית תקשורת נייחת מתחרה בתשתית החברה, על גבי רשת החשמל, ראו סעיף 2.6.5.

2.1.4.4 התפתחויות טכנולוגיות וירידת מחירי הציוד עשויות לאפשר למפעילים אחרים לספק שירותים דומים לשירותים שמספקת החברה בעלויות נמוכות יותר.

2.1.5 גורמי ההצלחה הקריטיים בתחום הפעילות והשינויים החלים בהם

2.1.5.1 היכולת להציע מערכות תקשורת אמינות במחיר תחרותי המבוסס על מבנה עלויות המותאם לשינויים התכופים בסביבה העסקית של החברה.

2.1.5.2 החלטות רגולטוריות והיכולת להתמודד עמן.

2.1.5.3 היכולת לשמר חדשנות ומובילות טכנולוגיות ולתרגמן ליישומים מתקדמים, אמינים ובעלי ערך ללקוח בזמני תגובה קצרים, וכן ראשוניות שיווקית.

2.1.5.4 שימור ערכי מותג והתאמתם לתנאי הסביבה התחרותית המשתנה לרבות שוק סיטונאי.

2.1.5.5 אפקטיביות של מערכי המכירה והשירות.

2.1.5.6 ניהול מדיניות מחירים מושכלת, בכפוף למגבלות רגולטוריות, לרבות מגבלות ושינויים בעקבות יישום שוק סיטונאי.

2.1.6 מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של תחום הפעילות ושינויים החלים בהם פעילות בתחום התקשורת הפנים-ארצית הנייחת טעונה קבלת רישיונות מפ"א מתאימים.

באופן מסורתי, חסם הכניסה העיקרי לתחום זה, נבע מהצורך בהשקעות כבדות בתשתית טכנולוגית ובמערכות עוטפות עד להשגת יתרונות לגודל, ומעלויות גבוהות הכרוכות בהקמת מערכי שיווק, מכירה, גבייה ותמיכה בלקוחות ובבניית מותג. לאורך השנים הופחתו באופן משמעותי חסמי הכניסה המסורתיים לתחומי פעילותה של החברה, כתוצאה מהגורמים הבאים: שיפורים טכנולוגיים, ירידת מחירי תשתית וצידוד, הקלות רגולטוריות המוענקות למתחרים חדשים, חובה לאפשר שימוש בתשתיות ושירותים של החברה (והוט) - לרבות במסגרת שוק סיטונאי וכן שימוש בטכנולוגית VoB שמאפשרת מתן שירותי טלפוניה על גבי תשתית גישה רחבת פס של מפעיל אחר, ללא צורך בתשתית טלפוניה קווית עצמאית.

חסמי היציאה העיקריים נובעים מאלה: מחויבותה של החברה, הקבועה ברישיונה, לספק את שירותיה על בסיס אוניברסלי (לכלל הציבור בישראל); כפיפותה להוראות צו התקשורת, תקנות מכוח חוק התקשורת, וכן הוראות מכוח סעיף 13א לחוק התקשורת בנוגע לפעילות בשעת חירום; מחויבותה לחלק מעובדיה המועסקים על-פי הסכמים קיבוציים; הסכמים ארוכי טווח עם ספקי תקשורת; השקעות גדולות הדורשות זמן ארוך להחזר השקעה; ומחויבות לפרעון הלוואות לזמן ארוך שנלקחות למימון ההשקעות. חלק מחסמי יציאה אלה הם ייחודיים לחברה ואינם רלוונטיים למפעילים אחרים הפועלים בתחום הפעילות.

2.1.7. תחליפים למוצרי תחום הפעילות ושינויים החלים בהם

שירותי התקשורת הסלולארית מהווים מוצר תחליפי לשירותי החברה, הן בתחום הטלפוניה והן בתחום האינטרנט (ראו סעיפים 2.6.2 ו-2.6.3).

טכנולוגיות IP כגון VoB (ראו סעיף 2.6.2) מהוות אף הן תחליף לשירותי החברה. בתחום שירותי האינטרנט, התמסורת ותקשורת הנתונים, התפתחויות טכנולוגיות (דוגמת דור 4 בסלולאר, תשתיות מבוססות סיבים אופטיים לרבות על גבי רשת החשמל ופרוטוקולים מתקדמים של אינטרנט בכבלים) מאפשרות הספקת שירותים חדשים בקצבים גבוהים ובמחירים תחרותיים.

2.1.8. מבנה התחרות בתחום הפעילות ושינויים החלים בו

תחום התקשורת הפנים ארצית הנייחת מוסדר ומפוקח על-ידי משרד התקשורת, בין השאר, באמצעות מתן רישיונות לגופים הפועלים בתחום.

תחום הטלפוניה הקווית מתאפיין בדינמיקה תחרותית ערה. מתחרים בחברה: הוט טלקום, ספקי שירות VoB הפועלים על פי רישיונות ללא חובת שירות אוניברסלי מזה מספר שנים, ללא תשתית גישה עצמאית משלהם. חלקם מתחרים בחברה במסגרת קבוצות תקשורת (ראו סעיף 1.7.1), ולעמדת החברה, חברות הסלולאר אף הן מתחרות שלה בתחום הטלפוניה (ראו סעיף 2.6.2.2). ככל שיוחלט ליישם את השימוע לעניין שירות טלפוניה סיטונאית במתכונת Resale הרי שלהערכת החברה צפויים להתחרות בה ספקי שירות בעלי רישיון אחוד אשר הורשו לתת שירותי מפ"א ללא תשתית כלל למנויי שירות BSA.

תחום האינטרנט מתאפיין בשיעורי חדירה גבוהים, המיוחסת לפריסת תשתית גישה ארצית. המתחרה העיקרית של החברה בתחום זה היא הוט. עם יישום שוק סיטונאי הפכו ספקי שירותי גישה לאינטרנט (ISP) למתחרים בחברה המספקים חבילת שירותים הכוללת תשתית גישה רחבת פס לאינטרנט באמצעות תשתיות החברה בתעריפים סיטונאיים. בנוסף חשופה החברה אף לתחרות מצדן של חברות הסלולאר (ראו סעיף 2.1.4).

בתחום השירותים הסיטונאיים מתחרה הוט בחברה כבעל תשתית המחויב במתן שירותים סיטונאיים (אם כי לתקופת הדוח טרם ניתנים על ידי הוט השירותים בפועל).

בתחום התמסורת ותקשורת הנתונים מתחרות בחברה בעיקר, הוט טלקום, סלקום ופרטנר הפועלות במסגרת של קבוצות תקשורת ומציעות פתרון תקשורת מלא ללקוח. החברות הללו יכולות להתחרות בחברה, בין היתר, באמצעות שימוש בתשתיות הפיזיות שלה (הוט טלקום, כאמור, החל מיום 1.10.2017).

התחרות בענף תלויה בגורמים שונים כגון: החלטות רגולטוריות, שינויים אפשריים בתנאי הרישיונות של החברה ושל החברות הבנות ותנאי הרישיונות של מתחריהן; מיזוגים ושיתופי פעולה בין חברות המתחרות בחברות הקבוצה; השלכות אפשריות של חוק הריכוזיות; המשך התפתחות השוק הסיטונאי וחוסר הסימטריה בין יכולת החברה ליכולת המתחרים במכירת שירות כולל; השירותים החדשים שהחברה תורשה לספק; מדיניות התעריפים, ביטול ההפרדה המבנית ומידת הגמישות שתינתן לחברה בהצעת חבילות שירותים בלתי פריקות, לרבות עם חברות בנות והתפתחויות טכנולוגיות.

לתיאור התפתחות התחרות ראו סעיף 1.7 ו- 2.6.

2.2. מוצרים ושירותים

2.2.1. כללי

החברה מספקת מגוון רחב של שירותי תקשורת ללקוחותיה העסקיים והפרטיים כמפורט להלן.

2.2.2. טלפוניה

שירותי הטלפוניה של החברה כוללים בעיקר את שירותי הטלפון הבסיסיים באמצעות קו הטלפון הביתי, ושירותים נלווים כגון: תא קולי, שיחה מזוהה, "מנגינה בהמתנה", Bphone (שירות המאפשר ביצוע שיחות טלפון באמצעות רשת האינטרנט כשיחות המבוצעות מטלפון נייד).

כמו כן החברה מספקת ללקוחותיה שירותי מספור ארציים לעסקים ("1-800", "1-700"), בתשלום מלא או חלקי של בית העסק לשיחות.

החברה מפעילה מוקד טלפוני אחוד²¹, בקוד (1344) שקבע משרד התקשורת גם עבור מפעילי הטלפוניה הנייחת והסלולארית, וכן אתר אינטרנט אחוד ללא תשלום, זאת בנוסף לשירות 144 של החברה.

לשימוע בעניין שירות טלפוניה סיטונאית (Wholesale) ובמתכונת מכירה חוזרת (Resale) ראו סעיף 1.7.3.5.

2.2.3. שירותי תשתית גישה לאינטרנט

החברה מספקת שירותי תשתית גישה רחבת פס לאינטרנט בטכנולוגיית xDSL.

לפרטים אודות שינויים במספר מנויי האינטרנט של החברה והכנסה חודשית ממוצעת למנוי אינטרנט ראו סעיף 1.5.4. לפרטים אודות נתח השוק של החברה בתחום, ראו סעיף 2.6.3.

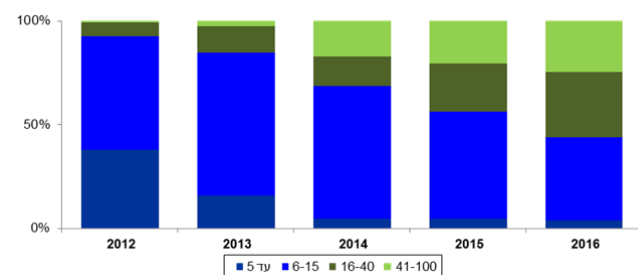
שירות האינטרנט הפך לאחד העיסוקים המרכזיים בחברה ולנתיב מרכזי בהשקעותיה בטכנולוגיות, בשיווק, בפרסום ובהרכשת לקוחות ושידרוגם. קצב החבילה הממוצע של מנויי האינטרנט של החברה בסוף שנת 2016 עמד על כ- 43.4 מס"ש, בהשוואה לקצב חבילה ממוצע של 37.8 מס"ש בסוף שנת 2015. קצב החבילה המינימאלי הניתן בשירות ללקוחות חדשים הוא בדרך כלל 15 מגה.

שירות xDSL ניתן גם על קו מנוי ללא טלפוניה ללא תשלום נוסף על חבילת האינטרנט. יצוין, כי בהתאם להחלטת משרד התקשורת (לביטול שירות ה- NDSL), החברה אינה רשאית להפלות במחיר שירות ה- xDSL בין מנוי שצורך את השירות יחד עם שירות טלפוניה לבין מנוי שצורך רק את שירות ה- xDSL.

כמו כן, מספקת החברה שירות "Free Wi-Fi", המאפשר ללקוחות החברה לשתף חלק מרוחב הפס האלחוטי שלהם בתמורה לגלישה גם מחוץ לבית שלהם וליהנות מ"נקודות גישה חמות" ברחבי הארץ והעולם.

החברה מחוייבת לספק שירות גישה רחבת פס לאינטרנט במתכונת סיטונאית BSA לספקי שירות הנותנים ללקוחותיהם בדרך זו שירות אינטרנט קצה לקצה, כולל תשתית. לשירות זה ראו סעיף 1.7.3.

תרשים - שינויים בקצבי החבילה של מנויי האינטרנט של החברה בשנים 2012-2016 (במס"ש, נכון לסוף כל שנה):

²¹ שירות מודיעין "אחוד" הינו שירות מודיעין המכיל נתונים לגבי מנויי כל המפעילים. מפעילי הטלפוניה הנייחת והסלולארית מחוייבים באספקת שירותי מודיעין אחודים מכוח רישיונות התקשורת שלהם. לפעילות ניתן פטור מקבלת אישור להסדר כובל למשך 3 שנים מיום 5.11.2014.

2.2.4.

שירותי תמסורת ותקשורת נתונים

שירותי תקשורת נתונים הינם שירותי רשת להעברת נתונים מנקודה לנקודה, העברת נתונים בין מחשבים ובין רשתות תקשורת שונות, שירותי חיבור רשתות תקשורת לאינטרנט ושירותי גישה לעסק מרחוק.

החברה מציעה שירותי תמסורת, לרבות בקצבים גבוהים, למפעילי תקשורת וללקוחותיה העסקיים במגוון ממשקים (ראו סעיף 2.6.4).

קיימת ירידה בשימוש מפעילי תקשורת בשירותי תמסורת ותקשורת נתונים של החברה, בין היתר בשל ההתכנסות לקבוצות תקשורת.

2.2.5.

שירותים אחרים

2.2.5.1 שירותים נוספים למפעילי תקשורת

החברה מספקת שירותים למפעילי תקשורת אחרים, ובהם: מפעילים סלולאריים; המפעילים הבין-לאומיים; הוט; מפעילי נס"ר; ספקי אינטרנט (ISP); מפעילים פנים-ארציים; ספקי התקשורת הפלשתינאים.

בין השירותים שהחברה מספקת, כאמור, נמנים שירותי תשתית, שידור תשתית, קישור לרשת החברה, שירותי חיוב וגביה, השכרת שטחים ומתן שירותים במושכרים.

למתן שירותים סיטונאיים למפעילי תקשורת ולמתן אפשרות שימוש בתשתיות פיזיות של החברה גם לבעלי תשתית, ראו סעיף 1.7.3.

2.2.5.2 שירותי שידור

החברה מפעילה ומתחזקת משדרי רדיו, המופעלים, בין השאר, על ידי רשות השידור, גלי צה"ל ואת משדריהן של מספר תחנות רדיו אזוריות. כמו כן, מפעילה החברה את משדרי ה-DTT עבור הרשות השניה. החברה אחראית אך ורק להפעלת המשדרים ולתחזוקתם לצורך הפצת שידור תוכניות הרדיו והטלוויזיה, ולא לתוכן השידורים. לעניין זה ראו גם סעיף 2.15.

2.2.5.3 עבודות כקבלן

החברה מבצעת עבודות הקמה ותפעול של רשתות או תת-רשתות עבור לקוחות שונים (כגון משרד הביטחון, הוט טלקום, חברות לשידורי רדיו וטלוויזיה, מפעילים סלולאריים, מפעילי תקשורת בין-לאומית, רשויות מקומיות, עיריות וגופים ממשלתיים).

בין החברה לבין הוט טלקום קיימים הסכמים למתן שירותי התקנה, תחזוקה ואירוח של רשתות, בתשתיות של החברה. למתן אפשרות שימוש בתשתיות הפיזיות של החברה להוט טלקום החל מיום 1.10.2017, ראו סעיף 1.7.3.4.

2.2.5.4 שירותי מרכזת פרטית וירטואלית - החברה מפעילה שירות IP Centrex אשר הינו שירות מרכזת פרטית וירטואלית ברשת ציבורית (לרבות שירות מרכזת פרטית בענן HIPT) ללקוחות בעלי מספר גדול של שלוחות).

2.2.5.5 Data Center - שירות המאפשר מתן פתרון ללקוח בהיבטים של גיבוי ושרידות.

2.2.5.6 אתר 144 באינטרנט (B144) - מנוע חיפוש המאפשר לאתר מספרי טלפון של עסקים ואנשים פרטיים, לרבות חיפוש מסווג.

2.2.5.7 שירות Bcloud - מאפשר למנויי האינטרנט של החברה לאכסן נתונים ומדיה דיגיטלית בשירות ענן.

2.2.5.8 שירות Bhome - שירות "בית חכם" המאפשר למנויי האינטרנט של החברה להתעדכן ולשלוט בנוגע למה שקורה בביתם בזמן אמת דרך הסמארטפון באמצעות מצלמות וגלאים המותקנים בביתם.

2.2.5.9 שירות "עיר חכמה" - שירות שהושק באוגוסט 2016 והכולל מערכת לניהול אורבני מלא של מגוון השירותים העירוניים, שמטרתה שיפור השירות לתושב, תוך התייעלות וחסכון במשאבים עירוניים, וזאת באמצעות טכנולוגיה מתקדמת. המערכת עתידה לכלול, בין היתר, מערכת שליטה ובקרה, גלישה אלחוטית ברחבי העיר, מצלמות אבטחה, וכן ניהול שירותים עירוניים שונים. פלטפורמה דומה עתידה לשמש גם עבור שירותים לעסקים ומתחמים חכמים אחרים.

2.3. פילוח הכנסות מוצרים ושירותים

להלן נתונים אודות התפלגות הכנסות החברה על פי המוצרים והשירותים העיקריים בתחום פעילותה בשנים 2014-2016 (במיליוני ש"ח):

2014	2015	2016	
1,668	1,586	1,490	הכנסות מטלפוניה קווית
38.64%	35.99%	33.99%	שיעור מסך הכנסות החברה בתחום הפעילות
1,394	1,542	1,597	הכנסות משירותי תשתית אינטרנט
32.30%	34.99%	36.43%	שיעור מסך הכנסות החברה בתחום הפעילות
1,022	1,058	1,077	הכנסות משירותי תמסורת ותקשורת נתונים
23.67%	24.01%	24.57%	שיעור מסך הכנסות החברה בתחום הפעילות
233	221	219	הכנסות משירותים אחרים
5.39%	5.01%	5.01%	שיעור מסך הכנסות החברה בתחום הפעילות
4,317	4,407	4,383	סה"כ הכנסות מתחום התקשורת הפנים ארצית הנייחת

2.4. לקוחות

לחברה אין תלות בלקוח בודד, ואין לקוח שהכנסות החברה ממנו מהוות 10% או יותר מכלל הכנסותיה.

הכנסות החברה מתפלגות לשני סוגי לקוחות עיקריים: לקוחות פרטיים (כ-53%) ולקוחות עסקיים (כ-47%)²². החלוקה האמורה הינה על-פי הכנסות, כמפורט בטבלה שלהלן:

2014	2015	2016	
2,498	2,507	2,329	הכנסות מלקוחות פרטיים
1,819	1,900	2,054	הכנסות מלקוחות עסקיים
4,317	4,407	4,383	סה"כ הכנסות

2.5. שיווק, הפצה ושירות

לחברה מערכי שיווק, מכירות ושירות ללקוחות עסקיים וללקוחות פרטיים הכוללים מנהלי לקוחות לסקטור העסקי, מוקדי מכירות ושירות משולבים (לרבות מוקד 199) ברחבי הארץ, מוקדי תמיכה טכנית ללקוחות פרטיים וללקוחות עסקיים, 9 נקודות מכירה ושירות (רשת חנויות בזק) ברחבי הארץ, וכן חנות וירטואלית ברשת.

החברה משווקת את שירותיה בעיקר באמצעות פרסום באמצעי התקשורת ההמוניים, מוקדי מכירה טלפוניים, מנהלי לקוחות וכן באמצעות מערך משווקים הכולל מוקדי מכירות הפועלים בשיטת מיקור חוץ (Outsourcing), וכן ספקי האינטרנט (ISP) אשר עם כינונו של שוק סיטונאי משווקים ברובם בעיקר חבילות שירות קצה לקצה על בסיס שירות סיטונאי BSA של החברה. כמו כן, לחברה ערוצי שירות ומכירות עצמאיים מפותחים ומתקדמים באתר האינטרנט שלה (המותאם גם לגלישה מטלפון נייד), באפליקציה ייעודית (בזק שלי), וכן באמצעות מענה קולי ממוחשב.

2.6. תחרות

להלן תיאור התפתחות התחרות בתחום התקשורת הפנים-ארצית הנייחת:

2.6.1. שוק סיטונאי (ראו גם סעיף 1.7.3)

השוק הסיטונאי מאפשר לספקי תקשורת להתחרות בחברה תוך שימוש בתשתיות הפיזיות שלה, לרבות מקטעי תשתית, ובשירותים שלה, במחירים מפוקחים שלא נקבעו על ידי החברה. השוק הסיטונאי מאפשר לספקי התקשורת להציע למנוייהם שירותים רחבי פס וחבילות שירות קצה לקצה, הכוללות תשתית גישה.

למיטב ידיעתה של החברה, הוט עדיין אינה מספקת בפועל שירותים סיטונאים, בהעדר מחיר שנקבע על ידי הרגולטור. ביום 14.1.2016 פרסם משרד התקשורת שימוע לקביעת תעריפים מרביים בעד שירותים סיטונאיים ברשת הוט.

2.6.2. תחום הטלפוניה

להערכת החברה, נכון לסוף שנת 2016 עמד נתח השוק שלה בשוק הטלפוניה הנייחת על כ-

²² כולל הכנסות מספקי השירות בשירות סיטונאי.

55% בשוק הפרטי וכ-73% בשוק העסקי, ירידה של 1% לעומת 2015 בכל אחד מהשוקים²³.

בתחום הטלפוניה הניחת קיימת תחרות ערה:

2.6.2.1 תחרות מצד בעלי רישיונות מפ"א נוספים

החברה והוט טלקום שתייהן בעלות תשתית טלפוניה ניחת בפריסה ארצית, ומתנהלת ביניהן תחרות ערה, אשר באה לידי ביטוי, בין היתר, בכך שהוט משלבת תשתית אינטרנט, טלפוניה וטלוויזיה בכבלים, ואפשר שגם שירותים סלולאריים, בעיקר למשקי בית (לעניין שיווק סלי שירותים של קבוצת בזק ראו סעיף 1.7.2.2). בנוסף, משווקת הוט שירותי טלפוניה ללקוחות עסקיים.

כמו כן, קיימת תחרות מול בעלי רישיונות קיימים למתן שירותי תקשורת פנים-ארציים נייחים, לרבות VoB (ראו סעיף 2.1.8), המספקים את השירות, בין היתר, על גבי שירות גישה רחבת פס של החברה, לרבות שירות סיטונאי BSA.

לעניין שירות טלפוניה סיטונאי (Wholesale) ובמתכונת מכירה חוזרת (Resale) ראו סעיף 1.7.3.

2.6.2.2 תחרות בטלפוניה מצד חברות הסלולאר

שיעור החדירה של הטלפוניה הסלולארית (רט"ן) בישראל הוא מהגבוהים בעולם המערבי (ראו סעיף 3.1.4). לדעת החברה, שיעור החדירה בשילוב עם תעריפי זמן אוויר נמוכים בהשוואה בין-לאומית וחבילות דקות רחבות היקף בתשלום חודשי קבוע הפכו את הטלפוניה הסלולארית למוצר תחליפי במידה רבה לזו הקווית. להערכת החברה, העמקת התחלופה בין קו נייח לנייד הינה אחת הסיבות המרכזיות לירידה בתנועה הממוצעת לקו ולקצב ההסרות הגבוה של קווי טלפון (ראו סעיף 2.1.3).

בשנת 2016 נמשכה המגמה שהחלה בשנת 2012, אשר סימנה עליית מדרגה בתחרות בשוק התקשורת הסלולארית בישראל. פעילות מפעילות התשתית החדשות, גולן והוט מובייל, ובמידה פחותה יותר פעילותם של מפעילים סלולאריים וירטואלים, המשיכו את מגמת שחיקת המחירים ושימרו את הניידות הגבוהה של לקוחות בין החברות. עם זאת, להמשך מגמות אלו השפעה פחותה יותר על הפעילות הקווית, בהשוואה לשנים קודמות, והחל משנת 2015 ישנה התמתנות במגמות הירידה בתנועה ממוצעת לקו ובקצב ההסרות של קווי טלפון נייח.

פרטנר וסלקום מספקות גם שירותי מפ"א נייחים באמצעות תאגידיהן בבעלותן ומוכרות גם סלי שירותים המשלבים טלפוניה נייחת, סלולארית ושירותי אינטרנט.

2.6.2.3 שירותי VoC

בהתאם למדיניות משרד התקשורת שירות VoC הינו שירות נייח שאספקתו תוסדר ברישיונות מפ"א כללי וייחודי המספקים כיום שירותי VOB, שכן שירותי טלפוניה VOB או VoC הם שירותי טלפוניה בטכנולוגיית IP על גבי רשת העברת נתונים של אחר (בין אם רשת זו ניידת או נייחת) ולפיכך, מדובר בשירות אחד נייח.

כמו כן, לאור החלטת משרד התקשורת בדבר פטור מרישיון והיתר כללי להקמה והפעלה של נקודות גישה, מפעילי הסלולאר יכולים לעשות שימוש בנקודות גישה בטכנולוגיית Wi-Fi כחלק מרשתם לצורך מתן שירותים, דבר המאפשר מעבר למתן שירותי טלפוניה סלולארית באמצעות רשת Wi-Fi ומסייע בהסרת עומסים לרשת זו מן הרשת הסלולארית.

2.6.3 תחום התשתית לאינטרנט

להערכת החברה, נכון לסוף שנת 2016 עמד נתח השוק שלה בשוק תשתית האינטרנט על כ-69% (לעומת כ-68% בסוף שנת 2015)²⁴.

בתחום התשתית לאינטרנט קיימת תחרות ערה:

2.6.3.1 תחרות מצד קבוצת הוט - להוט תשתית אינטרנט בפריסה ארצית באמצעותה ניתן לספק מגוון שירותי תקשורת ויישומים אינטראקטיביים. ביום 28.9.2016 הגישה

²³ נתחי השוק האמורים הינם במונחי קווים ומתבססים על הערכות החברה.

²⁴ הערכת החברה בדבר נתח השוק שלה בתחום שירותי התשתית לאינטרנט לסוף שנת 2016 מבוססת על מספר מנויי החברה ועל מספר מנויי הוט לאותו מועד כפי שפורסמו על ידה. הנתון בדבר נתח השוק של החברה לסוף שנת 2015 מבוסס על מספר מנויי החברה ומנויי הוט לאותו מועד, בהתבסס על הנתונים שפרסמה הוט בדוחותיה השנתיים לשנת 2015.

הוועדה המייעצת שמונתה בהתאם לתקנות התקשורת (בזק ושידורים) (ועדה מייעצת), התשע"א - 2011, לשר התקשורת, המלצה לדחות את המועד ליישום החלטתה מיום 13.11.2014 לעניין פרישת תשתיות הוט סלקום בשנה, עד ליום 13.11.2017, כאשר לא יאוחר מיום 31.12.2016 נדרשת הוט לספק את שירותיה לכל דורש בטכנולוגיית OTT על גבי אינטרנט פס רחב (למעשה של החברה) בכל אחד מן הישובים בהם היא אינה פרושה כיום. כמו כן החל מיום 1.10.2017 תוכל הוט לעשות שימוש בתשתיות הפיזיות של החברה בתעריפים שייקבעו (לענין זה ראו סעיף 2.6.2).

רשת הוט מהווה כיום אלטרנטיבה עיקרית לתחרות עם תשתיות החברה במגזר הפרטי. שדרוג תשתית האינטרנט וחבילות השירותים המשווקות על ידי קבוצת הוט (ראו סעיף 1.7.1.3) הגבירו את רמת התחרות בתחום האינטרנט. על הוט הוחלה החובה לספק שירותים סיטונאיים ובכללם שירות BSA, אך למיטב ידיעת החברה היא עדיין לא מספקת אותו בפועל. לענין זה ראו גם סעיף 2.6.1.

2.6.3.2 תחרות מצד ספקי האינטרנט ISP's וקבוצות התקשורת - הפעלת השוק הסיטונאי מאפשרת לספקי האינטרנט ולחברות קשורות (בעלי רשיון אחוד) להציע ללקוחות חבילות שירותים הכוללות גם תשתית אינטרנט בהתבסס על תשתיות החברה ושירותיה (וזאת, תמורת תעריפים מפוקחים שישלמו ספקי התקשורת לחברה). בנוסף, אם וככל שיופעל מנגנון מניעת "צמצום מרווחים" דומה לזה המתואר בשימוע משרד התקשורת (ראו סעיף 1.7.3.2), הרי שבמקביל תיפגע יכולתה של החברה לשווק הצעות שיווקיות של שירותיה הקמעונאיים - הן בנוגע לעיתוי (Time to market) והן בנוגע למחירים בהם מוצעים השירותים.

2.6.3.3 תחרות מצד מפעילי הסלולאר - חברות הסלולאר העמיקו את פעילותן בתחום האינטרנט על גבי התווך הסלולארי הן במגזר הפרטי והן במגזר העסקי. בניגוד לתחום התקשורת הנייחת (בו קיימת הפרדה בין מתן שירותי תשתית גישה - על ידי החברה והוט, לבין מתן שירותי גישה לאינטרנט - על ידי ספקי ה-ISP), שירות האינטרנט הסלולארי ניתן כמקשה אחת. שירותי הגלישה ניתנים הן ממכשיר הסלולאר והן באמצעות מודם סלולארי המתחבר למחשבים ניידים ונייחים בשילוב עם שירותי גישה לאינטרנט. עם הגדלת תפוצת שירות דור 4 גדלה משמעותית קיבולת רשתות הסלולאר. עם זאת, להערכת החברה המעבר של חברות הסלולאר לדור 4 במהלך 2015 לא שינה משמעותית את התחליפות בין האינטרנט הסלולארי לאינטרנט הקווי.

2.6.3.4 תחרות מצד חברת IBC - חברת IBC מקימה תשתית סיבים לאספקת אינטרנט על גבי רשת החשמל (ראו סעיף 2.6.5) והתחילה לפעול מסחרית במספר מצומצם של ערים. על פי פרסומים בתקשורת, נכון למועד פרסום הדוח היקף הלקוחות שגייסה חברת IBC אינו משמעותי.

2.6.4.

תחום התמסורת ותקשורת הנתונים

בנוסף לחברה פועלות בתחום זה סלקום, פרטנר, הוט וכן חברות האינטרנט העושות שימוש גם בתשתיות חכורות.

למיטב ידיעת החברה, סלקום פרסה והקימה רשת תמסורת, אשר משמשת אותה הן לצרכיה העצמיים והן לצורך תחרות בשירותי החברה בשוק התמסורת ותקשורת הנתונים. גם פרטנר פועלת בתחום מתן שירותי תמסורת ותקשורת נתונים, משולבי טלפוניה ואינטרנט, ללקוחות עסקיים.

לפעילות ותחרות פוטנציאלית ראו גם סעיף 2.6.5 (IBC) וסעיף 1.7.3 (שוק סיטונאי - תשתיות פיזיות, לרבות לעניין השימוש בשירות לצרכים סלולאריים).

2.6.5.

תשתיות מתחרות פוטנציאליות נוספות

נוסף על רשת הכבלים והסיבים האופטיים של הוט ועל תשתיות הסיבים האופטיים של סלקום ופרטנר, קיימות כיום בישראל מספר תשתיות בעלות פוטנציאל לשמש כתשתיות תקשורת, המבוססות על סיבים אופטיים ואשר מצויות ברובן בבעלות חברות וגופים ממשלתיים, כגון: חברת החשמל, רכבת ישראל, חברת מקורות, חברת תשתיות נפט וחברת כביש חוצה ישראל. גם עיריות מסוימות מנסות ליצור אלטרנטיבה להנחת צנרת או סיבים באמצעות תשתיות של אותן עיריות.

ל- IBC רישיון כללי לאספקת שירותי תשתית תקשורת המבוססת על סיבים אופטיים. בהתאם לרישיון, IBC תתקשר עם חברת החשמל לקבלת זכות שימוש ברשת הסיבים האופטיים שלה, ותהיה המפעיל של הרשת. IBC חויבה, במסגרת הרישיון, בפריסה אוניברסלית מדורגת למשך תקופה של כ- 20 שנים. בנוסף, ל- IBC רישיון מיוחד (שאינו מטיל חובת אוניברסליות) למתן שירותי תקשורת נתונים פנים ארצי נייח, לפיו היא רשאית

לספק שירותי IPVPN וקווי תקשורת נתונים רחבת פס.

למיטב ידיעת החברה החזקות השותפים ב- IBC (למעט החזקות חברת החשמל) עומדות למכירה. ביום 21.6.2016 פורסמה הודעת משרד התקשורת ולפיה ניתן אישור לחברות תקשורת חסרות תשתית (סלקום ופרטנר) להתמודד על השקעה בחברת IBC, ובמקביל פרטנר הודיעה למשרד התקשורת כי בכוונתה לפרוש סיבים אופטיים. על פי ההודעה, המהלכים האמורים נועדו לפתוח לתחרות את השוק הקווי (בו מהווה החברה מונופול), וזאת תוך מתן דגש על שדרוג תשתיות. יחד עם זאת, במסגרת חוק ההסדרים חוייבה החברה לאפשר ל- IBC שימוש בתשתיות הפיזיות שלה (ראו סעיף 1.7.3.4).

2.6.6 היערכות ודרכים של החברה להתמודדות עם התחרות הגוברת

החברה מתמודדת עם התחרות בשירותי הבזק הפנים-ארציים הנייחים במספר אופנים:

2.6.6.1 החברה משיקה שירותי תקשורת ויישומי ערך מוסף חדשים (כדוגמת בית חכם, מתחמים חכמים, שירותי אינטגרציה ועוד) וכן חבילות מוצרים ושירותים וסלים משותפים (מקבילים לסלים מסויימים המשווקים על ידי מתחרותיה, אם כי תחת מגבלת פריקות, ראו סעיף 1.7.2), על מנת להרחיב את היקף השימוש בקווי מנוי, להיענות לצרכי הלקוחות ולחזק תדמית של חדשנות טכנולוגית. החברה משקיעה בהשכלה ובמודרניזציה של תשתית החברה, כדי לאפשר מתן שירותים ומוצרים מתקדמים למנוייה.

2.6.6.2 החברה פועלת להחדרת שירות התשתית לאינטרנט בקצבים גבוהים, וכן להגדלת מספר לקוחותיה בתחום זה. רשת ה- NGN מאפשרת שדרוג לקוחות לקצבים גבוהים ויצירת ערך מוסף ללקוח באמצעות הרחבת צריכת יישומי תוכן, פנאי ובידור (ראו גם סעיפים 2.2.3 ו-2.7.2).

2.6.6.3 החברה פועלת באופן מתמיד לשיפור איכות שירותיה ושימור לקוחותיה, פישוט תהליכים ואוטומציה והתאמת פעילותה למבנה התחרות בתחומי פעילותה.

2.6.6.4 החברה מציעה סלי תשלומים חלופיים ללקוחות (ראו סעיף 2.16.1.4), מסלולים ומבצעים.

2.6.6.5 החברה מציעה חבילות ומסלולים מותאמי צריכה על מנת לקדם את ההצטרפות לשירות הטלפון.

2.6.6.6 החברה מבצעת התאמות בצד ההוצאות שתכליתן מיקוד ההשקעות בנכסים קבועים בפעילויות צמיחה, ובפרוייקטים לצמצום עלויות התפעול. למרות האמור לעיל, יכולת החברה לבצע התאמות בטווח הקצר והבינוני בהוצאותיה מוגבלת בשל מבנה עלויותיה, שעיקרו עלויות קשיחות בטווח הקצר והבינוני (בעיקר הוצאות פחת והוצאות הקשורות בשכר ובנלוות לשכר, וכן עלויות הפעלה, כגון תחזוקת תשתית ושכירה ואחזקה של מבנים).

2.6.7 גורמים חיוביים ושליליים המשפיעים על מעמדה התחרותי של החברה

2.6.7.1 גורמים חיוביים

(א) תשתית איכותית בפריסה ארצית, שבאמצעותה מסופקים מגוון שירותים.

(ב) נוכחות במרבית העסקים ומשקי הבית.

(ג) מותג מוכר וחזק.

(ד) חדשנות טכנולוגית.

(ה) מבנה הון איתן ותזרים חיובי.

(ו) תשתית שירות רחבה וממשקי לקוח מגוונים.

(ז) כוח אדם מקצועי, מנוסה ומיומן.

2.6.7.2 גורמים שליליים

החברה סבורה, כי מגבלות שונות החלות עליה מקשות על יכולתה להתחרות בתחומי פעילותה. להלן המגבלות העיקריות בעניין זה:

(א) שוק סיטונאי (ראו סעיף 1.7.3) - הפעלת שוק סיטונאי במחירים מפוקחים, הסדרים הנתונים להתערבות הרגולטור, אכיפה סלקטיבית פוטנציאלית של משרד התקשורת בקשר עם יישום שוק סיטונאי (לנוכח העובדה שהוט טרם

החלה לספק שירותי שוק סיטונאי, יישום מנגנון פיקוח על הצעות שיווקיות קמעונאיות של החברה, הרחבת השימושים והמורשים להשתמש בתשתיות החברה. יחד עם זאת, האפשרות לביטול ההפרדה המבנית בעקבות הפעלת השוק הסיטונאי עשויה להשפיע גם לחיוב על מעמדה התחרותי של החברה.

(ב) מגבלות גמישות בתעריפים

על החברה מוטלות מגבלות על יכולתה לתת הנחות על שירותיה המרכזיים ולהציע תעריפים דיפרנציאליים. לעניין זה ראו גם סעיף 1.16.2.

לעניין שימוע בנושא מניעת "צמצום מרווחים" בשוק הסיטונאי ראו סעיף 1.7.3.2.

(ג) חובת ההפרדה המבנית

לעניין חובת ההפרדה המבנית החלה על החברה ראו סעיף 1.7.2.

(ד) חובת השירות האוניברסלי

על החברה מוטלת חובה לתת שירות לכלל הציבור בישראל (שירות אוניברסלי). מכוח חובה זו, עשויה החברה להידרש לתת שירותים גם בנסיבות שאינן כלכליות (בכפוף לאפשרות קבלת פטור בנסיבות חריגות, ואולם בהתאם למסמך שר התקשורת מיום 17.11.2014 בנושא, נסיבות מתן פטור כמעט שאינן קיימות). חובה זו לא מוטלת על בעלי רישיונות מפ"א ייחודיים, אשר יכולים להציע שירותיהם רק ללקוחות הרווחיים של החברה, המהווים מקור הכנסה מהותי של החברה. כמו כן, חברת הוט, עליה מוטלת חובת שירות אוניברסלי, קיבלה במסמך שר התקשורת האמור, דחייה ביישום החובה לפריסה מלאה ובעקבות תיקון בחוק ההסדרים מחוייבת החברה לאפשר לחברות הוט ול-IBC להשתמש בתשתיות הפאסיביות של החברה (ראו סעיף 1.7.3).

(ה) מגבלות בשיווק חבילות שירותים משותפות של החברה וחברות בקבוצה

ראו סעיף 1.7.2.2.

(ו) אופי ציוד הקצה בטלפוניה הנייחת

ציוד הקצה בתחום הטלפוניה הנייחת הינו פחות מתקדם מבחינה טכנולוגית בהשוואה לציוד הקצה הסלולארי, והיצע השירותים המתקדמים אותם ניתן לצרוך באמצעותו הינו מוגבל.

2.7. רכוש קבוע ומיתקנים

2.7.1. כללי

הרכוש הקבוע של החברה כולל, בעיקר: תשתית וציוד תקשורת פנים-ארצית, נכסי מקרקעין (קרקע ומבנים), מערכות מחשוב, כלי רכב וציוד משרדי.

2.7.2. תשתית וציוד התקשורת הפנים-ארצית הנייחת

לחברה רשת NGN המבוססת על ליבת רשת IP ופריסה של תשתיות סיבים אופטיים לארונות רחוב (טופולוגיית רשת המכונה FTTC-Fiber To The Curb), וכן על רשת גישה (מערכת המקשרת את נקודת סיום רשת אצל המנוי לרשת) ומערכות הנדסיות. החיבור מהבית לרשת הגישה מבוסס על כבלי נחושת וממערכות הגישה לרשת ההולכה (Backbone) מבוסס בעיקר על כבלים אופטיים. כמו כן, חלק מציוד הקצה (ציוד המותקן אצל המנוי כגון: נתבים) הינו בבעלות החברה ומצוי אצל הלקוח בשכירות.

החברה מרחיבה פריסת תשתיות ובכלל זה, החל משנת 2013, פריסת סיבים אופטיים כך שיגיעו קרוב ככל שניתן לחצר הלקוח (FTTH/FTTB), וזאת כבסיס להספקה עתידית של שירותי תקשורת מתקדמים ורווחי פס גדולים מאלה המסופקים ללקוחותיה כיום, בין היתר, על בסיס טכנולוגיות חדשות העושות שימוש בכבלי הנחושת שבחצרי הלקוח. במסגרת זו מבוצע תכנון מפורט של הפרויקט, רכש סיבים אופטיים והנחתם. הפרויקט מבוצע בצורה מודולארית והחברה בוחנת באופן שוטף את היקף ומתווה הפרויקט והצורך בעדכון, בין היתר לאור הבשלת טכנולוגיות רלוונטיות והתפתחות צרכי הלקוחות.

נכון לסוף שנת 2016 החברה פרסה כבלים אופטיים לכ - 1.5 מיליון משקי בית ובתי עסק.

ברשת ה-NGN שבשימוש החברה ניתן לספק כיום, באמצעות טכנולוגיית VDSL2²⁵, רוחבי פס של עד 100 מס"ש בערוץ היורד, וכן שירותי ערך מוסף חדשניים. יתרונות נוספים של רשת זו הם פשוט מבנה הרשת ושיפור יכולת ניהולה. בתחילת שנת 2016 החלה החברה בניסוי שטח בטכנולוגיית ה-G.fast וכן בטכנולוגיות אופטיות, המאפשרות קצבי גלישה אולטרה מהירים של מאות מגה ואף 1 גיגה, וזאת במטרה לבחון היבטים טכנולוגיים וכלכליים של הפעלת הרשת.

2.7.3. מחשוב

מערך המחשוב בחברה תומך בארבעה תחומים מרכזיים: תחומי שיווק וניהול לקוחות, תחום התשתיות ההנדסיות של רשתות הבזק, תחום ניהול משאבי החברה ומערכות רוחביות.

מערך המחשוב של החברה הינו מערך גדול ומורכב, התומך בתהליכי עבודה קריטיים ומטפל בהיקפי נתונים גדולים מאוד. מערך זה מורכב ממספר רב של מערכות, חלקן מערכות מידע שפיתוחן החל לפני שנים רבות, וחלקן מערכות מודרניות שפותחו ויושמו בשנים האחרונות. מרבית המערכות פועלות בסביבות מחשוב פתוחות.

2.7.4. מקרקעין

2.7.4.1. כללי

לחברה נכסי מקרקעין הנובעים משני מקורות: נכסים שהועברו לחברה על ידי המדינה ב-1984 במסגרת הסכם העברת הנכסים (ראו סעיף 2.17.2.1), ונכסים שזכויות בהם נרכשו או נתקבלו על ידי החברה לאחר מועד זה, לרבות נכסים שהיא שוכרת מצדדים שלישיים.

נכסי המקרקעין משמשים את החברה לפעילות תקשורת (מרכזות, חדרי ריכוז, אתרי שידור וכו') ולפעילות אחרת (משרדים, מחסנים וכו'). חלק מנכסי החברה הם נכסים בלתי מפותחים או מפותחים חלקית, הניתנים לניצול נוסף.

להלן פירוט נכסי החברה בהתאם למהות הזכויות בנכס. בנוסף, לחברה זיקות הנאה (זכויות מעבר וכדומה) במקרקעין אחרים (כגון- לצורך הקמת משרדים והנחת כבלים):

מהות הזכות	מספר נכסים	שטח מגרש (אלף מ"ר)	שטח בנוי (אלף מ"ר)	הערות
בעלות, חכירה או זכות לחכירה	כ- 330	כ- 900	כ- 150	מתוך זה, כ- 320 נכסים בשטח כ- 870 אלף מ"ר מגרשים וכ- 120 אלף מ"ר בנוי הינם נכסים לצרכים תקשורתיים והיתר הינם לצרכים מנהלתיים. כ-25 נכסים משותפים עם משרד התקשורת ו/או חברת דואר ישראל בע"מ, עמה נחתם הסכם להגדרה והסדרה של זכויות הצדדים בנכסים אלה (ראו סעיף 2.17.2.3). הצדדים פועלים כמתחייב מהוראות ההסכם, ובין היתר- להפרדת חיובים ומערכות משותפות.
החזקה (ברשות / זכות החזקה על פי דין) שכירות	כ- 40	כ- 1.5	כ- 0.8	נכסים בישובים ישראליים ביהודה ושומרון, כולם לצרכים תקשורתיים. אין הסדרה בכתב של הזכויות החוזיות, אך לדעת החברה הדבר אינו יוצר חשיפה מהותית.
זכויות שונות ב"חדרי ריכוז"	כ- 320	כ- 30	כ- 65	כ-305 נכסים מתוכם בשטח בנוי של כ-7 אלפי מ"ר הינם לצרכים תקשורתיים והיתר לצרכים מנהלתיים. כ-2 אלפי מ"ר בנוי מתוכם מושכרים בשכירות משנה. מדובר בחדרים לכבלים ומתקנים לצרכי תקשורת שכוונתיים.
לגבי רוב הנכסים אין הסדרת זכויות בכתב עם בעליהם (כגון: המינהל, גורמים מיישבים, יזמי הפרויקטים שבהם נמצאים הנכסים, וועדי בתים). להערכת החברה ועל בסיס ניסיון העבר, הדבר אינו יוצר חשיפה מהותית. ראו להלן.	כ- 1,160	כ- 10	כ- 18	
זכות לקבל שטח למטרות מחסנים ומשרדים	נכס אחד בסקיה (ליד צומת מסובים)	כ- 70 נטו	-	

²⁵ Very High bit Rate Digital Subscriber Line - קו מנוי דיגיטלי (DSL) בעל מהירות גבוהה מאד. אחת מהטכנולוגיות המהירות להעברת נתונים ברוחב פס גבוה בקווי טלפון רגילים.

בחודש אפריל 2013 נחתם בין החברה לבין רשות מקרקעי ישראל חוזה הרשאה לתכנון לשטח של 115 דונם בסקיה. בהתאם להוראות חוזה ההרשאה תכננה החברה תוכנית מתאר מפורטת לנכס תוך קביעת תכליות, שימושים, זכויות בנייה והוראות בינוי ליעודי הקרקע שבתכנית. ביום 2.5.2016 פורסם ברשומות דבר אישור התוכנית והיא נכנסה לתוקף. בהמשך לכך החברה צפויה לחתום על חוזה חכירה בקשר לנכס ביחס לשטח של כ- 70 דונם נטו. החברה בוחנת את האפשרויות השונות העומדות בפניה למימוש זכויותיה בנכס, לרבות האפשרות למכירת הנכס או חלק ממנו, שחלקן עשויות להביא לרישום רווח מהותי בהיקף אשר לפי הערכה של החברה בטרם ביצוע כל הבדיקות הרלבנטיות, עשוי להגיע למאות מיליוני ש"ח (השווי ההוגן של הזכויות בקרקע מוערך לתאריך הדוחות הכספיים על ידי שמאי מקרקעין בכ- 460 מיליון ש"ח. לעניין זה ראו ביאור 17.8 לדוחות 2016).

המידע המובא בסעיף זה כולל מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך המבוסס, בין השאר, על הערכות החברה ביחס לאפשרויות העומדות בפניה למכירת הנכס, עלויות, הוצאות ומיסים בקשר עם מכירת הנכס, צרכי החברה ומצב שוק הנדל"ן בישראל. ככל שאיזה מההערכות האמורות לא תתממשנה, המידע צופה פני עתיד עשוי שלא להתממש.

2.7.4.2 רישום

לתאריך פרסום הדוח התקופתי זכויותיה של החברה בחלק ניכר מנכסי המקרקעין שלה אינן רשומות במרשם המקרקעין, ולפיכך הן בגדר זכויות חוזיות. החברה נמצאת בתהליך שוטף של רישום על שמה של נכסי המקרקעין שהם בני רישום במרשם המקרקעין.

2.7.4.3 הסכם הפשרה לגבי המקרקעין

ביום 10.3.2004 ניתן תוקף של פס"ד להסכם פשרה שנחתם ביום 15.5.2003 בין החברה לבין המינהל והמדינה ("הסכם הפשרה") בעניין מרבית נכסי המקרקעין, שהועברו לחברה במסגרת הסכם העברת הנכסים שנחתם עובר לתחילת פעילותה העסקית של החברה. הסכם הפשרה קבע, כי הנכסים שנשארים בידי החברה הינם בסטאטוס של חכירה מהוונת, ובכפוף לחתימת חוזה חכירה פרטניים, תהיה החברה רשאית לבצע בנכסים כל עסקה, וכן לבצע בהם פעולות השבחה. בהסכם נקבע מנגנון לתשלום למינהל בגין פעולות השבחה שיבוצעו בנכסים (ככל שיבוצעו) מעבר לזכויות לפי תוכניות שאושרו עד שנת 1993 כקבוע בהסכם, בשיעור של 51% מעליית הערך של הנכס בעקבות פעולות ההשבחה (ובניכוי חלק מסכומים שישולמו בגין היטל השבחה או למינהל בגין עליית ערך, אם ישולם היטל השבחה). כמו כן נקבע בהסכם הפשרה כי 17 נכסים יוחזרו למדינה, באמצעות המינהל, במועדים שונים (עד שנת 2010) ובתנאים שנקבעו בהסכם הפשרה.

למועד פרסום דוח תקופתי זה, החזירה החברה למינהל 15 נכסים. שני נכסים נוספים יוחזרו למינהל לאחר שהחברה תקבל נכסים חלופיים במקומם בהתאם להסכם הפשרה.

2.7.4.4 מימוש נדל"ן

בהמשך לבחינה מחודשת שביצעה הנהלת החברה בנוגע למימוש נדל"ן של החברה, אישר הדירקטוריון המשך מכירת נכסים שאינם פעילים ו/או שניתן לפנותם בקלות יחסית וללא כניסה להוצאות משמעותיות, בהתאם לרשימות המוצגות בפניו מעת לעת. המעבר לרשת ה-NGN מאפשר לחברה לייעל את מבנה הרשת ולממש חלק מנכסי המקרקעין שיפוגו כתוצאה מהמעבר לרשת החדשה. במהלך שנת 2016 מכרה החברה 14 נכסי מקרקעין בשטח כולל של כ-18.2 אלף מ"ר קרקע וכ-20.2 אלפי מ"ר בנוי, ובסכום כולל של כ-107 מיליון ש"ח.

על פי הערכות החברה, מכירת נכסי מקרקעין שאינם פעילים או שניתן לפנותם בקלות יחסית ללא כניסה להוצאות משמעותיות ואשר לאחר פינויים לא יהיה להם שימוש עבור החברה, לרבות נכסי מקרקעין אשר יפוגו ויתיתרו כתוצאה מהמעבר לרשת ה-NGN, ככל שיימכרו נכסים כאמור, וכן מכירת נכסים בשיטת מכירה והשכרה חוזרת, עשויים להניב לחברה רווחי הון אשר עשויים להגיע, על פני השניים הקרובות (במצטבר), לסכומים מהותיים בסך כולל הנאמד במאות מיליוני שקלים (לפני מס). יודגש, כי האומדן האמור מתייחס גם לנכסי נדל"ן אשר טרם נתקבלה החלטה קונקרטית למכירתם ואין וודאות באשר לעיתוי מכירתם (ככל שיימכרו); האומדן מתבסס על שמאויות שנערכו לחלק מהנכסים, אשר חלקן אינן סופיות או שאינן עדכניות, וכן על אומדנים פנימיים של החברה (לרבות ביחס לנכסים אשר בגינם לא בוצעו שמאויות כלל); כמו כן, מכירה של חלק מהנכסים עשויה להיות כרוכה בקשיים, לרבות בנסיבות של היעדר ביקוש או מגבלות תכנוניות שונות,

ובשלב זה אין ביכולתה של החברה לצפות מה תהיה התמורה אשר תתקבל בעת מכירתם בפועל של איזה מנכסי המקרקעין או מה יהיה עיתוי מכירתם.

לאור האמור, יודגש, כי הערכות החברה כאמור לעיל הינן מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, אשר עשוי שלא להתממש או להתממש באופן שונה מהותית מכפי שנחזה. הערכות אלו מבוססות, בין היתר, על הערכות החברה בדבר שווי נכסי הנדל"ן שבבעלותה ביחס לערכם בספרים, וזאת - בכפוף לאמור לעיל לעניין העובדה שביחס לחלק מהנכסים אין בידי החברה שמאויות, או שהשמאויות שבידי החברה אינן עדכניות ולפיכך ההערכות נסמכות גם על אומדנים פנימיים של החברה, ולעניין היעדר היכולת של החברה לצפות את גובה התמורה שתשולם בפועל בגין הנכסים שיימכרו (אם וככל שיימכרו); וכן נסמכות על הערכותיה של החברה בדבר היקף נכסי המקרקעין אשר יתפנו ויתייטרו במהלך השנים הקרובות באופן שיאפשר מכירתם בהתאם למדיניות החברה, וזאת - בכפוף לאמור לעיל לעניין העובדה שטרם נתקבלה החלטה קונקרטית למכירת כלל הנכסים אשר נלקחו בחשבון באומדן הסכום האמור; רשימת הנכסים הרלוונטיים עשויה להשתנות מעת לעת ועיתוי מכירתם (ככל שיוחלט על מכירתם) אינו ודאי.

2.8. נכסים לא מוחשיים

2.8.1. רישיון המפ"א של החברה

החברה פועלת על פי רישיון המפ"א, אשר, בין היתר, מהווה את הבסיס לפעילותה בתחום התקשורת הפנים-ארצית הנייחת (לתיאור עיקרי רישיון המפ"א ראו סעיף 2.16.2).

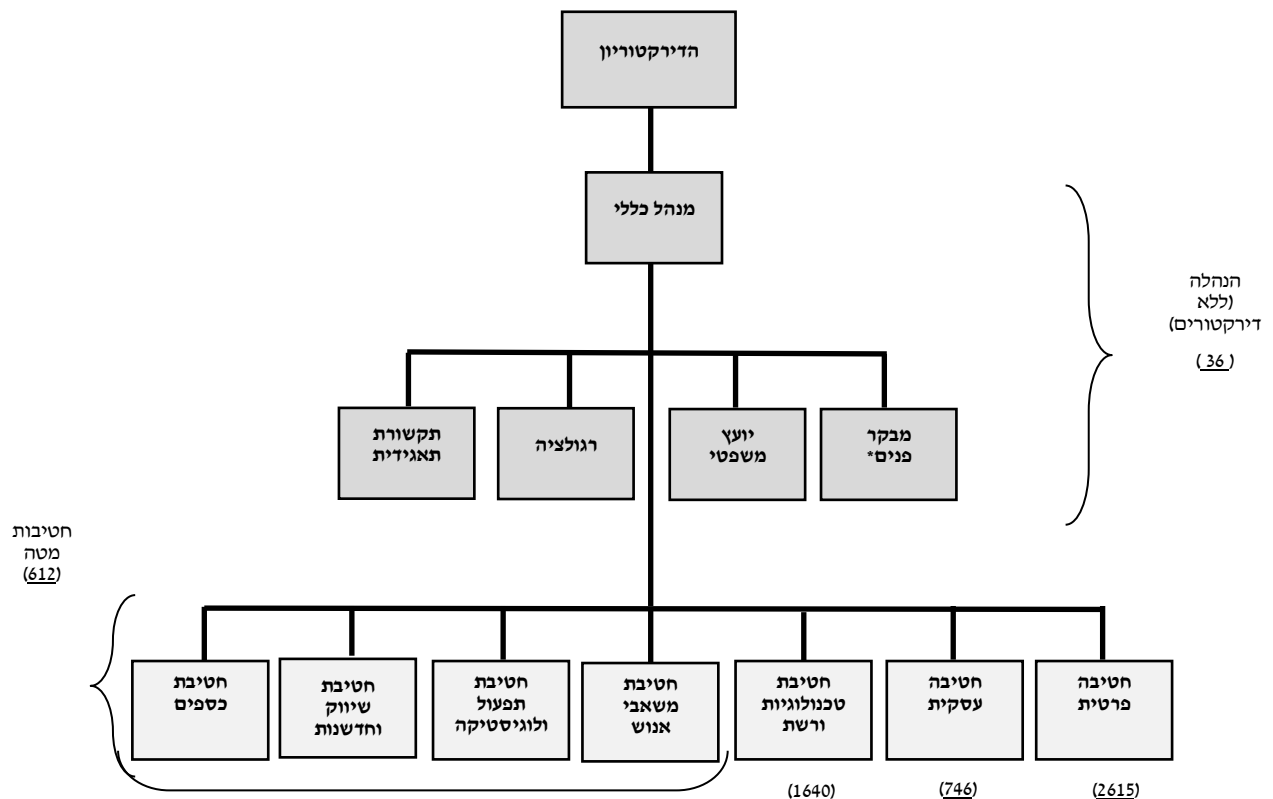
2.8.2. סימני מסחר

החברה משתמשת בסימני מסחר המאפיינים שירותים ומוצרים שלה. למועד פרסום הדוח התקופתי רשומים על שם החברה, או נמצאים בהליך רישום אצל רשם סימני המסחר, כ-190 סימני מסחר. סימני המסחר העיקריים הם - "בזק" - שם החברה ו-"B" - לוגו החברה.

2.9. הון אנושי

2.9.1. מבנה ארגוני ומצבת עובדים לפי מבנה ארגוני

להלן תרשים המבנה הארגוני הכללי של החברה ליום 31.12.2016:

* החל מיום 22.3.2017 כפוף מבקר הפנים ליו"ר הדירקטוריון (ראו סעיף 1.1.1).

2.9.2.

מספר העובדים בחברה ומסגרות העסקה

מספר העובדים בחברה נכון ליום 31.12.2016 היה 5,649 עובדים (בהשוואה ל - 5,896 עובדים בסוף שנת 2015). הירידה בכמות העובדים בשנת 2016 לעומת שנת 2015 נובעת בעיקר מהתייעלות כתוצאה מהמשך שיפור תהליכים ופיתוחים טכנולוגיים בממשק הלקוח. כ- 90% מתוך עובדי החברה הינם עובדים המועסקים על פי הסכמים קיבוציים (מתוכם כ- 60% מעובדי החברה הינם עובדים קבועים והיתר עובדים לא קבועים). יתרת עובדי החברה (כ- 10%) מועסקים בהסכמים אישיים שלא במסגרת ההסכמים הקיבוציים.

לפירוט בעניין ההסכם הקיבוצי המיוחד מחודש דצמבר 2006 והתיקונים לו, ראו סעיף 2.9.4.

2.9.3.

תוכניות לפרישה מוקדמת של עובדים

במהלך שנת 2016 פרשו מהחברה כ- 90 עובדים קבועים בהתאם לתוכנית הפרישה לפנסיה מוקדמת, וכן אושרה פרישתם המוקדמת של 58 עובדים נוספים במסלול פנסיה מוקדמת במהלך שנת 2017, בהתאם לתנאי ההסכם הקיבוצי מחודש דצמבר 2006 כפי שתוקן בחודש אוגוסט 2015, בתקציב של כ- 78.5 מיליוני ש"ח.

לעניין זה ראו גם ביאור 15 לדוחות 2016.

2.9.4.

טיבם של הסכמי העסקה בחברה

יחסי העבודה בחברה מוסדרים בהסכמים קיבוציים הנחתמים בין החברה ובין נציגות עובדי החברה והסתדרות העובדים הכללית החדשה ("ההסתדרות") ובהסכמים אישיים. כן חלים על עובדי החברה צווי הרחבה להסכמים קיבוציים כלליים מסוימים, כגון הסכמי תוספת יוקר.

בחודש דצמבר 2006, בעקבות העברת השליטה בחברה ממדינת ישראל לאפ.סב.אר החזקות בע"מ (בעלת השליטה הקודמת בחברה), נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין החברה לבין ארגון העובדים וההסתדרות המסדיר את יחסי העבודה בחברה וקובע מבנה ארגוני חדש לחברה (ראו סעיף 2.9.1). להלן יובאו עיקרי ההסכם הקיבוצי והתיקונים לו שנחתמו לאורך השנים (כולם ביחד ייקראו בסעיף זה "ההסכם"):

על-פי ההסכם, כל ההסכמים, ההסדרים והנוהגים הקיימים בחברה ערב החתימה על ההסכם, לרבות מנגנון הצמדת שכר למגזר הציבורי, ימשיכו לחול רק על העובדים הקבועים הוותיקים בחברה, שעליהם חל ההסכם, בכפוף לשינויים שהוכנסו במפורש בהסכם. העסקת עובדים זמניים קיימים וחדשים, תתבצע על בסיס הסכמי שכר חודשיים/שעתיים המבוססים על מודל שכר שוק לפי עיסוקים, עם גמישות ניהולית גבוהה. בהסכם נקבעו מגבלות על סוגים מסוימים של שינויים ארגוניים עתידיים, וכן מנגנון הודעה, הידברות ובוררות מול ארגון העובדים במקרה של שינויים ארגוניים.

על פי ההסכם, בתקופת תוקפו של ההסכם יכהנו בדירקטוריון החברה שני דירקטורים מקרב העובדים²⁶ אשר יוצעו על ידי ארגון העובדים (בכפוף לאישור זהותם בידי יו"ר הדירקטוריון ולבחירתם באסיפה הכללית). הדירקטורים מקרב העובדים לא יהיו זכאים לתשלום בגין כהונתם כדירקטורים ולא ישתתפו בדיוני הדירקטוריון בעניין תנאי העסקה של עובדים בכירים.

הוגדר מעמד של "עובד קבוע חדש", אשר תנאי העסקתו שונים מתנאי עובד קבוע ותיק של החברה (לפי ההסכם הקיבוצי): מודל שכרו יהיה על-פי מדיניות השכר בחברה בהתאמה לשכר השוק, בסיום העסקתו בחברה יהיה זכאי למסלול פיצויים מוגדלים בלבד (בהתאם לוותק).

במסגרת הסדרי הפרישה תהיה החברה רשאית על-פי שיקול דעתה לסיים עבודתם של עד 203 עובדים קבועים (כולל קבוע חדש) בכל שנה (הנתון רלבנטי לשנים 2017-2021).

התיקון האחרון להסכם אושר בדירקטוריון החברה ביום 30.8.2015 ובמסגרתו הוארך ההסכם והסדרי הפרישה לפיו עד ליום 31.12.2021.

לפירוט ההסכמים מהותיים נוספים בתחום יחסי העבודה ראו סעיף 2.17.3.

בתחילת שנת 2016 הודיעה נציגות העובדים, כי היא מסכימה לכך שכל עוד מכהנים בדירקטוריון החברה עד 15 דירקטורים, יכהן בדירקטוריון נציג אחד מקרב העובדים, וככל שמספר הדירקטורים יעלה על 15, יכהן בדירקטוריון נציג נוסף מקרב העובדים.

2.9.5.

נושאי משרה ועובדי ההנהלה הבכירה בחברה

למועד פרסום הדוח התקופתי מכהנים בחברה 9 דירקטורים, מתוכם שלושה דירקטורים חיצוניים, דירקטור אחד מקרב העובדים ושני דירקטורים בלתי תלויים (שאינם דירקטורים חיצוניים) לפי סעיף 249ב לחוק החברות. כמו כן, מכהנים בחברה 11 חברי הנהלה בכירה (מתוכם אחד גם חבר מטה קבוצה), וארבעה חברי מטה קבוצה (אחד מהם יחל בכהונה החל מיום 23.4.2017).

חברי ההנהלה הבכירה וחברי מטה הקבוצה מועסקים על פי הסכמים אישיים כוללים, בין היתר, כיסויים פנסיוניים, תשלום בonus מבוססי יעדים וחודשי הודעה מוקדמת בעת פרישה.

לפרטים בעניין תגמולים לנושאי משרה ראו סעיף 7 לפרק ד' בדוח תקופתי זה וביאור 28.6 לדוחות 2016. כן ראו דיווח מיידי מיום 4.5.2016 (מס' אסמכתא 01-058624-2016) על תוצאות אסיפה כללית של בעלי המניות של החברה מיום 3.5.2016 שאליו צורפה מדיניות התגמול, ודיווח מיידי מתקן מיום 22.3.2017 (מס' אסמכתא: 01-023767-2017) בדבר זימון אסיפה כללית לאישור מדיניות תגמול מתוקנת (שנוסחה צורף לאותו דיווח), המוכללים בדוח זה בדרך של הפניה.

2.10. ציוד וספקים

2.10.1. ציוד

הציוד העיקרי המשמש את החברה הוא: מרכזות, ארונות תקשורת (MSAG), כבלי נחושת, כבלים אופטיים, ציוד לתמסורת, מערכות וציוד לתקשורת נתונים, שרתים, נתבים ומודמי אינטרנט. החברה רוכשת את מרבית הציוד הנחוץ לתשתיות התקשורת שלה מחברות ישראליות הקשורות עם יצרניות של ציוד תקשורת מהעולם. החברה רוכשת חומרה ותוכנה ממספר ספקים עיקריים.

2.10.2.

שיעור רכישות מספקים עיקריים וצורת התקשורת עימם

החברה רואה כ"ספק עיקרי", לעניין סעיף 23 לתוספת הראשונה לתקנות פרטי התשקיף, ספק שהיקף הרכישות השנתי של החברה ממנו עלה על 5% מסך היקף הרכישות השנתי של הקבוצה או שהיקף הרכישות ממנו מסך היקף הרכישות של תחום הפעילות עלה על 10%.

במהלך שנת 2016 לא היה לחברה ספק עיקרי כהגדרתו לעיל.

2.10.3. תלות בספקים

רוב הציוד אשר נרכש בתחומי תקשורת נתונים, מיתוג, תמסורת ומערכות רדיו הינו ציוד ייחודי ולאורך כל שנות פעילותו האפשרות לקבל תמיכה, שלא מטעם היצרן, הינה מוגבלת.

לדעת החברה, נוכח חשיבות תמיכת היצרן במערכות מסוימות המשמשות את החברה, עשויה להיות לה תלות בספקים הבאים:

שם הספק	תחום
אלקטל, המיוצגת בישראל ע"י אלקטל טלקום בע"מ	תמסורת מטרו ומערכות הגישה לרשת ה- NGN
Juniper Networks	תמסורת מטרו
דיאלוגיק נטוורקס (ישראל) בע"מ	מרכזות מעבר לקישור בין מפעילים לרשת המיתוג בחברה
קומברס בע"מ	מרכזות מיתוג ללקוחות קצה ברשת ה- NGN
אדטראן אחזקות בע"מ	מערכות הגישה לרשת ה- NGN
EMC	חומרה ופתרונות לגיבויים, שחזורים ושרידות מערכות ותשתיות, ציוד אחסון
VMware	תשתית לרוב מערך הוירטואליזציה של השרתים

הסכמים עם ספקים בהם עשויה להיות לחברה תלות כאמור בסעיף זה, כוללים בדרך כלל תקופת אחריות לפרק זמן ובתנאים הקבועים בהסכמים, ולאחריה תקופה נוספת של תחזוקה או תמיכה. במידת הצורך, עשויה החברה להתקשר עם הספק בהסכם למתן שירותי תמיכה ו/או תחזוקה לפרק זמן נוסף. ככלל, יכללו הסכמים אלו סעדים שונים לחברה במקרה של הפרת ההסכם על ידי הספק. בדרך כלל, במועד ההתקשרות עם ספקים אלו, ההתקשרות הינה ארוכת טווח.

2.11. הון חוזר

לפרטים בנוגע להון החוזר של החברה, ראו סעיף 1.4 לדוח הדירקטוריון.

2.12. השקעות

למידע בנושא השקעות בחברות מוחזקות ראו ביאור 11 לדוחות 2016, וכן ראו סעיפים 3 ו-4 לפרק ד' בדוח תקופתי זה.

2.13. מימון

לחברה תשקיף מדף אשר התקופה להגשת הזמנות על פיו הינה עד ליום 29.5.2017.

2.13.1. שיעור הריבית הממוצעת והאפקטיבית על ההלוואות

ליום 31.12.2016 החברה אינה ממומנת על-ידי אשראי לטווח קצר (פחות משנה). להלן התפלגות ההלוואות לזמן ארוך (לרבות חלויות שוטפות):

תקופת ההלוואה	מקור המימון	סכום קרן (במיליוני ש"ח)	סוג מטבע או הצמדה	סוג הריבית ומנגנון השינוי	שיעור הריבית הממוצעת	שיעור הריבית האפקטיבית	טווח הריבית בשנת 2016
הלוואות לזמן ארוך	בנקים	978	ש"ח לא צמוד	משתנה, על בסיס שיעור ריבית הפריים*	1.71%	1.72%	1.80%-1.27%
	בנקים	2,234	ש"ח לא צמוד	קבועה	4.51%	4.56%	6.85%-2.40%
	מקורות חוץ-בנקאיים	734	ש"ח לא צמוד	משתנה על בסיס שיעור ריבית המק"מ לשנה**	1.57%	1.62%	1.62%-1.47%
	מקורות חוץ-בנקאיים	2,593	ש"ח לא צמוד	קבועה	4.41%	4.54%	6.65%-3.11%
	מקורות חוץ-בנקאיים	3,344	ש"ח צמוד למדד	קבועה	2.49%	2.55%	3.70%-2.20%

* שיעור ריבית הפריים - 1.6% נכון לחודש מרץ 2017.

** תשואת המק"מ לשנה (218) - 0.158% (ממוצע 5 ימי מסחר אחרונים של חודש פברואר 2017) לתקופת הריבית שהחלה ביום 1.3.2017.

לפרטים נוספים אודות הלוואות החברה, ראו ביאור 12 לדוחות 2016.

2.13.2. מגבלות בקבלת אשראי**2.13.2.1. מגבלות הכלולות בהלוואות החברה**

ראו ביאור 12 לדוחות 2016. לתאריך הדוחות הכספיים וכן לתאריך פרסום דוח תקופתי זה, החברה עומדת בכל המגבלות החלות עליה.

2.13.2.2. מגבלות בנק ישראל הקשורות ללווה בודד ולקבוצת לוויים

הוראות המפקח על הבנקים בישראל כוללות מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לוויים כלפי הבנקים. לעניין מגבלות אלה, החברה עשויה להיחשב כחלק מ"קבוצת לוויים" אחת עם קבוצת בי קומיוניקיישנס ובעלי השליטה בה. הוראות המפקח על הבנקים עלולות להשפיע מפעם לפעם על יכולתם של תאגידים בנקאיים להעניק אשראי נוסף לחברה. לעניין ההסמכה לקבוע מגבלות על העמדת אשראי לקבוצה עסקית בחוק הריכוזיות, ראו סעיף 1.7.4.7.

2.13.3. אשראי בר דיווח

נכון ליום 31 בדצמבר 2016, האשראי בר הדיווח של החברה, בהתאם לעמדה משפטית 104-15 של רשות ניירות ערך (אירוע אשראי בר דיווח) הינו אגרות החוב מהסדרות 6, ו - 9 של החברה, הכל כמפורט בביאור 12 לדוחות 2016 ובסעיף 5 לדוח הדירקטוריון.

2.13.4 סכומי אשראי שנתקבלו בתקופת הדוח / התחייבויות להעמדת אשראי

קבלת התחייבויות להעמדת אשראי לשנים 2016-2017

בשנים 2015-2017 התקשרה החברה בהסכמים עם גופים בנקאיים ומוסדיים במסגרתם קיבלה החברה מאותם גופים התחייבות להעמדת אשראי לצורך מיחזור חוב עתידי של החברה בשנת 2017 כדלקמן:

שיעור הריבית הכוללת הממוצעת (קבועה, שקלית ולא צמודה)	מח"מ (בשנים) ומועדי פרעון	היקף האשראי (במיליוני ש"ח)	מועד העמדת האשראי
4.2%	5 (פרעונות החל מחודש יוני 2020 ועד חודש דצמבר 2024)	1,400	יוני 2017 וספטמבר 2017

תנאי כל ההתחייבות הנ"ל וההלוואות שניתנו מכוחן כוללים תנאים דומים לתנאים שניתנו ביחס להלוואות אחרות שנטלה החברה המפורטים בביאור 12.6 לדוחות 2016, ובכלל זה: התחייבות שלא ליצור שעבודים נוספים על נכסי החברה (במגבלות מסוימות), התחייבות כי במקרה בו החברה תתחייב כלפי גורם כלשהו בהתחייבות בקשר עם עמידה באמות מידה פיננסיות, תתחייב החברה בהתחייבות זוהה גם ביחס לאשראי זה (בכפוף לחריגים מסוימים), וכן תנאי פרעון מיידי מקובלים (כגון ארועי הפרה, חדלות פרעון, הליכי פירוק או כינוס נכסים וכיוצא בזה, וכן Cross default, במגבלות מסוימות), אשר יחולו בשינויים המחוייבים גם ביחס לתקופות ההתחייבות להעמדת אשראי. חלק מההתחייבויות להעמדת אשראי בשנת 2017 כוללות גם תנאים דומים לתנאים שניתנו בגיוס חוב ציבורי מחודש אוקטובר 2015 כמפורט בביאור 12 לדוחות 2016.

במהלך שנת 2016 הועמד לחברה אשראי בסך של 1,400 מיליוני ש"ח מכוח התחייבויות להעמדת אשראי שניתנו לחברה. אשראי זה כלול בטבלה בסעיף 2.13.1.

לפרטים בנוגע לאשראי שהתקבל במהלך שנת הדוח באמצעות גיוס ציבורי ראו סעיף 2.13.5.

2.13.5 אגרות החוב של החברה

לפרטים אודות אגרות החוב שהונפקו על ידי החברה ראו ביאור 12 לדוחות 2016 וסעיף 5 לדוח הדירקטוריון.

ביום 21.4.2016 השלימה החברה הנפקה בדרך של הרחבת סדרת אגרות חוב (סדרה 9) הסחירה, על פי תשקיף מדף מיום 30.5.2014 כפי שתוקן בתיקון טעות סופר ביום 5.6.2014. במסגרת הנפקה זו הונפקו סך של 714,050,000 ש"ח ע.ג. בתמורה לסך של כ- 769 מיליון ש"ח. תנאי אגרות החוב שהונפקו כאמור הינם זהים לתנאי אגרות החוב מסדרה 9 שבמחזור.

2.13.6 דירוג אשראי

אגרות החוב של החברה מדורגות על-ידי סטנדרד אנד פורס מעלות בע"מ בדירוג il/AA/Stable ועל ידי מידרוג בע"מ בדירוג Aa2 באופק יציב.

לפרטים בנוגע להיסטוריית דירוגי החברה בשנתיים האחרונות ראו דיווחים מיידיים של החברה מהימים 21.4.2015, 7.9.2015, 17.4.2016 ו- 25.4.2016 (סטנדרד אנד פורס מעלות בע"מ), וכן מהימים 13.8.2014, 28.12.2014, 5.3.2015, 10.9.2015, 18.4.2016, 2.6.2016 ו- 12.7.2016 (מידרוג בע"מ) המוכללים בדוח זה בדרך של הפניה.

2.13.7 הערכת החברה ביחס לגיוס בשנה הקרובה (2017) ומקורות הגיוס

במהלך שנת 2017 צפויה החברה לפרוע סך של כ- 1.71 מיליארד ש"ח על חשבון קרן וריבית הלוואותיה (לרבות אג"ח).

החברה צפויה לממש התחייבויות להעמדת אשראי בסך 1.4 מיליארד ש"ח שקיבלה מבנקים וגופים מוסדיים שונים (ראו סעיף 2.13.4).

החברה מגייסת כספים מעת לעת לצרכי ניהול תזרים המזומנים שלה. אפשרויות המימון העומדות בפני החברה הינן: גיוס חוב באמצעות הלוואות חדשות מתאגידים בנקאיים ו/או באמצעות גיוס חוב פרטי או סחיר וכן מימוש התחייבויות להעמדת אשראי לשנת 2017 כמפורט בסעיף 2.13.4.

2.13.8 שעבודים וערבויות

למידע בנוגע לשעבודים וערבויות של החברה ראו ביאור 18 לדוחות 2016.

ערבות לאגרות חוב של די.בי.אס

בחודש ספטמבר 2015 חתמה החברה על כתבי ערבות לקיום התחייבויות די.בי.אס לתשלום מלוא יתרת חובותיה כלפי מחזיקי אגרות החוב מסדרה ב' של די.בי.אס בסך של כ- 1.05

מיליארד ש"ח (יתרת החוב נכון ליום 31.12.2016 הינה כ - 636 מיליון ש"ח), וזאת כנגד הפחתת שיעור הריבית השנתית שנושאות אגרות החוב (ב - 0.5%) וכן ביטול בטוחות והוראות מסוימות בשטרי הנאמנות ובאגרות החוב (ובכללן התחייבויות לעמידה של די.בי.אס בתניות פיננסיות ומגבלות על חלוקת דיבידנד על ידי די.בי.אס), והכל בהתאם לתנאים בשטרי הנאמנות של אגרות החוב ובאגרות החוב. בהתאם לתנאי אגרות החוב, הפחתת הריבית וביטול הבטוחות וכן הוראות מסוימות נוספות בתנאי אגרות החוב, מותנים בכך שדירוג החברה לא יפחת מ - (AA-) של "מעלות", או דירוג מקביל לו ("הדירוג המינימלי"), תנאי שהתקיים נכון למועד מתן הערבויות, וכי ככל שבעתיד יפחת דירוג החברה מהדירוג המינימלי, אזי תבוטל הפחתת הריבית, יועמדו מחדש הבטוחות שבוטלו, ישובו לחול ההוראות שבוטלו והערבות שהעמידה החברה תפקע.

לתנאי אגרות החוב מסדרה ב' ראו גם סעיף 5.13.2.

2.14. מיסוי

2.14.1. למידע בנושא מיסוי ראו ביאור 6 לדוחות 2016.

2.14.2. לפרטים ביחס להיבטי מיסוי בעניין התקשרות החברה בעסקה עם יורקום די.בי.אס לרכישת מלוא החזקותיה של יורקום די.בי.אס בדי.בי.אס (ראו סעיף 1.1.2), לרבות לעניין שומות מס שקיבלה החברה, וכן בעניין הסכם שומה והחלטת מיסוי בעניין די.בי.אס, ראו דוח עסקה מתקן מיום 13.3.2015 (מס' אסמכתא 050563-01-2015), דיווח מיידי מיום 31.1.2016 (מס' אסמכתא 020485-01-2016) וכן דיווח מיידי של החברה מהימים 18.9.2016 (מס' אסמכתא 124486-01-2016), 25.9.2016 (מס' אסמכתא 128125-01-2016) ו - 28.9.2016 (מס' אסמכתא 056163-01-2016) המוכללים בדוח זה על דרך של הפניה.

2.15. סיכונים סביבתיים ודרכי ניהולם

2.15.1. כללי

חלק ממתקני החברה, כגון מתקני שידור, מתקני תקשורת אלחוטיים, או מתקני מתח גבוה²⁷ הינם מקורות קרינה אלקטרומגנטית אשר נכללים בהגדרת "מקור קרינה" בחוק הקרינה הבלתי-מייננת.

2.15.2. חוק הקרינה הבלתי מייננת

החוק מסדיר את העיסוק במקורות קרינה, הקמתם והפעלתם וכן את הפיקוח עליהם. בין היתר, קובע החוק כי הקמה והפעלה של מקור קרינה טעונים היתר; קובע הוראות עונשיות ואחריות מחמירה על חברה שהפרה את הוראות החוק, עובדיה ונושאי משרה בה; מטיל על בעל היתר חובות רישום ודיווח וכן מקנה סמכויות פיקוח בעיקר לממונה על הקרינה הבלתי מייננת במשרד להגנת הסביבה ("הממונה"), לרבות לעניין תנאים בהיתר, ביטול ההיתר וסילוק מקור קרינה.

החברה הוציאה היתרי הפעלה מאת הממונה למתקני התקשורת ולאתרי השידור המופעלים על ידה. כמו כן, החברה פעלה להוצאת היתרי קרינה למתקני מתח גבוה המצויים בנכסי החברה, ונכון למועד הדוח התקבלו היתרי קרינה ל - 27 מתקני מתח גבוה כאמור. שני מתקנים נוספים נמצאים בתהליך להסדרת קבלת היתר.

יצוין, כי הממונה דורש היתרי בניה כתנאי להמשך תוקפם של היתרי ההפעלה למתקני התקשורת (לרבות מתקני שידור) שניתנו על ידו, וכן קיומם של תנאים נוספים, בין היתר, ביחס ל"מתקני גישה אלחוטיים" שהינם בעלי "אישור סוג" שניתן לחברה מאת הממונה. ראו גם סעיף 2.16.9.

החוק כולל פרק עונשין הקובע, בין היתר, כי הקמה או הפעלה של מקור קרינה בניגוד לתנאי מתנאי ההיתר וכן הקמה או הפעלת מקור קרינה בלא היתר לאחר קבלת התראה בכתב מאת הממונה, הינן עבירה פלילית מסוג אחריות קפידה.

2.15.3. היתרים

לעניין היתרים למתקני שידור הדרושים מכוח חוק התכנון והבניה, ראו סעיף 2.16.9.

2.15.4. מדיניות החברה בעניין ניהול סיכוני קרינה

החברה מיישמת נוהל עבודה לגבי הקמה, הפעלה ומדידה של מקורות קרינה בלתי מייננת, ונוהל אכיפה מתאים שאושר על-ידי דירקטוריון החברה. בחברה הוגדר ממונה על יישום נוהל

²⁷ הקמת מתקני מתח גבוה (שנאים) באתרי החברה נועדה לצורך אספקת אנרגיה לשימוש במתקני החברה. הקמה והפעלה של מתקנים אלה דורשת היתר הקמה וכן היתר הפעלה בהתאם לחוק הקרינה הבלתי מייננת.

האכיפה. דיווחים תקופתיים על סטאטוס מקורות קרינה מועברים למנכ"ל החברה ולדירקטוריון.

2.16. מגבלות ופיקוח על פעילות החברה

החברה כפופה למערכות דינים שונות המסדירות ומגבילות את פעילותה העסקית. הגוף העיקרי המפקח על פעילות החברה, כחברת תקשורת, הינו משרד התקשורת.

2.16.1. פיקוח על תעריפי החברה

על תעריפי החברה חלים הסדרים מכוח סעיפים 5 ו-15 עד 17 לחוק התקשורת ומכוח רישיון המפי"א, כמפורט בהמשך סעיף זה.

לפיקוח על תעריפי החברה (כמפורט להלן) מספר השלכות - תעריפי החברה חשופים להתערבות רגולטורית (אף אם אינם נקבעים בתקנות או בסלי תשלומים חלופיים), ומעת לעת, חשופה החברה לשינויים מהותיים במבנה התעריפים שלה וברמת התעריפים. מנגנון עדכון התעריפים המפוקחים כפי שנקבע בחקיקה המסמיקה ובתקנות מוביל לכך שבממוצע נשחקו ריאלית תעריפי החברה המפוקחים על פני השנים. הפיקוח על התעריפים יוצר או עלול ליצור לחברה קשיים במתן מענה תחרותי הולם לשינויים בשוק ולהצעות המתחרים בלוחות זמנים קצרים. כמו כן, המגבלות על מתן הנחות בתעריפים מגבילות את החברה בהשתתפות במכרזים מסוימים.

להלן עיקרי הסדרי הפיקוח על תעריפי החברה:

2.16.1.1 בהתאם לחוק התקשורת רשאי שר התקשורת לקבוע, בהסכמת שר האוצר, תשלומים (לרבות מירביים או מזעריים) בעד שירותי בעל רישיון. קביעת התשלומים יכולה להיעשות, בין היתר, בהתבסס על (1) עלות לפי שיטת חישוב שיוורה השר בתוספת רווח סביר; או (2) נקודות ייחוס הנגזרות מאלה: תשלום בעד שירותים שנותן בעל הרישיון; תשלום בעד שירותים בני השוואה; תשלומים במדינות אחרות בעד שירותים כאמור.

במסמך מדיניות הרחבת התחרות נקבע כי תוך 6 חודשים מפרסום הצעת מדף (למכירת שירותים סיטונאיים) יפעל השר לשינוי שיטת הפיקוח על תעריפי החברה כך שהפיקוח יעשה על ידי קביעת מחיר מרבי²⁸. בין החברה למשרד התקשורת מתנהלים מגעים לעניין זה.

לעניין האמור בסעיף זה ראו גם סעיף 1.7.3.

2.16.1.2 תעריפים הקבועים בתקנות (FIX) - תעריפי השירותים המפוקחים של החברה (טלפוניה ושירותים נוספים) שנקבעו בתקנות, התעדכנו על-פי נוסחת הצמדה בניכוי מקדם הפחתה כקבוע בתקנות, כך שבממוצע נשחקו תעריפי החברה המפוקחים במונחים ריאליים. יצוין, כי בחמש השנים האחרונות לא עודכנו תעריפי התקנות, ויום העדכון נדחה. בהתאם למצוין בתקנות ובהוראת השעה הרלבנטית, הדחיה תובא בחשבון בעדכון הבא.

2.16.1.3 לשר התקשורת והאוצר סמכות (לפי סעיף 5 לחוק התקשורת) לקבוע תשלומים בעד קישור גומלין או בעד שימוש של בעל רישיון במתקני בזק של בעל רישיון אחר ולתת הוראות בעניין (לרבות ביחס להסדרים נלווים), בין השאר, בהתבסס על הפרמטרים המנויים בסעיף 2.16.1.1.

2.16.1.4 סלי תשלומים חלופיים - אם נקבעו תעריפים שאינם מירביים או מזעריים לשירותים המפוקחים, רשאית החברה להציע סל תשלומים חלופי למקבץ של שירותי הבזק בתשלומים קבועים כאמור, ובלבד ששרי התקשורת והאוצר לא התנגדו לסל. בדוח גרונאו נקבע, כי סל תשלומים חלופי יאושר רק אם הוא יהיה כדאי ל-30% או יותר מהמנויים הצורכים את השירותים המוצעים בסל וכי שיעור ההנחה המירבי המותר במסגרת סל תשלומים חלופי יהיה גבוה יותר ככל שנתח השוק של הקבוצה בטלפוניה הנייחת יהיה קטן יותר²⁹.

אם נקבעו תשלומים מרביים או מזעריים לפי סעיפים 5 או 15 לחוק התקשורת בעד שירותי בזק הניתנים לבעל רישיון אחר, רשאית החברה להציע באופן בלתי מפלה,

²⁸ בדוח ועדת גרונאו לכללי התחרות בתחום התקשורת ובמכתב שר התקשורת דאז מיום 13.8.2008 בדבר אימוץ הדוח (בשינויים) ("דוח גרונאו") נקבע, כי כל עוד נתח השוק של הקבוצה גבוה מ-60% יימשך הפיקוח על תעריפי החברה במתכונת של קביעת תעריפים מחייבים (FIX).

²⁹ שיעור הנחה מירבי של 25% כשנתח השוק של הקבוצה בין 75%-85% ו-40% כאשר הנתח בין 60%-75%.

כל בעל רישיון אחר הן סל תשלומים חלופי למקבץ שירותים בתשלומים מרביים או מזעריים, והן שירותים כאמור יחד עם שירותים שלא נקבע להם תשלום לפי סעיפים 5 או 15 לחוק התקשורת, ככל שהשרים לא התנגדו.

2.16.1.5 שירות שלא נקבע לו תשלום או שנקבע לו תשלום מרבי או מזערי לפי סעיפים 5 או 15, רשאית החברה לדרוש בעדו תשלום סביר. שר התקשורת רשאי להורות לחברה לדווח לו על תשלום שבכוונתה לדרוש כאמור ועל כל שינוי בתשלום טרם מתן השירות או השינוי. אם ראה שר התקשורת כי החברה מתכוונת לדרוש תשלום שאינו סביר, או תשלום שמעורר חשש לפגיעה בתחרות הוא יהיה רשאי להורות לחברה (לתקופה שלא תעלה על שנה) על גובה התשלום אותו היא רשאית לדרוש בגין השירות, או להורות על הפרדת תשלום בעד שירות מהתשלום בעד מקבץ שירותים. בחינת השר אם תשלום אינו סביר יכול שתיעשה, בין השאר, בהתאם לפרמטרים כאמור בסעיף 1.16.1.1(1), והשר רשאי לבחון את התשלום בהתבסס על האמור בסעיף 2.16.1.1(2).

2.16.1.6 לשימוע מיום 17.11.2014 לעניין מנגנון מניעת צמצום מרווחים, והעברת הצעות שיווקיות לאישור משרד התקשורת, וכן לשימוע לשירות טלפוניה סיטונאית במתכונת מכירה חוזרת (Resale) ולתעריפי שירותים סיטונאיים - ראו סעיף 1.7.3.

2.16.2 רישיון המפ"א של החברה

החברה פועלת, בין היתר, מכוח רישיון המפ"א³⁰. ברישיון המפ"א נקבעו הוראות שעניינן בעיקר:

2.16.2.1 היקף הרישיון, השירותים שעל החברה לספק וחובת השירות האוניברסלי

על החברה לספק שירותיה לכל דורש בתנאים שוויוניים לכל סוג שירות, ללא תלות במיקום או בעלות הייחודית. הרישיון אינו מוגבל בזמן; השר רשאי לשנות, לבטל, ולהתלות את הרישיון וכל חלק ממנו אינו ניתן להעברה, לשעבוד או לעיקול. לעניין הוספת שירותים סיטונאיים לרישיון החברה ראו סעיף 1.7.3.

2.16.2.2 כללי הפרדה מבנית

לתיאור כללי ההפרדה המבנית החלים על החברה ותנאים לביטולה, ראו סעיף 1.7.2.

2.16.2.3 תעריפים

החברה תספק שירות או חבילת שירותים שלא נקבע להם תעריף לפי סעיפים 15 או 15א לחוק התקשורת במחיר סביר, ותציעם לכל דורש, ללא אפליה, ובתעריף אחיד. ראו גם סעיף 2.16.1.

2.16.2.4 שיווק סלי שירותים משותפים

לגבי ההוראות ברישיון המפ"א המאפשרות לחברה לבקש לשווק סלי שירותים משותפים בכפוף למגבלות, ראו סעיף 1.7.2.2.

2.16.2.5 תפעול רשתות החברה ורמת שירותיה

על החברה לקיים ולתפעל את הרשת, ולקיים שירותיה בכל עת, לרבות בשעת חירום, באורח תקין וסדיר, בהתאם לדרישות הטכניות ולדרישות ביחס לטיב שירות, ולפעול לשיפור שירותיה. הרישיון כולל נספח בדבר "רמת השירות למנוי", אשר נקבע כי יתוקן לאחר שהחברה תמציא למשרד נתונים. החברה העבירה למשרד הצעות לתיקון הנספח תוך התאמתו למציאות ולרישיונות של מפעילים אחרים, אך נכון למועד פרסום הדוח התיקון טרם בוצע. לשימוע בעניין מענה במוקדים ראו סעיף 1.7.4.4(א).

2.16.2.6 קישור גומלין ושימוש

נקבעו הוראות לעניין חובת קישור גומלין לרשת ציבורית אחרת ומתן אפשרות שימוש לבעל רישיון אחר; כמו כן נקבעה חובה לספק שירותי תשתית לבעל רישיון אחר בתנאים סבירים ושוויוניים, ולהימנע מהעדפה לבעל רישיון שהוא חברה בעלת זיקה.

2.16.2.7 הסדרים בתחום הביטחון

30 העתק רישיון המפ"א מפורסם באתר האינטרנט של משרד התקשורת בכתובת - www.moc.gov.il

נקבעו הוראות לעניין הפעלת רשת החברה בשעת חירום, לרבות חובת תפעול באופן שימנע קריסתה בשעת חירום.

על החברה לבצע עבור כוחות הביטחון בישראל ומחוצה לה שירותי בזק ושירותי הקמה ותחזוקה של תשתית וציוד קצה, כקבוע בהסכמים שלה עם כוחות הביטחון. כמו כן, החברה תספק שירותים מיוחדים לכוחות הביטחון. החברה תפעל לכך שכל רכש והתקנה של חומרה במתקני בזק שלה, למעט ציוד קצה, ייעשה בהתאמה מלאה להוראות שניתנו לחברה לפי סעיף 13 לחוק התקשורת.

על החברה למנות ממונה ביטחון ולמלא בקפדנות אחר הוראות הביטחון שבנספח לרישיון.

לתיקון הרשיון בעניין רציפות שירותים בעת חירום ותקלות משמעותיות, ראו סעיף (ב).

2.16.2.8 פיקוח ודיווח

על החברה מוטלות חובות דיווח נרחבות למשרד התקשורת. כמו כן, למנהל הכללי של משרד התקשורת (כהגדרתו ברישיון החברה) הוקנו סמכויות כניסה למתקנים ומשרדים המשמשים את החברה ותפיסת מסמכים.

2.16.2.9 עניינים שונים

(א) רישיון המפ"א כולל מגבלות על רכישה, החזקה והעברה של אמצעי שליטה בהתאם להוראות צו התקשורת (ראו סעיף 2.16.3), וכן מגבלות על "בעלות צולבת", שעיקרן איסור על החזקה צולבת בידי גופים שהם בעלי זיקה למפ"א מהותי אחר³¹ כאמור ברישיון, ומגבלות על החזקה צולבת בידי גופים בעלי רישיונות מפ"א או רישיונות כלליים באותו מגזר פעילות.

(ב) החברה המציאה למנהל הכללי של משרד התקשורת ערבות בנקאית בסך של 10 מיליון דולר להבטחת מילוי תנאי הרישיון ולשיפוי המדינה על כל נזק שייגרם לה עקב הפרתם על ידי החברה.

(ג) המנהל הכללי של משרד התקשורת מוסמך להטיל עיצום כספי על הפרת תנאי מתנאי הרישיון (לעניין זה ראו גם סעיף 1.7.4.6).

(ד) החברה רשאית להשקיע במהלך שנה קלנדארית עד 25% מהכנסותיה השנתיות בפעילות שלא נועדה לשם מתן שירותי החברה (כאשר הכנסות חברות בנות אינן נחשבות כהכנסות של החברה לעניין זה).

לשוק סיטונאי ותיקי שירות סיטונאיים ראו סעיף 1.7.3.

2.16.3 צו התקשורת

החברה הוכרזה כנותנת שירותי בזק חיוניים על פי צו התקשורת. מכוח הכרזה זו, מחויבת החברה לספק סוגים מסוימים של שירותים ואינה רשאית להפסיקם או לצמצמם, וביניהם - שירות טלפון בסיסי, שירות תשתית, שירות תמסורת ושירות תקשורת נתונים, לרבות קישור גומלין, ושירותים נוספים המנויים בתוספת לצו.

עיקרי הוראות נוספות בצו התקשורת:

2.16.3.1 מגבלות על העברה ורכישה של אמצעי שליטה בחברה, ובכלל זה - איסור על החזקת אמצעי שליטה מסוג מסוים בשיעור של 5% או יותר בלא אישור בכתב ומראש של ראש הממשלה ושר התקשורת ("השרים").

2.16.3.2 העברה או רכישה של שליטה בחברה טעונה אישור השרים ("היתר שליטה"). בהיתר השליטה ייקבע שיעור החזקה מזערי בכל אחד מאמצעי השליטה בחברה בידי בעל היתר השליטה, כאשר העברה של מניות או הנפקת מניות על ידי חברה, שכתוצאה ממנה יפחת שיעור החזקותיו של בעל היתר השליטה אל מתחת לשיעור המזערי - אסורה ללא אישור השרים מראש, בכפוף לחריגים מותרים (ביניהם הנפקה לציבור על פי תשקיף או מכירה או הקצאה פרטית למשקיעים מוסדיים)³².

2.16.3.3 החזקות שלא ניתנו להן אישורים כאמור ייחשבו ל"חזקות חורגות". בצו נקבע כי לא יהיה תוקף להפעלת זכות מכוח החזקות חורגות, וכן נקבעו הוראות המסמיכות

³¹ מפ"א בעל נתח שוק של 25% או יותר.

³² לשיעור ההחזקה המזערי בהיתר השליטה של קבוצת בי קומיוניקיישנס וירידה משיעור זה ראו סעיף 1.7.6.3.

את השרים ואת החברה לפנות לבית המשפט בבקשה למכירה כפויה של החזקות חורגות.

2.16.3.4 נקבעה חובת דיווח של החברה לשרים, עם דרישה, על כל מידע בעניינים הקשורים למתן שירות חיוני.

2.16.3.5 לפחות 75% מחברי הדירקטוריון בחברה יהיו אזרחי ישראל ותושביה בעלי סיווג בטחוני והתאמה בטחונית, כפי שיקבע שירות הבטחון הכללי. יו"ר הדירקטוריון, הדירקטורים החיצוניים, מנכ"ל החברה, משנה למנכ"ל, ובעלי תפקידים נוספים בחברה כמפורט בצו יהיו אזרחי ישראל ותושביה ובעלי סיווג בטחוני לפי סווג המשרה.

2.16.3.6 נקבעו דרישות "ישראליות" לגבי בעל השליטה בחברה: לעניין יחיד - הוא גורם ישראלי (כהגדרתו בצו), לעניין תאגיד - הוא מואגד בישראל, מרכז עסקיו בישראל וגורם ישראלי מחזיק בלפחות 19% מאמצעי השליטה בו.

2.16.3.7 נדרש אישור השרים להקניית זכויות בנכסים מסוימים של החברה (מתגים, רשת כבלים, רשת תמסורת ומאגרי נתונים ומידע). בנוסף, הקניית זכויות באמצעי שליטה בחברות בנות של החברה, לרבות הקצאת מניות בשיעור העולה על 25% בידי חברת הבת, טעונה אישור השרים.

2.16.3.8 פעולות מסוימות של החברה טעונות אישור שר התקשורת, וביניהן פירוק מרצון, פשרה או הסדר בין החברה לבין נושיה, שינוי או ארגון מחדש של מבנה החברה, מיזוג ופיצול של החברה.

2.16.4 סמכויות לגבי מקרקעין

על פי הוראות סעיף 4(ו) לחוק התקשורת, העניק שר התקשורת לחברה סמכויות הקשורות למקרקעין בהתאם לקבוע בפרק ו' לחוק.

החוק מבחין בין קרקע שהיא בבעלות המדינה, רשות הפיתוח, הקרן הקיימת לישראל, רשות מקומית או תאגיד שהוקם על פי חוק ושהחזקה בה היא בידי אחד מהם, וכן דרך ("קרקע ציבורית") לבין קרקע אחרת ("מקרקעין פרטיים"). לגבי קרקע ציבורית יכולה החברה, וכל אדם שהיא הרשתה, להיכנס אליה לצורך ביצוע עבודות להנחת רשת ואחזקתה ולמתן שירותי בזק, ובלבד שהנחת הרשת נעשתה בהתאם להוראות חוק התכנון והבנייה. בתיקון חוק התקשורת וחוק התכנון והבנייה במסגרת חוק ההסדרים בוטלה חובת קבלת אישור הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, כך שפעולות מסוימות אינן טעונות היתר בניה אם הן מבוצעות בידי בעל רשיון שהוענקו לו סמכויות לפי פרק ו' לחוק התקשורת, ואם הן נעשות בהתאם לתכנית מאושרת.

הנחת רשת במקרקעין פרטיים תיעשה בהתאם להוראות חוק התכנון והבנייה, וטעונה הסכמת בעל המקרקעין, החוכר לדורות או הדייר המוגן, לפי העניין.

בהתאם להוראת תקנות הבזק (התקנה, תפעול ותחזוקה), תשמ"ה-1985, אם לדעת החברה, מתן שירותי בזק למבקש מחייב התקנת מתקן בזק, בחצרי המבקש (או בחצרים משותפים), רשאית החברה לדרוש מן המבקש כתנאי מוקדם למתן שירותי הבזק המבוקש, להקצות לחברה בחצרים מקום מתאים להתקנת המתקן, לשימוש החברה בלבד, והיא רשאית לתת שירות באמצעות המתקן גם למבקשים אחרים.

על-פי תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר תנאים ואגרות), תש"ל - 1970, על מבקש היתר להקמת בניין מגורים קיימת חובה להתקין תשתיות לשירותי טלפון, רדיו טלוויזיה ואינטרנט על מנת שהלקוח יוכל לבחור ספק כרצונו. בבנייני מסחר, אם מותקנים מתקני תקשורת, תונח תשתית תת קרקעית. במקביל תוקן רישיון החברה (כמו גם רישיונות הוט טלקום ודי.בי.אס) כך שככל שהחברה משתמשת בתיוול הפנימי (החלק מרשת הגישה, המותקן בחצרי של אדם ובחצרים משותפים, והנועד לשמש את החצרים של אותו אדם בלבד) לשם מתן שירותיה, מוטלת עליה חובה לספק שירותי תחזוקה לתיוול הפנימי שהותקן על-ידי מבקש ההיתר, בלי שיהיה בכך להקנות לה זכויות קניין כלשהן בתיוול הפנימי. בהמשך לשימוע שפורסם ביום 7.5.2015 בנושא תיוול במבני מגורים, מקיים משרד התקשורת שולחן עגול בהשתתפות החברה, די.בי.אס, הוט ו- IBC להגעה להסדר בעניין הנחת התשתית במבנים חדשים.

2.16.5 חסינויות וסייגים לאחריות

שר התקשורת העניק לחברה חסינויות מסוימות מאחריות לנזקים, המנויות בפרק ט' לחוק התקשורת, בהתאם לסמכותו להעניק חסינויות לבעל רישיון כללי.

בנוסף, בסעיף 13 לחוק התקשורת נקבעו סייגים לאחריות פלילית ואזרחית למעשה שנעשה במסגרת מילוי הוראה למתן שירותים לכוחות הביטחון מכוח הסעיף.

2.16.6 תקנות וכללים לפי חוק התקשורת

נכון למועד פרסום הדוח התקופתי חלות על החברה תקנות בשלושה תחומים עיקריים נוספים: (1) הפסקה, עיכוב או הגבלה של פעולות בזק ושירותי בזק; (2) התקנה, תפעול ותחזוקה; (3) דרכי הפיקוח על פעולותיו של בעל הרישיון.

2.16.7 דיני הגבלים עסקיים

2.16.7.1 הממונה על הגבלים עסקיים (בסעיף זה- "הממונה") הכריז על החברה כעל בעלת מונופולין בתחומים אלה:

א) שירותי טלפון בסיסי, מתן שירותי תשתית תקשורת, ושירותי העברה ותמסורת של שידורים לציבור³³.

ב) אספקת שירותי גישה בקצב מהיר באמצעות רשת הגישה למנוי³⁴.

ג) אספקת שירותי גישה בקצב מהיר לספקי אינטרנט באמצעות רשת בזק ציבורית מרכזית.

הכרזת הממונה על החברה כעל בעל מונופולין מהווה ראיה לכאורה לנקבע בה, בכל הליך משפטי, ובכלל זה בהליכים פליליים.

2.16.7.2 החברה אימצה נוהל אכיפה פנימית ובו כללים, הנחיות ומערך דיווח ובקרה פנימיים, שתכליתם להבטיח כי פעילות החברה ועובדיה תתבצע בהתאם להוראות חוק ההגבלים העסקיים.

2.16.7.3 לעניין המיזוג בין החברה לבין די.בי.אס, ראו סעיף 1.1.2.

2.16.7.4 במסגרת אישור מיזוג החברה ופלאפון מיום 26.8.2004 (כפי שתוקן בהמשך) הוטלו תנאים מגבילים שעיקרם איסור הפליה לטובה של פלאפון באספקת מוצר שבו החברה הינה מונופולין, איסור כריכת אספקת מוצרים מסוימים על ידי איזו מהחברות ברכישת מוצרים או שירותים מהאחרת ומגבלות על פעילויות מסוימות משותפות.

2.16.7.5 במסגרת אישור מיזוג וואלה והחברה מיום 12.9.2010, הוטלו תנאים המגבילים הפליה לטובה של וואלה מול מתחרות שלה.

2.16.7.6 ביום 11.10.2011 התקבלה בחברה הודעת רשות ההגבלים העסקיים לפיה שוקל הממונה לקבוע, בהתאם לסמכותו על פי סעיף 43(א)(5) לחוק ההגבלים העסקיים, כי החברה ניצלה לרעה את מעמדה בניגוד להוראות סעיף 29א לחוק ההגבלים העסקיים. בהודעה נמסר, כי הממונה שוקל לקבוע כי החברה סירבה לספק שירותי תמסורת המשמשים לאספקת שירותי טלפוניה ואינטרנט לסלקום ולפרטנר. יצוין, כי החל מחודש אוקטובר 2010 בהתאם להחלטת משרד התקשורת מספקת החברה שירותי תשתית ותמסורת גם לסלקום ולפרטנר.

2.16.7.7 ביום 16.11.2014 התקבלה בחברה קביעתו של מ"מ הממונה על הגבלים עסקיים בהתאם לסעיף 43(א)(5) לחוק ההגבלים העסקיים לפיה החברה ניצלה לרעה את מעמדה כבעלת מונופולין וקבעה מחירי קנייה ומכירה בלתי הוגנים של השירות שבמונופולין, בניגוד להוראות סעיף 29א לחוק ההגבלים העסקיים בקובעה "מרווח שלילי" באמצעות קביעת מחיר שירותי אינטרנט וטלפוניה שהוא נמוך ממחיר תשתית האינטרנט בלבד, וזאת במסגרת מבצע. על פי הקביעה מחירים אלה גרמו למתחרה המעוניין להציע שירות כאמור להימצא בנחיתות תחרותית מובנית. החברה הגישה ערר על הקביעה לבית הדין להגבלים עסקיים.

2.16.8 פקודת הטלגרף

פקודת הטלגרף מסדירה את השימוש בספקטרום האלקטרומגנטי, וחלה בין היתר על השימוש שעושה החברה בתדרי רדיו, כחלק מהתשתית שלה. הקמה והפעלה של מערכת שעושה שימוש בתדרי רדיו כפופה, על פי פקודת הטלגרף, למתן רישיון, והשימוש בתדרי רדיו כפוף להועדה והקצאה של תדר מתאים. לפי פקודת הטלגרף מוטלות אגרות רישיון ואגרות בעד הועדת תדרים והקצאתם.

³³ הכרזה מיום 30.7.1995.

³⁴ ביום 10.11.2004 פיצל הממונה את הכרזתו מיום 11.12.2000 בתחום תשתית הגישה לאינטרנט לשתי הכרזות נפרדות (הכרזות 2 ו-3).

הממשלה מתמודדת עם המחסור הקיים בתדרי רדיו לשימוש הציבור בישראל (בין השאר, בשל הקצאה של תדרים רבים לשימושים בטחוניים), בדרך של הגבלת מספר הרישיונות הניתנים לשימוש בתדרים, וכן על ידי מתן תמריצים לשימוש יעיל בתדרים.

2.16.9. הקמת מתקני תקשורת

2.16.9.1 כללי

תכניות המיתאר הארציות לתקשורת, תמ"א 36 (בתחומי הקו הירוק) ותמ"א 56 (בשטחים) נועדו להסדיר את הפריסה ואופן ההקמה של מתקני תקשורת באופן שיתאפשר כיסוי לשידור ולקליטה של רדיו, טלוויזיה ותקשורת אלחוטית, תוך מניעת מפגעי קרינה ומזעור הפגיעה באיכות הסביבה והנוף, ובמגמה לפשט ולייעל את תהליכי ההקמה של המתקנים.

סיווג המתקנים לפי המשתנים הטכניים שלהם והממדים הפיסיים, המשפיעים בסופו של דבר על קביעת טווחי בטיחות להגנה בפני השפעות קרינה ועל מידת התבלטותם בנוף, קבע אילו מתקנים ייכללו בחלק א' של תמ"א 36 ואילו בחלק ב' של התוכנית.

החברה הקימה ומקימה מתקני שידור ומתקני תקשורת אלחוטיים לצורך שירותי השידור של לקוחותיה, וכן עושה שימוש במתקני תקשורת אלחוטיים בעיקר לצורך אספקת שירותים לאיזורים שאינם מחוברים לתשתית התקשורת הנייחת (אזורים מרוחקים או יישובים חדשים).

2.16.9.2 תמ"א 36א'

(א) חלק א' של תמ"א 36 עוסק בהנחיות להקמת מתקני שידור קטנים וזעירים.

(ב) החברה הוציאה היתרי בניה למרבית מתקני השידור הקטנים בהתאם לתמ"א 36א'. מעת לעת עולה צורך בהוספת מתקני שידור המחייבים טיפול בהוצאת היתרי בניה על פי תמ"א 36א'.

(ג) החברה סבורה, כי לא חלה עליה חובה לקבל היתרי בניה למתקני שידור זעירים, בשל הפטור שניתן בעניין זה בחוק התכנון והבניה ובחוק התקשורת ביחס ל"מתקני גישה אלחוטית" (שעליהם נמנים מתקני השידור הזעירים).

(ד) על שולחן הממשלה ממתינה, מאז שנת 2008, טיוטה לתיקון תמ"א 36א' (תמ"א 1/א/36), שעיקרה שינוי ההנחיות לרישוי מתקני שידור קטנים וזעירים, לרבות קביעת מסלולי רישוי שונים (מהיר ורגיל), בהתאם למיקום וטווח הבטיחות לציבור של כל מתקן והסדרי שיפוי בגין תביעות לפיצויים לפי סעיף 197 לחוק התכנון והבניה.

אימוץ הטיוטה והפיקתה למחייבת עשוי לעורר קשיים מעשיים אשר עלולים להקשות על החברה להעניק לציבור חלק משירותיה אותם היא מחויבת להעניק על פי דין.

2.16.9.3 תמ"א 36ב'

חלק ב' של תמ"א 36 עוסק בהנחיות להקמת מתקני שידור גדולים. בטיטות התכנית מינואר 2008 (אשר הובאה לאישור הממשלה בחודש אוגוסט 2010 אך טרם אושרה), שונתה הגדרת מתקן שידור גדול כך שרישוי מתקני שידור, שקודם לתיקון המוצע סווגו כגדולים, יהיה לפי תמ"א 1/א/36 (לכשתאושר), שאינה כוללת הוראות מעבר המאפשרת הליך רישוי מקוצר. שינוי ההגדרות של מתקני שידור גדולים עשוי לעורר קשיים מעשיים אשר עלולים להקשות על החברה להעניק לציבור משירותיה אותם היא מחויבת להעניק על פי דין.

בטיטות מינואר 2008 הוצעה הוראת מעבר אשר צפויה לאפשר מתן רישוי לאתרי שידור קיימים אף אם אינם עומדים בדרישות תמ"א 36ב, בכפוף לתנאים ומגבלות מסוימים, ובלבד שיעמדו במגבלות הבטיחות המפורטות בתוכנית. כן הוצע בטיטות מינואר 2008 לכלול הוראה המחייבת את מבקש הבקשה להיתר (לרבות בגין אתרים קיימים) לתת לוועדה המקומית כתב שיפוי בגין פיצויים לפי סעיף 197 לחוק התכנון והבניה, ככל שייפסקו כנגד הוועדה.

תמ"א 36ב/טרם אושרה על ידי הממשלה ואין וודאות באשר לנוסח הסופי שיאושר.

הערכות החברה בדבר השפעת תיקוני תמ"א 36 (חלק א' ו-ב') על פעילות החברה ותוצאותיה הן מידע צופה פני עתיד. הערכות אלו עשויות שלא להתממש, או להתממש באופן שונה מהותית מכפי שנחזה, בין היתר, בתלות בנוסח הסופי של

התמ"א הרלוונטית. כאמור לעיל, בשלב זה, בו טרם פורסם נוסחה הסופי של התמ"א אין באפשרות החברה להעריך את מלוא השפעות תיקוניהן על החברה.

2.16.9.4 תמ"א 56- מתקני תקשורת בשטחים

בחודש יוני 2008 נכנסה לתוקף תוכנית מתאר ארצית 56 המסדירה את אופן ההקמה והרישוי של מתקני תקשורת בשטחים. התוכנית כוללת הוראות מעבר למתקנים שהוקמו בהיתר ולמתקנים קיימים.

התוכנית כוללת דרישה להפקת רישיון תקשורת ולקבלת הסכמת הממונה על הרכוש הממשלתי במינהל האזרחי.

החברה הסדירה רישוי של 76 מתקנים הנמצאים בשטחים וכן מצויה בהליכים להסדרת הרישוי של חמשת המתקנים הנוותרים הנמצאים בשטחים. כמו כן, בחודש נובמבר 2016 התקבלה בחברה הודעה מהמינהל האזרחי (קמ"ט תקשורת) לפיה עליה להסדיר גם את רישוי מתקנים המצויים בחצרי לקוח (להבדיל מהמתקנים שצוינו לעיל המצויים בחזקת החברה). להערכת החברה מדובר בעשרות אתרים והיא בוחנת את עמדתה בנושא.

2.16.9.5 לעניין היתרי קרינה למתקני תקשורת ושידור ראו סעיף 2.15.

2.16.9.6 פטור מהיתר להוספת אנטנות למתקני שידור קיימים כדין

הוספת אנטנה למתקן שידור קיים כדין פטורה מקבלת היתר בכפוף לקיומם של תנאים וסייגים מצטברים המפורטים בתקנות התכנון והבניה (עבודות ומבנים הפטורים מהיתר), התשע"ד-2014. החברה פועלת בהתאם לצורך להוספת אנטנות במתקני השידור של החברה על פי המנגנון הקבוע בתקנות הנ"ל.

2.17. הסכמים מהותיים

להלן תיאור תמציתי של הסכמים מהותיים, שלא במהלך העסקים הרגיל של החברה, שנחתמו בתקופת הדוח התקופתי ו/או שהיו בתוקף בתקופה האמורה:

2.17.1 שטרי הנאמנות לאגרות החוב (סדרות 10-6) שהנפיקה החברה - ראו פרטים בביאור 12.3 לדוחות 2016 ובסעיף 5 לדוח הדירקטוריון.

2.17.2 נדל"ן

2.17.2.1 הסכם העברת נכסים בין החברה למדינה מיום 31.1.1984

הסכם בין המדינה לבין החברה, שלפיו הוקנו לחברה זכויות המדינה בנכסים שעמדו לרשות משרד התקשורת לצרכי מתן שירותי בזק, והחברה באה במקום המדינה לגבי הזכויות בנכסים האמורים ולגבי החובות וההתחייבויות המתייחסות לזכויות אלה ערב תחילתו של ההסכם. כמו כן, על פי ההסכם האמור, הועברו לחברה זכויותיה, סמכויותיה, חובותיה והתחייבויותיה של המדינה לפי ההסכמים, וכן ההתקשרויות והעסקאות שהיו בני תוקף בתחום שירותי בזק ערב תחילתו של ההסכם.

2.17.2.2 הסכם הפשרה מיום 15.5.2003 בין החברה למדינה ומינהל מקרקעי ישראל בענין הזכויות הנוגעות למקרקעין.

2.7.4.3 ראו סעיף

2.17.2.3 הסכם בין החברה לבין רשות הדואר מיום 30.6.2004

הסכם בין החברה ורשות הדואר להגדרה והסדרה של זכויות החברה ורשות הדואר בנכסים המשותפים להן. בהסכם פורטו הנכסים המשותפים והוגדר חלקו של כל צד בהם. נקבע, כי כל אחד מן הצדדים יהיה בעל זכויות בלעדי בחלקו, למעט לעניין זכויות ברכוש משותף, זכויות בניה או זכויות שנקבע לגביהן מפורשות אחרת. ההסכם קובע, בין היתר, מנגנון של זכות סירוב אם צד ירצה לבצע עסקת מכר וזכות קדימה לעניין עסקת שכירות. לגבי מספר נכסים נוספים נקבע כי בעל הזכויות הבלעדי בהם, בשלמות, יהיה צד אחד שנקבע.

2.17.3 הסכמי עבודה

2.17.3.1 הסכם פנסיה מקיפה מיום 21.9.1989 בין החברה, ההסתדרות והנציגות המשותפת של ועדי העובדים לבין קרן מקפת מרכז לפנסיה ותגמולים אגודה שיתופית בע"מ קובע הסדר שלם ואוטונומי בכל הנוגע לביטוח הפנסיוני של עובדי החברה. ההסכם חל על כל העובדים המועברים (שהועברו ממשדד התקשורת לחברה), על כל החברים בקרן פנסיה צוברת שהועסקו בחברה ביום חתימת הסכם הפנסיה ועל כל

העובדים הקבועים והזמניים בחברה, למעט קבוצות עובדים מיוחדות (סטודנטים, עובדים בחוזה אישי או עובדים שקיים לגביהם הסדר חליפי אחר).

2.17.3.2 הסכם קיבוצי מיוחד לפרישה מוקדמת מיום 23.11.1997 כפי שתוקן והוארך בימים 4.9.2000, 18.3.2004, 17.4.2005 ו-28.6.2005 בין החברה לבין ההסתדרות ונציגות העובדים.

הסכם קיבוצי לפרישה מוקדמת של עובדים במסלול פנסיה ובמסלול פיצויים מוגדלים אשר במסגרתו פרשו בעבר עובדים מהחברה. ההסכם הקיבוצי מחודש דצמבר 2006 המצוין בסעיף 2.17.3.6 מתבסס, בין השאר, על הסכם זה. למידע בעניין זה ובעניין פרישה מוקדמת ראו גם ביאור 15 לדוחות 2016.

2.17.3.3 הסכם עיגון זכויות מיום 4.9.2000 בין החברה לבין ההסתדרות ונציגות העובדים

הסכם קיבוצי מיוחד, בין היתר, בנוגע לעיגון הזכויות של העובדים המועברים (שהועברו ממשדד התקשורת לחברה). הסכם זה בא לעגן את זכויותיהם של העובדים המועברים, לקבלת כל זכות לגמלאות שקמה להם בהיותם עובדי מדינה לשעבר על פי הסכם הפנסיה של החברה, אשר אומצו על ידי החברה במסגרת הסכם הפנסיה שלה. על פי הסכם זה, זכויות אלה הופכות ל"זכויות אישיות" שלא ניתן לבטלן, אלא בדרך שבה ניתן לוותר על פי דין על זכות אישית (דהיינו, באמצעות ויתור אישי מצד העובד).

2.17.3.4 הסכם "דור 2000" מיום 11.1.2001 בין החברה לבין ההסתדרות ונציגות העובדים

בעקבות תיקון מחודש יולי 2000 לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם (תיקון), התש"ס-2000, נחתם ביום 11.1.2001 הסכם קיבוצי מיוחד לקליטת עובדים חדשים וקביעת תנאי שכרם. ההסכם חל על עובדים חדשים ועל עובדים שקודם לכן הועסקו בחברה באמצעות חברות כח אדם בתפקידים שפורטו בנספח להסכם (לדוגמא, נציגי שירות לקוחות במוקדים טלפוניים, קלדניות, מחסנאים, מזכירות, ממיינים ומפיצי דואר, סבלים, נהגים ומלגזנים ועוד). במסגרת ההסכם הקיבוצי המיוחד מחודש דצמבר 2006 (ראו סעיף 2.17.3.6), הוסכם כי הסכם "דור 2000" לא יחול על עובדים כאמור אשר נקלטו לחברה מיום 1.7.2006 ואילך. כן הוסכם על הכנסת שינויים בלתי מהותיים בתנאי העסקתם של עובדים אשר נקלטו לעבודה בהתאם להסכם "דור 2000".

2.17.3.5 הסכמים עם גופים חלופיים במקום קרן מקפת בכל הקשור להסדרי פרישה מוקדמת של עובדים מהחברה

החל משנת 2005 הסדרי פרישה מוקדמת של עובדי החברה מבוצעים באמצעות גופים חלופיים במקום קרן מקפת.

ביום 24.4.2014 חתמה החברה עם מנורה מבטחים ביטוח בע"מ ("מנורה") על הסכם להסדרת תשלומי פנסיה בגין פרישה מוקדמת של עובדי החברה וכן הפרשי תשלומי פנסיות זקנה ושאיירים, לעובדים הפורשים מהחברה בהתאם להסכם קיבוצי מיוחד לפרישה אשר נחתם בין החברה, נציגות העובדים וההסתדרות ביום 12.2.2014. פוליסת הביטוח אושרה על ידי המפקח על הביטוח והיא נכנסה לתוקף ביום 31.3.2016. בהתאם, מונפקות על ידי מנורה החל מיום 1.5.2016 פוליסות לעובדים הפורשים, ותשלומי הגמלה ותשלומים נלווים משולמים על בסיס פוליסות אלה. תקופת ההסכם היתה עד סוף שנת 2016 ובחודש פברואר 2017 היא הורחבה בשלוש שנים נוספות.

2.17.3.6 הסכם קיבוצי מיוחד מחודש דצמבר 2006 ותיקונים לו ראו סעיף 2.9.4.

2.17.4 הסכם ניהול

לפרטים בנוגע להתקשרות של החברה עם יורקום תקשורת בהסכם מעודכן להענקת שירותי ניהול וייעוץ שוטפים לחברה לתקופה של שלוש שנים החל מיום 1.6.2016 בתמורה לסך של כ- 6,432 אלפי ש"ח לשנה ראו דוח מיידי מיום 26.5.2016 (מס' אסמכתא 034578-01-2016 - זימון אסיפה כללית מיוחדת), המוכלל בדוח זה על דרך הפניה.

2.18. הליכים משפטיים

מדיניות הדיווח של החברה מבוססת על שיקולים איכותיים ושיקולים כמותיים. החברה החליטה כי רף המהותיות הכמותי ביחס לאירועים בעלי השפעה על הרווח הנקי יהיה השפעה של כ- 5% ומעלה על הרווח הנקי של החברה על-פי הדוחות השנתיים המאוחדים האחרונים של החברה. לפיכך, מתוארים בסעיף זה הליכים משפטיים בהיקף של 80 מיליון ש"ח ומעלה³⁵, לפני מס (כ- 60 מיליון ש"ח מהרווח הנקי) וכן הליכים משפטיים אשר הסכום הנתבע במסגרתם לא פורט בכתב התביעה, למעט אם מדובר בתביעה אשר על פניה אינה מגיעה לרף הכמותי האמור לעיל (והכל- אלא אם כן קיימים להערכת החברה היבטים או השלכות נוספים להליך מעבר להיקפו הכספי). לעניין תביעות ייצוגיות, תשומת הלב מופנית לכך, כי הגשת תביעות ייצוגיות בישראל אינה כרוכה בתשלום אגרה כנגזרת מסכום התביעה. לפיכך, סכומי התביעה בתביעות מסוג זה עשויים להיות גבוהים באופן משמעותי מהיקף החשיפה האמיתי בגין אותן תביעות.

הליכים תלויים ועומדים

תאריך	צדדים	ערכה	סוג ההליך	פרטים	סכום התביעה המקורי (מיליוני ש"ח)
א. ינואר 2015	בעלת מניות נגד החברה ונושאי משרה בחברה	מחוזי (תל אביב-מחלקה כלכלית)	בקשה לאישור תובענה ייצוגית	תביעה לפיצוי של בעלי מניות בגין הפסדים אשר נטען כי נגרמו בשל "מחדלי דיווח של החברה לבורסה לניירות ערך בתל אביב ומחסרת מידע מהותי מציבור המשקיעים" בעניין שני מהלכים מהותיים ומשמעותיים: "הפחתת דמי קישור הגומלין" ו"רפורמת השוק הסיטונאי". חברי הקבוצה המיוצגת נחלקים לשתי קבוצות נפרדות: לעניין הפחתת דמי הקישוריות - כל מי שרכש את מניות החברה (למעט המשיבים ו/או מי מטעמם) החל מיום 28.2.2013 והחזיק במניות עד ליום 29.5.2014, ולעניין רפורמת השוק הסיטונאי - כל מי שרכש את מניות החברה (למעט המשיבים ו/או מי מטעמם) החל מיום 9.6.2013 והחזיק במניות (כולן או חלקן) עד למועד הגשת התובענה או לחלופין עד למועד שבין ה-15 ל-20 לינואר 2014. כפי שעולה מדיווחי החברה לציבור (וכפי שאף מצויין בבקשה דנן) היא דיווחה על שני הנושאים הן באמצעות דיווחים מיידיים לציבור והן במסגרת דוחותיה התקופתיים (דוחות שנתיים ודוחות רבעוניים) את כל המידע המהותי והרלבנטי לעניינים אלו, ובהתאם כל דיווחיה היו כדין.	כ- 2 מיליארד ש"ח (לפי שיטת חסרון הכיס), ולחלופין כ- 1.1 מיליארד ש"ח (לפי שיטת חסרון הכיס המקורב")
ב. מרץ 2015	בעל מניות	מחוזי (תל אביב - מחלקה כלכלית)	בקשה לאישור תביעה כתביעה נגזרת בצרוף כתב תביעה נגזרת	בקשה כנגד החברה ("החברה"), וכן כנגד מר שאול אלוביץ, בעל השליטה (בעקיפין) בחברה ויו"ר הדירקטוריון שלה, וכנגד דירקטורים של החברה אשר הצביעו בעד התקשרות החברה בעסקה נשוא הבקשה כמפורט להלן ("המשיבים"). עניינה של הבקשה, על פי הנתען בה, בהחלטת החברה, באמצעות המשיבים, להתקשר בעסקה לרכישת מלוא החזקות והלוואות בעלים של יורקום די.בי.אס (חברה בשליטתה העקיפה של בעלת השליטה בחברה) בדי.בי.אס בתמורה לסך של 680 מיליון ש"ח במזומן ותמורות מותנות של עד 370 מיליון ש"ח נוספים. לטענת המבקש התמורה אשר צפויה להיות משולמת בגין העסקה הינה מופרזת, והחלטות המשיבים להתקשר בעסקה גרמו לחברה נזק רב לאחר שהם הפרו את חובות הזהירות והמיומנות שלהם כלפי החברה, והתרשלו בתפקידם. כן נטען על ידי המבקש, כי בעל השליטה בחברה הפר את חובת ההגינות שלו, וכי החברה הפרה את חובת הגילוי והדיווח בעניין מחויבות הנאמן להחזקות יורקום די.בי.אס בע"מ בדי.בי.אס למכור את ההחזקות החל בסוף חודש מרץ 2015. לאור האמור מבקש המבקש כי בית המשפט יאשר הגשת תביעה נגזרת בשם החברה כנגד המשיבים לתביעת הנזק שנגרם לטענתנו לחברה כתוצאה מהחלטות המשיבים בקשר לעסקה בסך של 502 מיליון ש"ח. ביום 26.1.2017 אישר בית המשפט הגשת בקשה מתוקנת על ידי המבקש הכוללת טענות נוספות המתייחסות, בין השאר, לעצמאות הגורמים שיעצו לחברה, לפגמים נטענים בעבודת ועדת ביקורת, הדירקטוריון והאסיפה הכללית, ופגמים נטענים הנובעים מייצוג יורקום ע"י גורמים המכהנים כדירקטורים בחברה.	502

לצורך בחינת עמידת סכומי התביעה ברף האמור, הוצמדו הסכומים למדד המחירים לצרכן. הסכומים המצוינים בסעיף זה הם הסכומים המקוריים (ללא הפרשי הצמדה). לעניין הרף האמור, במקרה של קיום הליכים דומים נגד מספר חברות בקבוצה, עשוי סכום התביעה להיבחן במצטבר בגין כלל ההליכים יחד. כמו כן, מובהר, כי אם הליכים מסוימים נוגעים במידה רבה בנושאים משפטיים או עובדתיים משותפים, או שידוע כי נושאים כאמור נבחנים או נשקלים יחדיו, אזי לצורך העמידה ברף המהותיות הכמותי כאמור בסעיפים אלו, נבחן הסכום המעורב בכל אותם הליכים יחד.

תאריך	צדדים	ערכאה	סוג ההליך	פרטים	סכום התביעה המקורי (מיליוני ש"ח)
ג. אוגוסט 2015	לקוח נגד החברה	מחוזי (תל-אביב)	תובענה בצירוף בקשה לאישורה כתובענה ייצוגית	נטען, כי החברה ניצלה את מעמדה המונופוליסטי בכדי לתמחר את שירותיה באופן שהגביל את יכולת מתחרותיה של החברה להציע שירותי טלפוניה נייחת במחירים תחרותיים, בין השאר, בכך שהציעה ללקוחותיה מבצע בו גבתה בגין שירותי טלפוניה נייחת מחיר הנמוך ממחיר שגבתה בגין שירותי תשתית לאינטרנט בלבד, דהיינו עבור תשומה שהינה הכרחית לפעילותן של מתחרותיה בשוק הפועלות באמצעות טכנולוגיית VoB (לעניין זה, יצויין כי ניתנה קביעה על ידי הרשות להגבלים עסקיים בחודש נובמבר 2014 לפיה החברה ניצלה את מעמדה כבעלת מונופולין והחברה הגישה ערר לבית הדין להגבלים עסקיים על הקביעה - ראו סעיף 2.16.7.7. לטענת המבקש הנזק שנגרם לציבור כתוצאה מהאמור לעיל נאמד באמצעות בחינת הפער בין המחיר הקיים בשוק הטלפוניה הנייחת והשוואתו למחיר היפותטי שהיה שורר בשוק בו קיימת תחרות משוכללת שהיתה מובילה להפחתת מחירים בטווח הארוך. חברי הקבוצה המיוצגת, בהתאם לנטען על ידי המבקש, הינם כל לקוחות שירותי הטלפוניה הקווית, בין אם מסופקים על ידי החברה ובין אם על ידי מתחרותיה, לרבות באמצעות טכנולוגיית VoB, החל מיום 15.1.2011 ועד למועד הגשת הבקשה. בחודש נובמבר 2016 אישר בית המשפט את בקשת החברה לעיכוב הליכים בתיק מן הטעם של הליך תלוי ועומד בבית הדין להגבלים עסקיים שבו נידונות סוגיות זהות במהותן לאלו העומדות במרכזו של בקשת האישור (ראו סעיף 2.16.7.7).	244
ד. נובמבר 2015	לקוח נגד החברה	בית משפט מחוזי מרכז	תובענה בצירוף בקשה לאישורה כתובענה ייצוגית	נטען כי החברה ניצלה לרעה את מעמדה המונופוליסטי, בין השאר, בכך שהיא "מנעה וחסמה את קיומה של תחרות בכלל וקיומה של תחרות אפקטיבית בשוק התקשורת בישראל" ופעלה לעיכוב וסיכול רפורמת השוק הסיטונאי, ובכך היא גרמה נזק לציבור בישראל והרוויחה רווחים בלתי סבירים אך ורק כתוצאה מניצול כוחה לרעה כמונופול. לטענת המבקשים הנזק שגרמה החברה לשוק התקשורת בארץ בא לידי ביטוי ברווחיות העודפת והבלתי סבירה של החברה, והם מבקשים לתבוע נזק בסך של 800 מיליון ש"ח, אשר לפי טענתם מבוסס על 10% מתוך הרווח התפעולי העודף של החברה הנובעים מניצול כוחה המונופוליסטי לרעה. בהתאם, מעמידים המבקשים את סכום התביעה על סך של 556 מיליון ש"ח, וזאת לאחר הפחתה של סכום שנתבע במסגרת הליך אחר (בקשה לאישור תביעה ייצוגית מחודש אוגוסט 2015 המתוארת בסעיף ג לעיל בסכום של 244 מיליון ש"ח בגין טענות לניצול מעמד מונופוליסטי לרעה והמתייחסת לקביעת הממונה על הגבלים עסקיים). יצויין, כי בקשה נוספת באותו עניין שהוגשה כנגד החברה בחודש מרץ 2016 נמחקה בחודש מאי 2016 בשל הדימיון לבקשה לעיל. בהמשך לכך ולאישור בית המשפט הוגשה על ידי המבקש בבקשה לעיל בקשה מתוקנת לאישור תביעה ייצוגית באותו עניין.	556
ה. יוני 2016	לקוח נגד החברה	בית משפט מחוזי תל אביב	תובענה בצירוף בקשה לאישורה כתובענה ייצוגית	נטען להטעייה של החברה בכך שהציעה מבצע לשדרוג מהירות הגלישה באינטרנט ללקוחות מסויימים ללא תוספת תשלום ובהמשך היא חייבה בפועל חלק מהלקוחות בתשלום. ביום 28.3.2017 הגיש המבקש בקשה להסתלקות מההליך. טרם ניתנה החלטה בבקשה.	112
ו. אוגוסט 2016	לקוח נגד החברה וספקי אינטרנט	בית משפט מחוזי תל אביב	תביעה בצירוף בקשה לאישורה כתביעה ייצוגית	נטען, בין השאר, כי הנתבעות פועלות שלא כדין בכל הקשור להעברת מנויי אינטרנט מספק אחד לספק אחר בכך שהניתוק מהספק הננטש לא מבוצע מיידית וכתוצאה מכך מחויב המנוי בחיוב כפול עבור אותו שירות.	*
ז. ספטמבר 2016	סלקום ופרטנר	בית המשפט המחוזי בתל אביב	המרצת פתיחה למתן סעדים הצהרתיים וצווי עשה נגד החברה.	במסגרת התובענה מתבקש בית המשפט, בין השאר: (1) להצהיר כי חלה על החברה חובה לשווק את ספקיות הגישה לאינטרנט מקרב המבקשות במסגרת סל שירותים משותף המשווק על ידי החברה ("בנדל הפוך") באופן שיוויוני ובהתאם להוראות משרד התקשורת, ולהורות לחברה לעשות כן. (2) להצהיר כי במסגרת החובות המוטלות על החברה לעניין אספקת שירותי סיטונאי של גישה רחבת פס מנוהלת, חלה על החברה החובה להתקין ולחבר לקוחות 013 נטוויזן ו-012 סמייל לתשתית החברה עד לשקע	*

תאריך	צדדים	ערכאה	סוג ההליך	פרטים	סכום התביעה המקורי (מיליוני ש"ח)
ח. אוגוסט 2016 ודצמבר 2016	לקוחות נגד החברה	בית משפט מחוזי תל אביב ומחוזי מרכז	שתי תובענות בצירוף בקשות לאישורן כתובענות ייצוגיות	הראשון בביתם, ולהורות לחברה לעשות כן. (3) להצהיר כי חלה על החברה החובה לאפשר למבקשות ו/או למי מהן לעשות שימוש בתשתיות הפסיביות שבבעלותה ולהורות לחברה לעשות כן.	* תביעה אחת בסכום לא ידוע ותביעה שניה - 160
ט. פברואר 2017	לקוחות נגד החברה	בית משפט מחוזי מרכז	שתי בקשות לאישורן כתובענות ייצוגיות	בהן נטען כי החברה גובה מחלק מלקוחותיה תשלום בגין "שירות אנטי וירוס" בעוד בפועל היא לא מספקת להם את השירות וכן נטען שהיא מתחילה לחייב בגין אספקת השירות מעת כריתת ההסכם עם הלקוחות ולא מעת אספקת השירות בפועל. בהתאם, מבקש המבקש לחייב את החברה לפצות את לקוחות החברה שרכשו את השירות ולא קיבלו אותו בפועל בגין הנזקים שנגרמו להם, ובכלל זה השבת סכומים שנגבו בגין השירות. יצוין, כי באותו חודש הוגשה בבית המשפט המחוזי בירושלים תביעה נוספת בצירוף בקשה לאישורה כתביעה ייצוגית באותו עניין.	* אין הערכה מדוייקת, מוערך בעשרות מיליוני ש"ח סכום התביעה הנוספת - 11
י. פברואר 2017	הוט נגד משרד התקשורת ואחרים (לרבות החברה)	בית המשפט העליון	עתירה לבג"צ	דרישה לקיים שימוע בדבר מחירי השוק הסיטונאי עבור הוט, בין השאר, תוך טענה שהמחירים שצפויים להיקבע הינם נמוכים ממחיר העלות עבור הוט	-

הליכים משפטיים שנסייתמו בתקופת הדוח או עד למועד פרסום הדוח

תאריך הגשת התביעה	צדדים	ערכאה	סוג הליך	פרטים	סכום התביעה המקורית (מיליוני ₪)
א. פברואר 2012	תביעה נגד החברה, פלאפון ושתי חברות סלולאר נוספות	מחוזי (ירושלים)	תובענה בצירוף בקשה לאישורה כתובענה ייצוגית	נטען כי הנתבעות אינן מציעות לציבור בעלי המוגבלויות מכשירים ושירותים מונגשים באופן ראוי, ובכך הן מפרות את החוק והתקנות. בחודש ינואר 2014 ניתנה החלטה בהסכמת הצדדים לפיה התביעה תידון ביחד עם תביעה נוספת באותו עניין שהוגשה נגד חברות תקשורת אחרות. בחודש אפריל 2016 ניתן תוקף של פסק דין להסדר הפרשה בעלות זניחה לחברה בתיק ובכך הסתיים ההליך. לעניין זה ראו גם עדכון לסעיף 3.16.2.	361
ב. יולי 2012 ונובמבר 2012 (שתי תביעות שאוחדו)	שני בעלי מניות נגד נושאי משרה בחברה (לרבות כאלה שחדלו לכהן)	מחוזי (תל אביב מחלקה כלכלית) וערעור בבית המשפט העליון	תובענה נגזרת בצירוף בקשה לאישורן כתובענה נגזרת סעדים הצהרתיים	נטען כי חברי הדירקטוריון הפרו את חובות הזהירות והאמונים שלהם כלפי החברה בכך שאישרו נטילת הלוואות אשר לא שימשו את טובת החברה ויועדו לצורך חלוקת דיבידנדים ובכך פעלו בניגוד עניינים. לחילופין, טען המבקש, כי החלטות הדירקטוריון ביחס להלוואות האמורות יצרו לחברה חשיפת מס הנובעת מאי הכרה בהוצאות המימון. נתבקש, בין היתר, סעד הצהרתי בדבר בטלות הלוואות שנטלה החברה ממועד חילופי השליטה בה והשבת דיבידנדים על ידי בעל השליטה בחברה. ביום 17.9.2014 ניתן פסק דין לפיו נדחו שתי הבקשות לאחר שבית המשפט מצא, בין היתר, כי לא הוכח שהמשיבים (נושאי המשרה) קיבלו את החלטותיהם בחוסר תום לב, או כי חרגו ממסגרת הפרוגטיבה המסורה להם, או כי פגעו בטובתה של החברה. ביום 28.12.2016 ניתן פסק הדין של בית המשפט העליון בשני ערעורים אשר הוגשו על פסק הדין של בית המשפט המחוזי על ידי המבקשים בשתי הבקשות, לפיו הערעורים נדחו פה אחד לאחר שבית המשפט העליון קיבל את טענות החברה ותוך חיוב המבקשים בהוצאות. למיטב ידיעת החברה הגיש אחד המבקשים לבית המשפט העליון בקשה לדיון נוסף בתיק אך	900, בתביעה אחת ובשניה - 2,640 (נטו)

תאריך הגשת התביעה	צדדים	ערכאה	סוג הליך	פרטים	סכום התביעה המקורית (מיליוני ₪)
ג. אפריל 2013	בעל מניות נגד החברה ובעלת השליטה בחברה, בי קומיוניקייט נס	מחוזי (תל אביב-מחלקה כלכלית)	תביעה לסעד הצהרתי	טרם שולם על ידו ערבון להוצאות. בית המשפט התבקש להצהיר כי לבעלת השליטה בחברה עניין אישי בחלוקת הדיבידנד שחולק בשנת 2013 באישור האסיפה הכללית, וכן להורות שהחברה תפרסם מידע, מסמכים ותדאג לזימון המומחים הכלכליים שחוות דעתם פורסמה על ידי החברה.	*
יוני 2013	בעל מניות (אותו בעל מניות שהגיש את התביעה באפריל 2013) נגד החברה, ובעלת שליטה (בעקיפין) בחברה, יורקום תקשורת	מחוזי (תל אביב-מחלקה כלכלית)	תביעה לסעד הצהרתי	בקשה לפסק דין הצהרתי הקובע כי האספות הכלליות של בעלי המניות של החברה מיום 24.4.2013 ומיום 13.6.2013 נוהלו שלא כדין, וכן שאופן התגמול שנקבע ואושר באסיפה הכללית של החברה מיום 13.6.2013 ביחס לשירותי ארבעה דירקטורים בחברה (כחלק מהסכם הניהול עם יורקום) אינו חוקי. הדיון בשני הליכים אלה נדחה עד להכרעה סופית בהליכי הערעור על דחיית הבקשות לאישור תביעות נגזרות המתוארות בשורה ב לעיל (וזאת לנוכח הדמיון בטענות בהליכים הנ"ל). עם דחיית הערעורים באותן בקשות כמצויין בשורה ב לעיל נדחו בהסכמה שתי תביעות אלה ביום 3.1.2017.	*

* לא צוין סכום התביעה או שהתביעה אינה תביעה כספית.

2.19. יעדים ואסטרטגיה עסקית

2.19.1 מידע צופה פני עתיד

סקירת האסטרטגיה של החברה שלהלן כוללת מידע צופה פני עתיד כמשמעו בחוק ניירות ערך, והיא כרוכה בהערכות לגבי התפתחויות עתידיות במשק בכלל בנוגע להתנהגות וצרכי הלקוח, קצב האימוץ של שירותים חדשים, שינויים טכנולוגיים, מדיניות רגולטורית, אסטרטגיה שיווקית של מתחרים, ואפקטיביות האסטרטגיה השיווקית של החברה.

האסטרטגיה של החברה והיעדים העסקיים הנגזרים ממנה מבוססים על מחקרים פנימיים, מקורות מידע משניים ובעיקר דוחות חברות מחקר, פרסומים בנוגע לפעילויות הננקטות על-ידי מפעילי תקשורת דומים בארץ ובעולם, ועבודות יועצים שבהם הסתייעה החברה.

עם זאת אין כל ביטחון כי האסטרטגיה והפעילויות העיקריות המתוארות להלן יתמשו בפועל או באופן המתואר להלן. הנסיבות העוללות להוביל לאי-מימושה של האסטרטגיה או אף לכישלונה נעוצות במצב הכללי במשק, בתמורות טכנולוגיות תכופות, אילוצים רגולטוריים, גיבוש מודל עסקי בר קיימא לשירותים חדשים שבכוונת החברה לספק ונקיטת אסטרטגיה שיווקית עדיפה מצד מתחרים. בנוסף לכך, שינוי בבעלות על החברה עשוי להוביל לשינוי באסטרטגיה שלה וביעדיה העסקיים.

2.19.2 תמצית האסטרטגיה וכוונות לעתיד

2.19.2.1 חזון ומטרה

החברה שמה לעצמה כיעד להיות מובילת שוק בזירת הבית והעסק ולספק ללקוח פתרון תקשורת כולל. במגזר הפרטי - החברה מספקת את פתרונות התקשורת של הבית. במגזר העסקי - החברה מספקת רשת חכמה ועליה מגוון שירותים מתקדמים. החל משנת 2016, החברה החלה לספק שירותי תקשורת חכמים על גבי פלטפורמת IOT שישרתו את הבית, העסק והמרחב המוניציפאלי (לעניין זה ראו סעיפים 2.1.4.2 ו- 2.2.5.9).

המטרה: לשמור על מעמדה התחרותי של החברה ולהמשיך להיות הבחירה הראשונה של הלקוח בטלפוניה, באינטרנט ובתקשוב. על מנת להשיג מטרה זו, הציבה החברה מספר יעדים:

(א) שימור מובילות בסביבה התחרותית המחריפה (מובילות בשירות וחיזוק ערכים נתפשים - חדשנות מוצרית, אמינות, תפיסת המחר);

(ב) עידוד גיוס לקוחות חדשים וחיזוק תחושת נאמנות וקירבה בקרב הלקוחות הקיימים;

(ג) יצירת מקורות הכנסה חדשים באמצעות השקת שירותים ומוצרים חדשים;

ד) התאמה שוטפת של הארגון לסביבה התחרותית, הטכנולוגית ומצוינות תפעולית.

2.19.2.2 אמצעים

לביצוע האסטרטגיה והיעדים האמורים, משתמשת ותשתמש החברה באמצעים אלה:

לקוחות עסקיים

הצעת סל מוצרים ושירותים מגוון העונה לצרכי העסקיים של הלקוח; מתן פתרונות תקשורת כוללים על-פי צרכי הלקוח, במקביל להפעלת מדיניות של מחויבות לאיכות ולזמינות השירות; עידוד הגירת לקוחות משירותים בסיסיים לפתרונות מנוהלים לקישוריות ארגונית ובין-ארגונית.

לקוחות פרטיים

הגדלת רוחב הפס בחבילות המוצעות ללקוחות ומכירת מוצרים ושירותים מתקדמים על גבי רשת ה-NGN; אספקת מגוון מסלולי חיוב המותאמים לצרכי הלקוח; חיזוק המיצוב של שירותי הטלפוניה של החברה בדגש על יישומים מתקדמים והחדרת מכשירי קצה מתקדמים; מינוף נכסים קבוצתיים במטרה להעניק ללקוח פתרון תקשורת כולל.

רשת

לשם השגת יעדיה האסטרטגיים פועלת החברה בכל הנוגע לשיפור הרשת הקיימת ולהתאמתה ליעדיה העסקיים, בין היתר, על-ידי פריסת סיבים אופטיים וביצוע השקעות בלב הרשת. ראו גם סעיפים 2.6.2 ו-2.7.2 בנושא ה-NGN ופריסת סיבים אופטיים.

2.19.3 מגמות הפיתוח בעסקי החברה

2.19.3.1 החברה פועלת להגדיל את קצבי העברת הנתונים בשירותים שהיא מספקת ללקוחותיה. החברה נוקטת יוזמות שיווקיות שתכליתן להעביר את לקוחותיה לקצבי גלישה מהירים בשירות האינטרנט. כמו כן משיקה החברה עבור לקוחותיה העסקיים שירותי תמסורת ותקשורת נתונים בקצבים גבוהים ובמגוון ממשקים ושירותים מנוהלים.

2.19.3.2 החברה פועלת להמשך השתלבותה ביישומי ה-IP. לצורך כך הקימה החברה רשת IP המהווה פלטפורמה לשירותים המסופקים על ידה כיום ולשירותים נוספים שבכוונתה לספק בעתיד.

2.19.3.3 החברה משווקת שירותי רשת ביתית נייחת ואלחוטית המאפשרים גלישה ממספר מחשבים בו זמנית וכן שירותים נוספים (Bhome, Bphone, Bcloud, Free Wi-Fi).

2.19.3.4 החברה השיקה מגוון מסלולי חיוב לשירותי הטלפוניה לצד מבנה התעריפים הבסיסי שלה במטרה להגביר את היקף השימוש בשירותיה ולגוון את היצע המסלולים בהתאם לצרכי הלקוחות.

2.19.3.5 החברה משווקת סלים הכוללים שירותים נוספים לשירותי החברה ללקוחותיה (לעניין זה, ראו סעיף 1.7.2.2).

2.19.4 פרויקטים עיקריים בתכנון או בביצוע

בסוף שנת 2015 החברה השלימה פריסה מלאה של רשת ה-NGN. לעניין פריסת רשת סיבים אופטיים ע"י החברה קרוב ככל הניתן לחצר הלקוח ראו סעיף 2.7.2.

כמו כן החברה מפתחת ומטמיעה מערכות מיחשוביות מתקדמות ובהם מערכות ניהול הרשת ההנדסית וניהול הזמנה ואספקת השירותים.

2.20. דיון בגורמי סיכון

השוק הישראלי בו פועלת החברה הינו יציב במהותו, יחד עם זאת, קיימים גורמי סיכון הנובעים מהסביבה המקרו-כלכלית, מהמאפיינים הייחודיים של הענף בו פועלת החברה, וגורמי סיכון ייחודיים לחברה, כמפורט להלן:

2.20.1 תחרות

התחרות בתחום התקשורת הפנים-ארצית הנייחת ההולכת וגוברת בשנים האחרונות, הן מצד מפעילים פנים-ארציים אחרים ובראשם הוט (בעלת רישיון כללי), והן מצד מפעילי סלולאר, התגברה משמעותית עם יישומו של השוק הסיטונאי, באמצעותו מתחרים קבוצות תקשורת ומפעילי תקשורת אחרים (בעלי רישיון מיוחד או אחד) בחברה במכירת חבילות שירות קצה לקצה, על בסיס תשתיות החברה במחירים שנקבעו על ידי הרגולטור ולא כתנאים מסחריים הנקבעים במשא ומתן (ראו סעיף 1.7.3). כן תיתכן תחרות גם מצד בעלי תשתיות פוטנציאליות (ראו סעיף 2.6). הגברת התחרות בתחום התקשורת הפנים-ארצית גורמת לנטישה של חלק מלקוחות החברה ומובילה להורדת מחירים של חלק משירותי החברה ולעליה בעלויות גיוס לקוחות חדשים ושימור לקוחות קיימים. הגופים המתחרים בחברה בהווה, או העשויים להתחרות בה בעתיד נהנים מגמישות עסקית גדולה מזו של החברה, לרבות יכולת לשתף פעולה עם חברות בנות וקשורות ולשווק חבילות שירותים משותפות עמן (ראו סעיף 1.7.2 וסעיף 1.7.3). יכולתה של הוט לשווק חבילות שירותים ("טריפל פליי" ואף מעבר לכך) בגמישות תעריפית, אל מול מגבלותיה של החברה לעשות כן נכון למועד זה, פוגעת ביכולת התחרות של החברה.

2.20.2 פיקוח והסדרה שלטוניים

החברה כפופה לפיקוח ולהסדרה שלטוניים המתייחסים, בין השאר, לרישוי פעילות, קביעת תחומי פעילות מותרים, קביעת תעריפים, תפעול, תחרות, תשלום תמלוגים, חובת אספקת שירות אוניברסלי, אפשרות החזקת מניותיה, מערכת היחסים בין החברה לבין החברות הבנות שלה ואיסור הפסקה או הגבלה של שירותיה (דבר העשוי לחייב את החברה לתת שירותים גם בנסיבות שאינן כלכליות) - לפרטים ראו סעיף 2.16. הפיקוח וההסדרה האמורים גורמים לעיתים להתערבות שלטונית, אשר לדעת החברה מכבידה על פעילותה העסקית. במסגרת זו, החברה חשופה להטלת סנקציות שונות על ידי משרד התקשורת, לרבות הטלת עיצומים כספיים (לעניין זה ראו סעיף 1.7.4.6).

כמו כן, שר התקשורת מוסמך לשנות את תנאי רישיונה של החברה, להתערב בתעריפים קיימים והצעות שיווקיות וליתן לה הוראות. שינויים מהותיים בכללי ההסדרה החלים בתחום התקשורת בכלל ועל החברה בפרט, עשויים לחייב את החברה בביצוע שינויים בתוכניות האסטרטגיות שלה ולפגוע ביכולתה לבצע תכנון ארוך טווח של פעילותה העסקית. לשינויים אפשריים בעקבות מסמך מדיניות הרחבת התחרות, ראו סעיף 1.7.3. למגבלות אפשריות מכוח חוק הריכוזיות על חידוש רישיונות והקצאת רישיונות חדשים ראו סעיף 1.7.4.7.

2.20.3 פיקוח על תעריפים

תעריפי החברה לשירותיה העיקריים (לרבות תעריפי קישור גומלין) כפופים לפיקוח ולהתערבות שלטוניים. לשר סמכות להתערב בתעריפים קיימים והצעות שיווקיות וליתן לה הוראות (ראו סעיף 2.16.1). בממוצע, נשחקים ריאלית תעריפי החברה המפוקחים. שינויים מהותיים בתעריפיה המפוקחים של החברה, באם ייושמו, עלולים להשפיע באופן מהותי לרעה על עסקיה ותוצאותיה. באשר לחוסר הוודאות לגבי המשך הסדר עידכון תעריפי החברה המפוקחים ראו סעיפים 1.7.3 ו-2.16.1. כמו כן, המגבלות החלות על החברה בשיווק סלי תשלומים חלופיים עשויות ליצור לחברה קשיים במתן מענה תחרותי הולם לשינויים בשוק ומקבלות ביטוי משמעותי אל מול המתחרים בחברה על בסיס תשתיותיה במכירת חבילות שירותים קצה לקצה באמצעות שירות סיטונאי BSA שמספקת החברה. במסגרת החלת שוק סיטונאי קבע משרד התקשורת את המחיר שלפיו תמכור החברה שירותיה לבעלי רישיונות. המחירים הנמוכים שנקבעו עלולים להשפיע לרעה על רמת הכנסותיה של החברה ועל רווחיותה (לשוק הסיטונאי ראו סעיף 1.7.3).

2.20.4 יחסי עבודה

יישום בחברה של תוכניות בנושא כוח אדם וארגון (לרבות תוכניות פרישה ושינויים ארגוניים) כרוך בתיאום עם העובדים ובעלויות מהותיות, לרבות עלויות פיצויי פרישה מוקדמת. תהליכי יישום תוכניות כאלה עלולים לגרום לאי שקט ביחסי העבודה ולפגיעה בפעילות השוטפת של החברה - ראו גם סעיפים 2.9.3 ו-2.17.3.

2.20.5 מגבלות בדבר היחסים בין החברה לבין חברות בקבוצת בזק

הפרדה מבנית - רישיון המפ"א של החברה מחייב אותה כי יחסייה עם החברות העיקריות בקבוצה המוחזקות על ידיה יהיו ללא העדפה שלהן לעומת מתחרותיהן. נדרשת הפרדה בין ההנהלות של החברה ושל החברות האמורות, וכן הפרדה במערכות העסקית, הכספית והשיווק, בנכסים ובעובדים, דבר הגורם לכפילויות ולתקורות ניהול גבוהות. כמו כן, בשלב זה, יכולתה של החברה להציע חבילות שירותים משותפות של החברה ושל החברות האמורות הינה מוגבלת (ראו סעיף 1.7.2). לאור כניסתן של חברות לתחרות ישירה מול החברה

המבוססת על אספקת סל שירותים ללקוח והאפשרות בהינתן שירותים סיטונאים להציע ללקוחות שירותי קצה לקצה, וכן לנוכח הערכת החברה בדבר ניצול הפסדי די.בי.אס לצורך מס עם ביטול חובת ההפרדה ומיזוגה לחברה (ראו ביאור 6 לדוחות 2016) גברה השפעת גורם סיכון זה על פעילות החברה ותוצאותיה. יחד עם זאת, לעניין אפשרות כי בעתיד יינתן לקבוצה היתר לאספקת חבילות שירותים לא פריקות וביטול ההפרדה המבנית ולשינויים אפשריים נוספים בעקבות השוק הסיטונאי, ראו סעיפים 1.7.2 ו- 1.7.3.

2.20.6 הליכים משפטיים

החברה הינה צד להליכים משפטיים, ובכללם תובענות ייצוגיות, אשר עלולים להביא לחיובה בסכומים מהותיים, אשר לא ניתן להעריך את רובם, ולכן לא נערכה בגין רובם הפרשה בדוחות הכספיים של החברה. בנוסף, פוליסות הביטוח של החברה מוגבלות לגבולות כיסוי שהוגדרו ולעילות מסוימות, ועשויות שלא לכסות תביעות בגין סוגים מסוימים של נזקים. בשנים האחרונות, הולכת ומחריפה מגמת ריבוי התובענות הייצוגיות נגד חברות מסחריות גדולות. מעצם טיבן, תובענות ייצוגיות יכולות להגיע לסכומים גבוהים. בנוסף, הואיל והחברה מספקת תשתיות תקשורת וכן שירותי חיוב וגביה לבעלי רישיונות אחרים, מי שתובעים את בעלי הרישיונות האמורים בתובענות ייצוגיות אחרות, עשויים לנסות ולערב אף את החברה כצד בהליכים אלה. לתיאור ההליכים המשפטיים ראו סעיף 2.18.

2.20.7 חשיפה לשינויי שערי מטבע, אינפלציה וריבית

החברה מודדת את החשיפה לשינויי מטבע ואינפלציה על פי עודף או חוסר בנכסים מול התחייבויות, על פי סוג הצמדה. חשיפת החברה לשינויים בשער מט"ח מול השקל הינה נמוכה. חשיפת החברה לשינויים באינפלציה הינה גבוהה, ולפיכך החברה נוקטת בפעולות חיסוי על חלק מחשיפתה לאינפלציה. בנוסף, קיימת לחברה חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ביחס לאשראי שהיא מקבלת. לעניין זה ראו גם ביאור 29 לדוחות 2016.

2.20.8 קרינה אלקטרומגנטית ורישוי מתקני שידור

נושא הקרינה האלקטרומגנטית הנפלטת ממתקני שידור מוסדר בעיקר בחוק הקרינה הבלתי מייננת (ראו סעיפים 2.15 ו-2.16.9). החברה פועלת לקיומם של היתרי הקמה והפעלה של מתקני השידור השונים שלה, אך הקשיים שבהם נתקלת החברה בפעילותה זו, לרבות קשיים הנובעים משינוי מדיניות הגורמים הרלבנטיים בנושא ושינויי חקיקה ותקינה, עלולים להשפיע לרעה על תשתית המתקנים האמורים, על סדירות אספקת השירותים באמצעותם, וכתוצאה מכך גם על הכנסות החברה משירותים אלה. פוליסת אחריות צד ג' של החברה אינה מכסה כיום אחריות בגין קרינה אלקטרומגנטית.

2.20.9 שינויים טכנולוגיים תכופים

תחום התקשורת מתאפיין בתמורות טכנולוגיות תכופות והתקצרות אורך החיים הכלכלי של טכנולוגיות חדשות - ראו סעיף 2.1.4. מגמות אלה משמעותן צורך בהשקעת משאבים רבים בשדרוג הטכנולוגיות הקיימות של החברה, הנמכת חסמי הכניסה עבור מתחרים חדשים, גידול בשיעורי הפחת ובמקרים מסוימים תיתכן התייתרות של טכנולוגיות ורשתות שבעלות החברה אשר עלות ההשקעה בהן עדיין רשומה במאזניה.

2.20.10 תלות בגורמי מאקרו וברמות הפעילות העסקית במשק

ציבות השווקים הפיננסיים וחוסן של כלכלות מדינות העולם נתונים בשנים האחרונות לתנודתיות גבוהה. עד עתה הפגין המשק הישראלי חוסן כלכלי שהתבטא בהמשך ההתרחבות הכלכלית, שמירה על היקף אבטלה נמוך, ושיעורי אינפלציה בתוך יעד הממשלה. עם זאת המשך עליית מחירי הדיור, זעזועים בכלכלה העולמית וחוסר הוודאות המדינית-בטחונית עלולים להעיב על המשך קו מגמה זה. החברה מעריכה, כי ככל שהמשק המקומי יגלוש שוב לתקופה של האטה והרעה בפעילות העסקית בעקבות אירועים חיצוניים או פנימיים, אזי תוצאותיה העסקיות עלולות להיפגע, בין השאר, כתוצאה מפגיעה בהכנסות החברה (לרבות הכנסות מחברות מוחזקות) או כתוצאה מהגדלת עלויות המימון של הקבוצה.

2.20.11 כשל במערכות החברה

החברה מספקת שירותיה באמצעות מערכות תשתית שונות הכוללות, בין השאר, מרכזות, רשתות תמסורת תקשורת נתונים וגישה, כבלים, מערכות מחשוב ועוד. לחלק ממערכות החברה קיים גיבוי, אך יחד עם זאת, במקרה של פגיעה בחלק או בכל המערכות הני"ל, בין בשל תקלות טכניות למיניהן (לרבות במקרה של הפסקת התקשורת עם ספק בו קיימת תלות לגבי תמיכה במערכות), בין עקב אסונות טבע (רעידות אדמה, אסונות, שריפה) ובין עקב פגיעה בזדון (לרבות באמצעות התקפות Cyber והחדרת וירוסים), עלולים להיגרם קשיים משמעותיים בהספקת שירותי החברה, לרבות במקרה בו החברה לא תוכל להחזיר את המערכות לכשירות במהירות.

יצוין, כי חלק מהותי מפעילותה של החברה (במיוחד) מבוצע בחברות הבנות שלה. גורמי הסיכון של חברות אלו והערכות הנהלותיהן ביחס לגורמי הסיכון מתוארים בסעיפים 3.19, 4.15 ו-5.19.

להלן דירוג השפעתם של גורמי הסיכון שתוארו לעיל על פעילות החברה, להערכת הנהלת החברה. יצוין, כי הערכות החברה להלן לגבי מידת ההשפעה של גורם הסיכון משקפות את מידת ההשפעה של גורם הסיכון בהנחת התממשות גורם הסיכון, ואין באמור כדי להביע הערכה או לתת משקל לסיכויי ההתממשות כאמור. סדר הופעת גורמי הסיכון לעיל ולהלן אינו בהכרח על פי דרגת הסיכון:

טבלת סיכום גורמי סיכון - תקשורת פנים ארצית נייחת³⁶

מידת ההשפעה של גורם הסיכון על פעילות החברה			
השפעה קטנה	השפעה בינונית	השפעה גדולה	
			סיכונים מקרו
X			חשיפה לשינויי שערי מטבע, אינפלציה וריבית
	X		תלות בגורמי מאקרו וברמות הפעילות העסקית במשק
			סיכונים ענפיים
		X	תחרות גוברת
		X	פיקוח והסדרה שלטוניים
		X	פיקוח על התעריפים
	X		קרינה אלקטרומגנטית / רישוי מיתקני שידור
	X		שינויים טכנולוגיים תכופים
			סיכונים מיוחדים לחברה
	X		חשיפה להליכים משפטיים
	X		יחסי עבודה
		X	מגבלות בדבר היחסים בין החברה לבין חברות בקבוצת בזק
		X	כשל במערכות החברה

המידע הכלול בסעיף 2.20 זה והערכות החברה בדבר השפעת גורמי הסיכון על פעילות החברה ועסקיה, הנם מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך. המידע וההערכות נסמכים על נתונים שפורסמו על ידי משרד התקשורת, הערכות החברה בדבר מצב השוק ומבנה התחרות בו ובאשר להתפתחויות אפשריות בשוק זה ובמשק הישראלי. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מההערכות המפורטות לעיל אם יחול שינוי באחד הגורמים שהובאו בחשבון בהערכות אלו.

³⁶ יובהר, כי בהערכות חברות הקבוצה בדבר השפעת גורמי הסיכון בטבלאות הסיכום (בסעיף זה ובסעיפים 3.19, 4.15 ו-5.19), לא נאמדה ההסתברות להתממשות גורם הסיכון, אלא השפעת גורם הסיכון על החברה הרלוונטית אם יתממש. יצוין, כי חלק מחברות הקבוצה עורכות אומדנים בדבר הסתברות התרחשותם של חלק מגורמי הסיכון הנזכרים בסעיפים אלו לצרכים פנימיים מסוימים שלהן, אולם לא נערך אומדן סדור ברמת הקבוצה של כלל הסיכונים המפורטים בטבלאות הסיכום שבסעיפים אלו.

3. פלאפון - רדיו-טלפון נייד (טלפוןיה סלולארית)**3.1. מידע כללי על תחום הפעילות****3.1.1. תחום הפעילות של פלאפון**

פלאפון עוסקת במתן שירותי תקשורת סלולארית ומכירה ותחזוקה של ציוד קצה. שירותי פלאפון מפורטים בהרחבה בסעיף 3.2. פלאפון הינה בבעלות מלאה של החברה.

3.1.2. מגבלות חקיקה ותקינה החלות על פלאפון**3.1.2.1. דיני התקשורת ורישיון הרט"ן**

פעילותה של פלאפון כפופה להסדרה ופיקוח מכוח חוק התקשורת ותקנותיו, מכוח פקודת הטלגרף האלחוטי, ומכוח רישיון הרט"ן שבבעלותה. ברישיון הרט"ן קבועים תנאים וכללים החלים על פעילותה של פלאפון (לפרטים ראו סעיף 3.14.2).

3.1.2.2. פיקוח על תעריפים

דמי קישור הגומלין (תעריפי השלמת שיחה והשלמת הודעות מסר קצר (SMS) אותם גובה פלאפון ממפעילי תקשורת אחרים) קבועים בתקנות קישור גומלין. יתר התעריפים מצויים תחת משטר פיקוחי מסויים כמוסדר במסגרת רישיון הרט"ן וחוק התקשורת (ראו סעיף 3.14.2).

3.1.2.3. דיני איכות הסביבה ודיני התכנון והבניה

הקמה והפעלת תשתית תקשורת אלחוטית, כולל תקשורת סלולארית, כפופה להוראות חוק הקרינה הבלתי מייננת ולהיתרים הנדרשים על פיו מאת המשרד להגנת הסביבה וכן להוראות דיני התכנון והבניה (ראו 3.13.1).

3.1.3. שינויים בהיקף הפעילות בתחום

לנתונים כספיים אודות היקף הפעילות של פלאפון ראו סעיף 3.3.

הכנסות משירותי סלולאר

ענף הסלולאר מתאפיין בתחרות עזה. התחרות המתמשכת בענף (ראו סעיף 3.6) הביאה למעבר גבוה של מנויים בין המפעילים הסלולאריים תוך שחיקת הכנסותיהם וכן להגדלת נפח הגלישה הכלול בחבילת הבסיס אשר גרמו לשחיקה משמעותית של ההכנסה הממוצעת למנוי. מגמות אלו נמשכו גם בשנת 2016. בתקופת הדוח ההכנסות משירותי סלולאר הסתכמו בכ- 1,818 מיליון ש"ח לעומת 1,999 מיליון ש"ח בשנת 2015 ו- 2,453 מיליון ש"ח בשנת 2014.

לעניין הכנסות משירותי אירוח ראו סעיף 3.4.

לעניין צמצום פעילות רשת ה- CDMA - ראו סעיף 3.7.1.

הכנסות ממכירת ציוד קצה וציוד אלקטרוני

פתיחת השוק ליבוא מקביל ופתיחתן של חנויות רבות המוכרות ציוד קצה הביאו לירידה במכירות של מכשירים סלולאריים ושל ציוד הקצה הסלולארי הנמכר על ידי המפעילים הסלולאריים עצמם. על מנת לצמצם את הפגיעה בהכנסות, פלאפון מגדילה את מגוון הציוד הנמכר על ידה ומוכרת גם ציוד אלקטרוני שאינו מכשירים סלולאריים. השקת מותגים סינים לצד השקת דגמי מכשירים ברמות מחירים נמוכות אצל יצרנים אחרים הביאה לירידה בהכנסה הממוצעת למכשיר. בחודש פברואר 2016 השיקה פלאפון מותג ציוד קצה פרטי (GINI) הכולל מספר דגמי מכשירים (ראו סעיף 3.2.2). הכנסות פלאפון ממכירת ציוד קצה וציוד אלקטרוני בשנת 2016 הסתכמו בכ- 812 מיליון ש"ח והיוו כ- 31% מסך הכנסות פלאפון, אחוז זהה לשנת 2015 שבה סך ההכנסות ממכירת ציוד קצה הסתכמו בכ- 891 מיליון ש"ח. מרבית ציוד הקצה והציוד האלקטרוני נמכרת בתשלומים. הירידה במכירות ציוד הקצה לאורך השנים הביאה לירידה ביתרת הלקוחות במקביל לירידה בהיקף התשלומים לספקי ציוד קצה.

3.1.4. התפתחויות בשוק ושינויים במאפייני הלקוחות

השוק הסלולארי מתאפיין בשיעורי צמיחה נמוכים בשל רוויה בשיעור החדירה³⁷. שיעור החדירה ליום 31.12.2016 הוא כ- 122%.

³⁷ שיעור החדירה - היחס בין מספר המנויים בשוק לבין סך האוכלוסייה בישראל (לא כולל עובדים זרים ופולשתינאים, אף שאלה נכללים במספר המנויים).

3.1.5.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע על תחום הפעילות

שוק התקשורת הסלולארית הינו דינאמי, ומתאפיין בהתפתחויות טכנולוגיות תכופות בכל תחומי הפעילות בו (טכנולוגיית רשתות התקשורת, ציוד הקצה ושרותי הערך המוסף). השינויים הטכנולוגיים משפיעים על תחום הפעילות במספר מישורים:

3.1.5.1 הקמת רשתות סלולאריות בטכנולוגיות מתקדמות

התפתחויות טכנולוגיות, כמו גם הרצון להרחיב את מגוון השירותים המוצעים ללקוח ואיכותם, מחייבים את מפעילי הסלולאר בשדרוג טכנולוגיית הרשתות הסלולאריות מעת לעת. הרשתות הסלולאריות בישראל פועלות בעיקר בטכנולוגיית ה-UMTS/HSPA, ובטכנולוגיית LTE המתוכננת לעבור שדרוג לטכנולוגיית LTE Advanced (LTEA). בכוונת פלאפון לשדרג את רשת ה-LTE לרשת LTEA ובחודש פברואר 2017 היא הגישה למשרד התקשורת בקשה להפעיל את השימוש בטכנולוגיה זו, ונכון למועד הדוח השקעה בטכנולוגיה זו איננה צפויה להיות מהותית. הערכת פלאפון ביחס להשקעה הנדרשת לצורך שדרוג טכנולוגיית LTEA הינה בגדר מידע צופה עתידי. ההשקעה בפועל עשויה להיות שונה מכפי שנחזה. לצד רשתות אלו, פלאפון מפעילה רשת CDMA למספר מצומצם של מנויים ופועלת להפחתת מספר המנויים העושים שימוש ברשת זו (ראו סעיף 3.7.1).

החל משנת 2014 החלה פלאפון בפריסת רשת LTE, ונכון למועד הדוח, הרשת פרוסה במרבית חלקי הארץ ופלאפון ממשיכה בפריסתה ביתר האזורים.

פלאפון בוחנת באופן מתמיד את הטכנולוגיות החדשות בשוק ואת הצורך בשדרוג טכנולוגיית הרשתות הקיימות, בהתאם למצב התחרות בשוק והכדאיות הכלכלית של ההשקעה בטכנולוגיות כאמור. לענין המצאי המוגבל בתדרים ראו סעיף 3.14.1.2.

3.1.5.2 טלפונים חכמים

חדירתם של הטלפונים החכמים (Smartphones) הובילה לעלייה בצריכת שירותי העברת נתונים (Data), ובד בבד הגדילה את ההיצע של אפליקציות ושירותים תחליפיים למוצרי פלאפון ושירותיה המסופקים על ידי גורמים אחרים. בנוסף לכך חל גידול בשיעור הטלפונים החכמים אשר תומכים בטכנולוגיית LTE, טכנולוגיה אשר מספקת לגולשים חווית גלישה טובה יותר. גידול זה הוביל לעלייה נוספת בצריכת Data בדור 4.

3.1.6 גורמי הצלחה קריטיים והשינויים החלים בהם

3.1.6.1 מגוון ערוצי ההפצה.

3.1.6.2 פריסה ארצית של רשת סלולארית איכותית ומתקדמת, תחזוקה שוטפת של הרשת ברמה גבוהה והשקעות משמעותיות על בסיס שוטף בתשתית הסלולארית, הן לצורך כיסוי איכותי ברחבי הארץ והן על מנת לספק ללקוחות שירותים מתקדמים באמצעות תשתית טכנולוגית מתקדמת. (ראו גם סעיף 3.7.1).

3.1.6.3 פריסה רחבה של ערוצי מכירה וכן מגוון ערוצי שירות, לרבות ערוצים דיגיטליים, המאפשרים תמיכה ושירות יעיל ואיכותי למגוון גדול של לקוחות.

3.1.6.4 התאמת מבנה העלויות ויישום התייעלות תפעולית שמאפשרת להתמודד עם התגברות התחרות.

3.1.6.5 מותג המייצג רשת איכותית, אמינה ומתקדמת.

3.1.6.6 כוח אדם איכותי ומיומן.

3.1.7 חסמי הכניסה והיציאה העיקריים*

3.1.7.1 חסמי הכניסה העיקריים לתחום הפעילות הינם:

(א) רוויה בשיעור החדירה בתחום (ראו סעיף 3.1.4).

(ב) הצורך ברישיון רט"ן, הקצאת התדרים הכרוכה בעלויות גבוהות הנובעת, בין היתר, מכך שאלו משאבים במחסור (ראו סעיף 3.14.1.2) והכפפת הפעילות לפיקוח רגולטורי (ראו סעיף 3.14.2).

(ג) הצורך באמצעים כספיים משמעותיים לצורך השקעות כבדות ומתמשכות בתשתיות, המושפעות משינויים טכנולוגיים תכופים (ראו גם סעיף 3.7.1.3).

ד) הקושי בהקמת אתרי רדיו עקב מגבלות רגולטוריות והתנגדות ציבורית.

3.1.7.2 חסמי היציאה העיקריים מהתחום, הינם :

א) השקעות גדולות הדורשות זמן ארוך להחזר ההשקעה.

ב) המחויבות למתן שירות ללקוחות נובעת מתנאי רישיון הרט"ן וההסכמים בהתאם לתנאים שנקבעו ברישיון.

*חסמי הכניסה והיציאה המצוינים לעיל חלים באופן חלקי ומוגבל על מפעילים וירטואלים.

3.1.8 מבנה התחרות בתחום ושינויים החלים בו

3.1.8.1 כללי

נכון למועד דוח זה פועלים בשוק התקשורת הסלולארית בישראל חמישה מפעילים בעלי רישיון רט"ן (פלאפון, סלקום, פרטנר, גולן טלקום והוט מובייל) ומספר מפעילי MVNO בעלי רישיון רט"ן ברשת אחרת (מפעילים וירטואליים). השוק מאופיין בתחרות עזה הבאה לידי ביטוי בתחלופת מנויים גבוהה בין המפעילים, שחיקת תעריפים מהותית מאוד ושחיקת הרווחיות.

3.1.8.2 במהלך 2016 חלו, למיטב ידיעת החברה, שני שינויים עיקריים בנושא זה :

א) חתימת הסכם לשיתוף רשתות בין סלקום לבין מרתון 018 (ראו סעיף 3.6.2.3) הסכם זהאושר על ידי משרד התקשורת ומגדיל את מספר המפעילים השותפים בתשתית לשישה.

ב) חתימת הסכם לשיתוף רשתות בין סלקום לבין אלקטרה מוצרי צריכה בע"מ ("אלקטרה"), אשר רכשה את כל מניות גולן טלקום. הסכם רכישת מניות גולן טלקום והסכם שיתוף הרשתות בין אלקטרה לבין סלקום אושרו על ידי הממונה על ההגבלים העסקיים ומשרד התקשורת.

לפרטים נוספים ביחס לרכישת מניות גולן טלקום (ראו סעיף 3.6.2.2).

3.1.8.3 שיתוף בתשתיות

שיתוף בתשתיות מאפשר איחוד אתרים של מפעילים סלולאריים באופן שיצמצם משמעותית את עלות הפעלת ותחזוקת אתרי הרדיו. למיטב ידיעת פלאפון, נכון למועד הדוח קיימים בשוק שיתופים בתשתיות כמתואר להלן :

א) פרטנר והוט מובייל פועלות במסגרת שיתוף תשתיות במקטע הרדיו במסגרת תאגיד משותף אשר קיבל רישיון מיוחד למתן שירותי תשתית רדיו סלולארית למפעילי רט"ן.

ב) סלקום ומרתון 018 התקשרו בהסכם לשיתוף רשתות אשר אושר על ידי משרד התקשורת.

ג) במהלך תקופת הדוח התארכה גולן טלקום על גבי רשת סלקום, וזאת, למיטב ידיעת פלאפון, ללא התקשרות בהסכם שיתוף תשתיות. בד בבד עם רכישת גולן טלקום על ידי אלקטרה, התקשרו גולן טלקום, אלקטרה וסלקום בהסכם שיתוף רשתות (אשר אושר על ידי משרד התקשורת ורשות ההגבלים העסקיים).

3.1.8.4 מפעילים וירטואליים MVNO

ניתנו עד כה מספר רישיונות MVNO למפעילים וירטואליים. רק בודדים מבעלי רישיונות MVNO פעילים בשוק.

בחודש אוקטובר 2015 השלימה פלאפון את רכישת פעילות המפעיל הוירטואלי אלון סלולר בע"מ ("אלון סלולר"), אשר חלק ממנוייה התארכה על רשת פלאפון. במסגרת הרכישה צירפה פלאפון כ-70 אלף מנויים חדשים.

לפרטים נוספים אודות מבנה התחרות בתחום, ראו סעיף 3.6.

3.2 שירותים ומוצרים

3.2.1 שירותים

להלן תיאור השירותים אותם מספקת פלאפון למנוייה :

3.2.1.1 שירותי חבילות הכוללות :

א) **שירותי טלפון בסיסיים (VOICE)** - שירותי שיחה בסיסיים, שירותי השלמת שיחה וכן שירותים נלווים כגון - שיחה ממתנה, "עקוב אחרי", תא קולי, שיחת ועידה קולית שיחה מזוהה, הודעות מולטימדיה MMS ועוד.

ב) **שירותי גלישה ותקשורת נתונים** - שירותי גלישה באינטרנט באמצעות המכשיר הסלולארי בדור 3 ובדור 4.

ג) **שירותי משלוח וקבלת מסרונים** - שירות קבלת ושליחת מסרונים (הודעות טקסט - SMS).

3.2.1.2 שירותי תוכן - פלאפון מציעה ללקוחותיה שירותי תוכן כגון שירותי וידאו, שירותי גיבוי אחסון נתונים (pelephone cloud), שירותי אנטי-וירוס, שירות צפייה בערוצי טלוויזיה שונים (super tv) וספריית מוסיקה (musix) המאפשרת להאזין למגוון מוסיקה באמצעות המכשיר הסלולארי והמחשב הביתי.

3.2.1.3 שירותי נדידה - פלאפון מאפשרת ללקוחותיה נדידה עם מכשירים האישי למדינות ברחבי העולם ומספקת ללקוחות אלו כיסוי Roaming (נדידה) רחב במעלה מ-220 מדינות. בנוסף מספקת פלאפון גם שירותי נדידה נכנסים, ללקוחותיהם של מפעילים זרים השוהים בישראל.

3.2.1.4 שירותי תחזוקה ותיקונים - פלאפון מציעה שירותי תיקונים ואחריות מורחבת, תמורת תשלום חודשי המזכה את הלקוח בשירותי תיקונים ואחריות למכשיר הסלולארי, או תמורת תשלום חד פעמי בעת התיקון.

פלאפון מספקת את השירותים האמורים למנוייה ובנוסף מספקת שירותים אלו גם במסגרת הסכמי אירוח.

3.2.2 מוצרים

מכשירי ציוד קצה - פלאפון מציעה סוגים שונים של מכשירי טלפון נייד, מכשירים לרכב, דיבוריות ואביזרים נלווים התומכים במגוון שירותיה. כמו כן, מספקת פלאפון ללקוחותיה ציוד קצה כגון טאבלטים, מחשבים ניידים, מודמים, טלוויזיות, קונסולות משחקים וציוד אלקטרוני נלווה.

בחודש פברואר 2016 השיקה פלאפון מותג ציוד קצה פרטי (GINI), במסגרתו נמכרים מספר דגמי מכשירים תומכי דור 4.

3.3 פילוח הכנסות ממוצרים ושירותים

להלן נתונים בדבר הכנסות פלאפון ממוצרים ושירותים (במיליוני ש"ח) :

מוצרים ושירותים	2016	2015	2014
הכנסות משירותים	1,818	1,999	2,453
שיעור מסך הכנסות פלאפון	69.1%	69.2%	71.7%
הכנסות ממוצרים (ציוד קצה)	812	891	966
שיעור מסך הכנסות פלאפון	30.9%	30.8%	28.3%
סה"כ הכנסות	2,630	2,890	3,419

3.4 לקוחות

להלן נתונים אודות התפלגות ההכנסות מלקוחות (במיליוני ש"ח) :

מוצרים ושירותים	2016	2015	2014
הכנסות מלקוחות פרטיים	1,616	1,750	1,930
הכנסות מלקוחות עסקיים*	1,015	1,140	1,490
סה"כ הכנסות	2,630	2,890	3,419

* ההכנסות מלקוחות במסלולים עסקיים כוללות הכנסות מהסכמי אירוח.

לסוף שנת 2016 מספר המנויים של פלאפון עמד על כ- 2.4 מיליון.

יצוין, כי לפלאפון 733 אלף מנויי pre-paid (לקוחות המשלמים עבור שירותי התקשורת מראש), היקף ההכנסות מלקוחות אלו אינו מהותי ביחס לכלל הכנסות פלאפון. עוד יצוין, כי מספר מנויי הפריפיד כולל 57 אלף מנויים שנחשבו כמנויי פוסטפיד וסווגו במהלך שנת 2016 כמנויי פריפיד.

בנוסף למנויי פלאפון כאמור לעיל, שהינם לקוחות סופיים העושים שימוש בפועל ברשת פלאפון, פלאפון מספקת שירותים, בהתאם להסכמי אירוח, למפעילי סלולאר אחרים העושים שימוש ברשת פלאפון על מנת לספק שירות ללקוחותיהם. עיקר ההכנסות בשנת 2016 התקבלו מרמי לוי. עיקר ההכנסות בשנת 2015 התקבלו מרמי לוי ואלון סלולר (אשר נרכשה על ידי פלאפון באוקטובר 2015).

לעניין חישוב מצבת המנויים יצוין, כי ברבעון השני של שנת 2016 גרעה פלאפון באופן חד פעמי את המנויים ברשת ה-CDMA, שלא ביצעו שימוש יוצא/גלישה במהלך ששת החודשים שקדמו למועד הגריעה, המסתכמים ב- 499 אלף מנויים (מתוכם 455 אלף מנויי pre-paid ו-44 אלף מנויי post-paid), וזאת מעבר לגריעה של מנויים לא פעילים המתבצעת באופן שוטף על פי שיטת מדידת המנויים. גריעת המנויים הינה בהמשך לסדרת פעולות שנוקטת פלאפון לצמצום היקף התנועה ברשת זו, הכוללות, בין היתר, גם פניה יזומה והצעות שיווקיות ייעודיות למנויי CDMA להחלפת המכשיר ו/או שלוחות הרכב שברשותם, למכשירים הנתמכים ברשת ה-UMTS/HSPA וברשת ה-LTE.

3.5. שיווק, הפצה ושירות

מערך ההפצה של פלאפון כולל כ-28 מרכזי שירות ומכירה הפרוסים ברחבי המדינה העוסקים בשירות, במכירה ללקוחות, תיקון מכשירים ושימור הלקוחות. בנוסף למרכזי השירות, מערך ההפצה מעובה במעל 200 חנויות ודוכנים (חלקם מופעלים על-ידי פלאפון וחלקם מופעלים על ידי משווקים מורשים). ככלל, התגמול למשווקים משולם כעמלות מתוך המכירות.

במהלך השנה האחרונה הרחיבה פלאפון את מערך ההפצה שלה, והחלה, בין היתר, לשווק את שירותיה באמצעות שתי רשתות ריטייל גדולות, בעשרות נקודות מכירה הפרוסות ברחבי הארץ.

מערך השירות של פלאפון למנויים כולל את אתר האינטרנט של פלאפון ו-13 מוקדים טלפונים ייעודיים המספקים מידע, שירות בנושאים מגוונים ובשלוש שפות, תמיכה טכנית, נתונים בדבר חיובי לקוח, שירותי ערך מוסף, מכירות ומידע כללי.

3.6. תחרות

3.6.1. כללי

ריבוי המפעילים הסלולאריים בשוק, כתולדה של המהלכים הרגולטוריים בהם נקט משרד התקשורת בשנים האחרונות במטרה להגביר את התחרות בשוק הטלפוניה הסלולארית, הביא לרמת תחרות גבוהה, שנמשכה גם בשנת 2016. המשך המגמה הביא למעבר מנויים בהיקף גבוה בין החברות הסלולאריות, ולמלחמת מחירים עזה שהביאה לשחיקת תעריפים מהותית מאוד ולשחיקת הרווחיות, הן בשוק הלקוחות הפרטיים והן בשוק הלקוחות העסקיים.

פלאפון צופה כי המגמות המתוארות ימשכו בשנת 2017 ויגרמו להמשך השחיקה בהכנסות. פלאפון נוקטת בצעדי התייעלות והתאמת מבנה העלויות על מנת לצמצם את השחיקה בהכנסות.

הערכות פלאפון המתוארות לעיל הן מידע צופה פני עתיד כמשמעו בחוק ניירות ערך. הערכות אלו עשויות שלא להתממש, להתממש באופן חלקי או להתממש באופן שונה מהותית מכפי שנחזה.

להלן נתונים, למיטב הערכת פלאפון, אודות מספרי המנויים של פלאפון ומתחרותיה בשנים 2015 ו-2016 (אלפי מנויים, בקירוב):

סך מנויים בשוק	MVNOs (1)	גולן טלקום	הוט מובייל	סלקום	פרטנר	פלאפון	מס' מנויים (2)	ליום
10,510	177	900	1,229	2,835	2,718	2,651	נתח שוק	31.12.2015
	1.7%	8.6%	11.7%	27%	25.9%	25.2%		
10,344	209	863	1,409	2,822	2,693	2,348	מס' מנויים (2)	ליום
	2%	8.3%	13.6%	27.3%	26.0%	22.7%	נתח שוק	30.9.2016

(1) גולן טלקום וכן מרבית ה-MVNOs הינן חברות פרטיות אשר אינן מפרסמות נתונים לגבי מספר המנויים שלהן, והנתונים האמורים מבוססים על הערכה.

(2) מספר המנויים הינו נכון לימים 30.9.2016 ו-31.12.2015, בהתבסס על דיווחיהן של סלקום, פרטנר והוט מובייל לציבור.

3.6.2. הסכמי שיתוף תשתיות ומתן זכות שימוש ברשת

למיטב ידיעת פלאפון, נכון למועד הדוח קיימים בשוק הסכמי שיתוף רשתות במקטע רדיו אקטיבי כמתואר להלן:

3.6.2.1. פרטנר - הוט מובייל

בהתאם להסכם שיתוף הרשתות בין פרטנר והוט מובייל במקטע הרדיו הקימו פרטנר והוט מובייל תאגיד משותף אשר קיבל רישיון מיוחד למתן שירותי תשתית רדיו סלולארית למפעיל רט"ן למשך 10 שנים. מטרת התאגיד, אשר פרטנר והוט מובייל מחזיקות בו בחלקים שווים, הינה להחזיק ולפתח רשת סלולארית מתקדמת אחת עבור שתי החברות ולתפעל את מקטע הרדיו המשותף.

3.6.2.2. אלקטרה - גולן טלקום - סלקום

בחודש ינואר 2017 נחתמה עסקה בין בעלי המניות של גולן טלקום לבין אלקטרה, לרכישת מניות גולן טלקום. בד בבד התקשרה גולן עם סלקום בהסכם לשיתוף רשתות לרשתות דור 3 ו-4 ושירותי אירוח לרשת דור 2. עסקת הרכישה והסכם השיתוף אושרו על ידי משרד התקשורת והממונה על ההגבלים העסקיים.

יצוין כי בהתאם להודעת אלקטרה, לאחר אישור הסכם השיתוף בין סלקום ואלקטרה, גולן טלקום לא תיחשב עוד כמי שאינה עומדת בתנאי רישיונה בכל הנוגע לפריסה הגאוגרפית, כפי שקבע משרד התקשורת עובר להתקשרות בין אלקטרה וגולן טלקום.

3.6.2.3 סלקום - מרתון 018

בחודש יולי 2016 נחתם הסכם לשיתוף רשתות בין סלקום לבין מרתון 018 במקטע הרדיו ברשת דור 4, ולמתן זכות שימוש ברשתות דור 2 ודור 3. ההסכם אושר על ידי הממונה על ההגבלים העסקיים ומשרד התקשורת. הסכם זה מגדיל את מספר המפעילים בעלי התשתית לששה.

פלאפון אינה צד להסכם שיתוף רשתות. מצאי התדרים העומדים לרשותה עשוי להיות קטן יותר בהשוואה לזה של חלק מהמתחרים, באופן שעשוי להקנות לה פחות גמישות בניהול הרשת, ולחייב אותה למצוא פתרונות אלטרנטיביים על מנת לספק שירות בר תחרות.

3.6.3 גורמים חיוביים ושלייליים המשפיעים על מעמדה התחרותי של פלאפון

3.6.3.1 גורמים חיוביים:

(א) רשת סלולארית בעלת פריסה רחבה ואיכותית.

(ב) מיצובה כרשת סלולארית מהירה ומתקדמת.

(ג) מערך הפצה מגוון ורחב הפועל באמצעות מוקדים טלפונים ובאמצעות מספר רב של נקודות מכירה פרונטליות והמופעל ע"י פלאפון, משווקים חיצוניים ובאמצעות רשתות קמעונאיות מובילות.

(ד) מערך שירות רחב ומגוון ממשקי שירות ללקוח המאפשרים מתן שירות ברמה גבוהה ללקוחות.

(ה) מכירת תתי מותגים בערוצי מכירה ייעודיים לצד מותג פלאפון.

(ו) מבנה הון איתן ותזרים מזומנים חיובי.

3.6.3.2 גורמים שליליים:

(א) כחברה בת של החברה, על פלאפון חלות מגבלות רגולטוריות בכניסה לתחומי פעילות נוספים ובהרחבת סל השירותים ללקוחות אשר אינן חלות על מתחרותיה.

(ב) קיימות מגבלות בפעילות משותפת עם החברה לרבות בשיווק חבילות שירותים משותפות (ראו סעיף 1.7.2).

(ג) עלויות הקמה, הפעלה ואחזקת רשתות סלולאריות בפלאפון צפויות להיות גבוהות יותר ביחס למתחרים הפועלים באמצעות שיתוף תשתיות.

3.7 רכוש קבוע ומתקנים

הרכוש הקבוע של פלאפון כולל ציוד תשתית של ליבת הרשת, אתרי רדיו, ציוד אלקטרוני, מחשבים, כלי רכב, ציוד קצה, ריהוט וציוד משרדי ושיפורים במושכר.

3.7.1 תשתית

3.7.1.1 פלאפון מפעילה כיום רשתות תקשורת בשלוש טכנולוגיות עיקריות כדלהלן:

(א) טכנולוגיית LTE (דור 4) ממשפחת תקני ה-GSM. יתרונותיה של הטכנולוגיה הינם בקיבול גבוה לתקשורת נתונים ובקצבי הורדה והעלאה מהירים יותר מאלו שקיימים בדור 3. כל מכשירי הקצה שתומכים בטכנולוגיה זו תומכים גם בטכנולוגיית דור 3 וקיים מעבר חלק בין הטכנולוגיות.

(ב) טכנולוגיה בשיטת UMTS/HSPA המבוססת על תקן GSM (דור 3). טכנולוגיה זו נפוצה מאוד בעולם ומאפשרת זיהוי מנוי ומתן שירות באמצעות כרטיס זיהוי

למנוי (SIM) הניתן להעברה מצידוד קצה אחד לאחר. טכנולוגיה זו תומכת במהירות הורדה של עד 42 מס"ש ובמהירות העלאה של עד 5.7 מס"ש.

ג) טכנולוגיה בשיטת CDMA. למועד זה, רשת זו משרתת מספר מצומצם של מנויים העושים שימוש מועט ברשת. החברה צפויה בשנת 2017 להפסיק את פעילות הרשת, בכפוף להוראות משרד התקשורת. פלאפון פועלת להעברת המנויים הקיימים מרשת ה-CDMA לרשת ה-UMTS/HSPA ולרשת ה-LTE.

3.7.1.2 לתאריך פרסום הדוח מבוססות תשתיות הרשתות של פלאפון בעיקרן על שתי חוות מיתוג המחוברות למעלה מ- 2,300 אתרים.

3.7.1.3 השקעות ברשת LTE

על פי הסכמים משנת 2014, חברת ל.מ. אריקסון ישראל בע"מ ("אריקסון"), משמשת כספק של פלאפון לפריסת רשת רדיו דור 4 (LTE).

בשנים האחרונות הושקע סך של 460 מיליון ש"ח בפריסת הרשת כולל רכישת תדרים, ולהערכת פלאפון סך ההשקעות הצפויות בתשתיות בשנת 2017 לא צפוי להיות שונה מהותית מההשקעות שבוצעו בשנת 2016, ונכון למועד הדוח, פלאפון אינה צופה הגדלה מהותית בהיקף ההשקעות בתשתית.

בנוסף, בעשר השנים הקרובות תידרש פלאפון להמשיך להקים אתרי שידור חדשים בין היתר לצורך עמידה בתנאי רישיון הרט"ן.

הערכות פלאפון לעיל בדבר עלויות הקמת רשת ה-LTE ומועד התהוותן הינן מידע צופה פני עתיד, המבוסס על תחזיות והערכות פלאפון, בין היתר, באשר לקצב הרחבת הרשת ושדרוגה של הרשת.

3.7.2 שטחים המשמשים את פלאפון

פלאפון איננה בעלים של מקרקעין והיא שוכרת מאחרים, לרבות מהחברה, את השטחים בהם היא משתמשת לצורך פעילותה. להלן תאור עיקר השטחים המשמשים את פלאפון:

3.7.2.1 השטחים בהם משתמשת פלאפון להצבת אתרי תקשורת ומרכזי הרשת כאמור בסעיף 3.7.1, פרוסים ברחבי הארץ ומושכרים לתקופות שונות (במקרים רבים ל- 5 שנים בתוספת אופציית הארכת הסכם ל- 5 שנים נוספות). לגבי רישוי האתרים, ראו סעיף 3.14.3.

3.7.2.2 לפלאפון הסכם הרשאה עם רשות מקרקעי ישראל ("רמ"י") לשימוש במקרקעין שבשטחי רמ"י להקמה והפעלה של אתרי תקשורת אשר מסדיר, בין היתר, את דמי ההרשאה בגין שימוש כאמור לתקופה עד 31.12.2019.

3.7.2.3 משרדיה הראשיים של פלאפון נמצאים בגבעתיים ופרוסים על שטח כולל של כ- 17,800 מ"ר. תקופת השכירות הינה עד לתאריך 31.12.2020 עם אפשרות לסיום מוקדם בתנאים מסוימים החל מתאריך 31.12.2018.

3.7.2.4 לצורך פעילות השירות והמכירה, שוכרת פלאפון 51 מרכזי שרות ודוכני מכירה הפרוסים ברחבי הארץ.

3.7.2.5 לפלאפון הסכמי שכירות נוספים למחסנים (כולל מרכז לוגיסטי מרכזי ובו מעבדה מרכזית לתיקון מכשירי הלקוחות), משרדים, מוקדים טלפוניים ו-2 חוות מיתוג המשמשות אותה לצורך פעילותה.

3.8. נכסים לא מוחשיים

3.8.1 רישיונות

לפרטים אודות רישיון הרט"ן של פלאפון ורישיון ההפעלה באיו"ש, ראו סעיף 3.14.2.

3.8.2 זכות שימוש בתדרים

לפלאפון זכות שימוש בתדרים מכוח רישיון הרט"ן ופקודת הטלגרף בתחומי 850 מה"צ לצורך הפעלת רשת ה-CDMA, בתחומי 850 מה"צ ו- 2100 מה"צ לצורך הפעלת הרשת בטכנולוגיית UMTS/HSPA ובתחום ה- 1800 מה"צ לצורך הפעלת רשת בטכנולוגיית ה-LTE (ראו גם סעיף 3.1.5).

לפרטים אודות המחסור בתדרים בישראל והשלכות על פלאפון, ראו סעיפים 3.14.1.2 ו-3.6.2. לפרטים אודות חשיפה להפרעות בתחומי התדר של פלאפון ראו סעיף 3.19.3.6.

3.8.3. סימני מסחר

פלפאפון ישנם מספר סימני מסחר רשומים. העיקרי שבהם הוא מותג "פלפאפון".

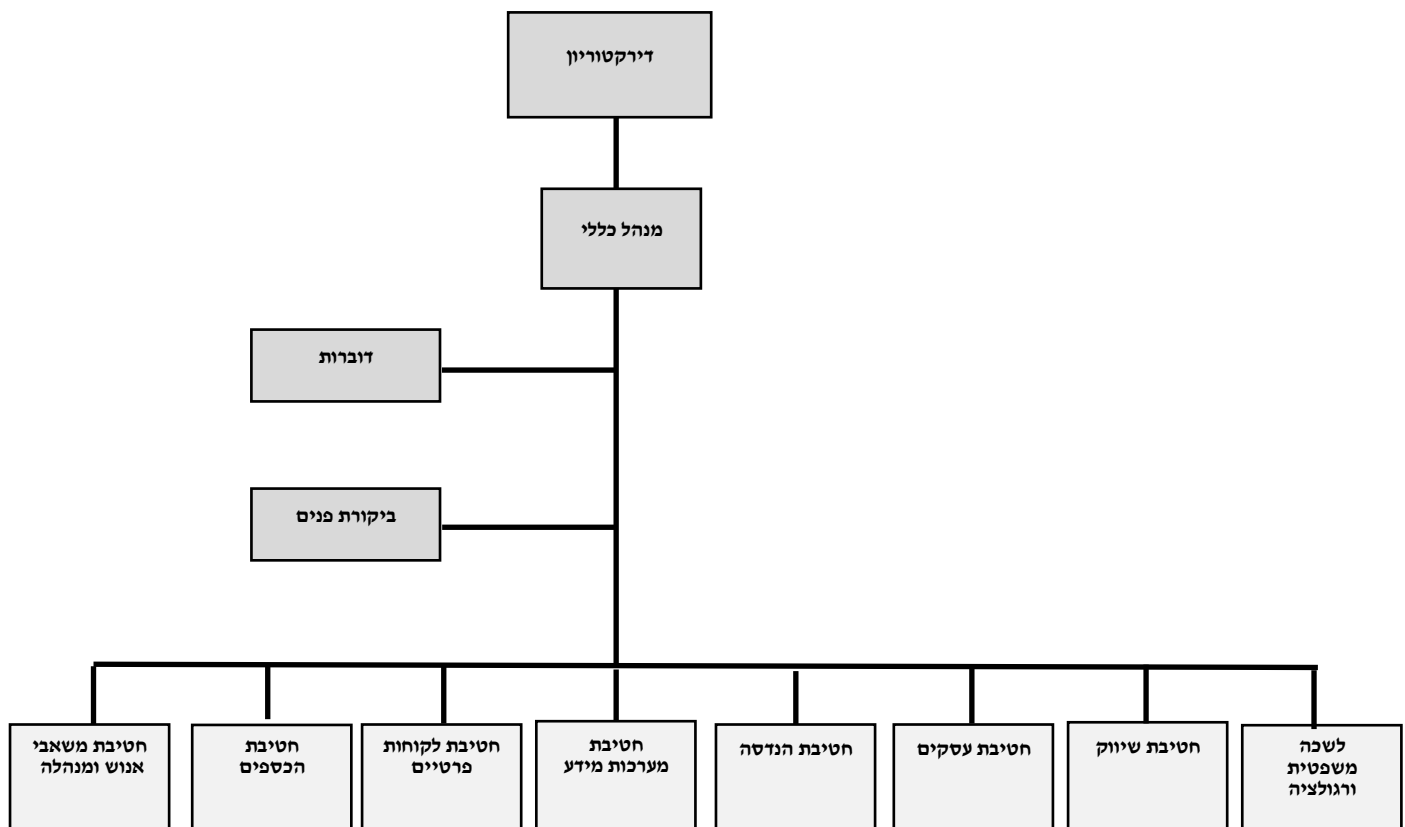
3.8.4. תוכנות ומערכות מחשוב ומאגרי מידע

פלפאפון עושה שימוש בתוכנות ומערכות מחשוב, חלקן על פי רישיונות שרכשה וחלקן פותחו על ידי חטיבת מערכות המידע של פלפאפון. חלק ניכר מהרישיונות האמורים מוגבלים בזמן ומתחדשים מידי תקופה. המערכות העיקריות שבשימוש פלפאפון הינן: מערכת ERP של חברת ORACLE APPLICATION ומערכת חיוב וניהול לקוחות של חברת אמדוקס.

3.9. הון אנושי

3.9.1. מבנה ארגוני

להלן תרשים המבנה הארגוני של פלפאפון, למועד הדוח:

3.9.2. הסכם קיבוצי

בחודש דצמבר 2013 חתמה פלפאפון על הסכם קיבוצי בינה לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה וועד העובדים בפלפאפון ("הוועד"), אשר יחול על כלל עובדי פלפאפון, למעט מנהלים בכירים ועובדים מסוימים בתפקידים שהוגדרו מראש. בהסכם נקבע, כי התקופה שלאחריה ייחשב עובד פלפאפון כעובד קבוע, הינה 36 חודשים לעובדי פלפאפון במועד חתימת ההסכם ו-48 חודשים לעובדים שיצטרפו לפלפאפון לאחר חתימתו. בנוסף, נקבעו בהסכם מנגנונים המשלבים את הוועד בתהליכים הנוגעים לאיוש משרות, ניווד של עובדים קבועים בפלפאפון וסיום העסקתם.

בהסכם נקבע כי תוקפו עד ליום 31.12.2016, וכי לאחר מועד זה הוא יוארך לתקופות נוספות שנקבעו אלא אם מי מהצדדים ביקש לשנותו. בימים אלו, מתנהל משא ומתן להסכם קיבוצי חדש בין פלפאפון לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה וועד העובדים.

3.9.3. מצבת עובדים ומשרות

להלן פירוט מספר העובדים בפלאפון בהתאם למבנה הארגוני שלה:

כמות עובדים		חטיבה
31.12.2015	31.12.2016	
186	189	הנהלה וחטיבות המטה
43	48	חטיבת השיווק
1,424	1,367	חטיבת לקוחות פרטיים
375	353	חטיבת לקוחות עסקיים
185	202	אגף לוגיסטיקה וציוד קצה
466	435	חטיבות הנדסה ומערכות מידע
2,679	2,594	סה"כ

מספר העובדים הכלולים בטבלה שלעיל כולל עובדים המועסקים בחלקיות משרה. סך המשרות³⁸ בפלאפון ליום 31.12.2016 עמד על 2,176 (ליום 31.12.2015 - 2,234).

3.9.4. תנאי העסקה

מרבית עובדי פלאפון מועסקים במסגרת הסכם חודשי או הסכם שעתי, על פי המקצועות והתפקידים בהם הם עוסקים. מרבית עובדי מערך השירות והמכירות הינם עובדי משמרות במשרה חלקית ומועסקים על בסיס שעתי. שאר עובדי פלאפון מועסקים בהסכם חודשי וחלקם מועסקים במסגרת הסכם חודשי עם תוספת שעות גלובליות.

3.9.5. הכרזת סכסוך עבודה

ביום 7.2.2017 נמסרה לפלאפון הודעה מטעם הסתדרות העובדים הכללית החדשה - איגוד עובדי הסלולר האינטרנט וההייטק, על הכרזת סכסוך עבודה בהתאם לחוק יישוב סכסוכי עבודה, התשי"ז-1957 ושבייתה החל מיום 22.2.2017 ואילך. על פי ההודעה, העניין שבסכסוך הינו מבוי סתום במשא ומתן לחתימת הסכם קיבוצי חדש. ביום 27.2.2017 הודיעה פלאפון כי תיתכן פגיעה בשירותים שונים המסופקים ללקוחותיה עקב העיצומים והשביתות שהחלו ביום 22.2.2017 ע"י וועד העובדים. עיצומים אלו, ההולכים ומחריפים, כוללים, בין היתר, אי מתן שירות ומענה לצרכי לקוחות, לרבות אי תיקון ציוד קצה תקול, עיכוב בטיפול בתקלות במערכות טכנולוגיות³⁹ ועוד. במקביל, נמשכים המאמצים לקיים משא ומתן.

3.10. ספקים

3.10.1. ספקי ציוד קצה

פלאפון רוכשת חלק מציוד הקצה והאביזרים הנלווים מיבואנים שונים בישראל ובעולם וחלק מייבאת באופן עצמאי. בנוסף, פלאפון מוכרת ציוד קצה ואביזרים בדרך של מכירה ב"משגור" עם זכות החזרה לספקי ציוד הקצה. ההתקשרויות עם רוב הספקים מושתתות על הסכמי מסגרת המפרטים, בין היתר, את התמיכה הטכנית של הספק בציוד הקצה המסופק על ידו, את זמינות חלקי החילוף ואת זמני הסבב לתיקונים ואת אחריות הספק למוצרים. לרוב, הסכמים אלו אינם כוללים התחייבות מצידה של פלאפון לבצע רכישות, והן מבוצעות על בסיס שוטף באמצעות הזמנת רכש לפי צורכי פלאפון.

במקרה של הפסקת התקשרות עם ספק ציוד קצה מסוים, יכולה פלאפון להגדיל את הכמות הנרכשת מספקי ציוד קצה אחרים, או לרכוש ציוד קצה מספק ציוד קצה חדש.

ביום 1.10.2016 נכנס לתוקפו הסכם התקשרות חדש עם חברת Apple Distribution International ("אפל") לרכישת והפצת מכשירי iPhone, לפיו פלאפון תתחייב לרכוש כמות מכשירים שנתית מינימלית במשך שלוש שנים נוספות במחירים שיהיו בתוקף אצל היצרן במועד הרכישות בפועל.

פלאפון מעריכה כי בדומה לשנים קודמות, כמויות אלו יהוו חלק ניכר מכמויות המכשירים הצפויים להימכר על ידה בתקופת ההסכם.

³⁸ תחשיב מספר "המשרות" בפלאפון הינו: סה"כ שעות העבודה החודשיות מחולקות בתקן שעות העבודה החודשי.

³⁹ בהתאם לצו שניתן בתאריך 1.3.2017 נקבע כי על נציגות עובדי פלאפון להימנע מלהורות לעובדים שלא לתקן תקלות הגורמות לפגיעה ברשת הסלולארית.

המידע האמור בסעיף זה כולל מידע הצופה פני עתיד, המתבסס על ניסיונה של פלאפון, הערכות ותחזיות. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מההערכות הנ"ל, בשים לב, בין היתר, לשינויים שיחולו בתנאים העסקיים ובביקוש הצרכנים למוצרי אפל.

שיעור רכישות פלאפון מאפל בשנת 2016 נמוך מ- 10% משיעור רכישות פלאפון מכלל ספקיה. למעט אפל, התפלגות רכישות ציוד קצה בין הספקים היא כזו אשר איננה יוצרת תלות מהותית בספק או בדגם של ציוד.

3.10.2. ספקי תשתית

ציוד התשתית ברשתות ה-UMTS/HSPA וה-LTE הינו מתוצרת אריקסון. לפלאפון הסכמים רב שנתיים לתחזוקה, תמיכה ושדרוגי תכנה לרשת ה-UMTS/HSPA וכן הסכם לפריסת דור 4 (LTE) עם אריקסון, ולדעתה היא עשויה להיות תלויה בה בקשר לתמיכה ברשת והרחבתה. בנוסף, הרשת הסלולארית עושה שימוש בתמסורת והחברה הינה ספק מהותי של פלאפון בתחום זה.

3.11. הון חוזר

3.11.1. מדיניות אשראי

אשראי בעסקאות מכירת מכשירים - פלאפון מעניקה לרוב לקוחותיה הרוכשים מכשירי טלפון נייד אפשרות לפרוס את התשלומים עד ל-36 תשלומים שווים. בכדי לצמצם חשיפה היכולה לנבוע כתוצאה מהעמדת אשראי ללקוחותיה פועלת פלאפון לפי מדיניות אשראי הנבחנת מעת לעת. כמו כן בודקת פלאפון את איתנותם הפיננסית של לקוחותיה (בהתאם לפרמטרים שנקבעו על ידיה).

פלאפון מבצעת ניכיון של חובות לקוחות הנובעים ממכירת ציוד קצה בעסקאות תשלומים ששולמו בכרטיסי אשראי. עסקאות הניכיון מבוצעות על בסיס ללא זכות חזרה (Non-Recourse).

אשראי בחיוב חודשי בגין שרותי סלולאר - לקוחות פלאפון מחויבים אחת לחודש במחזורי חיוב, המבוצעים בתאריכים שונים על פני החודש, בגין צריכת שרותי הסלולאר של החודש שעבר.

פלאפון מקבלת ממרבית ספקיה אשראי לתקופה שנעה בין 30 ימים לשוטף + 92 ימים.

להלן נתונים בדבר אשראי ספקים ולקוחות ממוצע בשנת 2016:

ממוצע ימי אשראי	היקף אשראי במיליוני ש"ח	
388	1,009	לקוחות בגין מכירת ציוד קצה(*)
44	255	לקוחות בגין שירותים(*)
42	353	ספקים

(*) בניכוי חובות מסופקים

3.12. מיסוי

ראו ביאור 6 לדוחות 2016.

3.13. סיכונים סביבתיים ודרכי ניהולם

3.13.1. הוראות הדין הנוגעות לאיכות הסביבה וחלות על פעילות פלאפון

אתרי השידור המשמשים את פלאפון הינם "מקורות קרינה" בהתאם לחוק הקרינה הבלתי מייננת. הקמה והפעלה של אתרים אלה, למעט אתרים המפורטים בתוספת לחוק, טעונה קבלת היתר קרינה.

החוק קובע מנגנון רישוי דו שלבי לקבלת היתר להפעלת מקור קרינה, לפיו על מבקש היתר לקבל תחילה היתר להקמת מקור הקרינה ("היתר הקמה"), שתוקפו לתקופה שלא תעלה על שלושה חודשים, והניתן להארכה על-ידי הממונה עד תשעה חודשים, ואחריו היתר להפעלת מקור הקרינה ("היתר הפעלה"), אשר תוקפו לתקופה של חמש שנים או ככל שקבע השר להגנת הסביבה אחרת.

לעניין היתר הקמה, החוק מתנה את מתן ההיתר בביצוע הערכת רמות החשיפה המרביות של בני אדם והסביבה לקרינה הצפויה ממקור הקרינה לכשיופעל, לרבות בעת תקלה; וכן נקיטת האמצעים הדרושים להגבלת רמות החשיפה של בני אדם והסביבה לקרינה הצפויה ממקור הקרינה לכשיופעל, לרבות שימוש באמצעים טכנולוגיים הנמצאים בשימוש ("האמצעים להגבלה").

לעניין היתר ההפעלה, החוק מתנה את מתן ההיתר בנקיטת האמצעים להגבלה וביצוע

מדידות של רמות החשיפה של בני אדם והסביבה לקרינה הנוצרת במהלך הפעלת מקור הקרינה. כמו כן, החוק מוסיף ומתנה את מתן היתר ההפעלה, בהצגת רישיון בהתאם לחוק התקשורת, ובמקרים מסוימים, גם בהצגת היתר לפי חוק התכנון והבניה.

החוק כולל פרק עונשין הקובע, בין היתר, כי הקמה או הפעלה של מקור קרינה בניגוד לתנאי מתנאי ההיתר וכן הקמה או הפעלת מקור קרינה בלא היתר לאחר קבלת התראה בכתב מאת הממונה, הינן עבירה פלילית מסוג אחריות קפידה.

יוער, שהסדרת רמות חשיפה מרביות המותרות של בני אדם לקרינה ממקור קרינה וטווחי הבטיחות ממתקני שידור לתקשורת, לרבות ההגבלה על הצבת מקור קרינה על מרפסות גג, מצויה עדיין בהליכי התקנה בפני וועדת הפנים לאיכות הסביבה של הכנסת, במסגרת תיקון מוצע לתקנות על פי חוק הקרינה הבלתי מייננת שלוה בחילוקי דעות בין משרדי הממשלה.

בחודש ינואר 2009 פרסם הממונה על הקרינה במשרד ההגנה על הסביבה הנחיות לעניין טווחי בטיחות ורמות חשיפה מירביות מותרות לעניין קרינה מתדרי רדיו, לרבות מאנטנות סלולאריות. סביב הטווחים האלו מתקיימים דיונים וזאת על רקע הודעת ארגון הבריאות העולמי (IARC) לפיה סווגו שדות אלקטרומגנטיים של תדרי רדיו המשויכים לשימוש בטלפון סלולארי כמסרטנים אפשריים לבני אדם (קבוצה 2B)⁴⁰.

עוד יצוין כי המשרד להגנת הסביבה מפעיל מערכת פיקוח וניטור רציף על מוקדי השידור לבדיקת עמידתם בדרישות החוק.

שירותי הסלולאר מסופקים באמצעות טלפון נייד הפולט קרינה בלתי מייננת (הידועה גם כקרינה אלקטרומגנטית). תקנות הגנת הצרכן (מידע בדבר קרינה בלתי מייננת מטלפון נייד) התשס"ב-2002 קובעות רמת קרינה מירבית מותרת של טלפון סלולארי הנמדדת על פי יחידות SAR (Specific Absorption Rate) ויידוע לקוחותיה של פלאפון בהקשר זה. למיטב ידיעתה של פלאפון, כל מכשירי הטלפון הסלולארי שהיא משווקת עומדים בתקני ה-SAR המחייבים. ראו גם סעיף 3.19.2.5.

3.13.2 מדיניות פלאפון בניהול סיכונים סביבתיים

פלאפון מקיימת בדיקות קרינה תקופתיות על מנת לוודא עמידה בתקני ההפעלה המותרים ובתקנים בינלאומיים. בדיקות אלו מבוצעות במיקור חוץ (Outsourcing) על ידי חברות המורשות על ידי המשרד להגנת הסביבה. לפלאפון נוהל אכיפה פנימי לפיקוח על יישום הוראות חוק הקרינה הבלתי מייננת, על פיו מונה גורם ניהולי בכיר כאחראי על ביצועו. מטרת הנוהל להטמיע את הוראות החוק ולצמצם אפשרות להפרתו.

3.13.3 שקיפות לצרכנים

פלאפון כפופה לדינים רלוונטיים הקובעים חובות פרסום ויידוע אודות מקורות הקרינה שאותם היא מפעילה ומהמכשירים הניידים אותם היא מספקת. פלאפון מפרסמת באתר האינטרנט שלה מידע בנוגע לרמת ה-SAR הנפלטת מטלפונים סלולאריים והמלצות משרד הבריאות לכללי זהירות מונעת בשימוש בטלפונים סלולאריים.

3.14 מגבלות ופיקוח על פעולות פלאפון

3.14.1 מגבלות חקיקה

3.14.1.1 חוק התקשורת

מתן שירותי הסלולאר על ידי פלאפון כפוף להוראות חוק התקשורת ותקנותיו. לפרטים אודות רישיון הרט"ן שניתן לפלאפון מכוח חוק התקשורת, ראו סעיף 3.14.2.

החוק מסמיך את המנהל הכללי של משרד התקשורת להטיל עיצומים כספיים בשל הפרות שונות של הוראות החוק ושל צווים והוראות שניתנו מכוחו, וכן בשל הפרת תנאי ברישיון.

3.14.1.2 פקודת הטלגרף האלחוטי

פקודת הטלגרף מסדירה את השימוש בספקטרום האלקטרומגנטי, וחלה בין היתר על השימוש שעושה החברה בתדרי רדיו, כחלק מהתשתית שלה. הקמה של מערכת שעושה שימוש בתדרי רדיו והפעלתה כפופות, על פי פקודת הטלגרף, למתן רישיון,

⁴⁰ יצוין כי מעת לעת מתפרסמים מסמכים שונים באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה, בכתובת www.sviva.gov.il, ובאתר האינטרנט של ארגון הבריאות העולמי, בכתובת www.who.int.

והשימוש בתדרי רדיו כפוף להועדה והקצאה של תדר מתאים. לפי פקודת הטלגרף מוטלות אגרות רישיון ואגרות בעד הועדת תדרים והקצאתם.

נוכח המחסור הקיים בתדרי רדיו לשימוש הציבור בישראל (בין השאר, בשל הקצאה של תדרים רבים לשימושים בטחוניים), מגבילה הממשלה את מספר הרישיונות הניתנים לשימוש בתדרים. לענין השלכות המחסור בתדרים על פלאפון ראו סעיף 3.6.2.

לגבי תדרי רדיו שהוקצו לפלאפון ראו סעיף 3.8.2.

3.14.1.3 חוק הקרינה הבלתי מייננת. ביחס למתקנים הפולטים קרינה אלקטרומגנטית ראו סעיף 3.13.

3.14.1.4 חקיקה צרכנית

במסגרת פעילותה, כפופה פלאפון לחוק הגנת הצרכן המסדיר את חובותיו של עוסק כלפי הצרכנים (ראו סעיף 1.7.4.5).

3.14.1.5 שינוי תעריפי קישור גומלין (דמי השלמת שיחה)

תעריפי קישור גומלין נקבעים ע"י הרגולטור. לפרטים ראו סעיף 1.7.4.1.

3.14.2 רישיון הרט"ן של פלאפון

3.14.2.1 כללי

רישיון הרט"ן של פלאפון וכן הרישיון הכללי למתן שירותי סלולאר באזור יהודה ושומרון הינם בתוקף עד לחודש ספטמבר 2022⁴¹.

להלן הוראות עיקריות מתוך רישיון הרט"ן של פלאפון:

(א) בנסיבות מסוימות רשאי השר לשנות את תנאי הרישיון, להגבילו או להתלותו, ובמקרים מסוימים אף לבטלו.

(ב) הרישיון אינו ניתן להעברה והוא כולל מגבלות על רכישה או העברה (לרבות בדרך של שעבוד) במישרין או בעקיפין של שליטה או של 10% או יותר של אמצעי שליטה כלשהו בפלאפון, לרבות שעבוד אמצעי שליטה כאמור, אלא אם ניתנה הסכמת השר מראש.

(ג) פלאפון חייבת לתת שירות קישור גומלין בתנאים שוויוניים לכל מפעיל אחר ועליה להימנע מכל אפליה בביצוע קישור גומלין.

(ד) על פלאפון להימנע מהעדפה במתן שירותי תשתית לבעל רישיון שהוא חברה בעלת זיקה (כהגדרתה ברישיון) על פני בעל רישיון אחר.

(ה) פלאפון אינה רשאית למכור, להשכיר, או למשכן נכס מהנכסים המשמשים לביצוע הרישיון ללא הסכמת שר התקשורת, למעט חריגים מסוימים הקבועים ברישיון.

(ו) בעתות חירום קיימת למי שהוסמך לכך על פי דין סמכות לתת לפלאפון הוראות שונות באשר לאופן פעולתה ו/או אופן מתן השירותים ראו 3.19.2.8.

(ז) הרישיון מפרט את סוגי התשלומים אשר פלאפון רשאית לגבות ממנוייה בגין שירותים סלולאריים, ואת הדיווחים שעליה לתת למשרד התקשורת. כן קובע הרישיון את סמכות השר להתערב בתעריפים, במקרים מסוימים.

(ח) הרישיון מחייב את פלאפון לסטנדרט מינימאלי של שירות.

(ט) להבטחת התחייבויות פלאפון וכן על מנת לפצות ולשפות את מדינת ישראל במקרה שבשל פעולת פלאפון נגרם לה נזק, על פלאפון למסור ערבות בנקאית למשרד התקשורת, בסך של 84 מיליון ש"ח.

3.14.2.2 רציפות תפקודית בעת מצבי חירום

לפרטים ראו 1.7.4.4.ב).

⁴¹ נוסח רישיון הרט"ן של פלאפון מפורסם באתר האינטרנט של משרד התקשורת בכתובת www.moc.gov.il. על הרישיון באזור יהודה ושומרון חלות (בשינויים מסוימים) הוראות רישיון הרט"ן.

3.14.2.3 החלטת משרד התקשורת ביחס לשינויים ברישיון

בחודש ינואר 2017 פורסמה הנחיה חדשה של משרד התקשורת הכוללת עשרות שינויים ברשיונות המפעילים הסלולאריים במגוון נושאים הקשורים בפעילות השוטפת מול הלקוחות (לרבות אופן הצגת נתונים בחשבונות, דרכי הצטרפות לשירותים, חיוב יחסי, אפשרות ביטול שירותים וכיוצ"ב). מועדי היישום נקבעו באופן משתנה בין התיקונים, החל מיישום מיידי ועד ל-6 חודשים ממועד ההנחיה. פלאפון לומדת את התיקונים ונערכת ליישומם. יישום ההנחיה מצריך היערכות ניכרת בהיבטים תפעוליים, מיכניים ואחרים.

3.14.3 רישוי בנית אתרים

שירותי הסלולאר של פלאפון, מסופקים, בין היתר, באמצעות אתרים סלולאריים הנפרסים ברחבי הארץ בהתאם לצרכים הנדסיים. הצורך המתמיד בשדרוג ובשיפור איכות שירותי הסלולאר מצריך הקמתם של אתרים סלולאריים, שינויי תצורה, ושינויי מערכי אנטנות קיימים.

פלאפון עושה שימוש באתרי שידור משני סוגים עיקריים ובשני מסלולים: אתרי מאקרו המצריכים היתר בניה מוועדות התכנון והבניה (ראו לעניין זה התייחסות בהמשך לתמ"א 36) ומתקני גישה אלחוטית ("מתקני גישה"), הפטורים מהיתר בניה על-פי חוק התקשורת וחוק התכנון והבניה ("הוראת הפטור").

היתרי בניה להקמת מתקן שידור לתקשורת סלולארית מכוח תמ"א 36:

רישוי בניית אתרי שידור סלולאריים הטעונים היתרי בניה, מוסדר באמצעות תמ"א 36 שנכנסה לתוקף בשנת 2002.

הליך הרישוי על פי תמ"א 36 מחייב, בין היתר, קבלת אישורים כדלקמן: א. אישור הקמה והפעלה מאת המשרד להגנת הסביבה, כמפורט בסעיף 3.13.1; ב. אישור מינהל התעופה האזרחי, בחלק מהמקרים; ג. אישור צה"ל.

בנוסף, על פי הדין, תנאי למתן היתר להקמת מתקן שידור לתקשורת סלולארית, הינו הגשת כתב שיפוי לוועדה המקומית בגין תביעות פיצויים על ירידת ערך. למועד דוח זה, הפקידה פלאפון אצל ועדות מקומיות שונות 234 כתבי שיפוי כאמור.

חרף תמ"א 36 במתכונתה הקיימת, פלאפון (ולמיטב ידיעתה, גם מתחרותיה) נתקלת בקשיים בהשגת חלק מהאישורים הדרושים, ובמיוחד אישורי רשויות התכנון והבניה.

נוכח ביקורת שנמתחה כנגד תמ"א 36 מצד גורמים שונים, פורסמה הצעה לתיקון תמ"א 36 ("הצעת תמ"א 36/א החדשה"), שהינה מחמירה ומכבידה ביחס לנוסח התקף, ועלולה להקשות על אפשרות רישוי בניה של אתרים סלולאריים במסלול זה. תיקון תמ"א 36 כאמור כפוף לאישור ממשלת ישראל.

בענין זה יצויין כי ביחס לפטור מקבלת היתר בניה, הקבוע בתקנות התכנון והבניה (עבודות ומבנים הפטורים מהיתר), תשע"ד - 2014, ביחס להוספת אנטנה למתקן שידור קיים כדין (בכפוף לקיומם של תנאים וסייגים מצטברים), תלויה ועומדת עתירה שהוגשה לבג"צ על ידי הפורום לסלולאריות שפויה, המבקשת לבטל פטור זה.

מתקני גישה הפטורים מהיתרי הבניה:

המסלול השני בו פורסת פלאפון אתרי שידור הוא מסלול מתקני הגישה. מתקני הגישה טעונים קבלת היתרי קרינה פרטניים אך פטורים מקבלת היתר בניה ובלבד שיוקמו בתנאים שנקבעו בהוראת הפטור (סעיף 266 ג' לחוק).

רשויות מקומיות שונות חלקו על תחולת הוראת הפטור על מתקני גישה הפועלים ברשת סלולארית ועל השימוש בה. במספר פסקי דין והחלטות של בתי משפט לעניינים מקומיים התקבלה עמדת פלאפון בעניין תחולת הפטור ואושר השימוש במתקנים אלה ובציוד התומך בהם. על חלק מהחלטות ופסקי דין אלה הוגשו ערעורים, שחלקם עדיין תלויים ועומדים בפני בית המשפט העליון.

כמו כן, בבית המשפט העליון תלויה ועומדת עתירה בענין פטור זה, ובעניינים נוספים הקשורים למתן היתרים למסלולי מתקני גישה. בעקבות עתירה זו ולאור גילויי דעת של גורמים שונים, פורסמה בשנת 2010.

טיוטת תקנות התכנון והבניה (התקנת מתקן גישה אלחוטית לתקשורת בשיטה התאית), התש"ע-2010 ("תקנות מתקן גישה"). תקנות מתקן גישה המוצעות קובעות תנאים מגבילים לתחולת הפטור מהיתר בניה למתקן גישה אלחוטית.

נוכח עיכובים שחלים בהליך ההתקנה, ניתן בבג"צ צו ארעי (שעודכן בהמשך לבקשת הקלה שהוגש בגלל התמשכות ההליכים) שאוסר על הקמתם בפטור מהיתר בניה של מתקני גישה אלחוטיים נוספים המשמשים את בעלי רישיונות הרט"ן למתן שירותי סלולאר (אך עם זאת

הם רשאים, בתנאים מסוימים, להחליף מתקני גישה שיצאו מכלל פעולה או שאינם תקינים, וזאת עד לכניסתו לתוקף של ההסדר הקבוע בטיטות תקנות מתקן גישה או עד להחלטה אחרת בעניין.

להערכת פלאפון, אם תאושרנה תקנות מתקן גישה כפי שהוצעו, האפשרות להשתמש במסלול הפטור מהיתר בניה לצורך הצבת מתקני גישה סלולאריים תצטמצם באופן משמעותי. צמצום במסלול זה, ביחד עם ההחמרה המוצעת לגבי תנאי הקמת אתרי הבסיס במסלול המקביל של הצעת תמ"א 36/א החדשה, צפויים להביא להחמרה ניכרת ברמת החסמים המגבילים הקמת אתרי שידור חדשים ומתקני גישה, ואף להשפיע לרעה על איכות הרשת הסלולארית.

למועד הדוח מפעילה פלאפון כ- 400 מתקני גישה אלחוטיים.

לסיכום: יכולתה של פלאפון לקיים ולשמר את איכות שירותי הסלולאר שלה וכן את הכיסוי, מושתתת בחלקה על יכולתה להקים אתרים סלולאריים ולהתקין ציוד תשתית, לרבות אתרי שידור. הקשיים שבהם נתקלת פלאפון בהשגת ההיתרים והאישורים הדרושים יכולים להשפיע לרעה על התשתית הקיימת, על ביצועי הרשת וכן על הקמתם של אתרים סלולאריים נוספים הדרושים לרשת.

חוסר היכולת לפתור נושאים אלה במועד, עלול אף למנוע השגת יעדי איכות השירות הקבועים ברישיון הרט"ן.

לאתרים ספורים שהוקמו לפני שנים, עדיין חסרים אישורי מינהל התעופה האזרחי וצה"ל, הגם שהבקשות לאישורים הוגשו זה מכבר. כמו כן, בחלק מוועדות התכנון והבניה יש עיכובים מנהליים או אחרים בהוצאת היתרי בניה לאתרים. על כן מופעלים על ידי פלאפון מספר של אתרי שידור שטרם ניתנו להם היתרי בניה.

הקמת אתר שידור ללא קבלת היתר בניה מהווה הפרה של החוק ובחלק מהמקרים הביא הדבר להוצאת צווי הריסה של אתרים או להגשת כתבי אישום או לנקיטת הליכים אזרחיים כנגד פלאפון וחלק מנושאי המשרה בה.

לתאריך הדוח הצליחה פלאפון במרבית המקרים האמורים להימנע מהריסה או לעכב את ביצוע צווי ההריסה במסגרת הסדרים שהושגו עם רשויות התכנון והבניה, על-מנת לנסות להסדיר את הרישוי החסר. הסדרים אלה לא הצריכו הודאה באשמה ו/או הרשעה מצד נושאי משרה מטעם פלאפון. ברם, אין ודאות שמצב זה יימשך גם בעתיד, או כי לא יהיו מקרים נוספים שבהם יוצאו צווי הריסה ויוגשו כתבי אישום בגין היתרי בניה, לרבות כנגד נושאי משרה.

פלאפון, כמו יתר מפעילי הסלולאר בישראל, עלולה להידרש לפרק אתרי שידור שטרם הושגו להם האישורים וההיתרים הדרושים בהתאם למועדים הקבועים בדיון. פלאפון משתמשת במתקני הגישה לשם מתן כיסוי וקיבולת באזורים צפופים. אם ייווצר אילוץ משפטי לפירוק בו-זמני של האתרים באזור גיאוגרפי נתון, עלולה להיגרם הרעה בשירות באותו אזור, וזאת עד להקמת אתרי שידור תחליפיים.

3.14.4. הגבלים עסקיים

בתנאי המיזוג של פלאפון עם החברה מעוגנות מגבלות שונות באשר לשיתוף פעולה בין החברות (ראו סעיף 2.16.7.4).

3.14.5. תקינה

פלאפון מבצעת בדיקות עמידות ובקרת איכות שגרתיות במתקניה. בקרות האיכות והפיקוח אינם מפחיתים מאחריותה של פלאפון כלפי הלקוחות לטיב השירותים הניתנים על ידה.

פלאפון עומדת בדרישות התקן הישראלי ISO 9001 מהדורת 2015 בתחום שירותי רדיו, טלפון נייד (סלולארי) ותקשורת והיא עוברת בדיקות תקופתיות לאישור עמידה בתקן על ידי מכון IQC בקרה ואיכות, תוקף האישור הנוכחי הינו עד חודש דצמבר 2019.

אחת לשנה נערך מבדק כדי לוודא שפעילות פלאפון מתאימה לדרישות התקן. המבדק האחרון בוצע בדצמבר 2016 ועבר בהצלחה.

3.15. הסכמים מהותיים

3.15.1. לגבי הסכמים עם חברת אריקסון ראו סעיף 3.10.2.

3.15.2. לגבי הסכם עם חברת אפל ראו סעיף 3.10.1.

3.15.3. ביום 14.7.2016 התקיים מכרז מקוון חדש, שנערך על ידי החשב הכללי במשרד האוצר ("חשב"ל"), לאספקת שירותים סלולאריים לעובדי המדינה. פלאפון, אשר מספקת מזה מספר שנים שירותים סלולאריים למדינה ולעובדיה (נוכח זכייתה במכרזים קודמים), השתתפה גם במכרז זה וזכתה בו כמדורגת ראשונה. לפיכך, תמשיך פלאפון לשמש כספק

ראשי של שירותים סלולאריים לעובדי המדינה.

ביום 31.7.16 נחתם בין פלאפון לבין המדינה הסכם המשקף את תנאי המכרז, לפיהם פלאפון תספק שירותי סלולאר לעובדי המדינה בכמות המוערכת בכ- 100 אלף מנויים וזאת על פני שלוש שנים (עם אופציה של המדינה להארכות, עד לתקופה כוללת של 45 חודשים מעבר ל- 36 חודשים הבסיסיים). במסגרת המכרז פלאפון מספקת מכשירים לחלק ממנויי חשכ"ל בהתאם להוראות המכרז.

פלאפון נמצאת כיום בשלבים מתקדמים של יישום ההסכם, מול משרדי הממשלה והגופים הנלווים המצורפים לו.

3.15.4 לגבי הסכם עם רשות מקרקעי ישראל ראו סעיף 3.7.2.2.

3.15.5 לגבי הסכם קיבוצי בין פלאפון לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה וועד העובדים בפלאפון, ראו סעיף 3.9.2.

3.16. הליכים משפטיים⁴²

במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד פלאפון תביעות משפטיות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות.

3.16.1 הליכים משפטיים תלויים ועומדים

להלן פרוט של התביעות שהסכום הנטען בהן הוא מהותי ותביעות שעלולות להיות בעלות השלכות מהותיות על פעילות פלאפון והקבוצה:

תאריך	צדדים	ערכאה	סוג ההליך	פרטים	סכום התביעה
א. אוגוסט 2010	לקוח נגד פלאפון	מחוזי (מרכז)	תביעה כספית בצרוף בקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי על פלאפון להימנע מלגבות מס ערך מוסף מלקוחות הצורכים את שירותיה במהלך שהותם מחוץ לישראל. הבקשה כוללת גם סעד לצו המורה לפלאפון לחדול מביצוע חיובי מס ערך מוסף בגין השירותים נשוא בקשת האישור הנצרכים על ידם מחוץ לישראל, וצו המורה להשיב את הכספים שנגבו עד כה. בחודש אוגוסט 2014 דחה בית המשפט את בקשת האישור. בחודש אוקטובר 2014 הוגש ערעור על פסק הדין. הצדדים ממתנינים למתן פס"ד בערעור.	סכום התובענה אינו נקוב ואולם בבקשה הוא מוערך בעשרות מיליוני ש"ח.
ב. מאי 2012	לקוח נגד פלאפון	מחוזי (תל אביב)	תביעה כספית ייצוגית	נטען כי פלאפון איננה מיידעת לקוחות המבקשים להצטרף לשירותיה עם מכשיר שלא נרכש מפלאפון, על כי ככל שהמכשיר אינו תומך בתדר ה- MHz850 הם ייהנו מקליטה חלקית של תדר אחד ולא שניים. בחודש מרץ 2014 אישר בית המשפט את התובענה כתובענה ייצוגית, וזאת בהמשך להודעתה של פלאפון בדבר הסכמתה (מטעמי יעילות) לניהול התובענה כתובענה ייצוגית, תוך שמירה על טענותיה.	כ- 124
ג. דצמבר 2012	לקוח נגד פלאפון	מחוזי (ירושלים)	תביעה כספית בצרוף בקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי פלאפון אפשרה חיוב של מנוייה בניגוד לדין בגין שירותי תוכן סלולארי שכלל לא הזמינו ע"י חברת שירותי התוכן אי אינטראקטיב.	כ- 107
ד. נובמבר 2013	לקוח נגד פלאפון	מחוזי (תל אביב)	תביעה כספית בצרוף בקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי פלאפון איננה מעניקה הטבות באופן זהה לכלל לקוחותיה ובכך מפלה בין לקוחות שפלאפון "חפצה ביקרם" כדברי התובע, לבין לקוחות אחרים, וזאת, לטענתו, בניגוד לרישיון פלאפון ולדין. כן נדרש סעד של הפסקת מתן הטבות כאמור. הדיון בתיק נדחה בשישה חודשים על מנת לאפשר למשרד התקשורת לגבש את עמדתו בנושא בהמשך להליך שימוע מסוג RFI שהמשרד מקיים.	כ- 300
ה. יולי 2014	לקוח נגד פלאפון, שלוש חברות סלולר נוספות	מחוזי (תל אביב)	תביעה כספית בצרוף בקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי פלאפון יחד עם שלוש חברות סלולר נוספות רשמו מנויים לשירותי תוכן, ללא קבלת הסכמתם ובניגוד לדין וכי בכך יצרו "פלספורמה" שהובילה את קבוצת אקיוטק לחייב עשרות אלפי אנשים עבור שירותי תוכן בניגוד לדין.	כ- 100 ביחס לחברות הסלולר וכ- 300 כנגד כלל הנתבעים
ו. מאי 2015	לקוח נגד פלאפון	מחוזי (תל אביב)	תביעה כספית בצרוף בקשה להכיר בה	נטען כי פלאפון אינה מציעה את מסלולי "וואלה מובייל" לכלל לקוחותיה הקיימים והמצטרפים אשר פונים כדי לעבור למסלול אחר, וזאת באופן המפר את הוראות	סכום התובענה אינו נקוב

⁴² לעניין מדיניות דיווח ורף מהותיות ראו סעיף 2.18.

תאריך	צדדים	ערכאה	סוג ההליך	פרטים	סכום התביעה
				הרישיון המחייבות לנהוג בשוויון, ובכך מטעה את לקוחותיה. ההליכים בתיק אוחדו עם תיק אחר (סעיף ד' לעיל) לנוכח הדימיון בין ההליכים.	מיליוני ש"ח
ז. דצמבר 2015	לקוח נגד פלאפון	מחוזי (לוד)	תביעה כספית בצרור בקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי פלאפון מפרה את תכנית/כללי הניוד. כך, שבמסגרת ניסיון נידוד למפעיל אחר (המפעיל הקולט), גילתה המבקשת כי היא נחסמה במכוון לניוד על ידי פלאפון (המפעיל הננטש). עם יצירת קשר עם פלאפון לבידור העניין, התגלה המניע הפסול לחסימה, ניסיון לשמרה ולמנוע מעברה למתחרה. בנוסף, מבוקשים צווי עשה ומניעה בהקשר לחסימות כני"ל. ביום 6.11.2016 הגישו הצדדים בקשה להסתלקות המבקשת מבקשת האישור.	כ-200 ש"ח
ח. מאי 2016	לקוח נגד פלאפון	מחוזי (ירושלים)	תביעה כספית בצרור בקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי פלאפון צרפה לקוחות לשירות "Smart Call" ללא בקשתם וללא ידיעתם. וזאת בניגוד להוראות הדין ובכלל זה הרישיון שלה ותיק השירות של Smart Call.	כ-200 ש"ח
ט. יוני 2016	לקוח נגד פלאפון	מחוזי (ירושלים)	תביעה כספית ובקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי פלאפון מבצעת חיוב יתר בגין שיחות שבוצעו מחו"ל לארץ במסלול חו"ל "טרול" ומחייבת בתעריף גבוה יותר כשיחה בחיוב ישיר במקום שיחה בשיחות חיסכון וזאת, רק בשל העובדה כי השיחות חויגו עם קידומת 972 כפי שהיו שמורים בספר הטלפונים במכשירו של המבקש.	כ-86 ש"ח
י. אוקטובר 2016	לקוח נגד פלאפון וסלקום	מחוזי (לוד)	תביעה כספית ובקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי הנתבעות אינן מאפשרות ללקוחותיהן לנצל את מלוא חבילת חו"ל וזאת באמצעות תנאי מקפח לפיו ניתן לממש את החבילה לתקופה קצרה ביותר (בין שבוע לחודש ימים בלבד) כאשר בסיום אותה תקופה, יתרת החבילה שלא נוצלה פוקעת ולא ניתן בגינה החזר כספי.	מיליוני ש"ח

3.16.2 הליכים משפטיים שנסתיימו בתקופת הדוח

תאריך הגשת התביעה	צדדים	ערכאה	סוג ההליך	פרטים	סכום התביעה המקורי (מיליוני ש"ח)
א. פברואר 2012	לקוח נגד פלאפון, החברה, סלקום, ופרטנר	מחוזי (ירושלים)	תביעה כספית בצרור בקשה להכיר בה כייצוגית	תביעה בגין אי קיום הוראות דין ביחס לבעלי מוגבלויות, בעת מתן שירותי בזק. בחודש אפריל 2016 אישר בית המשפט את הסדר הפשרה בין הצדדים לפיו תסולק התביעה בתמורה ליישום שורה של התאמות נגישות והטבות לבעלי מוגבלויות. בנוסף קבוצת הנתבעים תזכה את המבקשים בסכומים שאינם מהותיים.	כ-361 כלפי כל הנתבעות, כאשר לא צויין הסכום ביחס לכל אחת מהנתבעות.
ב. אוגוסט 2012	לקוח נגד פלאפון, פרטנר וסלקום	מחוזי (מרכז)	תביעה כספית בצרור בקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי במסגרת שירות התיקונים שהנתבעות מספקות בתשלום (תשלום עבור התיקון או תשלום חודשי עבור שירות התיקונים), במקרה בו נדרשת החלפת רכיב מסוים במכשיר, לא מספקות הנתבעות ללקוח את החלק המוחלף (התקול) וזאת בניגוד להוראות הדין. בנוסף, הנתבעות עושות שימוש עתידי בחלק שהוחלף במסגרת מתן שירות תיקון ללקוחות אחרים וכך מתעשרות לכאורה, התעשרות כפולה. כן נדרשו במסגרת התביעה צווי עשה וסעד הצהרתי. בחודש מאי 2016 אישר בית המשפט את ההסכמות שהושגו בין הצדדים לפיהן הבקשה תימחק ופלאפון תיישם שינויים עתידיים בהתנהלותה במסגרת קבלת מוצרים לתיקון על ידה.	כ-120 ביחס לכל אחת מהנתבעות, ובסה"כ כ-360 ש"ח
ג. אוגוסט 2015	לקוח נגד פלאפון	מחוזי (מרכז)	תביעה כספית בצרור בקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי אחת מחברות התקשורת, עשתה שימוש פסול במאגר המידע שלה, ובניגוד לחוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981, כאשר העבירה או מכרה את פרטיהם של לקוחותיה למשיבות האחרות, ובהן פלאפון. הטענה כנגד פלאפון מתמצה בעיקר, ברכישת המידע האמור או קבלתו ועשיית שימוש בו לצרכי שיווק, באופן המפר את הוראות חוק התקשורת בדבר משלוח דברי פרסומת (הודעות SPAM). בחודש נובמבר 2016 אישר ביהמ"ש את הסתלקות המבקש מהבקשה	כ-360 ש"ח

תאריך הגשת התביעה	צדדים	ערכאה	סוג ההליך	פרטים	סכום התביעה המקורי (מיליוני ש"ח)
ד. נובמבר 2015	לקוח נגד פלאפון ושתי חברות סלולר נוספות	מחוזי (מרכז)	תביעה כספית בצרוף בקשה להכיר בה כייצוגית	לאישור התובענה כייצוגית ודחה את תביעתו האישית. נטען כי תעריפי החברות למסלולי ה-Pre paid גבוהים מהתעריפים במסלולי ה-Post paid, דבר הנובע מקרטליזציה של שלוש החברות בשוק זה. בחודש ספטמבר דחה בית המשפט את תביעתו האישית של המבקש ואת הבקשה להכיר בה כייצוגית וחייב אותו בהוצאות. בחודש נובמבר 2016 הוגש ערעור על פסק הדין. בחודש ינואר 2017 ניתנה החלטה על מחיקת הערעור.	כ- 2,800 ביחס לפלאפון (ובסכום כולל מול שלוש החברות למעלה מ-13,000)

3.17. יעדים ואסטרטגיה עסקית

יעדיה האסטרטגיים של פלאפון הינם העברת החברה לצמיחה בבסיס הלקוחות בערוצי ההפצה בסלולאר ובציוד קצה תוך פיתוח תחומים ושירותים נוספים, המשך שיפור בתהליכים ושיפור בצד ההוצאות.

3.18. צפי להתפתחות בשנה הקרובה

בשנת 2017 צפויים להיות מספר גורמים, אשר ישפיעו על פעילות פלאפון, כאשר העיקריים שבהם הם:

3.18.1. המשך התחרות העזה ומלחמת המחירים

פלאפון צופה כי המחיר ללקוח ימשיך להיות רכיב מרכזי בתחרות, וכי בשנת 2017 ימשך מעבר המנויים בין החברות. מגמות אלו יביאו להמשך שחיקה ברווחיות החברות הוותיקות, ואף עשויות להביא לשינוי במבנה שוק הסלולאר.

3.18.2. חדשנות הרשת הסלולארית

בשנת 2017 צפויה פלאפון להמשיך להשקיע ברשת הסלולארית LTE ולבסס את מיצובה כבעלת רשת מהירה, איכותית ומתקדמת. במקביל להשקעה ברשת צפויה פלאפון להמשיך ולקדם מספר שירותים ומוצרים שיאפשרו הגדלת הכנסות ויתרון תדמיתי מול המתחרים, כגון קידום המותג הפרטי (GINI) של ציוד קצה כחלק ממכלול תמהיל המכשירים הנמכרים על ידי פלאפון.

3.18.3. הגדלת צריכת שירותים על ידי מנויי פלאפון

פלאפון צופה כי כתוצאה משחיקת תעריפים והגידול במספר המנויים העושים שימוש ברשת דור 4, תימשך מגמת הגברת צריכת נפח תקשורת הנתונים (DATA) ברשת.

הערכות פלאפון בדבר ההתפתחויות בשנה הקרובה המובאות בסעיף זה לעיל הן מידע צופה פני עתיד כשמשמעו בחוק ניירות ערך. הערכות אלו מבוססות, בין היתר, על מצב התחרות בתחום הסלולאר, על המצב הרגולטורי הקיים ואופן יישום השינויים החדשים ברגולציה. הערכות אלו עשויות שלא להתממש, או להתממש באופן שונה מהותית מכפי שתואר לעיל בתלות, בין היתר, במבנה התחרות בשוק, בשינויים בהרגלי הצריכה של לקוחות הסלולאר ובהתפתחויות ברגולציה החלה בתחום.

3.19. דיון בגורמי סיכון

להלן גורמי סיכון הנובעים מהסביבה המקרו-כלכלית, מהמאפיינים הייחודיים של הענף בו פועלת פלאפון, וגורמי סיכון ייחודיים לפלאפון.

3.19.1. גורמי סיכון מקרו-כלכליים

חשיפה לשינויים בשערי חליפין - פלאפון חשופה לסיכונים בשל שינויים בשערי החליפין שכן רוב רכישות מכשירי ציוד הקצה, האביזרים, חלקי החילוף והתשתית מתבצעות בדולר ארה"ב, בעוד שהכנסותיה של פלאפון הינן שקליות. שחיקה של השקל מול הדולר, עלולה לפגוע ברווחיות פלאפון במידה ולא תתאפשר התאמת מחירי המכירה בטווח הקצר.

3.19.2. גורמי סיכון ענפיים

3.19.2.1. השקעות בתשתית ושינויים טכנולוגיים - השוק הסלולארי בארץ ובעולם מאופיין בהשקעות הוניות מהותיות בפריסת תשתיות. השינויים הטכנולוגיים התכופים בתחום התשתיות ובתחום ציוד הקצה, כמו גם המאבק הקשה על פלחי שוק שונים, מטילים עלויות גבוהות על החברות הפועלות בשוק, הנאלצות לעדכן מפעם לפעם את טכנולוגיות התשתית שלהן.

- 3.19.2.2 אשראי לקוחות - מכירות ציוד הקצה מתבצעות ברובן תוך הענקת אשראי. הרוב המוחלט של אשראי זה שאינו מכוסה בביטחונות חשוף לסיכון. יצוין עם זאת, כי האשראי מפוזר בין מספר רב של לקוחות ולפלאפון מנגנוני גבייה יעילים ומנוסים.
- 3.19.2.3 התפתחויות רגולטוריות - בתחום פעילותה של פלאפון קיימת מגמה של חקיקה ותקינה בקשר לנושאים כמו איכות הסביבה, הגברת התחרות, קביעת תעריפים, אחריות למוצרים ודרכי תיקונים ועוד. ההתערבות הרגולטורית בתחום הפעילות עלולה להשפיע מהותית על מבנה התחרות ועל עלויות התפעול של פלאפון.
- 3.19.2.4 תחרות - השוק הסלולארי בישראל מאופיין בשיעור רוויה גבוה ובתחרות עזה, וכן חשוף להשפעות כתוצאה מהתפתחויות טכנולוגיות ורגולטוריות. עלויות הקמת, אחזקת והפעלת הרשת הסלולארית ביחס למספר המנויים, צפויות להיות גבוהות יותר בפלאפון, ככל שלפלאפון לא יתאפשר לפעול תחת מודל שיתוף רשתות כלשהו.
- 3.19.2.5 קרינה אלקטרומגנטית - פלאפון מפעילה מאות מתקני שידור ומוכרת ציוד קצה הפולטים קרינה אלקטרומגנטית (ראו סעיף 3.13). פלאפון פועלת על מנת שרמות הקרינה הנפלטת ממתקני השידור ומציוד הקצה הנמכר על ידה לא יחרגו מרמות הקרינה המותרות על פי הנחיות של המשרד להגנת הסביבה (שנקבעו בהתאם לתקנים בין-לאומיים). על אף שפלאפון פועלת לפי הנחיות המשרד להגנת הסביבה, אם יתברר כי קיימים סיכונים בריאות או אם קיימת חריגה מתקני הקרינה באתרי השידור או בציוד הקצה, שיש בה סיכון בריאותי, עלולה להיות לכך השפעה לרעה עקב צמצום השימוש בשרותי פלאפון, קושי בשכירת אתרים, תביעות פיצויים בגין נזקי גוף ורכוש בהיקפים ניכרים וניסיונות לממש כתבי שיפוי שהופקדו בידי מוסדות תכנון בקשר לסעיף 197 לחוק התכנון והבניה. פוליסות האחריות צד ג' של פלאפון אינן מכסות כיום אחריות בגין קרינה אלקטרומגנטית.
- 3.19.2.6 רישוי אתרים - הקמה והפעלה של אנטנות סלולאריות, מצריכות היתרי בניה מאת וועדות התכנון והבניה השונות, הליך המחייב, בין היתר, קבלת מספר אישורים מאת גורמים ממשלתיים וגופי הסדרה. לפירוט הקשיים שבהם נתקלת פלאפון בהקמת ורישוי אתרים, ראו סעיף 3.14.3. קשיים אלו עלולים לפגוע באיכות הרשת הקיימת וביתר שאת בפריסת הרשת החדשה.
- 3.19.2.7 תקלות חמורות במערכות המידע ובמערכות הנדסיות - מערכות המידע של פלאפון מרושתות ברחבי הארץ באמצעות קווי תקשורת ייעודיים ובאמצעות רשת האינטרנט. לעסקי פלאפון תלות גבוהה במערכות אלו. פגיעה בזדון (כגון: החדרת וירוסים והתקפות Cyber) או תקלה בקנה מידה רחב עלולות להשפיע לרעה על עסקי פלאפון ותוצאותיה.
- 3.19.2.8 מצב חירום משקי - בעיתות חירום מקנות הוראות חקיקה והוראות מסוימות של רישיון הרט"ן לגורמים המוסמכים על-פי דין הרשאה לנקוט צעדים הנדרשים להבטחת ביטחון המדינה ו/או שלום הציבור, בכללם: חיוב פלאפון (כבעלת רישיון רט"ן) לתת שירות לכוחות הביטחון, גיוס ציוד הנדסי ומתקנים של פלאפון, ואף נטילת שליטה במערכת.
- 3.19.3 גורמי סיכון של פלאפון
- 3.19.3.1 סיכונים רכוש וחבויות - פלאפון חשופה לסיכונים רכוש וחבויות שונים. פלאפון נעזרת ביועץ ביטוח חיצוני מומחה בתחום. לפלאפון פוליסות ביטוח המכסות על הסיכונים המקובלים להם חשופה פלאפון במגבלות תנאי הפוליסות כגון: ביטוחי רכוש שונים, ביטוחי חבויות שונים, אובדן רווחים, ביטוחי אחריות צד ג' וביטוח נושאי משרה. יחד עם זאת, פוליסות הביטוח של פלאפון אינן כוללות כיסוי לסוגים מסוימים של סיכונים, לרבות תקלות מסוימות שמקורן ברשלנות או טעות אנוש, סיכונים קרינה, טרור ועוד.
- 3.19.3.2 תקלות חמורות ברשת התקשורת - רשת התקשורת של פלאפון פרוסה ברחבי הארץ באמצעות אתרי ליבת הרשת, אתרי אנטנות ומערכות אחרות. לעסקי פלאפון תלות מוחלטת במערכות אלו שחלקן אינן מגובות. פגיעה בזדון או תקלה בקנה מידה רחב עלולות להשפיע לרעה על עסקי פלאפון ותוצאותיה.
- 3.19.3.3 פגיעת איתני טבע, מלחמה, אסון - פגיעה בחוות המיתוג ו/או שרתים שבהם מרכזת פלאפון את ליבת פעילותה, עלולות להשפיע לרעה על עסקי פלאפון ותוצאותיה.
- 3.19.3.4 הליכים משפטיים - פלאפון הינה צד להליכים משפטיים, ובכללם תובענות ייצוגיות, אשר עלולים להביא לחיובה בסכומים מהותיים, אשר לא ניתן להעריכם, ולא נערכה בגין חלקם הפרשה בדוחות הכספיים של פלאפון. תובענות ייצוגיות אלו יכולות להגיע לסכומים גבוהים, שכן חלק מהותי מתושבי המדינה הינם צרכנים של

פלאפון, ותביעה המתייחסת לנזק קטן לצרכן בודד עשויה להפוך לתביעה מהותית לפלאפון אם היא תוכר כתביעה ייצוגית החלה על כל הצרכנים או חלק ניכר מהם.

3.19.3.5 יחסי עבודה - לפלאפון הסכם קיבוצי עם ההסתדרות וועד העובדים, החל ביחס למרבית עובדיה. יישום ההסכם הקיבוצי עשוי לצמצם את הגמישות הניהולית ולהשית על פלאפון עלויות נוספות (ראו סעיף 3.9.2).

3.19.3.6 תחומי תדרים - תחום ה-850, תחום 1800 ותחום ה-MHZ 2100. התדרים חשופים להפרעות ועלולים לפגוע באיכות השרות של הרשתות אותן מפעילה פלאפון. בין יתר הסיבות העלולות לגרום להפרעות, יצוין כי תחום ה-MHZ 850 משמש גם לשידורי טלוויזיה קרקעיים, כך שתחנות טלוויזיה המשדרות במזרח התיכון באותו תחום תדרים גורמות להפרעות ברשת ה-UMTS/HSPA ב-MHZ 850 של פלאפון. בנוסף, גם הרשתות הירדניות משתמשות באותו תחום תדר של ה-MHZ 2100 בו פלאפון עושה שימוש ולאור שיתוף הפעולה המוגבל בין המפעילים בירדן לפלאפון תיתכן לכך השפעה. כמו כן משרד התקשורת מתכנן לבצע תכנון על בתחום תדרי הגיגה הראשון שעשוי להשפיע על תחומי התדרים המוקצים לפלאפון.

להלן דירוג השפעתם של גורמי הסיכון שתוארו לעיל על פעילות פלאפון להערכת הנהלת פלאפון. יצוין, כי הערכות פלאפון להלן לגבי מידת ההשפעה של גורם הסיכון משקפות את מידת ההשפעה של גורם הסיכון בהנחת התממשות גורם הסיכון, ואין באמור כדי להביע הערכה או לתת משקל לסיכויי ההתממשות כאמור. סדר הופעת גורמי הסיכון לעיל ולהלן אינו בהכרח על פי דרגת הסיכון:

טבלת סיכום גורמי סיכון - טלפוניה סלולארית

מידת ההשפעה של גורם הסיכון על פעילות פלאפון בכללותה			
השפעה קטנה	השפעה בינונית	השפעה גדולה	
סיכונים מקרו			
X			חשיפה לשינויים בשערי חליפין
סיכונים ענפיים			
		X	השקעות בתשתית ושינויים טכנולוגיים
	X		אשראי לקוחות
		X	התפתחויות רגולטוריות
		X	תחרות
		X	קרינה אלקטרומגנטית
		X	רישוי אתרים
		X	תקלות חמורות במערכות המידע
		X	מצב חירום משקי
גורמי סיכון של פלאפון			
X			סיכונים רכוש וחבובות
		X	תקלות חמורות ברשת התקשורת
		X	פגיעת איתני טבע
	X		הליכים משפטיים
	X		יחסי עבודה
	X		תחומי תדרים

המידע הכלול בסעיף 3.19, זה והערכות פלאפון בדבר השפעת גורמי הסיכון על פעילות פלאפון ועסקיה, הנם מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך. המידע וההערכות נסמכים על נתונים שפורסמו על ידי משרד התקשורת, הערכות פלאפון בדבר מצב השוק ומבנה התחרות בו ובאשר להתפתחויות אפשריות בשוק ובמשק הישראלי. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מההערכות המפורטות לעיל אם יחול שינוי באחד הגורמים שהובאו בחשבון בהערכות אלו.

4. בזק בינלאומי - תקשורת בין-לאומית, שירותי אינטרנט ונס"ר**4.1. כללי****4.1.1. מבנה תחום הפעילות ושינויים החלים בו**

בזק בינלאומי פועלת במספר תחומים מרכזיים: אספקת שירותי גישה לאינטרנט (ISP); שירותי טלפוניה בינלאומית; שירותי טלפוניה פנים ארצית; שירותים בתחום הנס"ר; וכן אספקת פתרונות ICT (מערכות מידע ותקשורת), DATA (תקשורת נתונים) ושירותי PBX (מרכזיות).

שירותי הטלפון הבין-לאומיים של בזק בינלאומי, בדומה לשירותיהם של המפעילים הבין-לאומיים הנוספים המתחרים בה, ניתנים תוך התבססות על הרשתות הפנים-ארציות של החברה ושל הוט, וכן על הרשתות הסלולאריות, לצורך חיבור המנוי למרכזת הבין-לאומית. לעניין שימוע שפרסם משרד התקשורת בנושא אסדרה חדשה בשוק שירותי התקשורת הבינלאומית ראו סעיף 4.11.5.2.

4.1.2. מגבלות חקיקה ותקינה החלות על בזק בינלאומי

תחומי פעילותה של בזק בינלאומי מוסדרים בעיקר על ידי חוק התקשורת והתקנות מכוחו, ותנאי הרישיון שהוענק לבזק בינלאומי (ראו סעיפים 4.11.1 ו-4.11.2).

לעניין התפתחויות מרכזיות ברגולציה החלה על בזק בינלאומי, ראו סעיף 4.11.5.

4.1.3. שינויים בהיקף הפעילות בתחום וברווחיות

לנתונים אודות שינויים בהיקף פעילותה של בזק בינלאומי ורווחיותה, ראו סעיף 1.5.4.3.

4.1.4. התפתחויות בשוק ובמאפייני הלקוחות

שוק השיחות הבינלאומיות בישראל, מתאפיין בשנים האחרונות בירידה בהיקף דקות שיחה (נכנסות ויוצאות), בעיקר בשל חבילות השירות המוצעות על ידי חברות הסלולר, הכוללות דקות שיחה בינ"ל ובנוסף מריבוי יישומים (אפליקציות) חינוכיים המאפשרים שיחות על רשת האינטרנט. בשנת 2016 ירד שוק השיחות הבינלאומית (בכמות הדקות) בכ-11%.

בשוק האינטרנט נרשמה בשנת 2016 ירידה קלה בקצב הצמיחה, לצד עלייה בקצבי הגלישה הנצרכים. ככלל, הגדלת הביקוש לקצבי גלישה גבוהים מצריכה הגדלה מזמן לזמן של הקיבולת המופעלת על ידי בזק בינלאומי ושל הקיבולת הבינלאומית בה רכשה זכויות שימוש (לפרטים אודות ספקי תשתית נוספים של בזק בינלאומי ראו סעיף 4.9.2).

4.1.5. חסמי הכניסה והיציאה העיקריים

4.1.5.1 חסמי הכניסה העיקריים לשוק השיחות הבין-לאומיות הינם הצורך בקבלת רישיון לפי חוק התקשורת וביצוע השקעות בתשתית (היקף ההשקעות הנדרש בתשתית הוא נמוך מהיקף ההשקעות בתשתית מפ"א או סלולאר), המושפעות משינויים טכנולוגיים תכופים. עם זאת, שינוי מדיניות הרישוי, כפי שיפורט להלן, והרחבת השימוש בטכנולוגיית ה-VolP בתחום זה, מצמצמים משמעותית השפעתם של חסמים אלה.

4.1.5.2. שיעור החדירה הגבוה בתחום וריבוי השחקנים בשוק.

4.1.5.3 חסם הכניסה העיקרי לשוק שירותי ה-DATA והאינטרנט, הינו הצורך בהשקעות בתשתית (קיבולת בין-לאומית, גישה לרשת האינטרנט) ומערך שירות רחב.

4.1.5.4 חסמי היציאה העיקריים משווקים אלו, נובעים מהסכמים ארוכי טווח ומחייבים מול ספקי תשתית ומהשקעות הדורשות זמן ארוך להחזרתן. בנוסף, מחויבת בזק בינלאומי למתן שירות ללקוחותיה במשך תקופת ההתקשרות עמם.

4.1.6. תחליפים למוצרי בזק בינלאומי ומבנה התחרות בשוק השיחות הבינלאומי ושינויים החלים בו

בשוק השיחות הבינלאומיות - השימוש בטכנולוגיית ה-VolP, העברת שיחות בין-לאומיות על רשת האינטרנט למשתמשים אחרים בטכנולוגיה זו, כמו גם למשתמשי רשתות ה-TDM, באמצעות שימוש במוצרי תוכנה (דוגמת Skype ו-WhatsApp) ובשירותי ספקי תקשורת בחו"ל, וכן תעריפי השימוש האטרקטיביים בשירותים אלו (לרבות העדר דמי שימוש) מובילים לגידול מתמשך בכמות המשתמשים בהם, וכפועל יוצא - לפגיעה בהכנסות בזק בינלאומי. במקביל, פועלים כיום למעלה מעשרה מפעילים בינלאומיים, בעלי רישיון למתן שירותי בזק בינלאומיים מאת משרד התקשורת.

לעניין שימוע שפרסם משרד התקשורת בנושא אסדרה חדשה בשוק שירותי התקשורת

הבינלאומית, ראו סעיף 4.11.5.2.

4.1.7. מבנה התחרות בשוק האינטרנט ושינויים החלים בו

בתחום שירותי הגישה לאינטרנט (ISP) הוענקו עד כה רישיונות לאספקת שירותי גישה לכ- 60 חברות, ביניהן בעלות רישיון מפעיל בין-לאומי, מפעיל פנים-ארצי ומפעילות הסלולר.

לפרטים נוספים בנוגע לתחרות בתחום הפעילות, ראו סעיף 4.6.

4.2. מוצרים ושירותים

להלן פירוט המוצרים והשירותים העיקריים של בזק בינלאומי:

4.2.1. שירותי אינטרנט

בתחום שירותי האינטרנט מספקת בזק בינלאומי: **שירותי גישה לאינטרנט (ISP)** ללקוחות פרטיים ועסקיים, כולל אספקת ציוד קצה נדרש ותמיכה בו על בסיס תשתיות DSL, תמסורות או כבלים, ושירותי הכולל תשתית גישה לאינטרנט של החברה (במסגרת השוק הסיטונאי); **שירותי Hosting** - שירותי אחסון אתרים ושרתים במתקן ייעודי, כולל שירותי ערך מוסף (דוגמת ניטור ובקרה); **שירותי אבטחת מידע**, שירותים לאבטחת קישור האינטרנט ורשתות ה-LAN, באמצעות ציוד קצה או תוכנה נדרשים, כולל ניטור; **שירותי DATA** הכוללים פתרונות תקשורת נתונים בין-לאומית מבוססת IP עבור לקוחות עסקיים, בפריסה גלובלית; **ושירותי גישה אלחוטית (Wi-Fi) מהירה**, כולל במתחמים ציבוריים (HOTSPOT).

בזק בינלאומי מספקת את שירותי האינטרנט האמורים לעיל בעיקר באמצעות כבל תת ימי בין ישראל לבין איטליה שבבעלותה המלאה והבלעדית (JONAH) שהושק בדצמבר 2011. מבין ספקי ה-ISP הפועלים בארץ, בזק בינלאומי היא היחידה שבבעלותה כבל תת-ימי.

4.2.2. שירותי VOICE (טלפוניה)

בתחום שירותי ה-VOICE מספקת בזק בינלאומי: שירותי חיוג ישיר לחו"ל (IDD) ללקוחות עסקיים ופרטיים; שירות קווי חיוג חנים בחו"ל עבור לקוחות עסקיים; שירותי ניתוב וסיום שיחות בינלאומיות (Hubbing) - העברת שיחות בינלאומיות בין ספקי תקשורת זרים (עולם-עולם); שירותי כרטיסי חיוג, המאפשר חיוג מישראל לחו"ל ומחו"ל לארץ, במסלולים של PREPAID ו-POSTPAID, ושירותי 1809, המאפשר חיוג מישראל לחו"ל. כמו כן, מספקת בזק בינלאומי שירותי טלפוניה פנים-ארצית.

4.2.3. שירותי DATA בינלאומי

אספקת פתרונות תקשורת נתונים בין-לאומית עבור לקוחות עסקיים, כולל פריסה גלובלית, בהתאם לצרכי הלקוח.

השירותים מועמדים באמצעות הכבל התת-ימי של בזק בינלאומי והכבלים האופטיים הפרוסים מישראל לאירופה, בהם יש לבזק בינלאומי זכויות שימוש ארוכות טווח, וכן באמצעות שותפויות העסקיות עם ספקיות תקשורת דוגמת British Telecom, המעמידות לרשות לקוחותיה את שירותי הרשתות הגלובליות המופעלות על ידן.

בנוסף לשירותים לעיל, מציעה בזק בינלאומי לבעלי רישיונות למתן שירותי בזק בינלאומיים ורישיונות גישה לאינטרנט, קיבולת בינלאומית (במתכונת של שכירות, או רכישת זכויות שימוש בלתי הדירות), על בסיס הכבל התת ימי של בזק בינלאומי וזכויות השימוש שרכשה בתשתית היבשתית באירופה וברשתות בינלאומיות אחרות.

4.2.4. פתרונות ICT ללקוחות עסקיים

בזק בינלאומי מספקת פתרונות ICT (מערכות מידע ותקשורת) ללקוחות עסקיים. פתרונות ה-ICT עבור הלקוח כוללים שירותי תקשורת נרחבים הכוללים שירותי אירוח שרתים ואתרים ("שירותי Hosting"), שירותי תחזוקה ותמיכה טכנית, שירותי System & Networking, שירותי Outsourcing & Out-Tasking, פתרונות Security & Risk Management, שירותים מנוהלים מבוססי IP, שירותי מחשוב ענן, שירותי גיבוי מקוונים, שירות לניהול השיווק והפרסום לעסק באמצעות פלטפורמה דיגיטלית (Bigger) ומכירת ציוד. בזק בינלאומי נוקטת במודל של פתרון מלא ללקוח, כאשר מול הלקוח עומד איש קשר אחד והיא נוטלת אחריות מלאה על כלל התהליך ("ספק אחד, אחריות אחת").

שירותי PBX (מרכזיות)

בזק בינלאומי משווקת ומתחזקת מערכות תקשורת הכוללות מרכזיות, רשתות טלפוניה ותקשורת IP, בעיקר ללקוחות העסקיים. במסגרת חוזי השירות, בזק בינלאומי מספקת שירותי תחזוקה של מגוון יצרני מרכזיות. השירותים ניתנים למבואות, למרכזיות ולנקודות סיום רשת (נס"ר), עבור שלוחות המיועדות לשמש הן בקווי חוץ והן בקווי פנים.

4.3. הכנסות

להלן נתונים בדבר הכנסות בזק בינלאומי (במיליוני ש"ח):

2014	2015	2016	
395	379	325	שירותי voice
26.26%	24.02%	20.99%	שיעור מסך הכנסות בזק בינלאומי
1,109	1,199	1,223	הכנסות משירותי אינטרנט ותקשורת לעסקים (ISP, PBX, ICT, DATA)
73.74%	75.98%	79.01%	שיעור מסך הכנסות בזק בינלאומי
1,504	1,578	1,548	סה"כ הכנסות

4.4. לקוחות

לבזק בינלאומי לא קיימת תלות בלקוח בודד, ואין לה לקוח, אשר הכנסותיה ממנו מהוות 10% או יותר מסך הכנסותיה.

להלן נתונים אודות התפלגות ההכנסות מלקוחות פרטיים ועסקיים (במיליוני ש"ח):

2014	2015	2016	
529	555	570	הכנסות מלקוחות פרטיים
975	1,023	978	הכנסות מלקוחות עסקיים
1,504	1,578	1,548	סה"כ הכנסות

4.5. שיווק, הפצה ושירות

לבזק בינלאומי ערוצי מכירה לשוק הפרטי, הכוללים מוקדי גיוס ושימור טלפוניים, מערך מכירה ישירה (המבצע פעילות "דלת לדלת" ומפעיל נקודות מכירה) בפריסה ארצית, מערכי תמיכה טכנית ושירות לקוחות וכן מערך ערוצי הפצה, הכולל מוקדים חיצוניים ומערכי שטח של משווקים ודילרים. ערוצי המכירה לשוק העסקי כוללים מוקדי גיוס לקוחות ומרכזי שירות ופתרונות לעסקים ומנהלי לקוחות עסקיים. בנוסף, נמכרים שירותיה של בזק בינלאומי גם על ידי החברה, במסגרת שיווק של סלי שירותים משותפים (ראו סעיף 1.7.2.2).

4.6. תחרות**4.6.1. שירותי ISP**

4.6.1.1 בשוק זה פועלות בזק בינלאומי, סלקום, פרטנר, הוט נט ושחקני נישה נוספים שנתח פעילותם אינו מהותי.

להערכת בזק בינלאומי נתח השוק שלה בתחום שירותי האינטרנט ליום 31.12.2016 הינו כ- 44%, בדומה לנתח השוק ביום 31.12.2015.⁴³

4.6.1.2 התחרות בשנת 2016 מאופיינת בשחיקה בתעריפים.

4.6.1.3 התפתחויות בשנת 2016:

(א) התחזקות המגמה של מכירת סלי שירותים, בייחוד על רקע הרחבת פעילותו של מודל מכירה סיטונאי (ספק + תשתית) בשנת 2016.

(ב) המשך מגמת העלייה במכירת שירותי ערך מוסף כגון שירותי התגוננות מפני דיוג ("אנטי פשינג"), הגנות סייבר וגיבוי מרחוק.

(ג) לאור הרוויה בשוק מושם דגש על טיפוח נאמנות הלקוחות.

4.6.2. שירותי טלפוניה בינלאומית

4.6.2.1 נכון לסוף שנת 2016 פועלות בשוק למעלה מעשר חברות (ביניהן בזק בינלאומי, סלקום, פרטנר, גולן טלקום, והוט מובייל).

להערכת בזק בינלאומי נתח השוק שלה בתחום השיחות היוצאות מלקוחות ליום 31.12.2016 הינו כ- 21%, בדומה לנתח השוק שלה ביום 31.12.2015.⁴⁴

⁴³ הערכת בזק בינלאומי בדבר נתח השוק שלה בתחום שירותי הגישה לאינטרנט, מבוססת על חישוב היחס שבין מספר המנויים שלה, לבין סך כל מנויי תשתית הגישה לאינטרנט (לפי נתונין הפומביים של החברה ושל הוט).

⁴⁴ בהתבסס על פרסומי משרד התקשורת לגבי מספר הדקות היוצאות.

4.6.2.2 אפיונים כלליים של התחרות ב-2016:

- (א) בשנת 2016 השוק ירד בכמות דקות השיחה (ראו סעיף 4.1.4).
- (ב) שירות שיחות באמצעות יישום WhatsApp ממשיך ומאיץ את קצב ירידת מספר דקות השיחה בכלל השוק.
- (ג) התחרות ממוקדת במגזרים מוגדרים באוכלוסייה.
- (ד) המוצר הוא COMMODITY.

4.6.3 פתרונות תקשורת למגזר העסקי

- 4.6.3.1 בתחום ה-ICT - בזק בינלאומי מתמודדת מול מתחרים כגון בינת, טלדור, IBM ועוד. בשנת 2016 המשיכה בזק בינלאומי לבסס את מעמדה בשוק ה-ICT וזכתה להכרה והסמכות מספקים בינלאומיים מובילים בשוק.
- 4.6.3.2 שירותי נס"ר - תחום המרכזות המסורתיות מאופיין בריבוי מתחרים ובתחרות חריפה, דבר שהוביל לשחיקת מחירי השירותים.
- 4.6.4 בזק בינלאומי מקדמת עסקיה באמצעות הדגשת הבידול ממתחרותיה, הנובע מהיותה בעלת תשתית בינלאומית משלה (כבל JONAH) המספק ביצועי גלישה איכותיים, כמו גם משירותי הלקוחות המוביל שלה.
- 4.6.5 העובדה כי, בניגוד לחלק ממתחרותיה, בזק בינלאומי אינה יכולה להציע את שירותיה כחלק מסל שירותי תקשורת שאינו פריק, מקשה על התנהלותה.

4.7 רכוש קבוע ומתקנים

הרכוש הקבוע של בזק בינלאומי כולל ציוד מיתוג ואינטרנט, כבל תת ימי, ציוד מרכזיות, ציוד משרדי, מחשבים, כלי רכב, ושיפורים במושכר.

לבזק בינלאומי מתגי SoftSwitch של חברת Dialogic. מתגים אלה משמשים לניתוב תנועת ה-VOICE של בזק בינלאומי. שירותי הערך המוסף, לרבות כרטיסי החיוג, מתבססים על מערכת נבונה (IN).

התשתיות הטכנולוגיות של בזק בינלאומי אשר תומכות במערכי ה-VOICE, ה-DATA והאינטרנט נפרסות על גבי מספר אתרים, בארץ ומחוצה לה, בין השאר, כדי להבטיח, בעת הצורך, שרידות גבוהה למתן השירותים.

לבזק בינלאומי יש הסכמים ארוכי טווח לשכירת שני המבנים העיקריים שבהם היא שוכנת. לגבי אחד המבנים, תקופת השכירות היא עד לחודש מרץ 2024, עם מספר אופציות יציאה לבזק בינלאומי במהלך התקופה האמורה. תקופת השכירות בבניין האחר הינה עד לחודש דצמבר 2019 (עם ארבע אופציות שוות להארכה עד לשנת 2027). לבזק בינלאומי הסכמי שכירות נוספים בקשר למחסנים (כולל מרכז לוגיסטי), לחוות שרתים, ולמבנים בהם מופעלים מוקדים טלפוניים המשמשים אותה לצורך פעילותה.

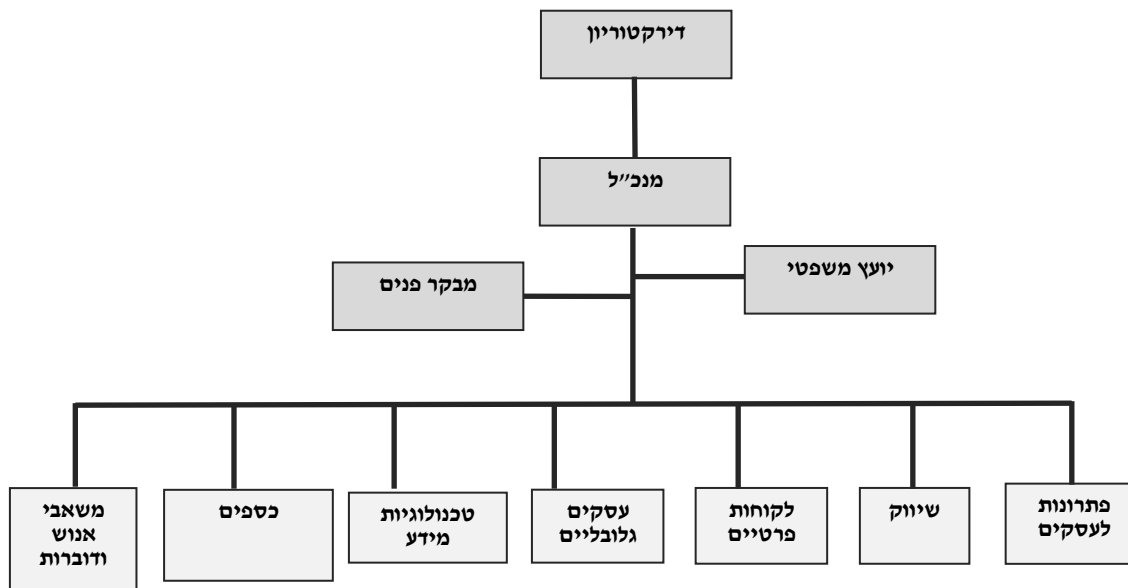
4.8 הון אנושי

להלן פרטים אודות מספר המועסקים על-ידי בזק בינלאומי בשנים 2015 ו-2016:

כמות עובדים		
31.12.2015	31.12.2016	
1,157	1,169	עובדי מטה
809	736	נציגי שירות ומכירות
1,966	1,905	סה"כ

מבנה ארגוני

להלן תרשים המבנה הארגוני של בזק בינלאומי למועד הדוח:

ביום 12.1.2016 חתמה בזק בינלאומי על הסכם קיבוצי בינה לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה וועד העובדים בבזק בינלאומי שעיקריו להלן:

- ההסכם יחול על כלל עובדי בזק בינלאומי, למעט הנהלת החברה הבכירה (סמנכ"לים והמדווחים להם) ולמעט קבוצה נוספת של עובדים ומנהלים עליה הסכימו הצדדים.
- התקופה שלאחריה ייחשב עובד בזק בינלאומי כעובד קבוע הינה 36 חודשים עם אופציה להארכה ב- 6 חודשים נוספים, בהסכמת הוועד.
- בהסכם נקבעו מנגנונים המשלבים את הוועד בהחלטות בעניין סיום העסקתם של עובדים קבועים, נקיטת צעדים משמעותיים נגדם, וביצוע שינויים ארגוניים.
- כמו כן נקבעו בהסכם תוספות שכר שנתיות והטבות כלכליות נוספות (כגון קייטנות מסובסדות ופעילויות רווחה) שיינתנו על ידי בזק בינלאומי לעובדים בתקופת ההסכם.
- תוקף ההסכם עד ליום 31.12.2018. לאחר מועד זה יוארך ההסכם אוטומטית לתקופות של 12 חודשים כל אחת, אלא אם יודיע אחד הצדדים על רצונו לשנות את ההסכם.

4.9. ספקים**4.9.1. מפעילים זרים**

לבזק בינלאומי שיתופי פעולה עם כ-200 מפעילים זרים, במסגרתם מעבירה בזק בינלאומי למפעילים אלה, ומקבלת מהם, שיחות טלפון בינלאומיות (ביניהן שיחות היוצאות מישראל, כנסות לישראל, ושיחות בין יעדים שונים מחוץ לישראל) לסיום בכ- 240 יעדים בכל העולם.

4.9.2. ספקי קיבולת

את עיקר הקיבולת הפנים ארצית המשמשת אותה לצורך מתן שירותיה רוכשת בזק בינלאומי מהחברה.

עיקר הקיבולת הבינלאומית בה עושה בזק בינלאומי שימוש מועברת דרך הכבל התת ימי שבעלותה. כגיבוי, משתמשת בזק בינלאומי בקיבולת הנרכשת מ - Med Nautilus.

במסגרת התקשרותה עם Med Nautilus רכשה בזק בינלאומי זכויות שימוש בלתי הדירות (Indefeasible Right of Use), בחלק בלתי מסוים ולא ניתן לייחוס ספציפי, בקיבולת התקשורת המועברת באמצעות מערכת הכבלים התת-ימיים המופעלת על ידי Med Nautilus בין ישראל ואירופה, למשך תקופות של עד 15 שנים ממועד תחילת השימוש בקיבולת זו (עם אופציות להארכת תקופת השימוש) - תקופות השימוש הן לפחות עד השנים 2022 - 2027, בתלות במועד תחילת השימוש בקיבולת. בגין זכויות השימוש האמורות שילמה בזק בינלאומי תשלומים חד-פעמים, סמוך למועד תחילת השימוש בקיבולת.

4.10. מיסוי

ראו ביאור 6 לדוחות 2016.

4.11. מגבלות ופיקוח על פעילות בזק בינלאומי**4.11.1. מגבלות מכוח חוקים**

לפי חוק התקשורת, ביצוע פעולות בזק ומתן שירותי בזק, ובהם שירותי בזק בין-לאומיים ושירותי גישה לאינטרנט, טעונים רישיון מאת שר התקשורת. השר מוסמך לשנות תנאי רישיון, להוסיף עליהם או לגרוע מהם, תוך שהוא שוקל, בין השאר, את מדיניות הממשלה בתחום הבזק, שיקולים שבטובת הציבור, התאמת בעל הרישיון למתן השירותים, תרומת הרישיון לתחרות בתחום הבזק ולרמת השירות שבו.

החוק מסמיך את המנהל הכללי של משרד התקשורת להטיל עיצומים כספיים בשל הפרות שונות של הוראות החוק ושל צווים והוראות שניתנו מכוחו, וכן בשל הפרת תנאי ברישיון.

4.11.2. רישיונות

ביום 21.02.2016 תוקן רישיונה של בזק בינלאומי, על ידי המנהל הכללי של משרד התקשורת, באופן שלמעשה הוחלף ברישיון כללי אחוד למתן שירותי בזק ("הרישיון האחוד"), אשר מבטל מספר רישיונות קודמים שהוענקו לבזק בינלאומי.

הרישיון האחוד, שתוקפו עד ליום 2.5.2025, כולל את כלל השירותים אותם הייתה בזק בינלאומי רשאית לספק עד כה.

בהתאם לדרישת משרד התקשורת, העמידה בזק בינלאומי ערבות בנקאית, בסך 5 מיליון ש"ח, למילוי תנאי הרישיון האחוד.

ביום 9.7.2014 העניק שר התקשורת לבזק בינלאומי את הסמכויות הקשורות במקרקעין, המניות בפרק ו' לחוק התקשורת, לרבות כניסה לקרקע לצורך הנחת רשת ותחזוקתה (ראו סעיף 2.16.4).

4.11.4. תשלומים בעד קישורי גומלין

לעניין דמי קישור הגומלין המשולמים למפ"א ולמפעיל סלולאר, ראו סעיף 1.7.4.1.

4.11.5. התפתחויות רגולטוריות מרכזיות

4.11.5.1 לשינויים אפשריים בשוק התקשורת המשפיעים גם על בזק בינלאומי בעקבות מסמך מדיניות הרחבת התחרות, ראו 1.7.3.1.

4.11.5.2 משרד התקשורת מקיים שימוע אשר החל בשנת 2013, בעניין אסדרה חדשה בשוק שירותי התקשורת הבינלאומית. במקור אפשרה האסדרה המוצעת לכל מפעיל פנים ארצי נייח או מפעיל סלולאר לספק שירותי תקשורת בינלאומית, במסגרת חבילות השירותים אותן הוא מציע למנויין, בתנאים, וכן לספק שירותי תקשורת נתונים ותמסורת בינלאומיים. להחלטות שתקבלנה בעקבות שימוע זה, עשויות להיות השפעות מהותיות על מבנה התחרות בתחום השיחות הבינלאומיות ולפיכך גם על תוצאות הפעילות של בזק בינלאומי בתחום זה. בשלב זה אין ביכולתה של בזק בינלאומי להעריך את היקף השפעה זו והדבר תלוי בין היתר בטיב ההחלטות שתקבלנה בעקבות השימוע.

4.11.5.3 להחלטות שהתקבלו בקשר עם ה"שוק הסיטונאי" אשר יש להן השלכות גם על תחום הפעילות, ראו סעיף 1.7.3.

4.12. הסכמי שיתוף פעולה

לבזק בינלאומי הסכם שותפות בלעדי עם חברת בריטיש טלקום (BT), לאספקת שירותי תקשורת גלובליים לחברות ישראליות ורב-לאומיות המנהלות פעילות בישראל. במסגרת ההסכם, תפעל בזק בינלאומי כשותף של BT Alliance בישראל ותשווק שירותים ומוצרי IT (כגון רשתות תקשורת נתונים בינלאומיות - MPLS וקווי גישה בינלאומיים) ממגוון השירותים שמספקת בריטיש טלקום העולמית.

4.13. הליכים משפטיים⁴⁵

במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד בזק בינלאומי תביעות משפטיות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות.

4.13.1. הליכים משפטיים תלויים ועומדים

תאריך	צדדים	ערכאה	סוג ההליך	פרטים	סכום התביעה (מיליוני ש"ח)
א. דצמבר 2011	לקוח נגד בזק בינלאומי	מחוזי (מרכז)	תביעה ייצוגית	נטען כי במהלך אוקטובר 2011 לא סיפקה בזק בינלאומי ללקוחות האינטרנט שלה את מהירות הגלישה לה התחייבה בחוזה. התובעים תובעים החזר של דמי מנוי חודשיים ופיצוי בגין "עוגמת נפש". ביום 13.3.2016 אישר בית המשפט לנהל את התובענה כתובענה ייצוגית.	כ- 120
ב. ינואר 2015	לקוח נגד בזק בינלאומי	מחוזי (מרכז)	תביעה כספית בצרף בקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי שירות סינון התכנים "מורשת" שמספקת בזק בינלאומי ללקוחות המגזר הדתי והמסורתי בתשלום, אינו מגן על המשתמשים מפני תכנים פוגעניים, וכי תוצאה מחשיפתם לתכנים אלו נגרמו להם נזקים. בנוסף נטען, כי על בזק בינלאומי לפצות לקוחות שרכשו שירותי סינון תכנים ולא הוצע להם שירות הסינון הבסיסי, המסופק ללא תשלום נוסף.	כ- 65, בתוספת 1,000 ש"ח לכ"א מחברי קבוצה (כל תלמיד במערכת החינוך בישראל) לא צוין
ג. נובמבר 2015	לקוח נגד בזק בינלאומי	מחוזי (מרכז)	תביעה כספית בצרף בקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי בזק בינלאומי חייבה לקוחות המנויים לתכנית חיוג לחו"ל, ב"תעריף פרימיום", שהינו גבוה מהתעריף המוסכם והקבוע בתכנית ההתקשרות. לטענת המבקשים, בזק בינלאומי החריגה מתחולת התכנית, יעדים נייחים בחו"ל והגדירה אותם כ"יעדי פרימיום", וזאת ללא בסיס ותוך הטעיית הלקוחות.	לא צוין
ד. יוני 2016	לקוח נגד בזק בינלאומי	מחוזי (ירושלים)	תביעה כספית בצרף בקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי בזק בינלאומי מטעה את לקוחותיה בכך שהיא משווקת להם חבילות גלישה במהירות 100MB, בעוד שהמהירות המסופקת ללקוחות בפועל נמוכה בעשרות אחוזים.	כ- 187
ה. ספטמבר 2016	לקוח נגד בזק בינלאומי	מחוזי (מרכז)	תביעה כספית בצרף בקשה להכיר בה כייצוגית	נטען כי בזק בינלאומי גובה תעריף מופרז ובלתי סביר, המנוגד לסעיף 17 לחוק התקשורת, עבור שיחות טלפון יוצאות לחו"ל.	לא צוין

4.13.2. הליכים משפטיים שנסתיימו בתקופת הדוח

תאריך	צדדים	ערכאה	סוג ההליך	פרטים	סכום התביעה (מיליוני ש"ח)
א. 2008	לקוח נגד בזק בינלאומי, ומפעילות בינלאומיות נוספות	מחוזי (מרכז)	תביעה ייצוגית	ארבע תביעות שאוחדו לתביעה אחת, שעניינן שימוש בכרטיסי חיוג בינלאומיים לחיגור ליעדים בפיליפינים, תאילנד ונפאל. לטענת התובעים, אשר הינם עובדים זרים, משך הזמן בו ניתן לעשות שימוש בפועל בכרטיסי חיגור כאמור עומד בממוצע על כ-50% מן הזמן המוצג בפני רוכש הכרטיסים, בזק בינלאומי מפחיתה זמן שיחה גם עבור משך הזמן שחולף בעת ניסיון חיגור שלא צלח, גובה בניגוד למוצהר שלא לפי יחידות דקה עגולה, ומקיימת עם חברות תקשורת בינלאומיות אחרות הסדר כובל בעניין העלאת מחירי כרטיסי החיגור. בנובמבר 2010 קיבל בית המשפט את הבקשה לאישור תובענה כייצוגית בעילת ההטעיה. בספטמבר 2016 ניתן פסק דין המאשר הסדר פשרה שנחתם בין הצדדים ביחס לשני ההליכים, במסגרתו בזק בינלאומי תאפשר ביצוע שיחות בסך 5 מיליון ש"ח ללא חיוב, וכן תשלם גמול ושכר טרחה לתובעים הייצוגיים בסך 500 אלף ש"ח.	1,159
ב. פברואר 2012	לקוח נגד בזק בינלאומי, ומפעילות בינלאומיות נוספות	מחוזי (תל אביב)	תביעה כספית בצרף בקשה להכיר בה כייצוגית	בדומה לאמור בשורה א' לעיל, נטען כי הנתבעות הטעו לקוחות שרכשו מהן שירותי חיגור לחו"ל באמצעות כרטיסי חיגור משולמים מראש ביחס לכמות הדקות בכרטיסי חיגור. הסדר הפשרה האמור בשורה א' לעיל חל גם ביחס לתובענה זו.	2,700

⁴⁵ לעניין מדיניות דיווח ורף מהותיות ראו סעיף 2.18.

4.14. יעדים, אסטרטגיה עסקית וצפי להתפתחות

בזק בינלאומי שמה לעצמה כיעד, להמשיך ולהוביל את שוק השירותים מבוססי האינטרנט בישראל ללקוחות פרטיים ועסקיים, תוך שימור ההכנסות בשווקים המסורתיים:

4.14.1. המשך המובילות בשוק הגישה לאינטרנט, תוך המשך הדגשת הבידול של בזק בינלאומי על בסיס ביצועי הרשת וטיב שירות הלקוחות אותם היא מספקת.

4.14.2. העמקת והרחבת סל הפתרונות מבוססי הענן.

4.14.3. ביסוס מעמדה של בזק בינלאומי כשחקן ICT מהמובילים בישראל.

4.14.4. הגברת שביעות רצון הלקוחות, באמצעות העמקת והרחבת פתחי השירות (שירותים אוטומטיים, רשתות חברתיות וכיוצא"ב).

היעדים המובאים לעיל עשויים שלא להתממש, או להתממש רק בחלקם, וזאת בשל שינויים רגולטוריים העלולים לפגוע ביכולתה של בזק בינלאומי לתת מענה לדרישות שוק קיימות או משתנות, וכן בשל כל יתר גורמי הסיכון המפורטים להלן.

4.15. דיון בגורמי סיכון

להלן תיאור גורמי הסיכון הנובעים מהסביבה המקרו-כלכלית, מהמאפיינים הייחודיים של הענף בו פועלת בזק בינלאומי, וגורמי סיכון ייחודיים לבזק בינלאומי:

4.15.1. שינויים בשערי חליפין

המטבע העיקרי שבו פועלת בזק בינלאומי הינו ש"ח. עיקר הכנסותיה של בזק בינלאומי מקורן מלקוחות בארץ. מנגד צורכת בזק בינלאומי שירותים מספקים ברחבי העולם ומשלמת להם עבור שירותים אלו במטבע חוץ, בעיקר דולר ארה"ב. שינויים בשערי החליפין של המטבעות שבהן פועלת בזק בינלאומי מול הש"ח חושפים אותה להפרשי שער על הפער שנוצר, אשר עלולים לפגוע ברווחיותה על ידי הגדלת הוצאות המימון, וכן בתזרימי המזומנים שלה. מאחר שאין פער גדול בין ההכנסות וההוצאות צמודי המט"ח, אין חשיפה מהותית בסיכון זה. כדי להגן על חשיפתה המטבעית, בעסקאות ספציפיות מהותיות, נוהגת בזק בינלאומי להתקשר בעסקאות הגנה ולרכוש מכשירים פיננסיים אחרים.

4.15.2. תחרות

לעניין השפעת התחרות על עסקי בזק בינלאומי, ראו סעיף 4.6.

4.15.3. שינויים טכנולוגיים תכופים והשקעות בתשתית

תחומי פעילותה של בזק בינלאומי מתאפיינים בשינויים טכנולוגיים תכופים. התפתחותן של טכנולוגיות אשר מהוות חלופות אטרקטיביות לחלק ממוצריה של בזק בינלאומי (דוגמת Skype ו- WhatsApp) עשויה לפגוע באופן מהותי בפעילותה של בזק בינלאומי. כמו כן, התפתחויות הטכנולוגיה מצריכות ביצוע השקעות תדירות בתשתית. ראו סעיפים 4.1.6 ו- 4.1.5.3.

4.15.4. פיקוח והסדרה שלטוניים

לעניין תחולתן של הוראות החוק ומדיניות הרישוי והשפעתן על בזק בינלאומי, ראו סעיף 4.11. לשינויים מסוימים ברגולציה החלה על בזק בינלאומי עשויה להיות השפעה לרעה על תוצאותיה ופעילותה.

4.15.5. הליכים משפטיים

בזק בינלאומי הינה צד להליכים משפטיים, ובכללם תובענות ייצוגיות, העלולים להביא לחיובה בסכומים מהותיים אשר בגין אלו מביניהן, לגביהן העריכו יועציה המשפטיים כי צפוי כי יידרש שימוש במשאביה הכלכליים של בזק בינלאומי נערכה הפרשה בדוחות הכספיים של בזק בינלאומי ושל החברה. להליכים משפטיים שבזק בינלאומי צד להם ראו סעיף 4.13.

4.15.6. כשל במערכות בזק בינלאומי והתקפות סייבר

במקרה של פגיעה בחלק או בכל המערכות המשמשות את בזק בינלאומי באספקת שירותיה, בין בשל תקלות טכניות למיניהן ובין בשל אסונות טבע או פגיעת מכוונת על ידי גורמים חיצוניים (פיסית או באמצעים וירטואליים - התקפות סייבר), עלולים להיגרם קשיים משמעותיים באספקת שירותיה של בזק בינלאומי.

4.15.7 יחסי עבודה

לבזק בינלאומי הסכם קיבוצי עם ההסתדרות וועד העובדים, החל ביחס למרבית עובדיה. יישום ההסכם הקיבוצי עלול להשפיע על פעילותה השוטפת של בזק בינלאומי.

להלן דירוג השפעתם של גורמי הסיכון שתוארו לעיל על פעילות בזק בינלאומי, בהתאם להערכת הנהלת בזק בינלאומי. יצוין, כי הערכות בזק בינלאומי להלן לגבי מידת ההשפעה של גורם הסיכון משקפות את מידת ההשפעה של גורם הסיכון בהנחת התממשות גורם הסיכון, ואין באמור כדי להביע הערכה או לתת משקל לסיכויי ההתממשות כאמור. סדר הופעת גורמי הסיכון לעיל ולהלן אינו בהכרח על פי דרגת הסיכון⁴⁶:

טבלת סיכום גורמי סיכון - תקשורת בין-לאומית, שירותי אינטרנט ונס"ר

מידת ההשפעה של גורם הסיכון על פעילות בזק בינלאומי			
השפעה קטנה	השפעה בינונית	השפעה גדולה	
			סיכונים מקרו
X			חשיפה לשינויים בשערי החליפין
			סיכונים ענפיים
	X		תחרות גוברת
	X		השקעות בתשתיות ושינויים טכנולוגיים
		X	פיקוח והסדרה שלטוניים
			סיכונים מיוחדים לבזק בינלאומי
	X		חשיפה להליכים משפטיים
	X		כשל במערכות והתקפות סייבר
X			יחסי עבודה

המידע הכלול בסעיף 4.15 זה והערכות בזק בינלאומי בדבר השפעת גורמי הסיכון על פעילות בזק בינלאומי ועסקיה, הנם מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך. המידע וההערכות נסמכים על נתונים שפורסמו על ידי משרד התקשורת, הערכות בזק בינלאומי בדבר מצב השוק ומבנה התחרות בו ובאשר להתפתחויות אפשריות בשוק ובכלכלה הישראלית. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מההערכות המפורטות לעיל אם יחול שינוי באחד הגורמים שהובאו בחשבון בהערכות אלו.

5. די.בי.אס - טלוויזיה רב-ערוצית

די.בי.אס, הידועה גם בשם המסחרי "yes", הינה חברה בת, בבעלותה המלאה של החברה, המספקת שירות של שידורי טלוויזיה רב-ערוצית באמצעות לוויין וכן שירותים נוספים למנויים בישראל ובאזור יהודה ושומרון, וכן היא בעלת זכויות שידור בתכנים הנרכשים מצדדים שלישיים ובהפקות בהן היא משקיעה.

די.בי.אס הינה כיום החברה היחידה המחזיקה ברשיונות (שאינם בלעדיים) לשידור טלוויזיה רב-ערוצית באמצעות לוויין.

5.1. מידע כללי על תחום הפעילות**5.1.1. מבנה תחום הפעילות והשינויים שחלו בו****5.1.1.1 כללי**

בתחום שידורי הטלוויזיה הרב ערוצית למנויים פועלות כיום שתי בעלות רשיון לשידורים, די.בי.אס והוט, מקבוצת הוט, המספקת שירותי טלוויזיה בכבלים למנויים, אשר הינה בעלת מונופולין מוכרז על פי חוק ההגבלים העסקיים בתחום שידורי הטלוויזיה הרב ערוצית ("תחום השידורים"). בתחום הטלוויזיה הרב ערוצית פועלת גם סלקום, המספקת שירותי טלוויזיה באמצעות האינטרנט, המאפשר, בין באמצעות מפענח ייעודי ובין באמצעות יישומון, צפייה בתכני VOD וכן בכ-30 ערוצים ליניאריים (לרבות תכני מערך ה-DTT). הוט וסלקום מציעות את שירותיהן לצד שירותי תקשורת נוספים המסופקים על ידיהם, לרבות במסגרת סלים שאינם "פריקים" (כגון - חבילת "טריפל" הכוללת שירותי טלפוניה קווית, אינטרנט וטלוויזיה).

לשירותי תקשורת נוספים הניתנים על ידי קבוצת הוט ועל ידי סלקום ראו סעיף 1.7.1 לשירותי סלקום ראו פסקה 5.1.1.3 להלן.

5.1.1.2 מערך ה-DTT

הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו ("הרשות השנייה") מפעילה מערך להפצה קרקעית של שידורי טלוויזיה בשיטה ספרתית (DTT), המכונה "עידן+", באמצעות מופצים לציבור, ללא תשלום, ערוצים מסויימים. נכון למועד דוח זה מופצים ערוצי הטלוויזיה של רשות השידור (ערוץ 1 וערוץ 33), ערוצי הטלוויזיה המסחריים (ערוץ 2 וערוץ 10) וערוץ הכנסת (ערוץ 99). מפעיל ה-DTT רשאי להפיץ ערוצים נוספים ובהם ערוצי רדיו, ערוץ הטלוויזיה הלימודית וערוצים נושאים וייעודיים⁴⁷. הפצת הערוצים נעשית בתמורה לתשלום דמי הפצה, כאשר שר התקשורת ושר האוצר רשאים לקבוע כי המדינה תסבסד את דמי ההפצה שיחולו על משדרי ערוץ נושאי וערוץ ייעודי.

הערוצים הנושאים יהיו רשאים, על פי החוק, לממן את שידוריהם מגביית דמי מני בנוסף לחלופת מימון באמצעות פרסומות.

אפשרות להפעלת ה-DTT באמצעות מפעיל פרטי

שר התקשורת ושר האוצר יהיו רשאים למנות גורם מפעיל פרטי, לשם תפעול מערך תחנות השידור הספרתיות, אשר המועצה תהיה רשאית להעניק לו גם רישיון כללי לשידורים, לשידור ערוצים נוספים לפי בחירתו, שימומנו באמצעות דמי מני או שידורי פרסומות.

בעל רשיון כאמור שיעמוד בסף הכנסות שנקבע בחוק, יוכל לקבל בנוסף רישיון מיוחד לשידור ערוץ אחד באמצעות התחנות הספרתיות. על בעלי רישיונות אלו הוחלו בין היתר חובות הפקת מקור, בשיעורים מדורגים (ונמוכים מאלה החלים על די.בי.אס) התלויים בסך הכנסותיו ובשיעורן מסך ההכנסות בשוק הטלוויזיה הרב ערוצית באותה שנה.

⁴⁷ ערוץ ייעודי הינו ערוץ בעל מאפיינים ייחודיים כגון שפה, תרבות או מורשת, ערוץ המיועד בעיקרו למגזר מסוים בציבור, או ערוץ המוקדש בעיקרו לנושא אחד, אשר מופק בידי בעל רשיון מיוחד לשידורי כבלים על פי מכרז שפרסמה המועצה בהתאם להוראות החוק (בין הערוצים הייעודיים המשודרים נכון למועד דוח זה, הערוץ בשפה הרוסית, הערוץ בשפה הערבית וערוץ המוסיקה); ערוץ נושאי הינו ערוץ טלוויזיה שלפחות 75% משעות השידור שלו (ו-90% משעות צפיית השיא) מוקדשים לנושא אחד מאלו המנויים בחוק הפצת שידורים באמצעות תחנות שידור ספרתיות, תשע"ב-2012 ובתנאים הקבועים בו (ובהם ספורט, ילדים, תעודה, חדשות וטבע).

נכון למועד דוח זה מהווה ה-DTT מוצר תחליפי, באופן חלקי, לשידורי הטלוויזיה הרב ערוציים, וכן מהווה פלטפורמת שידורים בסיסית המוצעת יחד עם שירותי תוכן של מפעילי OTT (כגון סלקום).

גידול או גיוון מספר הערוצים שיופצו באמצעות ה-DTT, והקלות רגולטוריות שיינתנו למערך זה וכן אפשרות הפעלת ה-DTT בידי גורם פרטי צפויים להערכת די.בי.אס להגדיל את תחליפיות ה-DTT לשירותי די.בי.אס, ועל כן עלולים להביא לפגיעה מהותית בתוצאותיה, לרבות בשל היות תכני ה-DTT חלק מהצעותיהם של שחקני OTT (כגון סלקום).

הערכה זו של די.בי.אס הינה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, המבוסס, בין היתר, על נוסח החקיקה הקיימת והערכת די.בי.אס ביחס ליישומה. הערכה זו עשויה שלא להתממש, או להתממש באופן שונה מהותית מכפי שנצפה, בין היתר, בהתחשב בזהות המפעיל, בערוצים שישולבו ב-DTT, בהחלטות הרגולטוריות שיתקבלו לפי החוק ובמגבלות הרגולטוריות שיחולו, ככל שיחולו, על המערך והערוצים המשולבים במסגרתו.

5.1.1.3 העברת תכני וידאו על גבי תשתיות נוספות

הגידול ברחבי הפס של תשתיות התקשורת בישראל, לצד השיפור הטכנולוגי באפשרות העברת תכני וידאו (לרבות ערוצים) על גבי רשת האינטרנט והרשתות הסלולאריות וכן השיפור ביכולות הדחיסה, מאפשרים שימוש נרחב יותר בתשתיות אלה לשם העברת תכני וידאו:

א) בשנים האחרונות חל גידול בכמות ובמגוון תכני הוידאו הנגישים לציבור (בין בהרשאת בעלי הזכויות בתכנים ובין באופן "פיראטי", שלא בהרשאתם)⁴⁸ באמצעות האינטרנט ורשת הסלולאר, במתכונת OTT, וכן חל שינוי במתכונת צריכת התכנים, מהורדת תכנים למחשב (downloading) לשיטת צפייה ישירה (streaming). הצפייה בתכנים נעשית באמצעות מכשירי קצה שונים, ובהם streamers, מחשב, טלוויזיה, מחשב לוח ומכשיר טלפון נייד. מגמה זו, מאפשרת אספקת תכני וידאו מגוונים ללא צורך בהקמת מערך תשתיתי ייעודי (לרבות על ידי גופים בינלאומיים) ונכון למועד דוח זה אף ללא פיקוח רגולטורי.

נכון למועד הדוח, קיימים ספקים נוספים (מלבד סלקום) המאפשרים צפייה ב-VOD באמצעות רשת האינטרנט (במתכונת OTT), כגון שירות AppleTV, Amazon Prime ו-Netflix (כאשר חלק מתכניהם כוללים תרגום לעברית). למיטב ידיעת די.בי.אס גורמים נוספים שוקלים השקת שירותים דומים.

בהתאם לחוק ההסדרים, גוף משדר, ששידוריו הינם חלק מה"שידורים הפתוחים" (כלומר שידורי טלוויזיה המופצים באמצעות התחנות הספרתיות), ייתן לכל "ספק תכנים"⁴⁹ הסכמה לשידור של שידוריו ברשת האינטרנט בלא תמורה, בכפוף לתנאים מסוימים שנקבעו בחוק ההסדרים. ביחס לערוצים המסחריים⁵⁰, תידחה תחילת ההסדר האמור בחמש שנים, שבמהלכן יחולו הסדרים מיוחדים, לרבות מתן רשיון לשידור של שידורים באינטרנט מאת הגוף המשדר לכל ספק תכנים הרשום במרשם שמבקש זאת, במחיר ובתנאים המיטיביים ביותר שנתן הערוץ המסחרי לספק תכנים אחר על פי רשיון לשידור אחר שעומד בתוקפו במועד מתן הרשיון הכל כמפורט בהוראת המעבר הקבועה בחוק ההסדרים.

ביסוסם והתפתחותם של שירותים כאמור, לרבות יכולתם לכלול את "השידורים הפתוחים" עלולים להשפיע מהותית על התחרות בין ספקי הטלוויזיה הרב ערוצית, כאשר השפעה זו עלולה להתעצם ככל שאספקת תכנים כאמור תמשיך להתבצע ללא פיקוח רגולטורי (להסדרה האפשרית של העברת תכני וידאו כאמור ראו סעיף 5.15.10).

48 די.בי.אס היא אחת מבעלי המניות של חברת זיר"ה בע"מ, הפועלת למניעת הפרת זכויות יוצרים בתכני וידאו ברשת האינטרנט.

49 "ספק תכנים" מוגדר בחוק ההסדרים כמי שפעילותו העיקרית הינה שידור של מגוון תכנים לציבור בישראל, ובלבד שהתכנים משודרים ביוזמתו, באמצעות ממשק הנמצא בשליטתו, והכל בין שהתכנים ניתנים לצפייה בזמן אמיתי, בו זמנית בידי הציבור, ובין שהתכנים ניתנים לצפייה במועד ובמקום לפי בחירת הצופה.

50 למיטב ידיעת די.בי.אס, למועד הדוח, ערוצים מסחריים כאמור הינם ערוץ 2 וערוץ 10.

ב) די.בי.אס מספקת שירותי VOD באמצעות רשת האינטרנט (ראו סעיף 5.2.3) וכן מספקת את שירות yesGO, המאפשרים למנויים צפייה בערוצים ובתכני VOD באמצעות מגוון מכשירי קצה (ראו סעיף 5.2.2).

לשאלת הסדרתם של שידורים בטכנולוגיות שידור חדשות ראו סעיף 5.15.10.

5.1.2. מגבלות, חקיקה ואילוצים מיוחדים בתחום הפעילות

הפעילות בתחום השידורים כפופה לחקיקה עניפה בתחום התקשורת ובפרט חוק התקשורת, למשטר רישוי וכן לפיקוח ולהחלטות מדיניות מטעם משרד התקשורת. הפעילות בתחום השידורים נמצאת אף בפיקוח מתמיד של המועצה, הקובעת מדיניות, מתקינה כללים ומפקחת על תחומים רבים של הפעילות ובהם תכני השידורים, חובת הפקות מקומיות, אתיקה בשידורים, הגנת הצרכן, אישור הערוצים המשודרים ופיקוח על מחירים.

אספקת שירותי טלוויזיה רב ערוצים שלא באמצעות לוויין או כבלים כמשמעותם בחוק התקשורת, איננה נתונה לפיקוח כאמור לעיל.

לנוכח תמורות מהותיות אותן זיהה משרד התקשורת, אשר מובילות להתלכדות פלטפורמות צריכת התוכן, ומצריכות התאמות רגולטוריות, מונתה ועדה מייעצת לעניין הסדרת הרגולציה בתחום השידורים והתוכן ("ועדת פילבר"). ועדת פילבר הגישה ביוני 2016 את מסקנותיה והמלצותיה לעניין הסדרת הרגולציה על שוק השידורים, לרבות על ספקי תוכן שלא באמצעות לוויין או כבלים כאמור. בחודש מרץ 2017 החליט שר התקשורת לאמץ את מרבית המלצות ועדת פילבר, והורה לפעול להסדרתן באמצעות חקיקה וכללים שיוגשו עד לסוף אפריל 2017. להלן מספר המלצות מרכזיות שאומצו כאמור:

5.1.2.1 הגדרת ספקי תוכן למנויים

הוועדה המליצה להגדיר את ספקי התוכן האודיו-ויזואלי לפי המפורט להלן: (א) ספק קטן – בעל נתח שוק הגבוה מ-10% מההכנסות בשוק; (ב) ספק קטן ויציב – בעל נתח שוק הגבוה מ-10% מההכנסות למשך 3 שנים באופן רציף; (ג) ספק מהותי – בעל נתח שוק גדול מ-20% מההכנסות. (די.בי.אס תיחשב, לכן, ספק מהותי).

על ספק קטן תחול "רגולציה צרה" מכוח רישיון שיינתן לו, וכן תינתן לו בחירה בין מקור מימון מפרסומות או מדמי מנוי. על ספק קטן ויציב ועל ספק מהותי יוחלו חובות "רגולציה צרה" ו"רגולציה רחבה" הכוללת מחויבויות השקעה והצגה של הפקות מקור.

5.1.2.2 הפקות מקור

הומלץ על מדרג הפחתה לפיו חובת ההשקעה הכוללת של הספקים המהותיים (הוט ודי.בי.אס) בהפקות המקור תרד באופן הדרגתי מ-8% ל-6.5% מההכנסותיהם עד לשנת 2021, ואילו ההשקעה בסוגה עילית תעלה מ-4% ל-5% מההכנסות הספק.

5.1.2.3 ערוצים עצמאיים - אומצה המלצה של ועדה קודמת בנושא ("ועדת אייל") לעניין חלוקת הבעלות בזכויות בהפקות מקור קנויות או בהפקות עצמאיות, בהתאם לעקרונות המפורטים בדו"ח. בנוסף, בתום שלוש השנים הראשונות משידורה הראשון של יצירה תחול על הערוצים העצמאיים המקבלים כספי הפקות מקור חובת מכירה (must sell) לצורך שידור נוסף של הפקות המקור אותן הפיקו עבור הספקים המהותיים. מחיר המכירה יקבע על ידי הערוצים העצמאיים, וסבירותו תבחן לאורך זמן על ידי השר והמועצה.

5.1.2.4 הוועדה המליצה עוד לפנות לרשות ההגבלים העסקיים, בבקשה לבחון היתר כולל לשיתוף פעולה בין בעלי הערוצים העצמאיים בשיווק וב-Billing על מנת לאפשר אספקה של חבילות תוכן משותפות למנויים.

5.1.2.5 רגולציה על בעל רישיון מסחרי

הוועדה המליצה להעניק רישיון מסחרי לכל מי שמשדר ערוץ הממומן ע"י פרסומות (לרבות בעל רישיון לשידורי כבלים המשדר ערוץ ייעודי), וכן, בהתקיים תנאים מסוימים, ליתן 'הגנות יוקא' ל"בעל רישיון מסחרי חדש" ול"בעל רישיון מסחרי מבוסס", תוך החלת רגולציה צרה ללא חובת השקעה בהפקות מקור. עוד הומלץ להחיל על "בעל רישיון מסחרי רגיל" רגולציה רחבה שתכלול חובת השקעה בהפקות מקור וחובת שידור חדשות (לרבות הוצאה מינימלית), ולהחיל, ככלל, על כל בעלי הרשיונות רגולציה בנושא בעלויות צולבות ובנושא שידורי חדשות. בנוסף, מוצעת הפחתת היקף חובת ההשקעה בהפקות מקומיות מסוגה עילית (החל משנת 2019); בהפקות מקומיות קנויות; וכן הפחתה מדורגת של החובה להשקיע סכומים מינימאליים בשידורי החדשות.

בנוסף לאימוץ ההמלצות האמורות מספר סוגיות שנכללו בדוח ועדת פילבר נותרו, על פי

החלטת השר, בהליך בחינה של צוות ייעודי, המיועד להגיש המלצותיו לשר בחודש אפריל 2017, ובהן:

5.1.2.6 אסדרת must sell ותחרות בתחום התוכן - הוועדה ביקשה למנוע מצבים בהם תכנים מסוימים, ובעיקר תכני ספורט, לא יהיו נגישים למנויים של בעלי רישיון מסוימים, באופן שעלול להוות חסם תחרותי בפני אותם בעלי רישיון (ראו סעיף 5.10.2 לענין תלות של די.בי.אס בשני ספקים בתחום שידורי הספורט הישראלי). משכך המליצה הוועדה להחיל חובת מכירה (must sell) של ערוץ ספורט לספק תוכן הפועל מכוח רישיון, וכן חובת מכירת מפעלי ספורט לערוצי ספורט. המפעלים יוצעו למכירה ע"י הערוץ הרוכש את זכויות השידור, במודל cost+ ממוצע למנוי. הערוצים בשלמותם יוצעו למכירה במחיר ממוצע למנוי שייקבע ע"י בעל הערוץ, וייגבה באופן שווה עפ"י מספר כל מנויי הספקים. תחול חובת קבלת "אישור שידור בישראל" לערוצים עצמאיים המקבלים כספי הפקות מקור ולערוצי הספורט, שיכלול את חובת המכירה של שידורי ספורט כמפורט להלן ונספח "רישיון מיוחד" אשר יזכה אותם בזכות מעבר על גבי פלטפורמות השידור בתמורה לתשלום דמי מעבר ערוץ.

כן נקבע כי יוסדרו חובות השיתוף של תכני ספורט בחלוקה לשני רבדים: הרובד האחד הוא חובה שתחול על בעלי זכויות במפעלי ספורט משמעותיים, המשדרים לציבור בישראל, לתת רישיונות לשידור מפעל הספורט המשמעותי למפיק ערוץ ספורט שביקש זאת, וזאת בתמורה למחיר המבוסס על עלות ממוצעת למנוי. הרובד השני הינו חובה שתחול על מפיק ערוץ ספורט המשדר לציבור בישראל תכני ספורט מתוך אחד או יותר ממפעלי הספורט המשמעותיים האמורים (או ממפעל ספורט נוסף שקבעה המועצה), לתת לכל ספק תכנים שביקש זאת, רישיון לשידור של ערוץ הספורט במחיר המבוסס על מחיר אחיד לצופה.

5.1.2.7 ביטול חבילת הבסיס וחבילת היסוד הראשונה - הוצע לבטל את חבילות הבסיס בהן מחויבות הוטו די.בי.אס ובמקביל לשדרג את חבילת היסוד הקיימת⁵¹ לחבילה שתכונה "חבילת הליבה" ותכלול, מלבד ערוצי החובה, אותם מחויבים בעלי הרישיונות להעביר למנויים לפי חוק, גם ערוץ ספורט וערוץ ילדים שיופקו בישראל. כמו כן, 75% מהפקות המקור יהיו זמינים לכל מנויי חבילת הליבה ב-VOD, שיינתנו באופן שווה לכל מנויי חבילת הליבה. מחיר חבילת הליבה ייקבע על-ידי הספקים המהותיים באופן שמחירה הנוכחי יהווה חסם עליון למחיר, וסבירותו תיבחן על-ידי השר והגורמים המקצועיים. ככל שהמחיר לא יימצא סביר, יקבע השר את המחיר המירבי המחייב.

היות שיישומן של המלצות ועדת פילבר, לרבות אלו שאומצו בידי השר כאמור לעיל, טעון תיקוני חקיקה וקבלת החלטות אסדרה מתאימות, נכון למועד הדוח, אין באפשרות החברה או באפשרות די.בי.אס להעריך אם ההמלצות אכן ייושמו בחקיקה, במלואן או בחלקן ובאיזו מתכונת, וכן אין ביכולתן להעריך מה תהיה מידת השפעתם של תיקוני החקיקה האמורים על עסקי די.בי.אס, ככל שיאומצו ובנוסף ובאופן בו יאומצו.

5.1.3 שינויים בהיקף הפעילות בתחום ורווחיותו

לנתונים אודות שינויים בהיקף פעילותה של די.בי.אס ורווחיותה, ראו סעיף 1.5.4.4.

5.1.4 שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על תחום הפעילות

למגמת העברת תכני וידאו באמצעות תשתיות תקשורת ראו סעיף 5.1.1.3.

5.1.5 גורמי ההצלחה הקריטיים בתחום הפעילות והשינויים החלים בהם

5.1.5.1 איכות, בידול וראשוניות בתוכן שידוריה, במגוונים, במיתוגם ובאריזתם.

5.1.5.2 מתן שירותי טלוויזיה תוך שימוש בטכנולוגיות מתקדמות, כגון טלוויזיה "פרסונאלית", ובפרט מפענחי PVR ושירותי VOD (ראו סעיף 5.2) וכן שירותי HD ו-4k.

5.1.5.3 הנגשת תכנים באמצעות רשת האינטרנט לצפייה באמצעות מגוון מכשירי קצה (לשירות yesGO ראו סעיפים 5.2.2 ו-5.15.105.15.5).

5.1.5.4 הצעת "סל" שירותי תקשורת שיכלול שירותי טלוויזיה ושירותים נוספים, כגון

⁵¹ "חבילת הבסיס" ו"חבילת היסוד" (המצומצמת יותר) הן חבילות שידורים המאפשרות על ידי שר התקשורת או המועצה וכוללות ערוצים בהם רשאי המנוי לצפות עם ההצטרפות לשירותי די.בי.אס (ראו סעיף 5.2.1). חובת הצעת חבילת יסוד כאמור, נכון למועד דוח זה, הינה עד לחודש פברואר 2018.

שירותי טלפוניה ושירותי גלישה ברשת האינטרנט (ראו סעיף 5.15.9).

5.1.5.5 רמה גבוהה של שירות הלקוחות.

5.1.5.6 חוזקו של המותג וזיהויו עם איכות, חדשנות ומובילות, התוכן והשירותים למנויים.

5.1.5.7 מחיר.

5.1.6 חסמי הכניסה והיציאה העיקריים ביחס לתחום הפעילות

5.1.6.1 חסמי הכניסה העיקריים לתחום הפעילות הינם (א) הצורך בקבלת רישיונות לפעילות בתחום השידורים; (ב) השקעות הנדרשות מהמפעילים בתחום, לרבות רכישת והפקת תכנים, וכן בתחום השידורים - הקמת תשתית ייעודית; (ג) היקפו המצומצם של השוק הישראלי ומאפייניו; (ד) רוויה בתחום הטלוויזיה.

5.1.6.2 בשנים האחרונות חל כרסום בחלק מחסמי הכניסה האמורים, הן כתוצאה משינויים רגולטוריים (כגון DTT - ראו סעיף 5.1.1.2 והן כתוצאה מהתפתחויות טכנולוגיות המאפשרות העברת תכני וידאו על גבי תשתיות תקשורת קיימות, אשר נכון למועד דוח זה אינן מפוקחות רגולטורית (ראו סעיף 5.1.1.3). כפועל יוצא מכך, פועלים בתחום הטלוויזיה שחקנים שאינם בעלי רישיון.

5.1.6.3 חסמי היציאה העיקריים הינם: (א) לגבי בעלי רישיונות לשידורים קיים חסם רגולטורי - סיום הפעילות לפי רישיון השידורים כרוך בהחלטת שר התקשורת לבטל את הרישיון לפני תום תקופת הרישיון, בתנאים הקבועים ברישיון, לרבות הסדרים (בהם יכול שיחוייב בעל הרישיון) להבטחת המשכיות השידורים והשירותים ולצמצום הפגיעה במנויים; (ב) התקשרויות ארוכות טווח עם ספקים מהותיים ועם גורמים מממנים.

5.1.7 תחליפים למוצרי תחום הפעילות ושינויים החלים בהם

ביחס לתחום השידורים רואה די.בי.אס במוצרים או השירותים הבאים כתחליפיים העיקריים לשירותיה:

5.1.7.1 מגוון הערוצים הטריסטריאליים (קרקעיים) המשודרים ללא תשלום לציבור בישראל (למערכת ה-DTT ראו סעיף 5.1.1.2). בנוסף, ערוצים זרים רבים ניתנים לקליטה בישראל באמצעות ציוד קצה זול יחסית.

5.1.7.2 ספקי תכני וידאו במתכונת OTT (לפרטים ראו סעיף 5.1.1.3).

5.1.8 מבנה התחרות בתחום הפעילות ושינויים החלים בו

גידול בכמות המנויים יכול להתבצע בעיקר באמצעות גיוס מנויים מהמתחרים וגיוס מנויים חדשים עקב הגידול הטבעי של בתי האב בישראל. לנוכח כך, מתאפיין תחום הפעילות בתחרות ערה, המחייבת השקעת משאבים ניכרים בשימור מנויים קיימים ובגיוס מנויים חדשים.

שיעור החדירה הכולל של בעלות רישיונות השידורים - די.בי.אס והוט - מצוי במגמת שחיקה קלה, ומוערך על ידי די.בי.אס בכ-59.2% מבתי האב בישראל, ושיעור החדירה של סלקום בתחום מוערך בכ-4% מכלל משקי הבית בישראל⁵². להערכת די.בי.אס, סיכויי הגדלת נתח השוק הכולל של השחקנים האמורים אינם גבוהים בשל כך שחלק הארי של בתי האב הנותנים אינם קהלים פוטנציאליים. למיטב ידיעת די.בי.אס, בשנים האחרונות לא חל שינוי מהותי במספר המנויים הכולל של די.בי.אס והוט, למרות הגידול שחל במספר בתי האב בישראל, כאשר לאחר מספר שנים של יציבות במספר מנויי די.בי.אס ואף גידול בו, בשנה האחרונה חל קיטון בחלקה של די.בי.אס בשוק זה, וזאת, בין השאר, נוכח כניסתה של סלקום לתחום.

בנוסף להצטרפות סלקום לתחום, בשנים האחרונות התגברה התחרות גם לנוכח היקף הולך וגדל של ספקי OTT נוספים וכן שימוש בשירותים "פיראטיים".

לפרטים נוספים על התחרות בתחום ראו סעיף 5.6.

⁵² הערכת די.בי.אס בדבר שיעור החדירה בשוק השידורים מבוססת על מספר המנויים הכולל של די.בי.אס והוט (על פי דיווחיה של הוט), כשהוא מחולק במספר בתי האב בישראל על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לשנת 2015. שיעור החדירה של סלקום מבוסס על דיווחי חברת סלקום בדבר מספר המנויים שלה.

5.2. מוצרים ושירותים**5.2.1. שידורים**

שידורי די.בי.אס כוללים מגוון רחב של ערוצים: כ-130 ערוצי וידאו שונים (לרבות מספר ערוצי וידאו לצפייה לפי תשלום (Pay Per View - PPV), וכן למעלה מ-20 ערוצי High Definition (HD) ובנוסף ערוצי רדיו, מוסיקה, ושירותים אינטראקטיביים.

בהתאם לרישיון השידורים של די.בי.אס והחלטות המועצה, השידורים כוללים חבילות בסיס או אחת מחבילות היסוד אותן נדרש לרכוש כל מנוי (מחירן המירבי של חבילות היסוד מופקח על ידי שר התקשורת), וכן ערוצים נוספים אותם יכול המנוי לרכוש לפי בחירתו, בין כתבילות ובין כערוצים בדידים וערוצי PPV.

5.2.2. שירותים מתקדמים

די.בי.אס משווקת מפענחי PVR שהינם בעלי ממשק אל לוח השידורים האלקטרוני של די.בי.אס ומאפשרים בין היתר הזמנת הקלטות מראש, הקלטת סדרות והשהיית שידור חי.

די.בי.אס מספקת שידורי טלוויזיה ברזולוציית HD, הניתנים לקליטה באמצעות מפענחי HD ZAPPER וכן באמצעות מפענחי HDPVR. שידורים אלו מאפשרים איכות צפייה גבוהה. נכון למועד דוח זה, משיקה די.בי.אס מפענחי PVR מתקדמים, המאפשרים צפייה ברזולוציה גבוהה יותר המכונה 4K או Ultra HD.

בנוסף מאפשרים מרבית מפענחי ה-PVR שימוש בשירות ה-MultiRoom, באמצעותו ניתן, דרך הרשת הביתית, לצפות בתכנים המוקלטים במפענחים אלה גם באמצעות מפענחים נוספים (מסוג HD ZAPPER) בבית המנוי.

מרבית מנויי די.בי.אס משתמשים במפענחים מתקדמים מסוגים שונים (PVR, HDPVR או HD ZAPPER), אשר חלקם כוללים שידורים באיכות HD, יכולת הקלטה וצפייה בשירותי VOD או שילוב שלהם. להערכת די.בי.אס, הגדלת השימוש במפענחים מתקדמים תתרום לגידול בהכנסותיה ממנויים ולשימורם כמנוייה, אך מחייבת השקעה כספית מהותית.

לדרכי השיווק של המפענחים ראו סעיף 5.8.2.

כן מפעילה די.בי.אס שירותי OTT המכונה yesGO, המאפשר למנויים צפייה באמצעות מגוון מכשירי קצה (טלפונים ניידים חכמים (smartphones), מחשבי לוח (tablets) ומחשבים), בערוצים הנכללים בשירות זה אותם רכש המנוי במסגרת שידורי הטלוויזיה בביתו, וכן בתכני VOD.

5.2.3. שירותי VOD

די.בי.אס מספקת למנוייה שירותי VOD באמצעות רשת האינטרנט (במתכונת OTT), המאפשרים צפייה בתכנים לפי בחירת המנוי. השירותים ניתנים בתמורה לדמי מנוי לשירות, כאשר חלק מהתכנים ניתנים בתמורה לתשלום נוסף. התחברות לשירות דורשת, בין השאר, שימוש בסוגי מפענחים מסוימים. בשנים האחרונות חל גידול במספר מנויי די.בי.אס המחוברים לשירותי VOD ובצריכת שירותי ה-VOD בין היתר לנוכח הגדלת היצע התכנים הזמינים בשירות זה והגידול בשימוש במפענחים מתקדמים. לשאלת הסדרת תחום שירותי ה-VOD של די.בי.אס ראו סעיף 5.15.10 להלן.

5.3. הכנסות מוצרים ושירותים

להלן נתונים בדבר התפלגות הכנסות די.בי.אס (במיליוני ש"ח):

2014	2015	2016	
1,708	1,748	1,715	הכנסות משידורי ושירותי טלוויזיה רב ערוצית למנויים
כ - 99%	כ-99%	כ - 98%	שיעור מסך ההכנסות

* יתרת ההכנסות נובעת, בעיקרה, מתשלומים מערוצים בגין העברתם על ידי די.בי.אס וכן ממכירת זכויות בתכנים.

5.4. לקוחות

רובם המכריע של מנויי די.בי.אס הינם לקוחות פרטיים. ככלל, די.בי.אס מתקשרת עם מנוייה בהסכם מנוי המסדיר את מערך זכויות והתחייבויות המנויים ביחסיהם עם די.בי.אס. בהתאם להוראות רישיון השידורים, אושר הסכם המנוי על ידי המועצה וכן על ידי בית הדין לחוזים אחידים (אישור שתוקפו פג). די.בי.אס פנתה למועצה בבקשה לתיקון הסכם המנוי ולתיקון הרשיון, במסגרתה ביקשה די.בי.אס לבטל את הוראת הרשיון המחייבת קבלת אישור בית הדין לחוזים אחידים, לנוכח תיקון חקיקה שבוצע בהקשר זה. נכון למועד דוח זה הבקשה טרם אושרה.

5.5. שיווק והפצה

5.5.1. שיווק שירותי די.בי.אס נעשה באמצעות פרסום בגורמי המדיה השונים. פעילות המכירה של

די.בי.אס למנויים חדשים מבוצעת בשני ערוצי הפצה עיקריים (שחלקם מופעלים בידי עובדי די.בי.אס וחלקם בידי משווקים חיצוניים):

5.5.1.1 אנשי מכירות שטח, הפועלים לגיוס מנויים.

5.5.1.2 מוקד מכירות טלפוני, המקבל פניות טלפוניות מהמעוניינים להצטרף לשירותי די.בי.אס, וכן מבצע פניות טלפוניות למנויים פוטנציאליים.

5.5.2 פעילות המכירה של די.בי.אס למנויים קיימים מבוצעת באמצעות מוקדי שירות טלפוניים המופעלים בידי עובדיה.

5.6. תחרות

5.6.1. המתחרים בתחום

המתחרה העיקרית של די.בי.אס היא הוט, המפעילה אף היא שירותי טלוויזיה רב ערוציים למנויים על פי רישיון שידורים. מתחרה משמעותית נוספת הינה סלקום, אשר הרחיבה בשנה האחרונה את היצע השירותים והתכנים שלה, המבוסס הן על שידורי מערך ה-DTT, והן על הצעת תכני VOD וכ-30 ערוצים ליניאריים המועברים במתכונת OTT. כן פעילים בתחום שחקני OTT נוספים וכן שירותים פיראטיים (ראו סעיף 5.1.1).

להלן נתונים אודות מספרי המנויים ונתחי השוק⁵³ של די.בי.אס, לפי מיטב ידיעתה, ליום 31 בדצמבר בשנים 2014, 2015 ו-2016*:

שנת 2014		שנת 2015		שנת 2016	
מנויים (באלפים)	נתח שוק	מנויים (באלפים)	נתח שוק	מנויים (באלפים)	נתח שוק
630	42%	635	42%	614	40%

* מספר המנויים הינו בקירוב, ונתח השוק הינו בעיגול. מנוי - בית אב אחד או לקוח עסקי קטן. במקרה של לקוח עסקי שברשותו מעל מספר מפענחים מסויים (כגון בית מלון, קיבוץ או חדר כושר) מתבצע תיקון של מספר המנויים.

5.6.2. מאפייני התחרות כיום

התחרות בתחום השידורים מתמקדת בתוכן השידורים, במחיר השירותים, באיכות השירות וכן בהצעת שירותים נוספים, ובהם שידורי HD, שירותי VOD והצעת מפענחים מתקדמים, וזאת לנוכח הביקוש לאספקת שירותי טלוויזיה מתקדמים ופרסונאליים (המאפשרים ללקוח לבחור באיזה תוכן לצפות ומתי).

כן מתאפיינת התחרות בהצעת שירותי תקשורת נוספים לצד הצעת תכני הוידאו (להצעת "סלי שירותים" של קבוצות הוט וסלקום ראו גם סעיף 1.7.1).

5.6.3. גורמים חיוניים ושלייליים המשפיעים על מעמדה התחרותי של די.בי.אס

5.6.3.1. להערכת הנהלת די.בי.אס יתרונותיה התחרותיים העיקריים של די.בי.אס הינם:

(א) שימוש בטכנולוגיה מהמתקדמות בעולם לשם אספקת שירותים מתקדמים.

(ב) איכות ומגוון התכנים שמשדרת די.בי.אס למנויה.

(ג) רמת, איכות וזמינות מערך שירות הלקוחות של די.בי.אס.

(ד) טיפוח וקידום המותג "yes" כמותג מועדף, אהוד, ובעל רמת נאמנות גבוהה.

5.6.3.2. פעילותה התחרותית של די.בי.אס סובלת מנחיתות או גורמים המשפיעים עליה לרעה, במספר תחומים, שאלה העיקריים שבהם:

(א) נחיתות תשתיתית - לדי.בי.אס נחיתות תשתיתית שכן תשתית הלוחין אינה מאפשרת תקשורת דו כיוונית, אינה מאפשרת מתן שירותי VOD ואינה מאפשרת העברת שירותי טלפוניה ואינטרנט, וזאת בניגוד לתשתית הוט המאפשרת אספקת שירותים אלו.

(ב) מגבלות רגולטוריות -

למגבלות בענין שיווק סל שירותים משותף ראו סעיף 5.15.9.

⁵³ הערכת נתחי השוק של די.בי.אס בשנים 2014 עד 2016 מבוססת על מספר המנויים של די.בי.אס, של הוט (על פי דיווחיה של הוט) ושל סלקום (על פי דיווחי סלקום אודות מספר מנויה), כאשר נתחי השוק ליום 31.12.2015 וליום 31.12.2016 חושבו מתוך כלל מנויי די.בי.אס, הוט וסלקום כאמור ונתח השוק ליום 31.12.2014 חושב מתוך כלל מנויי די.בי.אס והוט בלבד.

למגבלות מכח תנאי הממונה למיזוג עם החברה ראו סעיף 1.1.2.

ג) התבססות הסדר השוק הסיטונאי כאמור בסעיף 1.7.3 שאינו מאפשר לדי.בי.אס רכישת שירותים מהחברה על פיו, בפרט ככל שהסדר השוק הסיטונאי יכול שירות טלפוניה, עלולה להקל על כניסתם של מתחרים חדשים לתחום וביסוס מעמדם.

ד) מקטעי חלל - השימוש במקטעי חלל, כרוך בהוצאות כבדות. למגבלה ביחס ליכולת הרחבת היצע השידורים - ראו סעיף 5.7.

ה) העברת תכני וידאו באמצעות האינטרנט ללא פיקוח רגולטורי - ראו סעיף 5.1.1.3.

5.6.4 שיטות עיקריות להתמודדות עם התחרות

להלן שיטותיה העיקריות של די.בי.אס להתמודדות עם התחרות בתחום השידורים:

5.6.4.1 תוכן - די.בי.אס פועלת לרכישת, הפקת ושידור תוכן איכותי, חדשני ומגוון, תוך יצירת בידול לתכנים המשודרים על ידיה;

5.6.4.2 שירות - די.בי.אס שמה דגש על מערך שירות הלקוחות;

5.6.4.3 טכנולוגיה - די.בי.אס מבצעת השקעות בהרחבת יכולותיה הטכנולוגיות, תוך מתן דגש לאספקת שירותים חדשניים ומתקדמים, ובהם אספקת שירותי HD ו-Ultra HD ושידורי טלוויזיה "פרסונליים";

5.6.4.4 מיתוג - די.בי.אס מטפחת, מקדמת ומבדלת את המותג "yes".

5.7. כושר ייצור

מספר הערוצים שביכולת די.בי.אס לשדר למנוייה, תלוי במספר מקטעי החלל בהם היא עושה שימוש, ביכולות דחיסת התכנים וברוחב הפס הנדרש להעברת כל סוג ערוץ. בדרך כלל, די.בי.אס מנצלת כמעט במלואם את מקטעי החלל בהם עושה שימוש ולפיכך הגדלת מספר הערוצים המשודרים על ידי די.בי.אס, ובפרט הגדלת מספר ערוצי ה-HD המשודרים על ידיה והשקת ערוצי 4K (Ultra HD) אשר צורכים רוחב פס גדול יותר, תחייב שימוש במקטעי חלל נוספים או שיפור במערכות הדחיסה בהן עושה די.בי.אס שימוש. מקטעי החלל מסופקים לדי.בי.אס על ידי חברה בשליטת בעל השליטה בחברה (ראו סעיף 5.16.1).

5.8. רכוש קבוע, מקרקעין ומתקנים

להלן רכיביו העיקריים של הרכוש הקבוע של די.בי.אס:

5.8.1 מקרקעין

די.בי.אס שוכרת מספר נכסי נדל"ן לצורך פעילותה. משרדיה הראשיים של די.בי.אס וכן מרכז השידורים הראשי שלה, ממוקמים במקרקעין שכורים בכפר סבא, אשר תקופת השכירות שלהם מסתיימת בשנת 2019, כאשר יתרת תקופת השכירות של שאר הנכסים אותם שוכרת די.בי.אס נעה בין כשלוש שנים לכ-שש שנים וחצי (תקופות אלו הינן בהנחת מימוש אופציות להארכת השכירות, המוקנות לדי.בי.אס).

5.8.2 ציוד קצה

די.בי.אס מתקינה צלחת קליטה ותשתיות קצה אחרות בבתי מנוייה, ובהן מפענחים המאפשרים את קליטת השידורים וכן כרטיסים חכמים המשמשים לפענוחם. המפענחים מושכרים למנויים בתמורה לדמי שכירות קבועים, המשולמים במהלך תקופת קבלת השירותים, או מושאלים למנויים.

די.בי.אס מהוונת את עלויות התקנת ציוד הקצה כחלק מהרכוש הקבוע שלה.

במהלך תקופת הדוח רכשה די.בי.אס מפענחים משני ספקים על פי הסכמי מסגרת עימם. מפענחי HDPVR, בסך כולל של כ-41 מיליוני ש"ח נרכשו מאת Advanced Digital Broadcast S.A. ("ADB"), יצרן המפענחים, ויורוקום תקשורת דיגיטלית בע"מ ("יורוקום תקשורת דיגיטלית"), היבואנית ומספקת האחריות למפענחים לה התחייבה ADB על פי ההסכם, הנשלטת (בעקיפין) על ידי מר שאול אלוביץ, בעל השליטה בחברה ("הסכם ADB"). מפענחי HD ZAPPER, נרכשו מ-Altech Multimedia International (Pty) Ltd ("אלטק"). בחודש אפריל 2016 התקשרה די.בי.אס בהסכם מסגרת לפיתוח ואספקת מפענחי HDPVR מתקדמים עם דראקו בע"מ (ספק המפענחים) ואלטק (יצרנית המפענחים). לדי.בי.אס עשויה להיות תלות בספקים אלה. סכומי הרכישות מספקים אלו בשנת הדוח אינם מהותיים לקבוצה.

החלפת הספק בספק אחר אינה כרוכה כשלעצמה בתוספת עלות מהותית, אך תחייב תקופת

היערכות ניכרת לצורך התאמת המפענחים של הספק החלופי למערכת השידור וההצפנה של די.בי.אס (התלויה גם בספק שירותים אלה, סיסקו - ראו סעיף 5.8.4), אשר עלולה, במקרה של הפסקת התקשרות בהתראה קצרה, לגרום לדי.בי.אס לאובדן הכנסות.

5.8.3. ציוד שידור ומערכות מחשוב ותקשורת

לדי.בי.אס מרכז שידורים ראשי המצוי בכפר סבא, וכן מרכזי שידורים משני המצוי בעמק האלה, שבאמצעותם מועברים שידורים. במרכזי השידורים מצוי ציוד קליטה ושידור, וכן מערכות מחשוב ותקשורת. מרכז השידורים המשוני מופעל על ידי צד ג', המעמיד לדי.בי.אס את שירותי הפעלת מרכז השידורים המשוני ותחזוקתו על פי הסכם שתוקפו עד לתום שנת 2018 (עם זכות הארכה המוקנית לדי.בי.אס).

5.8.4. מערכות הפעלה והצפנה

די.בי.אס רוכשת מתאגידים מקבוצת Cisco ("סיסקו") שירותי פיתוח, הטמעה, אחזקה ואחריות הקשורים במערכות ההפעלה של מערך השידורים והמפענחים, חומרה הקשורה בשירותים אלה, לרבות כאלו הקשורים בהצפנת שירותי די.בי.אס, כרטיסי צפיה המאפשרים צפייה בתכנים מוצפנים כאמור, וכן רשיונות רלבנטיים לשימוש במערכות ובמפענחים, וזאת על פי הסכם מסגרת.

בגין שירותים ומוצרים אלה משלמת די.בי.אס לסיסקו תשלומים חד פעמיים וכן תשלומים עיתיים, אשר חלקם הינם בסכום קבוע וחלקם מבוסס על כמות המפענחים הפעילים מכל סוג, כאשר ביחס לחלק מהתשלומים נקבעו בהסכם סכומים שנתיים מינימאליים. תקופת ההתקשרות עם סיסקו הינה עד לחודש דצמבר 2020 (עם מנגנון הארכה אוטומטית אלא אם צד בחר לסיים את ההסכם, בכפוף לתקופות הודעה מוקדמת שנקבעו בהסכם עם סיסקו).

לדי.בי.אס תלות באספקתם הרציפה של שירותים ומוצרים אלה, ובכלל זה ביצוע אינטגרציה בין המפענחים השונים בהם עושה די.בי.אס שימוש למערכות ההפעלה.

בשנת 2016 הסתכמו תשלומי די.בי.אס לסיסקו בסך שאינו מהותי לקבוצה.

5.8.5. מערכת ניהול לקוחות ממוחשבת

די.בי.אס עושה שימוש בתוכנות ובמערכות מחשוב לצורך ניהול ההתקשרויות עם מנוייה, לרבות מערך החיוב והגבייה שלה. במסגרת זו, התקשרה די.בי.אס עם חברת NetCracker Technology Solutions Ltd וחברת NetCracker Technology EMEA Limited (ביחד "NetCracker").

לדי.בי.אס תלות במערכת ובשירותיה של NetCracker, בשל חשיבותם לצורך ניהול ומעקב די.בי.אס אחר רכישת שירותים ותכנים על ידי מנוייה וכן לצורך חיוב וגבייה ממנוייה. כשלים במערכת או הפסקת מתן השירותים לדי.בי.אס צפויים לגרום לקושי תפעולי עד לתיקון העניין או החלפת המערכת/הספק שעשויות לארוך זמן ממושך. נכון למועד דוח זה, הסכם הפרוייקט הנוכחי לקבלת שירותים ותמיכה טכנית הינו עד לסוף שנת 2019.

בשנת 2016 הסתכמו תשלומי די.בי.אס ל-NetCracker בסך שאינו מהותי לקבוצה.

5.9. נכסים לא מוחשיים

5.9.1. רישיונות

די.בי.אס הינה בעלת הרישיונות העיקריים הבאים:

5.9.1.1 רישיון השידורים שתוקפו עד לחודש ינואר 2023⁵⁴ - רישיון זה מהותי לפעילות די.בי.אס ומהווה את ההיתר הרגולטורי המרכזי לפעילותה (לתנאי רישיון זה ראו סעיף 5.15).

5.9.1.2 רישיון לשידורי טלוויזיה באמצעות לוויין באזור יהודה ושומרון שתוקפו עד לחודש דצמבר 2022, שהוראותיו דומות לרישיון השידורים של די.בי.אס המצויין בסעיף 5.9.1.1.

5.9.1.3 רישיון לביצוע פעולות uplink (העברת שידורים ממוקד שידורי די.בי.אס אל לוויין השידורים וביצוע פעולות הקמה והפעלה נלוות), אשר תוקפו עד לחודש ינואר 2023⁵⁵ או עד לתום תוקף רישיון השידורים של די.בי.אס, לפי המוקדם. רישיון זה

⁵⁴ זאת לאחר הארכת הרישיון בידי שר התקשורת בחודש ינואר 2017. בתום תקופה זו ניתן יהיה להאריכו ולחדשו לתקופות נוספות של שש שנים כל אחת, בכפוף לתנאי רישיון השידורים.

⁵⁵ זאת לאחר הארכת הרישיון שבוצעה בחודש ינואר 2017.

מהותי לפעילות די.בי.אס. ומהווה את ההיתר הרגולטורי להעברת מסרי השידור ממרכז השידורים ללווייני השידור ומהם לבתי המנויים.

5.9.2. סימני מסחר

לדי.בי.אס. סימני מסחר רשומים שהעיקריים בהם נועדו להגן על שמה המסחרי (yes).

5.10. זכויות שידור

5.10.1. די.בי.אס. הינה בעלת זכויות שידור בתכני וידאו משני סוגים:

תכנים אשר הזכויות לשידורם נרכשות מצדדים שלישיים הכוללים תכנים בדידים וערוצים;

תכנים אשר די.בי.אס. משקיעה בהפקתם (באופן מלא או חלקי), כאשר בנוסף לעצם הזכות לשדר את התוכן במסגרת שידוריה לדי.בי.אס., על פי רוב, זכויות באותם תכנים, בשיעורים הקבועים בהסכמים עם המפיקים. על פי רוב, די.בי.אס. זכאית אף ליתן הרשאות לשימוש בזכויות ולהשתתף בהכנסות הנובעות משימושים נוספים בתכנים מעבר לשידורם אצל די.בי.אס.

שידור והפצה של תכנים על ידי די.בי.אס., במדינות השונות, כרוך בתשלום תמלוגים לבעלי זכויות יוצרים ומבצעים ביצירות מוסיקליות, ברשומות קול, בתסריטים ובבימוי של התכנים וכן בגין שידור משנה, לרבות על פי חוק זכות יוצרים, התשס"ח-2007 וחוק זכויות מבצעים ומשדרים, התשמ"ד-1984. תשלום תמלוגים כאמור מתבצע למספר ארגונים הפועלים בישראל, הגובים עבור בעלי זכויות הקניין הרוחני את התמלוגים המגיעים להם וזאת באמצעות רישיונות כוללים (blanket licenses). התשלומים על פי רישיונות אלה מבוססים לעיתים על תשלום קבוע ולעיתים על שיטות תמחור שונות, כאשר ביחס לחלק מהארגונים יתכן שדי.בי.אס. תדרש לשלם תשלומים נוספים בגין העברת תכנים במדינות מסוימות, וזאת בסכומים שלהערכת די.בי.אס. שאינם צפויים להיות מהותיים.

הערכה זו של די.בי.אס. הינה הערכה צופה פני עתיד, המבוססת בין היתר על אומדני די.בי.אס., לרבות ביחס להיקף השימוש בתכנים האמורים, ועל עמדות הארגונים השונים, וככל שיחולו שינויים באיזה מהם, אפשר שהערכה זו תתמש באופן אחר.

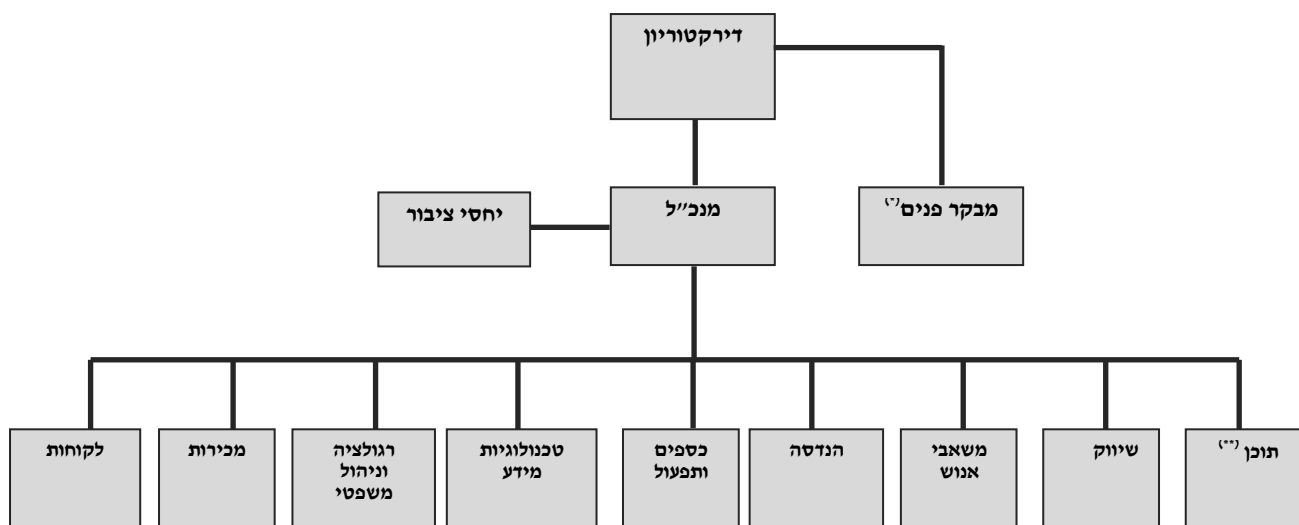
5.10.2. לנוכח ריבוי ספקי התוכן שמהם רוכשת די.בי.אס. זכויות שידור, אין לדי.בי.אס. ספק תוכן עיקרי ואין לה תלות בספק תוכן בודד. עם זאת, בתחום שידורי הספורט הישראלי קיימת תלות, נכון למועד דוח זה, ברכישת זכויות השידור של ערוצי ספורט מקומיים מאת שני ספקים, אשר תום תקופת ההתקשרות החוזית עם אחד מהם יחול בסוף שנת 2018.

בשנת 2016 הסתכמו רכישות זכויות השידור של די.בי.אס. בסך של כ-311 מיליון ש"ח.

5.11. הון אנושי

5.11.1. מבנה ארגוני

הנהלת די.בי.אס. מורכבת מאגפים, כאשר בראש כל אגף עומד סמנכ"ל, המשמש כחבר בהנהלת די.בי.אס.

(*) מבקר הפנים אינו עובד של די.בי.אס.

(**) מנכ"ל די.בי.אס. מכהן גם כמנהל התוכן.

5.11.2. מצבת עובדי די.בי.אס לפי אגפים:

מספר עובדים		האגף
ליום 31.12.2015	ליום 31.12.2016	
37	36	אגף שיווק
1,169	951(*)	חטיבת הלקוחות
40	41	אגף התוכן
118	114	אגף הנדסה
115	127	אגף כספים ותפעול
60	62	אגף משאבי אנוש
11	10	אגף רגולציה וניהול משפטי
141	134	אגף טכנולוגיות מידע
7	8	הנהלה ודוברות
286	270	אגף מכירות
1,984	1,753	סה"כ

(*) בעקבות שיפור תהליכי במרכזי השירות.

5.11.3. הטבות וטיבם של הסכמי ההעסקה

בחודש ספטמבר 2016 חתמה די.בי.אס על הסכם קיבוצי בינה לבין הסתדרות העובדים הלאומית החדשה (ארגון העובדים היציג די.בי.אס) וועד העובדים די.בי.אס. תוקף ההסכם לשלוש שנים, כאשר לאחר מועד זה יוארך ההסכם אוטומטית לתקופה של 12 חודשים בכל פעם, אלא אם יודיע אחד הצדדים על רצונו לשנות את ההסכם. ההסכם חל על כלל עובדי די.בי.אס (למעט אחוז מסוים של עובדים ומנהלים). בהסכם נקבעו, בין היתר, התקופות שלאחריהן ייחשב עובד די.בי.אס כעובד קבוע, מנגנונים המשלבים את וועד העובדים בקבלת החלטות בעניין איוש משרות ובענין סיום העסקתם של עובדים קבועים די.בי.אס, וכן תוספות שכר שנתיות והטבות כלכליות נוספות שיינתנו על ידי די.בי.אס לעובדים, בתקופת ההסכם.

עובדי די.בי.אס מועסקים בהתאם להסכמי העסקה אישיים על בסיס שכר חודשי או על פי שכר שעות, כאשר חלק מהעובדים זכאים גם לתגמול על פי ביצועים. הסכמי ההעסקה הם לרוב לתקופה בלתי קצובה וכל צד רשאי להפסיק את ההסכם בהודעה מראש בהתאם להסכם או לחוק. די.בי.אס מעסיקה עובדים בחלק מאגפיה בימי המנוחה השבועית וימי המנוחה הקבועים במדינה ומחזיקה בהיתר מתאים להעסקה כאמור.

5.11.4. תכניות תגמול עובדים

די.בי.אס נוהגת להעניק לנושאי המשרה בה, וכן למנהלים ולחלק מעובדיה, מענקים על בסיס שנתי המבוססים על עמידה ביעדים והערכת ביצועים.

5.12. ספקים

לתיאור ההתקשרות עם חלל, ראו סעיפים 5.7 ו-5.16.1.

לתיאור ההתקשרות עם ספקי מפענחים ראו סעיף 5.8.2.

לתיאור ההתקשרות עם סיסקו ראו סעיף 5.8.4.

לתיאור ההתקשרות עם NetCracker ראו סעיף 5.8.5.

לענין רכישת זכויות שידור של ערוצי ספורט מקומיים ראו סעיף 5.10.2.

5.13. מימון

5.13.1. שיעור הריבית הממוצעת בגין הלוואות

מקור המימון	סכום ליום 31.12.2016 (מיליוני ש"ח)	סוג מטבע או הצמדה	ריבית ממוצעת	ריבית אפקטיבית
הלוואות לזמן ארוך	49	ש"ח	3.43%	3.46%
מקורות בנקאיים	818	ש"ח צמוד מדד	6.03%	6.12%

(1) האשראי החוץ-בנקאי שהינו בתוקף ליום 31.12.2016 מורכב מאגרות חוב (ראו סעיף 5.13.2).

(2) בחודש ספטמבר 2016 אישרו דירקטוריון החברה ודירקטוריון די.בי.אס את המרת הלוואות הבעלים הרשומות על שם החברה בספרי די.בי.אס (לרבות הלוואות שנרכשו מיורקום) שניתנו עד ליום 23.6.2015, אשר יתרתן, הכוללת קרן וריבית צבורה ליום 27.9.2016 עמדה על סך של 5,319,400 אלפי ש"ח, להון אשר יירשם בספרי

די.בי.אס כפרמיה על מניות (עד להמרתן, היו הלוואות אלה צמודות למדד המחירים לצרכן ונחלקו לשלושה סוגים: א. הלוואות שאינן נושאות ריבית; ב. הלוואות הנושאות ריבית בשיעור שנתי של 5.5%; ג. הלוואות הנושאות ריבית בשיעור שנתי של 11%. לעניין זה ראו ביאור 6 לדוחות 2016. בנוסף, בחודש דצמבר 2016 בוצעה המרה נוספת של הלוואות נוספות שהעמידה החברה לדי.בי.אס, בסך של 389 מליון ש"ח כולל קרן וריבית צבורה.

5.13.2. מימון מוסדי

5.13.2.1 לדי.בי.אס שתי סדרות אגרות חוב שהונפקו למשקיעים מוסדיים ואשר נרשמו במסגרת מערכת רצף מוסדיים בבורסה: סדרת אגרות חוב שהונפקה בשנת 2007 על פי שטר נאמנות בין די.בי.אס לבין הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ ("שטר נאמנות א" ו-"נאמן א'", בהתאמה) והורחבה בחודש אפריל 2014 וכן סדרת אגרות חוב שהונפקה בשנת 2010 על פי שטר נאמנות בין די.בי.אס לבין הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ, אשר הורחבה בשנים 2011, 2012, 2013, 2014 ו-2015 ("שטר נאמנות ב'").

על פי שטר נאמנות א', יצרה די.בי.אס לטובת נאמן א' שעבוד צף בדרגה ראשונה, ללא הגבלה בסכום, על כלל נכסי החברה (למעט חריגים הנובעים מהוראות חוק התקשורת), הכוללים תניה המגבילה יצירת שעבודים נוספים (בכפוף לחריגים מסוימים), וכן (בכפוף לחריגים על פי חוק התקשורת) שעבוד קבוע בדרגה ראשונה, ללא הגבלה בסכום, על זכויות ונכסים של החברה, ובתוכם זכויותיה על פי הסכמים מהותיים שהינה צד להם, הונה הרשום הבלתי מונפק, המוניטין שלה, זכויות קנין רוחני מסוימות וכן זכויות הביטוח להן היא זכאית על פי פוליסות הביטוח שהוצאו לה.

בשטר נאמנות א' ובשטר נאמנות ב' נקבעו אירועים מקובלים (כגון - הליכי חדלות פרעון, הפרה, מימוש שעבודים על עיקר נכסי החברה ועוד) שבקרתם, בחלוקת תקופת התראה שנקבעה ובתנאים שנקבעו בכל שטר, כמה זכות להעמדת אגרות החוב לפרעון מיידי בכפוף להוראות שטר הנאמנות, וכן נקבעה זכות להעמדה לפירעון מיידי במקרה של העמדתה לפרעון מיידי של סדרת אגרות חוב אחרת של די.בי.אס, אם יתרתה לסילוק עולה על הסך שנקבע בשטר הנאמנות הרלוונטי.

לפרטים נוספים אודות אגרות החוב ראו ביאור 12.4 לדוחות 2016.

5.13.2.2 בחודש ספטמבר 2015 חתמה החברה על כתב ערבות לקיום התחייבויות די.בי.אס לטובת מחזיקי אגרות החוב (סדרה ב'), וזאת כנגד הפחתת שיעור הריבית שנושאות אגרות החוב (סדרה ב'), וכן ביטול בטוחות (שהיו דומות לאלו הרשומות לטובת נאמן א') וביטול הוראות שונות בשטר נאמנות ב', והכל בהתאם לתנאים הקבועים בשטר נאמנות ב'. במקרה של ירידה בדירוג החברה מתחת לדירוג של (AA-), יעלה שיעור הריבית, ישובו לתוקפן ההוראות שבוטלו והבטוחות ישועבדו לטובת הנאמן לאגרות החוב (סדרה ב'). לפרטים נוספים ראו ביאור 12.4 לדוחות 2016.

5.13.3. דירוג די.בי.אס ואגרות החוב על ידי S&P מעלות

החל מאוקטובר 2015 מדורגת די.בי.אס על ידי S&P מעלות בדירוג ilAA (stable) (דירוג מנפיק), זאת בעקבות רכישת מלוא ההחזקות בה על ידי החברה. אגרות החוב שהנפיקה די.בי.אס. מדורגות על ידי S&P מעלות בדירוג ilAA. בחודש יולי 2016, אשררה S&P את הדירוג "ilAA" של די.בי.אס, עם תחזית דירוג יציבה, כאשר בהודעה צוין כי כל שינוי בדירוגה של החברה ישפיע על דירוגה של די.בי.אס.

5.14. מיסוי

בחודש ספטמבר 2016 נחתם הסכם שומה בין החברה, די.בי.אס לבין רשות המיסים וכן ניתנה בהקשרו החלטת מיסוי, וזאת בעקבות שומה בשלב א' שלא בהסכם, שהוצאה לדי.בי.אס לשנים 2010-2011 והשגה שהגישה די.בי.אס. לפרטים נוספים ראו ביאור 6 לדוחות 2016.

5.15. מגבלות ופיקוח על התאגיד

5.15.1. כללי

תחום פעילותה של די.בי.אס מוסדר במערכת דינים ענפה החלה על תחום השידורים, הכוללת חקיקה ראשית (ובפרט חוק התקשורת ותקנות שהותקנו לפיו), חקיקת משנה (לרבות כללי התקשורת) וכן הוראות מינהל והחלטות מועצה.

בנוסף, כפופה פעילותה של די.בי.אס להוראות רישיונותיה, ובראשם רישיון השידורים.

5.15.2. תנאי כשירות לבעל רישיון לשידורי לוויין, מגבלות על בעלויות צולבות

תקנות רישיון לשידורי לוויין קובעות מגבלות שונות על בעל רישיון, ובין השאר, תנאי כשירות ביחס לאחזקותיו של בעל הרישיון ובעלי עניין בו, במישרין ובעקיפין, בבעלי זכויות לשידורי

כבלים, בבעלי זכויות לפי חוק הרשות השניה ובעיתונים בעלי תפוצה יומית.

5.15.3 פיקוח על תעריפים

רישיון השידורים קובע הוראות בדבר סוגי תשלומים שרשאי בעל הרישיון לגבות ממנויי בגין שירותים הניתנים מכוח הרישיון, ואלו נקבעים במחירון די.בי.אס. חלק הארי של המנויים מצטרפים למבצעים, המציעים את שירותי די.בי.אס, לרבות הרכבים שונים של חבילות תוכן, שירותים נלווים וכן קבלת ציוד הקצה והתקנתו, במחירים הנמוכים ממחירי המחירון.

על די.בי.אס מוטלת החובה להודיע ליו"ר המועצה על כל שינוי במחירון שאושר על-ידי המועצה מיד עם פרסומו והיו"ר רשאי במקרים מסויימים לאסור על שינוי המחירון. יו"ר המועצה אף רשאי להתערב במבצעים או הנחות שמציעה די.בי.אס, אם מצא שיש בהם כדי להטעות את הציבור או להפלות בין מנויים.

מכוח חוק התקשורת, ניתן לקבוע ברישיון מחירים מרביים שבהם ניתן לחייב מנוי. נכון למועד דוח זה לא נקבעו מחירים כאמור. בנוסף, השר רשאי לקבוע מחיר לחבילות היסוד.

בחודש יולי 2016 נכנסה לתוקפה החלטת מועצה בעניין מדיניות מבצעים והחלת הוראות שקיפות, שעיקריה הינם כדלקמן:

א. כל מבצע ראשי (מבצע הכולל את חבילת היסוד, חבילת הבסיס או כל חבילה בסיסית אחרת שתהא בעתיד) יכלול מחיר לתקופה מוגדרת וקצובה של 4 עד 18 חודשים בלבד ("תקופת המחיר הראשונה") שבמהלכה לא ניתן יהיה לבצע העלאת מחיר.

ב. על אף האמור, ניתן יהיה להעניק הנחה נוספת במהלך תקופת ארבעת החודשים הראשונים של תקופת המחיר הראשונה.

ג. לא ניתן יהיה לבטל מבצע במהלך תקופת המחיר הראשונה אלא אם הדבר הותר בדין.

ד. ניתן יהיה לסכם עם המנוי מראש על המחיר שיחול לאחר תקופת המחיר הראשונה ("מחירי ההמשך") בתנאים מסויימים בענין הגילוי ביחס למחירי ההמשך ולאופן ההודעה אודות כניסתם לתוקף ובענין זכות המנוי להודיע על הפסקת ההתקשרות בתקופת מחירי ההמשך.

ה. יש לפרסם כל מבצע ראשי באתר האינטרנט (למעט מבצעי שימור). אין חובה לפרסם הטבות ופיצויים.

ו. במוקדי השירות יוצעו למנויים המבצעים הטובים ביותר הרלוונטיים עבורם.

ז. הוראות ההחלטה לא תחולנה בשלב זה על לקוחות עסקיים או על לקוחות גדולים לרבות קיבוצים, ועדי עובדים וכיו"ב.

ח. אין בדעת המועצה למנוע את האבחנה בין מבצעים המיועדים ללקוחות חדשים לבין אלו המיועדים ללקוחות קיימים.

לפרטים נוספים ביחס להחלטת המועצה, ראו דיווח מיידי מיום 15.2.2016 (מס' אסמכתא 028153-01-2016) ודיווח משלים מיום 23.3.2016 (מס' אסמכתא 012327-01-2016).

5.15.4 חובת השקעה בהפקות מקומיות

בהתאם לדרישות רישיון השידורים והחלטות המועצה, בשנים 2016-2017 על די.בי.אס להשקיע סכום שלא יפחת מ-8% מהכנסותיה מדמי מנוי⁵⁶ בהפקות מקומיות, כאשר על פי כללי התקשורת והחלטות המועצה על די.בי.אס להשקיע שיעורים שונים מתוך סכומי השקעה אלו בקטגוריות שונות של הפקות מקומיות. במהלך שנת 2016 די.בי.אס השלימה חוסרי השקעה שנקבעו לה בעבר.

בחודש דצמבר 2016 החליטה המועצה לדחות לשנת 2018 את כניסתה לתוקף של החלטה קודמת שלה, לפיה שיעור חובת ההשקעה בהפקות מקומיות יעלה ויעמוד על 9%, וזאת כל עוד לא הורתה המועצה אחרת וכל עוד לא חלה ירידה בהכנסות די.בי.אס או במצבת מנוייה, בשיעור ובאופן הקבועים בנוסחה שנקבעה בהחלטה. המועצה החליטה עוד, כי תקיים ברבעון השלישי של שנת 2017 בחינה של המצב החקיקתי הנוהג ושל מצבם הכלכלי של בעלי הרשימות בהתאם לנוסחה שנקבעה בהחלטה על גובה שיעור ההשקעה ותיתן הוראות ככל שתמצא לנכון.

5.15.5 חובת העברת ערוצים

בהתאם לדרישות הדין והרישיון, נדרשת די.בי.אס לאפשר למפיקי ערוצים שנקבעו בחוק לעשות שימוש בתשתיותיה לשם הפצת שידורים למנוייה, וזאת תמורת תשלום ("דמי מעבר")

⁵⁶ לרבות הכנסותיה של די.בי.אס מציוד קצה והתקנתו, ולפי עמדת המועצה גם משירותי ה-VOD.

אשר ייקבע בהסכם, ובהעדר הסכמה - תמורת תשלום שיקבע השר, לאחר שהתייעץ עם המועצה, כאשר ערוצים ייעודיים פטורים מתשלום דמי מעבר להוט ולדי.בי.אס.

5.15.6 תוכן השידורים וחובות ביחס למנוי

רישיון השידורים קובע הוראות הנוגעות לתוכן שידורי די.בי.אס, וביניהן חובת קבלת אישור המועצה ביחס לערוצים המשודרים על ידי די.בי.אס. חוק התקשורת אוסר על בעלי רישיונות לשידורים לשדר תשדירי פרסומת, בכפוף למספר חריגים.

כמו כן, רישיון השידורים כולל תנאים בדבר תנאי השירותים למנויים לרבות איסור הפליה ביניהם.

5.15.7 בעלות על ערוצי שידורים

על פי כללי התקשורת, די.בי.אס, לרבות גופים קשורים לה (כפי שמוגדרים בכללי התקשורת), רשאים להיות בעלים של עד 30% מהערוצים המקומיים המשודרים במסגרת שידורי די.בי.אס (זאת לעומת מגבלה של 20% החלה על הוט). כן מוגבלת די.בי.אס על פי חוק התקשורת בבעלות על מפיק שידורי חדשות.

5.15.8 הוראות כלליות ביחס לרישיון השידורים

לשר ולמועצה סמכות מקבילה לתקן את רישיון השידורים. השר הוסמך לבטל או להתלות את רישיון השידורים בעילות הקבועות בחוק התקשורת וברישיון השידורים. חוק התקשורת ורישיון השידורים קובעים מגבלות ביחס להעברתו, עיקולו ושעבודו של רישיון השידורים ושל נכסים מנכסי הרישיון. רישיון השידורים מחייב קבלת אישור השר ביחס לשינויים מסויימים באחזקת אמצעי שליטה בדי.בי.אס ומטיל חובות דיווח בנוגע למחזיקים באמצעי השליטה; אסורה הפגיעה בתחרות בדרך של הסכם, הסדר או הבנה עם צד שלישי בכל הנוגע למתן שידורים ושירותים אלא אם אושרו מראש ובכתב על ידי המועצה; נקבעו חובות הגשת דיווחים למשרד התקשורת וכן תנאים הקשורים בפיקוח על פעילות בעל הרישיון; נקבעה חובת המצאת ערבויות בנקאיות למשרד התקשורת, העומדת כיום על סך של כ-40 מיליון ש"ח, להבטחת התחייבויות די.בי.אס לפי הרישיון.

לעניין מגבלות שנקבעו בנוגע לדי.בי.אס במסגרת רכישת השליטה בחברה בידי בי קומיוניקיישנס, ראו סעיף 1.7.6.

5.15.9 הצעת סלי שירותים

על פי רישיון השידורים, רשאת די.בי.אס להציע סל שירותים משותף, הכולל שירות של החברה ושירות של די.בי.אס, בכפוף לקבלת אישור משרד התקשורת (שבהיעדר התנגדות תוך תקופה הקבועה ברישיון ייחשב כאילו ניתן) וכן בכפוף לתנאים, שהעיקריים בהם הינם חובת ה"פריקות" וקיומו של סל מקביל המשווה על ידי בעל רישיון שאינו קשור לחברה (ראו סעיף 1.7.2.2). סל שירותים משותף הכולל שירות תשתית לאינטרנט של החברה בלבד אינו טעון אישור משרד התקשורת ולא חלה לגביו חובת פריקות.

לעניין תנאים שפרסם הממונה בקשר עם מיזוג החברה ודי.בי.אס, ראו סעיף 1.1.2.

להערכת די.בי.אס, לנוכח התפתחות התחרות בין קבוצות התקשורת והחשיבות הגוברת והולכת להספקת שירותי תקשורת כוללים (ראו סעיף 1.7.1), בפרט בתחרות שבינה ובין הוט וסלקום שאינן כפופות למגבלות אלה, ככל שתיוותרנה המגבלות ביחס לשיתופי פעולה של החברה עימה (ראו סעיף 1.7.2.2), עלולה לגדול השפעתן לרעה של מגבלות אלה על תוצאות די.בי.אס.

5.15.10 הסדרת העברת תכני וידאו באמצעות תשתיות תקשורת

להמלצות דוח פילבר והחלטת שר התקשורת בעניין ראו סעיף 5.1.2.

להמלצות ועדת פילבר, ככל שתיושמנה, עשויה להיות השפעה על התפתחות מגמת העברת תכני וידאו באמצעות רשת האינטרנט והשפעתה על התחרות.

די.בי.אס סבורה כי שירותי ה-VOD אותם היא מספקת באמצעות רשת האינטרנט (ראו סעיף 5.2.3) אינם כפופים לאסדרה הנוהגת כיום ביחס לשידורי הטלוויזיה הרב ערוציים. כן סבורה די.בי.אס כי שירותים נוספים המסופקים על ידיה באמצעות רשת האינטרנט (כדוגמת yesGO) אינם כפופים לאסדרה כאמור. עם זאת, מהחלטות שונות של המועצה (ראו גם סעיף 5.15.3) נראה שהמועצה רואה עצמה מוסמכת לאסדר גם שירותים אלה ביחס לדי.בי.אס. ככל שתגובש או תיושם אסדרה כאמור אפשר שתהיינה לכך השלכות על מתן השירותים האמורים על ידי די.בי.אס.

הערכות אלה של די.בי.אס הינן מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, המבוססות, בין היתר, על מסקנות דוח פילבר והחלטת שר התקשורת בעניין. אין וודאות כי מסקנות אלו ייושמו בחקיקה ובאסדרה, ובאופן שהוצע. הערכות אלה עשויות שלא להתממש, או להתממש

באופן שונה מהותית מכפי שנצפה, בין היתר, בתלות, באופן יישומן בפועל של מסקנות ועדת פילבר, בהחלטות המועצה ובתיקוני החקיקה שיגובשו בעקבותיהן.

5.16. הסכמים מהותיים

להלן תיאור תמציתי של עיקרי ההסכמים העשויים להיחשב כהסכמים מהותיים שלא במהלך העסקים הרגיל של די.בי.אס, אשר נחתמו או שהינם בתוקף בתקופת הדוח:

5.16.1. הסכם לחכירת מקטעי חלל

5.16.1.1 על פי הסכם עם חלל תקשורת בע"מ ("חלל")⁵⁷ משנת 2013, חוכרת די.בי.אס מקטעי חלל בלוויינים מסדרת "עמוס" ("הסכם 2013"). תקופת הסכם 2013 הינה עד לשנת 2028, כאשר בשלב ראשון מקטעי החלל הועמדו לשימוש די.בי.אס בלוויינים "עמוס 2" ו-"עמוס 3"⁵⁸. בחודש ספטמבר 2016 מסרה חלל לדי.בי.אס כי הלוויין "עמוס 2" הגיע לתום חייו, אך הפעלתו המסחרית נמשכת לעת עתה. על פי הנמסר לדי.בי.אס מאת חלל, הלוויין "עמוס 2" צפוי, על פי הערכה מעודכנת, להמשיך בשידוריו עד לאמצע שנת 2017 לערך.

בהתאם להוראות הסכם 2013, לאחר הפסקת השימוש בלוויין "עמוס 2", יועדה די.בי.אס לחכור מקטעי החלל בלוויינים "עמוס 3" (עד לשנת 2022) וכן בלוויין "עמוס 6" ששיגורו לחלל תוכנן לרבעון השלישי של שנת 2016 ותום חייו יועד להיות בשנת 2028.⁵⁹

בחודש יוני 2016, במהלך תמרון תקופתי שגרתי של הלוויין "עמוס 2", נגרמה הפסקת שידור של הערוצים המועברים על ידו ללקוחות די.בי.אס שנמשכה כשעתיים, במהלכן פעלה די.בי.אס להעברת שידורים ללוויין "עמוס 3". לאחר שהלוויין "עמוס 2" חזר לעבודה תקינה, הוחזרו אליו השידורים, ושירות די.בי.אס למנוייה חזר לפעול בצורה תקינה ורציפה.

בחודש ספטמבר 2016 דיווחה חלל, שלמיטב ידיעתה, במהלך תדלוק קרקעי של טיל שיגור הלוויין עמוס 6, אירע פיצוץ של טיל השיגור, שגרם לאבדן מלא של הלוויין "עמוס 6", אשר יועד, כאמור, להחליף את הלוויין "עמוס 2" ביחס לשידורי די.בי.אס.

הערכת חלל המתוארת בסעיף זה בדבר מועד תום שידורי הלוויין "עמוס 2", הינה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, המבוססת, בין היתר, על המידע שמסרה חלל לדי.בי.אס ואשר בחלקו אף איננו בשליטת חלל ותלוי בהתקשרויותיה עם צדדים שלישיים ובתנאים פיזיים וטכניים הקשורים בפעילות הלוויין וביכולת השידור שלו וכן בתנאי מזג האוויר. לפיכך, הערכה זו עשויה שלא להתממש, או להתממש באופן שונה מהותית מכפי שנצפה, בין היתר, בתלות בתנאים הקשורים להפעלת הלוויין, לפעילותו התקינה, ולגורמים חיצוניים המשפיעים על פעילות הלוויין ופעילות חלל.

5.16.1.2 בחודש פברואר 2017, אושרה על ידי דירקטוריון די.בי.אס ודירקטוריון החברה התקשרות די.בי.אס עם חלל בתוספת להסכם 2013, שעקרוניתה מפורטים להלן ("הסכם 2017"). ההתקשרות טעונה אישור האסיפה הכללית של החברה ושל חלל שקבועות ליום 3.4.2017:

תקופת הסכם 2017 הינה עד ליום 31.12.2028 (ללא שינוי מתקופת הסכם 2013), בכפוף לאפשרויות סיום מוקדם שיפורטו להלן.

הלוויינים בהם תחכור די.בי.אס מקטעי חלל הינם⁶⁰: (א) הלוויין "עמוס 3" - אשר משרת את די.בי.אס כיום; (ב) הלוויין "עמוס 7" - לוויין קיים, אשר חלל הינה בעלת הזכות להחכיר בו מקטעי חלל ואשר כנמסר מאת חלל תהליך הצבתו

⁵⁷ חברה הנשלטת על ידי בעל השליטה בחברה.

⁵⁸ לפי הנמסר מחלל, לוויין עמוס 3 סובל מתקלה במצברו.

⁵⁹ בהתאם להסכם 2013 די.בי.אס חכרה 12 מקטעי חלל, כאשר החל משנת 2022 החכירה יועדה להיות של 9 מקטעי חלל בלבד (עם אפשרות, החל ממועד תחילת פעילותו המתוכנן של "עמוס 6", לחכור עד שני מקטעי חלל נוספים, במחיר זהה למקטע, בתנאים הקבועים בהסכם 2013).

⁶⁰ ההערכות בסעיף זה בדבר מועדי שיגור הלוויינים, הצבתם בחלל, תחילת פעילות הלוויינים ותום חייהם הינן מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, המבוסס, בין היתר, על המידע שמסרה חלל לדי.בי.אס, ואשר בחלקו אף איננו בשליטת חלל ותלוי בהתקשרויותיה עם צדדים שלישיים. לפיכך, הערכות אלה עשויות שלא להתממש, או להתממש באופן שונה מהותית מכפי שנצפה, בין היתר, בתלות בתנאים הקשורים לשיגור לוויינים, לתחילת הפעלת הלוויינים, לתנאים הנדרשים לפעילותם התקינה ולתום חייו לווויינים קיימים וכן לגורמים ואירועים חיצוניים המשפיעים על פעילותם ופעילות חלל.

הסתיים בסוף חודש פברואר 2017; (ג) הלוויין "עמוס 8" - לוויין חדש הצפוי לשרת את די.בי.אס החל ממועד תחילת פעילותו (כאשר חלל התחייבה לנקוט במיטב המאמצים הסבירים כי מועד זה יתקיים לא יאוחר מחודש פברואר 2021).⁶¹

מקטעי החלל החכורים - במהלך תקופת ההתקשרות (ובכפוף לאירועי אי זמינות) די.בי.אס צפויה לחכור מחלל 12 מקטעי חלל משני לוויינים שונים, בהתאם לחלוקה שנקבעה בהסכם. ההסכם אף מסדיר העמדת מקטעי גיבוי למקטעי החלל החכורים במהלך תקופת ההסכם, בתנאים ובמגבלות שנקבעו בו.

עלות החכירה - העלות הנומינלית הכוללת המשוערת למשך תקופת ההתקשרות הינה כ - 263 מליון דולר, המשקפת עלות שנתית ממוצעת של כ - 21.9 מליון דולר, בכפוף למנגנוני הנחה והחזר שנקבעו בהסכם.

סיום מוקדם של ההסכם: בהסכם נקבעה זכות לסיום מוקדם ללא עילה, בכפוף להודעה מוקדמת בת 12 חודשים ותשלום התמורה בהתאם למנגנון הקבוע בו. כן נקבעה זכות לסיום מוקדם בשל עיכוב בכניסתו לתוקף של ההסכם לבניית "עמוס 8", וכן סיום מוקדם בתום חיי עמוס 3 בשל אי-זמינות בלוויין "עמוס 8", וזאת ללא תשלום פיצוי ובתנאים שנקבעו בהסכם.

לפרטים נוספים אודות הסכם 2017, ראו דוח עסקה והודעה בדבר כינוס אסיפה כללית מיוחדת של החברה מיום 16.2.2017, מס' אסמכתא: 2017-01-014692 (וכן דוח מתקן לדוח העסקה מיום 26.3.2017, מס' אסמכתא: 2017-01-024652), המובאים כאן בדרך של הפניה.

5.16.1.3 דמי השימוש בשנת 2016 הסתכמו בכ - 65 מיליוני ש"ח (לאחר קבלת זיכוי חלקי בגין אי תחילת פעילות עמוס 6 עד למועד שנקבע).

5.16.1.4 לדי.בי.אס תלות מהותית בחלל, כבעלת הזכויות הבלעדית והספק היחידי של מקטעי החלל שבשימוש די.בי.אס, האחראית גם לתפעול מקטעי החלל. לעניין חשיפה לסיכונים במקרה של כשל בפעילות אחד מהלוויינים או אי זמינותו ראו סעיף 5.19.3.4.

5.16.2 שטרי הנאמנות בקשר עם אגרות החוב (סדרה א') ואגרות החוב (סדרה ב')

לתמצית עיקרי שטרי הנאמנות ראו סעיף 5.13.2.

5.17. הליכים משפטיים⁶²

5.17.1. הליכים משפטיים תלויים ועומדים

תאריך	צדדים	ערכאה	סוג ההליך	פרטים	סכום התביעה / סעדים
א. יוני 2014	לקוח ונציגות בתים משותפים נגד די.בי.אס	מחוזי (ת"א)	תביעה כספית בצרוף בקשה (מאוחדת) להכיר בה כייצוגית	טענה בדבר חיוב דיירים המתגוררים בבתים משותפים (הן לקוחות די.בי.אס והן מי שאינם לקוחות די.בי.אס), בגין צריכת החשמל של צלחות הלוויין ו/או המגברים ו/או המכשירים אשר די.בי.אס עושה בהם שימוש, המוצבים בבתים המשותפים. המבקש עתר לבית המשפט, בין היתר, בבקשה לחייב את די.בי.אס להשיב לחברי הקבוצה את החיוב בגין צריכת החשמל כאמור לעיל. התובענה השניה (אשר במקור הוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה, והועברה לדיון בפני בית המשפט המחוזי בתל אביב בחודש ספטמבר 2014) כוללת טענה לפיה די.בי.אס התקינה בבתים משותפים ציוד הפועל על חשמל ולטענת די.בי.אס מחברת את הציוד החיצוני ללא אישור והסכמת הבתים המשותפים בהם הותקן לחשמל המשותף ואף צורכת ממנו מבלי לשלם בעבורו. בחודש אוקטובר 2015 החליט בית המשפט על איחוד ההליך בשתי בקשות האישור ועל הגשת כתבי דין מאוחדים. בדצמבר 2016 נמחקה בקשת המבקשים לסעדים זמניים כנגד די.בי.אס שנגעו לניתוק מנויים המסרבים לשאת בהוצאות החשמל ולהחתמת נציגי בניינים על הסכמות לנשיאה כאמור.	סך של כ- 80 מיליון ש"ח בגין נזקים ממוניים ולא ממוניים אשר נטען כי נגרמו בגין צריכת החשמל של מערכות די.בי.אס וכן צו עשה לחיוב די.בי.אס להתקנת מוני חשמל לצורך מדידת צריכת החשמל של מערכות די.בי.אס שעותו הוערכה בבקשה בסך של כ- 44.6 מיליון ש"ח.
ב. ספטמבר 2014	לקוח נגד די.בי.אס	מחוזי (ת"א)	תביעה כספית בצרוף בקשה	טענה בדבר שיגור הודעות פרסומת אלקטרוניות על ידי די.בי.אס ללקוחותיה, אשר לפי הנטען נעשה תוך הפרה של סעיף 30א לחוק התקשורת, הפרת כללי רישיון די.בי.אס והפרת ההסכם שבינה לבין לקוחותיה. המבקשים	כ-402 מיליון ש"ח (בתוספת סעד אותו מתבקש לקבוע בית המשפט

⁶¹ יובהר כי על פי הנמסר לחברה על ידי חלל, נכון למועד זה טרם התקשרה חלל בהסכם לתכנונו ובנייתו של עמוס 8.

⁶² לעניין מדיניות דיווח ורף מהותיות ראו סעיף 2.18.

תאריך	צדדים	ערכאה	סוג ההליך	פרטים	סכום התביעה / סעדים
				מבקשים מבית המשפט סעד בגין אי נוחות שנגרמה ללקוחות די.בי.אס, הטרדה, אובדן זמן וכיו"ב, וכן סעד, שסכמו יקבע לפי שיקול דעת בית המשפט, בגין התעשרות די.בי.אס כתוצאה משיגור הודעות אלה.	על פי שיקול דעתו).
ג. יולי 2015	לקוחות נגד די.בי.אס	מחוזי (מרכז)	תביעות כספיות בצרוף בקשות להכיר בהן כייצוגיות	טענה בדבר אפליית לקוחות די.בי.אס אשר לא הוצעו או לא ניתנו להם התנאים הטובים ביותר או המחיר הזול ביותר עבור השירותים שקיבלו מדי.בי.אס; טענה להפליית לקוחות די.בי.אס החדשים על פני לקוחותיה הקיימים אשר זוכים לקבל מבצע או הטבה עבור הצטרפותם לדי.בי.אס; וכן טענה להפליית מצטרפים חדשים שנמנים על חוג המכרים של עובדי החברה, על פני מצטרפים חדשים אחרים. זאת, על פי הנטען, בניגוד לחובה המוטלת על די.בי.אס מכוח רישיונה ומכוח הדין שלא להפלות במחירי השירותים אותם היא מספקת. המבקשת מבקשת כי די.בי.אס תפצה את חברי הקבוצה המיוצגת בהפרש הכספי שבין המחיר שכל אחד מהם שילם לדי.בי.אס בפועל עבור השירותים, ובין המחיר הזול ביותר שהיו יכולים לשלם עבור אותם השירותים. בנוסף, המבקשת מבקשת מבית המשפט להורות לדי.בי.אס להציע ולספק לכל דורש את שירותיה בתנאים זהים ולהציגם בפרסומיה השונים. בחודש ספטמבר 2015, בעקבות הגשת בקשה נוספת לאישור תובענה ייצוגית כנגד די.בי.אס העוסקת בטענה בדבר אפליית מחירים, קבע בית המשפט כי שתי התובענות יוגדרו כתיקים קשורים ובחודש נובמבר 2015 הורה על איחוד הדיון בשתי בקשות האישור. בהסכמת הצדדים, החליט בית המשפט, כי לאור כך שדיון בתיקים מקבילים כנגד נתבעים אחרים, המעוררים שאלות דומות של עובדה ומשפט, מעוכב על ידי בית המשפט הדיון בהם, ולנוכח כך שתלויה ועומדת בקשה להעברת הדיון בבקשות אלה לבית המשפט האחר כאמור, ההליכים ביחס בבקשות האישור מעוכבים עד למתן החלטה אחרת.	המבקשת אינה מציינת את סכום התביעה, מעריכה את היקף הנזק בעשרות מיליוני ש"ח. סכום התביעה השניה הוערך על ידי המבקשים ב- 13 מיליון ש"ח בתוספת נזק לא ממוני כפי שייפסק על ידי בית המשפט.
ד. דצמבר 2015	לקוחות נגד די.בי.אס והוט	מחוזי (מרכז)	תביעה כספית בצרוף בקשה להכיר בה כייצוגית	טענה לפיה די.בי.אס והוט פועלות שלא כדין בכך שהן מספקות ללקוחותיהן שירותי תוכן בתשלום (במסגרת שירותי ה VOD של די.בי.אס והוט), הניתן בעסקאות לתקופות קצרות, המתחדשות באופן אוטומטי, תוך חיוב לקוחותיהן עבור השירות באופן חד-צדדי, ללא קבלת הסכמת הלקוחות, ובניגוד להוראות הדין. בכך, לפי הנטען, גובות הן מלקוחותיהן סכומים שלא כדין, ומתעשרות באופן פסול.	המבקשים אינם מציינים מפורשות את סכום התובענה, אך מעריכים כי ההתנהלות המתוארת מקנה לדי.בי.אס ולהוט מדי שנה הכנסות של עשרות מיליוני ש"ח.
ה. אפריל 2016	לקוחות נ' די.בי.אס	מחוזי (תל-אביב)	תביעה כספית בצרוף בקשה להכיר בה כייצוגית	בחודש אפריל 2016 הוגשה תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד די.בי.אס לבית המשפט המחוזי בתל-אביב. לטענת המבקשים, מנויים של די.בי.אס, התנאי הכלול בהסכם ההתקשרות של די.בי.אס עם לקוחותיה, המאפשר "להקפא" מנוי לתקופה מוגבלת ובכך להימנע מתשלום דמי מנוי בגין תקופה זו, ובלבד שההקפאה הינה לתקופה מנימלית של 30 ימים (להלן: "התנאי") הינו תנאי מקפח ובלתי סביר בחוזה אחיד. בנוסף, טוענים התובעים כי די.בי.אס מאפשרת "הקפאת" מנוי לתקופה קצרה יותר ללקוחות המתקשרים אליה בקשר לעניין זה טלפונית - דבר שנטען כי מהווה הטעיה צרכנית והתנהלות שלא בתום לב תוך הפרת, בין היתר, הוראות חוק החוזים, דיני הגנת הצרכן וחוק עשיית עושר ולא במשפט.	המבקשים מבקשים מבית המשפט להורות על ביטול התנאי בהסכם, ולחילופין לקבוע כי התנהלות די.בי.אס כמתואר לעיל מהווה הטעיה צרכנית והתנהלות שלא בתום לב. כן מתבקש פיצוי המנויים שהינם חברי הקבוצה בסך כולל של כ- 736 מיליון ש"ח בגין תקופות בהן.
ו. מרץ 2017	לקוחות נ' די.בי.אס	מחוזי (מרכז)	תביעה כספית בצרוף בקשה להכיר בה כייצוגית	עניינה של התובענה הוא בטענה כי די.בי.אס הפרה את ההסכם עם לקוחותיה ואת תנאי הרישיון שניתן לה ע"י משרד התקשורת, כאשר הפסיקה את שידורי ערוץ הילדים החל מיום 1.1.2017 והחלה לשדר במקומם ערוץ חדש בשם Yes KIDZ ("הפסקת שידורי הערוץ"), אשר אינו מהווה חלופה ראויה לטענת המבקשת. המבקשת מבקשת כי די.בי.אס תשיב לכל אחד מחברי הקבוצה המיוצגת את הסכומים שגבתה או תגבה ביתר ("סכום היתר") לטענת	המבקשת אינה מציינת מפורשות את סכום התובענה כנגד די.בי.אס, אך מגדירה את הקבוצה ככלל לקוחות די.בי.אס במועד הפסקת השידורי הערוץ,

תאריך	צדדים	ערכאה	סוג ההליך	פרטים	סכום התביעה / סעיפים
				המבקשת לא יפחת מ- 100 ש"ח לחודש), וזאת החל ממועד הפסקת שידורי הערוץ, וכן תפצה כל אחד מחברי הקבוצה בגין עגמת הנפש שנגרמה לו כתוצאה מהפסקת שידורי הערוץ (נוק המוערך בסכום של 250 ש"ח לכל חבר קבוצה).	למעט לקוחות שלטענתה, כבר קיבלו פיצוי ספציפי מדי.בי.אס בגין הפסקת שידורי הערוץ.

5.17.2. הליכים משפטיים שנסייתו בדוח או עד למועד פרסום הדוח

תאריך הגשת התביעה	צדדים	ערכאה	סוג ההליך	פרטים	סכום התביעה
מרץ 2013	לקוח נגד די.בי.אס	מחוזי (מרכז)	תביעה כספית בצרף בקשה להכיר בה כייצוגית	לטענת התובע, די.בי.אס ניתקה לקוחות מערוץ 5+ וחברה חזרה רק את אותם לקוחות שפנו אליה בבקשה לחברם חזרה, וכן המשיכה לגבות תשלומים בגין הערוץ גם מלקוחות שלא פנו אליה ולפיכך לא חוברו חזרה. בהתאם להסכם פשרה מתוקן שנחתם בין הצדדים ואשר קיבל תוקף של פסק דין בחודש נובמבר 2016, די.בי.אס תעניק לכל אחד מחברי הקבוצה הטבה אשר שוויה הכולל, לכל הקבוצה, הינו כ-14 מיליון ש"ח (במימוש מלא).	המבקש העריך את הנזק האישי שנגרם לו ב-1,065 ש"ח כאשר 1,000 ש"ח מהם בגין נזק בלתי ממוני אולם לא ציין סכום תביעה כולל.

5.18. יעדים ואסטרטגיה

5.18.1. יעדי די.בי.אס הינם להגדיל את רווחיותה התפעולית ולהמשיך בנקיטה בצעדי התייעלות תוך שימור מעמדה העסקי והתחרותי של די.בי.אס בתחום.

5.18.2. על מנת להשיג את היעדים האמורים, לצד פעולות לצמצום ההוצאות, די.בי.אס משקיעה מאמצים ניכרים בתחומי השיווק והמכירות ובאסטרטגיה שיווקית מתאימה המיועדת להמשך גיוס מנויים ושימור המנויים הקיימים; שיפור מתמיד במערך השירות למנויים; יצירת בידול וראשוניות בתוכן שידוריה; הגדלת היקף התכנים הנרכשים על ידי כל מנוי והרחבת שירותי הערך המוסף של די.בי.אס; וכן השקעה בפיתוח והטמעת טכנולוגיות מתקדמות ושירותים חדשים; מאמצים אלו כוללים את חתירת די.בי.אס להגדלת שיעור החדירה של שירותים מתקדמים, ובהם מפענחי ה-PVR ושירותי HD, VOD ו-Ultra HD בקרב מנוייה וכן לאספקת תכניה גם בפלטפורמות נוספות, כגון yesGO (ראו סעיף 5.2.2), באופן שיגדיל את הכנסות די.בי.אס ואת נאמנות מנוייה לשירותי די.בי.אס.

5.18.3. יעדי די.בי.אס כאמור לעיל הינם מידע צופה פני עתיד, המבוסס על תחזיות הנהלת די.בי.אס, על המגמה הנוכחית בשוק השידורים ועל הנחות די.בי.אס ביחס לתחרות בתחום והרגולציה החלה ואשר תחול על די.בי.אס ועל גורמים אחרים, בשים לב גם למגבלות החלות ושיחולו על החברה, המשפיעות על די.בי.אס. עם זאת יתכן שתחזיות הנהלת די.בי.אס לא יתממשו, או יתממשו באופן שונה מהותית, לנוכח שינויים בביקושים בשוק השידורים, לנוכח התעצמות התחרות בתחום זה, לנוכח כניסת גורמים נוספים לתחום או לתחומים תחליפיים לו ולנוכח מגבלות רגולטוריות המוטלות או אשר יוטלו על די.בי.אס, או על שיתופי פעולה שלה עם החברה ועל גורמים אחרים בתחום, וכן לנוכח האופן בו יאוסדר התחום הן ביחס לבעלי רשיונות והן ביחס לכאלה שאינם בעלי רשיונות.

5.19. דיון בגורמי סיכון

להלן יובאו האיומים, החולשות וגורמי הסיכון האחרים של די.בי.אס ("הסיכונים"), הנובעים מסביבתה הכללית, מן הענף ומן המאפיינים הייחודיים שבפעילותה.

5.19.1. סיכונים מקרו

5.19.1.1. סיכונים פיננסיים - חלק מהותי מהוצאות והשקעות די.בי.אס מבוצעות בדולר ארה"ב (בעיקר תוכן, מקטעי לוויין, רכש מפענחים וציוד לוגיסטי נוסף). לפיכך, לשינויי שער חריפים ישנה השפעה על התוצאות העסקיות של די.בי.אס; בנוסף, אגרות החוב שהנפיקה די.בי.אס הינן צמודות למדד המחירים לצרכן, ולפיכך לעליה חדה בשיעורי האינפלציה עלולה להיות השפעה מהותית על תוצאותיה העסקיות של די.בי.אס.

5.19.1.2. מיתון/האטה כלכלית - האטה כלכלית במשק, עליה בשיעורי אבטלה וירידה

בהכנסה הפנויה עלולים להביא לקיטון במספר מנויי די.בי.אס, לקיטון בהכנסות די.בי.אס ולפגיעה בתוצאות העסקיות.

5.19.1.3 מצב בטחוני - מצב בטחוני רעוע מתמשך באזורים נרחבים בישראל, המשבש את חיי היומיום של התושבים, עלול להביא להרעה בתוצאות העסקיות של די.בי.אס.

5.19.2 סיכונים ענפיים

5.19.2.1 תלות ברישיונות - די.בי.אס מספקת שידורי טלוויזיה רב ערוצית בהתאם לרישיון השידורים ובאמצעות רישיונות נוספים, ועל כן תלויה בקיומם ובהארכתם מעת לעת. הפרת הוראות הרישיונות, כמו גם הוראות הדין מכוחן ניתנו הרישיונות, עלולה להביא, בכפוף לתנאים הקבועים לכך ברישיונות, לביטול, שינוי, התליה או אי הארכה של הרישיונות וכתוצאה מכך לפגיעה מהותית ביכולה של די.בי.אס להמשיך ולפעול בתחום.

5.19.2.2 רגולציה - פעילות די.בי.אס ושידוריה כפופים לחובות ומגבלות הקבועות בחקיקה וכן למשטר רישוי, פיקוח ואישורים מטעם גורמים רגולטורים שונים, ולפיכך עשויים להיות מושפעים ומוגבלים משיקולי מדיניות המוכתבים על ידי גורמים אלו ומהחלטותיהם, וכן משינויי חקיקה בתחום התקשורת (ראו סעיף 5.15). שינויים רגולטוריים עשויים להיות בעלי השפעה על פעילות די.בי.אס. ועלולים לפגוע מהותית בתוצאותיה הכספיות. כמו כן המשך פעילותם של ספקי תוכן (וכניסת ספקים נוספים) המעבירים תכני וידאו כאמור בסעיף 5.1.1.3 ללא החלת כללי רגולציה על פעילותם ו/או ללא תיקון מתאים של כללי הרגולציה החלים על בעלי רישיונות לשידורים, עלולה לפגוע מהותית בתוצאותיה הכספיות של די.בי.אס. בנוסף כפופה פעילות די.בי.אס, כחברה המספקת שירותים לציבור, בין השאר, לחקיקה מתחום הגנת הצרכן.

5.19.2.3 תחרות חריפה - התחום מאופיין בתחרות חריפה עם הוט (ראו סעיף 5.1.8) וכן עם סלקום, המחייבת את די.בי.אס להשקיע באופן תמידי ורציף בגיוס ובשימור לקוחות ובהתמודדות עם שיעורי מעבר גבוהים של מנויים בין החברות. למאפייני התחרות ראו סעיף 5.6.

5.19.2.4 פיתוחים ושיפורים טכנולוגיים - שיפורים טכנולוגיים ופיתוח טכנולוגיות חדשות אשר תהפוכנה את הטכנולוגיה הקיימת לנחותה, עלולים לחייב את די.בי.אס בהשקעות כספיות גדולות על מנת לשמר את מעמדה התחרותי. כמו כן, שיפורים ופיתוח כאמור עלולים להגדיל עוד יותר את הנגישות לתכני וידאו ולאפשר לגורמים נוספים להציע שירותי צפייה בתכנים ללא צורך בהשקעות כבדות, באופן שעלול להקשות על די.בי.אס בגיוס מנויים, שימורם ובהצעת שירותיה, לחייבה בהשקעות כספיות כבדות ולאיים על מעמדה התחרותי (ראו סעיף 5.1.1.3).

5.19.2.5 תשתית חלופית לשידורים רב ערוציים - פעילות מערך ה-DTT, ובפרט הרחבתו עלולות לפגוע בתוצאותיה הכספיות של די.בי.אס (ראו סעיף 5.1.1.2).

5.19.2.6 צפייה לא מורשית - תחום השידורים חשוף לחיבור "פיראטי" של צופים לקליטת השידורים, ללא תשלום דמי מנוי, וכן חשוף לנגישות הציבור לתכנים בהם לגוף המשדר זכויות.

5.19.2.7 חשיפה לתובענות ייצוגיות - קיימת חשיפה לתביעות ייצוגיות בסכומים משמעותיים.

5.19.3 סיכונים מיוחדים לדי.בי.אס

5.19.3.1 חשיפה להעמדת אשראי לפירעון מיידי כתוצאה מאי עמידה בהסכמי ההלוואה - אי עמידת די.בי.אס בהוראות ההסכמים עם הגורמים המממנים שלה עלולה, בהתאם ובכפוף להוראותיהם, לזכות את המלווים הרלבנטיים בעילה להעמדת מלוא האשראי שהועמד לדי.בי.אס לפירעון מיידי ולמימוש בטוחות שניתנו לחלק מהמלווים. לאפשרות העמדת אשראי לפירעון מיידי במקרה של העמדה לפירעון מיידי של אשראי שהעמיד מלווה אחר ראו סעיף 5.13.

5.19.3.2 מגבלות כתוצאה ממבנה הבעלות - די.בי.אס מוגבלת בשיתופי פעולה עם החברה ביחס להצעת סל שירותי תקשורת באופן המשפיע באופן מהותי על מצבה העסקי של די.בי.אס ועל יכולותיה התחרותיות (ראו סעיף 5.6.2).

5.19.3.3 קיום תזרים מזומנים מספק - על די.בי.אס לקיים תזרים מזומנים מספק לצורך עמידתה בתכנית העסקית שלה ובפירעון האשראים שנטלה. היעדרו של תזרים מזומנים מספק עשוי להשפיע לרעה על עסקיה של די.בי.אס ועל יכולתה של

די.בי.אס להגדיל את שיעור החדירה של שירותים מתקדמים, וכן להקשות על יכולתה להתמודד עם איומים תחרותיים נוכח התפתחויות טכנולוגיות ושינויים בהרגלי הצריכה בתחום.

5.19.3.4 כשל ופגיעה בלווין - שידורי די.בי.אס מבוצעים באמצעות מקטעי חלל של לוויינים הממוקמים בנקודה זהה בחלל. כשל בפעילות אחד הלוויינים, פגיעה באחד מהם או אי זמינות מקטעי חלל במי מהלוויינים (לרבות אי זמינות לווין חדש המיועד להחליף לווין קודם שחדל לשדר או לספק שירותים לדי.בי.אס) עלולים לשבש ולצמצם מהותית את היקף שידורי די.בי.אס, אלא אם תימצא חלופה למקטעי החלל שאינם זמינים כאמור ובשים לב גם לחלוף הזמן עד ליישומה של חלופה כאמור. עם זאת, הכפילות בלוויינים שבאמצעותם מבוצעים השידורים למנויים נכון למועד דוח זה (והצפויה להתקיים עד לתחילת שנת 2026⁶³), בשים לב גם למנגנוני הגיבוי החלקיים שנקבעו בהסכמי חלל (שטיבם והיקפם תלויים בין השאר בזהות הלווין המגובה), מאפשרת להקטין באופן משמעותי את הסיכון הכרוך בפגיעה, כשל או אי זמינות אחד מהם, ולשפר את יכולת השרידות של עיקר השידור. במקרה של אי זמינותו של לווין כאמור, ניתן יהיה, באמצעות מקטעי חלל שיעמדו לרשות די.בי.אס בלווין האחר, לשדר את הערוצים העיקריים המשודרים על ידי די.בי.אס, אך לא את כלל הערוצים המשודרים (להסכם חלל, לרבות מנגנוני גיבוי שנקבעו על פיו ראו סעיף 5.16.1). לדי.בי.אס אין ביטוח לאובדן הכנסות שנגרם בגין כשל ללווין.

הערכת די.בי.אס כאמור בפסקה זו לעיל הינה מידע צופה פני עתיד. הערכה זו מבוססת על אספקת מקטעי החלל ומימוש מנגנוני הגיבוי על ידי חלל ועל הערכות חלל ביחס למשך חיי הלוויינים, תחילת פעילותם של לוויינים חדשים ותום פעילותם של לוויינים קיימים. הערכה זו עשויה שלא להתממש או להתממש באופן חלקי או אחר אם יחול שינוי בתקופות חיי הלוויינים או אם חלל לא תספק לדי.בי.אס מקטעים חלופיים במקרה של אי זמינות או כשל של מקטעי החלל או הלוויינים.

5.19.3.5 תלות בבעל הזכויות במקטעי החלל - לדי.בי.אס תלות מהותית בחלל, כבעלת הזכויות הבלעדית והספק היחיד של מקטעי החלל שבשימוש די.בי.אס, האחראית גם לתפעול מקטעי החלל. ביחס לעמוס 7, תלויה אספקת מקטעי החלל גם בצד ג' שהינו בעל הלווין והגוף שאחראי על תפעולו, עימו התקשרה חלל (ראו סעיף 5.16.1).

5.19.3.6 תלות בספקי תוכנה, ציוד, תוכן, תשתית ושירותים - לדי.בי.אס תלות בספקי תוכנה, ציוד, תוכן ושירותים מסוימים, לרבות שירותי הצפנת השידורים (ראו סעיף 5.12). אי קבלת המוצרים והשירותים המסופקים על ידם עלולה לפגוע בתפקוד די.בי.אס ובתוצאותיה.

5.19.3.7 פגיעה בפעילות מרכזי השידור - פגיעה בפעילות מרכזי שידור עלולה לגרום למגבלה משמעותית בהמשך השידורים, ואולם ביזור השידורים לשני מרכזי שידורים (בכפר סבא ובעמק האלה) מקטין חלקית את הסיכון הכרוך במקרה של פגיעה באחד מהם ומשפר את יכולת השרידות של חלק מהשידורים. במקרה של פגיעה באחד ממרכזי השידורים תוכל די.בי.אס להמשיך ולשדר ממרכז השידורים האחר רק חלק מערוציה, כאשר מגבלה זו משמעותית יותר במקרה של פגיעה באתר בכפר סבא שהינו היחיד שיכול להעביר חלק מערוציה העיקריים של די.בי.אס. בכל מרכז שידורים מערכת הצפנה זהה, ולפיכך קיים גיבוי גם למערכת ההצפנה במקרה של פגיעה באחד ממרכזי השידור. פגיעה במרכז הלווייסטי של די.בי.אס עלולה אף היא לגרום להפרעה לפעילותה.

הערכת די.בי.אס כאמור בפסקה זו הינה מידע צופה פני עתיד. הערכה זו מבוססת על אספקת שירותי הספק המפעיל את אתר השידורים המשני במקרה של פגיעה במרכז השידורים בכפר סבא. הערכה זו עשויה שלא להתממש או להתממש באופן חלקי או אחר אם לא יתאפשר לדי.בי.אס לקבל את שירותי הספק האמור באופן מלא ותקין.

5.19.3.8 כשל במערכות המיחשוב של די.בי.אס - כשל משמעותי במערכות המיחשוב המרכזיות של די.בי.אס עלול לפגוע משמעותית ביכולתה התפעולית של די.בי.אס. לדי.בי.אס אתר גיבוי מרוחק המיועד להפעלה ומתן שירותי מיחשוב חלקיים בתוך שעות בודדות מקרות כשל, ואולם יכולות תפעוליות משמעותיות של די.בי.אס לא תוכלנה להתממש ללא פעילות תקינה של מערכות המיחשוב המרכזיות.

⁶³ ראו הערת שוליים 60.

הערכת די.בי.אס ביחס ליכולת הגיבוי כאמור בפסקה זו הינה מידע צופה פני עתיד. הערכה זו מבוססת על תפקודיות אתר הגיבוי המרוחק. הערכה זו עשויה שלא להתממש או להתממש באופן חלקי או אחר אם לא תתאפשר תפקודיות כאמור.

5.19.3.9 מגבלה טכנית ואי יכולת הצעת שירותים משולבים - תשתית די.בי.אס סובלת ממוגבלת טכנית לעומת תשתית הוט. המגבלה הטכנית מונעת מדי.בי.אס ליתן שירותי טלפוניה, אינטרנט ושירותים אינטראקטיביים שונים, לרבות VOD, על תשתיתה שלה, ולפיכך אספקתם תלויה בצדדים שלישיים.

5.19.3.10 פגמים במערכת ההצפנה או עקיפתה - שידורי די.בי.אס מבוססים על הצפנת השידורים המועברים באמצעות הלוויינים וקידודם באמצעות "הכרטיסים החכמים" המותקנים במפענחים שבבתי המנויים. פגמים במערכת ההצפנה או פריצה שלה או עקיפתה עלולים לאפשר צפייה בשידורים ללא תשלום לדי.בי.אס, ובכך להביא לקיטון בהכנסות, וכן להפרה של הסכמים בין די.בי.אס לבין ספקי תוכן שלה.

5.19.3.11 היעדר בלעדיות בתחום התדרים - תחום התדרים בו עושה די.בי.אס שימוש לשם העברת שידורים מלוויני השידור לצלחות הקליטה המותקנות בבתי המנויים, ואשר הוקצה על פי רישיון על ידי משרד התקשורת, מוגדר כתחום תדרים שהוקצה בהקצאה משנית, באופן בו קיים גורם ישראלי אשר רשאי לעשות בתחום התדרים שימוש ראשי מורשה. אם בעל ההקצאה הראשית ישתמש בתחום התדרים הנ"ל עלולים להיגרם לשידורי די.בי.אס שיבושים באיכות ו/או בזמינות השידורים למנוייה שעלולים לגרום לפגיעה בתוצאותיה הכספיות של די.בי.אס. נכון למועד דוח זה, למיטב ידיעת די.בי.אס לא עשה בעל ההקצאה הראשית שימוש בתדרים האמורים באופן שגרם להפרעות ממשיות ו/או מתמשכות בשידורי די.בי.אס.

5.19.3.12 הפרעות לשידורים - היות ששידורי די.בי.אס מועברים באופן אלחוטי ממרכזי השידורים ללוויני השידורים ומהם לצלחות הקליטה שבבתי המנויים, הרי ששידור אותות אלחוטיים, באותו תחום תדרים, בין אם מקורם בישראל ובין מחוצה לה, וכן תנאי מזג אוויר קיצוניים של גשם כבד, ברד או שלג, עלולים לגרום לשיבושים באיכות ו/או בזמינות השידורים שמספקת די.בי.אס למנוייה ולפגיעה מהותית בתוצאותיה הכספיות.

5.19.3.13 יחסי עבודה - די.בי.אס הינה צד להסכם קיבוצי עם ההסתדרות העובדים הלאומית החדשה וועד העובדים (ראו סעיף 5.11.3). יישום ההסכם הקיבוצי עשוי לצמצם את הגמישות הניהולית של די.בי.אס.

להלן הצגת גורמי הסיכון על פי השפעתם לדעת הנהלת די.בי.אס. יצוין, כי הערכות די.בי.אס להלן לגבי מידת ההשפעה של גורם סיכון על די.בי.אס משקפת את מידת ההשפעה של גורם הסיכון בהנחת התממשות גורם הסיכון, ואין באמור בכדי להביע הערכה כלשהי או ליתן משקל כלשהו לסיכויי ההתממשות כאמור. כמו כן, סדר הופעת גורמי הסיכון לעיל ולהלן אינו בהכרח על פי הסיכון הגלום בכל גורם סיכון או הסתברות התרחשותו⁶⁴:

טבלת סיכום גורמי סיכון - טלוויזיה רב-ערוצית

מידת ההשפעה			
קטנה	בינונית	גדולה	
			סיכון מקרו
	X		סיכונים פיננסיים
X			מיתון/האטה כלכלית
X			מצב בטחוני
			סיכון ענפי
		X	תלות ברישיונות
		X	שינויים ברגולציה
		X	תחרות חריפה
	X		פיתוחים ושינויים טכנולוגיים
	X		תשתיות חלופיות
	X		צפייה לא מורשית
	X		חשיפה לתובענות ייצוגיות
			סיכון ייחודי
	X		חשיפה להעמדת אשראי לפירעון מיידי כתוצאה מאי עמידה בהסכמי המימון
	X		מגבלות כתוצאה ממבנה הבעלות
	X		הצורך לקיים תזרים מזומנים מספק
		X	כשל ופגיעה בלוחין
		X	תלות בספק מקטעי החלל
		X	תלות בספקי תוכנה, תוכן, ציוד ותשתית
		X	פגיעה בפעילות מרכזי השידור
		X	כשל במערכות המחשוב
	X		נחיתות טכנית ואי יכולת הצעת שירותים משולבים
		X	כשל במערכת ההצפנה
	X		היעדר בלעדיות בתדרים
		X	הפרעות לשידורים
X			יחסי עבודה

המידע הכלול בסעיף 5.19 זה והערכות די.בי.אס בדבר השפעת גורמי הסיכון על פעילות די.בי.אס ועסקיה, הנם מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך. המידע וההערכות נסמכים על נתונים שפורסמו על ידי הגופים הרגולטוריים, על הערכות די.בי.אס בדבר מצב השוק ומבנה התחרות בו, על התפתחויות אפשריות בשוק ובכלכלה הישראלית ועל הגורמים שצוינו בסעיף זה לעיל. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מההערכות המפורטות לעיל אם יחול שינוי באחד הגורמים שהובאו בחשבון בהערכות אלו.

29.3.2017

תאריך

"בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

שמות החותמים ותפקידיהם:
שאול אלוביץ, יו"ר הדירקטוריון
סטלה הנדלר, מנהל כללי

נספח א' - מילון מונחים**א. שמות מקוצרים לדברי חקיקה המופיעים בדוח**

חוק הגנת הצרכן	- חוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981
חוק ההגבלים העסקיים	- חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988
חוק ההסדרים	- חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017 ו- 2018) (התשע"ז-2016)
חוק החברות	- חוק החברות, התשנ"ט-1999
חוק הקרינה הבלתי מייננת	- חוק הקרינה הבלתי מייננת, התשס"ו-2006
חוק הריכוזיות	- חוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד - 2013
חוק הרשות השניה	- חוק הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990
חוק התכנון והבניה	- חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965
חוק התקשורת	- חוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982
חוק ניירות ערך	- חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968
כללי התקשורת	- כללי התקשורת (בעל רישיון לשידורים), התשמ"ז - 1987
פקודת הטלגרף	- פקודת הטלגרף האלחוטי (נוסח חדש), התשל"ב-1972
צו התקשורת	- צו התקשורת (בזק ושידורים) (קביעת שירות חיוני שנותנת "בזק", החברה הישראלית לתקשורת בע"מ), התשנ"ז-1997
תקנות פרטי התשקיף	- תקנות ניירות ערך (פרטי תשקיף, טיוטת תשקיף מבנה וצורה), התשכ"ט - 1969
תקנות קישור גומלין	- תקנות התקשורת (בזק ושידורים) (תשלומים בעד קישור גומלין), התש"ס-2000
תקנות רישיון לשידורי לוויין	- תקנות התקשורת (בזק ושידורים) (הליכים ותנאים למתן רישיון לשידורי לוויין), התשנ"ח-1998

ב. מונחים טכנולוגיים ומונחים עיקריים אחרים המופיעים בדוח⁶⁵

בזק און ליין	- בזק און ליין בע"מ
בזק בינלאומי	- בזק בינלאומי בע"מ
בזק זהב אחזקות	- בזק זהב (אחזקות) בע"מ
בי איי פי	- בי איי פי פתרונות תקשורת (שותפות מוגבלת) שהינה בשליטת בזק בינלאומי
בי קומיוניקיישנס	- בי קומיוניקיישנס בע"מ
גולן טלקום	- גולן טלקום בע"מ
דוחות 2016	- דוחותיה הכספיים המאוחדים של החברה לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2016
דמי קישור גומלין / דמי קישוריות	- דמי קישור הגומלין (הנקראים גם דמי קישוריות או דמי השלמת שיחה) הם תשלום אותו משלם מפעיל אחד למפעיל אחר בגין קישור גומלין (ראו הגדרה להלן)
די.בי.אס	- די.בי.אס שרותי לוויין (1998) בע"מ
הוט	- הוט מערכות תקשורת בע"מ, ותאגידים בשליטתה הפועלים בתחום

65 יצוין, כי הגדרות המונחים מובאות לנוחיות הקורא, ואינן בהכרח זהות להגדרות שבחוק התקשורת או תקנותיו.

השידורים (טלוויזיה רב-ערוצית)	
הוט טלקום	- הוט טלקום שותפות מוגבלת
הוט מובייל	- הוט מובייל בע"מ (לשעבר מירס תקשורת בע"מ) ותאגידים בשליטתה
הוט-נט	- הוט-נט שירותי אינטרנט בע"מ
הבורסה	- הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ
המועצה	- המועצה לשידורי כבלים ולשידורי לוויין
וואלה	- וואלה! תקשורת בע"מ ותאגידים בשליטתה
יורוקום די.בי.אס	- יורוקום די.בי.אס בע"מ
מיתוג	- בהקשר של רשת תקשורת - מערכת טלפוניה התומכת בחיבור התקנים להעברת שיחות בין יחידות קצה שונות
מס"ש	- מגה סיביות לשניה; יחידת מדידה למהירות העברת נתונים
מפ"א	- מפעיל פנים ארצי; גוף המספק שירותי טלפוניה פנים ארציים נייחים מכוח רישיון מפ"א כללי או ייחודי
מפענחי PVR	- מפענחים דיגיטליים המאפשרים צפיה בשידורי לוויין, בעלי יכולת הקלטה על גבי דיסק קשיח (Personal Video Recorder) ואשר מאפשרים שירותים מתקדמים נוספים, לרבות מפענחי HDPVR
מפענחי HDPVR	- מפענחי PVR המאפשרים גם קליטה והקלטה של שידורי HD
נדידה (Roaming)	- שירותי הנדידה מאפשרים ללקוח רשת תקשורת אחת לקבל שירותים מרשת תקשורת אחרת שאינה "רשת הבית" שלו (רשת בעל הרישיון עליה הוא מנוי), בהתבסס על הסכמי נדידה שבין רשת הבית לבין הרשת המארחת
נס"ר	- נקודת סיום רשת- מישק שאליו מחוברים, מצד אחד רשת בזק ציבורית ומצד שני ציוד קצה או רשת פרטית. שירותי נס"ר כוללים הספקה ותחזוקה של ציוד ושירותים בחצרי הלקוח
נקודת גישה	- מתקן בזק הפועל בתחום התדרים ובתנאים הקבועים בצו הטלגרף האלחוטי הרלוונטי המאפשר קישור אלחוטי בין משתמש שברשותו מישק אלחוטי הפועל בתחום התדרים כאמור, לבין רשת המשמשת להעברת נתונים לרבות רשת האינטרנט.
סלקום	- סלקום ישראל בע"מ ותאגידים בשליטתה
פלאפון	- פלאפון תקשורת בע"מ
פרטנר	- פרטנר תקשורת בע"מ ותאגידים בשליטתה
קישור גומלין / קש"ג	- קישור גומלין מאפשר העברת מסרי בזק בין מנויים של בעלי רישיון שונים, או מתן שירותים בידי בעל רישיון אחד למנויו של בעל רישיון אחר; קישור גומלין מתאפשר באמצעות חיבור בין רשת בזק ציבורית של בעל רישיון אחד (למשל - החברה) לבין רשת ציבורית של בעל רישיון אחר (למשל- מפעיל סלולארי); ראו גם הגדרת "דמי קישור גומלין / דמי קישוריות"
רט"ן	- רדיו טלפון נייד; טלפוניה סלולארית
רישיון אחוד	- רישיון כללי שהוא אחד מאלה או רישיון המאחד כמה מהם: <ol style="list-style-type: none"> (1) רישיון כללי ייחודי; (2) רישיון כללי רדיו טלפון נייד ברשת אחרת; (3) רישיון כללי למתן שירותי בזק בין-לאומיים; (4) רישיון מיוחד למתן שירותי נס"ר; (5) רישיון מיוחד למתן שירותי אינטרנט.

רישיון מפ"א	-	רישיון כללי או כללי ייחודי למתן שירותי בזק פנים-ארציים נייחים
רישיון רט"ן	-	רישיון כללי למתן שירותי רדיו טלפון נייד- בשיטה התאית
רישיון שידורים	-	רישיון לשידורי טלוויזיה באמצעות לוויין
רמי לוי	-	רמי לוי תקשורת סלולרית בע"מ
שירותי תמסורת	-	שירות העברת אותות אלקטרומגנטיים או רצף סיביות
שירותי תקשורת נתונים	-	שירותי רשת להעברת נתונים מנקודה לנקודה, העברת נתונים בין מחשבים ובין רשתות תקשורת שונות ושירותי גישה לעסק מרחוק
תקופת הדוח	-	שנים-עשר החודשים שנסתיימו ביום 31.12.2016
012 סמייל	-	012 סמייל טלקום בע"מ (חברה בבעלותה המלאה של פרטנר) ותאגידים בשליטתה
Bitstream Access (BSA)	-	גישה רחבת פס מנוהלת המאפשרת לספק שירותים להתחבר לרשת בעל התשתית ולהציע שירותים רחבי פס למנויים.
CDMA	-	Code Division Multiple Access - טכנולוגיית גישה לרשתות תקשורת סלולאריות המבוססת על הפרדה בין מנויים באמצעות קידוד
xDSL	-	Digital Subscriber Line - קו מנוי דיגיטאלי. טכנולוגיה העושה שימוש בחוטי הנחושת של קווי הטלפון כדי להעביר נתונים בקצבים גבוהים על ידי שימוש בתדרים הגבוהים מהתדר הנשמע ולכן מאפשרת שימוש בו זמני של שיחה והעברת נתונים
DTT	-	Digital Terrestrial Television - שידור דיגיטאלי אלחוטי של ערוצי טלוויזיה באמצעות תחנות ממסר קרקעיות
GSM	-	Global System for Mobile Communications - תקן בינלאומי לרשתות תקשורת סלולאריות ("דור 2")
HD	-	High Definition TV - שידורי טלוויזיה ברזולוציה (הפרדה) גבוהה
HSPA	-	High Speed Packet Access - טכנולוגיה סלולארית המהווה המשך לתקן ה-UMTS המאפשר העברת נתונים בקצבים גבוהים ("דור 3.5")
IBC	-	חברת איי.בי.סי איזראל ברודבנד קומפני (2013) בע"מ אשר 40% מהבעלות בה מוחזקת על ידי חברת החשמל ו-60% על ידי קבוצת משקיעים בראשות חברת "וייה אירופה"
IP	-	Internet Protocol - פרוטוקול אינטרנט. השימוש בפרוטוקול זה מאפשר לכידות בין שירותי קול (Voice) נתונים (Data) וחוזי (Video) באמצעות אותה רשת
IPVPN	-	רשת פרטית וירטואלית (Virtual Private Network) המבוססת על פרוטוקול אינטרנט (IP) אשר מוקמת על גבי הרשת הציבורית, ובאמצעותה ניתן: (א) לאפשר למשתמשי הקצה להתחבר לרשת הארגונית ולבצע עבודה מרחוק (remote access); וכן - (ב) לבצע חיבור בין סניפי הארגון (intranet)
ISP	-	Internet Service Provider - בעל רישיון מיוחד למתן שירותי גישה לאינטרנט (ספק גישה לאינטרנט). ספק הגישה לאינטרנט הוא הגוף המאפשר למשתמש הקצה להתחבר לפרוטוקול TCP/IP המקשר בינו לבין רשת האינטרנט העולמית
LTE	-	Long Term Evolution - תקן לתקשורת אלחוטית מהירה של מכשירים ניידים כדוגמת טלפון סלולארי
Multicast	-	יישום המאפשר הזרמת תוכן זהה לכמות גדולה של משתמשי קצה על בסיס קישורים רחבי פס מעטים לכל אלמנט בליבת הרשת ו"שכפול" התוכן הזהה בקרבת אתרי לקוחות הקצה
MVNO	-	Mobile Virtual Network Operator - מפעיל סלולארי וירטואלי, אשר עושה שימוש בתשתיות התקשורת הקיימות של מפעילי הסלולאר ללא צורך בתשתית משל עצמו

קו מנוי המשמש למתן שירות גישה בקצב מהיר בלבד באמצעות ספקי אינטרנט	-	NDSL
Next Generation Network - רשת התקשורת של החברה המתבססת על ארכיטקטורת IP	-	NGN
Sub Loop Unbundling - פירוק למקטעים	-	SLU
Universal Mobile Telecommunications System - תקן בינלאומי לתקשורת סלולארית שהינו התפתחות של תקן ה-GSM ("דור 3")	-	UMTS
Voice Over Broadband - שירותי טלפוניה ושירותים נלווים בטכנולוגיית IP באמצעות שירותי גישה רחבת פס נייחת	-	VoB
Voice over Cellular Broadband - שירותי טלפוניה על גבי ערוץ תקשורת נתונים סלולארי ("שירותי VoB נייחים")	-	VoC
Video on Demand - שירותי טלוויזיה לפי דרישה של המנוי	-	VOD
Voice over Internet Protocol - טכנולוגיה המאפשרת העברת מסרי קול (אספקת שירותי טלפוניה) באמצעות פרוטוקול IP	-	VoIP
Wireless Fidelity - גישה אלחוטית לרשת האינטרנט במרחב המקומי	-	Wi-Fi

פרק ב'
דוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד לשנה
שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

הננו מתכבדים בזאת להגיש את דוח הדירקטוריון על מצב ענייני "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ (להלן: "החברה") וחברות הקבוצה במאוחד (החברה והחברות המאוחדות יכוננו ביחד להלן: "הקבוצה"), לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016.

ביום 23.3.2015 השיגה החברה שליטה על חברת די.בי.אס שרותי לוויין (1998) בע"מ (להלן – די.בי.אס) והחלה לאחדה מאותו מועד (להלן: "איחוד די.בי.אס"). למידע נוסף ראו באור 11.2 בדוחות הכספיים.

הקבוצה מדווחת על ארבעה מגזרי פעילות עיקריים בדוחותיה הכספיים כלהלן:

1. **תקשורת פנים ארצית נייחת**
2. **תקשורת סלולארית**
3. **תקשורת בינלאומית, שרותי אינטרנט ונס"ר**
4. **טלוויזיה רב ערוצית**

יצוין, כי בנוסף קיים בדוחותיה הכספיים המאוחדים של החברה מגזר "אחרים" אשר כולל בעיקר שירותי תוכן וסחר בתחום האינטרנט (באמצעות "וואלה") ושירותי מוקדים ללקוחות (באמצעות "בזק און ליין"). פעילות מגזר "אחרים" אינה מהותית ברמת הקבוצה.

להלן תוצאות הקבוצה:

גידול (קיטון)	2015		2016	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%
רווח	(477)	1,721	1,244	(27.7)
EBITDA (רווח תפעולי לפני פחת והפחתות)	(194)	4,254	4,060	(4.6)

דוח רווח והפסד והדוח על תזרים המזומנים של השנה המדווחת כוללים את תוצאות מגזר הטלוויזיה הרב ערוצית. דוח רווח והפסד ודוח על תזרים המזומנים לשנת 2015 כוללים את תוצאות פעילות די.בי.אס לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31.3.2015 בשיטת השווי המאזני.

תוצאות השנה המדווחת לעומת השנה המקבילה אשתקד הושפעו מהותית מירידת שעורי המס והשפעתם על נכסי המסים הנדחים ומהעליה בהוצאות המימון נטו. בנוסף, תוצאות השנה הושפעו מירידה ברווח התפעולי במגזרי הפעילות העיקריים של הקבוצה ומאיחוד די.בי.אס בתום הרבעון הראשון של שנת 2015 כמוסבר להלן.

1. הסברי הדירקטוריון על מצב עסקי התאגיד, תוצאות פעולותיו, הונו העצמי, תזרימי מזומנים ונושאים נוספים

1.1. המצב הכספי

הסבר	31.12.2015		31.12.2016	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	גידול (קטון) %
הירידה נבעה בעיקר מקיטון ביתרת הלקוחות במגזר התקשורת הסלולארית בעיקר כתוצאה מירידה בהכנסות משירותים ומכירת ציוד קצה.	(83)	1,317	1,234	(6.3)
	(138)	3,001	2,863	(4.6)
	(9)	115	106	(7.8)
	(24)	456	432	(5.3)
	(18)	6,894	6,876	(0.3)
	(285)	3,332	3,047	(8.6)
הירידה נבעה בעיקר מהפחתות עודפי עלות שיוחסו לנכסים בלתי מוחשיים במסגרת העליה לשליטה בדי.בי.אס. וכן מירידה בהשקעה (בניכוי פחת) במגזרי הקבוצה בעיקר מגזר התקשורת הסלולארית.	(171)	1,178	1,007	14.5
נכסי המס הוקטנו בעיקר כתוצאה מהפחתת שיעור מס החברות (ראו באור 6.1 בדוחות הכספיים).	(4)	386	382	(1.0)
	(732)	16,679	15,947	(4.4)

1.1. המצב הכספי (המשך)

הסבר
העליה נבעה מהנפקת אג"ח וקבלת הלוואות במגזר התקשורת הפנים ארצית ניחת והיא קוזה ברובה בשל פרעון אג"ח ופרעון הלוואות במגזר התקשורת הפנים ארצית הניחת ובמגזר הטלויזיה הרב ערוצית.
במסגרת ההסכם בין החברה לבין רשות המסים שולם סך של כ- 461 מיליון ש"ח (ראו באור 6.6.2 בדוחות הכספיים).
עדכון התחייבות מותנית ליורקום די.בי.אס בניכוי תשלומים (ראו באור 11.2.1 בדוחות הכספיים).
ההון מהווה כ- 13.8% מכלל המאזן, לעומת כ- 14.5% מכלל המאזן ב- 31.12.2015.

	31.12.2015	31.12.2016	גידול (קטון)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
חוב למוסדות פיננסיים ולמחזיקי אג"ח	10,713	10,953	240
ספקים וזכאים	1,657	1,610	(47)
התחייבויות מסים שוטפים ונדחים	675	205	(470)
התחייבויות ליורקום די.בי.אס בע"מ	233	32	(201)
התחייבויות אחרות	990	944	(46)
סה"כ התחייבויות	14,268	13,744	(524)
סה"כ הון	2,411	2,203	(208)

1.2. תוצאות הפעולות

1.2.1. עיקרי התוצאות

הסבר	גידול (קטון)		2015	2016	
	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
העליה נבעה מאיחוד די.בי.אס בסך כ- 411 מיליון ש"ח החל מרבעון שני של שנת 2015. מנגד, חלה ירידה בהכנסות מגזרי הקבוצה העיקריים, בעיקר בהכנסות מגזר התקשורת הסלולארית.	99	1.0	9,985	10,084	הכנסות
העליה נבעה מאיחוד די.בי.אס בסך כ- 50 מיליון ש"ח ומהפחתת עודפי עלות שנוצרו במסגרת העליה לשליטה. העליה מותנה בעיקר בשל ירידה בהוצאות פחת מגזר התקשורת הסלולארית.	55	3.3	1,684	1,739	פחת והפחתות
העליה נבעה בעיקר מאיחוד די.בי.אס בסך כ- 48 מיליון ש"ח.	55	2.8	1,957	2,012	שכר עבודה
העליה נבעה מאיחוד די.בי.אס בסך כ- 245 מיליון ש"ח. מנגד, חלה ירידה בהוצאות שאר מגזרי הקבוצה העיקריים, בעיקר מגזר התקשורת הסלולארית.	143	3.7	3,869	4,012	הוצאות הפעלה וכלליות
הירידה בהכנסות נטו נבעה בעיקר מקטון ברווחי הון ממכירת נדל"ן במגזר התקשורת הפנים ארצית הנייחת.	(95)	(100)	95	-	הכנסות תיפעוליות אחרות, נטו
הוצאות המימון נטו כוללות שינוי בהתחייבות לתמורה מותנית בגין צירוף עסקים בסך 55 מיליון ש"ח (ראו באור 24 ובאור 11.2.1 בדוחות הכספיים). כמו כן השנה המקבילה כוללת הקטנת הפרשה לריבית בגין מסים משנים קודמות בסך 76 מיליון ש"ח עקב הגעה להסכמה עקרונית עם פקיד השומה עד לאותו מועד במגזר התקשורת הפנים ארצית הנייחת (ראו באור 6.6.2 בדוחות הכספיים). בנוסף, בשנה המקבילה נרשמו הכנסות מימון מהלוואות בעלים לדי.בי.אס בסך כ- 21 מיליון ש"ח אשר אינן נכללות החל מ- 1.4.2015 בשל האיחוד.	(249)	(9.7)	2,570	2,321	רווח תפעולי
השנה המקבילה כוללת את השפעת תוצאות די.בי.אס ברבעון הראשון של שנת 2015.	184	70	263	447	הוצאות מימון, נטו
העליה בהוצאות המס כתוצאה מהקטנת נכס מס עקב הפחתת שיעור מס החברות בסך של כ- 143 מיליון ש"ח (ראו באור 6.1 בדוחות הכספיים) קוזה בירידה בהוצאות המס במגזר התקשורת הפנים ארצית הנייחת כמתואר בהמשך.	(17)	-	12	(5)	חלק ברווחי (הפסדי) חברות מוחזקות
	27	4.5	598	625	מיסים על הכנסה
	(477)	(27.7)	1,721	1,244	רווח לשנה

1.2.2. מגזרי פעילות

א. להלן נתונים בדבר ההכנסות והרווח התפעולי בהתאם למגזרי הפעילות של הקבוצה:

שנת 2015		שנת 2016		
מסד הכנסות	מיליוני ש"ח	מסד הכנסות	מיליוני ש"ח	
הכנסות לפי מגזרי פעילות				
44.1	4,407	43.5	4,383	תקשורת פנים ארצית נייחת
28.9	2,890	26.1	2,630	תקשורת סלולארית
15.8	1,578	15.3	1,548	תקשורת בינלאומית, שירותי אינטרנט ונס"ר
17.8	1,774	17.3	1,745	טלוויזיה רב ערוצית
(6.6)	*(664)	(2.2)	(222)	אחרים וקזינוים
100	9,985	100	10,084	סה"כ

שנת 2015		שנת 2016		
מסד הכנסות	מיליוני ש"ח	מסד הכנסות	מיליוני ש"ח	
רווח תפעולי לפי מגזרי פעילות				
48.7	2,148	47.4	2,076	תקשורת פנים ארצית נייחת
5.4	157	1.2	32	תקשורת סלולארית
15.2	240	11.4	176	תקשורת בינלאומית, שירותי אינטרנט ונס"ר
14.1	250	15.1	264	טלוויזיה רב ערוצית
-	*(225)	-	(227)	אחרים וקזינוים
25.7	2,570	23.0	2,321	רווח תפעולי מאוחד / אחוז מהכנסות הקבוצה

(*) כולל קזינוים בגין מגזר טלוויזיה רב ערוצית אשר תוצאותיו נכללו בשיטת השווי המאזני ברבעון ראשון של שנת 2015.

1.2.2. מגזרי פעילות

ב. מגזר תקשורת פנים ארצית נייחת

	2016	2015	גידול (קיטון)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%	
טלפוניה קווית	1,490	1,586	(96)	(6.1)
אינטרנט- תשתית	1,597	1,542	55	3.6
תמסורת, תקשורת נתונים ואחרים	1,296	1,279	17	1.3
סך הכנסות	4,383	4,407	(24)	(0.5)
פחת והפחתות	717	725	(8)	(1.1)
שכר עבודה	898	912	(14)	(1.5)
הוצאות הפעלה וכלליות	705	721	(16)	(2.2)
הכנסות תיפעוליות אחרות, נטו	13	99	(86)	(86.9)
רווח תיפעולי	2,076	2,148	(72)	(3.4)
הוצאות מימון, נטו	445	332	113	34
מיסים על הכנסה	399	492	(93)	(18.9)
רווח המגזר	1,232	1,324	(92)	(6.9)

הסבר
הירידה נבעה משחיקה בהכנסה הממוצעת לקו טלפון ומקיטון במצבת הקווים.
העליה נבעה בעיקר מגידול במספר קווי האינטרנט באמצעות השירות הסיטונאי וגידול בהכנסה ממוצעת למנוי (קמעונאי), בקיזוז קיטון במצבת קווי האינטרנט בקמעונות.
הירידה נבעה מקיטון בכמות המשרות ומגידול בשכר המיוחס להשקעה, בקזוז עלית שכר.
הירידה נבעה בעיקר מקיטון בדמי קישוריות למפעילי תקשורת ובאחזקת מבנים אשר מותן בעיקר בעליה בהוצאות קבלני משנה.
הירידה בהכנסות נטו נבעה מקיטון ברווחי הון ממכירת נדל"ן. הירידה מותנה בעיקר בשל קיטון בהוצאות בגין סיום יחסי עובד-מעביד בפרישה מוקדמת ובהוצאות בגין תביעות משפטיות.
העליה בהוצאות מימון נטו נבעה בעיקר מכך שהשנה המקבילה כוללת הקטנת הפרשה לריבית בגין מסים משנים קודמות בסך 76 מיליון ש"ח בשל הגעה להסכמה עקרונית עם פקיד השומה עד לאותו מועד וכן משינוי בהתחייבות לתמורה מותנית ליורקום די.בי.אס בע"מ בגין צירוף עסקים בסך 55 מיליון ש"ח (ראו באור 11.2.1 בדוחות הכספיים).
הוצאות המס קטנו כתוצאה מירידה ברווח לפני מס, ירידה בשעור מס החברות, הפסקת רישום הפרשה למס בגין הלוואות בעלים לדי.בי.אס עקב הגעה להסדר עם רשות המסים ועדכון מסים בגין שנים קודמות.

1.2.2. מגזרי פעילות

ג. מגזר תקשורת סלולארית

הסבר				
	גידול (קיטון)	2015	2016	
	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
הירידה נבעה משחיקת תעריפים כתוצאה מהתחרות המוגברת ומעבר לקוחות קיימים לחבילות זולות יותר הכוללות נפח גלישה נרחב ואשר תואמות את מחירי השוק הנוכחיים.	(9.1)	1,999	1,818	שירותים
הירידה נבעה משינוי בתמהיל המכירות שבא לידי ביטוי בקיטון במכירות מכשירי סלולאר יקרים ומנגד, גידול במכירות מכשירי סלולאר שערכם נמוך יותר וכן גידול במכירת אביזרים נלווים, מוצרים אלקטרוניים ומוצרי מולטימדיה שאינם מכשירי סלולאר.	(8.9)	891	812	מכירת ציוד קצה
	(9.0)	2,890	2,630	סך הכנסות
הירידה נבעה בעיקר מקיטון בהיקף ההשקעות לאורך השנים וכן משינוי אומדן אורך החיים השימושיים של רכיבי הציוד הרדיו הפאסיבי של אתרי הרשת הסלולארית החל מחודש דצמבר 2015. הירידה קווצה בחלקה בשל גידול הוצאות פחת קשרי לקוחות.	(9.3)	419	380	פחת והפחתות
	(0.8)	381	378	שכר עבודה
הירידה נבעה בעיקר מקיטון בעלות מכירת ציוד קצה עקב השינוי בתמהיל המכירות כאמור לעיל וכן מירידה בהוצאות הנדסיות, הוצאות דמי השלמת שיחה והוצאות חובות מסופקים. הירידה בהוצאות קווצה בחלקה בשל עליה בהוצאות אגרות תדרים בעקבות רכישת תדרי הדור הרביעי LTE.	(4.6)	1,928	1,839	הוצאות הפעלה וכלליות
	(80.0)	5	1	הוצאות תפעוליות אחרות
	(79.6)	157	32	רווח תיפעולי
	(6.1)	49	46	הכנסות מימון, נטו
	(69.1)	55	17	מיסים על הכנסה
הירידה נבעה מהקיטון ברווח לפני מס.	(59.6)	151	61	רווח המגזר

1.2.2 מגזרי פעילות

ד. תקשורת בינלאומית, אינטרנט ונס"ר

הסבר				
	גידול (קטון)	2015	2016	
	% מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
הכנסות	(1.9)	1,578	1,548	
פחת והפחתות	3.8	132	137	
הוצאות שכר	8.9	303	330	
הוצאות הפעלה וכלליות	(1.8)	903	887	
הוצאות (הכנסות) תפעוליות אחרות	-	(2)	18	
רווח תיפעולי	(26.7)	240	176	
הוצאות מימון, נטו	25.0	8	10	
חלק ברווחי חברות כלולות	-	-	1	
מיסים על הכנסה	(30.0)	60	42	
רווח המגזר	(27.3)	172	125	

הירידה נבעה מקיטון בהכנסות מהעברת שיחות בין מפעילים בעולם (Hubbing) ומקיטון בהכנסות משיחות בינלאומיות בשל ירידה בכמות הדקות כתוצאה מהמשך התחרות מול חברות הסלולר ושימוש גובר במוצרי תוכנה תחליפיים. הירידה מותנה בשל עליה בהכנסות משירותי אינטרנט כתוצאה מגידול בכמות הקוחות.

העליה נבעה בעיקר מעדכוני שכר בעקבות חתימת ההסכם הקיבוצי ברבעון הראשון של שנת 2016.

הירידה נבעה מקיטון בהוצאות העברת שיחות בין מפעילים בעולם ובהוצאות שיחות בינלאומיות, בקיזוז עליה בהוצאות שירותי אינטרנט כתוצאה מגידול בכמות הקוחות וגידול בביקוש לקצבי גלישה גבוהים, בהלימה להכנסות כמותאר לעיל.

ההוצאות האחרות הינן כתוצאה מחתימת ההסכם הקיבוצי ברבעון הראשון של שנת 2016.

1.2.2 מגזרי פעילות

ה. טלוויזיה רב ערוצית

הסבר	2015		2016	
	מיליוני ש"ח	גידול (קיטון) %	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
עיקר הקיטון הינו כתוצאה מירידה במצבת הלקוחות הממוצעת.	1,774	(29)	1,745	הכנסות
עיקר הקיטון נובע מירידה בהשקעות.	322	(26)	296	פחת והפחתות
בעיקר ירידה בעמלות מכירה כתוצאה מירידה בכמות מכירות וכן קיטון במצבת העובדים.	270	(21)	249	שכר עבודה
	932	4	936	הוצאות הפעלה וכלליות
	250	14	264	רווח תפעולי
הירידה נבעה בעיקר מהפחתה בהוצאות ריבית וניכיון בגין אג"ח, אשר קוזזו חלקית בשל שינוי בשווי הוגן של נכסים פיננסיים.	90	(32)	58	הוצאות מימון, נטו
הירידה נבעה מהמרת הלוואות הבעלים להון ברבעון השלישי של שנת 2016.	513	(45)	468	הוצאות מימון בגין הלוואות מבעלי מניות, נטו
יצירת נכס מס בגין חלק מהפסדים הצבורים משנים קודמות.	1	(331)	(330)	מיסים על הכנסה
	(354)	422	68	רווח (הפסד) מגזר

1.3. נתונים עיקריים מדוחות רווח והפסד רבעוניים מאוחדים של הקבוצה (במיליוני ש"ח)

הסבר	רבעון 1 2016	רבעון 2 2016	רבעון 3 2016	רבעון 4 2016	שנת 2016
הכנסות	2,559	2,511	2,510	2,504	10,084
הוצאות הפעילות	1,985	1,895	1,911	1,972	7,763
ברבעון הרביעי לעומת הרבעון השלישי- עליה בעיקר בשל הוצאות בגין סיום יחסי עובד-מעביד בפרישה מוקדמת במגזר התקשורת הפנים ארצית הנייחת בסך כ- 78 מיליון ש"ח (ראו באור 15.5 בדוחות הכספיים).					
רווח תפעולי	574	616	599	532	2,321
הוצאות מימון, נטו	102	105	104	136	447
ברבעון הרביעי לעומת הרבעון השלישי- עליה בשל שינוי בהתחייבות לתמורה מותנית בגין צירוף עסקים בסך 55 מיליון ש"ח.					
רווח לאחר הוצאות מימון, נטו	472	511	495	396	1,874
חלק בהפסדי חברות מוחזקות	1	1	2	1	5
רווח לפני מסים על הכנסה	471	510	493	395	1,869
מסים על הכנסה	183	133	99	210	625
הוצאות המס ברבעון הראשון וברבעון הרביעי הושפעו מרישום הוצאות מסים נדחים עקב הפחתת שיעור מס החברות בסך של כ- 64 מיליון ש"ח וכ- 79 מיליון ש"ח, בהתאמה (ראו באור 6.1 בדוחות הכספיים).					
רווח לתקופה	288	377	394	*185	1,244
רווח בסיסי ומדולל למניה (בש"ח)	0.1	0.14	0.14	0.07	0.45

* רבעון רביעי 2016 מול רבעון רביעי 2015

הרווח הנקי לרבעון הרביעי עמד על 185 מיליון ש"ח לעומת 369 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הירידה ברווח הנקי נבעה בעיקר מהפרשה למס וריבית לרשות המסים בסך 121 מיליון ש"ח, שבוטלה ברבעון המקביל בשל הסכם השומה כמפורט בבאור 6.6.2. בנוסף נרשמו הוצאות מימון ברבעון הנוכחי בסך 55 מיליון ש"ח בשל שינוי בהתחייבות לתמורה מותנית בגין צירוף עסקים, וכן נרשמו הוצאות מסים על הכנסה בסך 79 מיליון ש"ח עקב הפחתת מס חברות כמתואר לעיל. הירידה ברווח הנקי קוזה בחלקה בשל עליה ברווח התפעולי ברבעון הרביעי של שנת 2016 לעומת הרבעון הרביעי של שנת 2015.

1.4. תזרים מזומנים

	2016	2015	שינוי	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%
תזרים נטו שנבע מפעילות שוטפת	3,526	3,740	(214)	(5.7)
תזרים נטו שנבע (שימש) לפעילות השקעה	(1,567)	283	(1,850)	-
תזרים נטו ששימש לפעילות מימון	(1,866)	(4,128)	2,262	(54.8)
עליה (ירידה) נטו במזומנים	93	(105)	198	-

היקף ממוצע בשנה המדווחת :
התחייבויות לזמן ארוך (כולל חלויות שוטפות) למוסדות פיננסיים ומחזיקי אג"ח : כ- 11,047 מיליון ש"ח.
אשראי מספקים : כ- 912 מיליון ש"ח.
אשראי לקוחות לזמן קצר : כ- 2,025 מיליון ש"ח. אשראי לקוחות לזמן ארוך : כ- 476 מיליון ש"ח.

הסבר
הירידה בתזרים נטו מפעילות שוטפת נבעה בעיקר ממגזר התקשורת הפנים ארצית הניחת בשל שינויים בהון החוזר (בעיקר תשלום עבור פרישת עובדים) וכן ממגזר התקשורת הסלולארית בעיקר בשל קיטון ברווח וירידה מתונה יותר ביתרת הלקוחות לעומת הירידה בשנה המקבילה. הירידה מותנה בשל איחוד די.בי.אס בסך כ- 273 מיליון ש"ח.
העליה בתזרים נטו ששימש לפעילות השקעה נבעה בעיקר מירידה בתמורה נטו ממכירת נכסים פיננסיים מוחזקים למסחר במגזר התקשורת הפנים ארצית הניחת בסך כ- 1.4 מיליארד ש"ח. בנוסף, העליה נבעה מתשלום מס בגין הכנסות מימון מהלוואות בעלים בסך 461 מיליון ש"ח וכן ממזומנים בסך 299 מיליון ש"ח שהתווספו ברבעון הראשון של שנת 2015 כתוצאה מעליה לשליטה בחברת די.בי.אס.
הירידה בתזרים נטו ששימש לפעילות מימון נבעה בעיקר מתזרים בגין קבלת הלוואות והנפקת אג"ח במגזר התקשורת הפנים ארצית הניחת בסך 2,161 מיליון ש"ח בשנה המדווחת לעומת הנפקת אג"ח במגזר התקשורת הפנים ארצית ניחת ובמגזר הטלויזיה הרב ערוצית בסך 1,010 מיליון ש"ח בשנה המקבילה. התשלום הנוסף בגין רכישת מניות והלוואות די.בי.אס היה בשנה המדווחת נמוך מאשר בשנה הקודמת. כמו כן ישנה ירידה בפרעון אג"ח במגזר הטלויזיה הרב ערוצית ובתשלום דיבידנד לעומת השנה המקבילה.

1.4 תזרים מזומנים (המשך)

הגרעון בהון החוזר של הקבוצה ליום 31.12.2016 הסתכם בכ- 407 מיליון ש"ח, לעומת גרעון בסך כ- 1,146 מיליון ש"ח ליום 31.12.2015.
לחברה (לפי הדוחות הכספיים "סולו") גרעון בהון החוזר ליום 31.12.2016 בסך כ- 944 מיליון ש"ח לעומת גרעון בהון החוזר בסך כ- 2,139 מיליון ש"ח ליום 31.12.2015.

הקיטון בגרעון בהון החוזר נבע בעיקר מירידה בהתחייבויות השוטפות במגזר התקשורת הפנים ארצית הנייחת, לרבות ירידה בהתחייבויות מסים והתחייבויות ליורקום די.בי.אס בע"מ. ביחס לחברה (לפי הדוחות הכספיים "סולו") הקיטון נבע גם בשל פרעון הלוואה מחברה בת.

דירקטוריון החברה בחן, בין היתר, את מקורות וצרכי המזומנים הקיימים והצפויים בטווח הנראה לעין של החברה והקבוצה, את צרכי ההשקעות של החברה והקבוצה, את מקורות האשראי הזמינים לחברה ולקבוצה וכן בחן ניתוחי רגישות למקרי הרעה בלתי צפויים בעסקי החברה והקבוצה. בהתייחס לכך, קבע דירקטוריון החברה, כי אין בקיומו של גרעון בהון החוזר כאמור כדי להצביע על בעיית נזילות בחברה ובקבוצה וכי אין חשש סביר שהחברה והקבוצה לא תעמודנה בהתחייבויותיהן הקיימות והצפויות בהגיע מועד קיומן (גם בתרחישים של הרעה בלתי צפויה בעסקי החברה והקבוצה). לחברה ולקבוצה יכולת לעמוד בצרכי המזומנים הקיימים והצפויים בטווח הנראה לעין, הן באמצעות יתרות המזומנים שברשותן, הן באמצעות יצירת מזומנים מפעילות, הן באמצעות מקורות נזילות מחברות בנות, הן באמצעות מימוש אשראי מובטח לשנת 2017 בתנאים מסחריים מוסכמים מראש והן באמצעות גיוס חוב ממקורות בנקאיים וחוץ-בנקאיים.

המידע לעיל כולל מידע הצופה פני עתיד, המתבסס על הערכות החברה ביחס לנזילות. הנתונים בפועל עשויים להיות שונים באופן מהותי מההערכה לעיל אם יחול שינוי באחד מהגורמים שהובאו בחשבון בהערכות אלו.

2. חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם

האחראי על ניהול סיכוני שוק בחברה

האחראי על ניהול סיכוני שוק בחברה הינו אלון רווח, סמנכ"ל כספים חברה ומנהל כספים ראשי קבוצה. לפירוט השכלתו וניסיונו ראו סעיף 15 בפרק ד' לדוח תקופתי.

תאור סיכוני השוק ומדיניות החברה בניהולם

החברה חשופה לסיכוני שוק כתוצאה משינויים בשערי הריבית, בשערי החליפין ובמדד המחירים לצרכן.

החברה פועלת לפי מדיניות לניהול חשיפות פיננסיות אשר דירקטוריון החברה אימץ ביום 26 ביוני 2008 ועודכנה ביום 18.10.2012. בהתאם למדיניות האמורה, החברה מבצעת פעילות גידור, חלקית, בהתאם לנסיבות ולשיקול דעתה, בעיקר לצמצום חשיפתה לשינוי במדד המחירים לצרכן ולשינוי בשערי החליפין של מטבעות חוץ.

החברה מנהלת מעקב שוטף אחר ניהול החשיפות שכולל בעת הצורך המלצות לשינוי אם נדרש, הנוגעות לחשיפות ולניהולן. אחת לרבעון החברה מדווחת לדירקטוריון על אודות היקף החשיפה וההגנות שבוצעו.

במקרים בהם ישקול הדרג האחראי חריגה מהמדיניות, יובאו המלצותיו בפני דירקטוריון החברה.

סיכון מדד - לחברה עודף משמעותי של התחייבויות על נכסים הצמודים למדד ועיקר החשיפה הפיננסית נובע מהסיכון בעליית המדד. בנוסף, לשיעור השינוי במדד השפעה על הכנסותיה והוצאותיה התפעוליות של החברה במהלך השנה.

בכדי לצמצם חשיפה למדד החליט דירקטוריון החברה לבצע פעולות גידור חלקי, על פי שיקול דעת, בהתאם לאמור להלן:

- א. פעילות הגידור תבצע בעיקר באמצעות עסקאות פרוורד מדד-שקל, המבטיחות שיעור עלית מדד נקובה לתקופת זמן נקובה.
- ב. ביצוע העסקאות יהיה נתון לשיקול דעת ויתבצע על פי מגבלות המסחר בשוק, ייבחן ביחס לציפיות האינפלציה הגלומות בשוק האג"ח וציפיות חזאי האינפלציה וכן ביחס לרצועת יעד האינפלציה של בנק ישראל.
- ג. תתאפשר הקטנה של פוזיציות הגידור על ידי סגירת עסקאות קיימות עוד טרם פקיעתן הסופית.
- ד. החברה תפעל לכך שעסקאות הגידור תעמודנה בתנאים הנדרשים על מנת שניתן יהיה ליישם לגביהן חשבונאות גידור.
- ה. עסקאות הגידור תתבצענה בהתאמה ללוחות הסילוקין של החוב הפיננסי צמוד המדד.
- ו. כל עוד החשיפה המדדית גבוהה מ- 500 מיליון ש"ח, שיעור ההגנה לא יפחת מ-40% מהחשיפה בגין חוב פיננסי צמוד מדד ולא יעלה על שיעור של 100% ממנה; כל עוד חשיפה זאת עומדת מתחת ל- 500 מיליון ש"ח, שיעור ההגנה לא יעלה על שיעור של 50% מהחשיפה הנובעת מחוב פיננסי צמוד מדד.

החברה ביצעה עסקאות הגנה כנגד המדד במטרה להקטין את הסיכון האמור. לחברה לא היו עלויות מהותיות בביצוע עסקאות ההגנה כנגד המדד.

סיכון ריבית - החשיפה של החברה לשינוי בשיעורי הריבית תלויה בעיקר באופי ההתחייבויות והנכסים הפיננסיים שלה וכן מצרכי המימון העתידיים. חלק מהתחייבויות החברה נושאות ריבית קבועה ולכן שינוי בשיעור הריבית ישפיע על השווי ההוגן ולא על ערך הפנקסני. חלק מהתחייבויות החברה נושאות ריבית משתנה על בסיס ריבית הפריים/ מק"מ.

נכון למועד הדוח, החברה לא מגינה על החשיפה שתוארה לעיל, אולם לא מן הנמנע שתבצע הגנות בנסיבות שוק עתידיות. כמו כן החברה לוקחת בחשבון את ההשפעות כאמור בשיקוליה בקביעת סוג ההלוואות שהינה נוטלת.

תיאור הסיכונים וניהולם בחברות המאוחדות

לפי החלטת הדירקטוריון על כל אחת מחברות הקבוצה לנהל מדיניות ניהול חשיפה ומעקב שוטף אחר ביצועה. האחראים על ניהול סיכונים השוק בחברות המאוחדות העיקריות הינם סמנכ"לי הכספים של החברות.

לפרטים נוספים על ניהול סיכונים פיננסיים בקבוצה ומידע בדבר תנאי ההצמדה של היתרות שבמאזן הקבוצה (דוח בסיסי הצמדה), ראו באור 29 בדוחות הכספיים.

להלן סיכום טבלאות מבחני הרגישות (במיליוני ש"ח)

רגישות לשינויים בשע"ח דולר/שקל

	שער דולר	הפסד מהשינויים		שווי הוגן התחייבויות	רווח מהשינויים	
		10%	5%		-5%	-10%
2016	3.845	(75)	(37)	(1,098)	36	69
2015	3.902	(57)	(29)	(995)	29	57

רגישות לשינויים במדד המחירים לצרכן

	הפסד מהשינויים			שווי הוגן התחייבויות	רווח מהשינויים		
	1.5%	0.2%	0.1%		-0.1%	-0.2%	-1.5%
2016	(50)	(7)	(3)	(5,507)	3	4	50
2015	(72)	(9)	(5)	(7,012)	5	10	72

עודף ההתחייבויות החשוף לשינויים במדד המחירים לצרכן ירד בכ- 1,505 מיליון ש"ח בעיקר בשל פרעונות של אגרות חוב על פי לוח הסילוקין ותשלום מס במסגרת ההסכם בין החברה לבין רשות המסים.

רגישות לשינויים בריבית שקלית נומינלית

	רווח מהשינויים			שווי הוגן התחייבויות	הפסד מהשינויים		
	16%	10%	5%		-5%	-10%	-16%
2016	44	27	14	(4,180)	(14)	(28)	(45)
2015	28	17	9	(2,714)	(9)	(17)	(29)

עודף ההתחייבויות החשוף לשינויים בריבית שקלית נומינלית גדל בכ- 1,466 מיליון ש"ח בעיקר בשל לקיחת הלוואות חדשות לא צמודות והרחבת אג"ח סדרה 9 אשר קוזזו בפרעונות על פי לוח סילוקין.

3. היבטי ממשל תאגידי

3.1. מעורבות חברות הקבוצה בקהילה ותרומות

בזק תורמת לקהילה מתוך מחויבותה העמוקה לנושא האחריות החברתית, באמצעות תרומות כספיות, תרומות של תשתיות תקשורת ועידוד התנדבות של עובדים במגוון פעילויות למען הקהילה. את עיקר תרומותיה הכספיות בזק ממקדת בתכניות בנושא חינוך.

בשנת 2016 תרמה הקבוצה סך של כ- 9.3 מיליון ש"ח.

בנוסף, בזק מסייעת למימון פרויקט רישות בתי ספר בסיבים אופטיים בסכום הנאמד בכ- 11.6 מיליון ש"ח בשנת 2016.

3.2. גילוי בדבר שכר רואה חשבון מבקר

להלן הוצאות שכר הטרחה לרואי החשבון של החברות העיקריות המאוחדות בקבוצה בגין שרותי ביקורת ושירותים הקשורים לביקורת:

שם החברה	רואה החשבון המבקר	פרטים	שנת 2016		שנת 2015	
			שכר טרחה (באלפי ש"ח)	שעות	שכר טרחה (באלפי ש"ח)	שעות
בזק" - החברה הישראלית לתקשורת בע"מ	סומך חייקין	ביקורת ונלווה לביקורת	2,900	16,200	2,900	16,800
		שרותים אחרים ¹	382	1,166	338	1,132
פלאפון תקשורת בע"מ	סומך חייקין	ביקורת ונלווה לביקורת	1,160	7,700	1,200	8,062
		שרותים אחרים ¹	545	1,612	417	1,214
בזק בינלאומי בע"מ	סומך חייקין	ביקורת ונלווה לביקורת	590	4,400	622	4,250
		שרותים אחרים ¹	119	527	131	502
די.בי.אס שרותי לווין (1998) בע"מ*	סומך חייקין	ביקורת ונלווה לביקורת	880	7,400	930	7,461
		שרותים אחרים ¹	190	490	53	132

*אוחדה לראשונה החל מרבעון שני 2015.

שכר הטרחה לרואי החשבון נדון בועדה לבחינת הדוחות הכספיים של הדירקטוריון ואושר ע"י דירקטוריון החברה והדירקטוריון של כל אחת מחברות הקבוצה. שכר הטרחה נקבע תוך התייחסות לשעות ולתעריף שעה בשנה הקודמת תוך התאמתם לשינויים ואירועים ש"חלו בשנה המדווחת.

¹ "שרותים אחרים" שניתנו לחברות עיקריות בקבוצה בשנים 2016 ו- 2015 כללו בין היתר שרותי יעוץ בנושאי מס וחשבונאות ואישורים מיוחדים.

3.3. דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית ודירקטורים בלתי תלויים

פרטים בדבר דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית ודירקטורים בלתי תלויים נכללים בסעיפים 2 ו-9 בשאלון הממשל התאגידי ובסעיף 14 בפרק ד' לדוח התקופתי.

3.4. גילוי בדבר מבקר פנימי בתאגיד מדווח

ריכוז הפרטים	
שם המבקר הפנימי	ליאור סגל
מועד תחילת כהונה	24.1.2011
עמידה בהוראות דין	המבקר הפנימי עומד בתנאים הקבועים בסעיף 3(א) ו-8 לחוק הביקורת הפנימית, ובהוראות סעיף 146(ב) לחוק החברות.
מתכונת העסקה	עובד החברה.
דרך המינוי	<p>אופן המינוי ותמצית הנימוקים לאישור המינוי: המינוי אושר על ידי הדירקטוריון ביום 24.1.2011 לאחר המלצת ועדת הביקורת. המבקר הועסק עובר למינויו בתפקיד מנהל תהליכים וביקורת פנים וכקצין ציות ממשל תאגידי. המינוי נעשה על בסיס כישוריו וניסיונו המקצועיים. חובות, סמכויות ותפקידים המוטלים על המבקר: הסמכות והאחריות של המבקר הפנימי בחברה קבועות בנוהל הביקורת הפנימית בחברה שאושר על ידי ועדת הביקורת. על פי הנוהל תפקידי המבקר וסמכויותיו הינם: בדיקת תקינותן של פעולות החברה ופעולותיהם של נושאי המשרה וממלאי התפקידים בה, בדיקת אמינותו ושלמותו של המידע הכספי והתפעולי, בחינת ניהול הכספים וההתחייבויות ובחינת מערכות המידע הממוחשבות של החברה ומערך אבטחת המידע בחברה. כן אחראי המבקר הפנימי על בדיקת תלויות עובדים בהתאם להסדרים שנקבעו על ידי ועדת ביקורת בהתאם לסעיף 117(6) לחוק החברות, התשנ"ט-1999. סמכויותיו הינן לקבל כל מידע, הסבר ומסמך הדרושים למילוי תפקידו, לקבל זכות גישה לכל מאגר מידע רגיל או ממוחשב של החברה, לכל בסיס נתונים ולכל תכנית עבודה של עיבוד נתונים אוטומטי או שאינו אוטומטי של החברה ויחידותיה ולקבל רשות כניסה לכל נכס של החברה. כן זכאי המבקר הפנימי להיות מוזמן לכל ישיבות ההנהלה, הדירקטוריון וועדותיו.</p>
הממונה הארגוני על המבקר הפנימי	יו"ר הדירקטוריון (עד ליום 22.3.2017 - מנכ"ל החברה).
תוכנית העבודה	<p>תכנית העבודה בשנת 2016 הייתה שנתית, אשר נגזרה מתוך תכנית עבודה המתייחסת לשנים 2016-18.</p> <p>השיקולים בקביעת תכנית העבודה של הביקורת הפנימית העיקרון המנחה בבניית תכנית העבודה של הביקורת הפנימית הוא הסיכון הטמון בתהליכים ובפעילויות של החברה. לשם הערכת סיכונים אלו, הביקורת הפנימית התייחסה לסקר הסיכונים שנערך בחברה על ידי מנהל הסיכונים וכן למקורות אחרים שהשפיעו על הערכת הסיכון בתהליכים אלו, כגון שיחות עם ההנהלה, ממצאי ביקורות קודמות ופעילויות רלבנטיות אחרות. השיקולים העיקריים המובאים בחשבון בבניית תכנית העבודה הם: כיסוי סביר של מירב תחומי הפעילות של החברה בהתאם לחשיפה לסיכונים מהותיים, תוך התחשבות בבקורות קיימות בתחומי פעילותה של החברה ובמצאי ביקורות קודמות. גורמים מעורבים בקביעת תכנית העבודה המבקר הפנימי, ההנהלה, המנכ"ל, ועדת הביקורת של הדירקטוריון ויו"ר הדירקטוריון.</p>

3.4. גילוי בדבר מבקר פנימי בתאגיד מדווח (המשך)

ריכוז הפרטים	
תוכנית העבודה	<p>הגורם המקבל את תוכנית העבודה ומאשר אותה ועדת הביקורת של הדירקטוריון.</p> <p>שיקול דעת המבקר לסטות מתכנית העבודה יושב ראש הדירקטוריון או יושב ראש ועדת הביקורת רשאים להציע נושאים בעניינים שבהם מתעורר הצורך לערוך בדיקה דחופה וכן להמליץ על צמצום או הפסקת בדיקה בנושא שאושר בתוכנית העבודה. למבקר הפנימי שיקול הדעת לסטות מתוכנית העבודה.</p> <p>בחינת עסקאות מהותיות המבקר הפנימי נוכח בדיוני הדירקטוריון בהם מאושרות עסקאות מהותיות וסוקר את החומר הרלבנטי הנשלח במסגרת דיונים אלו.</p>
התייחסות הביקורת לתאגידים מוחזקים מהותיים	<p>תוכנית העבודה של יחידת הביקורת הפנימית של החברה אינה כוללת ביקורת בתאגידים מוחזקים מהותיים.</p> <p>המבקר הפנימי משמש החל מיום 1.4.2016 גם כמבקר הפנימי של פלאפון תקשורת בע"מ.</p> <p>מלבד זאת, בכל התאגידים המוחזקים המהותיים של החברה פועלים מבקרים פנימיים (כעובדי חברה או במיקור חוץ). דוחות הביקורת של התאגידים המוחזקים נדונים בדירקטוריונים של תאגידים אלו שבהם מכהנים דירקטורים של החברה. המבקר הפנימי רשאי, על פי נוהל הביקורת הפנימית של החברה, לקבל לפי שיקול דעתו את דוחות הביקורת של החברות הבנות ועליו לקיים, אחת לשנה לפחות, ישיבת עבודה עם כל אחד מהמבקרים הפנימיים של החברות הבנות לדיון בתוכנית הביקורת בחברה הבת ואופן יישומה.</p>
היקף העסקה	<p>כ-8,800 שעות ביקורת פנימית. שעות אלה כוללות שעות עבודה של גורמים מחוץ לארגון וארבעה מבקרים פנימיים במשרה מלאה, בנוסף למבקר הפנימי. היקף ההעסקה נקבע בהתאם לתוכנית עבודת הביקורת, שנקבעה בהתאם להיקפן ומורכבותן של פעילויות החברה השונות.</p> <p>היקף פעילות הביקורת הפנימית בחברות המוחזקות המהותיות של החברה: פלאפון- כ-4,500 שעות; בזק בינלאומי- כ-2,200 שעות; די.בי.אס- כ-1,200 שעות.</p>
עריכת הביקורת	<p>הביקורת הפנימית נערכת בהתאם לחוק החברות, התשנ"ט-1999 וחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992 והיא מבוצעת על-פי תקנים מקצועיים מקובלים של לשכת המבקרים הפנימיים העולמית (IIA).</p> <p>המבקר עדכן את הדירקטוריון בדבר התקנים שעל פיהם הוא פועל. במהלך 2013 ביצע המבקר הפנימי הערכה עצמית בהתייחס לעבודת הביקורת הפנימית וכן הושלמה עבודת הערכה על ידי גורם חיצוני, מהן עלה כי הביקורת הפנימית מתבצעת בהתאם לתקנים הדרושים. כמו כן, הוסמך המבקר בתחילת 2017 כסוקר מערך הביקורת הפנימית (QAR).</p>
גישה למידע	<p>למבקר הפנימי הומצאו מסמכים ומידע כאמור בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית וניתנה לו גישה מתמדת ובלתי אמצעית למערכות המידע של התאגיד, לרבות נתונים כספיים.</p>

3.4. גילוי בדבר מבקר פנימי בתאגיד מדווח (המשך)

ריכוז הפרטים	
דין וחשבון המבקר הפנימי	המבקר הפנימי מגיש את דוחות הביקורת בכתב באופן שוטף במהלך שנת הדיווח ליו"ר הדירקטוריון, למנהל הכללי, ליו"ר ועדת הביקורת ולחברי הוועדה. הדוחות מוגשים לקראת מועד הדיון בוועדה (בדרך כלל כשלושה ימים לפני מועד זה). ועדת הביקורת דנה בדוחות ביקורת במועדים הבאים: 19.1.16, 24.1.16, 7.2.16, 7.3.16, 10.5.16, 22.5.16, 15.9.16, 13.11.16 ו- 7.12.16. בנוסף לדוחות ביקורת הגיש המבקר לוועדת הביקורת סקירות ודיווחים בנושאים שונים לבקשת הוועדה ועדכון על ביצוע ההחלטות בדוחות הביקורת, אשר נדונו בוועדה (חלקם בישיבות נוספות מעבר למה שצוין).
הערכת הדירקטוריון את פעילות המבקר הפנימי	הדירקטוריון סבור כי היקף הביקורת, אופי הפעילות של המבקר הפנימי ורציפותה וכן תכנית העבודה הם סבירים בנסיבות העניין ויש בהם כדי להשיג את מטרות הביקורת.
תגמול	תנאי העסקת המבקר הפנימי נדונו ואושרו ע"י ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה ב-20.3.2017 וב-29.3.2017 בהתאמה ועודכנו כדלהלן: שכר כולל בגובה 50 אלף ש"ח לחודש ומענק שנתי על בסיס יעדים שייקבעו מראש ע"י ועדת הביקורת באישור הדירקטוריון בגובה של עד 62.5% מהשכר השנתי ללא נלוות. ביום 20.3.2017 אישרה ועדת הביקורת של החברה את הבונוס למבקר הפנימי של החברה לשנת 2016 בסך של כ- 311 אלפי ש"ח (כ- 53% מהשכר השנתי). לדעת הדירקטוריון, להיקף התגמול של המבקר הפנימי לא הייתה השפעה על שיקול דעתו המקצועי.

3.5. הוראות Sarbanes-Oxley Act of 2002 (SOX)

לעניין הבקרה הפנימית, החברה מיישמת את הוראות Sarbanes-Oxley Act of 2002 (SOX) כחברה בת מהותית (significant subsidiary) של חברה הנסחרת בארה"ב (וזאת, חלף יישום הוראות תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים) (תיקון), התש"ע-2009). בהתאם, הדוח התקופתי של החברה לשנת 2016 כולל דוח הנהלה והצהרות מנהלים במתכונת ה-SOX. למידע נוסף ראו פרק ה' לדוח התקופתי לשנת 2016.

4. גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של התאגיד

4.1. גילוי בדבר הערכות שווי מהותיות

להלן פרטים אודות הערכות שווי מהותיות בהתאם לתקנה 8' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל-1970 :

חברת פלאפון	חברה-בזק קווי	חברת די.בי.אס	
זיהוי נושא ההערכה	שווי שימוש חברת בזק קווי לצורך בדיקת ירידת ערך מוניטין שנוקף בגינה בדוחותיה הכספיים של החברה בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 36.	שווי שימוש חברת די.בי.אס שרותי לווי (1988) בע"מ לצורך בדיקת ירידת ערך מוניטין שנוקף בגינה בדוחותיה הכספיים של החברה בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 36.	
עיתוי ההערכה	31.12.2016 ; הערכות השווי נחתמו ביום 28.3.2017.		
שווי נושא ההערכה סמוך לפני מועד ההערכה	2,324 מליון ש"ח ערך פנקסני של הנכסים התפעוליים נטו של חברת פלאפון* (1,027 מליון ש"ח- יתרת מוניטין).	5,506 מליון ש"ח ערך פנקסני של הנכסים התפעוליים נטו של חברת בזק קווי (265 מליון ש"ח- יתרת מוניטין).	1,625 מליון ש"ח ערך פנקסני של הנכסים התפעוליים נטו של חברת די.בי.אס שרותי לווי (1988) בע"מ (120 מליון ש"ח- יתרת מוניטין).
שווי נושא ההערכה שנקבע בהתאם להערכה	כ- 6,428 מיליון ש"ח. החברה הגיעה למסקנה כי לא קיימת ירידת ערך הדורשת הפחתה בסכום המוניטין הרשום בספרי החברה.	כ- 16,640 מיליון ש"ח. החברה הגיעה למסקנה כי לא קיימת ירידת ערך הדורשת הפחתה בסכום המוניטין הרשום בספרי החברה.	כ- 2,551 מיליון ש"ח. החברה הגיעה למסקנה כי לא קיימת ירידת ערך הדורשת הפחתה בסכום המוניטין הרשום בספרי החברה.

4. גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של התאגיד

4.1. גילוי בדבר הערכות שווי מהותיות (המשך)

חברת פלאפון	חברה – בזק קווי	חברת די.בי.אס
זיהוי המעריך ואפיונו גיזה זינגר אבן בע"מ. העבודה בוצעה על ידי צוות בראשות רו"ח ניר הרוש, שותף בגיזה זינגר אבן, בעל תואר ראשון במנהל עסקים וחשבונאות ותואר שני במנהל עסקים מהמכללה למנהל ובעל ניסיון עשיר בתחומי הכלכלה והמימון. למעריך השווי לא קיימת תלות בחברה.		
מודל ההערכה שיטת היוון תזרים המזומנים (DCF).		
ההנחות שלפיהן ביצע מעריך השווי את ההערכה שיעור היוון – 10% (אחרי מס). חברות השוואה לקביעת שיעור היוון – סלקום ופרטנר. שיעור הצמיחה הפרמננטית – 2.5%. אחוז ערך הגרט מסך השווי שנקבע בהערכה כ- 78%.	שיעור היוון – 7.5% (אחרי מס). שיעור הצמיחה הפרמננטית – 1%. אחוז ערך הגרט מסך השווי שנקבע בהערכה כ- 69%.	שיעור היוון – 8.5% (אחרי מס). שיעור הצמיחה הפרמננטית – 1%. אחוז ערך הגרט מסך השווי שנקבע בהערכה כ- 72%.

(*) נכסים תפעוליים נטו של חברת פלאפון אינם כוללים יתרות חוב לקוחות בגין מכירת ציוד קצה בתשלומים המוצגים בערך נוכחי.

4.2. מידע לפי תקנה 10(ב)(8) לתקנות דוחות תקופתיים ומידיים

החברה בחנה את הנתונים בפועל בשלושת הרבעונים האחרונים של שנת 2015 ובשנת 2016 לגבי תזרים המזומנים החופשי של די.בי.אס לעומת הנתונים שהונחו בבסיס הערכת שווי די.בי.אס אשר צורפה לדוח הרבעון הראשון של שנת 2015 ומצאה כי תזרים המזומנים החופשי של די.בי.אס בתקופות האמורות גבוה באופן משמעותי מהאומדנים שהונחו בבסיס הערכת השווי (תזרים מזומנים חופשי הינו תזרים מפעילות שוטפת בניכוי השקעות הוניות). עיקר הפער נובע מהשקעות הוניות נמוכות מהחזוי. כמו כן נרשמו הפרשי עיתוי בתזרים המזומנים הנובע מההון החוזר התפעולי. יצוין, כי הפער בהשקעות ההוניות נובע בעיקרו מירידה בהשקעות במפענחים כתוצאה ממהלכי התייעלות שעברה החברה ובהלימה לירידה במצבת הלקוחות.

4.3. בשל מהותיות התביעות שהוגשו נגד הקבוצה ואשר בשלב זה לא ניתן להעריך או שלא ניתן לחשב חשיפה בגינן, היפנו רואי החשבון את תשומת הלב לכך בחוות דעתם על הדוחות הכספיים.

5. פרטים הקשורים לסדרת תעודות התחייבות

ביום 1.6.2016 בוצע פרעון סופי של אג"ח סדרה 5 בסך 397,828,629 ש"ח ע.נ.

להלן נתונים אודות אגרות החוב של החברה שבמחזור, נכון ליום 31.12.2016 :

	אג"ח סדרה 10	אג"ח סדרה 9	אג"ח סדרה 8	אג"ח סדרה 7	אג"ח סדרה 6		
א	מועד הנפקה (ללא הרחבות)	3.7.2011	3.7.2011	15.10.2015	15.10.2015	אג"ח סדרה 10	
ב	סך שוויה הנקוב במועד ההנפקה (ע.נ.) (כולל הרחבות)	2,874,231,609 ש"ח	733,759,000 ש"ח	1,329,363,000 ש"ח	1,102,501,000 ש"ח	400,000,000 ש"ח	
ג	השווי הנקוב (ע.נ.)	2,874,231,609 ש"ח	733,759,000 ש"ח	443,209,624 ש"ח ⁽¹⁾	1,102,501,000 ש"ח	400,000,000 ש"ח	
ד	השווי הנקוב משוערך למועד הדו"ח (צמוד למדד המחירים לצרכן)	2,944,247,891 ש"ח	733,759,000 ש"ח	443,209,624 ש"ח	1,102,501,000 ש"ח	400,000,000 ש"ח	
ה	סכום הריבית שנצברה משוערכת למועד הדו"ח	9,078,098 ש"ח	957,555 ש"ח	2,105,246 ש"ח	3,353,441 ש"ח	733,333 ש"ח	
ו	השווי ההוגן כפי שנכלל בדוחות הכספיים	3,247,306,872 ש"ח	744,765,385 ש"ח	455,353,568 ש"ח	1,146,380,540 ש"ח	408,760,000 ש"ח	
ז	השווי הבורסאי	3,247,306,872 ש"ח	744,765,385 ש"ח	455,353,568 ש"ח	1,146,380,540 ש"ח	408,760,000 ש"ח	
ח	סוג הריבית	קבועה בשיעור 3.7%	משתנה- מק"מ לשנה בתוספת מרווח בשיעור 1.4%	קבועה בשיעור 5.7%	קבועה בשיעור 3.65%	קבועה בשיעור 2.2%	
ט	מועדי תשלום הקרן	ביום 1 בדצמבר של כל אחת מהשנים 2018-2022	ביום 1 בדצמבר של כל אחת מהשנים 2018-2022	ביום 1 ביוני של כל אחת מהשנים 2015-2017	ביום 1 בדצמבר של כל אחת מן השנים 2022-2025	ביום 1 בדצמבר של כל אחת מן השנים 2022-2025	
י	מועדי תשלום הריבית	ביום 1 ביוני וביום 1 בדצמבר של כל שנה, החל ב- 1.12.2011 עד 1.12.2022	ביום 1 במרץ, 1 ביוני, 1 בספטמבר וביום 1 בדצמבר של כל שנה, החל ב- 1.9.2011 עד 1.12.2022	ביום 1 ביוני וביום 1 בדצמבר של כל שנה החל ב- 1.12.2011 עד 1.6.2017	ביום 1 ביוני וביום 1 בדצמבר של כל שנה החל ב- 1.12.2015 עד 1.12.2025	ביום 1 ביוני וביום 1 בדצמבר של כל שנה החל ב- 1.12.2015 עד 1.12.2025	

5. פרטים הקשורים לסדרת תעודות התחייבות (המשך)

להלן נתונים אודות אגרות החוב של החברה שבמחזור, נכון ליום 31.12.2016 :

אג"ח סדרה 10	אג"ח סדרה 9	אג"ח סדרה 8	אג"ח סדרה 7	אג"ח סדרה 6		
הקרן והריבית צמודות לעליה במדד המחירים לצרכן (מדד בסיס אוגוסט 2015)	לא צמוד	לא צמוד	לא צמוד	הקרן והריבית צמודות לעליה במדד המחירים לצרכן (מדד בסיס מאי 2011)	הצמדה	יא
לא מהותי	מהותי	לא מהותי	מהותי	מהותי	סך התחייבות ביחס לסך התחייבויות חברה	יב
חברת הנאמנות - רזניק פז נבו נאמנויות בע"מ (ראו פרטי נאמן באג"ח סדרה 6 ו-7).	חברת הנאמנות - שטראוס לזר חברה לנאמנות (1992) בע"מ. שם האחראי בחברת הנאמנות - רזניק אורי לזר דואר אלקטרוני ori@slcpa.co.il טלפון-03-6237777 ; פקס-03-5613824 כתובת- רח' יצחק שדה 17 תל-אביב.	חברת הנאמנות - רזניק פז נבו נאמנויות בע"מ שם האחראי בחברת הנאמנות - רזניק יוסי רזניק ועו"ד עדי מעין דואר אלקטרוני yossi@rpn.co.il, adim@rpn.co.il טלפון 03-6389200, פקס 03-6389222 כתובת- רח' יד חרוצים 14, תל אביב.			פרטי נאמן	יג
אגרות החוב (סדרות 6-10) מדורגות בדירוג Aa2.il באופק יציב על ידי מידרוג בע"מ ("מידרוג") ובדרוג ilAA/Stable על ידי סטנדרד אנד פורס מעלות בע"מ ("מעלות"). לדוחות הדיוג העדכניים ולהיסטוריית הדירוגים של אגרות החוב, ראו דיווח מיידי מיום 2.6.2016 (אסמכתא 01-043158-2016), דיווח מיידי משלים מיום 12.7.2016 (אסמכתא 01-080467) ודיווח מיידי מיום 18.4.2016 (אסמכתא 01-050395-2016) (מידרוג) וכן דיווח מיידי מיום 25.4.2016 (אסמכתא 01-055276-2016) ודיווח מיידי מיום 17.4.2016 (אסמכתא 01-050347-2016) (מעלות). דוחות הדירוג מצורפים לדוח הדירקטוריון על דרך ההפניה.					דירוג	יד
החברה עמדה בכל התנאים וההתחייבויות לפי שטרי הנאמנות מסדרות 6-10 ולא התקיימו תנאים המקימים עילה להעמדת תעודות ההתחייבות לפרעון מיידי. לא ניתנו בטוחות להבטחת התשלום למחזיקי תעודות ההתחייבות.					עמידה בתנאי שטרי הנאמנות	טו
החברה התחייבה שלא ליצור שעבודים נוספים על נכסיה אלא אם כן תיצור בעת ובעונה אחת שיעבודים לטובת מחזיקי אגרות החוב והתאגידים הבנקאיים המלווים (שעבוד שלילי) ובכפוף לחריגים שנקבעו כמתואר באזור 12.3.1 בדוחות הכספיים.					שיעבודים	טז

(1) ב- 1.6.2016 נפרעו 443,076,688 ש"ח ע.נ.

6. שונות

למידע בדבר מצבת ההתחייבויות של התאגיד המדווח והחברות המאוחדות בדוחותיו הכספיים ליום 31.12.2016, ראו טופס דיווח שידווח ע"י החברה במגנ"א ביום 30.3.2017.

הננו מודים למנהלי חברות הקבוצה, לעובדיה ולציבור בעלי המניות.

סטלה הנדלר
מנהל כללי

שאול אלוביץ'
יו"ר הדירקטוריון

תאריך החתימה: 29 במרס 2017

פרק ג'

דוחות כספיים מאוחדים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

עמוד	תוכן העניינים
2	דוחות רואי החשבון המבקרים
	הדוחות הכספיים
6	דוחות מאוחדים על המצב הכספי
8	דוחות מאוחדים על רווח והפסד
8	דוחות מאוחדים על הרווח הכולל
9	דוחות מאוחדים על השינויים בהון
10	דוחות מאוחדים על תזרימי המזומנים
	באורים לדוחות הכספיים המאוחדים
11	1 בסיס עריכת הדוחות הכספיים
13	2 עיקרי המדיניות החשבונאית
24	3 מזומנים ושווי מזומנים
24	4 השקעות
25	5 לקוחות וחייבים
26	6 מסים על הכנסה
29	7 זכויות שידור בניכוי זכויות שנוצלו
29	8 רכוש קבוע
31	9 נכסים בלתי מוחשיים
33	10 הוצאות נדחות והשקעות שאינן שוטפות
34	11 חברות מוחזקות
36	12 אגרות חוב, הלוואות ואשראי
40	13 ספקים וזכאים אחרים
41	14 הפרשות
41	15 הטבות לעובדים
45	16 התחייבויות תלויות
47	17 התקשרויות
48	18 בטחונות, שעבדים וערבויות
49	19 הון
50	20 הכנסות
50	21 הוצאות הפעלה וכלליות
50	22 שכר עבודה
51	23 הוצאות (הכנסות) תפעוליות אחרות, נטו
51	24 הוצאות (הכנסות) מימון, נטו
52	25 תשלומים מבוססי מניות
52	26 רווח למניה
53	27 דיווח מגזרי
57	28 עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים
64	29 מכשירים פיננסיים
71	30 תמצית נתונים נבחרים מתוך הדוחות הכספיים של פלאפון תקשורת בע"מ, בזק בינלאומי בע"מ ודי.בי.אס שרותי ליוון (1998) בע"מ
74	31 אירועים מהותיים לאחר מועד הדוחות הכספיים

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

ביקרנו את הדוחות המאוחדים על המצב הכספי המצורפים של "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ (להלן - "החברה") לימים 31 בדצמבר 2016 ו-2015 ואת הדוחות המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

לא ביקרנו את הדוחות הכספיים של חברות בנות שאוחדו אשר נכסיהן הכלולים באיחוד מהווים כ-1% מכלל הנכסים המאוחדים לימים 31 בדצמבר 2016 ו-2015, והכנסותיהן הכלולות באיחוד מהוות כ-1% מכלל ההכנסות המאוחדות לשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2016, 2015 ו-2014. הדוחות הכספיים של אותן חברות בוקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו וחוות דעתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג - 1973. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו ודוחות רואי החשבון האחרים מספקים בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו ועל הדוחות של רואי חשבון אחרים, הדוחות הכספיים המאוחדים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של החברה והחברות המאוחדות שלה לימים 31 בדצמבר 2016 ו-2015 ואת תוצאות פעולותיהן, השינויים בהון ותזרימי המזומנים שלהן לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016 בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) והוראות תקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (ארה"ב) בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה ליום 31 בדצמבר 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית (2013) של ה-The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), והדוח שלנו מיום 29 במרץ 2017 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של החברה.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 16 בדבר תביעות שהוגשו כנגד החברה וחברות הבנות שלה ואשר בשלב זה לא ניתן להעריך או שלא ניתן לחשב את החשיפה בגינן.

סומך חייקין
רואי חשבון

29 במרץ 2017

Auditor's Attestation Report

The Board of Directors and Stockholders

"Bezeq"- The Israel Telecommunication Corporation Ltd.

We have audited "Bezeq"- The Israel Telecommunication Corporation Ltd.'s (hereinafter "The Company") internal control over financial reporting as of December 31, 2016, based on criteria established in *Internal Control – Integrated Framework (2013)* issued by the Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). The Company's management is responsible for maintaining effective internal control over financial reporting and for its assessment of the effectiveness of internal control over financial reporting, included in the accompanying "Management's Annual Report on Internal Control Over Financial Reporting". Our responsibility is to express an opinion on the Company's internal control over financial reporting based on our audit.

We conducted our audit in accordance with the standards of the Public Company Accounting Oversight Board (United States). Those standards require that we plan and perform the audit to obtain reasonable assurance about whether effective internal control over financial reporting was maintained in all material respects. Our audit included obtaining an understanding of internal control over financial reporting, assessing the risk that a material weakness exists, and testing and evaluating the design and operating effectiveness of internal control based on the assessed risk. Our audit also included performing such other procedures as we considered necessary in the circumstances. We believe that our audit provides a reasonable basis for our opinion.

A company's internal control over financial reporting is a process designed to provide reasonable assurance regarding the reliability of financial reporting and the preparation of financial statements for external purposes in accordance with generally accepted accounting principles. A company's internal control over financial reporting includes those policies and procedures that (1) pertain to the maintenance of records that, in reasonable detail, accurately and fairly reflect the transactions and dispositions of the assets of the company; (2) provide reasonable assurance that transactions are recorded as necessary to permit preparation of financial statements in accordance with generally accepted accounting principles, and that receipts and expenditures of the company are being made only in accordance with authorizations of management and directors of the company; and (3) provide reasonable assurance regarding prevention or timely detection of unauthorized acquisition, use, or disposition of the company's assets that could have a material effect on the financial statements.

Because of its inherent limitations, internal control over financial reporting may not prevent or detect misstatements. Also, projections of any evaluation of effectiveness to future periods are subject to the risk that controls may become inadequate because of changes in conditions, or that the degree of compliance with the policies or procedures may deteriorate.

In our opinion, the Company maintained, in all material respects, effective internal control over financial reporting as of December 31, 2016, based on criteria established in *Internal Control – Integrated Framework (2013)* issued by the Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission.

We also have audited, in accordance with generally accepted auditing principles in Israel, the consolidated balance sheets of the Company and its subsidiaries as of December 31, 2016, and 2015, and the related consolidated statements of operations, comprehensive income, changes in stockholders' equity and cash flows for each of the three years in the period ended December 31, 2016, and our report dated March 29, 2017 expressed an unqualified opinion on those consolidated financial statements with an explanatory paragraph referring to Note 16 regarding the claims made against the Company and its subsidiaries for which at this point the exposure cannot be assessed or calculated.

Somekh Chaikin

Certified Public Accountants

Jerusalem, Israel

March 29, 2017

Somekh Chaikin, a partnership registered under the Israeli Partnership Ordinance, is the Israeli member firm of KPMG International, a Swiss cooperative.

תרגום זה ניתן מטעמי נוחות, הנוסח המחייב הינו הנוסח באנגלית המצורף לעיל

דוח רואי החשבון המבקרים

לכבוד דירקטוריון ובעלי המניות של "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ (להלן "החברה") ליום 31 בדצמבר 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית (2013) שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). ההנהלה של החברה אחראית לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכת האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי הכלולה ב"דוח ההנהלה השנתי בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי" המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (ארה"ב). על-פי תקנים אלה נדרש מאתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם התקיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של התכנון ואפקטיביות התפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבונו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לתקני חשבונאות מקובלים. בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי החברה; (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לתקני חשבונאות מקובלים, ושקבלת כספים והוצאת כספים של החברה נעשים רק בהתאם להרשאות ההנהלה והדירקטוריון של החברה; ו- (3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה בלתי מורשים של נכסי החברה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות, או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה. לדעתנו, החברה קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית על דיווח כספי אפקטיבית ליום 31 בדצמבר 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית (2013) שפורסמה על ידי Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות המאוחדים על המצב הכספי של החברה וחברות הבנות שלה לימים 31 בדצמבר 2016 ו-2015 ואת הדוחות המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016, והדוח שלנו, מיום 29 במרס 2017, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים מאוחדים וכן הפניית תשומת לב לאמור בביאור 16 בדבר תביעות שהוגשו כנגד החברה וחברות הבנות שלה ואשר בשלב זה לא ניתן להעריך או שלא ניתן לחשב את החשיפה בגין.

סומך חייקין
רואי חשבון

ירושלים, ישראל
29 במרס 2017

דוחות כספיים מאוחדים ליום 31 בדצמבר 2016

דוחות מאוחדים על המצב הכספי ליום 31 בדצמבר			
2015	2016		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור	נכסים
555	648	3, 2.3	מזומנים ושווי מזומנים
762	586	4, 2.3	השקעות
2,058	2,000	5, 2.3	לקוחות
269	219	5, 2.3	חייבים אחרים
115	106	2.10	מלאי
3,759	3,559		סך הכל נכסים שוטפים
674	644	5, 2.3	לקוחות וחייבים
456	432	7, 2.4	זכויות שידור – בניכוי זכויות שנוצלו
6,894	6,876	8, 2.5	רכוש קבוע
3,332	3,047	9, 2.7	נכסים בלתי-מוחשיים
1,178	1,007	6, 2.16	נכסי מסים נדחים
386	382	10, 2.9	הוצאות נדחות והשקעות שאינן שוטפות
12,920	12,388		סך הכל נכסים שאינם שוטפים
16,679	15,947		סך הכל נכסים

דוחות כספיים מאוחדים ליום 31 בדצמבר 2016

דוחות מאוחדים על המצב הכספי ליום 31 בדצמבר (המשך)

2015	2016		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור	
1,913	1,825	12, 2.3	אגרות חוב, הלוואות ואשראי
1,657	1,610	13	ספקים וזכאים
624	104		התחייבויות מסים שוטפים
378	315	15, 2.12	הטבות לעובדים
233	32	11.2	התחייבות ליורקום די.בי.אס בע"מ, צד קשור
100	80	14, 2.13	הפרשות
4,905	3,966		סך הכל התחייבויות שוטפות
8,800	9,128	12, 2.3	הלוואות ואגרות חוב
240	258	15, 2.12	הטבות לעובדים
226	244		נגזרים והתחייבויות אחרות
51	101	6, 2.16	התחייבויות מסים נדחים
46	47	14, 2.13	הפרשות
9,363	9,778		סך הכל התחייבויות שאינן שוטפות
14,268	13,744		סך הכל התחייבויות
2,411	2,203	19	סך הכל הון

16,679	15,947	סך הכל התחייבויות והון
--------	--------	-------------------------------

אלון רווח
סמנכ"ל כספים חברה ומנהל כספים
ראשי קבוצה

סטלה הנדלר
מנהל כללי

שאול אלוניץ
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 29 במרס 2017

הבאורים המצורפים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות כספיים מאוחדים ליום 31 בדצמבר 2016

דוחות מאוחדים על רווח והפסד לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור
9,055	9,985	10,084	20,2.14
הכנסות			
הוצאות הפעילות			
3,366	3,869	4,012	21
1,768	1,957	2,012	22
1,281	1,684	1,739	10,9,8,2.5,2.7
(586)	(95)	-	23
5,829	7,415	7,763	
3,226	2,570	2,321	
רווח תפעולי			
הוצאות מימון			
486	376	508	24,2.15
(356)	(113)	(61)	
130	263	447	
3,096	2,307	1,874	
רווח לאחר הוצאות מימון, נטו			
(170)	12	(5)	11.2
2,926	2,319	1,869	
רווח לפני מסים על הכנסה			
815	598	625	6,2.16
2,111	1,721	1,244	
רווח לשנה המיוחס לבעלים של החברה			
רווח למניה (בש"ח)			
0.77	0.63	0.45	26
רווח בסיסי למניה			
0.77	0.62	0.45	
רווח מדולל למניה			
דוחות מאוחדים על הרווח הכולל לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
2,111	1,721	1,244	רווח לשנה
(36)	7	(15)	פריטי רווח (הפסד) כולל אחר (נטו ממס)
2,075	1,728	1,229	סך הכל רווח כולל לשנה מיוחס לבעלים של החברה

הבאורים המצורפים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות כספיים מאוחדים ליום 31 בדצמבר 2016

דוחות מאוחדים על השינויים בהון לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הון בגין כתבי אופציה לעובדים	קרן הון בגין פעילות בין תאגיד לבעל שליטה	קרנות אחרות	יתרת גרעון	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
מיוחס לבעלים של החברה						
יתרה ליום 1 בינואר 2014	3,842	143	242	390	(67)	2,423
רווח לשנת 2014	-	-	-	-	-	2,111
רווח (הפסד) כולל אחר לשנה, נטו ממס	-	-	-	-	(38)	(36)
סך הכל רווח כולל לשנת 2014	-	-	-	-	(38)	2,075
עסקאות עם בעלים שנוקפו ישירות להון						
דיבידנד לבעלי המניות בחברה (באור 19.2)	-	-	-	-	-	(2,069)
תשלומים מברסי מניות	-	-	(1)	-	-	(1)
מימוש אופציות למניות	13	110	(110)	-	-	13
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014	3,855	253	131	390	(105)	2,441
רווח לשנת 2015	-	-	-	-	-	1,721
רווח (הפסד) כולל אחר לשנה, נטו ממס	-	-	-	-	7	7
סך הכל רווח כולל לשנת 2015	-	-	-	-	7	1,728
עסקאות עם בעלים שנוקפו ישירות להון						
דיבידנד לבעלי המניות בחברה (באור 19.2)	-	-	-	-	-	(1,777)
מימוש אופציות למניות	19	115	(115)	-	-	19
יתרה ליום 31 בדצמבר 2015	3,874	368	16	390	(98)	2,411
רווח לשנת 2016	-	-	-	-	-	1,244
רווח (הפסד) כולל אחר לשנה, נטו ממס	-	-	-	-	10	(15)
סך הכל רווח כולל לשנת 2016	-	-	-	-	10	1,229
עסקאות עם בעלים שנוקפו ישירות להון						
דיבידנד לבעלי המניות בחברה (באור 19.2)	-	-	-	-	-	(1,441)
מימוש אופציות למניות (באור 25)	4	16	(16)	-	-	4
יתרה ליום 31 בדצמבר 2016	3,878	384	-	390	(88)	2,203

הבאורים המצורפים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות כספיים מאוחדים ליום 31 בדצמבר 2016

דוחות מאוחדים על תזרימי המזומנים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת			
2,111	1,721	1,244	רווח לשנה
התאמות:			
1,281	1,684	1,739	פחת והפחתות 8,9,10
			חלק בהפסדי (ברווחי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת
170	(12)	5	השווי המאזני 11.2
229	307	474	הוצאות מימון, נטו
(175)	(234)	(107)	רווח הון, נטו 23
815	598	625	הוצאות מסים על הכנסה 6
-	(12)	-	רווח מעליה לשליטה בדי.בי.אס
(582)	-	-	רווח ממכירת מניות קורל תל בע"מ
549	322	106	שינוי בלקוחות וחייבים אחרים 5
28	(20)	(20)	שינוי במלאי
(39)	(271)	(24)	שינוי בספקים וזכאים אחרים 13
(63)	18	(19)	שינוי בהפרשות 14
3	110	(65)	שינוי בהטבות לעובדים 15
(4)	(9)	23	שינוי בהתחייבויות אחרות
(527)	(462)	(455)	מס הכנסה ששולם, נטו
3,796	3,740	3,526	מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת
תזרימי מזומנים לפעילות השקעה			
(1,081)	(1,324)	(1,193)	רכישת רכוש קבוע 8
(194)	(311)	(223)	השקעה בנכסים בלתי מוחשיים ובהוצאות נדחות 9,10
-	-	(461)	תשלום מס בגין הלוואות בעלים 6.6.1
(2,720)	(1,785)	(917)	רכישת נכסים פיננסיים מוחזקים למכירה ואחרים
1,635	3,260	1,088	תמורה ממכירת נכסים פיננסיים מוחזקים למסחר ואחרים
230	151	138	תמורה ממכירת רכוש קבוע
(12)	(7)	1	שונים
-	299	-	מזומנים בחברה שאוחדה לראשונה
596	-	-	תמורה נטו בגין מכירת מניות קורל תל בע"מ
(1,546)	283	(1,567)	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה
תזרימי מזומנים לפעילות מימון			
1,446	1,010	2,161	הנפקת אגרות חוב וקבלת הלוואות 12
(1,149)	(2,192)	(1,841)	פרעון אגרות חוב והלוואות 12
(2,069)	(1,777)	(1,441)	דיבידנד ששולם 19.2
(431)	(494)	(458)	ריבית ששולמה
-	(680)	(256)	תשלום ליורקום די.בי.אס בגין רכישת מניות והלוואות די.בי.אס 11.2
3	5	(31)	שונים
(2,200)	(4,128)	(1,866)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון
50	(105)	93	עליה (ירידה) נטו במזומנים ושווי מזומנים
610	660	555	מזומנים ושווי מזומנים ליום 1 בינואר
660	555	648	מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

הבאורים המצורפים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

1. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

1.1. הישות המדווחת

"בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ (להלן - "החברה") הינה חברה רשומה בישראל ומניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל-אביב. הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה ליום 31.12.2016, כוללים את אלה של החברה ושל חברות הבנות שלה (להלן יחד – "הקבוצה") וכן את זכויות הקבוצה בחברות כלולות. הקבוצה הינה ספק מרכזי של שרותי תקשורת במדינת ישראל (ראו גם באור 27 - דיווח מגזרי).

1.2. הגדרות

בדוחות כספיים אלה -

החברה - "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ.
הקבוצה - "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ והחברות המאוחדות שלה כדלהלן:
חברות מאוחדות - חברות שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות החברה כמפורט בבאור 11.1.
חברות כלולות - חברות, שהשקעת הקבוצה בהן כלולה, במישרין או בעקיפין, בדוחות הכספיים על בסיס השווי המאזני.
חברות מוחזקות - חברות מאוחדות או חברות כלולות.
צד קשור - כמשמעותו בתקן חשבונאות בינלאומי 24 בדבר צדדים קשורים.
בעלי עניין - כמשמעותם בפסקה (1) להגדרת "בעל עניין" בתאגיד בסעיף 1 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968.

1.3. הצהרה על עמידה בתקני דיווח כספי בינלאומיים

הדוחות הכספיים המאוחדים הוכנו על ידי הקבוצה בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן: "IFRS") ובהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע - 2010.
 הדוחות הכספיים המאוחדים אושרו על ידי הדירקטוריון ביום 29.3.2017

1.4. מטבע הפעילות ומטבע ההצהרה

הדוחות הכספיים המאוחדים מוצגים בשקל חדש, שהינו מטבע הפעילות של הקבוצה ומעוגלים למיליון הקרוב. השקל הינו המטבע המייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת הקבוצה.

1.5. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים המאוחדים נערכו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הפריטים הבאים:

- * מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים, הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד
- * מלאי הנמדד כנמוך מבין עלות או שווי מימוש נטו
- * השקעות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
- * נכסי והתחייבויות מסים נדחים
- * הפרשות
- * נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים
- * התחייבויות לתשלום תמורה מותנית בגין צירוף עסקים

למידע נוסף בדבר אופן המדידה של נכסים והתחייבויות אלו, ראה באור 2 בדבר עיקרי המדיניות החשבונאית.

1.6. תקופת המחזור התפעולי

המחזור התפעולי של הקבוצה אינו עולה על שנה. לפיכך, הרכוש השוטף וההתחייבויות השוטפות כוללים פריטים המיועדים והצפויים להתממש תוך שנה ממועד הדוחות הכספיים.

1.7. מתכונת ניתוח הוצאות שהוכרו בדוח רווח והפסד

עלויות והוצאות בדוח רווח והפסד מוצגות ומנותחות לפי שיטת סיווג המבוססת על מהות ההוצאות. הסיווג כאמור מתאים להבנת עסקיה של הקבוצה, העוסקת במגוון רחב של שירותים הניתנים באמצעות תשתית משותפת. כלל העלויות וההוצאות משמשות למתן השירותים.

1.8. שימוש באומדנים ובשיקול דעת

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם ל-IFRS, נדרשת הנהלת הקבוצה להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל סכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

האומדנים וההנחות נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה עודכנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

להלן מידע בדבר אומדנים ושיקולי דעת משמעותיים, אשר לשינוי בהערכות ובהנחות לגביהם קיים פוטנציאל של השפעה מהותית על הדוחות הכספיים :

נושא	הנחות עיקריות	השלכות אפשריות	הפניה
אורך חיים רכוש קבוע, נכסים בלתי מוחשיים וזכויות שידור	הנחות בדבר אורך החיים השימושי של קבוצות רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים	שינוי בערך רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים ובהוצאות פחת והפחתות	באור 7, 8 ו-9
מדידת הסכומים ברי ההשבה של יחידות מניבות מזומנים אשר כוללות מוניטין	הנחת תזרימי המזומנים הצפויים מהיחידות מניבות מזומנים	הכרה בהפסד מירידת ערך	באור 9
מיסים נדחים	הנחה לגבי צפי למימוש הטבת המס בעתיד, לרבות הנחות בקשר לניצול הפסדים מועברים שנצברו בחברת די.בי.אס	הכרה או ביטול של נכס מס נדחה לרווח והפסד	באור 6
עמדות מס לא וודאיות	מידת אי הודאות לעניין קבלת עמדות המס של הקבוצה (uncertain tax positions) והסיכון כי הוצאות המס והריבית יהיו גבוהות או נמוכות מההוצאות הכלולות בדוחות. זאת, בהתבסס על ניתוח של מספר גורמים, לרבות פרשנויות של חוקי המס וניסיון העבר של הקבוצה	הכרה או ביטול בהוצאות מסים על הכנסה	באור 6
מדידת שווי הוגן של תמורה מותנית	הנחות בדבר תוחלת של תזרים המזומנים החזוי	שינוי בערך התחייבות לתמורה מותנית בגין צירוף העסקים	באור 11.2 ובאור 29
הפרשות והתחייבויות תלויות	הערכת סיכוי התביעות נגד חברות הקבוצה ומדידת ההתחייבויות הפוטנציאליות המתייחסות לתביעות	ביטול או יצירת הפרשה בגין תביעה והכרה בהכנסות/הוצאות בהתאמה	באור 14 ובאור 16
הטבות עובד לאחר סיום העסקה	הנחות אקטואריות כגון שיעור היוון, שיעור עלית שכר עתידית ושיעור עזיבות	גידול או קיטון במחויבות בגין תכנית הטבה מוגדרת לאחר סיום העסקה	באור 15

1.9 קביעת שווי הוגן

לצורך הכנת הדוחות הכספיים, נדרשת הקבוצה לקבוע את השווי ההוגן של נכסים והתחייבויות מסוימים. מידע נוסף לגבי ההנחות ששימשו בקביעת ערכי השווי ההוגן ניתן בבאור 29.7 בדבר שווי הוגן.

2. עיקרי המדיניות החשבונאית

כללי המדיניות החשבונאית המפורטים להלן יושמו בעקביות לכל התקופות המוצגות בדוחות מאוחדים אלה על ידי ישויות הקבוצה.

בבאור זה, במקומות שהקבוצה בחרה בחלופות חשבונאיות, שהותרו בתקני חשבונאות ו/או במדיניות חשבונאית בנושא שבו לא קיימת הוראה מפורשת בתקני חשבונאות, הגילוי האמור מוצג **בהדגש**. אין בסימן ההדגשה האמור כדי לייחס חשיבות יתר בהשוואה ליתר המדיניות החשבונאית שלא הודגשה.

2.1 איחוד הדוחות הכספיים

2.1.1 צירופי עסקים

הקבוצה יישמה לגבי צירופי העסקים את שיטת הרכישה (Acquisition method). מועד הרכישה הינו המועד בו הרכשת השיגה שליטה על הנרכשת.

הקבוצה מכירה במוניטין למועד הרכישה לפי השווי ההוגן של התמורה שהועברה והשווי ההוגן למועד הרכישה של זכות הונית בנרכשת שהוחזקה קודם לכן על ידי הקבוצה, בניכוי הסכום נטו שיוחס ברכישה לנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו ולהתחייבויות שניטלו.

התמורה שהועברה כוללת את השווי ההוגן של הנכסים שהועברו לבעלים הקודמים של הנרכשת והתחייבויות שהתהוו לרוכש מול הבעלים הקודמים של הנרכשת, לרבות מחויבות לרכישת מכשירים הוניים של הנרכשת. כמו כן, התמורה שהועברה כוללת את השווי ההוגן של תמורה מותנית. לאחר מועד הרכישה, הקבוצה מכירה בשינויים בשווי ההוגן של תמורה מותנית המסווגת כהתחייבות פיננסית בדוח רווח והפסד במסגרת **סעיף הוצאות מימון**.

בצירוף העסקים שהושג בשלבים, ההפרש בין השווי ההוגן למועד הרכישה של הזכויות ההוניות בנרכשת שהוחזקו קודם לכן על ידי הקבוצה לבין הערך הפנקסני לאותו מועד, נזקף לדוח רווח והפסד במסגרת סעיף הכנסות או הוצאות אחרות.

עלויות הקשורות לרכישה שהתהוו לקבוצה בגין צירוף עסקים, כגון: עמלות ייעוץ, עמלות משפטיות, הערכת שווי ועמלות אחרות בגין שירותים מקצועיים או שירותי ייעוץ, הוכרו כהוצאות בתקופה שבה השירותים מתקבלים.

2.1.2 חברות בנות

חברות בנות הינן ישויות הנשלטות על ידי החברה. הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום אובדן השליטה.

שליטה מתקיימת כאשר הקבוצה חשופה, או בעלת זכויות, לתשואות משתנות ממעורבותה בנרכשת ויש לה את היכולת להשפיע על תשואות אלה באמצעות כוח ההשפעה שלה בנרכשת. בבחינת שליטה נלקחות בחשבון זכויות ממשיות המוחזקות על ידי הקבוצה ועל ידי אחרים.

2.1.3 עסקאות שבוטלו באיחוד

יתרות הדדיות בקבוצה והכנסות והוצאות, הנובעות מעסקאות בין חברתיות, בוטלו במסגרת הדוחות המאוחדים.

2.2. עסקאות במטבע חוץ

עסקאות במטבע חוץ מתורגמות למטבע הפעילות של הקבוצה לפי שער החליפין שבתוקף בתאריכי העסקאות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ במועד הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף באותו מועד.

2.3. מכשירים פיננסיים

2.3.1.

נכסים פיננסיים שאינם נגזרים

נכסים פיננסיים שאינם נגזרים כוללים בעיקר השקעות בפקדונות, לקוחות וחייבים אחרים ומזומנים ושווי מזומנים.

הקבוצה מכירה לראשונה בנכסים פיננסיים במועד בו הקבוצה הופכת לצד להוראות החוזיות של המכשיר, משמע המועד בו הקבוצה התחייבה לקנות או למכור את הנכס.

נכסים פיננסיים נגרעים כאשר הזכויות החוזיות של הקבוצה לתזרימי המזומנים הנובעים מהנכס הפיננסי פוקעות, או כאשר הקבוצה מעבירה את הזכויות לקבל את תזרימי המזומנים הנובעים מהנכס הפיננסי בעסקה בה כל הסיכונים וההטבות מהבעלות על הנכס הפיננסי עוברים למעשה.

מכירות נכסים פיננסיים הנעשות בדרך הרגילה (regular way sale), מוכרות במועד קשירת העסקה (trade date), משמע, במועד בו התחייבה הקבוצה למכור את הנכס.

2.3.2.

סיווג נכסים פיננסיים והטיפול החשבונאי בכל קבוצה

הקבוצה מסווגת נכסים פיננסיים כדלהלן:

מזומנים ושווי מזומנים

מזומנים כוללים יתרות מזומנים הניתנים לשימוש מיידי ופקדונות לפי דרישה. שווי המזומנים כוללים השקעות לזמן קצר (כאשר משך הזמן ממועד ההפקדה המקורי ועד למועד הפדיון הינו עד 3 חודשים), ברמת נזילות גבוהה אשר ניתנת להמרה בנקל לסכומים ידועים של מזומנים ואשר חשופות לסיכון בלתי משמעותי של שינויים בשווי.

השקעות המוצגות לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד

נכס פיננסי מסווג כנמדד לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד (בעיקר השקעת הקבוצה בתעודות סל ותעודות פקדון), אם הוא מסווג כמוחזק למסחר או אם יועד ככזה בעת ההכרה לראשונה. נכסים פיננסיים אלה נמדדים בשווי הוגן והשינויים בהם נזקפים לרווח והפסד.

הלוואות וחייבים

הלוואות וחייבים הינם נכסים פיננסיים בעלי תשלומים קבועים או הניתנים לקביעה שאינם נסחרים בשוק פעיל. נכסים אלו מוכרים לראשונה בשווי הוגן בתוספת עלויות עסקה הניתנות לייחוס. לאחר ההכרה לראשונה, הלוואות וחייבים נמדדים בעלות מופחתת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית, בניכוי הפסדים לירידת ערך.

2.3.3.

התחייבויות פיננסיות שאינן נגזרים

התחייבויות פיננסיות שאינן נגזרים כוללות: אגרות חוב שהונפקו על ידי הקבוצה, הלוואות ואשראי מתאגידים בנקאיים ומנותני אשראי אחרים, ספקים וזכאים אחרים.

הקבוצה מכירה לראשונה במכשירי חוב שהונפקו במועד היווצרותם. התחייבויות פיננסיות מוכרות לראשונה בשווי הוגן בניכוי כל עלויות העסקה הניתנות לייחוס. לאחר ההכרה לראשונה, התחייבויות פיננסיות נמדדות בעלות מופחתת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית.

התחייבויות פיננסיות נגרעות כאשר מחויבות הקבוצה, כמפורט בהסכם, פוקעת או כאשר היא סולקה או בוטלה.

2.3.4. נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן

ערכם של נכסים והתחייבויות פיננסיים צמודי מדד, שאינם נמדדים לפי שווי הוגן, משוערך בכל תקופה בהתאם לשעור עליית/ירידת המדד בפועל.

2.3.5. קיזוז מכשירים פיננסיים

נכס פיננסי והתחייבות פיננסית מקוזזים והסכומים מוצגים בנטו בדוח על המצב הכספי כאשר לקבוצה קיימת באופן מיידי (currently) זכות משפטית ניתנת לאכיפה לקזז את הסכומים שהוכרו וכן כוונה לסלק את הנכס וההתחייבות על בסיס נטו או לממש את הנכס ולסלק את ההתחייבות בו-זמנית.

2.3.6. א. חשבונאות גידור

הקבוצה מחזיקה במכשירים פיננסיים נגזרים לצרכי גידור תזרים מזומנים בגין סיכונים שינויים עתידיים במדד המחירים לצרכן.

עסקאות אקדמה נמדדות בשווי הוגן. שינויים בשווי ההוגן של נגזרים המשמשים לגידור תזרימי מזומנים, בגין החלק המגדר האפקטיבי, נזקפים דרך רווח כולל אחר לקרן גידור במסגרת ההון. בגין החלק שאינו אפקטיבי, נזקפים השינויים בשווי ההוגן לרווח והפסד. הסכום שנצבר בקרן גידור מסווג מחדש לדוח רווח והפסד בתקופה בה תזרימי המזומנים משפיעים על דוח רווח והפסד ומוצג באותו הסעיף בדוח רווח והפסד בו נמצא הפריט המגודר.

ב. גידור כלכלי

בנוסף הקבוצה מחזיקה במכשירים פיננסיים נגזרים לצרכי גידור תזרים מזומנים בגין סיכונים מטבע חוץ. חשבונאות גידור אינה מיושמת לגבי מכשירים אלה. מכשירים נגזרים כאמור מוכרים לפי שווי הוגן; השינויים בשווי ההוגן נזקפים באופן מיידי לדוח רווח והפסד.

2.4. זכויות שידור

זכויות השידור מוצגות לפי העלות, בניכוי זכויות שנוצלו.

עלויות של זכויות שידור קנויות לשידור תכנים כוללות את הסכומים המשולמים לספקי הזכויות בתוספת עלויות ישירות שהוצאו לצורכי התאמת הזכויות לשידור. זכויות השידור מופחתות על בסיס השידורים בפועל מתוך סך השידורים הצפויים להתבצע בהתאם לאומדן ההנהלה או המותרים על פי ההסכם (כאשר החלק שלא הופחת עד לתום תקופת ההסכם מופחת במלואו עם סיומה) או בקו ישר בהתאם לתקופת הסכם הזכויות או אורך החיים הכלכלי הקצר מבין השניים. השינוי נטו בזכויות השידור מוצג כהתאמות לרווח כחלק מהפעילות השוטפת במסגרת הדוח על תזרימי המזומנים.

2.5. רכוש קבוע

2.5.1. הכרה ומדידה

הקבוצה בחרה למדוד את פריטי רכוש קבוע לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך.

עלות כוללת עלויות הניתנות לייחוס במישרין לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים, שכר עבודה ישיר ועלויות מימון, כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה, וכן אומדן עלויות פירוק ופינוי הפריטים ושיקום האתר בו ממוקם הפריט במקרים בהם לקבוצה מחויבות לפנות ולשקם את האתר. עלות תוכנה שנרכשה, המהווה חלק בלתי נפרד מתפעול הציוד המתייחס, מוכרת כחלק מעלות ציוד זה.

חלקי חילוף, ציוד עזר וציוד גיבוי מסווגים כרכוש קבוע כאשר הם עומדים בהגדרת רכוש קבוע בהתאם ל- IAS 16, אחרת הם מסווגים כמלאי.

כאשר לחלקי רכוש קבוע משמעותיים יש אורך חיים שונה, הם מטופלים כפריטים נפרדים (רכיבים משמעותיים) של הרכוש הקבוע.

רווח או הפסד מגריעת פריט רכוש קבוע נקבעים על ידי השוואת התמורה מגריעת הנכס לערכו בספרים. **רווח או הפסד ממכירת רכוש קבוע נכלל בסעיף הכנסות תפעוליות אחרות בדוח רווח והפסד.**

2.5.2 עלויות עוקבות

עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע מוכרת כחלק מהערך בספרים של אותו פריט אם צפוי כי התועלת הכלכלית העתידית הגלומה בחלק החדש תזרום אל הקבוצה ואם עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. עלויות תחזוקה שוטפות של פריט רכוש קבוע נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

2.5.3 פחת

פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריט הרכוש הקבוע, מאחר ושיטה זו משקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר. נכסים חכורים בחכירה מימונית מופחתים על פני התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה ותקופת השימוש בנכסים. נכס מופחת כאשר הוא זמין לשימוש, דהיינו, כאשר הוא הגיע למיקום ולמצב הדרושים על מנת שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

שיפורים במבנים שכורים מופחתים על פני התקופה הקצרה מבין תקופת השכירות, הכוללת את תקופת האופציות להארכה שבידי הקבוצה שבכוונתה לממשן ותקופת השימוש בשיפורים במושכר.

אומדן אורך החיים השימושיים לתקופה השוטפת ולתקופת ההשוואה הינו כדלקמן:

שנה	
4-12	ציוד רשת קווית ובינלאומית (מיתוג, תמסורת וכח)
12-33	רשת קווית
3-15	ציוד ותשתית טלוויזיה רב-ערוצית
4-6	ציוד מנויים והתקנות
6-7	כלי רכב
5-14	ציוד משרדי וכללי
3-7	ציוד אלקטרוני, מחשבים ומערכות תקשורת פנימיים
4-15	רשת סלולרית
עד 31 בדצמבר 2030	ציוד רדיו פאסיבי באתרי הרשת הסלולרית
25	מבנים
4-25	כבל תת-ימי

האומדנים בדבר שיטת הפחת, אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש לפחות בכל שנת דיווח ומותאמים בעת הצורך.

2.6 נכסים בלתי מוחשיים

2.6.1 מוניטין

מוניטין שנוצר כתוצאה מרכישה של חברות בנות, נכלל במסגרת סעיף נכסים בלתי מוחשיים. לאחר ההכרה לראשונה, מוניטין נמדד לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו. מוניטין נבחן לפחות אחת לשנה לצורך בדיקת ירידת ערך.

2.6.2 עלויות פיתוח תוכנה

עלויות פיתוח תוכנה מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק אם: אפשר למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח; התוכנה ישימה מבחינה טכנית ומסחרית; צפויה

הטבה כלכלית עתידית מהפיתוח, ולקבוצה כוונה ומקורות מספיקים להשלים את הפיתוח ולהשתמש בתוכנה. העלויות שהוכרו כנכס בלתי מוחשי כוללות את עלות החומרים, שכר עבודה ישיר והוצאות תקורה שניתן ליחסן ישירות להכנת הנכס לשימושו המיועד. עלויות פיתוח אחרות נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

עלויות פיתוח שהוונו נמדדות לפי עלות בניכוי הפחתות והפסדים מירידת ערך שנצברו.

2.6.3. תוכנות

תוכנות המהוות חלק אינטגרלי מהחומרה, אשר אינה יכולה לפעול ללא התוכנות המותקנות עליה, מסווגות כרכוש קבוע. לעומת זאת, רשיונות לתוכנות העומדות בפני עצמן ומוסיפות פונקציונליות נוספות לחומרה, מסווגים כנכסים בלתי מוחשיים.

2.6.4. זכויות לתדריס

זכויות בתדריס מתייחסות לתדריס שהוקצו לפלאפון לקיום פעילות סלולארית, בעקבות זכייתה במכרזים ייעודיים שערך משרד התקשורת. הפחת בגין הנכס נזקף לרווח והפסד לפי שיטת "הקו הישר" על פני תקופת הקצאת התדריס, שתחילתה במועד השימוש בהם. תדרי הדור הרביעי (LTE) מופחתים על פני תקופה של 10 שנים. תדרי דור 3.5 (UMTS/HSPA) מופחתים על פני תקופה של 13 שנים ושבעה חודשים.

2.6.5. נכסים בלתי מוחשיים אחרים

נכסים בלתי מוחשיים אחרים שנרכשו על ידי הקבוצה, בעלי אורך חיים מוגדר, נמדדים לפי עלות בניכוי הפחתות והפסדים מירידת ערך שנצברו.

2.6.6. עלויות עוקבות

עלויות עוקבות מוכרות כנכס בלתי מוחשי אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבה הכלכלית העתידית הגלומה בנכס בגינו הן הוצאו. יתר העלויות, לרבות הקשורות למוניטין או מותגים שפותחו באופן עצמי, נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

2.6.7. הפחתה

הפחתה של נכסים בלתי מוחשיים נזקפת לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, (למעט האמור להלן בעניין הפחתת קשרי לקוחות), על פני אומדן אורך החיים השימושיים בנכסים הבלתי מוחשיים מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש. מוניטין אינו מופחת באופן שיטתי, אלא נבחן לפחות אחת לשנה לצורך בדיקת ירידת ערך.

אומדן אורך החיים השימושיים לתקופה הנוכחית ולתקופת ההשוואה הינו :

סוג רכוש	תקופת ההפחתה
זכויות שימוש בתדריס	על פני תקופת הרשיון בין 10 ל- 14 שנים מתחילת מועד השימוש בתדריס
תוכנות מחשב ורשיונות לשימוש בתוכנות	3-10 שנים בהתאם לתקופת הרשיון או על פני אומדן משך שימוש בתוכנה
קשרי לקוחות שנרכשו בצירוף עסקים	5-7 שנים בהתאם לאומדן תוואי הנטישה של לקוחות קיימים
מותג אשר נרכש בצירוף עסקים	12
זכויות אחרות	2-3 שנים בהתאם לאורך החיים השימושיים

האומדנים בדבר שיטת הפחת ואורך החיים השימושי נבחנים מחדש לפחות בכל שנת דיווח ומותאמים בעת הצורך.

2.7. נכסים חכורים

חכירות, לרבות חכירות של קרקעות ממנהל מקרקעי ישראל, בהן נושאת הקבוצה במרבית הסיכונים והתשואות מהנכס, מסווגות כחכירות מימוניות. בעת ההכרה לראשונה נמדדים הנכסים החכורים בסכום השווה לנמוך מבין השווי ההוגן, והערך הנוכחי של דמי החכירה

המינימליים העתידיים. **לאחר ההכרה לראשונה, הנכסים נמדדים לפי עלות בניכוי הפחתות והפסדים מירידת ערך שנצברו.**

יתר החכירות מסווגות כחכירות תפעוליות, כאשר הנכסים החכורים אינם מוכרים בדוח על המצב הכספי של הקבוצה. תשלומים במסגרת חכירה תפעולית, נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה.

בתחילת ההסדר או בעת בחינתו מחדש, הקבוצה קובעת אם הסדר הוא חכירה או אם הוא מכיל חכירה. הסדר הוא חכירה או מכיל חכירה אם מתקיימים שני התנאים הבאים:

א. קיום ההסדר תלוי בשימוש בנכס או בנכסים ספציפיים; וכן

ב. ההסדר מכיל זכות לשימוש בנכס.

במידה ובהתאם לתנאים האמורים נקבע כי ההסכם אינו מכיל חכירה, ההסכם מטופל כהסכם שירות והתשלומים בגין השירות נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, בהתאם לתקופת השירות.

2.8. זכויות שימוש בקיבולות

עסקאות לרכישת זכות שימוש בלתי הדירה ("IRU" Indefeasible right of use) בקיבולות כבלים תת ימיים טופלו כעסקאות קבלת שירות. סכום ההוצאה ששולמה מראש מופחתת בקו ישר בהתאם לתקופה הנקובה בהסכם ולא יותר מאומדן אורך החיים השימושיים הצפוי של אותן קיבולות.

קיבולות אשר ניתן לזהותן ומשמשות באופן בלעדי את הקבוצה, עונות על הגדרת חכירה מימונית והוצגו בסעיף רכוש קבוע. הנכס מופחת בקו ישר בהתאם לתקופה הנקובה בהסכם ולא יותר מאומדן אורך החיים השימושיים הצפוי של אותן קיבולות.

2.9. מלאי

עלות המלאי כוללת את העלויות לרכישת המלאי ולהבאתו למקומו ולמצבו הקיימים. מלאי נמדד כנמוך מבין העלות וערך המימוש נטו. **הקבוצה בחרה לקבוע את עלות המלאי לפי שיטת ממוצע משוקלל נע.**

מלאי כולל ציוד קצה ואביזרים נלווים המיועדים למכירה ושרות וכן חלקי חילוף המשמשים לצורך תיקונים במסגרת שירות התיקונים המסופק ללקוחות.

מלאי ציוד קצה, אביזרים וחלקי חילוף אשר צריכתם איטית מוצגים בניכוי הפרשה לירידת ערך.

2.10. ירידת ערך

2.10.1. נכסים פיננסיים שאינם נגזרים

הקבוצה בוחנת ירידת ערך לנכס פיננסי כאשר קיימת ראייה אובייקטיבית לכך שאירוע אחד או יותר השפיעו באופן שלילי על אומדן תזרימי המזומנים העתידיים של הנכס.

בחינת הצורך בירידת ערך, עבור נכסים פיננסיים בסכומים מהותיים, נעשית על בסיס כל נכס בנפרד. עבור יתר הנכסים הפיננסיים נבחן הצורך בירידת ערך באופן קולקטיבי, לפי קבוצות בעלות מאפייני סיכוני אשראי דומים, בהתחשב גם בניסיון העבר. כמו כן, הדוחות הכספיים כוללים הפרשות ספציפיות והפרשות קבוצתיות לחובות מסופקים המשקפות בצורה נאותה, לפי הערכת ההנהלה, את ההפסד הגלום בחובות, שגבייתם מוטלת בספק.

2.10.2. נכסים שאינם פיננסיים

עיתוי בחינת ירידת ערך

הערך בספרים של הנכסים הלא פיננסיים של הקבוצה, שאינם מלאי ונכסי מס נדחים, נבדק בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים המצביעים על

ירידת ערך. באם קיימים סימנים, כאמור, מחושב אומדן סכום בר ההשבה של הנכס.

הקבוצה מבצעת אחת לשנה בתאריך קבוע, הערכה של הסכום בר ההשבה של המוניטין, או באופן תכוף יותר, אם קיימים סימנים לירידת ערך.

מידת סכום בר השבה

הסכום בר ההשבה של נכס או של יחידה מניבת מזומנים הינו הגבוה מבין שווי השימוש והשווי ההוגן בניכוי עלויות מכירה. בקביעת שווי השימוש, מהוונת הקבוצה את תזרימי המזומנים העתידיים החזויים לפי שיעור ההיוון, המשקף את הערכות השוק לגבי ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים המתייחסים לנכס או ליחידה מניבת מזומנים. (אשר בגינם לא הותאמו תזרימי המזומנים העתידיים).

קביעת יחידות מניבות מזומנים

למטרת בחינת ירידת ערך, הנכסים מקובצים יחד לקבוצת הנכסים הקטנה ביותר אשר מניבה תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, אשר הינם בלתי תלויים בעיקרם בנכסים ובקבוצות אחרות ("יחידה מניבת מזומנים").

הקצאת מוניטין ליחידות מניבות מזומנים

למטרת בחינת ירידת ערך של מוניטין, יחידות מניבות מזומנים אליהן הוקצה מוניטין מקובצות כך שהרמה בה נבחנת ירידת הערך משקפת את הרמה הנמוכה ביותר בה המוניטין נתון למעקב למטרת דיווח פנימי אך בכל מקרה אינה גדולה ממגזר פעילות. מוניטין שנרכש במסגרת צירופי עסקים מוקצה למטרת בחינת ירידת ערך ליחידות מניבות מזומנים אשר צפויות להניב הטבות מהסינרגיה של הצרוף.

2.11. הטבות לעובדים

2.11.1. הטבות לאחר סיום העסקה

בקבוצה קיימות מספר תכניות הטבה לאחר סיום העסקה. התכניות ממומנות בדרך כלל על ידי הפקדות לחברות ביטוח והן מסווגות כתכניות הפקדה מוגדרת וכן כתכניות הטבה מוגדרת.

א. תוכניות להפקדה מוגדרת

תכנית להפקדה מוגדרת הינה תוכנית לאחר סיום העסקה שלפיה הקבוצה משלמת תשלומים קבועים לישות נפרדת מבלי שתהיה לה מחויבות משפטית או משתמעת לשלם תשלומים נוספים.

מחויבויות הקבוצה להפקיד בתכנית הפקדה מוגדרת, נזקפות כהוצאה לרווח והפסד בתקופות שבמהלכן סיפקו העובדים את השירותים.

ב. תוכניות להטבה מוגדרת

מחויבות נטו של הקבוצה, המתייחסת לתכנית הטבה מוגדרת בגין הטבות לאחר סיום העסקה, מחושבת לגבי כל תכנית בנפרד על ידי אומדן הסכום העתידי של ההטבה שתגיע לעובד בתמורה לשירותיו בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות. הטבה זו מוצגת לפי ערך נוכחי בניכוי השווי ההוגן של נכסי התכנית. החישובים נערכים מידי שנה על ידי אקטואר מוסמך. שיעור ההיוון נקבע בהתאם לתשואה במועד הדיווח על אגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה, שהמטבע שלהן זהה למטבע שבו ההטבה משולמת או צמודה לו, ושימועד פירעון דומה לתנאי המחויבות של הקבוצה.

עלויות הריבית נטו בגין תוכנית להטבה מוגדרת מחושבות על ידי הכפלת ההתחייבות נטו בשיעור ההיוון ששימש למדידת המחויבות בגין הטבה מוגדרת, כפי שנקבע בתחילת תקופת הדיווח השנתית.

הקבוצה בחרה להציג את עלויות הריבית שנוקפו לרווח והפסד, במסגרת סעיף הוצאות מימון.

מדידה מחדש של ההתחייבות נטו בגין הטבה מוגדרת כוללת רווחים והפסדים אקטואריים ואת תשואה על נכסי תוכנית (למעט ריבית). מדידות מחדש נזקפות מיידית, דרך רווח כולל אחר ישירות **לעודפים**.

כאשר חל שיפור או צמצום בהטבות שמעניקה הקבוצה לעובדים, חלק מההטבות המוגדלות או המצומצמות המתייחס לשירותי עבר של העובדים מוכר מיידית כרווח או הפסד כאשר מתרחש התיקון או הצמצום של התכנית.

2.11.2 הטבות אחרות לעובדים לטווח ארוך

המחויבות של הקבוצה בגין הטבות לעובדים לטווח ארוך (כגון מחויבות בגין ימי חופשה ומחלה צבורים), שאינן מתייחסות לתכניות הטבה לאחר סיום העסקה, היא בגין סכום ההטבה העתידית המגיעה לעובדים בגין שירותים שהוענקו בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות. סכום הטבות אלו מוצג בערכו הנוכחי. שעור ההיוון נקבע בהתאם לתשואה במועד הדיווח על אגרות חוב קונצרניות צמודות באיכות גבוהה שהמטבע שלהן הינו שקל, ומועד פרעון דומה לתנאי המחויבות של הקבוצה. רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים לדוח רווח והפסד בתקופה בה הם נוצרו.

2.11.3 הטבות בגין פרישה מוקדמת ופיטורין

הטבות בגין פיטורין מוכרות כהוצאה כאשר הקבוצה התחייבה באופן מובהק, ללא אפשרות ממשית לביטול, לפיטורי עובדים, לפני הגיעם למועד הפרישה המקובל על פי תכנית פורמאלית מפורטת. הטבות הניתנות לעובדים בפרישה מרצון נזקפות כהוצאה כאשר הקבוצה הציעה לעובדים תכנית המעודדת פרישה מרצון, וכאשר צפוי שההצעה תתקבל וניתן לאמוד באופן מהימן את מספר הנענים להצעה.

2.11.4 הטבות לטווח קצר

מחויבויות בגין הטבות לעובדים לזמן קצר נמדדות על בסיס לא מהוון, וההוצאה נזקפת בעת שניתן השירות המתייחס. מחויבות בגין הטבות לעובדים לזמן קצר בגין בונוס במזומן, מוכרת בגובה הסכום הצפוי להיות משולם, כאשר לקבוצה יש מחויבות נוכחית משפטית או משתמעת לשלם את הסכום האמור בגין שירות שניתן על ידי העובד בעבר וניתן לאמוד באופן מהימן את המחויבות.

סיווג הטבות לעובדים, לצרכי מדידה, כהטבות לטווח קצר או כהטבות אחרות לטווח ארוך נקבע בהתאם לתחזית מועד סילוק המלא של ההטבות.

סיווג הטבות לעובדים כהטבות שוטפות או כהטבות בלתי שוטפות לצורך הצגתן בדוח על המצב הכספי מתבצע בהתאם למועד בו ההתחייבות עומדת לתשלום.

2.12. הפרשות

הפרשה מוכרת כאשר לקבוצה יש מחויבות נוכחית, משפטית או משתמעת, כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, הניתנת לאמידה בצורה מהימנה, וכאשר צפוי כי תידרש זרימת הטבות כלכליות לסילוק המחויבות.

2.12.1 תביעות משפטיות

הטיפול בתביעות משפטיות תלויות הינו בהתאם ל- IAS37 וההוראות הנלוות אליו. על פי ההוראות, התביעות מסווגות לפי קבוצות בעלות מאפיינים דומים, בהתאם לתחומי ההסתברות להתממשות החשיפות לסיכון כמפורט להלן:

- א. צפוי - הסתברות מעל ל- 50%.
- ב. אפשרי - הסתברות יותר מקלושה וקטנה או שווה ל- 50%.
- ג. קלוש - הסתברות קטנה או שווה ל- 10%.

בגין תביעות לגביהן קיימת לקבוצה מחויבות משפטית או מחייבות משתמעת כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר שסבירות התממשותן צפויה, נכללות בדוחות הכספיים הפרשות אשר לדעת הנהלות הקבוצה, בהתבסס, בין היתר, על יועציה המשפטיים המטפלים באותן תביעות, הן נאותות בנסיבות כל מקרה ומקרה

וזאת למרות שהתביעות הנ"ל מוכחות על ידי חברות הקבוצה. בנוסף קיימים מספר מצומצם של הליכים משפטיים, שרובם נתקבלו לאחרונה, שבשלב זה לא ניתן להעריך את סיכוייהם, ומהטעם האמור לא בוצעה בגינם הפרשה.

בבאור 16 ניתנו פרטים בדבר סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות תלויות אשר סבירות התממשותן אפשרית.

2.12.2. עלויות פרוק וסילוק אתרים

ההפרשה בגין מחוייבות לפירוק וסילוק אתרים מוכרת בגין אותם הסכמי שכירות בהם קיימת לפלאפון מחוייבות להחזיר את הנכס השכור בתום תקופת השכירות לקדמותו, לאחר פירוק והעברת האתר וכן שיקום המקום בעת הצורך. ההפרשה נמדדת על ידי היות תזרימי המזומנים העתידיים בריבית היות חסרת סיכון המשקפת את משך הזמן עד המועד הצפוי של סיום החוזה שמכוחו פלאפון נדרשה לפרק את האתר. הערך בספרים של ההפרשה מותאם בכל תקופה על מנת לשקף את חלוף הזמן שמוכר בהוצאות מימון.

2.13. הכנסות

ההכנסה נמדדת על פי השווי ההוגן של התמורה שנתקבלה או העומדת להתקבל, בניכוי החזרות, הנחות מסחריות והנחות כמות.

2.13.1. מכירת ציוד

ההכנסות ממכירת ציוד קצה נזקפות לרווח והפסד כאשר הסיכונים המשמעותיים וההנאות מהבעלות על הסחורה עוברים לקונה, קבלת התמורה צפויה, קיימת אפשרות להעריך באופן מהימן את העלויות שהתהוו בגין העסקה וכן כאשר אין לחברות הקבוצה מעורבות נמשכת עם הסחורה.

הכנסות מעסקאות מכירת ציוד קצה למנויים בהסדרי אשראי ארוכי טווח נזקפות במועד המסירה ללקוח, לפי הערך הנוכחי של תזרים המזומנים העתידי הצפוי בגינן, בהתאם לשעור הריבית המתאימה בגין עסקאות מסוג זה (ראה באור 5). הכנסות מימון בגין עסקאות אלו נזקפות לדוחות רווח והפסד על פני תקופת התשלומים על פי שיטת הריבית האפקטיבית.

2.13.2. הכנסות משרותים

ההכנסות משרותים נזקפות לרווח והפסד באופן יחסי על פני תקופת ההסכם או עם מתן השרות באם סבירות זרימתן של ההטבות הכלכליות המיוחסות למתן השרות הינה צפויה.

2.13.3. דיווח הכנסות על בסיס ברוטו או על בסיס נטו

במקרים בהם הקבוצה פועלת כסוכנת או כמתווכת מבלי לשאת בסיכונים ובתשואות הנגזרים מהעסקה, הכנסותיה מוצגות על בסיס נטו (כרווח או עמלה). הקבוצה פועלת כסוכנת בעיקר בשירותי תוכן מסוימים אשר מסופקים על ידי ספקים אחרים ותשלום נגבה על ידי הקבוצה. לעומת זאת, כאשר הקבוצה פועלת כספק עיקרי ונושאת בסיכונים ובתשואות הנגזרים מהעסקה הכנסותיה מוצגות על בסיס ברוטו (כגון דמי קישוריות).

2.14. הכנסות והוצאות מימון

הכנסות מימון כוללות בעיקר הכנסות ריבית שנצברו בשיטת הריבית האפקטיבית בגין מכירת ציוד קצה בתשלומים, הכנסות ריבית מפקדונות ושינויים בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.

הוצאות מימון כוללות בעיקר הוצאות ריבית והצמדה על הלוואות שנתקבלו ואגרות חוב שהונפקו וכן הוצאות מימון בגין הפרשות הנובעות מתביעות משפטיות.

בדוחות על תזרימי מזומנים, ריבית שהתקבלה ודיבידנדים שהתקבלו מוצגים במסגרת תזרימי מזומנים מפעילות השקעה. הקבוצה בחרה להציג את הריביות והפרשי ההצמדה ששולמו בגין הלוואות ואגרות חוב במסגרת תזרימי מזומנים ששימשו לפעילות מימון.

2.15. הוצאות מסים על ההכנסה

הוצאות מסים על ההכנסה כוללות מסים שוטפים ונדחים. הוצאות מסים על ההכנסה נזקפות לדוח רווח והפסד או לרווח כולל אחר במידה ונובעות מפריטים אשר מוכרים ברווח כולל אחר.

מסים שוטפים

המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם על ההכנסה החייבת במס לשנה, כשהוא מחושב לפי שעורי המס החלים לפי החוקים שנחקקו או נחקקו למעשה למועד הדוח. מסים שוטפים כוללים גם שינויים בתשלומי המס המתייחסים לשנים קודמות.

עמדות מס לא וודאיות

הפרשה בגין עמדות מס לא וודאיות, לרבות הוצאות מס וריבית נוספות, מוכרת כאשר יותר צפוי מאשר לא כי הקבוצה תידרש למשאביה הכלכליים לסילוק המחויבות.

מסים נדחים

ההכרה במסים נדחים הינה, בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מסים. הקבוצה לא מכירה במסים נדחים בגין ההפרשים הזמניים הבאים:

1. הכרה לראשונה במוניטין
2. הפרשים הנובעים מהשקעה בחברות בנות ובחברות כלולות, במידה ואין זה צפוי שהם יתהפכו בעתיד הנראה לעין ובמידה והקבוצה שולטת במועד היפוך ההפרש

המסים הנדחים נמדדים לפי שעורי המס הצפויים לחול על ההפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על החוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה למועד הדיווח.

נכס מס נדחה מוכר בספרים בגין הפסדים מועברים, הטבות מס והפרשים זמניים הניתנים לניכוי, כאשר צפוי שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה ניתן יהיה לנצל אותם. נכסי המסים הנדחים נבדקים בכל מועד דיווח, ובמידה ולא צפוי כי הטבות המס המתייחסות תתממשנה, הם מופחתים.

קיצוץ נכסי והתחייבויות מסים נדחים

הקבוצה מקזזת נכסי והתחייבויות מסים נדחים במידה וקיימת זכות משפטית הניתנת לאכיפה לקיצוץ נכסי והתחייבויות מסים נדחים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על ידי אותה רשות מס באותה חברה נישומה, אשר בכוונתן לסלק נכסי והתחייבויות מסים נדחים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות המסים הנדחים מיושבים בו זמנית.

הצגת הוצאות המס במסגרת דוח תזרים מזומנים

תזרימי מזומנים הנובעים ממסים על הכנסה מסווגים בדוח תזרים מזומנים כתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת, אלא אם כן ניתן לזהותם ספציפית עם פעילויות השקעה ופעילויות מימון.

2.16. דיבידנד

התחייבות המתייחסת לדיבידנד שהוצע או הוכרז לאחר מועד הדוחות הכספיים, מוכרת רק בתקופה בה נעשתה ההכרזה (אישור האסיפה הכללית). בדוחות על תזרימי מזומנים, **דיבידנד ששולם מוצג במסגרת פעילות מימון.**

2.17. תקנים חדשים ופרשנויות שטרם אומצו

2.17.1. תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 9 "מכשירים פיננסיים" (להלן – התקן)

תקן IFRS 9 מחליף את ההוראות הקיימות היום בתקן IAS 39 "מכשירים פיננסיים הכרה ומדידה". התקן החדש כולל הוראות מעודכנות לסיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים, מודל חדש להכרה בהפסדי אשראי צפויים (expected credit loss model) עבור מרבית נכסי החוב הפיננסיים, וכן הוראות ודרישות חדשות בנושא חשבונאות גידור. התקן ייושם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1.1.2018, עם אפשרות לאימוץ מוקדם. התקן ייושם, למפרע למעט מספר הקלות. הקבוצה בחנה את השלכות יישום התקן ולהערכת הקבוצה ליישום התקן לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

2.17.2. תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 15 "הכנסות מחוזים עם לקוחות" (להלן – התקן)

התקן מחליף את ההנחיות הקיימות כיום לעניין הכרה בהכנסה ומציג מודל חדש להכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות. התקן קובע שתי גישות להכרה בהכנסה: בנקודת זמן אחת או על פני זמן. המודל כולל חמישה שלבים לניתוח עסקאות על מנת לקבוע את עיתוי ההכרה בהכנסה ואת סכומה.

התקן מחייב יישום מנדטורי החל מיום 1.1.2018 עם אפשרות לאימוץ מוקדם. הקבוצה החליטה ליישם את התקן ביישום מוקדם החל מיום 1.1.2017 תוך שימוש בגישת ההשפעה המצטברת ללא הצגה מחדש של מספרי השוואה, על ידי התאמת יתרת העודפים ליום 1.1.2017 ויישום הקלה במועד המעבר, לפיה גישת ההשפעה המצטברת תיושם רק עבור חוזים אשר טרם הסתיימו למועד המעבר.

ההשפעה העיקרית של יישום התקן בקבוצה הינה לעניין הטיפול החשבונאי בעלויות תוספתיות של השגת חוזה עם לקוח ("הרכשת מנוי"), אשר בהתאם לתקן יוכרו כנכס כאשר צפוי כי הקבוצה תשיב עלויות אלו, ולא רק במצבים בהם קיימת התחייבות של הלקוח לרכוש שירותים מהחברה לתקופה מוגדרת. בהתאם לכך, עמלות המכירה הישירות המשולמות למשווקים ולאנשי מכירות עובדי החברה בגין מכירות ושדרוגים במסגרת הסכמים אשר אינם כוללים תקופת ההתחייבות של הלקוח, יוכרו כנכס בגין השגת חוזה חלף הכרה כהוצאה בדוח רווח והפסד. כאמור לעיל, במועד המעבר תיושם הקלה המתאפשרת בהתאם לתקן, לפיה ההסכמים אשר הסתיימו למועד המעבר לא יתוקנו. החוזים המתחדשים מידי חודש בחודשו וניתנים לביטול על ידי הלקוח בכל זמן, ללא קנס יציאה, הינם חוזים אשר הסתיימו למועד יישום התקן לראשונה. לפיכך, החברה בחרה בהתאם להקלה במסגרת הוראות המעבר של התקן, שלא ליישם את התקן על חוזים כאמור שהסתיימו לפני 1.1.2017 ועל כן עלויות הרכשת מנוי אשר התהוו לפני 1.1.2017 והוכרו ברווח והפסד כהוצאה, לא יטופלו למפרע. מלבד אופן הטיפול החשבונאי בעלויות הרכשת מנוי הקבוצה אינה צופה השפעות מהותיות נוספות שינבעו מיישום התקן.

לאור האמור לעיל, לא צפויה השפעה מהותית של אימוץ התקן על יתרת העודפים למועד המעבר. הוצאות הפחתת הרכשת המנוי יוכרו ברווח והפסד לפי אורך חיים הצפוי בממוצע של המנויים.

ההשפעה של יישום התקן על התוצאות הכספיות של שנת 2017 תהיה תלויה בעלויות הרכשת המנוי שבהן תישא הקבוצה במהלך שנת 2017 וכן באומדן אורך חיים הממוצע הצפוי למנויים שיתקשרו עם הקבוצה בשנה זו.

2.17.3. תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 16 "חכירות" (להלן – התקן)

התקן מחליף את תקן בינלאומי IAS 17 "חכירות" ואת הפרשנויות הקשורות לתקן. הוראות התקן מבטלות את הדרישה הקיימת מחוכרים לסיווג החכירה כתפעולית או כמימונית. חלף זאת, לעניין חוכרים, מציג התקן החדש מודל אחד לטיפול החשבונאי בכל החכירות, לפיו על החוכר להכיר בנכס ובהתחייבות בגין החכירה בדוחותיו הכספיים. כמו כן, התקן קובע דרישות גילוי חדשות ונרחבות יותר מאלו הקיימות כיום. התקן ייושם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1.1.2019, עם אפשרות ליישום מוקדם, ובלבד שהקבוצה מיישמת באימוץ מוקדם גם את IFRS 15 "הכנסה מחוזים עם לקוחות".

התקן כולל חלופות שונות עבור יישום הוראות המעבר, כך שניתן לבחור באחת מהחלופות הבאות בעת היישום לראשונה: יישום רטרוספקטיבי מלא או יישום התקן (עם אפשרות למספר הקלות) החל מיום היישום לראשונה תוך התאמת יתרת העודפים למועד זה. הקבוצה עדיין בוחנת את אופן יישום התקן לראשונה.

כמו כן, הקבוצה בוחנת את ההשפעות הצפויות של יישום התקן אך אינה יכולה בשלב זה לאמוד באופן מהימן את ההשפעה הכמותית על דוחותיה הכספיים. הוראות התקן צפויות להשפיע על הטיפול החשבונאי בהסכמי חכירת נדל"ן, אתרים סולאריים, רכבים וכן נכסים נוספים בקבוצה. להערכת הקבוצה, צפויה לתקן השפעה מהותית על הדוחות הכספיים בנושאים הבאים:

א. יישום התקן צפוי להקטין את הוצאות התפעול של הקבוצה מחד ולהגדיל את הוצאות הפחת ואת הוצאות המימון.

ב. צפוי גידול בנכסים הלא שוטפים ובהתחייבויות הפיננסיות.

ג. צפויה עליה בתזרים מזומנים מפעילות שוטפת וירידה בתזרים מזומנים מפעילות מימון.

ד. כתוצאה משינוי בנכסים והתחייבויות, צפוי שינוי ביחסים פיננסיים ובנתונים פיננסיים, כגון ירידה בהון חוזר של הקבוצה.

יודגש כי הקבוצה עדיין לא סיימה את תהליך הבחינה של ההשפעות של התקן על הדוחות הכספיים של הקבוצה, על כן רשימת הנושאים שהוצגו לעיל מייצגת את הנושאים שהקבוצה זיהתה עד למועד פרסום הדוחות, כאשר נושאים נוספים עשויים להצטרף לרשימה, ויתכן שיידרש עדכון בגין הנושאים שהוצגו עם ההתקדמות בבחינת ההשלכות של יישום התקן.

3. מזומנים ושווי מזומנים

יתרת מזומנים ושווי מזומנים ליום 31.12.2016 כוללת בעיקר פקדונות בבנקים לתקופה של עד 90 ימים.

4. השקעות

31 בדצמבר 2015	31 בדצמבר 2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
556	546	פקדונות בבנק
67	40	קרנות כספיות ואחרות
139	-	תעודות סל
762	586	

הפקדונות עומדים לפרעון עד לחודש מאי 2017 ויתר ההשקעות ניתנות למימוש במהלך שנת 2017.

5. לקוחות וחייבים

5.1. הרכב לקוחות וחייבים :

31 בדצמבר 2015	31 בדצמבר 2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
לקוחות*		
841	785	חובות פתוחים והמחאות לגביה
434	450	כרטיסי אשראי
240	241	הכנסות לקבל
534	505	חלויות שוטפות של לקוחות זמן ארוך
9	19	צדדים קשורים ובעלי עניין
2,058	2,000	
חייבים אחרים ונכסי מסים שוטפים		
135	145	הוצאות מראש
118	74	חייבים אחרים (בעיקר בגין מכירות נדל"ן)
16	-	נכסי מסים שוטפים
269	219	
לקוחות וחייבים לזמן ארוך*		
509	445	לקוחות – חובות פתוחים
165	199	חייבים לזמן ארוך (בגין מכירת נדל"ן)
674	644	
3,001	2,863	

* יתרות הלקוחות מוצגות בניכוי הפרשה לחובות מסופקים.

5.2. שעורי ריבית ההיוון של לקוחות לזמן ארוך הינם בהתאם לאומדן סיכון האשראי של הלקוחות. שעורי הריבית ששימשו את הקבוצה להיוון בשנת 2016 הינם 3.5% - 3.3% (בשנת 2015 : 3.6% - 3.4%).

5.3. מועדי מימוש צפויים של לקוחות וחייבים לזמן ארוך :

מועדי פרעון צפויים	31 בדצמבר 2016
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2018	490
2019	122
2020 והילך	32
	644

5.4. גיול חובות הלקוחות למועד הדיווח :

31 בדצמבר 2016	31 בדצמבר 2015		
יתרת לקוחות ברוטו	יתרת לקוחות ברוטו	הפרשה לחובות מסופקים	הפרשה לחובות מסופקים
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2,282	2,377	(8)	(11)
183	201	(46)	(47)
50	74	(31)	(50)
41	88	(26)	(65)
2,556	2,740	(111)	(173)

5.5. התנועה בהפרשה לחובות מסופקים במשך השנה היא כדלקמן :

2015	2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
174	173	יתרה ליום 1 בינואר
34	25	הפסד שהוכר מירידת ערך
(35)	(87)	חובות אבודים
173	111	יתרה ליום 31 בדצמבר

6. מסים על הכנסה

6.1. שיעור מס חברות

המסים השוטפים לתקופות המדווחות מחושבים בהתאם לשיעורי המס הרלוונטיים לקבוצה אשר הינם 25% בשנת 2016 ו- 26.5% בשנים 2015-2014.

ביום 4.1.2016 אישרה מליאת הכנסת את החוק לתיקון פקודת מס הכנסה אשר קבע, בין היתר, את הפחתת שיעור מס מ- 26.5% ל- 25% החל מיום 1.1.2016. ביום 22.12.2016 אישרה מליאת הכנסת את חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו- 2018) התשע"ז-2016, לפיו, בין היתר, הופחת מס חברות משיעור של 25% לשיעור של 24% בשנת 2017 ולשיעור של 23% משנת 2018 ואילך.

יתרות המסים הנדחים ליום 31.12.2016 חושבו בהתאם לשיעורי המס החדשים הצפויים לחול במועד ההיפוך. כתוצאה מהורדות שיעור המס כאמור לעיל הוקטנו יתרות מסים נדחים והוכרו הוצאות מסים נדחים במסגרת דוח רווח והפסד לשנת 2016 בסך של כ- 143 מיליון ש"ח.

6.2. מרכיבי הוצאות מסים על הכנסה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
הוצאות מסים שוטפים			
781	567	437	הוצאות בגין השנה השוטפת
-	-	(32)	התאמות בגין שנים קודמות
781	567	405	סך הכל הוצאות מסים שוטפים
הוצאות מסים נדחים			
-	7	48	ניצול מסים נדחים בגין הפסדים מועברים של חברת די.בי.אס
-	-	143	שינוי בשיעור המס
34	24	29	יצירה והיפוך של הפרשים זמניים
34	31	220	סך הכל הוצאות מסים נדחים
815	598	625	הוצאות מסים על הכנסה

6.3. התאמה בין המס התיאורטי על הרווח לפני מיסים על הכנסה לבין הוצאות המסים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
2,926	2,319	1,869	רווח לפני מיסים על הכנסה
26.5%	26.5%	25%	שעור המס הסטטוטורי
775	614	467	מיסים על ההכנסה לפי שעור המס הסטטוטורי
-	-	143	השפעת שינוי בשיעור המס על מיסים נדחים
(5)	(13)	46	הוצאות (הטבות) שאינן מוכרות לצרכי מס ואחרות, נטו
-	-	(32)	הכנסות מס בגין שנים קודמות
45	(3)	1	ניטרול מס מחושב בגין חלק החברה בהפסדי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
815	598	625	הוצאות מיסים על ההכנסה

6.4. נכסי מס והתחייבויות מיסים נדחים שהוכרו והשינויים בהם

נכס מס		נכסי מיסים		התחייבויות		מיסים נדחים		התחייבויות		מיסים נדחים		התחייבויות		מיסים נדחים		התחייבויות	
נדחה בגין	הפסדים	נדחים בגין	תוכניות	מסים נדחים	מסים נדחים	בגין נכסים	בלתי	מסים נדחים	מסים נדחים	בגין נכסים	בלתי	מסים נדחים	מסים נדחים	בגין נכסים	בלתי	מסים נדחים	מסים נדחים
די.בי.אס*	חברות	הטבה	לעובדים	קבוע	מחשבים	מחשבים	מחשבים	מחשבים	מחשבים	מחשבים	מחשבים	מחשבים	מחשבים	מחשבים	מחשבים	מחשבים	מחשבים
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-		207	(350)	-	126	(17)											
שינויים שנזקפו לרווח והפסד:																	
(7)		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-		1	(3)	37	(59)	(24)											
-		-	-	-	5	5											
1,426		-	-	-	45	1,170											
1,419		208	(353)	(264)	117	1,127											
שינויים שנזקפו לרווח והפסד:																	
(183)		(26)	46	27	(7)	(143)											
(48)		-	-	-	-	(48)											
-		-	4	49	(82)	(29)											
-		(4)	-	-	3	(1)											
1,188		178	(303)	(188)	31	906											
הערך בספרים																	
ליום 31 בדצמבר																	
2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,178	1,007	1,178	1,007	1,178	1,007	1,178	1,007	1,178	1,007	1,178	1,007	1,178	1,007	1,178	1,007	1,178	1,007
(51)	(101)	(51)	(101)	(51)	(101)	(51)	(101)	(51)	(101)	(51)	(101)	(51)	(101)	(51)	(101)	(51)	(101)
1,127	906	1,127	906	1,127	906	1,127	906	1,127	906	1,127	906	1,127	906	1,127	906	1,127	906

* נכס מס נדחה בגין הפסדים בחברת די.בי.אס מתבסס על תחזית ניצולו במיזוג כאמור בבאור 6.6.2 להלן וניצולו בחברת די.בי.אס עד מועד המיזוג.

6.5. נכסים והתחייבויות מיסים נדחים שלא הוכרו

בחישוב המסים הנדחים לא מובאים בחשבון המסים שהיו חלים במקרה של מימוש ההשקעה בחברות בנות וכלולות, מאחר ובכוונת וביכולת הקבוצה להחזיק בהשקעות. לא מובאים בחשבון מיסים נדחים בגין חלוקת רווחים בחברות בנות וכלולות זאת מאחר והדיבידנדים אינם חייבים במס.

6.6. שומות מס סופיות

- 6.6.1. לחברה שומות מס סופיות עד וכולל שנת 2010.
- 6.6.2. ביום 15.9.2016 נחתם בין החברה לבין רשות המיסים הסכם שומה ("הסכם השומה") המסיים את המחלוקות בעניין טענות פקיד השומה לגבי הכנסות מימון בגין הלוואות הבעלים וכן בגין הזכויות והאחזקות שנרכשו על ידי החברה בדי.בי.אס ("סוגיית המס") ובעניין טענותיה של די.בי.אס כי יש להכיר במלוא הפסדיה, כפי שנרשמו בדוחותיה לצרכי מס. כמו כן נתקבלה החלטת מיסוי בהסכם הכוללת אישור מקדמי של רשות המיסים לביצוע מיזוג די.בי.אס עם ולתוך החברה בהתאם להוראות סעיף 103ב' לפקודת מס הכנסה ("האישור").
- בהתאם להסכם השומה החברה תשלם מס בסך של כ- 462 מיליון ש"ח, סך הפסדי די.בי.אס, יעמדו על כ- 5.26 מיליארד ש"ח כשומה סופית עד ליום 31.12.2013 כאשר לסכום זה יתווסף הפסד נוסף, בגין סוגיית המס עד יוני 2015, בסך של כ- 315 מיליון ש"ח (סך של כ- 223 מיליון ש"ח לשנת 2014 וסך של כ- 91 מיליון ש"ח לשנת 2015) וכן יראו את כלל אחזקות וזכויות החברה בדי.בי.אס כאילו היו הון עצמי בספרי די.בי.אס והשקעה בהון בספרי החברה, ולא תירשם כל הכנסה נוספת אצל החברה ולא ישולם מס נוסף בגין האמור.
- במקביל, נתנה רשות המיסים את האישור לצרכי מס לביצוע מיזוג של די.בי.אס עם ולתוך החברה, בהתאם להוראות סעיף 103ב' לפקודת מס הכנסה, לפיו הפסדי די.בי.אס למועד המיזוג יותרו בקיזוז כנגד רווחי החברה הקולטת ובלבד שבכל שנת מס, לא יותר לקיזוז כאמור סכום העולה על כ- 12.5% (פריסה על פני 8 שנים) מסך ההפסדים של החברה המעבירה והחברה הקולטת או על 50% מהכנסתה החייבת של החברה הקולטת באותה שנת מס לפני קיזוז ההפסד משנים קודמות, והכל לפי הנמוך שביניהם.
- האישור ניתן בהתאם לדיני המס החלים בעת נתינתו. מבלי לגרוע מסכום ההפסדים שנקבע בהסכם השומה, במידה ויחול שינוי בדיני המס החלים, רשות המיסים תיבחן מחדש את החלטת המיסוי על פי דיני המס שיחולו במועד המיזוג. עם זאת, הובהר כי תוקף האישור הינו עד ליום 31.12.2019. רשות המיסים תאריך את תוקף האישור בשנה נוספת מידי שנה בכפוף להצהרת החברה ודי.בי.אס כי לא חל שינוי מהותי בעסקיהן ובתנאי החלטת המיסוי, ובכפוף לפרשנות שניתנה לדיני המס, ובלבד שפרשנות כאמור פורסמה בכתב. שינוי בדיני המס שאינו מחייב שינוי באישור לא יגרום לשינוי בו.
- להסכם השומה ולאישור רשות המיסים לא הייתה השפעה על התוצאות הכספיות של החברה לתקופה המדווחת שכן ההשפעה נכללה בדוחות הכספיים ליום 31.12.2015 בשל הגעה להסכמה עקרונית עם פקיד השומה עד לאותו מועד. ביום 29.9.2016 שילמה החברה את המס המוסכם.
- בהמשך למפורט בבאור 11.2.2 להלן בהתייחס, בין השאר, להודעת משרד התקשורת, לפיה המשרד מקדם בשלב ראשון את ביטול ההפרדה התאגידית בקבוצת בזק, החברה קיימה מגעים עם רשות המיסים ובשלב זה סוכם כי בסמוך למועד בו יתקבל אישור מיזוג ממשרד התקשורת, תיבחן התאמתו להחלטת המיסוי.
- 6.6.3. ביום 25.12.2016 נתקבלה בחברה שומה לפי מיטב השפיטה לשנת 2011 לפיה הוגדלה ההכנסה החייבת של החברה לשנת 2011 בכ- 246 מיליון ש"ח. כ- 144 מיליון ש"ח מתוך ההכנסה החייבת שהוגדלה הינם בשל אי הכרה בהוצאות מימון בקשר לחלוקות דיבידנדים וכן בקשר לדיבידנדים שהתקבלו (בגין חלוקה מרווחים שוטפים, בגין דיבידנדים שנתקבלו מחברות בנות וחלק קטן בגין חלוקה כהפחתת הון), והיתרה בסך של כ- 102 מיליון ש"ח, בשל הפרשי עיתוי בהכרה בהוצאות פחת. חוב המס הנובע משומה זו (כולל ריבית והפרשי הצמדה) הינו כ- 72 מיליון ש"ח, ויישום עקרונית השומה בשנים הבאות, עלול להביא לתביעת מס מהותית נוספת בשנים אלו. החברה חולקת על עמדת רשות המיסים וסבורה כי יש לה טענות טובות לתמיכת עמדתה כנגד עמדת רשות המיסים. בהתאם, בכוונת החברה להגיש השגה עד המועד הקבוע בחוק.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2016

- 6.6.4. לפלאפון שומות מס סופיות עד וכולל שנת 2012.
 6.6.5. לבזק בינלאומי שומות מס סופיות עד וכולל שנת 2012.
 6.6.6. לדי.בי.אס שומות מס סופיות בהתאם להסכם עם לרשות המסים כמתואר בסעיף 6.6.2 לעיל.

7. זכויות שידור בניכוי זכויות שנוצלו

31 בדצמבר 2015	31 בדצמבר 2016
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
621	800
(165)	(368)
456	432

ליום 31.12.2016 די.בי.אס קשורה בהסכמים לרכישת זכויות שידור. בשנת 2016 הסתכמו רכישות זכויות אלו בסך של כ- 186 מיליון ש"ח.

8. רכוש קבוע

עלות	קרקע ומבנים	תמסורת, (כח)	קווית ובינלאומית (מיתוג)	כבלים ותשתית תקשורת	רשת ניחת ובינלאומית	רשת סלולרית	ציוד ותשתיות לטלוויזיה רב-ערוצית	ציוד משרדי, מחשבים	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
יתרה ליום 1 בינואר 2015	1,723	2,423	11,574	2,529	-	712	852	19,813	
תוספות	41	273	254	254	164	225	71	1,282	
כניסה לאיחוד	16	-	-	-	749	-	36	801	
גריעות	(132)	(99)	(160)	(86)	(46)	(59)	(117)	(699)	
יתרה ליום 31 בדצמבר 2015	1,648	2,597	11,668	2,697	867	878	842	21,197	
תוספות	27	261	247	196	180	265	73	1,249	
גריעות	(88)	(172)	(214)	(219)	(11)	(205)	(129)	(1,038)	
יתרה ליום 31 בדצמבר 2016	1,587	2,686	11,701	2,674	1,036	938	786	21,408	
פחת והפסדים מירידת ערך									
יתרה ליום 1 בינואר 2015	1,235	1,157	8,890	1,532	-	352	568	13,734	
פחת לשנה	46	237	195	314	189	159	105	1,245	
גריעות	(118)	(99)	(160)	(85)	(46)	(59)	(109)	(676)	
יתרה ליום 31 בדצמבר 2015	1,163	1,295	8,925	1,761	143	452	564	14,303	
פחת לשנה	43	234	197	263	236	176	86	1,235	
גריעות	(72)	(171)	(213)	(219)	(10)	(201)	(120)	(1,006)	
יתרה ליום 31 בדצמבר 2016	1,134	1,358	8,909	1,805	369	427	530	14,532	
הערך בספרים									
ליום 1 בינואר 2015	488	1,266	2,684	997	-	360	284	6,079	
ליום 31 בדצמבר 2015	485	1,302	2,743	936	724	426	278	6,894	
ליום 31 בדצמבר 2016	453	1,328	2,792	869	667	511	256	6,876	

- 8.1.** ערך השייר של כבלי הנחושת של הקבוצה נקבע על פי הערכת שווי בתום כל רבעון. ערך השייר עומד על סך של כ- 154 מיליון ש"ח ליום 31.12.2016 וכ- 140 מיליון ש"ח ליום 31.12.2015.
- 8.2.** רכוש קבוע בקבוצה נגרע בסוף כל שנה עם הפחתתו המלאה, פרט לקרקע, מבנים, כלי רכב, כבלי נחושת ורכיבים מסויימים ברשת UMTS של חברת פלאפון הנגרעים עם מכירתם. בשנת 2016 גרעה הקבוצה רכוש שהפחתתו הסתיימה בעלות של כ- 894 מיליון ש"ח (בשנת 2015 - 557 מיליון ש"ח).
- 8.3.** חברות הקבוצה בחנו את אורך החיים של הרכוש הקבוע במסגרת ועדות פחת, על מנת לקבוע את אומדן אורך החיים של הציוד שלהן. לשינוי כאמור לא הייתה השפעה מהותית על הוצאות הפחת בקבוצה. בעקבות ממצאי ועדות הפחת בוצעו שינויים לא מהותיים באומדן אורך החיים של נכסים מסויימים.
- 8.4.** מרבית נכסי המקרקעין שבשימוש החברה הינם בחכירה מימונית מהוונת ממנהל מקרקעי ישראל החל משנת 1993 לתקופה של 49 שנים עם אופציה להארכה ב- 49 שנים נוספות. זכויות החכירה מופחתות על פני תקופת החכירה.
- 8.5.** החברה עוסקת החל משנת 2013 בהקמתה של רשת סיבים אופטיים שיגיעו עד לחצר הלקוח. ההשקעה בנכסים שטרם הופעלו, עומדת ליום 31.12.2016 על סך של כ- 352 מיליון ש"ח.
- 8.6.** למועד הדיווח קיימות התקשרויות לרכישת רכוש קבוע בקבוצה בסך כ- 139 מיליון ש"ח (בשנת 2015 - כ- 75 מיליון ש"ח).
- 8.7.** בהתאם לצו התקשורת (בזק ושידורים) (קביעת שירות חיוני שנותנת "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ), התשנ"ז-1997 נדרש אישור ראש הממשלה ושר התקשורת להקניית זכויות בנכסים מסויימים של החברה (בין היתר מתגים, רשת כבלים, רשת תמסורת ומאגרי נתונים ומידע).
- 8.8.** בהתאם לרשיון הרט"ן של פלאפון היא אינה רשאית למכור, להשכיר, או למשכן נכס מהנכסים המשמשים לביצוע הרשיון ללא הסכמת שר התקשורת, למעט:
 - א. שעבוד נכס מנכסי הרשיון לטובת תאגיד בנקאי הפועל כדין בישראל, לשם קבלת אשראי בנקאי, ובלבד שמסרה למשרד התקשורת הודעה בדבר השעבוד שבכוונתה לרשום, לפיה נכלל בהסכם השעבוד סעיף המבטיח כי בכל מקרה לא יגרום מימוש הזכויות בידי התאגיד הבנקאי לפגיעה כלשהי במתן השירותים לפי הרשיון.
 - ב. מכירת פריטי ציוד בעת ביצוע הליך של שדרוג, לרבות מכירת ציוד בשיטת ה- Trade in.
- 8.9.** באשר לשעבודים בקשר עם הלוואות ואשראי ראו באור 12.

9. נכסים בלתי מוחשיים

קשרי לקוחות ומותג – טלוויזיה רב ערוצית	זכות שימוש בתדרי תקשורת סלולארית	תוכנות ורישיונות מחשב	מוניטין	אחרים	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
עלות					
1,046	1,337	384	-	211	2,978
יתרה ליום 1 בינואר 2015					
-	188	96	-	28	312
רכישות או תוספות מפיתוח עצמי					
385	148	-	1,137	-	1,670
כניסה לאיחוד גריעות					
-	(60)	-	-	(51)	(111)
1,431	1,613	480	1,137	188	4,849
יתרה ליום 31 בדצמבר 2015					
-	187	-	-	11	198
רכישות או תוספות מפיתוח עצמי					
-	(60)	-	-	(11)	(71)
גריעות					
1,431	1,740	480	1,137	188	4,976
יתרה ליום 31 בדצמבר 2016					
הפחתות והפסדים מירידת ערך					
6	849	174	-	156	1,185
יתרה 1 בינואר 2015					
-	242	31	141	20	434
הפחתה לשנה					
-	(60)	-	-	(42)	(102)
גריעות					
6	1,031	205	141	134	1,517
יתרה ליום 31 בדצמבר 2015					
-	229	37	187	24	477
הפחתה לשנה					
-	(59)	-	-	(6)	(65)
גריעות					
6	1,201	242	328	152	1,929
יתרה ליום 31 בדצמבר 2016					
הערך בספרים					
1,040	488	210	-	55	1,793
ליום 1 בינואר 2015					
1,425	582	275	996	54	3,332
ליום 31 בדצמבר 2015					
1,425	539	238	809	36	3,047
ליום 31 בדצמבר 2016					

9.1. בדיקת ירידת ערך ליחידות מניבות מזומנים הכוללות מוניטין

לצורך בדיקת ירידת ערך, יוחס המוניטין למגזרי פעילות של הקבוצה כדלהלן:

31 בדצמבר 2015	31 בדצמבר 2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,027	1,027	תקשורת סלולארית (פלאפון)
265	265	תקשורת פנים ארצית נייחת (בזק)
120	120	טלוויזיה רב ערוצית (די.בי.אס)
13	13	אחרים
1,425	1,425	

9.2. בדיקת ירידת ערך מוניטין תקשורת סלולארית (פלאפון)

שווי השימוש לקבוצת בזק של יחידה מניבת מזומנים תקשורת סלולארית, חושב בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים (DCF) בהתבסס על תחזית תזרים מזומנים למשך חמש השנים הבאות. תחזית תזרים המזומנים מתבססת על תוצאות חברת פלאפון בשנים האחרונות, כך שהצמיחה ונתחי השוק העתידיים מושפעים ממגמות בשוק הסלולר כגון, תחרות מחירים, רגולציה והיקף פעילות המפעילים הסלולריים החדשים. תחזית ההכנסות מבוססת על הנחות בנוגע למספר מנויים, הכנסה ממוצעת למנוי ומכירות ציוד קצה. הנחה מרכזית בבסיס התחזית הינה התאוששות בפעילות העסקית של פלאפון החל משנת 2018, על רקע הצפי להתייצבות השוק והתכנסות לשיווי משקל תחרותי. בנוסף, במסגרת הערכת השווי נכללו סינרגיות ברמת ההכנסות בקבוצה וזאת על רקע הוודאות הגבוהה לביטול ההפרדה המבנית בטווח ארוך.

הוצאות התפעול, המכירה, השיווק וההשקעות הותאמו להיקף הפעילות של חברת פלאפון. מחיר ההון הנומינאלי שנלקח הינו 10% (אחרי מס). כמו כן, הונח כי שיעור צמיחה פרמנטית יעמוד על 2.5%. הערכת השווי נערכה על ידי מעריך שווי חיצוני. בהתאם להערכת השווי הנ"ל, הקבוצה לא נדרשה לבצע הפחתה בגין ירידת ערך של יחידה מניבת מזומנים תקשורת סלולארית.

9.3. בדיקת ירידת ערך מוניטין תקשורת פנים ארצית נייחת (בזק)

שווי השימוש לקבוצת בזק של יחידה מניבת מזומנים תקשורת פנים ארצית נייחת, חושב בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים (DCF) בהתבסס על תחזית תזרים מזומנים למשך חמש השנים הבאות. תחזית תזרים המזומנים מתבססת על תוצאות מגזר תקשורת פנים ארצית נייחת בשנים האחרונות, תוך שקלול ההשפעות העסקיות בגין פתיחת השוק הסיטונאי. הנחה מרכזית בבסיס התחזית הינה התייצבות יחסית במספר המנויים ובהכנסה הממוצעת למנוי החל מהמחצית השנייה של שנת 2018. תחזית ההכנסות מבוססת על הנחות בנוגע למספר מנויים והכנסה ממוצעת למנוי של תשתית האינטרנט, מספר מנויים והכנסה ממוצעת למנוי של שירותי הטלפוניה וכן הכנסות מתמסורת, תקשורת נתונים והכנסות אחרות. הנחה מרכזית בבסיס התחזית הינה כי השוק הסיטונאי יתפקד כהלכה ויהווה תחרות אפקטיבית לבעלות התשתית. בנוסף, לא נלקחו בחשבון השפעות של ביטול ההפרדה המבנית על מגזר תקשורת פנים ארצית נייחת. הוצאות התפעול, המכירה, השיווק וההשקעות הותאמו להיקף הפעילות של מגזר תקשורת פנים ארצית נייחת. מחיר ההון הנומינאלי שנלקח הינו 7.5% (אחרי מס). כמו כן, הונח כי שיעור צמיחה פרמנטית יעמוד על 1%. הערכת השווי נערכה על ידי מעריך שווי חיצוני. בהתאם להערכת השווי הנ"ל, הקבוצה לא נדרשה לבצע הפחתה בגין ירידת ערך של יחידה מניבת מזומנים תקשורת פנים ארצית נייחת.

9.4. בדיקת ירידת ערך מוניטין טלוויזיה רב ערוצית (די.בי.אס)

שווי השימוש לקבוצת בזק של יחידה מניבת מזומנים טלוויזיה רב ערוצית, חושב בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים (DCF) בהתבסס על תחזית תזרים מזומנים למשך חמש השנים הבאות. תחזית תזרים המזומנים מתבססת על תוצאות חברת די.בי.אס בשנים האחרונות, כך שהצמיחה ונתחי השוק העתידיים מושפעים ממגמות בשוק הטלוויזיה הרב-ערוצית כגון, תחרות, רגולציה וכניסת שחקנים חדשים. תחזית ההכנסות מבוססת על הנחות בנוגע למספר מנויים והכנסה ממוצעת למנוי. הנחה מרכזית בבסיס התחזית הינה התייצבות יחסית במספר המנויים ובהכנסה הממוצעת למנוי החל מהמחצית השנייה של שנת 2018. הוצאות התפעול, המכירה, השיווק וההשקעות הותאמו להיקף הפעילות של חברת די.בי.אס. מחיר ההון הנומינאלי שנלקח הינו 8.5% (אחרי מס). כמו כן, הונח כי שיעור צמיחה פרמנטית יעמוד על 1%. הערכת השווי נערכה על ידי מעריך שווי חיצוני. בהתאם להערכת השווי הנ"ל, הקבוצה לא נדרשה לבצע הפחתה בגין ירידת ערך של יחידה מניבת מזומנים טלוויזיה רב ערוצית.

10. הוצאות נדחות והשקעות שאינן שוטפות

31 בדצמבר 2015	31 בדצמבר 2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
256	254	הוצאות נדחות (ראו 10.1 להלן)
105	110	השקעות שאינן שוטפות (ראו 10.2 להלן)
25	18	השקעות בחברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
386	382	

10.1. הוצאות נדחות כוללות תשלומים מראש בגין עסקאות לרכישת זכות שימוש בלתי הדירה ("Indefeasible right of use" IRU) בקיבולות כבלים תת ימיים. סכום ההוצאה ששולם מראש מופחת בקו ישר עד לשנים 2022 ו- 2027 בהתאם לתקופות הנקובות בהסכמים.

10.2. יתרת השקעות שאינן שוטפות כוללת פקדון בבנק למתן הלוואות לעובדי החברה ללא מועד פרעון ופיקדון בהקשר לעסקאות גידור.

11. חברות מוחזקות

11.1. חברות מאוחדות

מקום ההתאגדות של החברות המוחזקות במישרין על ידי החברה הינו ישראל. להלן פירוט החברות המוחזקות במישרין על ידי החברה:

פלאפון תקשורת בע"מ
 בזק בינלאומי בע"מ
 די.בי.אס שירותי לוויין (1998) בע"מ
 בזק אונליין בע"מ
 וואלה! תקשורת בע"מ
 בזק זהב (אחזקות) בע"מ (בהליך פירוק מרצון)

זכויות החברה בהון החברות המאוחדות המצוינות לעיל ליום 31.12.2015 וליום 31.12.2016 הינן 100%. לחברות מאוחדות של החברה השקעות לא מהותיות בחברות מאוחדות נוספות.

11.2. די.בי.אס שירותי לוויין (1998) בע"מ (להלן די.בי.אס)

11.2.1 עד ליום 25.3.2015 החזיקה החברה בכ - 49.78% ממניות די.בי.אס וכן היו בבעלותה כתבי אופציה אשר הקנו לה זכות לכ-8.6% ממניות די.בי.אס ואשר נמנע מהחברה לממשם עד לאותו מועד. יתרת מניות די.בי.אס הוחזקה על-ידי יורקום די.בי.אס בע"מ. ביום 25.3.2015 מימשה החברה את כתבי האופציה שהוקנו לה, ללא תשלום, וביום 24.6.2015 השלימה החברה עסקה (להלן - עסקת הרכישה) במסגרתה רכשה את מלוא החזקות יורקום די.בי.אס בדי.בי.אס, אשר היוו נכון לאותה עת 50.22% מהון המניות המונפק של די.בי.אס (41.62% בדילול מלא), וכן את כל הלוואות הבעלים אשר יורקום העמידה לדי.בי.אס. עם השלמת עסקת הרכישה כאמור הפכה די.בי.אס להיות חברה בת בבעלות מלאה (100%) של החברה.

החברה מאחדת את הדוחות הכספיים של די.בי.אס החל מיום 23.3.2015. דוחות רווח והפסד לשנת 2014 ולרבעון הראשון של שנת 2015 כוללים את תוצאות פעילות די.בי.אס בשיטת השווי המאזני.

בהתאם להתקשרות בהסכם שומה עם רשות המיסים כמפורט בבאור 6.6.2 לעיל, ביום 27.9.2016 הומרו הלוואות הבעלים (לרבות הלוואות בעלים שנרכשו מיורקום די.בי.אס) שניתנו לדי.בי.אס עד ליום 23.6.2015, אשר יתרתן, הכוללת קרן וריבית צבורה ליום 27.9.2016, עמדה על סך של 5.319 מיליארד ש"ח, להון, אשר נרשם בספרי די.בי.אס כפרמיה על מניות.

בהתאם לתנאי עסקת הרכישה, בנוסף לתמורת המזומן בסך 680 מיליון ש"ח, כללה התמורה גם שתי תמורות מותנות נוספות כדלקמן: תמורה נוספת אחת בסך של עד 200 מיליון ש"ח שתשולם בהתאם לגובה ההפסדים המועברים של די.בי.אס שינוצלו לצורכי מס ("תמורה מותנית ראשונה"); ותמורה נוספת בסך של עד 170 מיליון ש"ח, שתשולם על פי תוצאותיה העסקיות של די.בי.אס בשנים 2015 - 2017 ("תמורה מותנית שנייה").

בחודש ספטמבר 2016 שלמה החברה ליורקום די.בי.אס סך של 188 מיליון ש"ח (בתוספת הפרשי ריבית בסך של כ-10 מיליון ש"ח) בגין רכיב התמורה המותנית הראשונה, זאת בהמשך להתקשרות החברה בהסכם שומה והחלטת מיסוי עם רשות המיסים כמפורט בבאור 6.6.2 לעיל. התמורה ששולמה הינה בגין הסכם עם רשויות המס לגבי הפסדי די.בי.אס ליום 31.12.2013. עם קבלת החלטה לגבי ההפסדים הנוספים והסופיים ליום 31.12.2014, יחושב וישולם הסכום הנוסף שיגיע ליורקום די.בי.אס, כאשר הסכום שטרם שולם ימשיך לשאת ריבית לפי הסכם הרכישה עד מועד תשלומה. יתרת ההתחייבות כלפי יורקום לתאריך 31.12.2016 בגין תמורה מותנית ראשונה הינה כ-6 מיליון ש"ח.

על חשבון התמורה המותנית השנייה שולמו שני תשלומים בסך של 57 מיליון ש"ח נומינלי כל אחד, האחד ב-2016 והשני ב-2017. תשלומים אלו לא נרשמו כהוצאה. ההתחייבות לתמורה המותנית השנייה עודכנה בשנת הדוח על פי אומדן ההנהלה לסך של 84 מיליון ש"ח והגידול בסך של 55 מיליון ש"ח נזקף להוצאות מימון. ככל שמיזוג די.בי.אס יבוצע במהלך שנת 2017, צפוי סכום התחייבות זו לעמוד על מלוא סכום התמורה המותנית השנייה, וככל שהמיזוג יבוצע לאחר תום שנת 2017, יהא תלוי סכום התחייבות זו בתוצאות די.בי.אס לשנת 2017 ולהערכת החברה למועד הדוח, הוא עשוי להיות נמוך מסכום ההתחייבות שנכללה בדוחות הכספיים.

11.2.2. בהמשך להודעת מנכ"ל משרד התקשורת מיום 21.12.2016 בדבר "ביטול חובת ההפרדה המבנית בקבוצת בזק" (כמוסבר להלן), נחתם ביום 25.12.2016 הסכם מיזוג בין החברה לדי.בי.אס (להלן - הסכם המיזוג) אשר בכפוף לתנאים המתלים המפורטים בו, במועד השלמת המיזוג, ובתוקף למפרע מהמועד הקובע למיזוג (31.12.2016), תתמזג כל פעילות די.בי.אס עם ולתוך החברה, ללא תמורה, בהתאם להוראות סעיף 323 לחוק החברות ובהתאם להוראות סעיף 103ב וסעיף 103ג לפקודת מס הכנסה (כמתואר בבאור 6.6.2), ודי.בי.אס תחדל להתקיים כישות משפטית נפרדת, תתחסל ללא פירוק ורשם החברות ימחק אותה ממרשמו. השלמת המיזוג כפופה להתמלאות תנאים שנקבעו בהסכם המיזוג.

יצוין כי בהתאם להודעת משרד התקשורת, המשרד מקדם בשלב ראשון את ביטול ההפרדה התאגידית בקבוצת בזק, באופן שפעילות החברות הבנות של בזק תהיה תחת מבנה תאגידי של חברה אחת, אך תוך הפרדה חטיבתית בין הפעילויות השונות, כך שבשלב זה ישמרו כללי האסדרה הקבועים כיום ברשיונה של החברה לעניין הפרדה מבנית בהיבטים התחרותיים בין הפעילויות השונות.

בהמשך לחתימת הסכם המיזוג, הלוואות הבעלים הרשומות על שם החברה בספרי די.בי.אס, אשר יתרתן, הכוללת קרן וריבית צבורה ליום 27.12.2016, עמדה על סך של כ- 389 מיליון ש"ח הומרו להון עצמי, וכן בוצעה על ידי החברה השקעה נוספת בהון של די.בי.אס כנגד פרמיה בסך של 130 מיליון ש"ח (אשר שולמה במזומן ביום 2.1.2017).

11.2.3. כתוצאה מהמרת הלוואות הבעלים להון וההשקעה בהון כאמור לעיל, הסתכם ההון העצמי של די.בי.אס ליום 31.12.2016 לסך של כ- 592 מיליון ש"ח וזאת בניגוד לגרעון בהון של כ-5,018 מיליון ש"ח לתום שנת 2015. על אף השיפור במצב הכספי שלה, נכון ליום 31.12.2016 הגרעון בהון החוזר של די.בי.אס עומד על סך של כ- 510 מיליון ש"ח.

להערכת הנהלת די.בי.אס מקורות המימון העומדים לרשותה הכוללים, בין היתר, את הגרעון בהון החוזר וקבלת הלוואות מהחברה, יספקו את צרכי פעילותה לשנה הקרובה וזאת בהתאם לתחזית תזרימי המזומנים שאושרה על ידי דירקטוריון די.בי.אס.

12. אגרות חוב, הלוואות ואשראי

12.1. ההרכב:

31 בדצמבר 2015	31 בדצמבר 2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
התחייבויות שוטפות		
1,202	986	חלויות שוטפות של אגרות חוב
711	839	חלויות שוטפות של הלוואות
1,913	1,825	
התחייבויות שאינן שוטפות		
6,291	6,044	אגרות חוב
2,509	3,084	הלוואות
8,800	9,128	
10,713	10,953	

12.2. תנאי אגרות חוב והלוואות

31 בדצמבר 2015		31 בדצמבר 2016		באור		
טווח שעורי ריבית	ערך נקוב	יתרה בספרים	ערך נקוב	יתרה בספרים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
הלוואות מתאגידים בנקאים:						
פריים-0.33% עד פריים+0.2%	1,331	1,331	978	978	12.3	הלוואות לא צמודות, נושאות ריבית משתנה
5% - 6.85%	1,589	1,589	1,084	1,084	12.3	הלוואות לא צמודות, נושאות ריבית קבועה
2.4%	300	300	300	300	12.3	הלוואות לא צמודות, נושאות ריבית קבועה
3.5% - 3.62%	-	-	900	914	12.3	הלוואות לא צמודות, נושאות ריבית קבועה
	3,220	3,220	3,262	3,276		סה"כ הלוואות מתאגידים בנקאים
הלוואות ממוסדות פיננסים:						
4.15%	-	-	500	500	12.3	הלוואות לא צמודות, נושאות ריבית קבועה
5% - 5.25%	-	-	147	147	12.3	הלוואות לא צמודות, נושאות ריבית קבועה
	-	-	647	647		סה"כ הלוואות ממוסדות פיננסיים
	3,220	3,220	3,909	3,923		סה"כ הלוואות
אגרות חוב שהונפקו לציבור:						
סדרה 6 - מודות למדד המחירים לצרכן, נושאות ריבית קבועה						
3.7%	2,874	3,087	2,874	3,041	12.3	
סדרה 7 - לא צמודות, נושאות ריבית משתנה						
מק"מ לשנה+1.4%	734	734	734	734	12.3	
5.7%	886	886	443	443	12.3	סדרה 8 - לא צמודות, נושאות ריבית קבועה
3.65%	388	388	1,103	1,144	12.3	סדרה 9 - לא צמודות, נושאות ריבית קבועה
סדרה 10 - צמודות למדד המחירים לצרכן, נושאות ריבית קבועה						
2.2%	400	400	400	400	12.3	
סדרה 5 - צמודות למדד המחירים לצרכן, נושאות ריבית קבועה						
5.3%	251	310	-	-		
	5,533	5,805	5,554	5,762		סה"כ אג"ח שהונפקו לציבור
אגרות חוב שאינן סחירות שהונפקו למוסדות פיננסיים:						
אג"ח שהונפקו על ידי די.בי.אס - צמודות למדד המחירים לצרכן, נושאות ריבית קבועה						
5.35%-8.4%	1,097	1,288	753	868	12.4	
6.65%	400	400	400	400	12.3	הלוואות לא צמודות, נושאות ריבית קבועה
	1,497	1,688	1,153	1,268		סה"כ אג"ח לא סחירות
	7,030	7,493	6,707	7,030		סה"כ אגרות חוב
	10,250	10,713	10,616	10,953		סה"כ הלוואות ואגרות חוב

12.3. הלוואות ואגרות חוב שהונפקו על ידי החברה

להלן פירוט התנאים שהחברה התחייבה להם ביחס להלוואות שנתקבלו ואגרות החוב שהונפקו:

12.3.1. ביחס לחוב החברה הכולל, החברה התחייבה לא ליצור שעבודים נוספים על נכסיה אלא אם כן תיצור בעת ובעונה אחת שעבודים לטובת כלל המלווים (שעבוד שלילי). השעבוד כולל חריגים, בין השאר, לעניין שעבוד נכסים שיירכשו או יורחבו על ידי החברה, אם ההתחייבויות אשר להבטחתן ניתן השעבוד נוצרו לשם רכישת או הרחבת הנכסים האמורים ולעניין שעבוד סמלי.

12.3.2. ביחס לאגרות החוב סדרה 6 עד 8, להלוואות מתאגידים בנקאים וממוסדות פיננסיים וביחס לאגרות חוב ממוסדות פיננסיים נכללו עילות מקובלות לפרעון מיידי של אגרות החוב והלוואות, לרבות ארועי הפרה, חדלות פרעון, הליכי פירוק או כינוס נכסים וכיוצ"ב. כמו כן נקבעה זכות להעמדה לפרעון מיידי במקרה בו מלווה צד ג' העמיד לפרעון מיידי חובות של החברה כלפיו בסכום העולה על סכום שנקבע.

כמו כן, ביחס להלוואות ממוסדות פיננסיים בסך של 500 מיליון ש"ח נכללה עילה מקובלת לפרעון מיידי של הלוואות במקרה שתחום התקשורת יחדל מלהיות תחום הפעילות המרכזי של הקבוצה.

12.3.3. ביחס לאגרות החוב סדרה 6 עד 10 ולהלוואות מתאגידים בנקאים שיתרתן ליום 31.12.2016 הינה 2.8 מיליארד ש"ח, ביחס להלוואות ממוסדות פיננסיים בסך של 500 מיליון ש"ח וביחס לאגרות חוב ממוסדות פיננסיים בסך של 400 מיליון ש"ח, החברה התחייבה כי במקרה בו תתחייב כלפי גורם כלשהו בהתחייבות בקשר עם עמידה באמות מידה פיננסיות, תתחייב החברה גם כלפי מחזיקי אגרות החוב, התאגידים הבנקאים והמוסדות הפיננסיים האמורים בהתחייבות זוהי (בכפוף לחריגים מסויימים).

12.3.4. ביחס לאגרות החוב סדרה 6 עד 10 וביחס להלוואות ממוסדות פיננסיים בסך של 500 מיליון ש"ח החברה התחייבה כלפי המלווים לפעול לכך שככל שהדבר בשליטתה, אגרות חוב כאמור יהיו במעקב דירוג על ידי חברה מדרגת אחת לפחות, כל עוד קיימות במחזור אגרות חוב מאותה סדרה או יתרה בהלוואות, בהתאמה.

12.3.5. בנוסף ביחס לאגרות חוב סדרה 9 ו-10 נכללו עילות מקובלות לפרעון מיידי של אגרות החוב, לרבות אירועי הפרה, חדלות פרעון, הליכי פירוק או כינוס נכסים וכיוצ"ב, וכן זכות להעמדה לפרעון מיידי במקרה בו מלווה צד ג' העמיד לפרעון מיידי חובות של החברה כלפיו (בסכום העולה על 150 מיליון ש"ח, במקרה של העמדה לפרעון מיידי של סדרת אגרות חוב סחירה אחרת - ללא מגבלת סכום), במקרה של מכירה של מעל 50% מנכסי הקבוצה (במאחד) באופן שבו תחום התקשורת יחדל מלהיות תחום הפעילות המרכזי של הקבוצה, במקרה של שינוי בשליטה שכתוצאה ממנו יחדלו בעלי השליטה הנוכחיים בחברה להיות בעלי שליטה בה (למעט העברת שליטה לנעבר שקיבל אישור לשליטה בחברה בהתאם להוראות חוק התקשורת או שינוי שליטה בנסיבות אחרות שנקבעו), במקרה שתירשם הערת "עסק חיי" בדוחות הכספיים של החברה למשך תקופה של שני רבעונים רצופים, במקרה של הרעה מהותית בעסקי החברה לעומת מצבה במועד ההנפקה, וקיים חשש ממשי שהחברה לא תוכל לפרוע את אגרות החוב במועדן (כאמור בסעיף 1ט35(א)(1) לחוק ניירות ערך), והכל בתנאים שפורטו בשטר הנאמנות לאגרות החוב.

נכון ליום 31.12.2016 ולמועד אישור הדוחות הכספיים החברה עמדה בכל התחייבויותיה כאמור, לא התקיימו עילות להעמדת אשראי לפרעון מיידי ולא נקבעו אמות מידה פיננסיות כמפורט לעיל.

12.4. אגרות חוב שאינן סחירות שהונפקו על ידי די.בי.אס

- 12.4.1. לדי.בי.אס אגרות חוב סדרה א' שיתרתה בספרים ליום 31.12.2016 הינה כ- 190 מיליוני ש"ח וסדרה ב' שיתרתה ליום 31.12.2016 הינה כ- 678 מיליון ש"ח, שהונפקו למשקיעים מוסדיים ואשר נרשמו במסגרת מערכת רצף מוסדיים בבורסה בתל-אביב.
- 12.4.2. על פי שטר נאמנות א', יצרה די.בי.אס לטובת נאמן א' שעבוד צף בדרגה ראשונה, ללא הגבלה בסכום, על כלל נכסיה (למעט חריגים הנובעים מהוראות חוק התקשורת), הכוללים תניה המגבילה יצירת שעבודים נוספים (בכפוף לחריגים מסוימים), וכן שעבוד קבוע בדרגה ראשונה, ללא הגבלה בסכום, על זכויות ונכסים שלה (בכפוף לחריגים על פי חוק התקשורת), ובתוכם זכויותיה על פי הסכמים מהותיים שהינה צד להם, הונה הרשום הבלתי מונפק, המוניתין שלה, זכויות קנין רוחני מסוימות וכן זכויות הביטוח להן היא זכאית על פי פוליסות הביטוח שהוצאו לה.
- 12.4.3. בשטר נאמנות א' ובשטר נאמנות ב' נקבעו אירועים מקובלים (כגון - הליכי חדלות פרעון, הפרה, מימוש שעבודים על עיקר נכסי די.בי.אס ועוד) שבקרום, בחלוף תקופת התראה שנקבעה ובתנאים שנקבעו בכל שטר, קמה זכות להעמדת אגרות החוב לפרעון מיידי בכפוף להוראות שטר הנאמנות, וכן נקבעה זכות להעמדה לפירעון מיידי במקרה של העמדתה לפרעון מיידי של סדרת אגרות חוב אחרת של די.בי.אס, אם יתרתה לסילוק עולה על הסך שנקבע בשטר הנאמנות הרלוונטי.
- 12.4.4. בחודש ספטמבר 2015 חתמה החברה על כתב ערבות לקיום התחייבויות די.בי.אס לטובת מחזיקי אגרות החוב (סדרה ב'), וזאת כנגד הפחתת שיעור הריבית שנושאות אגרות החוב (סדרה ב'), וכן ביטול בטוחות (שהיו דומות לאלו הרשומות לטובת נאמן א') והוראות שונות בשטר נאמנות ב', והכל בהתאם לתנאים הקבועים בשטר נאמנות ב'.
- הפחתת הריבית וביטול הבטוחות והוראות מסוימות בשטר נאמנות ב' כאמור מותנית בכך שדירוג החברה לא יפחת מדירוג (AA-) של "S&P מעלות", או דירוג מקביל לו (להלן: "הדירוג המינימלי"), תנאי שהתקיים נכון למועד מתן הערבות ולמועד הדוחות הכספיים, ככל שבעתיד יפחת דירוג בזק מהדירוג המינימלי אזי תבוטל הפחתת הריבית, יינתנו מחדש הבטוחות שבוטלו, ישובו לחול ההוראות שבוטלו ותפקענה הערבות.

12.5. אשראי בר דיווח

להלן פרטים בנוגע לאשראי בר דיווח של הקבוצה, בהתאם לעמדה משפטית מספר 104-15 : אירוע אשראי בר דיווח, שפורסמה על ידי רשות ניירות ערך ביום 30.10.2011 וכפי שתוקנה ביום 19.3.2017 (בהתאם לנתוני הקבוצה, אגרות חוב והלוואות בהיקף מעל 1 מיליארד ש"ח). אגרות החוב הונפקו על ידי הקבוצה ללא יעוד ספציפי. פירעון קרן אגרות החוב בתשלומים תקופתיים שווים שמספרם כמפורט בטבלה, ותשלום הריבית על יתרת הקרן הבלתי מסולקת.

המלווה	מועד נטילת ההלוואה	מועד פרעון סופי	סוג ההלוואה	סכום ההלוואה המקורי או ערך נקוב (במיליוני ש"ח)	יתרת קרן משוערכת (בתוספת ריבית לשלם) ליום 31.12.2016 (במיליוני ש"ח)	מספר תשלומי קרן בשנה	תשלום הקרן החל משנת	מספר תשלומי ריבית בשנה	שיעור ריבית ליום 31.12.2016 (במיליוני ש"ח)	שווי הוגן של ההתחייבות ליום 31.12.2016 (במיליוני ש"ח)	ריבית אפקטיבית גלומה בשווי הוגן ליום 31.12.2016	ריבית אפקטיבית גלומה בשווי הוגן ליום 31.12.2015	תנאים מיוחדים	קיומה של זכות לפירעון מוקדם
אגרות חוב (סדרה 6)	3.7.2011	1.12.2022	שקלי צמוד מדד בריבית קבועה	2,874	2,953	1	2018	2	3.70%	3,247	1.08%	1.43%	ביאורים עד 12.3.12.3.4	לא
אגרות חוב (סדרה 9)	15.10.2015	1.12.2025	שקלי לא צמוד ריבית קבועה	1,103	1,106	1	2022	2	3.65%	1,146	3.13%	3.08%	באור 12.3	לא

12.6. קבלת התחייבויות להעמדת אשראי לשנת 2017

החברה התקשרה בהסכמים עם גופים בנקאיים ומוסדיים שבמסגרתם נתקבלה התחייבות מאותם גופים להעמדת אשראי לחברה לצורך מיחזור חוב עתידי בשנת 2017 בהיקף של 900 מיליון ש"ח (במח"מ של 4.5 שנים ובשיעור ריבית שקלית כוללת קבועה של 4.3% במוצע) תנאי כל ההתחייבות הנ"ל וההלוואות שיינתנו מכוחן כוללים תנאים דומים לתנאים שניתנו ביחס להלוואות אחרות שנטלה החברה המפורטים בסעיף 12.3 לעיל ובכלל זה: התחייבות שלא ליצור שעבדים נוספים על נכסי החברה (במגבלות מסוימות), התחייבות כי במקרה בו החברה תתחייב כלפי גורם כלשהו בהתחייבות בקשר עם עמידה באמות מידה פיננסיות, תתחייב החברה בהתחייבות זוהה גם ביחס לאשראי זה (בכפוף לחריגים מסויימים), וכן תנאי פרעון מיידי מקובלים (כגון ארועי הפרה, חדלות פרעון, הליכי פירוק או כינוס נכסים וכיוצ"ב, וכן הפרות צולבות, במגבלות מסויימות), אשר יחולו בשינויים המחוייבים גם ביחס לתקופות ההתחייבות להעמדת אשראי.

בנוסף חלק מההתחייבויות להעמדת אשראי בשנת 2017 כוללים גם תנאים דומים לתנאים שנקבעו ביחס לאג"ח סדרה 9 ו-10 כמפורט באור 12.3.5 לעיל. לאחר מועד הדוחות הכספיים התקשרה החברה בהסכם נוסף בהיקף של 500 מיליון ש"ח להעמדת אשראי בשנת 2017, בתנאים דומים למפורט לעיל.

13. ספקים וזכאים אחרים

31 בדצמבר 2015	31 בדצמבר 2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
885	808	חובות פתוחים*
28	92	שטרות לפירעון
913	900	סך הכל ספקים
		זכאים אחרים לרבות נגזרים
		התחייבויות לעובדים והתחייבויות אחרות בשל שכר ומשכורת
369	353	מוסדות
79	98	הוצאות לשלם
90	102	ריבית שנצברה
72	54	הכנסה נדחית
85	82	מכשירים נגזרים
22	10	אחרים
27	11	
744	710	סך הכל זכאים אחרים
1,657	1,610	סך הכל ספקים וזכאים

* מתוכם יתרת ספקים שהם צדדים קשורים ובעלי עניין ליום 31.12.2016 הינה 21 מיליון ש"ח (ליום 31.12.2015 - 17 מיליון ש"ח).

14. הפרשות

תביעות לקוחות	תביעות משפטיות	פירוק וסילוק	
		אתרי סלולר	אחרות
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
52	45	49	146
4	4	4	12
(7)	(14)	-	(21)
(5)	(5)	-	(10)
44	30	53	127
יתרה ליום 1 בינואר 2016			
מוצג בדוח על המצב הכספי כדלקמן:			
44	30	6	80
-	-	47	47
44	30	53	127
הפרשות שוטפות			
הפרשות בלתי שוטפות			

לפרטים בדבר תביעות משפטיות ראה באור 16.

15. הטבות לעובדים

הטבות לעובדים כוללות הטבות לאחר סיום העסקה, הטבות אחרות לטווח ארוך, הטבות בגין פיטורין, הטבות לטווח קצר וכן תשלומים מבוססי מניות. באשר לתשלומים מבוססי מניות ראו באור 25 להלן.

15.1. הרכב ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים

2015	2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור
התחייבויות שוטפות בגין:		
104	104	חופשה
117	122	15.4 מחלה
150	82	15.5 פרישה מוקדמת
7	7	15.3.4 חלות שוטפת של ההטבות לגמלאים
378	315	סך התחייבויות שוטפות בגין הטבות לעובדים
התחייבויות שאינן שוטפות בגין:		
114	118	15.3.4 התחייבות בגין הטבות לגמלאים
55	51	15.3.1 פיצויי פיטורין, נטו (ראו הרכב להלן)
16	19	15.3.3 הודעה מוקדמת
55	70	15.3.2 פנסיה
240	258	סך התחייבויות שאינן שוטפות בגין הטבות לעובדים
618	573	סך התחייבויות בגין הטבות לעובדים
להלן הרכב התחייבות בגין פיצויי פיטורין:		
221	212	מחויבות בגין פיצויי פיטורין
(166)	(161)	שווי הוגן של נכסי התוכנית
55	51	

15.2. תוכניות להפקדה מוגדרת

15.2.1. התחייבות להטבות לעובדים בגיל פרישה בגין תקופת שרותם בחברה ובחברות המאוחדות ובגין העובדים אשר חל לגביהם סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, התשכ"ג – 1963, מכוסות במלואן על ידי תשלומים שוטפים לקופות פנסיה ולחברות ביטוח.

2014	2015	2016
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
191	199	209

הסכום שהוכר כהוצאה בגין תוכנית להפקדה מוגדרת

15.2.2. זכויות הפנסיה של עובדי החברה בגין תקופת עבודתם בשרות המדינה עד ליום 31.1.1985 מכוסות על ידי קרן פנסיה ("קרן מקפתי") שקיבלה על עצמה את התחייבות המדינה בעקבות הסכם בין ממשלת ישראל, החברה, ההסתדרות הכללית של העובדים וקרן מקפת.

15.2.3. התחייבות לתשלום פיצויי פיטורין לעובדים שיפרשו מעבודתם בתנאים המזכים אותם לפיצויים מכוסה, לגבי התקופה מיום 1.2.1985, על ידי ההפקדות השוטפות בקופות פנסיה ובחברות ביטוח כאמור לעיל (בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין).

פיצויי פיטורין בגין תקופת העבודה בשרות המדינה ועד ליום 31.1.1985 משולמים בפועל על ידי החברה והכספים שנצברו בקרן מקפת בגין תקופה זו, נשמרים בקרן שתשמש את זכויות העובדים.

15.2.4. כלפי חלק מהעובדים קיימת לקבוצה התחייבות להשלמת פיצויי פיטורין מעבר לסכום שנצבר בקופת הפיצויים על שם העובדים (ראה סעיף 15.3.1 להלן).

15.3. תוכניות להטבה מוגדרת

התחייבויות בגין תוכניות להטבה מוגדרת בקבוצה כוללות את ההתחייבויות הבאות:

15.3.1. ההתחייבות לפיצויי פיטורין בגין יתרת ההתחייבות שאינה מכוסה על ידי הפקדות ו/או פוליסות ביטוח בהתאם להסכמי העבודה הקיימים, חוק פיצויי פיטורין ובהתאם למרכיבי השכר אשר לדעת הנהלת החברות מזכים את העובדים בקבלת פיצויים. בגין חלק זה של ההתחייבות קיימת יעודה המופקדת על שם חברות הקבוצה בקרנות פנסיה וחברות ביטוח. היעודות בקרנות פנסיה ובחברות ביטוח כוללות הפרשי הצמדה וריבית שנצברו. משיכת כספי היעודות מותנית בקיום ההוראות המפורטות בחוק פיצויי פיטורין.

15.3.2. התחייבות בהתאם להסכם הקיבוצי משנת 2006 כלפי עובדים שהועברו משרות המדינה לחברה אשר זכאים עקב פרישה לגמלאות להשלמת הפער בתשלומי פנסיה בין חוק שרות מדינה לבין התקנון האחיד של מקפת. בנוסף לחברה התחייבות למספר עובדים בכירים, הזכאים לתנאי פרישה מוקדמת (פנסיה ומענקי פרישה) שאינם תלויים בהסכמי הפרישה הקיימים לכלל העובדים.

15.3.3. התחייבות על פי הסכמי העסקה אישיים של עובדים בכירים בקבוצה, לתשלום הטבה בגין הודעה מוקדמת עם סיום יחסי עובד-מעביד.

15.3.4. גמלאי החברה מקבלים, פרט לתשלומי הפנסיה, הטבות שעיקרן שי לחג (צמוד לשער החליפין של הדולר), מימון אחזקת מועדוני הגמלאים ופעילויות חברתיות. התחייבות החברה בגין עלויות אלו נצברת בתקופת העבודה. החברה כוללת בדוחותיה הכספיים את ההתחייבות בגין העלויות הצפויות בתקופה שלאחר תקופת ההעסקה.

15.4. הפרשה למחלה

בדוחות נכללה הפרשה בגין פדיון וניצול ימי מחלה. הזכות לצבירת ימי מחלה נלקחה בחשבון עבור כל עובדי הקבוצה והזכות לפדיון ימי מחלה רק עבור עובדים הזכאים בהתאם לתנאים הקבועים בהסכמי העבודה. ההפרשה חושבה על בסיס חישוב אקטוארי הכולל הנחת צבירה חיובית של ימים אצל מרבית העובדים וניצול ימים בשיטת "נכנס אחרון יוצא ראשון" (LIFO).

15.5. הטבות בגין פרישה מוקדמת ופיטורין

בהתאם להסכם הקיבוצי בין החברה לבין ארגון העובדים והסתדרות העובדים הכללית החדשה מחודש דצמבר 2006 ובהתאם לתיקון להסכם מחודש אוגוסט 2015, החברה תהיה רשאית, לפי שיקול דעתה, לסיים את עבודתם של עד 163 עובדים קבועים וותיקים בכל באחת מהשנים 2015 – 2021 (זכותה של החברה מצטברת על פני השנים).

החברה מכירה בהוצאה בגין פרישה מוקדמת כאשר החברה התחייבה באופן מובהק, ללא אפשרות ממשית לביטול, לפיטורי עובדים לפני הגיעם למועד הפרישה המקובל, על פי תכנית מוגדרת. ההסכם הקיבוצי מקנה לחברה זכות לפיטורי עובדים, אך אינו יוצר לחברה מחויבות באופן מובהק ללא אפשרות ממשית לביטול. לפיכך ההוצאות בגין פרישה מוקדמת מוכרות בספרי החברה במועד אישור התוכנית.

בשנת 2016 הוצאות פרישה מוקדמת הסתכמו בכ- 96 מיליון ש"ח.

בנוסף חברות הקבוצה קשורות בהסכמים קיבוציים בינן לבין הסתדרות העובדים וועדי העובדים. במסגרת ההסכמים נקבעו, בין השאר, מנגנונים המשלבים את ועדי העובדים בהחלטות סיום העסקתם של עובדים קבועים ותנאי פיטורין.

15.6. הנחות אקטואריות

ההנחות האקטואריות העיקריות לגבי תוכניות להטבה מוגדרת למועד הדיווח הן:

15.6.1. שעורי התמותה מבוססים על השעורים שפורסמו בחוזר ביטוח 1-3-2013 של משרד האוצר.

15.6.2. שעורי העזיבות נקבעו על בסיס ניסיון העבר של החברה והחברות המאוחדות תוך הבחנה בין אוכלוסיות העובדים השונות ובהתאם לשנות הוותק. שעורי עזיבות כוללים הבחנה בין עזיבות המקנות זכאות לפיצויי פיטורין מלאים ועזיבות שאינן מקנות פיצויי פיטורין מלאים.

15.6.3. שער ההיוון (הנומינאלי) מבוסס על תשואה של אגרות חוב קונצרניות צמודות באיכות גבוהה שיש להן משך חיים דומה למשך החיים של ההתחייבות ברוטו.

להלן שיעורי היוון עיקריים:

שעור היוון ממוצע	31 בדצמבר 2016	31 בדצמבר 2015
פיצויי פיטורין	4.2%	4.1%
הטבות לגמלאים	4.3%	4.7%

15.6.4. הנחות לגבי עדכוני שכר לצורך חישוב ההתחייבויות הונחו על בסיס הערכות ההנהלה תוך הבחנה בין קבוצות העובדים. עיקרי ההנחות (במונחים נומינליים) בדבר עדכוני שכר של קבוצות עובדים עיקריות הינם:

הנחת גידול שכר	
עובדים קבועים וותיקים	עדכון ממוצע של 7% לעובדים צעירים, יורד בהדרגה ל-2.7% בגיל 66
עובדים קבועים חדשים בחברה	עדכון ממוצע של 3.2% לעובדים צעירים יורד בהדרגה ל-1.4% בגיל 66
עובדי החברה שאינם קבועים	6.5% לעובדים צעירים יורד בהדרגה ל-0%, 3.5% לעובדים בכירים
עובדי פלאפון	שיעור גידול של 3.1% בהתאם לנקבע בהסכם הקיבוצי בפלאפון
עובדי בזק בינלאומי	שיעור גידול של כ-3% בהתאם לנקבע בהסכם הקיבוצי בבזק בינלאומי

לגבי עובדי החברה, בנוסף להנחת גידול השכר תלוית גיל, הונח גידול שכר פרטני צפוי לשנים 2017 – 2026, הנובע מהסכם הקיבוצי שנחתם בחודש אוגוסט 2015.

15.6.5. ניתוח רגישות להנחות אקטואריות

להלן ניתוח ההשפעה האפשרית של השינויים בהנחות אקטואריות עיקריות על התחייבויות להטבות לעובדים. החישוב נערך ביחס לכל הנחה בנפרד, בהנחה שייתר ההנחות נותרות ללא שינוי.

31 בדצמבר 2016	31 בדצמבר 2015	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(28)	(25)	שיעור היוון – תוספת של 0.5%
36	36	שעור עליות שכר עתידיות – תוספת של 0.5%
(10)	(13)	שיעור עזיבת עובדים – תוספת של 5%

15.6.6. פירוט משך החיים הממוצע המשוקלל של התחייבויות בגין הטבות לאחר העסקה עיקריות:

31 בדצמבר 2016	31 בדצמבר 2015	
שנים	שנים	
10	10.2	פיצויי פיטורין
14.1	14.4	הטבות לגמלאים

16. התחייבויות תלויות

במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד חברות הקבוצה תביעות משפטיות או תלויים ועומדים נגדה הליכים משפטיים שונים (להלן בסעיף זה: "תביעות משפטיות"). לדעת הנהלות חברות הקבוצה המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטיות באשר לסיכוי התביעות המשפטיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות (כפי שמפורט בבאור 14), במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החשיפה כתוצאה מהתביעות המשפטיות כאמור.

לדעת הנהלות חברות הקבוצה סכום החשיפה הנוספת (מעבר להפרשות כאמור), ליום 31.12.2016, בשל תביעות משפטיות שהוגשו נגד חברות הקבוצה בנושאים שונים ואשר ההסתברות להתממשותן אינה צפויה, הסתכם בסך כולל של כ- 6.8 מיליארד ש"ח. בנוסף, קיימת חשיפה נוספת בסך של כ- 284 מיליון ש"ח בגין תביעות אשר בשלב זה טרם ניתן להעריך את סיכוייהן.

כמו כן, הוגשו כנגד חברות הקבוצה בקשות להכיר בתביעות כתובענות ייצוגיות שלא צוין בתביעה סכום תביעה מדויק, אשר בגינן קיימת לקבוצה חשיפה נוספת מעבר לאמור לעיל.

הסכומים הנ"ל וכל סכומי החשיפה הנוספת בבאור זה הינם צמודים למדד המחירים לצרכן ולפני תוספת ריבית.

לעדכונים לעניין שינויים לאחר תאריך הדוח ראו סעיף 16.2 להלן.

16.1. להלן תיאור ההתחייבויות התלויות של הקבוצה שבתוקף נכון ליום 31.12.2016 מסווגות בהתאם לקבוצות בעלות מאפיינים דומים:

קבוצת תביעות	מהות התביעות	יתרת ההפרשה	סכום החשיפה הנוספת	סכום החשיפה בגין תביעות שטרם ניתן להעריך את סיכוייהן
קבוצת תביעות	מהות התביעות	יתרת ההפרשה	סכום החשיפה הנוספת	סכום החשיפה בגין תביעות שטרם ניתן להעריך את סיכוייהן
קבוצת תביעות	מהות התביעות	יתרת ההפרשה	סכום החשיפה הנוספת	סכום החשיפה בגין תביעות שטרם ניתן להעריך את סיכוייהן
תביעות לקוחות	בעיקר בקשות לאישור תביעות ייצוגיות (ותביעות מכוחן) שעניינן טענות לגביית כספים שלא כדין ופגיעה במתן שירותים המסופקים על ידי חברות הקבוצה.	44	4,530	**281
תביעות מיזמים וחברות	תביעות משפטיות בהן נטען לאחריות של חברות הקבוצה בקשר עם פעולתן ו/או בקשר עם השקעות שבוצעו במיזמים שונים.	11	*2,005	-
תביעות עובדים ועובדים לשעבר של חברות הקבוצה	בעיקר תביעות משפטיות קבוצתיות ופרטניות שהוגשו על ידי עובדים ועובדים לשעבר של הקבוצה שעניינן הכרה ברכיבי שכר שונים כרכיבים לצורך חישוב תשלומים שונים לעובדי הקבוצה שחלקן תביעות בעלות השפעת רוחב.	7	96	2
תביעות מדינה ורשויות	הליכים משפטיים שונים מצד מדינת ישראל, גופים שלטוניים שונים ורשויות המדינה (להלן: "הרשויות"). מדובר בעיקר בהליכים בתחום הרגולציה החלה על חברות הקבוצה ומחלוקות כספיות שונות בנוגע לכספים המשולמים על ידי חברות הקבוצה לרשויות (לרבות תשלומי ארנונה).	6	11	-
תביעות ספקים וספקי תקשורת	תביעות משפטיות לפיצוי בגין נזקים נטענים כתוצאה מאספקת השרות ו/או המוצר.	3	102	1
תביעות נזיקין, נדל"ן ותשתיות	תביעות משפטיות בגין נזקי גוף או נזקי רכוש נטענים שחברות הקבוצה אחראיות לכאורה בגינם וכן בנושא נדל"ן ותשתיות. סכום החשיפה הנוספת בגין תביעות נזיקין אינו כולל תביעות שאין מחלוקת לגבי קיומו של כיסוי ביטוחי לגביהן.	3	37	-
סה"כ תביעות משפטיות נגד החברה והחברות המאוחדות		74	6,781	284

* הסך כולל חשיפה של 2 מיליארד ש"ח בגין תביעה של בעלת מניות נגד החברה ונושאי משרה בחברה אשר הוערכה על ידי התובעת בסך של כ- 1.1 מיליארד ש"ח או כ- 2 מיליארד ש"ח (בהתאם לשיטת חישוב הנזק שתקבע).

** קיימת חשיפה בסכום נוסף בגין תביעה בה סכום התביעה אינו ברור.

16.2. לאחר תאריך הדוחות הכספיים, הוגשו נגד חברות הקבוצה, תביעות בהיקף כולל של כ- 100 מיליון ש"ח וכן שתי תביעות ללא הערכה כספית. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים טרם ניתן להעריך את סיכויי התביעות כאמור. כמו כן, הסתיימו תביעות שהחשיפה בגין הייתה כ- 415 מיליון ש"ח וכן תביעה ללא הערכה כספית.

17. התקשרויות

17.1. חברות הקבוצה קשורות בהסכמי חכירה תפעוליים של מקרקעין, אתרים סלולריים, שטחי נדל"ן וכלי רכב שבשימושן. דמי השכירות העתידיים החזויים המינימליים, מחושבים לפי דמי שכירות שהיו בתוקף ליום 31.12.2016, הינם כדלקמן:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	נדל"ן מיליוני ש"ח	כלי רכב מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח
2017	229	140	369
2018	211	97	308
2019	171	77	248
2020	125	-	125
2021	55	-	55
2022 ואילך	110	-	110
	901	314	1,215

17.2. די.בי.אס התקשרה בשנת 2013 עם חלל תקשורת בע"מ (להלן - חלל), בהסכם לקבלת קיבולת במקטעי חלל, (בסעיף זה - הסכם 2013). תקופת הסכם 2013 הינה עד לשנת 2028, כאשר בשלב ראשון מקטעי החלל הועמדו לשימוש די.בי.אס בלוויינים "עמוס 2" ו-"עמוס 3". על פי הנמסר לדי.בי.אס מאת חלל בחודש ספטמבר 2016 הגיע "עמוס 2" לתום חייו, אך הפעלתו המסחרית נמשכת לעת עתה. בהתאם להוראות הסכם 2013, לאחר הפסקת השימוש בלוויין "עמוס 2", יועדה די.בי.אס לשכור מקטעי החלל בלוויינים "עמוס 3" (עד לשנת 2022) וכן "עמוס 6" ששיגורו לחלל תוכנן לרבעון השלישי של שנת 2016 ותום חייו יועד להיות בשנת 2028.

בחודש ספטמבר 2016 דיווחה חלל, שלמיטב ידיעתה, במהלך תדלוק קרקעי של טיל שיגור הלוויין "עמוס 6", אירע פיצוץ של טיל השיגור שגרם לאבדן מלא של הלוויין "עמוס 6", אשר יועד להחליף את הלוויין "עמוס 2" ביחס לשידורי די.בי.אס. בחודש פברואר 2017, אושרה על ידי דירקטוריון די.בי.אס ודירקטוריון החברה התקשרות די.בי.אס עם חלל בתוספת להסכם 2013, שעקרונותיה מפורטים להלן ("הסכם 2017"). ההתקשרות בהסכם 2017 טעונה אישור האסיפות הכלליות של החברה ושל חלל שקבועות ליום 3.4.2017:

תקופת הסכם 2017 הינה עד ליום 31.12.2028 (ללא שינוי מתקופת הסכם 2013), בכפוף לאפשרויות סיום מוקדם שיפורטו להלן. הלוויינים בהם תשכור די.בי.אס מקטעי חלל הינם: (א) הלוויין "עמוס 3" - אשר משרת את די.בי.אס כיום, (ב) הלוויין "עמוס 7" - לוויין קיים, אשר חלל הינה בעלת הזכות להחכיר בו מקטעי חלל ואשר כנמסר מאת חלל תהליך הצבתו הסתיים בסוף חודש פברואר 2017, (ג) הלוויין "עמוס 8" - לוויין חדש הצפוי לשרת את די.בי.אס החל ממועד תחילת פעילותו. במהלך תקופת ההתקשרות (בכפוף לאירועי אי זמינות ועד לתום חיי עמוס 3 הצפוי בשנת 2026) די.בי.אס צפויה לשכור מחלל 12 מקטעי חלל משני לוויינים שונים, בהתאם לחלוקה שנקבעה בהסכם. ההסכם אף מסדיר העמדת מקטעי גיבוי למקטעי החלל במהלך תקופת ההסכם, בתנאים ובמגבלות שנקבעו בו. העלות הנומינלית הכוללת המשוערת למשך תקופת ההתקשרות הינה כ-263 מיליון דולר, המשקפת עלות שנתית ממוצעת של כ-21.9 מיליון דולר, בכפוף למנגנוני הנחה והחזר שנקבעו בהסכם.

בהסכם נקבעה זכות לסיום מוקדם ללא עילה, בכפוף להודעה מוקדמת בת 12 חודשים ותשלום התמורה בהתאם למנגנון הקבוע בו. כן נקבעה זכות לסיום מוקדם בשל עיכוב בכניסתו לתוקף של ההסכם לבניית "עמוס 8", וכן זכות לסיום מוקדם בתום חיי "עמוס 3" בשל אי-זמינות בלוויין "עמוס 8", וזאת ללא תשלום פיצוי ובתנאים שנקבעו בהסכם.

לעניין התקשרות עם חלל ראו גם באור 28.3.2 (1) בדבר התקשרויות עם צדדים קשורים.

17.3. בחודש אוקטובר 2016 נכנס לתוקפו הסכם התקשרות חדש עם חברת Apple Distribution International ("אפל") לרכישת והפצת מכשירי iPhone, לפיו פלאפון תתחייב לרכוש כמות מכשירים שנתית מינימלית במשך שלוש שנים נוספות במחירים שיהיו בתוקף אצל היצרן במועד הרכישות בפועל.

17.4. לפלאפון הזמנות פתוחות לרכישת ציוד קצה, בסכום כולל של כ- 71 מיליון ש"ח (ליום 31.12.2015 כ- 74 מיליון ש"ח).

17.5. ציוד התשתית של פלאפון ברשתות ה- UMTS/HSPA וה- LTE הינו מתוצרת אריקסון. לפלאפון הסכמים רב שנתיים לתחזוקה, תמיכה ושדרוגי תכנה לרשת ה- UMTS/HSPA וכן הסכם לפריסת דור 4 (LTE) עם אריקסון, ולדעת פלאפון היא עשויה להיות תלויה בה בקשר לתמיכה ברשת והרחבתה.

17.6. ליום 31.12.2016 די.בי.אס קשורה בהסכמים לרכישת ערוצים. בשנה שהסתיימה 31.12.2016 הסתכמו ההוצאות בגין צריכת ערוצים שרכשה די.בי.אס בסך של כ- 319 מיליון ש"ח.

17.7. להתקשרויות לרכישת זכויות שידור על ידי די.בי.אס ראו באור 7. להתקשרויות לרכישת רכוש קבוע ראו באור 8.6 לעיל.

17.8. בחודש אפריל 2013 נחתם בין החברה לבין רשות מקרקעי ישראל חוזה הרשאה לתכנון לשטח של 115 דונם בסקיה (ליד צומת מסובים, בסמוך לכניסה הדרומית לתל-אביב). בהתאם להוראות חוזה ההרשאה תכננה החברה תוכנית מתאר מפורטת לנכס תוך קביעת תכליות, שימושים, זכויות בנייה והוראות בינוי ליעודי הקרקע שבתכנית. ביום 2.5.2016 פורסם ברשומות דבר אישור התוכנית והיא נכנסה לתוקף. בהמשך לכך החברה צפויה לחתום על חוזה חכירה בקשר לנכס ביחס לשטח של כ- 70 דונם נטו.

שווי הוגן של זכויות החברה בקרקע מוערך לתאריך הדוחות הכספיים על ידי שמאי מקרקעין בכ- 460 מיליון ש"ח.

17.9. להתקשרות לקבלת התחייבויות להעמדת אשראי לשנת 2017 ראו באור 12.6 לעיל.

17.10. למידע בדבר התקשרויות עם צדדים קשורים ראו באור 28.3.2 .

18. בטחונות, שעבודים וערבויות

מדיניות הקבוצה היא לתת ערבויות מכרז, ביצוע וערבויות על פי חוק. כמו כן, החברה נותנת בהתאם לצורך ערבויות בנקאיות להתחייבויות בנקאיות של חברות מאוחדות.

18.1. לחברות הקבוצה ערבויות למשרד התקשורת בקשר להבטחת תנאי רישיונותיהן בסך כולל של כ- 163 מיליון ש"ח (כמחצית מהסכום צמוד לשע"ח של הדולר).

18.2. לחברות הקבוצה ערבויות בנקאיות לצדדים שלישיים בסך כולל של כ- 77 מיליון ש"ח.

18.3. באשר להתניות בקשר עם הלוואות ואשראי ראו באור 12.

18.4. באשר לערבות שנתנה החברה בקשר להתחייבות די.בי.אס בגין אג"ח סדרה ב', ראו באור 12.4.4

19. הון

19.1. הון מניות

הון מניות מונפק ונפרע		הון מניות רשום		
מספר מניות		מספר מניות		
31 בדצמבר 2015	31 בדצמבר 2016	31 בדצמבר 2015	31 בדצמבר 2016	
2,762,148,573	2,765,472,386	2,825,000,000	2,825,000,000	מניות רגילות בנות 1 ש"ח ערך נקוב

19.2. דיבידנדים

19.2.1. מדיניות חלוקת דיבידנד

ביום 4.8.2009 החליט דירקטוריון החברה לאמץ מדיניות חלוקת דיבידנד, אשר על פיה תחלק החברה לבעלי מניותיה, מדי כחצי שנה, דיבידנד בשיעור של 100% מתוך הרווח החצי שנתי (לאחר מס) (רווח לתקופה מיוחס לבעלים של החברה) על פי הדוחות הכספיים המאוחדים של החברה. יישום מדיניות חלוקת הדיבידנד כפוף להוראות כל דין, לרבות מבחני החלוקה הקבועים בחוק החברות, ולהערכת דירקטוריון החברה בדבר יכולתה של החברה לעמוד מעת לעת בחביותיה הקיימות והצפויות, והכול בשים לב לתזרים הצפוי, פעילויות החברה והתחייבויותיה, יתרות המזומנים של החברה, תוכניותיה ומצבה כפי שיהיו מעת לעת ובכפוף לאישור האסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה לגבי כל חלוקה ספציפית וזאת כקבוע בתקנון החברה. נכון למועד פרסום הדוח מדיניות זו הינה בתוקף.

19.2.2. להלן פירוט חלוקות שהחברה ביצעה במהלך השנים 2014-2016 :

2014	2015	2016	סכום למניה שחולק (בש"ח)	תאריך החלוקה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
-	-	776	0.281	30.5.2016
-	-	665	0.240	6.10.2016
-	844	-	0.307	27.5.2015
-	*933	-	0.339	26.10.2015
802	-	-	0.294	23.4.2014
1,267	-	-	0.463	2.10.2014
2,069	1,777	1,441		

* חלוקת הדיבידנד הינה בגין רווחי המחצית הראשונה של שנת 2015 בסך של 945 מיליון ש"ח בניכוי רווח שערוך בגין העלייה לשליטה בדי.בי.אס בסך של כ- 12 מיליון ש"ח, אשר הוחרגו ממדיניות חלוקת הדיבידנד של החברה.

19.2.3. ביום 29.3.2017 החליט דירקטוריון החברה להמליץ לאסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה לחלק דיבידנד במזומן לבעלי המניות בסך כולל של 578 מיליון ש"ח. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, הדיבידנד האמור טרם אושר על ידי האסיפה הכללית.

19.2.4. החברה הנפיקה אופציות למניות לעובדים וכן למנהלים ולעובדים בכירים בקבוצה. (ראו באור 25).

20. הכנסות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
תקשורת פנים ארצית נייחת – בזק קווי			
1,636	1,543	1,450	טלפוניה קווית
1,394	1,530	1,558	אינטרנט – תשתית
802	840	843	תמסורת ותקשורת נתונים
220	212	213	שרותים אחרים
4,052	4,125	4,064	
תקשורת סלולארית - פלאפון			
2,399	1,948	1,777	שרותי סלולאר וציד קצה
966	884	811	מכירת ציוד קצה
3,365	2,832	2,588	
-	1,333	1,745	טלוויזיה רב ערוצית - די.בי.אס
תקשורת בינלאומית, שרותי אינטרנט (ISP) ונס"ר - בזק בינלאומי			
1,425	1,487	1,480	
213	208	207	אחרים
9,055	9,985	10,084	

21. הוצאות הפעלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
928	880	831	ציוד קצה וחומרים
847	909	825	קישוריות ותשלומים למפעילי תקשורת בארץ ובחו"ל
603	640	697	שיווק וכלליות
58	458	629	עלויות תוכן
639	616	605	אחזקת מבנים ואתרים
137	199	261	שרותים ואחזקה על ידי קבלני משנה
154	167	164	אחזקת כלי רכב
3,366	3,869	4,012	

הוצאות הפעלה וכלליות מוצגות בניכוי הוצאות שנוקפו בשנת 2016 להשקעות ברכוש קבוע ובנכסים בלתי-מוחשיים בסך של 64 מיליון ש"ח (בשנים 2015 ו- 2014 כ- 63 מיליון ש"ח).

22. שכר עבודה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,691	1,871	1,922	משכורות והוצאות נילוות – תפעולי
560	585	619	הנהלה וכלליות
1	-	-	תשלומים מבוססי מניות
2,252	2,456	2,541	סך הכל משכורות והוצאות נילוות
484	499	529	בניכוי שכר שנוקף להשקעות ברכוש קבוע ובנכסים בלתי-מוחשיים
1,768	1,957	2,012	

23. הכנסות תפעוליות אחרות, נטו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
175	234	107	רווח מממוש רכוש קבוע (בעיקר נדל"ן)
(176)	(117)	(96)	הפרשה בגין סיום יחסי עובד-מעביד בפרשה מוקדמת (ראו באור 15.5)
5	(22)	(11)	אחרות
582	-	-	רווח ממכירת מניות קורל-תל
586	95	-	הכנסות תפעוליות אחרות, נטו

24. הוצאות (הכנסות) מימון, נטו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
386	339	358	הוצאות ריבית בגין התחייבויות פיננסיות
-	-	55	שינוי בהתחייבות לתמורה מותנית בגין צירוף עסקים (ראו באור 11.2)
44	51	32	הפרשי הצמדה ושער
21	16	15	הוצאות מימון בגין הטבות לעובדים
35	46	48	הוצאות מימון אחרות
-	(76)	-	הקטנת הפרשה להוצאות ריבית פקיד שומה
486	376	508	סך הוצאות מימון
84	52	42	הכנסה בגין אשראי הגלום במכירות
59	40	19	הכנסות מימון אחרות
213	21	-	ריבית והפרשי הצמדה מהלוואה שניתנה לחברה כלולה
356	113	61	סך הכנסות מימון
130	263	447	הוצאות מימון, נטו

25. תשלומים מבוססי מניות

בשנת 2010 החברה הנפיקה כ- 69.4 מיליון אופציות לעובדים. נכון ליום 31.12.2016 נותרו במחזור כ- 17 אלף אופציות. במהלך שנת 2016 מומשו כ- 4 מיליון אופציות, בגינם הנפיקה החברה כ- 4 מיליון מניות רגילות 1 ש"ח ע.נ. כל אחת.

26. רווח למניה

רווח בסיסי ומדולל למניה

חישוב הרווח הבסיסי והמדולל למניה מתבסס על הרווח המתייחס לבעלי המניות הרגילות ועל ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות שבמחזור, מחושב כדלקמן:

2014	2015	2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
2,111	1,721	1,244	רווח המיוחס למחזיקי המניות הרגילות
2,736	2,750	2,765	הממוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות (בסיסי)
19	13	-	השפעת האופציות למניות
2,755	2,763	2,765	הממוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות (מדולל)

שווי השוק הממוצע של מניות החברה, לצורך חישוב ההשפעה המדללת של האופציות למניות, התבסס על שערי המניה הממוצעים בתקופה שבה היו האופציות במחזור.

27. דיווח מגזרי

27.1. הקבוצה פועלת בארבעה מגזרים שונים בענף התקשורת באופן שכל חברה בקבוצה פועלת במגזר עסקי אחד נפרד. מתכונת הדיווח הראשית, לפי מגזרים עסקיים, מבוססת על מבנה הדיווח הניהולי והפנימי של הקבוצה. כל חברה מספקת שירותים במגזר בו היא פועלת באמצעות הרכוש הקבוע והתשתיות שבבעלותה (ראו גם באור 20). התשתית של כל חברה משמשת למתן שירותיה בלבד. כל אחת מחברות הקבוצה חשופה לסיכונים ולתוחלת תשואה שונים, בעיקר לעניין הטכנולוגיה והתחרות במגזר בו היא פועלת, לפיכך, המרכיב בר ההפרדה בקבוצה הינו כל חברה בקבוצה. בהתאם לכך המגזרים העסקיים של קבוצת בזק הינם כדלקמן:

1. "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ – תקשורת פנים ארצית ניחת.
2. פלאפון תקשורת בע"מ – תקשורת סלולארית.
3. בזק בינלאומי בע"מ – תקשורת בינלאומית, שרותי אינטרנט ונס"ר.
4. די.בי.אס שרותי לוויין (1998) בע"מ – טלוויזיה רב ערוצית.

שאר חברות הקבוצה מוצגות בסעיף "אחרים". פעילויות אחרות כוללות את שרותי המוקדים ללקוחות (חברת בזק און-ליין) ושירותי תוכן וסחר בתחום האינטרנט (באמצעות וואלה). פעילויות אלו אינן מדווחות כמגזרים בני דיווח מאחר ואינן מקיימות את הספים הכמותיים בשנים המדווחות.

תמחור בין-מגזרי נקבע על פי המחיר שנקבע בעסקאות במהלך העסקים הרגיל. תוצאות, נכסים והתחייבויות של מגזר כוללים פריטים שניתן להקצותם באופן ישיר למגזר כמו גם כאלה שניתן להקצותם באופן סביר. ההוצאה ההונית של מגזר הינה סך העלות שהתהוותה במהלך התקופה בגין רכישת רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים.

יצוין כי, השקעת החברה בדי.בי.אס הוצגה לפי שיטת השווי המאזני עד ליום 23.3.2015. החל ממועד זה, הדוחות הכספיים של די.בי.אס מאוחדים בדוחות הקבוצה. הקבוצה מדווחת על הטלוויזיה הרב ערוצית כמגזר פעילות ללא התאמה לשעורי בעלות ועודפי עלות בכל תקופות הדיווח.

27.2. מגזרי פעילות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016						
מאוחד	התאמות	אחרים	תקשורת			
			טלויזיה רב ערוצית	שירותי אינטרנט	תקשורת סלולארית	תקשורת פנים ארצית נייחת
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
10,071	-	198	1,745	1,478	2,587	4,063
13	(440)	20	-	70	43	320
10,084	(440)	218	1,745	1,548	2,630	4,383
סך הכל הכנסות						
1,739	193	16	296	137	380	717
פחת והפחתות						
2,321	(193)	(34)	264	176	32	2,076
508	(529)	2	539	15	6	475
(61)	43	(4)	(13)	(5)	(52)	(30)
447	(486)	(2)	526	10	(46)	445
סך הכל הוצאות (הכנסות) מימון, נטו						
1,874	293	(32)	(262)	166	78	1,631
(5)	(1)	(5)	-	1	-	-
1,869	292	(37)	(262)	167	78	1,631
625	497	-	(330)	42	17	399
1,244	(205)	(37)	68	125	61	1,232
תוצאות המגזר – רווח (הפסד) נקי						
14,504	703	193	2,026	1,177	3,294	7,111
18	12	1	-	5	-	-
1,425	1,409	10	-	6	-	-
13,744	(730)	104	1,434	380	569	11,988
1,471	-	13	227	126	277	828
השקעות ברכוש קבוע ובלתי מוחשי						
נכסי המגזר						
השקעה בחברות כלולות						
מוניטין						
התחייבויות המגזר						

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2016

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015						
מאוחד	התאמות	אחרים	תקשורת בינלאומית		תקשורת פנים ארצית	
			טלויזיה רב ערוצית	שירותי אינטרנט	תקשורת סלולארית	נייחת
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
9,969	(440)	197	1,774	1,485	2,831	4,122
16	(445)	24	-	93	59	285
9,985	(885)	221	1,774	1,578	2,890	4,407
1,684	73	13	322	132	419	725
2,570	(210)	(15)	250	240	157	2,148
376	(642)	2	635	15	4	362
(113)	26	(17)	(32)	(7)	(53)	(30)
263	(616)	(15)	603	8	(49)	332
2,307	406	-	(353)	232	206	1,816
12	14	(2)	-	-	-	-
2,319	420	(2)	(353)	232	206	1,816
598	(10)	-	1	60	55	492
1,721	430	(2)	(354)	172	151	1,324
15,229	1,163	659	1,667	1,160	3,269	7,311
25	14	7	-	4	-	-
1,425	1,409	10	-	6	-	-
14,268	(5,494)	104	6,685	343	513	12,117
1,617	(80)	33	281	127	419	837

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014						
מאוחד	התאמות	אחרים	תקשורת בינלאומית		תקשורת פנים ארצית	
			טלויזיה רב ערוצית	שירותי אינטרנט	תקשורת סלולארית	נייחת
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
9,034	(1,724)	209	1,724	1,419	3,361	4,045
21	(411)	17	-	85	58	272
9,055	(2,135)	226	1,724	1,504	3,419	4,317
1,281	(287)	23	297	130	430	688
3,226	(337)	629	273	232	449	1,980
486	(647)	2	620	18	21	472
(356)	(161)	(11)	(26)	(9)	(77)	(72)
130	(808)	(9)	594	9	(56)	400
3,096	471	638	(321)	223	505	1,580
(170)	(168)	(3)	-	1	-	-
2,926	303	635	(321)	224	505	1,580
815	(3)	147	1	60	132	478
2,111	306	488	(322)	164	373	1,102
13,216	(2,517)	682	1,820	1,207	3,541	8,483
1,057	1,042	11	-	4	-	-
1,040	1,024	10	-	6	-	-
12,872	(7,176)	107	6,484	392	696	12,369
1,301	(332)	17	332	110	339	835

27.3. התאמות בגין מגזרים בני דיווח של הכנסות, רווח והפסד, נכסים והתחייבויות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2014	2015	2016
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
הכנסות		
10,964	10,649	10,306
הכנסות מגזרים בני דיווח		
226	221	218
הכנסות מגזרים אחרים		
(411)	(445)	(440)
ביטול הכנסות ממכירות בין מגזריות למעט הכנסות ממכירות לחברה כלולה המדווח כמגזר		
(1,724)	(440)	-
ביטול הכנסות בגין מגזר אשר הינו חברה כלולה (עד למועד העליה לשליטה)		
9,055	9,985	10,084
הכנסות במאוחד		
רווח והפסד		
2,934	2,795	2,548
רווח תפעולי בגין מגזרים בני דיווח		
(273)	(59)	-
ביטול תוצאות המגזר אשר הינו חברה כלולה (עד למועד העליה לשליטה)		
(130)	(263)	(447)
הכנסות (הוצאות) מימון, נטו		
(170)	12	(5)
חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות		
574	(16)	(34)
רווח (הפסד) בגין פעילויות המסווגות בקטגוריית אחרים והתאמות אחרות		
(9)	(150)	(193)
הפחתת עודפי עלות		
2,926	2,319	1,869
רווח מאוחד לפני מסים על הכנסה		
נכסים		
2015 31 בדצמבר	2016 31 בדצמבר	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
נכסי מגזרים בני דיווח		
13,417	13,619	
נכסים המשויכים לפעילויות המסווגות בקטגוריית אחרים		
676	204	
מוניטין שאינו מיוחס למגזר פעילות		
1,409	1,409	
עודפי עלות שאינם מיוחסים למגזר פעילות		
2,173	1,429	
בניכוי נכסים בין מגזריים והתאמות אחרות		
(996)	(714)	
16,679	15,947	
הנכסים במאוחד		
התחייבויות		
19,658	14,364	
התחייבויות מגזרים בני דיווח		
104	103	
התחייבויות המשויכות לפעילויות המסווגות בקטגוריית אחרים		
(5,494)	(723)	
בניכוי התחייבויות בין מגזריות		
14,268	13,744	
ההתחייבויות במאוחד		

28. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

28.1. זהות בעלי עניין וצדדים קשורים

בעלי העניין והצדדים הקשורים של החברה כהגדרתם בחוק ניירות ערך ובתקן חשבונאות בינלאומי 24 בדבר צדדים קשורים, הינם בעיקר חברת בי קומיוניקיישנס בע"מ (להלן – "בי קומיוניקיישנס"), צדדים קשורים של חברת בי קומיוניקיישנס, חברות כלולות, דירקטורים ואנשי מפתח ניהוליים של החברה או של חברת בי קומיוניקיישנס וחבר קרוב של משפחתו של אדם כלשהו הנמנה על הנזכרים לעיל.

28.2. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
9	10	לקוחות – חברות כלולות
(17)	(12)	התחייבויות לצדדים קשורים, נטו
(233)	(32)	התחייבות ליורקום די.בי.אס בע"מ בגין תמורה מותנית (ראו באור 11.2)

28.3. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
הכנסות			
			מחברות כלולות (כולל הכנסות מימון בגין הלוואות בעלים)
*229	*30	7	
9	10	13	מצדדים קשורים
הוצאות			
119	127	110	לצדדים קשורים
1	3	2	לחברות כלולות
רכוש קבוע			
76	76	59	צדדים קשורים
			רכישת אחזקות מיורקום די.בי.אס בדי.בי.אס (ראו באור 11.2)
-	913	**55	

* הכנסות מחברות כלולות הינן בעיקר מהכנסות מימון בגין הלוואות בעלים לדי.בי.אס טרם רכישת השליטה בדי.בי.אס.

** הוצאות מימון בגין עדכון התחייבות לתמורה מותנית בגין צירוף עסקים עם די.בי.אס (ראו באור 11.2).

פרטים בדבר עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

28.3.1. נוהל זניחות

ביום 7 במרס 2011 החליט דירקטוריון החברה לאמץ קווים מנחים וכללים לסיווגה של עסקה של החברה או חברה מאוחדת עם בעל עניין בה כעסקה זניחה כקבוע בתקנה 41(א)(6) לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התשי"ע – 2010 (להלן – "תקנות דוחות כספיים"). כללים וקווים מנחים אלו ישמשו גם לבחינת היקף הגילוי בדוח התקופתי ובתשקיף (לרבות בדוחות הצעת מדף) לגבי עסקה של החברה, תאגיד בשליטתה וחברה מאוחדת או כלולה שלה עם בעל שליטה או שלבעל השליטה יש באישורה עניין אישי כקבוע בתקנה 22 לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל – 1970 (להלן – "תקנות דוחות תקופתיים") ובתקנה 54 לתקנות ניירות ערך (פרטי התשקיף וטיטוט התשקיף – מבנה וצורה), התשכ"ט – 1969, וכן לבחינת הצורך במסירת דיווח מידי בגין עסקה כאמור של החברה, כקבוע בתקנה 37(א)(6) לתקנות דוחות תקופתיים (סוגי העסקאות הקבועים בתקנות דוחות כספיים, בתקנות דוחות תקופתיים ובתקנות פרטי תשקיף הנזכרים לעיל (להלן – "עסקאות בעל עניין").

החברה וחברות מאוחדות שלה מתקשרות מעת לעת בעסקאות זניחות, שאינן חריגות, עם בעלי עניין בחברה (או שלבעל עניין יש בהן עניין אישי), מן הסוגים ובעלות מאפיינים כמפורט להלן:

1. מכירת שירותי ומוצרי תקשורת על ידי חברות הקבוצה – לרבות, בין היתר: שירותי תקשורת בסיסיים שונים (טלפוניה, תמסורת ו – PRI) ואירוח בחוות שרתים; אספקת שירותים סלולאריים ושירותי ערך מוסף ומכירה ושדרוג של ציוד קצה סלולארי; שירותי גישה לאינטרנט, שירותי טלפוניה בינלאומית, שירותי אירוח ושירותי תקשורת נתונים; שירותי טלוויזיה רב ערוצית.
2. רכישת מכשירים מחברות קבוצת יורוקום (חברות בשליטת בעל השליטה בחברה או חברות שהיו בשליטת בעל השליטה במועד אישור ההתקשרות בעסקה) – לרבות, בין היתר: רכישת ציוד אלקטרוניקה, רכישת ציוד קצה, רכישת ציוד תקשורת ורכישת מכסי גוברים.
3. רכישת שירותי תחזוקה ופיתוח מחברות מקבוצת יורוקום, לרבות: שירותי תחזוקה, פיתוח ושדרוג של מערכות המשמשות את חברות הקבוצה, שירותי תחזוקה וחלפים למרכזיות, שירותי פיתוח תוכנה ויישומי תקשורת.
4. מכירת שירותי תחזוקה, שדרוג ופיתוח בידי חברות הקבוצה – לרבות, בין היתר: תחזוקת ציוד, שירותי פיתוח תוכנה ויישומי תקשורת.
5. מכירת זכויות שימוש בתשתיות תקשורת, העברת שיחות – לרבות, בין היתר: מכירת זכויות שימוש בתשתיות תקשורת בינלאומיות ואספקת מקטע מקומי בישראל, שירותי אירוח בחוות שרתים, וכן הסכמי העברה וסיום הדדי של שיחות עם חברות מקבוצת יורוקום.
6. שירותי השמה ומיקור חוץ.
7. הסכמי שכירות, ניהול ורכישת נדל"ן, לרבות, בין היתר: שכירות שטחים המשמשים למתקני תקשורת ומחסנים; וכן – השכרת שטחים לחברות קבוצת יורוקום בנכסים בבעלות החברה.
8. רכישת שירותי פרסום ושירותי תוכן – לרבות, בין היתר: הסכמים לרכישת אמצעי מדיה מחברות מדיה מקבוצת יורוקום; הסכמי שימוש בתכנים בפורטל הרשת הסלולארית של פלאפון; רכישת פורטלים אינטרנטיים מחברה מקבוצת יורוקום; שירותי ניהול תוכן מדיה בידי חברה מקבוצת יורוקום.
9. עסקאות בקשר עם שיווק, פרסום, הנחות וחסות משותפת ביחד עם חברות מקבוצת יורוקום או הקשורים למוצרים של חברות מקבוצת יורוקום, לרבות בין היתר: הסכמי הפצה (דילר) לצרכי שיווק שירותי החברה, מבצעים שיווקיים משותפים, הסכמי קונסיגנציה למכירת ציוד יורוקום תקשורת דיגיטלית, חסות טכנולוגית בתערוכות המאורגנות על ידי החברה.
10. תרומה לקהילה ביחד עם חברות מקבוצת יורוקום ותרומה לעמותות/ פרויקטים בהם מכהן בעל השליטה בחברה או קרובו כנושא משרה בהתנדבות. תרומות אלו הינן במסגרת מדיניות התרומות של החברה.

בהעדר שיקולים איכותיים מיוחדים העולים מכלל נסיבות העניין, עסקה הנעשית במהלך העסקים הרגיל, בתנאי שוק ושאיין לה השפעה מהותית על החברה תחשב לעסקה זניחה במידה ומתקיימים בה כל הפרמטרים הבאים:

- א. היקף ההתקשרות הנקוב בה לא יעלה על 10 מיליון ש"ח.
 - ב. החברה אינה נדרשת לדווח בדיווח מיידי על העסקה בהתאם לתקנה 36 לתקנות דוחות תקופתיים או על פי דין אחר.
 - ג. העסקה אינה כוללת תנאי כהונה והעסקה (כהגדרתם בחוק החברות, התשנ"ט – 1999 (להלן – "חוק החברות")) של בעל עניין או קרובו, או אינה מהווה התקשרות כאמור בסיפא לסעיף 270(4) לחוק החברות (התקשרות של חברה ציבורית עם בעל השליטה בה או עם קרובו, במישרין או בעקיפין, לרבות באמצעות חברה שבשליטתו, לעניין קבלת שירותים ממנו בידי החברה וכן אם הוא גם נושא משרה בה – באשר לתנאי כהונתו והעסקתו, ואם הוא עובד החברה ואינו נושא משרה בה – באשר להעסקתו בחברה).
- בכפוף להוראות חוק החברות, כפי שיהיו מעת לעת, אחת לשנה, לפני פרסום הדוחות הכספיים השנתיים תבחן ועדת הביקורת את הפרמטרים המפורטים לעיל והצורך בעדכוןם. ככלל כל עסקה תיבחן בנפרד לצורך בחינת קריטריון הזניחות לעיל. אולם, למרות האמור לעיל, עסקאות נפרדות המהוות חלק מאותה התקשרות או עסקאות מתמשכות או עסקאות דומות מאוד המתבצעות באופן תדיר וחוזר, יבחנו כעסקה אחת על בסיס שנתי לצורך בחינת קריטריון הזניחות ובלבד שהיקף ההתקשרויות כאמור לעיל, לא יעלה על 10 מיליון ש"ח.
- הדירקטוריון רשאי מעת לעת ועל פי שיקול דעתו, לשנות את הפרמטרים הנ"ל לעסקה זניחה. שינוי כאמור ידווח כנדרש על פי דין.

28.3.2. להלן עסקאות המנויות בסעיף 270 (4) לחוק החברות שאינן נחשבות לעסקאות זניחות

מזהות העניין האיש	מהות העסקה	מועד אישור האסיפה הכללית (לאחר קבלת אישור ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה), אלא אם צוין אחרת	מזהות העסקה
סעיף א' להלן	היקף כולל של עד 227 מיליון דולר לכל תקופת ההתקשרות (עד 31.12.2028) (נטו, כולל הנחות שיתקבלו בגין מקטעי הלווין שנחכרים בהסכם הקיים).	8.5.2013	אישור הצבעת החברה באסיפה הכללית של די.בי.אס בעד התקשרות די.בי.אס עם חלל תקשורת בע"מ (להלן - "חלל תקשורת") בהסכם לחכירת מקטעי חלל, במסגרתה יתוקן ויוארך ההסכם המצוי. תקופת ההתקשרות הינה עד לסוף שנת 2028. התקשרות זו עמדה בתוקף במהלך שנת הדוח ועד ליום 31.12.2016. בתאריכים 12.2.2017 ו-14.2.2017 אישרו ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה, בהתאמה, תיקון/תוספת להסכם זה, אשר יובא לאישור האסיפה הכללית ביום 3.4.2017. לפירוט אודות התיקון ראו סעיף ז' להלן ובביאור 17.2 לעיל.
סעיף ב' להלן	כ- 5.5 מיליון ש"ח לשנה	13.6.2013	התקשרות החברה לשלוש שנים עם חברת יורוקום תקשורת בע"מ (להלן - "יורוקום תקשורת") בהסכם מעודכן להענקת שירותי ניהול וייעוץ שוטפים בתוקף עד ליום 31.5.2016, אלא אם יודיע אחד הצדדים למשנהו על רצונו לסיים את ההסכם בהודעה מוקדמת של שלושה חודשים מראש. התקשרות זו עמדה בתוקף בשנת הדוח עד ליום 31.5.2016. החל מיום 1.6.2016 נכנס לתוקף ההסכם המתואר בסעיף (7) להלן.
סעיפים א' ו-ג' להלן	העלות הכוללת תעמוד על כ- 10 מיליון דולר לשנה.	6.11.2013	אישור דירקטוריון החברה בהתאם לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), התש"ס-2000 (להלן - "תקנות ההקלות לעסקאות עם בעלי עניין")
סעיף ד' להלן	עלות כוללת המורכבת מ: א. סך מזומן של 680 מיליון ש"ח; ב. סך מזומן של עד 200 מיליון ש"ח (מותנה בהתקיימות תנאים מסוימים); ג. סך מזומן של עד 170 מיליון ש"ח (מותנה בהתקיימות תנאים מסוימים). לפירוט בעניין התנאים לעניין רכיבים ב' ו-ג' ראו באור 11.2 לעיל.	23.3.2015	אישור התקשרות החברה בהסכם הרכישה עם יורוקום די.בי.אס בע"מ (להלן - "יורוקום די.בי.אס") לפיו תרכוש החברה את מלוא החזקותיה של יורוקום די.בי.אס במניות די.בי.אס וכן את כל הלוואות הבעלים שהעמידה יורוקום די.בי.אס לדי.בי.אס (ובכלל זה, קבלת התנאים שקבע הממונה על ההגבלים העסקיים בהחלטת אישור מיזוג שניתנה על ידו ביום 26.3.2014 הן ע"י החברה והן ע"י די.בי.אס וכן הודעה על מימוש האופציה שהייתה קיימת בידי החברה להקצאה ללא תמורה של 6,221 מניות די.בי.אס, המהוות כ-8.6% ממניות די.בי.אס).
סעיפים א' ו-ג' להלן	עלות כוללת של כ- 14 מיליון דולר.	19.10.2015	אישור הצבעת החברה באסיפה כללית של די.בי.אס בעד התקשרות של די.בי.אס עם יורוקום - ADB להזמנת ממירים מסוג yesMaxTotal3, מכח הסכם קיים, לתקופה של עד ליום 31.12.2017.
סעיף ה' להלן	היקף רכש שנתי של עד 50 מיליון ש"ח (לכלל המוצרים).	8.12.2015	תיקון התקשרות פלאפון בהסכם מסגרת עם יורוקום תקשורת סלולרית בע"מ כך שתורחב גם למוצרים ומותגים נוספים, לרבות מתן שירותים נלווים לכלל המוצרים והארכתה עד ליום 31.12.2018 (או בתום שלוש שנים ממועד ביצוע רכישה של איזה מהמוצרים או המותגים הנוספים כאמור, לפי המוקדם).

מהות העניין האישי	סכום העסקה	מהות העסקה	מועד אישור האסיפה הכללית (לאחר קבלת אישור ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה), אלא אם צוין אחרת	
סעיף ו' להלן	כ-6.4 מיליון ש"ח לשנה	הארכת התקשרות עם חברת יורוקום תקשורת בע"מ (להלן - "יורוקום תקשורת") בהסכם מעודכן להענקת שירותי ניהול וייעוץ שוטפים לחברה. ההתקשרות הינה לתקופה של 3 שנים בתוקף עד ליום 31.5.2019, אלא אם יודיע אחד הצדדים למשנהו על רצונו לסיים את ההסכם בהודעה מוקדמת של שלושה חודשים מראש. התקשרות זו בין הצדדים הינה התקשרות המושך להתקשרות אשר אושרה ביום 13.6.2013, המתוארת בסעיף (2) לעיל.	30.6.2016	(7)

עסקה עם בעל שליטה שאינה חריגה אשר הייתה בתוקף בשנת הדיווח:

מהות העניין האישי	סכום העסקה	מהות העסקה	מועד אישור דירקטוריון החברה (לאחר קבלת אישור ועדת הביקורת)
סעיפים א' ו-ג' להלן	עד לסכום מצטבר של 6 מיליון דולר.	התקשרות החברה להקדמת תשלומים עם יורוקום, לפיה די.בי.אס תהיה רשאית להקדים, לבקשת הספק, תשלומים שהיא חבה ו/או תחוב ליורוקום ביחס להזמנות ממירים.	27.11.2014
סעיף ג' להלן	אישור לרכישות בהיקף של עד לסכום של כ-11.3 מיליון ש"ח (לא כולל מע"מ). בשנת 2016 לא בוצעו רכישות מכוח המסגרת האמורה, אולם בוצעו רכישות נתבי VDSL תקן N בהיקפים שאינם עולים על רף הזניחות כמתואר לעיל.	התקשרות החברה עם יורוקום לרכש נוסף של עד 90,000 נתבי VDSL תקן N מתוצרת V-TECH, בתוקף עד ליום 30.6.2017.	3.11.2016

הערך הכספי של העסקאות המפורטות בסעיף 28.3.2 לעיל שהתבצעו בשנת 2016 הינו כדלהלן:

סכומים שנכללו בדוח המאוחד	מיליוני ש"ח
90	הוצאות
27	רכוש קבוע
55	רכישת אחזקות יורוקום די.בי.אס בדי.בי.אס (ראו באור 11.2)

- א. לבי קומיוניקיישנס עניין אישי בעסקה, לאור העובדה שנוון למועד העסקה האמורה, כ- 50.2% ממניות חברת די.בי.אס היו מוחזקות ע"י יורוקום די.בי.אס בע"מ, שהינה חברה הנשלטת בידי חברת יורוקום תקשורת, שהינה בעלת השליטה (בשרשור) בבי קומיוניקיישנס.
בנוסף, אור אלוביץ, שאול אלוביץ ועמיקם שורר מכהנים גם כדירקטורים בחלל תקשורת (אור אלוביץ מכהן כיו"ר דירקטוריון חלל תקשורת).
- ב. על פי ההתקשרות שעמדה בתוקף במהלך שנת הדיווח עד ליום 31.5.2016, יורוקום תקשורת תעמיד את שירותיו של מר שאול אלוביץ אשר יכהן כיו"ר דירקטוריון פעיל של החברה ושל החברות הבנות שלה. שירותי היו"ר הפעיל יינתנו בהיקף כולל של 70% משרה ויכללו בין היתר:

כהונה כיו"ר דירקטוריון פעיל בחברה ובכל החברות הבנות שלה; ניהול ממשקי העבודה עם ההנהלות בחברה ובחברות הבנות שלה; סמכות פיקוח אקטיבית על ניהולו ותפקודו היעיל של דירקטוריון החברה והחברות הבנות; ניהול תהליכי התווית אסטרטגית הקבוצה (כפוף לאישורה בדירקטוריון החברה) ועוד.

יורקום תעמיד דירקטורים מטעמה שיכהנו בדירקטוריון החברה ובדירקטוריונים של חברות הבנות של החברה, וזאת בנוסף ליו"ר הדירקטוריון.

כן יינתנו על ידי יורקום שירותי ייעוץ שוטפים בתחומים מגוונים, בהיקף חודשי שלא יפחת מ- 45 שעות יעוץ ויועמדו על ידי אור אלוביץ, עמיקם שורר וכל גורם אחר אשר ייקבע על פי ההסכם. תמורת הספקת השירותים על ידי יורקום תקשורת כאמור לעיל, תשלם החברה ליורקום תקשורת כדלקמן: (א) סך של 1.7 מיליון ש"ח בשנה, אשר ישולם בגין השתתפותם של הדירקטורים המכהנים מטעם בעלי השליטה בחברה, וזאת במסגרת חברותם וכהונתם כדירקטורים בחברה ו/או בחברות הבנות של החברה והוועדות השונות, בכפוף להתאמות בהתאם למספרם ונוכחותם בישיבות; (ב) סך של 3.5 מיליון ש"ח בשנה, אשר ישולם בגין כהונתו ופעילותו של מר שאול אלוביץ כיו"ר דירקטוריון פעיל בחברה ובחברות הבנות שלה; ו- (ג) סך של 324 אלפי ש"ח בשנה בגין שירותי היעוץ השוטף. לעניין תנאי ההתקשרות עם יורקום שהינם בתוקף החל מיום 1.6.2016, ראה הערה ו' להלן.

ג. לבי קומיוניקיישנס, בעלת השליטה בחברה, עניין אישי לאור היותה של יורקום חברה קשורה לבי קומיוניקיישנס. יורקום הנה חברה הנשלטת בידי חברת יורקום תקשורת, שהנה בעלת השליטה (בשרשור) בבי קומיוניקיישנס.

בנוסף, לדירקטור שאול אלוביץ עניין אישי בהיותו בעל שליטה (בשרשור) ביורקום תקשורת; לדירקטורים אור אלוביץ ואורנה אלוביץ-פלד עניין אישי בשל היותם קרוביו של בעל שליטה; לדירקטור עמיקם שורר עניין אישי בשל היותו עובד ו/או נושא משרה בחברות בקבוצת יורקום.

ד. לבי קומיוניקיישנס עניין אישי באישור העסקה בשל היותה של בי קומיוניקיישנס, נכון למועד העסקה, חברה בשליטתה (בעקיפין) של יורקום תקשורת, המצויה בשליטת שאול ויוסף אלוביץ (בשרשור ובעקיפין), אשר הינם גם בעלי השליטה (באמצעות חברות אחרות ובעקיפין) ביורקום די.בי.אס בע"מ אשר החזיקה נכון למועד העסקה במניות די.בי.אס.

עניין אישי נוסף של בעלי השליטה נובע מכך שעם קבלת תנאי המיזוג על ידי החברה ודי.בי.אס, כמפורט לעיל, שוחררה יורקום די.בי.אס מחובת מכירת מניותיה בדי.בי.אס, אשר הוטלה עליה ע"י הממונה על ההגבלים העסקיים. למיטב ידיעת החברה, יורקום תקשורת הינה חברה פרטית בשליטת יורקום אחזקות (1979) בע"מ, חברה פרטית בשליטתם של מר שאול אלוביץ ואחיו מר יוסף אלוביץ.

לבעלי השליטה עניין אישי נוסף הנובע מרכישת ביטוח לאחריות דירקטורים בגין כהונתם בדירקטוריון די.בי.אס במהלך התקופה של עד מועד השלמת עסקת הרכישה כמפורט בטבלה.

ה. לבי קומיוניקיישנס עניין אישי בעסקה, לאור היותה של יורקום תקשורת סולרית בע"מ (צד לעסקה) חברה הקשורה לבי קומיוניקיישנס. יורקום תקשורת סולרית בע"מ הינה חברה הנשלטת בידי חברת יורקום תקשורת, שהינה בעלת השליטה (בשרשור) בבי קומיוניקיישנס. בנוסף, לדירקטורים שאול אלוביץ, אור אלוביץ, אורנה אלוביץ-פלד ועמיקם שורר עניין אישי כפי שמפורט בסעיף ג' לעיל.

ו. יורקום תקשורת תעמיד את שירותיו של מר שאול אלוביץ אשר יכהן כיו"ר דירקטוריון פעיל של החברה ושל החברות הבנות שלה. שירותי היו"ר הפעיל יינתנו בהיקף כולל של 70% משרה ויכללו בין היתר: כהונה כיו"ר דירקטוריון פעיל בחברה ובכל החברות הבנות שלה; ניהול ממשקי העבודה עם ההנהלות בחברה ובחברות הבנות שלה; סמכות פיקוח אקטיבית על ניהולו ותפקודו היעיל של דירקטוריון החברה והחברות הבנות, בין היתר, בתחומי ממשל תאגידי; ניהול תהליכי התווית אסטרטגית הקבוצה (כפוף לאישורה בדירקטוריון החברה) ועוד.

יורקום תעמיד דירקטורים מטעמה שיכהנו בדירקטוריון החברה ובדירקטוריונים של חברות הבנות של החברה, וזאת בנוסף ליו"ר הדירקטוריון.

כן יינתנו על ידי יורקום שירותי ייעוץ שוטפים בתחומים מגוונים, בהיקף חודשי שלא יפחת מ- 60 שעות יעוץ ויועמדו על ידי אור אלוביץ, אורנה אלוביץ-פלד, עמיקם שורר, פליקס כהן, עמי ברלב וכל גורם אחר אשר ייקבע על פי ההסכם.

תמורת הספקת השירותים על ידי יורקום תקשורת כאמור לעיל, תשלם החברה ליורקום תקשורת כדלקמן: (א) ישולם גמול דירקטורים, אשר יורכב מגמול השתתפות שנתי וכן גמול השתתפות בפועל לפי סך מרבי לישיבה אחת (כהגדרת מונח זה בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), תש"ס-2000), בהתאם לדרגתה הרלוונטית של החברה או החברה בת/נכדה (לפי העניין) באותו מועד, אשר ישולם בגין השתתפותם של הדירקטורים המכהנים מטעם בעלי השליטה בחברה, וזאת במסגרת חברותם וכהונתם כדירקטורים בחברה

ו/או בחברות הבנות של החברה והוועדות השונות, בכפוף להתאמות בהתאם למספרם ונוכחותם בישיבות; (ב) סך של 3.5 מיליון ש"ח בשנה, אשר ישולם בגין כהונתו ופעילותו של מר שאול אלוביץ' כיו"ר דירקטוריון פעיל בחברה ובחברות הבנות שלה; ו- (ג) סך של 432 אלפי ש"ח בשנה בגין שירותי היעוץ השוטף. לעסקאות המנויות בסעיף (4)270 לחוק החברות שעניינן ביטוח והתחייבות לשיפוי דירקטורים ונושאי משרה, ראו ביאור 28.6 להלן.

ז. לאחר אישור ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה כמתואר, ביום 3.4.2017 יובא לאישור האסיפה הכללית אישור הצבעת החברה באסיפה הכללית של די.בי.אס בעת התקשרות די.בי.אס עם חלל תקשורת בתיקון/תוספת להסכם הקיים בין הצדדים מיום 4.11.2013 לחכירת מקטעי לוויין בלווייני חלל, וזאת ללא שינוי בתקופת ההתקשרות הקבועה בהסכם הקיים, עד לסוף שנת 2028, ובעלות נומינלית כוללת של עד כ-263 מיליון דולר למשך כל תקופת ההתקשרות (עד ליום 31.12.2028). התקשרות זו בין הצדדים הינה חלופית להתקשרות, אשר אושרה ביום 8.5.2013, המתוארת בסעיף (1) בטבלה לעיל. לפרטים נוספים ראו ביאור 17.2 לעיל.

28.4. הטבות לאנשי מפתח ניהוליים

הטבות בגין העסקת אנשי מפתח ניהוליים כוללות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
4	5	4	מספר אנשי מפתח ניהוליים
7,468	8,519	8,023	שכר *
5,940	7,375	7,166	מענק
(651)	(130)	-	תשלומי מבוססי מניות
12,757	15,764	15,189	

* אנשי מפתח ניהוליים בקבוצה כוללים את יו"ר הדירקטוריון (שאינו זכאי לגמול בגין כהונתו, מעבר לתמורה המשולמת במסגרת הסכם שירותי הניהול עם יורקום תקשורת בע"מ), את מנכ"ל החברה וכן את המנכ"לים של פלאפון, בזק בינלאומי, די.בי.אס. כאמור בביאור 28.3.2 לעיל החברה שילמה ליורקום תקשורת בשנת 2016 סך של 3.5 מיליון ש"ח בגין כהונתו ופעילותו של שאול אלוביץ' כיו"ר דירקטוריון פעיל בחברה ובחברות הבנות שלה. סכום זה לא נכלל בהטבות המפורטות לעיל.

28.5. הטבות לדירקטורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
2,818	2,912	2,796	גמול לחברי הדירקטוריון שאינם מועסקים בחברה (ראו 28.5.1)
6	6	6	מספר דירקטורים מקבלי הגמול
1,608	587	618	שכר דירקטורים מקרב העובדים (ראו 28.5.2)
2	1	1	מספר דירקטורים מקבלי השכר (ראו 28.5.2)
5,524	5,524	6,364	דמי ניהול לבעלת שליטה (ראו סעיף 28.3.2)

28.5.1. הדירקטורים המכהנים בדירקטוריון החברה, למעט הדח"צים והדירקטורים הבלתי תלויים, אינם מקבלים גמול מהחברה.

28.5.2. השכר המשולם לדירקטור מקרב העובדים הינו בגין עבודתו בחברה והוא אינו מקבל כל תשלום נוסף בגין כהונתו כדירקטור בחברה. בשנת 2016 ונכון למועד אישור הדוחות הכספיים מכהן בחברה דירקטור אחד מקרב העובדים.

28.6. הטבות נוספות לדירקטורים ונושאי משרה

מועד אישור האסיפה הכללית (לאחר קבלת אישור דירקטוריון החברה), אלא אם צויין אחרת	מהות העסקה	סכום העסקה
8.3.2010	הפיכת פוליסת הביטוח לאחריות דירקטורים ונושאי משרה בחברה לפוליסת Run Off.	-
20.5.2015	חידוש התקשרות החברה בפוליסת ביטוח לכיסוי אחריות דירקטורים ונושאי משרה בחברה ובחברות הבנות שלה, בהתאם למדיניות התגמול של החברה, לתקופה שעד 13.6.2016 (ועד בכלל), וכן לתקופה נוספת של שנה אחת עד ליום 14.6.2017 (זאת לאחר שביום 26.6.2016, מימש המבטח את האופציה להארכת ההתקשרות בתנאים הקיימים), לרבות אישור ועדת התגמול והדירקטוריון כי תנאי ההתקשרות ביחס למנכ"ל וכן ביחס לנושאי משרה אשר הינם בעלי השליטה או קרוביהם זהים לאלה של שאר נושאי המשרה.	גבול אחריות של עד 150 מיליון דולר לתביעה ובסה"כ לכל שנת הביטוח (בתוספת הוצאות משפט סבירות). סך הפרמיה השנתית הינו כ- 320 אלף דולר. סך הפרמיה השנתית עד ליום 13.4.2015 : 234.5 אלף דולר ; סך הפרמיה בגין תקופת ההארכה עד ליום 14.6.15 : 55,430 דולר (משקף עלות שנתית של כ-332.5 אלף דולר).
17.1.2007	התחייבות לשיפוי נושאי משרה בחברה, בהתאם לכתבי השיפוי, כפי שתוקנו ביום 26.10.2011.	עד לגובה של 25% מההון העצמי של החברה כפי שהיה בעת מתן השיפוי.
5.11.2014	הארכת תוקף כתבי ההתחייבות לשיפוי לדירקטורים שהינם בעלי שליטה או קרוביהם לתקופה שעד 25.10.2017.	-
3.5.2016	תיקון כתבי ההתחייבות לשיפוי ופטור והענקתם לנושאי משרה ודירקטורים (לרבות הנמנים על בעל השליטה בחברה ו/או קרוביו ו/או נושאי משרה בחברות של בעל השליטה).	-

כמו כן, לאחר מועד הדוחות הכספיים, ביום 29.1.2017, המליץ דירקטוריון החברה בפני האסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה, אשר זומנה ליום 5.4.2017, לאשר תיקון למדיניות התגמול של החברה, שתעמוד בתוקף למשך שלוש שנים ממועד אישור מדיניות התגמול הנוכחית של החברה (דהיינו עד ליום 4.5.2018).

28.7. באשר לערבויות לחברת די.בי.אס ראו באור 12.4

29. מכשירים פיננסיים

29.1. כללי

הקבוצה חשופה לסיכונים הבאים הנובעים משימוש במכשירים פיננסיים :

- סיכון אשראי
 - סיכון נזילות
 - סיכון שוק (הכולל סיכון מטבע, סיכון ריבית, סיכונים מדד המחירים לצרכן וסיכון מחיר אחר).
- בבאור זה ניתן מידע כמותי ואיכותי בדבר החשיפה של הקבוצה לכל אחד מהסיכונים לעיל, הסבר על אופן ניהול הסיכונים ותהליכי המדידה.

29.2. המסגרת לניהול סיכונים פיננסיים

האחריות המקיפה לבסס את מסגרת ניהול הסיכונים הפיננסיים של הקבוצה ולפקח עליה מצויה בידי הדירקטוריון. ניהול הסיכונים הפיננסיים בקבוצה מטרתו להגדיר ולעקוב באופן שוטף אחר הסיכונים השונים ולמזער את ההשפעות האפשריות הנובעות מחשיפה זו בהתאם להערכותיה וציפיותיה לגבי הפרמטרים המשפיעים על הסיכון.

מדיניות הקבוצה הינה לגדר באופן חלקי, על פי כללים שנקבעו בדירקטוריון, את החשיפה הנובעת מתנודות בשערי מטבע חוץ ושינויים במדד המחירים לצרכן.

29.3. סיכון אשראי

ההנהלה מקיימת מעקב שוטף אחר חשיפת הקבוצה לסיכונים אשראי. מזומנים והשקעות בפקדונות ובניירות ערך מופקדים בתאגידים בנקאיים בעלי דרוג גבוה.

לקוחות וחייבים אחרים

הנהלת הקבוצה עוקבת באופן שוטף אחר חובות הלקוחות ובדוחות הכספיים נכללות הפרשות לחובות מסופקים המשקפות בצורה נאותה, לפי הערכת ההנהלה, את ההפסד הגלום בחובות שגבייתם מוטלת בספק. בנוסף קיים פיזור רב של יתרות הלקוחות.

השקעות בנכסים פיננסיים

ככל שמבוצעות השקעות בניירות ערך, הן מתבצעות בניירות ערך נזילים, סחירים ובסיכון נמוך. עסקאות בהן מעורבים נגזרים נערכות עם גופים בעלי דרוג אשראי גבוה. למועד הדיווח לא קיים ריכוז משמעותי של סיכונים אשראי.

29.4. סיכון נזילות

הקבוצה מעריכה את סיכון הנזילות שלה כנמוך. לעניין תנאי אגרות חוב שהונפקו על ידי חברות הקבוצה, הלוואות שנתקבלו והתקשרות לקבלת הלוואות בעתיד ראו באור 12 לעיל.

להלן מועדי הפרעון החוזיים של התחייבויות פיננסיות אשר נתקבלו בפועל עד ליום 31.12.2016, כולל אומדן תשלומי ריבית (בהתבסס על נתוני מדד מחירים לצרכן וריבית הידועים ליום 31.12.2016):

ליום 31 בדצמבר 2016						
הערך	מזומנים	ראשונה	שנייה	מחצית	מחצית	מחצית
בספרים	חוזי	של 2017	2017	2018	2019 עד	2022 ואילך
מיליוני ש"ח						
התחייבויות פיננסיות שאינן נגזרים						
ספקים וזכאים	1,535	1,535	1,526	9	-	-
הלוואות	3,923	4,117	164	555	797	1,861
אגרות חוב	7,030	7,815	595	552	1,260	3,010
התחייבות ליורקום	32	32	-	32	-	-
די.בי.אס	12,520	13,499	2,285	1,148	2,057	4,871
						3,138
התחייבויות פיננסיות בגין מכשירים נגזרים						
	176	176	-	-	40	115
						21

אין צפי לכך שתזרימי המזומנים הכלולים בניתוח מועדי הפירעון יתרחשו מוקדם יותר באופן מהותי, או בסכומים שונים באופן מהותי. לפרטים בדבר אמות מידה פיננסיות ראה באור 12.

29.5. סיכונים שוק

מטרת ניהול סיכונים השוק הינה לנהל ולפקח על החשיפה לסיכונים שוק במסגרת פרמטרים מקובלים למניעת חשיפות משמעותיות לסיכונים שוק שישפיעו על תוצאות הקבוצה, התחייבויותיה ותזרימי המזומנים שלה.

במהלך עסקיה הרגילים מבצעת הקבוצה פעולות גידור מלא או חלקי ולקחת בחשבון את ההשפעות של החשיפה בשיקוליה בקביעת סוג ההלוואות שהינה לוקחת ובניהול תיק ההשקעות שלה.

29.5.1. חשיפה לסיכון מדד המחירים לצרכן ומטבע חוץ

סיכון מדד המחירים לצרכן

שינויים בשיעור האינפלציה משפיעים על רווחיות הקבוצה ועל תזרימי המזומנים העתידיים שלה, בעיקר בשל התחייבויותיה צמודות המדד. במסגרת יישום מדיניות לצמצום החשיפה המדדית, הקבוצה מבצעת עסקאות אקדמה כנגד

המדד. עסקאות ההגנה מבוצעות כנגד לוחות הסילוקין של החוב המגודר. החברה מיישמת חשבונאות גידור לעסקאות האקדמה הללו. חלק ניכר מיתרות המזומנים מושקע בפקדונות שקליים החשופים לשינוי בשוויים הריאלי כתוצאה משינויים בשער מדד המחירים לצרכן.

סיכון מטבע חוץ

הקבוצה חשופה לסיכונים מטבע חוץ בעיקר בשל תשלומים עבור רכישת ציוד קצה ורכוש קבוע הנקובים או צמודים בחלקם לדולר ולאירו. בנוסף, הקבוצה מספקת שירותים ללקוחות ומקבלת שירותים מספקים ברחבי העולם במטבע חוץ, בעיקר בדולר.

להלן דוח על המצב הכספי לפי בסיסי הצמדה ליום 31.12.2016 :

ליום 31 בדצמבר 2016				
ללא הצמדה	צמוד למדד המחירים	צמוד לו (בעיקר דולר)	במטבע חוץ או צמוד לו	סך הכל יתרות
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
נכסים שוטפים				
640	-	8	-	648
580	-	6	-	586
1,954	18	28	-	2,000
19	48	-	152	219
-	-	-	106	106
נכסים שאינם שוטפים				
429	215	-	-	644
-	-	-	432	432
-	-	-	6,876	6,876
-	-	-	3,047	3,047
-	-	-	1,007	1,007
-	-	-	382	382
3,622	281	42	12,002	15,947
התחייבויות שוטפות				
1,442	383	-	-	1,825
1,310	22	203	75	1,610
-	104	-	-	104
315	-	-	-	315
32	-	-	-	32
25	54	-	1	80
התחייבויות שאינן שוטפות				
5,349	3,779	-	-	9,128
206	-	52	-	258
-	176	9	59	244
-	2	-	99	101
47	-	-	-	47
8,726	4,520	264	234	13,744
סך הכל התחייבויות				
(5,104)	(4,239)	(222)	11,768	2,203
עסקאות אקדמה				
(2,266)	1,994	272	-	-

להלן דוח על המצב הכספי לפי בסיסי הצמדה ליום 31.12.2015 :

ליום 31 בדצמבר 2015				
סך הכל יתרות	יתרות לא כספיות	במטבע חוץ או צמוד לו (בעיקר דולר)	צמוד למדד המחירים	ללא הצמדה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
נכסים שוטפים				
555	-	17	-	538
762	-	11	-	751
2,058	-	18	21	2,019
269	143	-	107	19
115	115	-	-	-
נכסים שאינם שוטפים				
674	-	-	192	482
456	456	-	-	-
6,894	6,894	-	-	-
3,332	3,332	-	-	-
1,178	1,178	-	-	-
386	281	50	-	55
16,679	12,399	96	320	3,864
התחייבויות שוטפות				
1,913	-	-	693	1,220
1,657	77	205	62	1,313
624	-	-	624	-
378	-	-	-	378
233	-	-	-	233
100	-	-	62	38
התחייבויות שאינן שוטפות				
8,800	-	-	4,181	4,619
240	-	48	-	192
226	74	5	147	-
51	51	-	-	-
46	-	-	-	46
14,268	202	258	5,769	8,039
סך הכל החשיפה בדוח על המצב הכספי				
2,411	12,197	(162)	(5,449)	(4,175)
עסקאות אקדמה				
-	-	416	2,021	(2,437)

29.5.2. נתונים לגבי מדד המחירים לצרכן: בשנת 2016 ירד מדד המחירים לצרכן הידוע ב- 0.3% (בשנת 2015 ירידה של 0.9%, ובשנת 2014 ירידה של 0.1%).

29.5.3. ניתוחי רגישות ביחס לשינוי במדד המחירים לצרכן לשינוי בשער החליפין של הדולר
גידול/קיטון של 1% במדד המחירים לצרכן במועד הדיווח לא היה משפיע על הרווח ועל ההון באופן מהותי. כמו כן גידול/קיטון של 10% בשער החליפין של הדולר במועד הדיווח לא היה משפיע על הרווח ועל ההון באופן מהותי.

29.5.4. סיכון ריבית
הקבוצה חשופה לסיכון שעורי ריבית בשל התחייבות בגין מכשירי חוב נושאי ריבית משתנה.

א. סוג ריבית
להלן פירוט בדבר סוג הריבית של המכשירים הפיננסיים נושאי ריבית של הקבוצה.

הערך בספרים		
2015	2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
מכשירים בריבית קבועה		
2,154	1,785	נכסים פיננסיים (בעיקר פקדונות ולקוחות)
(8,648)	(9,241)	התחייבויות פיננסיות (הלוואות ואגרות חוב)
(6,494)	(7,456)	
מכשירים בריבית משתנה		
(2,065)	(1,712)	התחייבויות פיננסיות (הלוואות ואגרות חוב)

ב. ניתוח רגישות השווי ההוגן לגבי מכשירים בריבית קבועה
נכסים והתחייבויות בריבית קבועה של הקבוצה אינם נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. לפיכך, לשינוי בשעורי ריבית במועד הדיווח לא תהיה כל השפעה על רווח והפסד.

ג. ניתוח רגישות תזרים המזומנים לגבי מכשירים בשעורי ריבית משתנה
גידול/קיטון של 1% בשעורי הריבית במועד הדיווח לא היה משפיע על הרווח ועל ההון באופן מהותי.

29.6. חשבונאות גידור תזרים מזומנים

29.6.1. החברה התקשרה במספר עסקאות אקדמה (Forward), כמפורט בטבלה להלן, לצורך הקטנת החשיפה לשינויים במדד המחירים לצרכן בגין אגרות חוב צמודות מדד סדרה 6. עסקאות אלו מגדרות תזרים מזומנים ספציפי של חלק מאגרות החוב ומוכרות חשבונאית כגידור תזרימי מזומנים. מועד פקיעתן של עסקאות אלה תואם ללוחות הסילוקין של אגרות החוב עליהן יועדו להגן. השווי ההוגן של עסקאות האקדמה נקבע על ידי שימוש בנתונים נצפים בשוק (רמה 2 בהיררכית שווי הוגן).

מספר	ערך נקוב	שווי הוגן	יתרת קרן הון		
מספר	עסקאות	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	פריט מגודר
יום 31 בדצמבר 2016					
9	12.2018 עד 12.2022	1,994	(176)	54	אג"ח סדרה 6
יום 31 בדצמבר 2015					
2	6.2016	322	(22)	3	אג"ח סדרה 5
8	12.2018 עד 12.2022	1,699	(146)	67	אג"ח סדרה 6
10		2,021	(168)	70	

29.6.2. די.בי.אס קשורה בעסקאות אקדמה לצורך הקטנת החשיפה לשינויים בשער הדולר. השווי ההוגן נטו של עסקאות אלו ליום 31.12.2016 הינו כ- 6 מיליון ש"ח (ליום 31.12.2015 כ- 11 מיליון ש"ח).

29.7. מכשירים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן

29.7.1. הטבלה להלן מציגה ניתוח של המכשירים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן:

31 בדצמבר 2015	31 בדצמבר 2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
193	31	רמה 1 – השקעה בתעודות סל וקרנות כספיות (ראו 29.7.2)
(157)	(170)	רמה 2 – חוזי אקדמה (ראו 29.7.3)
(233)	(84)	רמה 3 – תמורה מותנית בגין צירוף עסקים (ראו 29.7.4)

29.7.2. השווי ההוגן של השקעות בקרנות כספיות ובתעודות סל נקבע תוך התייחסות למחיר המכירה המוצע המצוטט שלהם בסגירת המסחר, למועד הדיווח (רמה 1).

29.7.3. השווי ההוגן של חוזי אקדמה (Forward) על מדד מחירים לצרכן או מטבע חוץ מבוסס על היוון ההפרש בין המחיר הנקוב בחוזה האקדמה לבין המחיר של חוזה האקדמה הנוכחי בגין יתרת התקופה של החוזה עד לפדיון, תוך שימוש בשעור ריבית מתאים (רמה 2). ההערכה מתבצעת תחת הנחה כי משתתף שוק מביא בחשבון את סיכוני האשראי של הצדדים בתמחור חוזים כאמור.

29.7.4. נתונים בדבר מדידת שווי הוגן של תמורה מותנית בצירוף עסקים (רמה 3)

להלן הרכב שווי הוגן של ההתחייבות לתמורה מותנית בגין צירוף עסקים, כפי שמתואר בבאור 11.2:

31 בדצמבר 2015	31 בדצמבר 2016	
תמורה נוספת מקסימאלית לפי ההסכם	תמורה נוספת מקסימאלית לפי ההסכם	שווי הוגן
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
29	170	84
204	200	-
233	370	84

השווי ההוגן של התמורה הנוספת השנייה נערך על ידי מעריך שווי חיצוני באמצעות סימולציית מונטה קרלו תוך מידול ההתנהגות הסטוכסטית מנוטרלת סיכון (risk neutral measure) של נכס הבסיס שהינו ההכנסות החזויות של די.בי.אס בשנת 2017 ובהתבסס על הנחות בדבר תוחלת תזרים המזומנים החזוי.

29.8. מכשירים פיננסיים שנמדדים בשווי הוגן לצורכי גילוי בלבד

הטבלה שלהלן מפרטת את ההבדלים בין הערך בספרים והשווי ההוגן של התחייבויות פיננסיות.

השווי ההוגן של אגרות חוב שהונפקו לציבור נקבע לפי מחיר הרכישה המצוטט שלהן בסגירת המסחר, למועד הדיווח (רמה 1).

השווי ההוגן של הלוואות ואגרות חוב הלא נסחרות, נמדד על בסיס הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים בגין מרכיב הקרן והריבית, המהווים על פי שעור ריבית השוק המתאימה להתחייבויות דומות בתוספת ההתאמות הנדרשות בגין פרמיית סיכון ואי-סחירות נכון לתאריך הדוחות הכספיים (רמה 2).

ליום 31 בדצמבר 2015			ליום 31 בדצמבר 2016			
שיעור היוון (ממוצע משוקלל)	שווי הון	הערך בספרים	שיעור היוון (ממוצע משוקלל)	שווי הון	הערך בספרים (כולל ריבית שנצברה)	
%	מיליוני ש"ח		%	מיליוני ש"ח		
2.05%	2,044	1,904	2.60%	3,089	2,947	הלוואות מבנקים ומגופים מוסדיים (לא צמודות)
1.55%	4,006	3,816	1.18%	3,656	3,473	אג"ח שהונפקו לציבור (צמודות מדד)
1.25%	1,340	1,279	2.30%	1,602	1,592	אג"ח שהונפקו לציבור (לא צמודות)
1.66%	1,314	1,310	1.14%	879	830	אג"ח שהונפקו למוסדות פיננסיים (צמודות מדד)
2.11%	458	403	2.17%	440	403	אג"ח שהונפקו למוסדות פיננסיים (לא צמודות)
	9,162	8,712		9,666	9,245	

29.9. קיזוז נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות

לקבוצה הסכמים עם חברות תקשורת שונות להספקה ולקבלה של שירותי תקשורת. על פי ההסכמים, קיימת לכל צד זכות קיזוז של הסכומים שכל צד חייב. הטבלה להלן מציגה את הערך בספרים של יתרות שקוזזו כפי שהוצגו בדוח על המצב הכספי:

31 בדצמבר 2015	31 בדצמבר 2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
147	119	יתרת לקוחות וחייבים אחרים ברוטו
(115)	(97)	סכומים שקוזזו
32	22	יתרת לקוחות וחייבים המוצגים בדוח על המצב הכספי
157	147	יתרת ספקים ברוטו
(115)	(97)	סכומים שקוזזו
42	50	יתרת ספקים המוצגים בדוח על המצב הכספי

30. תמצית נתונים נבחרים מתוך הדוחות הכספיים של פלאפון תקשורת בע"מ, בזק בינלאומי בע"מ ודי.בי.אס שרותי ליוון (1998) בע"מ

30.1. פלאפון תקשורת בע"מ

נתונים מתוך הדוח על המצב הכספי :

31 בדצמבר 2015	31 בדצמבר 2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,420	1,275	רכוש שוטף
1,854	2,019	רכוש שאינו שוטף
3,274	3,294	
448	465	התחייבויות שוטפות
70	104	התחייבויות שאינן שוטפות
518	569	סך הכל התחייבויות
2,756	2,725	הון עצמי
3,274	3,294	

נתונים מתוך דוח רווח והפסד :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
2,453	1,999	1,818	הכנסות משרותים
966	891	812	הכנסות ממכירת ציוד קצה
3,419	2,890	2,630	סך ההכנסות משרותים ומכירות
2,537	2,383	2,248	עלות השרותים והמכירות
882	507	382	רווח גולמי
309	247	260	הוצאות מכירה ושיווק
106	98	89	הוצאות הנהלה וכלליות
18	5	1	הוצאות תפעוליות אחרות
433	350	350	
449	157	32	רווח תפעולי
			הוצאות (הכנסות) מימון
21	4	6	הוצאות מימון
(77)	(53)	(52)	הכנסות מימון
(56)	(49)	(46)	הכנסות מימון, נטו
505	206	78	רווח לפני מסים על ההכנסה
132	55	17	מסים על ההכנסה
373	151	61	רווח לשנה

30.2. בזק בינלאומי בע"מ

נתונים מתוך הדוח על המצב הכספי :

31 בדצמבר 2015	31 בדצמבר 2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
456	497	רכוש שוטף
714	691	רכוש שאינו שוטף
1,170	1,188	
314	280	התחייבויות שוטפות
29	100	התחייבויות שאינן שוטפות
343	380	סך הכל התחייבויות
827	808	הון עצמי
1,170	1,188	

נתונים מתוך דוח רווח והפסד :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2014	2015	2016
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,504	1,578	1,548
951	1,015	1,015
553	563	533
209	209	221
112	116	118
-	(2)	18
321	323	357
232	240	176
18	15	15
(9)	(7)	(5)
9	8	10
1	-	1
224	232	167
60	60	42
164	172	125

30.3 די.בי.אס שרותי לוויין (1998) בע"מ

נתונים מתוך הדוח על המצב הכספי :

31 בדצמבר 2015	31 בדצמבר 2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
319	440	רכוש שוטף
1,348	1,586	רכוש שאינו שוטף
1,667	2,026	
903	950	התחייבויות שוטפות
892	484	התחייבויות שאינן שוטפות
4,890	-	הלוואות מבעלי מניות
6,685	1,434	סך הכל התחייבויות
(5,018)	592	הון (גרעון בהון)
1,667	2,026	

נתונים מתוך דוח רווח והפסד :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,724	1,774	1,745	הכנסות משרותים
1,203	1,289	1,261	הוצאות הפעלה
521	485	484	רווח גולמי
154	140	128	הוצאות מכירה ושיווק
94	95	92	הוצאות הנהלה וכלליות
248	235	220	
273	250	264	רווח תפעולי
			הוצאות (הכנסות) מימון
137	122	71	הוצאות מימון
483	513	468	הוצאות מימון בגין הלוואות מבעלי מניות, נטו
(26)	(32)	(13)	הכנסות מימון
594	603	526	הוצאות מימון, נטו
(321)	(353)	(262)	הפסד לפני מסים על ההכנסה
(1)	(1)	330	הכנסות (הוצאות) מסים על ההכנסה
(322)	(354)	68	רווח (הפסד) לשנה

31. אירועים מהותיים לאחר מועד הדוחות הכספיים

- 31.1.** לעניין קבלת התחייבות להעמדת אשראי לאחר מועד הדוחות הכספיים, ראו באור 12.6 לעיל.
- 31.2.** לעניין החלטת הדירקטוריון מיום 29.3.2017 להמליץ לאסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה לחלק דיבידנד במזומן ראו באור 19.2.3.

**מידע כספי נפרד לשנה שהסתיימה
ביום 31 בדצמבר 2016**

תוכן עניינים	עמוד
דוח רואי החשבון המבקרים	2
המידע הכספי הנפרד	
נתונים על המצב הכספי	3
נתוני רווח והפסד ורווח כולל	5
נתונים על תזרימי המזומנים	6
באורים למידע הכספי הנפרד	7

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

**לכבוד
בעלי המניות של בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ**

א.נ.,

**הנדון: דוח מיוחד של רואי החשבון המבקרים על מידע כספי נפרד לפי תקנה 9'
לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל - 1970**

ביקרנו את המידע הכספי הנפרד המובא לפי תקנה 9' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל - 1970 של "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ (להלן - "החברה") לימים 31 בדצמבר 2016 ו- 2015 ולכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016. המידע הכספי הנפרד הינו באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דעה על המידע הכספי הנפרד בהתבסס על ביקורתנו.

לא ביקרנו את הדוחות הכספיים של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני אשר ההשקעה בהן הינה כ- 121 מיליוני ש"ח וכ- 587 מיליוני ש"ח לימים 31 בדצמבר 2016 ו- 2015 בהתאמה, וחלקה של הקבוצה ברווחיהן (הפסדיהן) הינו כ- (24) מיליוני ש"ח, כ- (2) מיליוני ש"ח וכ- 499 מיליוני ש"ח לשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2016, 2015 ו- 2014, בהתאמה. הדוחות הכספיים של אותן חברות בוקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו וחוות דעתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללים בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין במידע הכספי הנפרד הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובפרטים הכלולים במידע הכספי הנפרד. ביקורת כוללת גם בחינה של הכללים החשבונאיים שיושמו בעריכת המידע הכספי הנפרד ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה של המידע הכספי הנפרד. אנו סבורים שביקורתנו ודוחות רואי החשבון האחרים מספקים בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו ועל הדוחות של רואי חשבון אחרים, המידע הכספי הנפרד ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות תקנה 9' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל - 1970.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 11 בדבר תביעות שהוגשו כנגד החברה ואשר בשלב זה לא ניתן להעריך או שלא ניתן לחשב את החשיפה בגינן.

סומך חייקין
רואי חשבון

29 במרס 2017

מידע כספי נפרד ליום 31 בדצמבר 2016

נתונים על המצב הכספי ליום 31 בדצמבר			
2015	2016		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור	
נכסים			
110	182		מזומנים ושווי מזומנים
648	549	3.1	השקעות
668	698	3.2	לקוחות
119	72	3.2	חייבים אחרים
288	78	10.2	הלוואות שניתנו לחברות מוחזקות
1,833	1,579		סך הכל נכסים שוטפים
180	211	3.2	לקוחות וחייבים
4,753	4,867	5	רכוש קבוע
255	229		נכסים בלתי-מוחשיים
7,217	7,080	9.2	השקעה בחברות מוחזקות
374	120	10.2	הלוואות שניתנו לחברות מוחזקות
101	105	3.1	השקעות שאינן שוטפות
12,880	12,612		סך הכל נכסים שאינם שוטפים
14,713	14,191		סך הכל נכסים

מידע כספי נפרד ליום 31 בדצמבר 2016

2015	2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור
התחייבויות		
1,660	1,405	3.4
434	-	
636	679	3.3
619	96	
330	263	
233	32	
60	48	11
3,972	2,523	
סך הכל התחייבויות שוטפות		
7,879	8,630	3.4
-	325	10.2
203	220	
215	231	
33	59	4.2
8,330	9,465	
סך הכל התחייבויות שאינן שוטפות		
12,302	11,988	
סך הכל התחייבויות		
הון		
3,874	3,878	
368	384	
308	302	
(2,139)	(2,361)	
2,411	2,203	
סך הכל הון		
14,713	14,191	
סך הכל התחייבויות והון		

אלון רוזה
סמנכ"ל כספים וחברה ומנהל כספים ראשי קבוצה

סטלה הנדלר
מנהל כללי

שאול אלוביץ'
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 29 במרס 2017

הבאורים המצורפים למידע הכספי הנפרד מהווים חלק בלתי נפרד ממנו.

מידע כספי נפרד ליום 31 בדצמבר 2016

נתוני רווח והפסד לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור
4,317	4,407	4,383	6
הכנסות			
הוצאות הפעילות			
895	912	898	
688	725	717	
777	721	705	7
(23)	(99)	(13)	8
2,337	2,259	2,307	
1,980	2,148	2,076	
רווח תפעולי			
הוצאות מימון			
472	362	475	
(72)	(30)	(30)	
400	332	445	
1,580	1,816	1,631	
1,009	397	12	
2,589	2,213	1,643	
478	492	399	4.1
2,111	1,721	1,244	

נתונים על הרווח הכולל לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
2,111	1,721	1,244	
(36)	7	(15)	
2,075	1,728	1,229	

הבאורים המצורפים למידע הכספי הנפרד מהווים חלק בלתי נפרד ממנו.

מידע כספי נפרד ליום 31 בדצמבר 2016

נתונים על תזרימי המזומנים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת			
2,111	1,721	1,244	רווח לשנה
			התאמות:
688	725	717	פחת והפחתות
(1,009)	(397)	(12)	חלק ברווחי חברות מוחזקות, נטו
432	323	445	הוצאות מימון, נטו
(175)	(233)	(107)	רווח הון, נטו
478	492	399	הוצאות מיסים על הכנסה
59	53	(51)	שינוי בלקוחות ואחרים
85	(75)	(54)	שינוי בספקים וזכאים אחרים
(62)	12	(12)	שינוי בהפרשות
3	104	(72)	שינוי בהטבות לעובדים
3	(19)	(15)	שונים
5	2	27	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת בגין עסקאות עם חברות בנות
(359)	(350)	(445)	מס הכנסה ששולם, נטו
2,259	2,358	2,064	מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה			
(82)	(71)	(76)	השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
221	146	132	תמורה ממכירת רכוש קבוע
(2,654)	(1,535)	(905)	רכישת נכסים פיננסיים מוחזקים למסחר ואחרים
1,617	3,065	1,003	תמורה ממכירת נכסים פיננסיים מוחזקים למסחר ואחרים
-	-	(461)	תשלום מס בגין הלוואות בעלים
(740)	(778)	(758)	רכישת רכוש קבוע
(14)	(7)	2	שונים
931	109	148	מזומנים נטו שנבעו מפעילות השקעה עם חברות בנות
(721)	929	(915)	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון			
1,446	782	2,161	הנפקת אגרות חוב וקבלת הלוואות
(920)	(1,349)	(1,444)	פרעון אגרות חוב והלוואות
(2,069)	(1,777)	(1,441)	דיבידנד ששולם
-	(680)	(256)	תשלום ליורקום די.בי.אס בגין רכישת מניות והלוואות די.בי.אס
(421)	(384)	(381)	ריבית ששולמה
3	3	(21)	שונים
434	(20)	305	מזומנים נטו ששימשו לפעילות שנבעו מפעילות מימון בגין עסקאות עם חברות בנות
(1,527)	(3,425)	(1,077)	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) מימון
11	(138)	72	עליה (ירידה) נטו במזומנים ושווי מזומנים
237	248	110	מזומנים ושווי מזומנים ליום 1 בינואר
248	110	182	מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

הבאורים המצורפים למידע הכספי הנפרד מהווים חלק בלתי נפרד ממנו.

באורים למידע הכספי הנפרד ליום 31 בדצמבר 2016

1. באור כללי

להלן נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה ליום 31.12.2016 (להלן - "דוחות מאוחדים"), המפורסמים במסגרת הדוחות התקופתיים, המיוחסים לחברה עצמה (להלן - "מידע כספי נפרד"), המוצגים בהתאם לתקנה 99 (להלן - "התקנה") והתוספת העשירית (להלן - "התוספת העשירית") לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים) התש"ל-1970 בעניין מידע כספי נפרד של התאגיד.

יש לקרוא את המידע הכספי הנפרד ביחד עם הדוחות המאוחדים.

במידע כספי נפרד זה -

"החברה" - "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

"חברה כלולה", "חברה מאוחדת", "הקבוצה", "חברה מוחזקת", "בעל עניין": כהגדרתם של מונחים אלה במסגרת הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה לשנת 2016.

2. באור עיקרי המדיניות החשבונאית שיושמה במידע הכספי הנפרד

כללי המדיניות החשבונאית אשר פורטו בדוחות המאוחדים יושמו בעקביות לכל התקופות המוצגות במידע הכספי הנפרד על ידי החברה, לרבות האופן בו סווגו הנתונים הכספיים במסגרת הדוחות המאוחדים בשינויים המתחייבים מהאמור להלן:

2.1. הצגת הנתונים הכספיים

הנתונים על המצב הכספי, רווח והפסד, רווח והפסד כולל ותזרימי המזומנים, כוללים מידע הכלול בדוחות המאוחדים והמיוחס לחברה עצמה. יתרות ההשקעה ותוצאות הפעולות של חברות מוחזקות מטופלות לפי שיטת השווי המאזני. תזרימי מזומנים בגין פעילות שוטפת, פעילות השקעה ופעילות מימון בגין עסקאות עם חברות מוחזקות מוצגים בנפרד בנטו, במסגרת הפעילות הרלוונטית בהתאם למהות העסקה.

2.2. עסקאות בין החברה לחברות מוחזקות

2.2.1. הצגה

יתרות הדדיות בקבוצה והכנסות והוצאות הנובעות מעסקאות הדדיות, אשר בוטלו במסגרת הכנת הדוחות המאוחדים, הוצגו בנפרד מהיתרה בגין חברות מוחזקות והרווח בגין חברות מוחזקות, וביחד עם יתרות דומות מול צדדים שלישיים.

2.2.2. מדידה

עסקאות שבוצעו בין החברה לחברות מאוחדות שלה, נמדדו בהתאם לעקרונות ההכרה והמדידה הקבועים בתקני דיווח כספי בינלאומיים ("IFRS"). עקרונות אלו מתווים את הטיפול החשבונאי בעסקאות שנעשות מול צדדים שלישיים.

3. באור מכשירים פיננסיים

3.1. השקעות לרבות נגזרים

2015 בדצמבר 31	2016 בדצמבר 31	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
506	546	פקדונות בבנק
139	-	תעודות סל
3	3	נגזרים
648	549	

הפקדונות עומדים לפרעון עד לחודש מאי 2017.

יתרת השקעות שאינן שוטפות כוללת פקדון בבנק למתן הלוואות לעובדי החברה ללא מועד פרעון ופיקדון בהקשר לעסקאות גידור.

3.2. לקוחות וחייבים אחרים

צמוד למדד	ללא הצמדה	מועדי מימוש	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
31 בדצמבר 2016			
נכסים שוטפים			
698	-	698	2017 לקוחות
72	48	24	2017 חייבים אחרים
770	48	722	סה"כ נכסים שוטפים
נכסים לא שוטפים			
211	195	16	2018-2019 לקוחות וחייבים אחרים
31 בדצמבר 2015			
נכסים שוטפים			
668	-	668	2016 לקוחות
119	97	22	2016 חייבים אחרים
787	97	690	סה"כ נכסים שוטפים
נכסים לא שוטפים			
180	165	15	2017-2018 לקוחות וחייבים אחרים

3.3. ספקים וזכאים אחרים לרבות נגזרים

ללא הצמדה (כולל פריטים לא כספיים)	צמוד למדד המחירים	במטבע חוץ או צמוד לו (בעיקר דולר)	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
31 בדצמבר 2016			
515	153	11	679
31 בדצמבר 2015			
584	46	6	636

3.4. אגרות חוב והלוואות

3.4.1. ההרכב

31 בדצמבר 2015	31 בדצמבר 2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
התחייבויות שוטפות		
965 ⁽¹⁾	581	חלויות שוטפות של אגרות חוב
695	824	חלויות שוטפות של הלוואות מתאגידים בנקאיים
1,660	1,405	
התחייבויות שאינן שוטפות		
5,420	5,580	אגרות חוב
2,459	3,050	הלוואות מתאגידים בנקאיים
7,879	8,630	
9,539	10,035	

(1) מתוכן סך של 180 מיליון ש"ח בגין חלויות שוטפות של אגרות חוב אשר הוחזקו בידי בזק זהב (אחזקות) בע"מ ונפרעו ביום 1.6.2016.

תנאים וטבלת החזר חובות

31 בדצמבר 2015		31 בדצמבר 2016		
יתרה בספרים		יתרה בספרים		
ערך נקוב	מיליוני ש"ח	ערך נקוב	מיליוני ש"ח	
1,331	1,331	978	978	סה"כ הלוואות מבנקים לא צמודות, נושאות ריבית משתנה
1,823	1,823	2,235	2,249	סה"כ הלוואות מבנקים לא צמודות, נושאות ריבית קבועה
-	-	647	647	סה"כ הלוואות ממוסדות פיננסים לא צמודות, נושאות ריבית קבועה
3,154	3,154	3,860	3,874	סה"כ הלוואות
אגרות חוב שהונפקו לציבור:				
398	490	-	-	אג"ח צמודות למדד מחירים לצרכן, נושאות ריבית קבועה - סדרה 5
5,282	5,495	5,554	5,761	אג"ח סדרות 6-10
5,680	5,985	5,554	5,761	סה"כ אג"ח שהונפקו לציבור
אגרות חוב שהונפקו למוסדות פיננסים:				
400	400	400	400	אג"ח לא צמודות, נושאות ריבית קבועה
400	400	400	400	סה"כ אג"ח שהונפקו למוסדות פיננסיים
6,080	6,385	5,954	6,161	סה"כ אג"ח
9,234	9,539	9,814	10,035	סה"כ התחייבויות נושאות ריבית

לפרטים נוספים ראה באור 12 בדוחות המאוחדים, אגרות חוב, הלוואות ואשראי.

3.5 סיכון נזילות

להלן מועדי הפרעון החזויים של התחייבויות פיננסיות, כולל אומדן תשלומי ריבית (בהתבסס על נתוני מדד מחירים לצרכן וריבית הידועים ליום 31.12.2016):

ליום 31 בדצמבר 2016						
הערך בספרים	תזרים מזומנים חוזי	מחצית ראשונה 2017	מחצית שנייה 2017	2018	2019-2021	2022 ואילך
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
התחייבויות פיננסיות שאינן נגזרים						
631	631	627	4	-	-	-
325	408	-	11	11	33	353
3,874	4,065	156	547	782	1,840	740
6,161	6,919	570	146	1,022	2,783	2,398
התחייבויות ליורקום די.בי.אס						
32	32	-	32	-	-	-
התחייבויות פיננסיות מכשירים נגזרים						
176	176	-	-	40	115	21
11,199	12,231	1,353	740	1,855	4,771	3,512

3.6 סיכומי מטבע וסיכון מדד

לפרטים בדבר עסקאות הגנה על המדד שביצעה החברה במהלך שנת 2016, ראה באור 29.6 לדוחות המאוחדים. עסקאות אלה מוכרות חשבונאית כגידור תזרימי מזומנים.

4. באור מסים על הכנסה

4.1 כללי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2014	2015	2016
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
הוצאות מסים שוטפים		
412	454	411
-	-	(32)
412	454	379
הוצאות מסים נדחים		
66	38	20
478	492	399
הוצאות מסים על הכנסה		

4.2 שינויים במשך השנה בנכסי מס והתחייבויות מסים נדחים שהוכרו

להלן ההרכב והשינויים שחלו במהלך השנה בנכסי מסים נדחים והתחייבויות מסים נדחים:

יתרה ליום 31 בדצמבר 2016		יתרה ליום 31 בדצמבר 2015		יתרה ליום 1 בינואר 2015	
נזקף להון	נזקף להון	נזקף להון	נזקף להון	נזקף להון	נזקף להון
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
155	(3)	186	1	186	(1)
(224)	-	(255)	-	(239)	(16)
10	(3)	36	5	52	(21)
(59)	(6)	(33)	6	(1)	(38)

5. באור רכוש קבוע

2015	2016
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
עלות	
15,950	16,215
766	751
(501)	(745)
16,215	16,221
פחת	
11,330	11,462
613	615
(481)	(723)
11,462	11,354
4,753	4,867

למידע נוסף, ראה באור 8 לדוחות המאוחדים, רכוש קבוע.

6. באור הכנסות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2014	2015	2016
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,668	1,586	1,490
1,394	1,542	1,597
1,022	1,058	1,077
233	221	219
4,317	4,407	4,383

7. באור הוצאות הפעלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2014	2015	2016
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
217	202	189
213	188	195
161	145	130
61	60	72
76	78	72
49	48	47
777	721	705

8. הכנסות תפעוליות אחרות, נטו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2014	2015	2016
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(175)	(233)	(107)
176	117	96
(24)	17	(2)
(23)	(99)	(13)

9. חברות מאוחדות

9.1 למידע בנושא עלייה לשליטה והשלמת עסקת הרכישה של מלוא החזקות יורוקום די.בי.אס במניות והלוואות בעלים של די.בי.אס במהלך 2015 ראה באור 11.2 בדוחות הכספיים המאוחדים.

9.2 חברות מאוחדות המוחזקות במישרין על ידי החברה :

השקעה בחברות מאוחדות (לפי שיטת		זכויות החברה בהון	
השווי המאזני) ליום			
31 בדצמבר 2015	31 בדצמבר 2016		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
3,775	3,744	100%	פלאפון תקשורת בע"מ
827	808	100%	בזק בינלאומי בע"מ
6	(5)	100%	בזק אונילין בע"מ
587	121	100%	וואלה! תקשורת בע"מ
			די.בי.אס שירותי לוויין (1998) בע"מ – ראו
2,022	2,412	100%	באור 11.2 לדוחות המאוחדים בעניין צירוף
			עסקים שאירע במהלך שנת 2015
7,217	7,080		

*בזק זהב (אחזקות) בע"מ (בהליך פירוק מרצון)

לחברות מאוחדות של החברה השקעות לא מהותיות בחברות מאוחדות נוספות. לפרוט בדבר הלוואות שהתקבלו וניתנו לחברות מאוחדות ראה באור 10.2 להלן.

10. באור התקשרויות ועסקאות מהותיות עם חברות מוחזקות

10.1 ערבויות

10.1.1 החברה ערבה כלפי בנקים בקשר לאשראי לבזק בינלאומי עד לגובה של 65 מיליון ש"ח במידה ויוענק.

10.1.2 החברה העמידה ערבות בנקאית לדי.בי.אס בגין הערבות שדי.בי.אס העמידה לטובת מדינת ישראל בהתאם לתנאי רישיון די.בי.אס. יתרת חלקה של החברה בערבות ליום 31.12.2016 עומד על סך של כ- 20 מיליון ש"ח (צמוד למדד המחירים לצרכן), וזאת בהתאם לשיעור החזקותיה בדי.בי.אס במועד העמדת הערבות. עם רכישת מלוא האחזקות בדי.בי.אס צפויה החברה להעמיד ערבות בהתאם לשיעור החזקותיה העדכני בדי.בי.אס (100%).

10.1.3 למידע בדבר מתן ערבות של החברה לקיום התחייבויות די.בי.אס לתשלום מלוא יתרת חובותיה כלפי מחזיקי אגרות חוב סדרה ב' של די.בי.אס, ראה באור 12.4.4 לדוחות המאוחדים.

10.1.4 למידע בדבר ערבויות שהעמידה החברה לגופים שונים, ראה באור 18 לדוחות המאוחדים, בטחונות שעבדים וערבויות.

10.2 הלוואות

הלוואות מחברות מוחזקות

10.2.1 ביום 23.5.2016 העמידה פלאפון הלוואה לחברה בסך של 325 מיליון ש"ח. ההלוואה נושאת ריבית שנתית של 3.41%, ותיפרע בארבעה תשלומים שנתיים שווים החל מיום 1.12.2022.

10.2.2 לאחר תאריך הדוח העמידה חברת די.בי.אס הלוואה לחברה בסך 130 מיליון ש"ח. ההלוואה נושאת ריבית שנתית של 3.41%, ותיפרע בשלושה תשלומים במהלך שנת 2017.

הלוואות לחברות מוחזקות

להלן ריכוז יתרות ההלוואות שניתנו לחברות מוחזקות:

31 בדצמבר 2015	31 בדצמבר 2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
הלוואות לזמן קצר וחלויות שוטפות		
108	78	בזק בינלאומי
180	-	בזק זהב
288	78	
הלוואות שאינן שוטפות		
16	83	בזק בינלאומי
35	37	בזק און ליין
323	-	די.בי.אס
374	120	
662	198	

להלן פירוט תנאי ההלוואות שניתנו לחברות מוחזקות (כפי שמוצגים בנתונים על המצב הכספי):

יתרה			
במיליוני ש"ח	מועדי פירעון	מספר תשלומים	טווח שיעורי ריבית
בזק בינלאומי			
16	2013-2017	5	4.68%-4.7%
125	2017-2019	3	2.56%
20	2017	1	2.56%
בזק און ליין			
37	2018-2023	6	4.31%-4.86%
198			

לעניין ההלוואות שניתנו לדי.בי.אס והמרתם להון ראה באור 11.2.2 בדוחות המאוחדים

10.3 הסכמים למתן שירותים

מתוקף היות החברה והחברות המוחזקות, ספקיות תקשורת, הן קשורות בהסכמים והסדרים למתן וקבלת שירותים שונים בתחום התקשורת כגון: הסכמי תמסורת, הסכמי קישוריות גומלין, הסכמי חיוב גביה, הסכמים שונים להסדרת שירותי תקשורת הניתנים על ידי שתי חברות במשותף, תחזוקת ציוד תקשורת, הסכמי משווקים, הסכמים לרכישת ציוד תקשורת, הסכמי שכירות (בעיקר של מתקני תקשורת), הסכמי שיתופי פעולה ופרסום באתרי אינטרנט של חברות מאוחדות ועוד. כמו כן, החברה התקשרה בהסכם שירותי ניהול עם החברות המוחזקות. תנאי ההסכמים למתן שירותים כאמור נקבעו על פי תעריפי שוק מקובלים לשירותים מסוג זה.

להלן פרוט העסקאות והיתרות המאזניות הכלולות בספרי החברה :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
עסקאות			
הכנסות			
130	139	116	פלאפון
134	155	197	בזק בינלאומי
4	4	4	די.בי.אס
3	3	3	אחרים
271	301	320	סך הכל
הוצאות			
46	39	35	פלאפון
32	30	26	בזק בינלאומי
1	-	-	די.בי.אס
3	3	3	אחרים
82	72	64	סך הכל

31 בדצמבר	31 בדצמבר	
2015	2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
יתרות חוב (התחייבות) לחברה		
19	25	פלאפון
24	(17)	בזק בינלאומי
1	1	די.בי.אס
44	9	סך הכל

למידע נוסף, ראה באור 28 לדוחות המאוחדים, עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים.

10.4 דיבידנדים

פרטים בדבר דיבידנדים מחברות מאוחדות שנתקבלו :

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
419	243	92	פלאפון תקשורת בע"מ
159	170	142	בזק בינלאומי בע"מ
-	-	* 434	וואלה! תקשורת בע"מ
2	1	-	סטייג' ואן קרן הון סיכון
580	414	668	

* הדיבידנד התקבל באמצעות קיזוז הלוואה שקיבלה החברה מחברת וואלה בשנת 2014 שעמדה לפירעון באותו מועד.

למידע בדבר דיבידנדים לאחר תאריך המאזן ראה באור 12 להלן.

11. באור התחייבויות תלויות

במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד החברה תביעות משפטיות או תלויים ועומדים נגדה הליכים משפטיים שונים (להלן בסעיף זה: "תביעות משפטיות").

לדעת הנהלת החברה, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטיות באשר לסיכוי התביעות המשפטיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בסך של כ- 48 מיליוני ש"ח, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החשיפה כתוצאה מהתביעות המשפטיות כאמור.

לדעת הנהלת החברה סכום החשיפה הנוספת (מעבר להפרשות כאמור), ליום 31.12.2016, בשל תביעות משפטיות שהוגשו נגד החברה בנושאים שונים ואשר ההסתברות להתממשותן אינה צפויה, הסתכם בסך כולל של כ- 3.5 מיליארד ש"ח. סכום זה כולל חשיפה של 2 מיליארד ש"ח בגין תביעה של בעלת מניות נגד החברה ונושאי משרה בחברה אשר הוערכה על ידי התובע בסך של כ- 1.1 מיליארד ש"ח או כ- 2 מיליארד ש"ח (בהתאם לשיטת חישוב הנזק שתיקבע). כמו כן, קיימת לחברה חשיפה נוספת בסך של כ- 165* מיליוני ש"ח בגין תביעות אשר בשלב זה טרם ניתן להעריך את סיכוייהן. הסכומים הנ"ל הינם צמודים למדד המחירים לצרכן ולפני תוספת ריבית. בנוסף, הוגשו כנגד החברה בקשות להכיר בתביעות כתובענות ייצוגיות אשר בגין קיימת לחברה חשיפה נוספת מעבר לאמור לעיל, לנוכח העובדה שלא צוין בתביעה סכום תביעה מדויק.

לאחר תאריך הדוח הסתיימו תביעות שהחשיפה בגין הייתה כ-116 מיליון ש"ח.

למידע נוסף בדבר התחייבויות תלויות ראה באור 16 בדוחות המאוחדים.

* קיימת חשיפה בסכום נוסף בגין תביעות בהן סכום התביעה אינו ברור.

12. אירועים במהלך תקופה הדוח ולאחריה

12.1 ביום 25.12.2016 נחתם הסכם מיזוג בין החברה לדי.בי.אס. למידע נוסף בנושא זה ראה באור 11.2 לדוחות המאוחדים.

12.2 ביום 8.3.2017 הוחלט על ידי דירקטוריון חברת בזק בינלאומי על חלוקת דיבידנד לחברה בסך 65 מיליוני ש"ח בחודש מאי 2017.

פרק ד'
פרטים נוספים על התאגיד
ושאלון ממשל תאגידי
לתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

1. תקנה 10א: תמצית דו"חות על הרווח הכולל לכל אחד מהרבעונים לשנת הדיווח

ראו סעיף 1.3 לדוח הדירקטוריון המצורף בחלק השני של דוח זה.

2. תקנה 10ג: שימוש בתמורת ניירות ערך

ביום 21.4.2016 הקצתה החברה 714,050,000 אגרות חוב (סדרה 9) של החברה, על דרך של הרחבת סדרה נסחרת, בהתאם לדוח הצעת מדף מיום 19.4.2016 (מס' אסמכתא: 2016-01-052267) ("דוח הצעת המדף"), שפורסם על פי תשקיף מדף של החברה מיום 30.5.2014 כפי שתוקן בתיקון טעות סופר ביום 5.6.2014 (מס' אסמכתא: 2014-01-084171). התמורה הכוללת (ברוטו) שהתקבלה על ידי החברה בגין הקצאת אגרות החוב (סדרה 9) הסתכמה בסך כולל של כ- 769 מיליון ש"ח ("תמורת ההנפקה") ולא נקבע לה יעוד ספציפי במסגרת דוח הצעת המדף. תמורת ההנפקה משמשת את החברה לפעילותה העסקית השוטפת וכן למחזור חוב קיים.

3. תקנה 11: רשימת השקעות בחברות בת מהותיות לתאריך הדוח על המצב הכספי¹

שם החברה	שם המחזיק	סוג המניה	מס' מניות מוחזקות	סה"כ ע.ג.	שעור ההחזקה בהון המונפק ובזכויות ההצבעה	שעור ההחזקה בזכות למנות דירקטורים	ערך בדוח הכספי הנפרד של החברה ² (מיליוני ש"ח)
פלאפון תקשורת בע"מ ("פלאפון")	החברה	רגילות ש"ח	302,460,000	302,460,000	100%	100%	3,744
בזק בינלאומי בע"מ ("בזק בינלאומי")	החברה	רגילות 0.1 ש"ח	1,136,986,301	113,698,630	100%	100%	969
די.בי.אס. שרותי לוויין (1998) בע"מ ("די.בי.אס.")	החברה	רגילות ש"ח	36,117	36,117	100%	100%	2,412
וואלה תקשורת בע"מ ("וואלה")	החברה	רגילות ללא ערך נקוב	47,340,970	-	100%	100%	121

4. תקנה 12: שינויים בהשקעות בחברות בת מהותיות בתקופת הדו"ח

תאריך השינוי	מהות השינוי ⁴	שם החברה	סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)
27.9.2016	המרת הלוואות בעלים להון	די.בי.אס	5,319
6.11.2016	העמדת הלוואה	די.בי.אס	65
27.12.2016	המרת הלוואות בעלים להון	די.בי.אס	389
27.12.2016	השקעה בהון חברה בת	די.בי.אס	130
8.3.2016	פירעון הלוואה שהעמידה החברה לבזק בינלאומי	בזק בינלאומי	50
15.3.2016	פירעון הלוואה שהעמידה החברה לבזק בינלאומי	בזק בינלאומי	8
11.9.2016	פירעון הלוואות שהעמידה החברה לבזק בינלאומי	בזק בינלאומי	18
5.12.2016	פירעון הלוואה שהעמידה החברה לבזק בינלאומי	בזק בינלאומי	32
10.2.2016	העמדת הלוואה	בזק בינלאומי	125
5.9.2016	העמדת הלוואה	בזק בינלאומי	20

¹ לפירוט בדבר חברות מאוחדות נוספות המוחזקות במישרין או בעקיפין על ידי החברה ראו באור 9 למידע כספי נפרד המצורף לדוח. הערכים המצורפים כוללים הלוואות שהועמדו לבזק בינלאומי בסך של כ-161 מיליוני ש"ח. לפרטים בדבר מועדי העמדת הלוואות, תנאיהן, מועדי הפירעון, וכן הלוואות שהועמדו לחברות מוחזקות אחרות ראו באור 10.2 למידע כספי נפרד המצורף לדוח התקופתי.

² ביום 25.12.2016, לאחר קבלת הודעת משרד התקשורת בדבר ביטול ההפרדה התאגידית בקבוצת בזק, התקשרה החברה בהסכם מיזוג עם די.בי.אס. לפיו תמוזג די.בי.אס עם ולתוך החברה, בכפוף להתקיימות תנאים מתלים מסוימים. לפרטים נוספים ראו סעיף 1.1.2 לפרק א' ובאור 11.2 לדוחות הכספיים.

³ סכומי הפירעון המפורטים בתקנה זו מתייחסים לסכומי הקרן בלבד.

5. תקנה 13: הכנסות של חברות בנות מהותיות והכנסות התאגיד מהן לתאריך הדוח על המצב הכספי (במיליוני ש"ח)⁵

שם החברה	רווח (הפסד) לתקופה	רווח (הפסד) כולל לתקופה	דיבידנד	דמי ניהול	הכנסות ריבית
פלאפון	61	61	92	4.5	-
בזק בינלאומי	125	123	142	1.5	6
די.בי.אס	68	68	-	1.5	152
וואלה	(26)	(26)	434	-	-

6. תקנה 20: מסחר בבורסה

בשנת 2016 נרשמו למסחר 3,323,813 מניות רגילות של החברה בנות 1 ש"ח ע.ג. כ"א בעקבות מימושים מתוכנית אופציות לבכירים מיום 25.12.07 ובעקבות מימושים מתוכנית אופציות לעובדים מיום 20.12.10. בשנת 2016 נרשמו למסחר 714,050,000 ש"ח ערך נקוב אגרות חוב (סדרה 9) ו בעקבות הנפקה לציבור בדרך של הרחבת סדרה שביצעה החברה באפריל 2016.

7. תקנה 21: תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה

להלן פירוט התגמולים בגין 2016, כפי שהוכרו בדוחות הכספיים לשנת 2016, לכל אחד מבעלי התגמולים הגבוהים ביותר מבין נושאי המשרה הבכירה בחברה או בתאגיד שבשליטתה, ואשר ניתנו לו בקשר עם כהונתו בחברה או בתאגיד שבשליטתה (עלות מעביד ועל בסיס שנתי):

שם	תפקיד	מין	היקף משרה	שיעור החזקה בהון התאגיד	תגמולים (באלפי ש"ח)				סה"כ (באלפי ש"ח)	להלן סעיף
					שכר ⁶	מענק ⁷	תשלום מבוסס מניות	אחר (דמי ניהול)		
יורוקום תקשורת בע"מ	שירותי יעוץ וניהול, לרבות העמדת שירותי יו"ר ודירקטורים	תאגיד	-	26.34% ⁸	-	-	-	6,364	6,364	א
סטלה הנדלר	מנכ"ל החברה	נקבה	מלאה	-	2,227	2,053	-	-	4,280	ב
רון אילון	מנכ"ל די.בי.אס	זכר	מלאה	-	1,982	2,039	-	-	4,021	ג
מוטי אלמליח	מנכ"ל בזק בינלאומי	זכר	מלאה	-	1,947	1,535	-	-	3,482	ד
רן גוראון	מנכ"ל פלאפון	זכר	מלאה	-	1,867	1,539	-	-	3,406	ה
יעקב פז	סמנכ"ל החטיבה העסקית	זכר	מלאה	-	1,453	787	-	-	2,240	ו
איתמר הראל	סמנכ"ל החטיבה הפרטית	זכר	מלאה	-	1,283	738	-	-	2,021	ז

⁵ בנוסף, לאחר תאריך הדוח, ביום 8.3.2017, הוחלט על ידי דירקטוריון בזק בינלאומי על חלוקת דיבידנד לחברה בסך 65 מיליוני ש"ח בחודש מאי 2017.

⁶ סכומי השכר כוללים את עלות השכר והרכיבים הנלווים לשכר, לרבות הטבות ותנאים סוציאליים, כגון כיסוי הוצאות טלפון, רכב צמוד מסוג הנהוג בקבוצה (עלות ליסינג או הוצאות פחת רכב), קרן השתלמות (ביחס לחלק מהמנהלים), הפקדה בקרן פנסיה והפקדות בשל סיום יחסי עובד-מעביד (לגבי עובדים הכפופים לסעיף 14 לחוק הפיצויים), החזר הוצאות ומכסת ימי חופשה, מחלה והבראה שנתית כמקובל, הוצאות בגין שי לחג לעובד (הסכום המגולם), אגרות בגין חברות בארגונים מקצועיים ששולמו בעבוד העובד (שלא בתחום העיסוק של העובד) וכן, ככל שהועמדה הלוואה לעובד – שווי ההטבה הגלומה בריבית שנושאת הלוואה.

⁷ סכומי המענק המופיעים בטבלה הינם כפי שהוכרו בדוחות לשנת 2016 וכוללים מענק מותנה ביצועים וכן מענקים מיוחדים (שולמו בפועל בשנת 2016 לה"ה רון אילון ואיתמר הראל), הכל בהתאם למדיניות התגמול של החברה. המענק תלוי הביצועים המופיע בטבלה הינו בגין שנת 2016 (טרם שולם לנושאי המשרה הבכירה למועד הדוח) והוא כולל חלק מותנה שישולם בפועל לנושאי המשרה הנ"ל ע"פ החלוקה המתוארת בביאורים לטבלה. במהלך 2016 שולמו לנושאי המשרה הנ"ל מענקים בגין שנת 2015, אשר סכומם [לרבות חלק מותנה שלא שולם בפועל בשנת 2016, אלא ישולם בפועל בשנת 2017 (ככל שישוגן)] נכלל בטבלה המקבילה בדו"ח השנתי של החברה לשנת 2015 (שפורסם ביום 17.3.16).

⁸ שיעור ההחזקה של יורוקום תקשורת בע"מ בחברה המצוין בטבלה הינו בעקיפין נכון למועד פרסום הדוח.

להלן פירוט אודות תנאי ההתקשרות עם נושאי המשרה הבכירה המופיעים בטבלה שלעיל:

א. יורוקום תקשורת בע"מ

יורוקום תקשורת בע"מ ("יורוקום תקשורת"), בעלת השליטה (בעקיפין) בחברה, מספקת לחברה שירותי ייעוץ וניהול שונים החל משנת 2010. ביום 30.6.16 אושרה באסיפה הכללית של החברה הארכת ההתקשרות עם יורוקום תקשורת בהסכם מעודכן למתן שירותי ייעוץ וניהול שוטפים לחברה, ובכלל זה הענקת שירותי יו"ר דירקטוריון פעיל, אשר יועמדו על ידי מר שאול אלוביץ (בעל השליטה בחברה) בהיקף של 70% משרה, שירותי דירקטורים בחברה ובחברות הבנות ושירותי ייעוץ שוטפים, לתקופה של 3 שנים החל ביום 1.6.16 ועד ליום 31.5.19, בתמורה לסך מוערך של כ- 6.4 מיליון ₪ לשנה (בכפוף להתאמות בהתאם למספרם ונוכחותם של הדירקטורים מטעם בעלת השליטה בישיבות הדירקטוריון בפועל), כמפורט בבאור 28.3.2 סעיפים (7) ו-ו' לדוחות הכספיים (לתיאור עיקרי ההתקשרות, ראו דוח זימון אסיפה כללית מיום 26.5.16) ("הסכם הניהול"). הסכם הניהול מאריך התקשרות קודמת של החברה עם יורוקום בהסכם דומה ("הסכם הניהול הקודם"), אשר הסתיימה ביום 31.5.16. בגין התקופה שמיום 1.1.16 ועד ליום 31.5.16 שולמה ליורוקום תמורה בהתאם לתנאי הסכם הניהול הקודם ולתקופה שמיום 1.6.16 ועד ליום 31.12.16 שולמה התמורה בהתאם לתנאי הסכם הניהול הנוכחי. בסך הכל שולם ליורוקום תקשורת בשנת 2016 סך של 6,364,025 ש"ח (לפני מע"מ) בעבור השירותים. בהתאם להסכם הניהול, מתוך דמי הניהול המשולמים ליורוקום תקשורת, סך של 3.5 מיליון ₪ לשנה משולם בגין השירותים המוענקים לחברה כיו"ר דירקטוריון פעיל על ידי מר אלוביץ.

ב. סטלה הנדלר

מועסקת בחברה בתפקיד המנכ"ל החל מיום 14.4.13, במסגרת הסכם העסקה אישי מיום 8.5.13. ההתקשרות הינה לתקופה בלתי קצובה, עם זכות לכל צד להביאה לקיצה בהודעה מוקדמת בת 6 חודשים. ביום 17.5.16 אישרה ועדת התגמול של החברה את הארכת תוקף האישור של הסכם ההעסקה של מנכ"ל החברה לתקופה בלתי קצובה, ללא שינוי של ממש בתנאי הכהונה וההעסקה. לאחר מועד הדוח התקופתי, אישרה ועדת התגמול ודירקטוריון החברה העלאת שכר למנכ"ל באופן שמשכורתה החודשית (ברוטו) תעמוד על סך של כ-158 אלפי ש"ח, החל מיום 1.1.2017. ההחלטה טעונה אישור האסיפה הכללית אשר זומנה ליום 9.5.2017. יעדי הבונוס של המנכ"ל לשנת 2016 נקבעו מראש ע"י דירקטוריון החברה בחודש ינואר 2016 ואושרו על ידי האסיפה הכללית ביום 2.3.16, כדלקמן: יעד EBITDA לחברה (סולו) שמשקלו 30% בחישוב הבונוס; יעד תזרים חופשי (FCF) שמשקלו 30%; יעד רווח לאחר מס שמשקלו 20% ויעד הערכת יו"ר הדירקטוריון שמשקלו 20%. תנאי הסף לקבלת הבונוס היה כי תוצאות ה-FFO⁹ לשנת 2016 (2,305.5 מיליון ש"ח, לאחר הנטרול כפי שיפורט להלן), לא ירדו ביותר מ-20% מתוצאות ה-FFO של החברה בשנת 2015 - תנאי זה התקיים. שיעור עמידת מנכ"ל החברה במכלול יעדי הבונוס לשנת 2016 עמד על כ-120%. בהתאם, הבונוס שיוענק למנכ"ל בגין שנת 2016, הינו בהיקף של כ-120% מהשכר השנתי. יצוין, כי לצורך חישוב הבונוס למנכ"ל לשנת 2016 (לרבות לצורך חישוב תוצאות ה-FFO) נוטרלו ההוצאות הנגזרות מהפרשות לפרישה מוקדמת של עובדים (שלא נלקחו בחשבון בתקציב החברה). 40% מההוצאות לגמול בגין עמידה ביעד ה-EBITDA בשנת 2016, ישולמו בפועל רק בשנת 2018 (לאחר מועד אישור הדוחות הכספיים לשנת 2017) ורק במידה ויושג יעד ה-EBITDA המינימאלי שנקבע ביחס לשנת 2017.

ג. רון אילון

מועסק כמנכ"ל החברה הבת, די.בי.אס, במסגרת הסכם העסקה אישי מיום 28.8.2006. ההתקשרות הינה לתקופה בלתי מוגבלת, עם זכות לכל צד להביאה לקיצה בכל עת בהודעה מוקדמת בכתב ומראש של 12 חודשים על-ידי די.בי.אס ו-6 חודשים על-ידי מנכ"ל די.בי.אס¹⁰. לאחר מועד הדוח התקופתי, החל מיום 1.1.17, אושרה למנכ"ל די.בי.אס העלאת שכר באופן שמשכורתו החודשית (ברוטו) הועמדה על סך של 139 אלפי ש"ח.

⁹ funds from operation (FFO) – מקורות מפעילות – תזרים מזומנים מפעילות לפני שינויים בהון חוזר ולפני שינויים בסעיפי רכוש והתחייבויות אחרים. מדד ה-FFO משקלל בתוכו את הביצועים ביחס ליעדים המדידים שתוארו לעיל ועשוי שיהיה כפוף לניטרולים בגין אירועים שנקבעו ופורטו במדיניות התגמול. מדד זה אף משמש את חברות הדירוג בבחינת ביצועי החברה.

¹⁰ על פי הסכם ההעסקה, המנכ"ל ייתן לדי.בי.אס עד שלושה חודשי הודעה מוקדמת נוספים, אם וככל שיתבקש לעשות כן על פי הודעת די.בי.אס בכתב.

יעדי הבונוס של מנכ"ל די.בי.אס לשנת 2016 נקבעו מראש ע"י דירקטוריון החברה בחודש ינואר 2016, לאחר אישור ועדת התגמול של החברה כדלקמן: יעד EBITDA לדי.בי.אס (סולו) שמשקלו 30% בחישוב הבונוס; יעד תזרים חופשי לדי.בי.אס (סולו) שמשקלו 25%; יעד תדמית תוכן – תפיסת התוכן (כלל אוכלוסיה) שמשקלו 20%; יעד שיעור נטישה חודשי שמשקלו 5%; ויעד הערכת יו"ר דירקטוריון די.בי.אס, שמשקלו 20%. תנאי הסף לקבלת הבונוס היה כי תוצאות ה-EBITDA לשנת 2016 (562.6 מיליון ש"ח, לאחר הנטרול כפי שיפורט להלן), לא תפחת ביותר מ-25% מתוצאות ה-EBITDA של החברה לשנת 2015 – תנאי זה התקיים. שיעור עמידת מנכ"ל די.בי.אס במכלול יעדי הבונוס לשנת 2016 עמד על כ-106%. בהתאם, הבונוס שיוענק למנכ"ל די.בי.אס בגין שנת 2016, הינו בהיקף של כ-106% מהשכר השנתי. יצוין, כי לצורך חישוב הבונוס נוטרלו ההוצאות הנגזרות מיישום ההסכם הקיבוצי בחברה (שלא נלקחו בחשבון בתקציב החברה). 40% מהזכאות לגמול בגין עמידה ביעד ה-EBITDA בשנת 2016, ישולמו בפועל רק בשנת 2018 (לאחר מועד אישור הדוחות הכספיים לשנת 2017) ורק אם יושג יעד ה-EBITDA המינימאלי שנקבע ביחס לשנת 2017. יצוין, כי בשנת הדוח אושר למנכ"ל די.בי.אס, בהתאם למדיניות התגמול של החברה, תשלום מענק מיוחד (הכלול בטבלה לעיל ברכיב המענק בגין שנת 2016) וזאת בגין השקעת מאמץ חריג ויוצא דופן בכך שלקח על עצמו, בנוסף על תפקידו גם את הטיפול בתחום התוכן, כולל הפקות מקור, רכש מקומי ורכש חו"ל.

ד. מוטי אלמליח

מועסק כמנכ"ל החברה הבת, בזק בינלאומי, במסגרת הסכם העסקה אישי מיום 28.5.14. ההתקשרות הינה לתקופה בלתי מוגבלת, עם זכות לכל צד להביאה לקיצה בהודעה מוקדמת בת 6 חודשים. לאחר מועד הדוח התקופתי, החל מיום 1.1.17, אושרה למנכ"ל בזק בינלאומי העלאת שכר באופן שמשכורתו החודשית (ברוטו) הועמדה על סך של 120 אלפי ש"ח. יעדי הבונוס של מנכ"ל בזק בינלאומי לשנת 2016 נקבעו מראש ע"י דירקטוריון החברה בחודש ינואר 2016, לאחר אישור ועדת התגמול של החברה וכללו: יעד EBITDA לבזק בינלאומי (סולו) שמשקלו 30% בחישוב הבונוס; יעד תזרים מזומנים מפעילות שוטפת לבזק בינלאומי (סולו) שמשקלו 30%; יעד רווח נקי לבזק בינלאומי (סולו) שמשקלו 20%; ויעד הערכת יו"ר דירקטוריון בזק בינלאומי, שמשקלו 20%. תנאי הסף לקבלת הבונוס היה כי תוצאות ה-FFO של בזק בינלאומי לשנת 2016 (292 מיליון ש"ח, לאחר הנטרול כפי שיפורט להלן), לא ירדו ביותר מ-20% מתוצאות ה-FFO של בזק בינלאומי בשנת 2015 – תנאי זה התקיים. שיעור עמידת מנכ"ל בזק בינלאומי במכלול יעדי הבונוס לשנת 2016 עמד על כ-116%. בהתאם, הבונוס שיוענק למנכ"ל בזק בינלאומי בגין שנת 2016, הינו בהיקף של כ-116% מהשכר השנתי. יצוין, כי לצורך חישוב הבונוס לשנת 2016 נוטרלו ההוצאות הנגזרות מיישום ההסכם הקיבוצי בחברה (שלא נלקחו בחשבון בתקציב החברה).

40% מהזכאות לגמול בגין עמידה ביעד ה-EBITDA בשנת 2016, ישולמו בפועל רק בשנת 2018 (לאחר מועד אישור הדוחות הכספיים לשנת 2017) ורק אם יושג יעד ה-EBITDA המינימאלי שנקבע על ידי הדירקטוריון ביחס לשנת 2017.

ה. רן גוראון

מועסק כמנכ"ל החברה הבת, פלאפון, החל מיום 8.11.2015, במסגרת הסכם העסקה אישי מיום 15.11.2015. לאחר מועד הדוח התקופתי, החל מיום 1.1.17, אושרה למנכ"ל פלאפון העלאת שכר באופן שמשכורתו החודשית (ברוטו) הועמדה על סך של 125 אלפי ש"ח. יעדי הבונוס של מנכ"ל פלאפון נקבעו מראש ע"י דירקטוריון החברה בחודש ינואר 2016, לאחר אישור ועדת התגמול של החברה וכללו: יעד EBITDA לפלאפון (סולו) שמשקלו 25% בחישוב הבונוס; יעד תזרים מזומנים מפעילות שוטפת לפלאפון (סולו) שמשקלו 25%; יעד ניוודים נטו (ללא פריפיד) שמשקלו 20%; יעד הוצאות תפעוליות שמשקלו 10%; ויעד הערכת יו"ר דירקטוריון פלאפון שמשקלו 20%. תנאי הסף לקבלת הבונוס היה כי תוצאות ה-FFO של פלאפון לשנת 2016 לא ירדו ביותר מ-25% מהיעד שנקבע לכך בתקציב פלאפון – תנאי זה התקיים. שיעור עמידת מנכ"ל פלאפון במכלול יעדי הבונוס לשנת 2016 עמד על כ-112%. בהתאם, הבונוס שיוענק למנכ"ל פלאפון בגין שנת 2016, הינו בהיקף של כ-112% מהשכר השנתי. יצוין, כי לצורך חישוב הבונוס נוטרלו ההוצאות הנגזרות מהפרשות לפרישה מוקדמת של עובדים (שלא נלקחו בחשבון בתקציב החברה). 40% מהזכאות לגמול בגין עמידה ביעד ה-EBITDA בשנת 2016 ישולמו בפועל רק בשנת 2018 (לאחר מועד אישור הדוחות הכספיים לשנת 2017) ורק אם יושג יעד ה-EBITDA המינימאלי שנקבע ביחס לשנת 2017.

ו. יעקב פי

מועסק בתפקיד סמנכ"ל החטיבה העסקית החל מיום 1.11.2007, במסגרת הסכם העסקה אישי. ההתקשרות הינה לתקופה בלתי מוגבלת, עם זכות לכל צד להביאה לקיצה בכל עת בהודעה מוקדמת של 3 חודשים מראש על ידי הסמנכ"ל ו- 6 חודשים על ידי החברה. בשנת הדוח, עד יום 2.5.16 עמדה משכורתו החודשית (ברוטו) של סמנכ"ל החטיבה העסקית על סך של כ- 82 אלפי ש"ח, ומיום 3.5.16 על סך של 90 אלפי ש"ח.

יעדי הבונוס של הסמנכ"ל נקבעו מראש ע"י דירקטוריון החברה בחודש ינואר 2016 כדלקמן: יעד EBITDA לחברה (סולו) שמשקלו 30% בחישוב הבונוס; יעד תזרים חופשי (FCF) לחברה (סולו) שמשקלו 20%; יעדים אישיים ניהוליים שמשקלם 40%; ויעד הערכת מנהל לרבות עמידה בקריטריונים של חדשנות ודיגיטליזציה שמשקלו 10%. לצורך חישוב הבונוס נוטרלו ההוצאות הנגזרות מהפרשות לפרישה מוקדמת של עובדים (שלא נלקחו בחשבון בתקציב החברה). 40% מהזכאות לגמול בגין עמידה ביעד ה- EBITDA בשנת 2016 ישולמו בפועל רק בשנת 2018 (לאחר מועד אישור הדוחות הכספיים לשנת 2017) ורק אם יושג יעד ה-EBITDA המינימאלי שנקבע ביחס לשנת 2017.

לאחר שנת הדוח, אושר, בהתאם למדיניות התגמול של החברה, תשלום מענק מיוחד לסמנכ"ל בגין פיתוח הכנסות חדשות במגזר לקוחות תקשוב. סכום המענק המיוחד שאושר לסמנכ"ל נכלל ברכיב המענק שבגין 2016 בטבלה לעיל.

ז. איתמר הראל

מועסק בתפקיד סמנכ"ל החטיבה הפרטית החל מיום 1.11.2007, במסגרת הסכם העסקה אישי. ההתקשרות הינה לתקופה בלתי מוגבלת, עם זכות לכל צד להביאה לקיצה בכל עת בהודעה מוקדמת של 3 חודשים על-ידי הסמנכ"ל ו- 6 חודשים על-ידי החברה.

יעדי הבונוס של הסמנכ"ל נקבעו מראש ע"י דירקטוריון החברה בחודש ינואר 2016 כדלקמן: יעד EBITDA לחברה (סולו) שמשקלו 30% בחישוב הבונוס; יעד תזרים חופשי (FCF) לחברה (סולו) שמשקלו 20%; יעדים אישיים ניהוליים שמשקלם 40%; ויעד הערכת מנהל לרבות עמידה בקריטריונים של חדשנות ודיגיטליזציה שמשקלו 10%. לצורך חישוב הבונוס של סמנכ"ל החטיבה הפרטית לשנת 2016 נוטרלו ההוצאות הנגזרות מהפרשות לפרישה מוקדמת של עובדים (שלא נלקחו בחשבון בתקציב החברה). 40% מהזכאות לגמול בגין עמידה ביעד ה- EBITDA בשנת 2016 ישולמו לסמנכ"ל בפועל רק בשנת 2018 (לאחר מועד אישור הדוחות הכספיים לשנת 2017) ורק אם יעד ה-EBITDA המינימאלי שנקבע ביחס לשנת 2017. יצוין, כי בשנת הדוח אושר, בהתאם למדיניות התגמול של החברה, תשלום מענק מיוחד לסמנכ"ל בגין פעולתו להגדלת הכנסות החברה בתחום האינטרנט וטלפוניה למגזר הפרטי. סכום המענק המיוחד ששולם לסמנכ"ל נכלל ברכיב המענק שבגין 2016 בטבלה לעיל.

בעלי ענין נוספים אשר מקבלים תגמולים מן החברה:

א. רמי נומקין, דירקטור מקרב העובדים (נבחר לכהן כדירקטור ע"י האסיפה הכללית ביום 17.1.07). מועסק בחברה בתחום התרומה לקהילה בחטיבת משאבי ניהול. עובד מועבר ממשדד התקשורת משנת 1966. שכרו הכולל של מר נומקין בסך כ-593 אלף ש"ח הינו בגין שנת 2016 והינו צמוד לטבלאות השכר המקצועיות. שכר זה אינו כולל בונוס בגין שנת 2016 בסך של כ-25 אלף ש"ח אשר טרם שולם במועד הדוח, ואשר נקבע בהתאם לקריטריונים לכלל עובדי החברה המבוססים על תוצאות EBITDA ותזרים חופשי (FCF) של החברה. כל התגמולים המשולמים למר נומקין הינם בגין היותו עובד החברה ולא בגין כהונתו כדירקטור בחברה.

ב. גמול הדירקטורים החיצוניים והדירקטורים הבלתי תלויים הינו בהתאם לתעריפים המרביים הקבועים בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס - 2000 ("תקנות הגמול") ביחס לדירקטור חיצוני מומחה, צמוד למדד קבוע באותן תקנות. סך הגמול ששולם לדירקטורים החיצוניים ולדירקטורים הבלתי תלויים בגין שנת 2016 הינו כ-2.8 מיליוני ש"ח.

8. תקנה 21א: בעל השליטה בתאגיד

למיטב ידיעת החברה, בעל השליטה הסופי בחברה הינו מר שאול אלוביץ, דרך החזקותיו בחברות יורוקום אחזקות (1979) בע"מ ("יורוקום אחזקות") ויורוקום תקשורת בע"מ ("יורוקום תקשורת")¹¹.

למיטב ידיעת החברה, בעלי העניין ביורוקום תקשורת הינם כדלקמן: א. יורוקום אחזקות (1979) בע"מ המחזיקה ב- 99.33% מהון המניות המונפק והנפרע של יורוקום תקשורת; יורוקום אחזקות (1979) בע"מ הנה חברה פרטית המצויה בבעלותם של מר שאול אלוביץ המחזיק

יורוקום תקשורת היא בעלת השליטה בחברת אינטרנט גולד- קווי זהב בע"מ ("אינטרנט גולד"), השולטת בחברת בי קומיוניקיישנס בע"מ ("בי קומיוניקיישנס"), בעלת השליטה (בבעלות מלאה) בחברת בי תקשורת (אס פי 1) בע"מ ("בי תקשורת 1") וחברת הבת שלה בבעלות מלאה, בי תקשורת (אס פי 2) בע"מ ("בי תקשורת 2"). כל אחת מהחברות האמורות נחשבת אף היא כבעלת שליטה בחברה, בהתאם לחוק ניירות ערך. כמו כן, בהתאם לחוק ניירות ערך, רואה החברה במר יוסף אלוביץ¹², אחיו של מר שאול אלוביץ, כ"מחזיק יחד" עם מר שאול אלוביץ, ולפיכך כבעל שליטה בחברה. בי תקשורת 2, נכון למועד פרסום הדוח, הינה הבעלים של 714,169,560 ממניות "בזק", ובי קומיוניקיישנס הנה הבעלים והמחזיקה במישרין של 14,204,153 ממניות "בזק".

9. תקנה 22: עסקאות עם בעל השליטה

לפרטים, למיטב ידיעת החברה, בדבר כל עסקה עם בעל השליטה בחברה או שלבעל השליטה בחברה יש עניין אישי באישורה, אשר החברה, חברות בשליטתה או חברות קשורות שלה התקשרו בה בשנת הדוח או במועד מאוחר לסוף שנת הדוח ועד מועד הגשת דוח זה, או שהיא עדיין בתוקף במועד הדוח, וכן לפרטים אודות נוהל הזניחות של החברה, ראו באור 28 לדוחות הכספיים.

10. תקנה 24: החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה

פירוט החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה של החברה מובא בדוח זה בדרך של הפניה לדוח על מצבת החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה של התאגיד מיום 5.1.17.

11. תקנה 24א: הון רשום, הון מונפק וניירות ערך המימים

ההון הרשום של החברה נכון למועד פרסום הדוח התקופתי הינו 2,825,000,000 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. כ"א ("מניות רגילות"). ההון המונפק והנפרע של החברה, נכון למועד פרסום הדוח התקופתי הינו 2,765,485,753 מניות רגילות. מעבר לאמור, נכון למועד פרסום הדוח אין לחברה ניירות ערך המימים נוספים.

12. תקנה 24ב: מרשם בעלי המניות

מרשם בעלי המניות של החברה מובא בדוח זה בדרך של הפניה לדוח מצבת הון ומרשמי ניירות הערך של התאגיד ושינויים בה מיום 22.1.17.

13. תקנה 25א: מען רשום של התאגיד

כתובת: דרך מנחם בגין 132, מרכז עזריאלי (המגדל המשולש), קומה 27, תל - אביב
טלפון 1: 03-6262200 טלפון 2: 03-6262201 פקס: 03-6262209
דואר אלקטרוני: linoryo@bezeq.co.il (יועצת משפטית למטה הקבוצה ומזכירת הקבוצה).

14. תקנה 26: הדירקטורים של התאגיד

שם	מען להמצאת כתבי בית דין	חברות בוועדות דירקטוריון	עובד החברה, חברת בת או של בעל עניין בחברה	מועד תחילת כהונה	השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור (מלבד בחברה)	קרבה משפחתית לבעל עניין אחר בחברה	האם החברה רואה את הדירקטור כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
שאול אלוביץ	רח' פרידמן 2, רמת גן 5250301	י"ר הדירקטוריון, חבר ועדת ביטחון.	כן, ראו פירוט עיסוק בחמש השנים האחרונות.	14.4.10 (ביום 3.5.16 כהונתו הווארכה לכהונה נוספת בת שנה)	עיסוק בחמש השנים האחרונות: יו"ר ובעלים קבוצת יורוקום מזה למעלה מ-25 שנים. תאגידים בהם מכהן כדירקטור: יו"ר דירקטוריון בתאגידים הבאים: פלאפון; בזק בינלאומי; בזק זהב אחזקות; וואלה; בזק און ליין; די.בי.אס; יורוקום אחזקות (1979) בע"מ; יורוקום תקשורת בע"מ; יורוקום תעשיות (1986) בע"מ; יורוקום תקשורת דיגיטלית בע"מ; טרנס - גלובל אינדסטריז פיטיאי	אביו של אור אלוביץ וחמה של אורנה אלוביץ-פלד אשר בין השאר, משמשים כנושאי משרה בבזק ובחברות בנות שלה בשנת הדוח. אחיו של יוסף אלוביץ, בעל שליטה (בשרשור) בבזק.	כן

80% ממניותיה הרגילות ו - 75% ממניות ההנהלה בה ואחיו מר יוסף אלוביץ המחזיק 20% ממניותיה הרגילות ו - 25% ממניות ההנהלה בה; ב. מר שאול אלוביץ, המחזיק ב- 0.67% מהון המניות המונפק והנפרע של יורוקום תקשורת. ראו ה"ש 12 לעיל.

שם מספר ת.ז. תאריך לידה נתינות	מען להמצאת כתבי בית דין	חברות בוועדות דירקטוריון כהונה כדירקטור חיצוני או בלתי תלוי	עובד החברה, חברת בת או חברה קשורה או של בעל עניין בחברה	מועד תחילת כהונה	השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור (מלבד בחברה)	קרבה משפחתית לבעל עניין אחר בחברה	האם החברה רואה את כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
					בע"מ; אינטרנט גולד - קווי זהב בע"מ; יורקום די.בי.אס; בי קומיוניקיינס. דירקטור ביורוקום ניהול כללי בע"מ; ד.מ. (3000) הנדסה בע"מ; חלל - תקשורת בע"מ; סאטקום מערכות בע"מ; גילת סאטקום בע"מ; גאיה קום בע"מ; אי פי פלנט נטוורק בע"מ; ישראלסט תקשורת בינלאומית בע"מ; בי תקשורת (אס פי1) בע"מ; בי תקשורת (אס פי2) בע"מ; יורקום מדיה - נט אחזקות בע"מ; יורקום נטוורקס 21 בע"מ; יורקום נטוורקס וטכנולוגיות בע"מ; יורקום נדל"ן בע"מ; מבני דולינגר חברה לבניין והשקעות בע"מ; מבני דולינגר (שער העיר) חברה לבניין והשקעות בע"מ; אר.אפ. השקעות וייזום 1988 בע"מ; קונטיננטל - חברה לבניין והשקעות - ד.א. בע"מ; יורקום ניהול פרויקטים (1990) בע"מ; שם ותהילה נכסים והשקעות בע"מ.		
אורנה אלוביץ-פלד 028735587 8.6.71 ישראלית	רח' דב פרידמן 2, רמת-גן 525031	לא הדירקטורית איננה דירקטורית חיצונית	כן, ראו פירוט תאגידים בהם מכהנת כדירקטורית.	14.4.10 (ביום) 3.5.16 כהונתה הווארכה לכהונה נוספת בת שנה	<u>השכלה</u> : תואר BA במדעים, התמחות במימון וכלכלה - New York Institute of Technology. תואר שני - Executive MBA תכנית מנהלים "קלוג רקאטי" לתואר שני בינלאומי במנהל עסקים. עיסוק בחמש השנים האחרונות: החל מ-26.5.15 משנה למנכ"ל בחברת עדיקה סטייל בע"מ. <u>תאגידים בהם מכהנת כדירקטורית</u> : די.בי.אס; וואלה; אורנה נדב פלד בע"מ.	כן. כלתו של שאול אלוביץ, בעל השליטה (בשרשור)	לא
אור אלוביץ 038475117 24.5.76 ישראלית	רח' דב פרידמן 2, רמת-גן 525031	לא הדירקטור אינו דירקטור חיצוני	כן, ראו פירוט עיסוק בחמש השנים האחרונות.	14.4.10 (ביום) 3.5.16 כהונתו הווארכה לכהונה נוספת בת שנה	<u>השכלה</u> : BA במנהל עסקים - המכללה למינהל; מוסמך במנהל עסקים עם התמחות במימון - City of New York University. <u>עיסוק בחמש השנים האחרונות</u> : מנכ"ל חברת יורקום - תקשורת בע"מ החל מ-2011. <u>תאגידים בהם מכהן כדירקטור</u> : יו"ר דירקטוריון בתאגידים הבאים: חלל - תקשורת בע"מ; יורקום קפיטל פיננסים בע"מ; אנלייט אנרגיה מתחדשת בע"מ. דירקטור בחברת סאטקום מערכות בע"מ; בי קומיוניקיינס; פלאפון; די.בי.אס; בזק בינלאומי; בזק און ליין; בזק זהב אחזקות; וואלה (וכן חברות פרטיות נוספות מקבוצת וואלה - כמה השוואת מחירים, שופמינד בע"מ, וואלה פי בע"מ); בי תקשורת (אס פי1) בע"מ; בי תקשורת (אס פי2) בע"מ; ישראלסט תקשורת בינלאומית בע"מ; גילת סאטקום בע"מ; גאיה קום בע"מ; אי פי פלנט נטוורק בע"מ; טלסרב לימיטד; איתג בע"מ; דה טיים חדשות בע"מ.	כן. בנו של שאול אלוביץ, בעל השליטה בחברה ובעלה של אורנה אלוביץ-פלד, וכן אחיינו של יוסף אלוביץ (אחייו של שאול אלוביץ), בעל שליטה (בשרשור)	כן
אלדד בן-משה 058774290	רח' בזלת 17, שוהם 60850	הדירקטור אינו דירקטור חיצוני	לא	14.4.10 (ביום) 3.5.16 כהונתו	<u>השכלה</u> : תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות ולימודי המשך בחשבונאות מתקדמת- אוניברסיטת תל אביב; תואר שני (MBA) במנהל עסקים-	לא	כן

שם מספר ת.ז. תאריך לידה נתינות	מען להמצאת כתבי בית דין	חברות בוועדות דירקטוריון כהונה כדירקטור חיצוני או בלתי תלוי	עובד החברה, חברת בת או חברה קשורה או של בעל עניין בחברה	מועד תחילת כהונה	השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור (מלבד בחברה)	קרבה משפחתית לבעל עניין אחר בחברה	האם החברה רואה את כדירקטור מומחיות חשבונאית ופיננסית
8.6.64 ישראלית		הדירקטור הינו דירקטור בלתי תלוי ¹³		הוארכה לכהונה נוספת בת שנה	אוניברסיטת תל אביב; רוי"ח. עיסוק בחמש השנים האחרונות: מנכ"ל אינרם תעשיות בע"מ, אינרם תעשיות בנייה בע"מ, אינרם השקעות בתעשייה ה.ב. שותפות מוגבלת; שותף בכיר בקרן פימ"י. <u>תאגידים בהם מכהן כדירקטור: יו"ר דירקטוריון בתאגידים הבאים: איטונג בע"מ; איטונג ריצופים בע"מ; כרמית מיסטר פיקס בע"מ; שיש אלוני בע"מ; אורלייט תעשיות (מילניום 2000) בע"מ; אורדן תעשיות מתכת ויציקות בע"מ; נירלט צבעים בע"מ; ענן דבש שמח בע"מ; ענן דבש בע"מ.</u> דירקטור בתאגידים הבאים: נמני צבעים צפון בע"מ; החברה לניהול שותפות גומיקס בע"מ; גומיקס שותפות מוגבלת; Urdan ;Link color NA inc ;אויברקול Industries (usa) inc ;אויברקול צבעים בע"מ; אינרם תעשיות בנייה בע"מ; נירלט בע"מ; המ-לט (ישראל קנדה) בע"מ.		
חגי הרמן 059153650 05.1.65 ישראלית	רח' לוי אשכול 32, גבעת שמואל 5442540	ועדת ביקורת, ועדת תגמול הדירקטור הינו דירקטור חיצוני	לא	3.9.14	השכלה: מהנדס תעשייה וניהול (B.Sc.) – אוניברסיטת תל אביב; מוסמך מנהל עסקים (MBA) – אוניברסיטת תל אביב; קורס הכשרת דירקטורים לחברות עסקיות וציבוריות – אוניברסיטת בר אילן. <u>עיסוק בחמש השנים האחרונות: מנכ"ל ואחראי על מיזוג ואינטגרציה בחברת Visionix Ltd.</u> <u>תאגידים בהם מכהן כדירקטור: הרמן יוזמות מדעיות – עסקיות בע"מ.</u>	לא	כן
רמי נומקין 042642306 14.1.49 ישראלית	רח' מוהליבר 126, יהוד	לא הדירקטור אינו דירקטור חיצוני	לא	17.1.07 (ביום 3.5.16 כהונתו הוארכה לכהונה נוספת בת שנה)	<u>השכלה: תיכונית.</u> <u>עיסוק בחמש השנים האחרונות: עד שנת 2014 – עובד ביחידת הדוברות בבזק. החל משנת 2014 עובד בחטיבת משאבי אנוש בבזק.</u> הדירקטור הינו דירקטור מקרב העובדים.	לא	לא
מרדכי קרת 054759915 7.5.57 ישראלית	ת.ד. 21383 תל-אביב יפו 6121301	ועדת ביקורת- יו"ר, ועדת תגמול- יו"ר, הועדה לבחינת הדוחות הכספיים, ועדת בטחון, ועדת אכיפה פנימית הדירקטור הינו דירקטור חיצוני	לא	4.2.10 (כהונתו הוארכה ל- 3 שנים נוספות (כהונה שלישית) החל מיום 4.2.16).	<u>השכלה: רוי"ח מוסמך, BA בוגר חשבונאות וכלכלה, אוניברסיטת תל-אביב.</u> <u>עיסוק בחמש השנים האחרונות: מנכ"ל ובעלים קרת ניהול ואחזקות בע"מ.</u> <u>תאגידים בהם מכהן כדירקטור: תיא חברה להשקעות בע"מ (דירקטור חיצוני); פריורטק בע"מ; איסתא ליינס חברת נסיעות של הסטודנטים בישראל בע"מ; איסתא נכסים בע"מ; איסתא מלונות עולמי בע"מ; היסתור אלטיב בע"מ; שירליעד עיר ימים (2009) בע"מ; שירליעד אחזקות בע"מ; שירליעד נדל"ן בע"מ; קרת ניהול ואחזקות בע"מ; טריא פי2פי בע"מ; סקיליין פיתוח בינלאומי אינק (דח"צ).</u>	לא	כן. כמו כן, החברה רואה את הדירקטור כדירקטור חיצוני מומחה.
יהושע רוזנצוויג 013841069	רח' ששת הימים 30 (מגדל צ'מפיון,	ועדת אכיפה פנימית- יו"ר, ועדת ביקורת, ועדה לבחינת	לא (למעט כדירקטור בחברות בנות).	22.11.10 (ביום 3.5.16 כהונתו	<u>השכלה: BA במשפטים- אוניברסיטת בר אילן; תואר שני ושלישי (דוקטורט) במשפטים - NEW YORK</u>	לא	כן

¹³ בשנת הדוח ועד ליום 12.1.17 שימש הדירקטור מר בן-משה גם כחבר בוועדת הביקורת של החברה. ביום 30.3.17 פרסמה החברה דוח זימון אסיפה כללית שנתית ומיוחדת, בין היתר, למינוי מר דוד גרנות כדירקטור בלתי תלוי בחברה חלף הדירקטור אלדד בן-משה שלא ימונה לכהונה נוספת.

שם מספר ת.ז. תאריך לידה נתינות	מען להמצאת כתבי בית דין	חברות בוועדות דירקטוריון כהונה כדירקטור חיצוני או בלתי תלוי	עובד החברה, חברת בת או חברה קשורה או של בעל עניין בחברה	מועד תחילת כהונה	השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור (מלבד בחברה)	קרבה משפחתית לבעל עניין אחר בחברה	האם החברה רואה את הדירקטור כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
17.8.52 ישראלית	קומה 31, בני ברק 5120261	הדוחות הכספיים, ועדת תגמול, ועדת ביטחון הדירקטור אינו דירקטור חיצוני הדירקטור הינו דירקטור בלתי תלוי		הוארכה לכהונה נוספת בת שנה	UNIVERSITY. <u>עיסוק בחמש השנים האחרונות:</u> (א) <u>משפטים:</u> מ- 2005, עו"ד במשרד עו"ד רוזנצוויג & אבירם; 2012-2013, עו"ד במשרד אגמון ושות' רוזנברג הכהן ושות'. (ב) <u>ציבורי:</u> קרן מתנה (חבר ועד), חבר מועצת המנהלים של אוניברסיטת בר אילן; יו"ר ועדה מייעצת לרשות החברות הממשלתיות (2011-2013). <u>תאגידים בהם מכהן כדירקטור:</u> יו"ר דירקטוריון בתאגידים הבאים: ווטרוול סקוירטי סולושינס בע"מ; מיילויז פתרונות דואר אלקטרוני בע"מ. דירקטור ברוזנרס פיתוח עסקי בע"מ; פלאפון; בזק בינלאומי; רוזנרס חברה לנאמנות בע"מ; רוזנצוויג שירותים משפטיים בע"מ; רוזטה ג'נומיקס בע"מ; אלרוב נדל"ן ומלונאות בע"מ; בבואה השקעות הדמייה (1996) בע"מ; מויניאן לימיטד; 3 די ספייס פתרונות סאונד בע"מ; פודקאסט ישראל מדיה בע"מ.		
טלי סימון 024017006 7.3.69 ישראלית	רח' יגאל מוסינזון 43, תל אביב	ועדת ביקורת, ועדת תגמול, ועדה לבחינת הדוחות הכספיים הדירקטורית הינה דירקטורית חיצונית בחברה	לא	21.1.13 (כהונתה) הוארכה ל- 3 שנים נוספות (כהונה שנייה) החל מיום 21.1.16	<u>השכלה:</u> רוי"ח מוסמך, BA בוגרת כלכלה וחשבונאות - אוניברסיטת בן גוריון. <u>עיסוק בחמש השנים האחרונות:</u> סמנכ"ל כספים בחברת גזית גלוב ישראל (פיתוח) בע"מ ובחברות בנות שלה (גיי ישראל מרכזים מסחריים בע"מ, גיי כפר סבא בע"מ, גיי ווסט בע"מ). <u>תאגידים בהם כיהנה כדירקטורית</u> בחמש השנים האחרונות: אכד בנין והשקעות בע"מ; אכד ציוד (1979) בע"מ; G BULGARIA EAD PLOVDIV RETAIL CENTER AD TRIDENTAD G MACEDONIA DOEL החברה לניהול מרכז חורב בע"מ; חניון מרכז חורב בע"מ. תאגידים בהם מכהנת כדירקטורית: טלי סימון יעוץ בע"מ.	לא	החברה רואה את הדירקטורית כדירקטורית חיצונית מומחית.

מר יצחק אידלמן כיהן כדירקטור בחברה במהלך חלק מתקופת הדיווח עד ליום 22.12.2016.

שם מספר ת.ז. תאריך לידה נתינות	מען להמצאת כתבי בית דין	חברות בוועדות דירקטוריון כהונה כדירקטור חיצוני או בלתי תלוי	עובד החברה, חברת בת או חברה קשורה או של בעל עניין בחברה	מועד תחילת כהונה	השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור (מלבד בחברה)	קרבה משפחתית לבעל עניין אחר בחברה	האם החברה רואה את הדירקטור כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
יצחק אידלמן 50066174 1.7.50 ישראלית	רח' המשוררת 9, הרצליה	ועדת ביקורת, ועדה לבחינת דוחות כספיים – יו"ר, ועדת תגמול הדירקטור הינו דירקטור חיצוני	לא	1.2.08 (כהונתו) הוארכה ל- 3 שנים נוספות (כהונה שלישית) החל מיום 1.2.14.	השכלה: BA בוגר חשבונאות וכלכלה- אוניברסיטת תל-אביב; קורס ניהול עסקי מתקדם בהרווארד. תאגידים בהם מכהן כדירקטור: בנק ישראל; אדוונסד ויזן טכנולוגי (איי.וי.טי) בע"מ; י.אידלמן ייעוץ וניהול בע"מ; חברת סוויפטנס בע"מ (דח"צ).	לא	החברה רואה את הדירקטור כדירקטור חיצוני מומחה.

מר עמיקם שורר כיהן כדירקטור בחברה בשנת הדיווח ועד ליום 22.3.17¹⁴.

שם מספר ת.ז.	מערך להמצאת כתבי בית דין	חברות בוועדות דירקטוריות כהונה כדירקטור חיצוני או בלתי תלוי	עובד החברה, חברת בת או של בעל עניין בחברה	מועד תחילת כהונה	השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש כדירקטור (מלבד בחברה)	קרבה משפחתית לבעל עניין אחר בחברה	האם החברה רואה את כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית
עמיקם שורר 059821983 27.7.67 ישראלית	ר' פרידמן 2, רמת-גן 525031	ועדת בטחון, ועדת אכיפה פנימית הדירקטור אינו דירקטור חיצוני	כן, רא פירוט עיסוק בחמש השנים האחרונות.	14.4.10 (ביום 3.5.16 כהונתו הוארכה לכהונה נוספת בת שנה)	השכלה: בוגר במשפטים - אוניברסיטת בר אילן. עיסוק בחמש השנים האחרונות: סגן יו"ר דירקטוריון (ודירקטור) ביורוקום תקשורת בע"מ; משנת 2011 ועד 2014 יו"ר דירקטוריון חברת אי.ג.י.אר.אי בע"מ; יו"ר דירקטוריון סאטקום מערכות בע"מ. תאגידים בהם כיהן כדירקטור: סגן יו"ר דירקטוריון יורוקום - תקשורת בע"מ. דירקטור באגלייט אנרגיה מתחדשת בע"מ; חלל - תקשורת בע"מ; גילת סאטקום בע"מ; גאיה קום בע"מ; אי פי פלנט נטוורק בע"מ; ישראלסט תקשורת בינלאומית בע"מ; גילת סאטקום רוסיה בע"מ; פניקס דאטה פיטיאי בע"מ; בי תקשורת (אס פי 1); בי תקשורת (אס פי 2); יורוקום קפיטל פיננסים בע"מ; רניטק יזום 2007 בע"מ; איתג בע"מ; TCL Teleserve Communication ; TNL Teleserve Network Ltd ; Ltd Teleserve Limited. תאגידים בהם מכהן כדירקטור: פלאפון; בזק בינלאומי; די.בי.אס; וואלה; בזק און ליין; בזק זהב אחזקות.	לא	לא

15. תקנה 26א: נושאי משרה בכירה

שם מספר ת.ז.	תאריך לידה	מועד תחילת כהונה	התפקיד שהוא ממלא בתאגיד	האם הוא בעל עניין בחברה או נושא משרה בכירה או של בעל עניין בחברה	השכלתו וניסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות
סטלה הנדלר 016750549	4.12.61	14.4.13	מנהלת כללית	כן. בעלת עניין בתאגיד מכוח כהונתה כמנכ"ל החברה.	MA כלכלה, האוניברסיטה העברית, ירושלים MBA מנהל עסקים, האוניברסיטה העברית, ירושלים 2011-2013 יו"ר דירקטוריון, הוט- מערכות תקשורת בע"מ
אלון רווח 027914290	29.10.70	11.9.16	סמנכ"ל כספים בזק ומנהל כספים ראשי קבוצה	לא	מוסמך מימון, London Business School, LL.B, בוגר משפטים ו-BA חשבונאות, אוניברסיטת תל אביב 2012- היום דירקטור, Palomar Capital Management 2012-2009 דירקטור ב- Zim American Integrated Shipping Services Co Integrated Shipping Services (China) Ramon International Insurance, Co Brokers ו-י.טי.איי. ישראל. 2016-2013 סמנכ"ל כספים אקס טי הולדינגס (לשעבר "קבוצת עופר החזקות") 2012-2009 סמנכ"ל כספים צים שירותי ספנות משולבים בע"מ

¹⁴ ביום 22.3.17 מונה מר עמיקם שורר לתפקיד מנהל אסטרטגיה ופיתוח עסקי קבוצת בזק, והוא יחל כהונתו בתפקיד זה ביום 23.4.17.

שם	מספר ת.ז.	תאריך לידה	מועד תחילת כהונה	התפקיד שהוא ממלא בתאגיד	האם הוא בעל ענין בחברה או נושא משרה בכירה או של בעל בחברה ענין	השכלתו וניסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות
גיא חדס	029654472	8.9.72	9.12.07	סמנכ"ל תקשורת תאגידית	לא	BA כלכלה ותקשורת, אוניברסיטת ת"א MBA מנהל עסקים, אוניברסיטת ת"א
איתמר הראל	028054666	18.10.70	25.10.07	סמנכ"ל, מנהל החטיבה הפרטית	לא	MBA מנהל עסקים התמחות בשיווק וחשבונאות, האוניברסיטה העברית
לינור יוכלמן	032037939	11.2.75	19.8.07	יועצת משפטית למטה הקבוצה ומוזכרת הקבוצה ¹⁵	לא	BA בוגר מנהל עסקים, המרכז הבינתחומי הרצליה LL.B בוגר משפטים, המרכז הבינתחומי הרצליה
אהוד מזומן	052176336	17.2.54	25.10.07	סמנכ"ל משאבי אנוש	לא	3 שנות לימוד באוניברסיטת תל-אביב - מדעי החברה
אמיר נחליאלי	23012313	30.5.67	1.1.09	סמנכ"ל, יועץ משפטי	לא	MBA (התמחות מורחבת מימון), אוניברסיטת ת"א BA כלכלה, האוניברסיטה העברית LL.B, האוניברסיטה העברית
דני עוז	054299953	16.6.56	1.9.98	חשב וסגן מנהל כספים ראשי	לא	BA- כלכלה וחשבונאות, האוניברסיטה העברית, רישיון רואה חשבון EMBA- ניהול אינטגרטיבי, האוניברסיטה העברית
יעקב פז	058610999	21.10.63	1.11.07	סמנכ"ל, מנהל החטיבה העסקית	לא	2006 - 2015 דירקטור חיצוני בחברת נקסטקום בע"מ מנכ"ל ובעלים 'קובי פז' תקשורת וניהול בע"מ
שרון פליישר בן יהודה	028531648	25.4.71	1.6.06	סמנכ"ל רגולציה	לא	בוגר מדעי המדינה, האוניברסיטה העברית מוסמך מדיניות ומנהל ציבורי, האוניברסיטה העברית
יעקב זנו	024280018	26.7.69	1.9.15	סמנכ"ל חטיבת טכנולוגיות מידע ורשת	לא	בוגר הנדסת מחשבים - טכניון חיפה בוגר מנהל עסקים - אוניברסיטת באר שבע טכנאי אלקטרוניקה ותקשורת, מכללת בזק ירושלים 2015 - 1.9.15 ראש מנהל טכנולוגיות שירות בתי הסוהר 2012 - 2014 מנהל אגף תשתיות מחשוב בזק 2010 - 2012 מנהל אגף טכנולוגיה ותפעול בבזק
אייל קמיל	057248999	30.8.61	5.12.06	סמנכ"ל תפעול ולוגיסטיקה	לא	בוגר הנדסה תעשייה וניהול, אוניברסיטת ת"א מוסמך מנהל עסקים, אוניברסיטת ת"א
ליאור סגל	025695701	9.9.73	24.1.11	מבקר פנימי	לא	מוסמך מנהל עסקים, בוגר במשפטים, בוגר בחשבונאות ובוגר לימודי תעודה בחשבונאות - כל אלו באוניברסיטת תל-אביב בוגר לימודי תעודה בביקורת פנימית וציבורית מטעם המי"ל הוסמך לעריכת דין ולראיית חשבון בישראל סוקר איכות מערך הביקורת הפנימית (QAR) דירקטור ב- אי. אי. ישראל - איגוד מבקרים פנימיים בישראל בע"מ.
גיל רוזן	013377445	28.1.72	1.2.16	סמנכ"ל שיווק וחדשנות	לא	בוגר מנהל עסקים, המרכז הבינתחומי הרצליה 2015 - 1.2.2016 מנכ"ל (בפועל) Immimr חברת בת של דויטשה טלקום 2012-2015 סמנכ"ל תקשורת עתידית וניו מדיה דויטשה טלקום 2010 - 2012 ראש מרכז חדשנות AT&T ישראל 2007-2012 סמנכ"ל חדשנות ושירותי דיגיטל אמדוקס

¹⁵ בשנת הדוח ועד ליום 22.3.17 שימשה הגב' יוכלמן כממונה על האכיפה הפנימית בתאגיד ומוזכרת הקבוצה. ביום 22.3.17, מונתה בנוסף על תפקידיה כאמור לתפקיד יועצת משפטית למטה הקבוצה.

שם	מספר ת.ז.	תאריך לידה	מועד תחילת כהונה	התפקיד שהוא ממלא בתאגיד	האם הוא בעל ענין בחברה או נושא משרה בכירה או בעל ענין בחברה	השכלתו וניסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות
רן גוראון	024113268	25.12.68	8.11.15	מנכ"ל החברה הבת פלאפון	לא	BA כלכלה ומנהל עסקים, אוניברסיטה עברית MBA מנהל עסקים, אוניברסיטה עברית 8.11.15 – 9.1.06 משנה למנכ"ל וסמנכ"ל שיווק בחברה
מוטי אלמליח	055734941	24.3.59	15.05.14	מנכ"ל החברה הבת בזק בינלאומי	לא	מוסמך במנהל עסקים (MBA) אוניברסיטת תל אביב בוגר מדעי החברה (BA) אוניברסיטת תל אביב 2006 – 2014 מנכ"ל ירוקום תקשורת דיגיטלית בע"מ 2007 – 2014 יו"ר דירקטוריון ד.מ. (3000) הנדסה בע"מ 2011 – 2015 יו"ר דירקטוריון תפנית דיסקונט נובמבר 2015 – אוקטובר 2016 יו"ר דירקטוריון כביש חוצה ישראל בע"מ מנכ"ל ובעלים א.מ. שיאים בע"מ
רון אילון	059211722	27.5.65	28.8.06	מנכ"ל החברה הבת די.בי.אס	לא	BA כלכלה, האוניברסיטה העברית בירושלים MBA כלכלה וחשבונאות, האוניברסיטה העברית בירושלים

מר גיל שרון ומר דודו מזרחי כיהנו כנושאי משרה בכירה בחברה במהלך חלק מתקופת הדיווח.

שם	מספר ת.ז.	תאריך לידה	תקופת כהונה	התפקיד שהוא ממלא בתאגיד	האם הוא בעל ענין בחברה או נושא משרה בכירה או בעל ענין בחברה	השכלתו וניסיונו העסקי בחמש השנים האחרונות
גיל שרון	058381351	12.9.63	11.10.05 – 25.1.16	מנכ"ל החברה הבת פלאפון	לא	תואר ראשון כלכלה ומנהל עסקים, האוניברסיטה העברית MBA מנהל עסקים, אוניברסיטת ת"א
דודו מזרחי	024810368	28.1.70	28.6.07 – 11.9.16	משנה למנכ"ל ומנהל כספים ראשי	לא	בוגר כלכלה, האוניברסיטה העברית 2007-2012 סמנכ"ל כלכלה ותקציב ב"בזק"

16. תקנה 27: רואה החשבון של התאגיד

משרד סומך חייקין, רואי חשבון

כתובת: הארבעה 17, מגדל המילניום KPMG, תל-אביב 6473917

טל: 03-6848000

17. תקנה 28: שינוי בתזכיר או בתקנות

ביום 3.5.16 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה את תיקון תקנון החברה, תיקונים שעיקרם התאמת הוראות תקנון החברה להוראות הדין כפי שהשתנו/ישתנו מעת לעת, ובכלל זה, תיקון הוראות התקנון המתייחסות לשיפוי, ביטוח ומתן פטור לנושאי משרה, בנוסח שצורף לזימון לאסיפה הכללית של החברה מיום 4.4.16, המוכלל בדוח זה על דרך ההפניה.

18. תקנה 29(א): המלצות והחלטות הדירקטורים בפני האסיפה הכללית והחלטותיהם שאינן טעונות אישור אסיפה כללית בעניינים המפורטים בתקנה 29(א)

- לעניין עסקאות חריגות ראו באור 28.3.2 לדוחות הכספיים.
- החלטה מיום 16.3.16 - להמליץ לאסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה לחלק לבעלי המניות של החברה דיבידנד במזומן בסך כולל של 776 מיליון ש"ח.
- החלטה מיום 16.3.16 - להמליץ לאסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה לאשר תיקון של תקנון החברה, כמפורט בסעיף 17 לעיל.
- החלטה מיום 3.8.16 - להמליץ לאסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה לחלק לבעלי המניות של החברה דיבידנד במזומן בסך כולל של 665 מיליון ש"ח.

ה. החלטה מיום 29.3.17 – להמליץ לאסיפה הכללית של בעלי המניות של החברה לחלק לבעלי המניות של החברה דיבידנד במזומן בסך כולל של 578 מיליון ש"ח.

19. תקנה 29(ג): החלטות של אסיפה כללית מיוחדת

- א. אישור מינויים מחדש של מר מרדכי קרת ושל גב' טלי סימון לתקופות כהונה נוספות כדירקטורים חיצוניים בחברה (החלטה מיום 14.1.16).
- ב. אישור יעדי תגמול מותנה ביצועים (יעדים למענק השנתי) למנכ"ל החברה לשנת 2016 (החלטה מיום 2.3.16). לפרטים ראו סעיף 7.ב. לעיל.
- ג. אישור מדיניות תגמול חדשה לחברה אשר תמלא אחר הצרכים המאפיינים את פעילות החברה ואת השינויים שחלו בה, מאז מועד אישור מדיניות התגמול הקודמת (החלטה מיום 3.5.16)¹⁶.
- ד. אישור תיקון תקנון החברה, כאשר עיקר התיקון הינו התאמת הוראות תקנון החברה להוראות הדין וכן תיקון הוראות המתייחסות לשיפוי, ביטוח ומתן פטור לנושאי משרה. (החלטה מיום 3.5.2016). לפרטים נוספים ראו דיווח מיום 4.4.16, המוכלל בדוח זה על דרך ההפניה.
- ה. תיקון כתבי התחייבות לשיפוי ופטור והענקתם לנושאי משרה ודירקטורים (לרבות הנמנים על בעל השליטה בחברה ו/או קרוביו ו/או נושאי משרה בחברות של בעל השליטה) (החלטה מיום 3.5.16).
- ו. בחירת הדירקטורים הבאים לכהונה נוספת בחברה: שאול אלוביץ, אור אלוביץ, אורנה אלוביץ-פלד, עמיקם שורר, רמי נומקין (דירקטור מקרב העובדים), אלדד בן-משה וד"ר יהושע רוזנצוויג (החלטה מיום 3.5.16).
- ז. אישור מינוי משרד רואי חשבון סומך חייקין ושות' כמשרד רואי החשבון המבקר של החברה לשנת 2016 ועד למועד האסיפה הכללית השנתית הבאה והסמכת הדירקטוריון לקבוע את שכרו לשנת 2016 (החלטה מיום 3.5.16).
- ח. אישור חלוקת דיבידנד במזומן לבעלי המניות של החברה, בסך כולל של 776 מיליון ש"ח (החלטה מיום 3.5.16).
- ט. אישור הארכת התקשרות עם חברת יורוקום תקשורת בע"מ בהסכם מעודכן להענקת שירותי ניהול וייעוץ שוטפים לחברה (החלטה מיום 30.6.16). לפרטים ראו סעיף 7.א. לעיל.
- י. אישור חלוקת דיבידנד במזומן לבעלי המניות של החברה, בסך כולל של 655 מיליון ש"ח (החלטה מיום 30.8.16).

20. תקנה 29א(4): פטור, ביטוח או התחייבות לשיפוי לנושאי משרה

לפרטים בנוגע לפטור, ביטוח או התחייבות לשיפוי לנושאי משרה, ראו באור 28.6 לדוחות הכספיים.

29.3.17

תאריך

"בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

שם החותמים ותפקידם:
שאול אלוביץ, יו"ר הדירקטוריון
סטלה הנדלר, המנהל הכללי

¹⁶ לאחר מועד הדוח, פרסמה החברה דוח זימון אסיפה כללית מיוחדת (ליום 4.5.17) לאישור תיקונים למדיניות התגמול של החברה, לפרטים ראו דיווח מתקן של החברה מיום 22.3.17 המוכלל בדוח זה על דרך ההפניה. לפרטים אודות מדיניות התגמול הנוכחית של החברה שהינה בתוקף נכון למועד הדוח, ראו דיווח מיידי של החברה מיום 4.5.2016 המוכלל בדוח זה על דרך ההפניה.

שאלון ממשל תאגידי¹

עצמאות הדירקטוריון			
לא נכון	נכון		
	√	<p>1. בכל שנת הדיווח כיהנו בתאגיד שני דירקטורים חיצוניים או יותר.</p> <p>בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהנו שני דירקטורים חיצוניים אינה עולה על 90 ימים, כאמור בסעיף 363א(ב)(10) לחוק החברות, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהנו בתאגיד שני דירקטורים חיצוניים או יותר בשנת הדיווח (ובכלל זה גם תקופת כהונה שאושרה בדיעבד, תוך הפרדה בין הדירקטורים החיצוניים השונים):</p> <p>דירקטור א': 0.</p> <p>דירקטור ב': 0.</p> <p>מספר הדירקטורים החיצוניים המכהנים בתאגיד נכון למועד פרסום שאלון זה: 3.</p>	

¹ פורסם במסגרת הצעות חקיקה לשיפור הדוחות ביום 16.3.2014.

2.		<p>שיעור² הדירקטורים הבלתי תלויים³ המכהנים בתאגיד נכון למועד פרסום שאלון זה: 5/9.</p> <p>שיעור הדירקטורים הבלתי תלויים שנקבע בתקנון⁴ התאגיד⁵: _____.</p> <p>☒ לא רלוונטי (לא נקבעה הוראה בתקנון).</p>	_____	_____
3.		<p>בשנת הדיווח נערכה בדיקה עם הדירקטורים החיצוניים (והדירקטורים הבלתי תלויים) ונמצא כי הם קיימו בשנת הדיווח את הוראת סעיף 240(ב) ו-(ו) לחוק החברות לעניין היעדר זיקה של הדירקטורים החיצוניים (והבלתי תלויים) המכהנים בתאגיד וכן מתקיימים בהם התנאים הנדרשים לכהונה כדירקטור חיצוני (או בלתי תלוי). <u>ר' הערה בסוף השאלון.</u></p>	✓	
4.		<p>כל הדירקטורים אשר כיהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח, אינם כפופים⁶ למנהל הכללי, במישרין או בעקיפין (למעט דירקטור שהוא נציג עובדים, אם קיימת בתאגיד נציגות לעובדים).</p> <p>אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, הדירקטור כפוף למנהל הכללי כאמור) - יצוין שיעור הדירקטורים שלא עמדו במגבלה האמורה: _____.</p>	✓	
5.		<p>כל הדירקטורים שהודיעו על קיומו של ענין אישי שלהם באישור עסקה שעל סדר יומה של הישיבה, לא נכחו בדיון ולא השתתפו בהצבעה כאמור (למעט דיון ו/או הצבעה בנסיבות המתקיימות לפי סעיף 278(ב) לחוק החברות):</p> <p>אם תשובתכם הינה "לא נכון" -</p> <p>האם היה זה לשם הצגת נושא מסוים על ידו בהתאם להוראות סעיף 278(א) סיפה:</p>	✓	

² בשאלון זה, "שיעור" - מספר מסוים מתוך הסך הכל. כך לדוגמה 3/8.

³ לרבות "דירקטורים חיצוניים" כהגדרתם בחוק החברות.

⁴ לענין שאלה זו - "תקנון" לרבות על פי הוראת דין ספציפית החלה על התאגיד (לדוגמה בתאגיד בנקאי - הוראות המפקח על הבנקים).

⁵ חברת איגרות חוב אינה נדרשת לענות על סעיף זה.

⁶ לענין שאלה זו - עצם כהונה כדירקטור בתאגיד מוחזק הנמצא בשליטת התאגיד, לא ייחשב כ"כפיפות", מאידך, כהונת דירקטור בתאגיד המכהן בנושא משרה (למעט דירקטור) ו/או עובד בתאגיד המוחזק שבשליטת התאגיד ייחשב כ"כפיפות" לענין שאלה זו.

		<p>☐ כן ☐ לא (יש לסמן x במשבצת המתאימה).</p> <p>יצוין שיעור הישיבות בהם דירקטורים כאמור נכחו בדיון ו/או השתתפו בהצבעה למעט בנסיבות כאמור בס"ק א: _____.</p>		
	√	<p>6. בעל השליטה (לרבות קרובו ו/או מי מטעמו), שאינו דירקטור או נושא משרה בכירה אחר בתאגיד, לא נכח בישיבות הדירקטוריון שהתקיימו בשנת הדיווח.</p> <p>אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, בעל שליטה ו/או קרובו ו/או מי מטעמו שאינו חבר דירקטוריון ו/או נושא משרה בכירה בתאגיד נכח בישיבות הדירקטוריון כאמור) – יצוינו הפרטים הבאים לגבי נוכחות כל אדם נוסף בישיבות הדירקטוריון כאמור:</p> <p>זהות: _____.</p> <p>תפקיד בתאגיד (ככל וקיים): _____.</p> <p>פירוט הזיקה לבעל השליטה (אם מי שנכח אינו בעל השליטה עצמו): _____.</p> <p>האם היה זה לשם הצגת נושא מסוים על ידו: ☐ כן ☐ לא (יש לסמן x במשבצת המתאימה).</p> <p>שיעור נוכחותו⁷ בישיבות הדירקטוריון שהתקיימו בשנת הדיווח לשם הצגת נושא מסוים על ידו: _____, נוכחות אחרת: _____.</p> <p>☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).</p>		

⁷ תוך הפרדה בין בעל השליטה, קרובו ו/או מי מטעמו.

כשירות וכישורי הדירקטורים				
לא נכון	נכון			
√		7.		בתקנון התאגיד לא קיימת הוראה המגבילה את האפשרות לסיים מיידית את כהונתם של כלל הדירקטורים בתאגיד, שאינם דירקטורים חיצוניים (לעניין זה – קביעה ברוב רגיל אינה נחשבת מגבלה) ⁸ . אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, קיימת מגבלה כאמור) יצוין –
		א.		פרק הזמן שנקבע בתקנון לכהונת דירקטור: <u>לגבי דירקטור שאינו דירקטור חיצוני – ממועד המינוי ועד למועד האסיפה הכללית השנתית הבאה, לגבי דירקטור חיצוני – בהתאם להוראות חוק החברות.</u>
		ב.		הרוב הדרוש שנקבע בתקנון לסיום כהונתם של הדירקטורים: <u>רוב מיוחד (הרוב הדרוש לצורך אישורה של עסקה חריגה עם בעל שליטה, בהתאם להוראות חוק החברות).</u>
		ג.		מנין חוקי שנקבע בתקנון באסיפה הכללית לשם סיום כהונתם של הדירקטורים: <u>מניין רגיל – שני חברים המחזיקים או המייצגים 25% ומעלה מכח ההצבעה של החברה.</u>
		ד.		הרוב הדרוש לשינוי הוראות אלו בתקנון: <u>רוב רגיל.</u>
	√	8.		התאגיד דאג לעריכת תוכנית הכשרה לדירקטורים חדשים, בתחום עסקי התאגיד ובתחום הדין החל על התאגיד והדירקטורים, וכן דאג לעריכת תכנית המשך להכשרת דירקטורים מכהנים, המותאמת, בין השאר, לתפקיד

⁸ חברת איגרות חוב אינה נדרשת לענות על סעיף זה.

		שהדירקטור ממלא בתאגיד.		
		אם תשובתכם הינה "נכון" - יצוין האם התוכנית הופעלה בשנת הדיווח: ☒ כן ☐ לא (יש לסמן x במשבצת המתאימה)		
9.		<p>א. בתאגיד נקבע מספר מזערי נדרש של דירקטורים בדירקטוריון שעליהם להיות בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית.</p> <p>אם תשובתכם הינה "נכון" - יצוין המספר המזערי שנקבע: <u>ארבעה דירקטורים (בתוכם דירקטור חיצוני אחד).</u></p>	√	
		<p>ב. מספר הדירקטורים שכיהנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח - בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית⁹: <u>7</u>.</p> <p>בעלי כשירות מקצועית¹⁰: <u>3</u>.</p> <p>במקרה שהיו שינויים במספר הדירקטורים כאמור בשנת הדיווח, יינתן הנתון של המספר הנמוך ביותר (למעט בתקופת זמן של 60 ימים מקרות השינוי) של דירקטורים מכל סוג שכיהנו בשנת הדיווח.</p>		
10.		<p>א. בכל שנת הדיווח כלל הרכב הדירקטוריון חברים משני המינים.</p> <p>אם תשובתכם הינה "לא נכון" - יצוין פרק הזמן (בימים) בו לא התקיים האמור: _____.</p> <p>בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהנו דירקטורים משני המינים אינה עולה על 60 ימים, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהנו בתאגיד דירקטורים משני המינים: _____.</p>	√	

⁹ לאחר הערכת הדירקטוריון, בהתאם להוראות תקנות החברות (תנאים ומבחנים לדירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ולדירקטור בעל כשירות מקצועית), התשס"ו – 2005.

¹⁰ ר' ה"ש 9.

		ב. מספר הדירקטורים מכל מין המכהנים בדירקטוריון התאגיד נכון למועד פרסום שאלון זה: גברים: 7, נשים: 2.	_____	_____
--	--	--	-------	-------

ישיבות הדירקטוריון (וכינוס אסיפה כללית)				
לא נכון	נכון			
_____	_____	א. מספר ישיבות הדירקטוריון שהתקיימו במהלך כל רבעון בשנת הדיווח: רבעון ראשון (שנת 2016): 8. רבעון שני: 6. רבעון שלישי: 4. רבעון רביעי: 8.	11.	
_____	_____	ב. לצד כל אחד משמות הדירקטורים שכיחנו בתאגיד במהלך שנת הדיווח, יצוין שיעור ¹¹ השתתפותו בישיבות הדירקטוריון (בס"ק זה - לרבות ישיבות ועדות הדירקטוריון בהן הוא חבר, וכמצוין להלן) שהתקיימו במהלך שנת הדיווח (ובהתייחס לתקופת כהונתו): <u>ר' הערה בסוף השאלון</u> . (יש להוסיף שורות נוספות לפי מספר הדירקטורים).		

¹¹ ר' הי"ש 2.

שם הדירקטור	שיעור השתתפותו בשיבות הדירקטוריון	שיעור השתתפותו בשיבות ועדת ביקורת ¹²	שיעור השתתפותו בשיבות הועדה לבחינת הדוחות כספיים ¹³	שיעור השתתפותו בשיבות ועדת תגמול ¹⁴	שיעור השתתפותו בשיבות ועדות דירקטוריון נוספות בהן הוא חבר (תוך ציון שם הועדה)			
שאל אלוביץ-יו"ר הדירקטוריון	25/25				ועדת בטחון – 1/1			
יצחק אידלמן	24/24	20/20	8/8	13/13				
יהושע רוזנצוויג	23/26	18/21	8/8	11/13	ועדת אכיפה פנימית – 4/4 ועדת בטחון – 1/1			
מרדכי קרת	26/26	21/21	8/8	13/13	ועדת אכיפה פנימית – 4/4 ועדת בטחון – 1/1			
אלדד בן-משה	24/26	18/21						

¹² לגבי דירקטור החבר בוועדה זו.

¹³ לגבי דירקטור החבר בוועדה זו.

¹⁴ לגבי דירקטור החבר בוועדה זו.

			13/13	8/8	20/21	25/26	טלי סימון			
			11/13		19/21	25/26	חגי הרמן			
		ועדת אכיפה פנימית – 3/4 ועדת בטחון – 1/1				24/25	עמיקם שורר			
						25/26	רמי נומקין			
						24/25	אורנה אלוביץ- פלד			
						23/25	אור אלוביץ			
√		בשנת הדיווח קיים הדירקטוריון דיון אחד לפחות לעניין ניהול עסקי התאגיד בידי המנהל הכללי ונושאי המשרה הכפופים לו, בלא נוכחותם וניתנה להם הזדמנות להביע את עמדתם.							12.	

הפרדה בין תפקידי המנהל הכללי ויושב ראש הדירקטוריון				
לא נכון	נכון			
	√	13.	בכל שנת הדיווח כיהן בתאגיד יו"ר דירקטוריון. בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהן בתאגיד יו"ר דירקטוריון אינה עולה על 60 ימים כאמור בסעיף 363א(2) לחוק החברות, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהן בתאגיד יו"ר דירקטוריון כאמור: 0.	
	√	14.	בכל שנת הדיווח כיהן בתאגיד מנהל כללי. בשאלה זו ניתן לענות "נכון" אם תקופת הזמן בה לא כיהן בתאגיד מנכ"ל אינה עולה על 90 ימים כאמור בסעיף 363א(6) לחוק החברות, ואולם בכל תשובה שהיא (נכון/לא נכון) תצוין תקופת הזמן (בימים) בה לא כיהן בתאגיד מנכ"ל כאמור: 0.	
		15.	בתאגיד בו מכהן יו"ר הדירקטוריון גם כמנכ"ל התאגיד ו/או מפעיל את סמכויותיו, כפל הכהונה אושר בהתאם להוראות סעיף 121(ג) לחוק החברות ¹⁵ . ☐ לא רלוונטי (ככל שלא מתקיים בתאגיד כפל כהונה כאמור).	
	√	16.	המנכ"ל אינו קרוב של יו"ר הדירקטוריון. אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, המנכ"ל הנו קרוב של יו"ר הדירקטוריון) –	
_____	_____	א. תצוין הקרבה המשפחתית בין הצדדים: _____.		

¹⁵ בחברת איגרות חוב – אישור בהתאם לסעיף 121(ד) לחוק החברות.

		<p>הכהונה אושרה בהתאם לסעיף 121(ג) לחוק החברות¹⁶ :</p> <p>☐ כן</p> <p>☐ לא</p> <p>(יש לסמן x במשבצת המתאימה)</p>	ב.		
	√	<p>בעל שליטה או קרובו <u>אינו</u> מכהן כמנכ"ל או כנושא משרה בכירה בתאגיד, למעט כדירקטור.</p> <p>☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).</p>			17.

ועדת הביקורת					
לא נכון	נכון				
		<p>18. בועדת הביקורת <u>לא</u> כיהן בשנת הדיווח -</p>			
	√	<p>א. בעל השליטה או קרובו.</p> <p>☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).</p>			

¹⁶ בחברת איגרות חוב – אישור בהתאם לסעיף 121(ד) לחוק החברות.

		ב. יו"ר הדירקטוריון.	✓	
		ג. דירקטור המועסק על ידי התאגיד או על ידי בעל השליטה בתאגיד או בידי תאגיד בשליטתו.	✓	
		ד. דירקטור הנותן לתאגיד או לבעל השליטה בתאגיד או תאגיד בשליטתו שירותים דרך קבע.	✓	
		ה. דירקטור שעיקר פרנסתו על בעל השליטה. ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).	✓	
19.		מי שאינו רשאי להיות חבר בוועדת ביקורת, ובכלל זה בעל שליטה או קרובו, לא נכח בשנת הדיווח בישיבות ועדת הביקורת, למעט בהתאם להוראות סעיף 115(ה) לחוק החברות.	✓	
20.		מנין חוקי לדיון ולקבלת החלטות בכל ישיבות ועדת הביקורת שהתקיימו בשנת הדיווח היה רוב של חברי הוועדה, כאשר רוב הנוכחים היו דירקטורים בלתי תלויים ואחד מהם לפחות היה דירקטור חיצוני. אם תשובתכם הינה "לא נכון" - יצוין שיעור הישיבות בהן לא התקיימה הדרישה כאמור : _____.	✓	
21.		ועדת הביקורת קיימה בשנת הדיווח ישיבה אחת לפחות בנוכחות המבקר הפנימי ורואה החשבון המבקר ובלא נוכחות של נושאי משרה בתאגיד שאינם חברי הוועדה, לעניין ליקויים בניהול העסקי של התאגיד.	✓	
22.		בכל ישיבות ועדת הביקורת בה נכח מי שאינו רשאי להיות חבר הוועדה, היה זה באישור יו"ר הוועדה ו/או לבקשת הוועדה (לגבי היועץ המשפטי ומזכיר התאגיד שאינו בעל שליטה או קרובו).	✓	
23.		בשנת הדיווח היו בתוקף הסדרים שקבעה ועדת הביקורת לגבי אופן הטיפול בתלונות של עובדי התאגיד בקשר לליקויים בניהול עסקיו ולגבי ההגנה שניתן לעובדים שהתלוננו כאמור.	✓	

24.	ועדת הביקורת (ו/או הועדה לבחינת הדוחות הכספיים) הניחה את דעתה כי היקף עבודתו של רואה החשבון המבקר ושכר טרחתו ביחס לדוחות הכספיים בשנת הדיווח, היו נאותים לשם ביצוע עבודת ביקורת וסקירה ראויים.	✓	
-----	--	---	--

תפקידי הועדה לבחינת הדוחות הכספיים (להלן - הועדה) בעבודתה המקדימה לאישור הדוחות הכספיים				
		נכון	לא נכון	
25.	א.	יצוין פרק הזמן (בימים) אותו קבע הדירקטוריון כזמן סביר להעברת המלצות הועדה לקראת הדיון בדירקטוריון לאישור הדוחות הכספיים : <u>3 ימים בעת אישור הדוחות התקופתיים ו-2 ימים בעת אישור הדוחות הרבעוניים.</u>		
	ב.	מספר הימים שחלפו בפועל בין מועד העברת ההמלצות לדירקטוריון למועד הדיון בדירקטוריון לאישור הדוחות הכספיים : דוח רבעון ראשון (שנת 2016) : <u>3 ימים.</u> דוח רבעון שני : <u>3 ימים.</u> דוח רבעון שלישי : <u>2 ימים.</u> דוח שנתי : <u>3 ימים.</u>		

		<p>מספר הימים שחלפו בין מועד העברת טיוטת הדוחות הכספיים לדירקטורים למועד הדיון בדירקטוריון לאישור הדוחות הכספיים :</p> <p>דוח רבעון ראשון (שנת 2016) : <u>3 ימים</u>.</p> <p>דוח רבעון שני : <u>3 ימים</u>.</p> <p>דוח רבעון שלישי : <u>5 ימים</u>.</p> <p>דוח שנתי : <u>6 ימים</u>.</p>	ג.	
	√	<p>רואה החשבון המבקר של התאגיד השתתף בכל ישיבות הועדה והדירקטוריון, בה נדונו הדוחות הכספיים של התאגיד המתייחסים לתקופות הנכללות בשנת הדיווח.</p> <p>אם תשובתכם הינה "לא נכון", יצוין שיעור השתתפותו : _____</p>	26.	
_____	_____	<p>בועדה התקיימו בכל שנת הדיווח ועד לפרסום הדוח השנתי, כל התנאים המפורטים להלן :</p>	27.	
	√	<p>מספר חברה לא פחת משלושה (במועד הדיון בועדה ואישור הדוחות כאמור).</p>	א.	
	√	<p>התקיימו בה כל התנאים הקבועים בסעיף 115(ב) ו-(ג) לחוק החברות (לענין כהונת חברי ועדת ביקורת).</p>	ב.	
	√	<p>יו"ר הועדה הוא דירקטור חיצוני.</p>	ג.	
	√	<p>כל חברה דירקטורים ורוב חברה דירקטורים בלתי תלויים.</p>	ד.	
	√	<p>לכל חברה היכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים ולפחות אחד מהדירקטורים הבלתי תלויים הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.</p>	ה.	

	✓	חברי הוועדה נתנו הצהרה עובר למינוים.	ו.	
	✓	המניין החוקי לדיון ולקבלת החלטות בוועדה היה רוב חבריה ובלבד שרוב הנוכחים היו דירקטורים בלתי תלויים ובהם דירקטור חיצוני אחד לפחות.	ז.	
_____	_____	אם תשובתכם הנה "לא נכון" לגבי אחד או יותר מסעיפי המשנה של שאלה זו, יצוין ביחס לאיזה דוח (תקופתי/רבעוני) לא התקיים התנאי האמור וכן התנאי שלא התקיים: _____.		

ועדת תגמול				
לא נכון	נכון			
	✓	הוועדה מנתה, בשנת הדיווח, לפחות שלושה חברים והדירקטורים החיצוניים היוו בה רוב (במועד הדיון בועדה). ☐ לא רלוונטי (לא התקיים דיון).	28.	
	✓	תנאי כהונתם והעסקתם של כל חברי ועדת תגמול בשנת הדיווח הינם בהתאם לתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000.	29.	
_____	_____	בועדת התגמול לא כיהן בשנת הדיווח -	30.	

	√	<p>א. בעל השליטה או קרובו.</p> <p>☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).</p>		
	√	<p>ב. יו"ר הדירקטוריון.</p>		
	√	<p>ג. דירקטור המועסק על ידי התאגיד או על ידי בעל השליטה בתאגיד או בידי תאגיד בשליטתו.</p>		
	√	<p>ד. דירקטור הנותן לתאגיד או לבעל השליטה בתאגיד או תאגיד בשליטתו שירותים דרך קבע.</p>		
	√	<p>ה. דירקטור שעיקר פרנסתו על בעל השליטה.</p> <p>☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).</p>		
	√	<p>31. בעל שליטה או קרובו לא נכחו בשנת הדיווח בישיבות ועדת התגמול, למעט אם קבע יו"ר הועדה כי מי מהם נדרש לשם הצגת נושא מסוים.</p>		
	√	<p>32. ועדת התגמול והדירקטוריון לא עשו שימוש בסמכותם לפי סעיפים 267א(ג), 272(ג) ו-272(ג1)(1)(ג) לאישור עסקה או מדיניות תגמול, למרות התנגדותה של האסיפה הכללית.</p> <p>אם תשובתכם הנה "לא נכון" יצוין –</p> <p>סוג העסקה שאושרה כאמור: _____</p> <p>מספר הפעמים בהן נעשה שימוש בסמכותם בשנת הדיווח: _____</p>		

מבקר פנים			
לא נכון	נכון		
	√	33.	יו"ר הדירקטוריון או מנכ"ל התאגיד הוא הממונה הארגוני על המבקר הפנימי בתאגיד.
	√	34.	יו"ר הדירקטוריון או ועדת הביקורת אישרו את תכנית העבודה בשנת הדיווח. בנוסף, יפורטו נושאי הביקורת בהם עסק המבקר הפנימי בשנת הדיווח: <u>נושאי רכש, תשלומים, מכירות, מערכות מידע ועוד</u> . (יש לסמן x במשבצת המתאימה).
—	—	35.	היקף העסקת המבקר הפנימי בתאגיד בשנת הדיווח (בשעות ¹⁷): כ- <u>16,700</u>
	√		בשנת הדיווח התקיים דיון (בועדת הביקורת או בדירקטוריון) בממצאי המבקר הפנימי.
	√	36.	המבקר הפנימי אינו בעל ענין בתאגיד, קרובו, רו"ח מבקר או מי מטעמו וכן אינו מקיים קשרים עסקיים מהותיים עם התאגיד, בעל השליטה בו, קרובו או תאגידים בשליטתם.

¹⁷ כולל שעות עבודה שהושקעו בתאגידים מוחזקים ובביקורת מחוץ לישראל, ולפי העניין, הן על ידי המבקר הפנימי של החברה והן על ידי המבקרים הפנימיים בחברות הבנות של החברה.

עסקאות עם בעלי עניין			
לא נכון	נכון		
√		<p>37. בעל השליטה או קרובו (לרבות חברה שבשליטתו) אינו מועסק על-ידי התאגיד או נותן לו שירותי ניהול.</p> <p>אם תשובתכם הינה "לא נכון" (קרי, בעל השליטה או קרובו מועסק על ידי התאגיד או נותן לו שירותי ניהול) יצוין –</p> <p>- מספר הקרובים (לרבות בעל השליטה) המועסקים על-ידי התאגיד (לרבות חברות שבשליטתם ו/או באמצעות חברות ניהול): <u>ר' הערה בסוף השאלון.</u></p> <p>- האם הסכמי העסקה ו/או שירותי הניהול כאמור אושרו בידי האורגים הקבועים בדין:</p> <p>☒ כן - בעלת השליטה בחברה מעניקה לחברה שירותי ניהול בהתאם להסכם מעודכן שהארכתו אושרה ע"י האסיפה הכללית ביום 30.6.16.</p> <p>☐ לא</p> <p>(יש לסמן x במשבצת המתאימה)</p> <p>☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה). _____.</p>	
	√	<p>38. למיטב ידיעת התאגיד, לבעל השליטה אין עסקים נוספים בתחום פעילותו של התאגיד (בתחום אחד או יותר). <u>ר' הערה בסוף השאלון</u></p> <p>אם תשובתכם הינה "לא נכון" – יצוין האם נקבע הסדר לתיחום פעילויות בין התאגיד ובעל השליטה בו:</p>	

		☐ כן ☐ לא (יש לסמן x במשבצת המתאימה) ☐ לא רלוונטי (בתאגיד אין בעל שליטה).	
--	--	--	--

הערות סיום לשאלון:

1. עצמאות הדירקטוריון

סעיף 3 – לעניין סיווג ע"י ועדת הביקורת של קשרים עסקיים של דירקטור בלתי תלוי כזניחים ר' דיווח מיידי של החברה מיום 8.3.16.

2. ישיבות הדירקטוריון (וכינוס אסיפה כללית)

סעיף 111 – בשנת הדוח התקיימה ישיבת דירקטוריון אחת שעל סדר יומה עמד רק נושא שלבעלת השליטה בחברה ענין אישי בו. בישיבה זו, בהתאם להוראות החוק, לא השתתפו בעל השליטה ונציגיו, קרי הדירקטורים (נכון לשנת הדוח): שאול אלוביץ, אור אלוביץ, אורנה אלוביץ-פלד ועמיקם שורר. בישיבות אחרות בהן נכלל נושא כאמור על סדר היום, לא השתתפו דירקטורים אלו בעת הדיון בנושא זה בלבד. הדירקטור החיצוני יצחק אידלמן חדל לכהן כדירקטור בחברה ביום 22.12.16. יצוין, כי לאחר שנת הדוח, ביום 12.1.17 חדל אלדד בן-משה מלכהן כחבר בוועדת הביקורת של החברה וביום 22.3.17 חדל עמיקם שורר מלכהן כדירקטור בחברה. ביום 30.3.17 פרסמה החברה דוח זימון אסיפה כללית שנתית ומיוחדת, בין היתר, למינוי מר דוד גרנות כדירקטור בלתי תלוי בחברה חלף הדירקטור אלדד בן-משה שלא ימונה לכהונה נוספת.

3. עסקאות עם בעלי עניין

סעיף 37 – בתאגיד ובחברות בשליטתו אין מועסקים בעלי שליטה או קרוביהם. חברת יורוקום תקשורת בע"מ ("יורוקום"), בשליטת בעל השליטה בחברה נותנת לתאגיד שירותי ניהול. במסגרת שירותי הניהול מעמידה חברת יורוקום לתאגיד את שירותיו של יו"ר הדירקטוריון מר שאול אלוביץ, וכן את שירותיהם של יועצים מטעם חברת הניהול, ביניהם אור אלוביץ, בנו של בעל השליטה.

סעיף 38 – בעל השליטה אינו עוסק במישרין בתחום הפעילות של התאגיד. עם זאת יצוין, כי חברות שבשליטתו מהוות (והיוו גם במהלך השנים עובר לרכישת השליטה בחברה) ספק מרכזי של שירותים, ציוד ואמצעים אחרים אשר החברה והחברות הבנות רוכשות מהן לצורך הפעילות בתחומי פעילותן. המוצרים והשירותים המרכזיים הנרכשים כאמור מחברות בשליטת בעל השליטה הינם ציוד קצה לפעילות הטלפוניה הסלולרית והקווית, ממירים וקיבולת לווין לשירותי טלוויזיה בכבלים. יצוין עוד כי בעל השליטה עוסק בהפצה, באמצעות מפיצים, של מוצר מסוים אשר גם חברה בת של החברה עוסקת במכירתו כמפיץ. מדובר בפעילות בהיקף זניח מבחינת החברה.

יו"ר הדירקטוריון: _____ יו"ר ועדת הביקורת: _____ יו"ר הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים: _____

פרק ה'

דוח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית (במתווה SOX) לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

החל מיום 14 באפריל 2010 ב
(להלן: "בי תקשורת"). בי ר

קומיוניקיישנס בע"מ (להלן: **"בי קום"**), חברה דואלית הנסחרת בבורסה לניירות ערך בת"א וב-NASDAQ המדווחת לרשות ניירות ערך של ארה"ב (**"SEC"**).

החברה נחשבת כחברה בת מהותית של בי קום ולפיכך נדרשת למלא את הוראות ה-SOX (Sarbanes-Oxley Act of 2002) המתייחסות לבקרה הפנימית על דיווח כספי.

לאור האמור פנתה החברה ליושב ראש הרשות לניירות ערך בישראל בבקשה שיפעיל את סמכותו על פי סעיפים 9ב(ו) ו-38ג(ו) לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), תש"ל - 1970 (להלן - **"תקנות דוחות תקופתיים"**) ויורה כי דיווחי החברה בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית של החברה יהיו במתכונת שנקבעה בהוראות ה-SOX.

בהמשך לכך, ניתן ביום 20.6.2010 אישור יושב ראש הרשות לניירות ערך בישראל, כי דיווחי החברה בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית יעשו במתכונת שנקבעה בהוראות ה-SOX, וזאת כל עוד החברה מיישמת את הוראות ה-SOX בהתאם לדרישות הדין בארה"ב וכל עוד החברה מהווה חברה בת מהותית של חברה נסחרת בארה"ב.

בהתאם לאישור האמור החלה החברה בשנת 2011 ליישם את הוראות ה-SOX בהתאם לדרישות הדין בארה"ב, ובדוח תקופתי זה ניתן על ידי החברה דוח הנהלה שנתי בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית, הצהרת מנהל כללי והצהרת סמנכ"ל כספים חברה ומנהל כספים ראשי קבוצה בהתאם למתכונת שנקבעה בהוראות ה-SOX, וזאת חלף הדוח במתכונת הקבועה בתוספת התשיעית לתקנות דוחות תקופתיים.

פרק זה כולל:

- דוח הנהלה שנתי בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית
- הצהרת מנהל כללי
- הצהרת סמנכ"ל כספים חברה ומנהל כספים ראשי קבוצה

פרק זה מובא בנוסח שפת המקור (אנגלית) שהוא הנוסח המחייב. בנוסף ניתן לצרכי נוחות בלבד תרגום לעברית.

CONTROLS AND PROCEDURES

Disclosure Controls and Procedures

We maintain disclosure controls and procedures that are designed to ensure that information required to be disclosed in our periodic report (hereinafter - "the Report") is recorded, processed, summarized and reported within the time periods specified in the law, and that such information is accumulated and communicated to our chief executive officer and chief financial officer to allow timely decisions regarding required disclosure. The management, including the chief executive officer and chief financial officer, conducted an evaluation of our disclosure controls and procedures, as defined under United States Rule 13a-15(e) of the Exchange Act of 1934, as of December 31, 2016. Based upon that evaluation, the chief executive officer and chief financial officer have concluded that, as of such date, our disclosure controls and procedures are effective.

Management's Annual Report on Internal Control Over Financial Reporting

The management, including the chief executive officer and chief financial officer, is responsible for establishing and maintaining adequate internal control over financial reporting, as defined under United States Rules 13a-15(f) and 15d-15(f) of the Exchange Act of 1934. Internal control over financial reporting is a process designed to provide reasonable assurance regarding the reliability of financial reporting and the preparation of financial statements for external purposes in accordance with International Financial Reporting Standards (IFRS). Internal control over financial reporting includes those policies and procedures that: (i) pertain to the maintenance of records that, in reasonable detail, accurately and fairly reflect the transactions and dispositions of our assets; (ii) provide reasonable assurance that transactions are recorded as necessary to permit preparation of financial statements in accordance with generally accepted accounting principles, and that the company's receipts and expenditures are being made only in accordance with appropriate authorization; and (iii) provide reasonable assurance regarding prevention or timely detection of unauthorized acquisition, use, or disposition of our assets that could have a material effect on the financial statements.

Because of its inherent limitations, internal control over financial reporting may not prevent or detect misstatements. Projections of any evaluation of effectiveness to future periods are subject to the risk that controls may become inadequate because of changes in conditions, or that the degree of compliance with the policies or procedures may deteriorate.

The Company's management assessed the effectiveness of the internal control over financial reporting as of December 31, 2016. In conducting its assessment of internal control over financial reporting, the management based its evaluation on the framework in "Internal Control – Integrated Framework (2013)" issued by the Committee of Sponsoring Organizations, or the COSO, of the Treadway Commission. Based on this assessment, the Company's management has concluded that the Company's internal control over financial reporting is effective as of December 31, 2016.

Auditors' Attestation Report

Our independent auditors, Somekh Chaikin, an Israeli partnership and a member firm of KPMG International, have issued an audit report on the effectiveness of our internal control over financial reporting. The report is included on page 3 of the consolidated financial statements.

Changes in Internal Control over Financial Reporting

There were no changes in our internal control over financial reporting during the period covered by the Report that have materially affected, or are reasonably likely to materially affect, our internal control over financial reporting.

בקורות ונהלים (תרגום נוחות)¹

נהלים ובקורות על הגילוי

אנו מקיימים נהלים ובקורות על הגילוי שנועדו להבטיח כי מידע שנדרש לגלותו בדוח התקופתי (להלן - "הדוח") ירשם, יעובד, יסוכם וידווח במסגרת התקופות שנקבעו בדיון, וכי מידע כאמור יסוכם ויוגש למנכ"ל ולסמנכ"ל כספים חברה ומנהל כספים ראשי קבוצה במועד אשר יאפשר זמן מספק לקבלת החלטות בנוגע לגילוי הנדרש. ההנהלה, כולל המנכ"ל וסמנכ"ל כספים חברה ומנהל כספים ראשי קבוצה, העריכה את הנהלים והבקורות על הגילוי (כהגדרתם בכללי החוק לניירות ערך (1934 ארה"ב) (13a-15(e)), נכון לתקופה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2016. בהתבסס על הערכה זו, הגיעו המנכ"ל וסמנכ"ל כספים חברה ומנהל כספים ראשי קבוצה למסקנה כי נכון לתאריך האמור, הנהלים והבקורות על הגילוי של החברה הם אפקטיביים.

דוח ההנהלה השנתי בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, כולל המנכ"ל וסמנכ"ל כספים חברה ומנהל כספים ראשי קבוצה, אחראים לקביעתה ולתחזוקתה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי, כהגדרתה בכללי חוק ניירות ערך (1934 ארה"ב) (13a-15(f) ו- 15d-15(f)). בקרה פנימית על דיווח כספי הינה תהליך שעוצב באופן שיספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות, בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS). בקרה פנימית על דיווח כספי כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (i) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי החברה; (ii) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר את הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, ושקבלת כספים והוצאת כספים של החברה נעשים רק בהתאם לסמכויות נאותות; וכן (iii) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה בלתי מורשים של נכסי החברה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכנה לבלתי מספקות עקב שינויים בנסיבות או שרמת הציות של המדיניות והנהלים תשתנה לרעה.

הנהלת החברה העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי נכון לתקופה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2016. ההנהלה העריכה את הבקרה הפנימית על דיווח כספי בהתבסס על קריטריונים שנקבעו ב"מסגרת המשולבת של בקרה פנימית (2013)" שפורסמה על ידי COSO. בהתבסס על הערכה זו, הנהלת החברה הגיעה למסקנה כי הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה לתקופה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2016 היא אפקטיבית.

1 תרגום זה ניתן מטעמי נוחות. הנוסח המחייב הינו הנוסח באנגלית המופיע בפרק זה.

דוח רואה החשבון המבקר

רואה החשבון המבקר של החברה, משרד רו"ח סומן חייקין, שותפות ישראלית וחברה ב-KPMG International, פרסם דוח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה. דוח רואה החשבון המבקר כלול בעמ' 5 של הדוחות הכספיים המאוחדים.

שינויים בבקרה הפנימית על דיווח כספי

במהלך תקופת הדיווח לא היו שינויים בבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה אשר השפיעו מהותית או עשויים במידה סבירה להשפיע מהותית על הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה.

CERTIFICATION OF CHIEF EXECUTIVE OFFICER

I, Stella Handler, certify that:

1. I have reviewed this periodic report (hereinafter - "the Report") of Bezeq The Israel Telecommunication Corporation Ltd. (hereinafter - "the Company");
2. Based on my knowledge, this report does not contain any untrue statement of a material fact or omit to state a material fact necessary to make the statements made, in light of the circumstances under which such statements were made, not misleading with respect to the period covered by this report;
3. Based on my knowledge, the financial statements, and other financial information included in this report, fairly present in all material respects the financial condition, results of operations and cash flows of the company as of, and for, the periods presented in this report;
4. The company's other certifying officer and I are responsible for establishing and maintaining disclosure controls and procedures (as defined in United States Exchange Act of 1934 Rules 13a-15(e) and 15d-15(e)) and internal control over financial reporting (as defined in United States Exchange Act of 1934 Rules 13a-15(f) and 15d-15(f)) for the company and have:
 - (a) Designed such disclosure controls and procedures, or caused such disclosure controls and procedures to be designed under our supervision, to ensure that material information relating to the company, including its consolidated subsidiaries, is made known to us by others within those entities, particularly during the period in which this report is being prepared;
 - (b) Designed such internal control over financial reporting, or caused such internal control over financial reporting to be designed under our supervision, to provide reasonable assurance regarding the reliability of financial reporting and the preparation of financial statements for external purposes in accordance with International Financial Reporting Standards (IFRS);
 - (c) Evaluated the effectiveness of the company's disclosure controls and procedures and presented in this report our conclusions about the effectiveness of the disclosure controls and procedures, as of the end of the period covered by this report based on such evaluation; and
 - (d) Disclosed in this report any change in the company's internal control over financial reporting that occurred during the period covered by the report that has materially affected, or is reasonably likely to materially affect, the company's internal control over financial reporting; and
5. The company's other certifying officer and I have disclosed, based on our most recent evaluation of internal control over financial reporting, to the company's auditors and the audit committee of the company's board of directors (or persons performing the equivalent function²):

² The board of directors' committee to examine the financial statements.

- (a) All significant deficiencies and material weaknesses in the design or operation of internal control over financial reporting which are reasonably likely to adversely affect the company's ability to record, process, summarize and report financial information; and
- (b) Any fraud, whether or not material, that involves management or other employees who have a significant role in the company's internal control over financial reporting.

Date: March 29, 2017

_____ *

Stella Handler

Chief Executive Officer

* The originally executed copy of this Certification will be maintained at the Company's offices and will be made available for inspection upon request.

הצהרת מנהל כללי (תרגום נוחות)³

אני, סטלה הנדלר, מצהירה כי :

1. בחנתי את הדוח התקופתי (להלן – "הדוח") של "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ (להלן – "החברה");
2. למיטב ידיעתי, הדוח אינו מכיל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא הושמט ממנו מצג של עובדה מהותית הנחוצה על מנת שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים ביחס לתקופה המכוסה על ידי דוח זה;
3. למיטב ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעילות ואת תזרימי המזומנים של החברה נכון ליום הדיווח ולתקופות המוצגות בדוח זה.
4. בכיר החברה האחר הנותן את הצהרתו ואני, אחראים לקביעתם ולתחזוקתם של נהלים ובקורות על הגילוי (Disclosure Controls and Procedures) - כהגדרתם בכללי חוק ניירות ערך (1934 ארה"ב) 13a-15(e) ו- 15d-15(e) ובקרה פנימית על דיווח כספי (Internal Control over Financial Reporting - Control over Financial Reporting) - כמוגדר בכללי חוק ניירות ערך (1934 ארה"ב) 13a-15(f) ו- 15d-15(f) עבור החברה, ובמסגרת זו:
 - (א) עיצבנו או וידאנו, תחת פיקוחנו, את עיצובם של נהלים ובקורות על הגילוי שנועדו להבטיח כי מידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות לחברות הבנות המאוחדות של החברה, יובא לידיעתנו על ידי אחרים בתוך ישויות אלה, ובפרט במהלך תקופת הכנת הדוח;
 - (ב) עיצבנו או וידאנו, תחת פיקוחנו, את עיצובה של בקרה פנימית על דיווח כספי, באופן שיקנה מידה סבירה של ביטחון בדבר מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים למטרות חיצוניות, בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS);
 - (ג) הערכנו את אפקטיביות הנהלים והבקורות על הגילוי של החברה, ובהתאם להערכתנו זו הצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות שלהם נכון לסוף תקופת הדיווח; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה, שהתרחש במהלך התקופה המכוסה על ידי דוח זה ואשר השפיע מהותית או עשוי במידה סבירה להשפיע מהותית, על הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה; וכן
5. בכיר החברה האחר הנותן את הצהרתו ואני גילינו לרואה החשבון המבקר של החברה ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה (או בעלי תפקידים דומים⁴), בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי :

³ תרגום זה ניתן מטעמי נוחות. הנוסח המחייב הינו הנוסח באנגלית המופיע בפרק זה.

⁴ הועדה לבחינת דוחות כספיים של הדירקטוריון.

- (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בעיצוב או בתפקוד של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, העלולים במידה סבירה להשפיע לרעה על יכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
- (ב) כל תרמית, בין שהיא מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורבים ההנהלה או עובדים אחרים הממלאים תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה.

תאריך: 29 במרץ, 2017

*
סטלה הנדלר
מנהל כללי

* העותק המקורי של הצהרה חתומה זו יוחזק במשרדי החברה ויימסר לביקורת לפי דרישה.

CERTIFICATION OF CHIEF FINANCIAL OFFICER

I, Allon Raveh, certify that:

1. I have reviewed this periodic report (hereinafter - "the Report") of Bezeq The Israel Telecommunication Corporation Ltd. (hereinafter - "the Company");
2. Based on my knowledge, this report does not contain any untrue statement of a material fact or omit to state a material fact necessary to make the statements made, in light of the circumstances under which such statements were made, not misleading with respect to the period covered by this report;
3. Based on my knowledge, the financial statements, and other financial information included in this report, fairly present in all material respects the financial condition, results of operations and cash flows of the company as of, and for, the periods presented in this report;
4. The company's other certifying officer and I are responsible for establishing and maintaining disclosure controls and procedures (as defined in United States Exchange Act of 1934 Rules 13a-15(e) and 15d-15(e)) and internal control over financial reporting (as defined in United States Exchange Act of 1934 Rules 13a-15(f) and 15d-15(f)) for the company and have:
 - (a) Designed such disclosure controls and procedures, or caused such disclosure controls and procedures to be designed under our supervision, to ensure that material information relating to the company, including its consolidated subsidiaries, is made known to us by others within those entities, particularly during the period in which this report is being prepared;
 - (b) Designed such internal control over financial reporting, or caused such internal control over financial reporting to be designed under our supervision, to provide reasonable assurance regarding the reliability of financial reporting and the preparation of financial statements for external purposes in accordance with International Financial Reporting Standards (IFRS);
 - (c) Evaluated the effectiveness of the company's disclosure controls and procedures and presented in this report our conclusions about the effectiveness of the disclosure controls and procedures, as of the end of the period covered by this report based on such evaluation; and
 - (d) Disclosed in this report any change in the company's internal control over financial reporting that occurred during the period covered by the report that has materially affected, or is reasonably likely to materially affect, the company's internal control over financial reporting; and
5. The company's other certifying officer and I have disclosed, based on our most recent evaluation of internal control over financial reporting, to the company's auditors and the audit committee of the company's board of directors (or persons performing the equivalent function⁵):

⁵ The board of directors' committee to examine the financial statements.

- (a) All significant deficiencies and material weaknesses in the design or operation of internal control over financial reporting which are reasonably likely to adversely affect the company's ability to record, process, summarize and report financial information; and
- (b) Any fraud, whether or not material, that involves management or other employees who have a significant role in the company's internal control over financial reporting.

Date: March 29, 2017

_____ *

Allon Raveh

Chief Financial Officer Bezeq Group

* The originally executed copy of this Certification will be maintained at the Company's offices and will be made available for inspection upon request.

הצהרת סמנכ"ל כספים חברה ומנהל כספים ראשי קבוצה (תרגום נוחות)⁶

אני, אלון רווח, מצהיר כי:

1. בחנתי את הדוח התקופתי (להלן – "הדוח") של "בזק" החברה הישראלית לתקשורת בע"מ (להלן – "החברה");
2. למיטב ידיעתי, הדוח אינו מכיל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא הושמט ממנו מצג של עובדה מהותית הנחוצה על מנת שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים ביחס לתקופה המכוסה על ידי דוח זה;
3. למיטב ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעילות ואת תזרימי המזומנים של החברה נכון ליום הדיווח ולתקופות המוצגות בדוח זה.
4. בכיר החברה האחר הנותן את הצהרתו ואני, אחראים לקביעתם ולתחזוקתם של נהלים ובקורות על הגילוי (Disclosure Controls and Procedures) - כהגדרתם בכללי חוק ניירות ערך (1934 ארה"ב) 13a-15(e) ו- 15d-15(e) ובקרה פנימית על דיווח כספי (Internal Control over Financial Reporting - כמוגדר בכללי חוק ניירות ערך (1934 ארה"ב) 13a-15(f) ו- 15d-15(f) עבור החברה, ובמסגרת זו:
 - (א) עיצבנו או וידאנו, תחת פיקוחנו, את עיצובם של נהלים ובקורות על הגילוי שנועדו להבטיח כי מידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות לחברות הבנות המאוחדות של החברה, יובא לידיעתנו על ידי אחרים בתוך ישויות אלה, ובפרט במהלך תקופת הכנת הדוח;
 - (ב) עיצבנו או וידאנו, תחת פיקוחנו, את עיצובה של בקרה פנימית על דיווח כספי, באופן שיקנה מידה סבירה של ביטחון בדבר מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים למטרות חיצוניות, בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS);
 - (ג) הערכנו את אפקטיביות הנהלים והבקורות על הגילוי של החברה, ובהתאם להערכתנו זו הצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות שלהם נכון לסוף תקופת הדיווח; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה, שהתרחש במהלך התקופה המכוסה על ידי דוח זה ואשר השפיע מהותית או עשוי במידה סבירה להשפיע מהותית, על הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה; וכן
5. בכיר החברה האחר הנותן את הצהרתו ואני גילינו לרואה החשבון המבקר של החברה ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה (או בעלי תפקידים דומים⁷), בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

⁶ תרגום זה ניתן מטעמי נוחות. הנוסח המחייב הינו הנוסח באנגלית המופיע בפרק זה.
⁷ הועדה לבחינת דוחות כספיים של הדירקטוריון.

(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בעיצוב או בתפקוד של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, העלולים במידה סבירה להשפיע לרעה על יכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי ; וכן

(ב) כל תרמית, בין שהיא מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורבים ההנהלה או עובדים אחרים הממלאים תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה.

תאריך : 29 במרץ, 2017

_____ *

אלון רווח

סמנכ"ל כספים חברה ומנהל כספים ראשי קבוצה

* העותק המקורי של הצהרה חתומה זו יוחזק במשרדי החברה ויימסר לביקורת לפי דרישה.